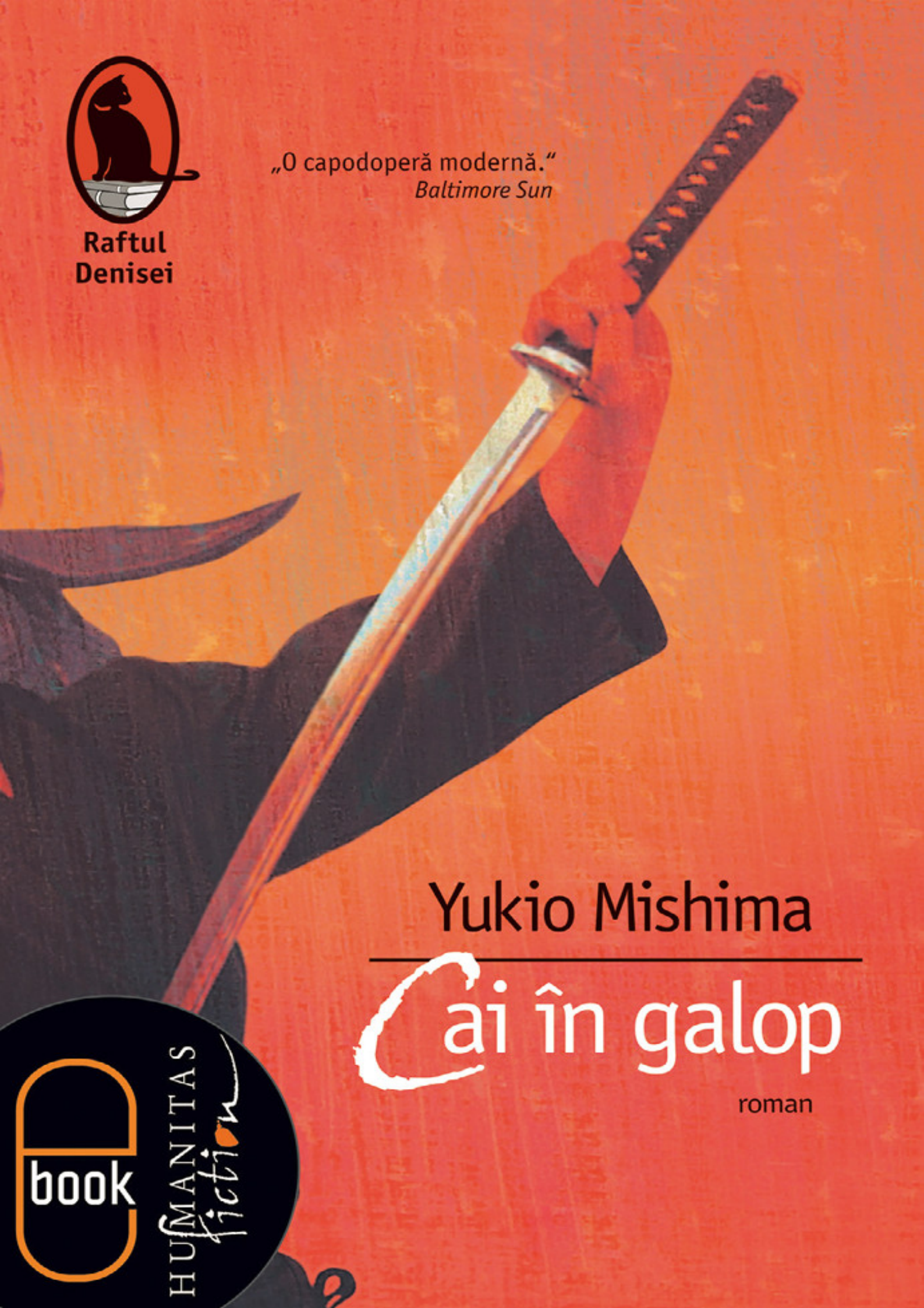
Raftul
Denisei
„O capodoperă modernă.“
Baltimore Sun
Yukio Mishima
Cai în galop
roman
ebook
HUMANITAS
fiction

YUKIO MISHIMA
HOMBA
Copyright © 1969, The Heirs of Yukio Mishima
All rights reserved.

© Humanitas Fiction, 2010 (ediţia print)
© Humanitas Fiction, 2014 (ediţia digitală)
ISBN: 978-973-689-708-5 (epub)

Carte apărută cu sprijinul

EDITURA HUMANITAS FICTION
Piaţa Presei Libere 1, 013701 Bucureşti, România
tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51
www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro
Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro
Comenzi telefonice: 0372.743.382; 0723.684.194

Yukio Mishima

Cai în galop

roman

Traducere din japoneză şi note de
ANDREEA SION

1

În anul al şaptelea al Erei Shōwa[1], Shigekuni Honda împlinea 38 de ani. Pe când era încă student la Facultatea de Drept a Universităţii Imperiale din Tokyo, trecuse cu succes examenul de funcţionar juridic şi, la absolvirea facultăţii, fusese numit funcţionar de probă la Tribunalul Regional din Ōsaka, oraş în care s-a şi stabilit. În anul al patrulea al Erei Shōwa[2] fusese numit judecător. După ce avansase până la poziţia de judecător asociat de rang superior, cu un an în urmă se transferase la Curtea de Apel din Ōsaka, pe postul de judecător asociat de rang inferior.

1 1932. Era Shōwa este cuprinsă între anii 1926 şi 1989.

2 1929.

La vârsta de douăzeci şi opt de ani, Honda s-a însurat cu fiica unui judecător, prieten al tatălui său, care fusese obligat să se pensioneze ca urmare a reformei legale din anul al doilea al Erei Taishō[3]. Nunta a avut loc la Tokyo, iar apoi tinerii căsătoriţi s-au întors imediat la Ōsaka. Nu au avut copii în cei zece ani de căsătorie. Însă Rie, soţia lui, era o persoană cumsecade şi modestă, iar relaţia lor era armonioasă.

3 1913. Era Taishō este cuprinsă între anii 1912 şi 1926.

Tatăl lui Honda se stinsese din viaţă cu trei ani în urmă. La vremea aceea, Honda s-a gândit să scape de locuinţa din Tokyo şi să-şi aducă mama la Ōsaka, dar ea s-a împotrivit şi a rămas să locuiască singură în reşedinţa spaţioasă de la Tokyo.

Honda şi soţia sa locuiau într-o casă închiriată şi aveau o singură servitoare. Casa, cu două camere la etaj şi cinci la parter, incluzând vestibulul de la

intrare, avea şi o grădină de vreo douăzeci de *tsubo*[4], iar chiria îi costa 32 de yeni pe lună.

4 Un tsubo are aproximativ 3,3 m^2.

În afară de cele trei zile pe săptămână când mergea la tribunal, Honda lucra acasă. Când mergea la serviciu, lua un tramvai de la staţia Tennōji Abeno-suji, cobora la Kitahama San-chōme, apoi traversa râurile Tosabori şi Dōjima. Tribunalul se afla lângă podul Hokonagashi. Era o clădire din cărămidă roşie, cu o imensă crizantemă, reprezentând emblema imperială, strălucind deasupra intrării.

Pentru judecători, *furoshiki*[5] era un obiect foarte folositor. Aveau mereu de cărat documente, fie spre serviciu, fie înapoi spre casă, în general prea multe pentru a încăpea în servietă. Însă bocceaua *furoshiki*, mică sau voluminoasă, le cuprindea pe toate. Honda folosea o pânză de mărime medie din muselină, cumpărată de la magazinul Daimaru. Pentru cazurile când s-ar fi dovedit neîncăpătoare, ţinea în ea, împăturită, încă una. Cum bocceaua conţinea lucruri esenţiale pentru munca lui, când se urca în tramvai Honda n-o punea niciodată în plasa pentru bagaje. Unul dintre judecători obişnuia chiar să treacă o sfoară pe sub nodul boccelei şi să şi-o lege de gât, atunci când, în drum spre casă, se oprea la un pahar cu colegii.

5 Bucată de pânză pătrată, cu imprimeu colorat, folosită pentru a ambala şi transporta obiecte.

În mod normal, Honda redacta hotărârile judecătoreşti chiar în biroul judecătorilor. Totuşi, în zilele când nu erau procese, abia găsea un loc liber în camera înţesată de lume, unde se purtau dezbateri înfocate şi unde funcţionarii tineri stăteau şi ascultau în picioare, încercând să înveţe cât mai multe. Îi era imposibil să scrie acolo în linişte şi de aceea prefera să lucreze acasă, nopţile.

Shigekuni Honda era specialist în drept penal. Deşi se spunea că, la Ōsaka, judecătorilor le era greu să se afirme pentru că numărul de infracţiuni era relativ scăzut, el nu-şi făcea griji.

Îşi petrecea nopţile lucrând acasă, citind rapoartele poliţiei şi ale procurorilor sau materiale de la audierile preliminare ale cazurilor pe care urma să le judece la tribunal. După ce-şi făcea câteva însemnări, trimitea documentele Judecătorului-Şef, iar după ce acesta lua o anumită decizie, el era cel care compunea hotărârea judecătorească respectivă. Odată cu zorii, ajungea în sfârşit şi la formula „ca urmare a celor de mai sus, Curtea pronunţă următorul verdict“. După ce Judecătorul-Şef corecta textul, făcea adăugiri şi i-l dădea înapoi, Honda lua pensula şi scria forma finală în tuş. Avea degetele pline de bătături de la pensulă, ca un copist.

Nu-i plăceau petrecerile animate, cu gheişe, şi nu participa decât la banchetul tradiţional de sfârşit de an, care se ţinea la Shinkanro, în cartierul Kita. Atunci şefii de departamente şi subalternii beau zdravăn, cot la cot, şi uneori se întâmpla ca cineva, cu limba dezlegată de la băutură, să-i vorbească verde-n faţă preşedintelui Curţii de Apel.

De obicei judecătorii mergeau să se destindă, la un pahar, în cafenele sau mici prăvălii de *oden*[6] din cartierul Umeda-Shin‘michi. Într-unul dintre localuri, serviciile pentru clienţi erau deosebite: dacă cineva întreba o chelneriţă cât e ceasul, ea răspundea suflecându-şi poalele fustei şi uitându-se la ceasul prins pe coapsă. Printre judecători mai erau desigur şi unii serioşi, pentru care cafeneaua era doar un loc în care se bea cafea. În timpul unui proces în care inculpatul, învinuit că-şi însuşise o mie de yeni, a declarat că i-a cheltuit pe toţi prin cafenele, judecătorul a izbucnit, furios:

6 Mâncare tradiţională japoneză constând din diverse ingrediente fierte laolaltă într-o supă cu sos de soia, zahăr şi *sake*.

— Mincinosule! O cafea costă doar cinci bănuţi! Doar nu vrei să spui c-ai băut atât de multă?

Chiar şi după reducerea generală a salariilor, Honda câştiga lunar aproape trei sute de yeni, cât un comandant de regiment. Colegii săi îşi petreceau timpul liber cu diverse activităţi: unii citeau romane, alţii exersau cântece şi dansuri Nō în stilul Kanze, iar alţii se întâlneau să scrie *haiku*-uri şi să facă ilustraţii pentru poezii. Însă pentru cei mai mulţi acestea erau doar pretexte ca mai apoi să meargă să bea un pahar împreună.

Cei care se voiau în pas cu moda luau lecţii de dans. Pe Honda nu-l atrăgea dansul, însă îi auzea adeseori discutând pe colegii săi cărora le plăcea. Pentru că la Ōsaka dansul era interzis printr-o hotărâre a oraşului, doritorilor nu le rămânea decât să meargă la saloanele Katsura şi Keage din Kyōto sau la Amagasaki, unde salonul Kuise, cu aspect de sală de sport, se înălţa singuratic în mijlocul câmpurilor cu orez. De la Ōsaka, drumul cu taxiul costa un yen. În serile ploioase, la ferestrele clădirii se zăreau trecând umbre în mişcare, iar siluetele dansând în pas de foxtrot se prelungeau ciudat peste parcelele cu orez scăldate de ploaie.

Cam aşa era viaţa lui Honda la acea vreme…

2

Ce ciudată este vârsta de treizeci şi opt de ani!

Tinereţea s-a încheiat de mult, dar printre amintirile acumulate între timp nu s-a păstrat nici una vie, şi de aceea trăieşti cu senzaţia că de tinereţe nu te desparte decât un zid subţire. Sunetele de dincolo răzbat cu claritate, însă nu mai există nici o cale de acces.

Pentru Honda, tinereţea se sfârşise odată cu moartea lui Kiyoaki Matsugae. Atunci, flacăra din inima lui se stinsese.

I se întâmpla chiar şi acum să răsfoiască jurnalul cu vise pe care i-l lăsase Kiyoaki, când obosea să tot scrie texte juridice în miez de noapte. Multe dintre cele scrise în jurnal păreau a fi doar ghicitori fără sens, însă printre ele se regăseau şi vise frumoase, care ascundeau prevestirea morţii tânărului. Visul în care spiritul lui Kiyoaki îşi privea propriul sicriu din lemn alb, aşezat în mijlocul camerei scăldate în lumina albăstruie a zorilor, avea să devină realitate după un an şi jumătate. În vis, fata cu fruntea înaltă care stătea aplecată peste sicriu, îndurerată, era cu siguranţă Satoko, însă Satoko cea în carne şi oase nu apăruse la înmormântare.

Se scurseseră de atunci optsprezece ani. În amintirile lui Honda, graniţa dintre vis şi realitate începuse să se şteargă. Singurul obiect concret pe care se putea bizui era jurnalul lui Kiyoaki, scris chiar de mâna acestuia şi în care se păstraseră, cernute ca grăunţele de aur din nisip, nu clipele reale din viaţa acestuia, ci visele sale.

Odată cu trecerea timpului, pentru Honda visele şi realitatea au început să capete aceeaşi valoare. Graniţa dintre ceea ce s-a întâmplat şi ceea ce ar fi putut să se întâmple se subţia tot mai mult. Pe

măsură ce visele corodau realitatea, trecutul semăna tot mai mult cu viitorul.

Când era tânăr, realitatea era una singură, iar viitorul părea că se înfăţişează sub diferite forme; însă, cu cât înainta în vârstă, cu atât apăreau mai multe realităţi, iar trecutul lua un număr infinit de forme. Fiecare din acestea se lega de câte o realitate şi graniţa dintre cele două se contura tot mai vag. Amintirile unor astfel de realităţi atât de schimbătoare deveniseră doar o nouă dimensiune a visului.

Pe de o parte, îşi amintea cu greu numele persoanelor întâlnite abia cu o zi înainte. Pe de altă parte, amintirea lui Kiyoaki rămăsese mereu proaspătă, aşa cum un coşmar avut într-o noapte se păstrează întipărit în minte mai viu decât imaginea străzii familiare pe care omul merge în dimineaţa următoare. După ce împlinise treizeci de ani, Honda începuse să uite numele oamenilor, unul după altul, aşa cum se cojesc bucăţile de vopsea de pe un zid. Realitatea pe care acele nume o semnificau devenise mai goală şi mai inutilă ca orice vis şi se stinsese treptat din viaţa lui de zi cu zi.

Honda simţea că viaţa nu-i va putea fi tulburată: orice s-ar petrece în lume, el avea să treacă totul prin sita riguroasă a sistemului juridic. Fără urmă de îndoială, aparţinea unei lumi unde domnea logica, singura mai certă decât visele şi realitatea.

Prin intermediul numeroaselor cazuri de care se ocupa, Honda era în permanent contact cu sentimentele violente ale oamenilor. Deşi lui personal nu i se întâmplase niciodată, văzuse la o anumită categorie de oameni forţa malefică pe care o putea avea o trăire sufletească.

Să fi fost într-adevăr în siguranţă? Dacă stătea să se gândeas-că, demult, un pericol care-l pândise din depărtare fusese distrus într-o străfulgerare de lumină. De atunci, la adăpost în armura lui de oţel, nu mai simţise o atracţie puternică pentru nimic.

Pericolul de demult, distrus până în temelii, fusese Kiyoaki.

Pe vremuri îi plăcea să povestească despre anii petrecuţi împreună cu prietenul său, dar tinereţea, pentru un om ajuns la maturitate, nu este decât o etapă de imunizare. Iar acum avea treizeci şi opt de ani. O vârstă la care, în mod straniu, nu-i venea să spună că deja îşi trăise viaţa, dar nici nu era gata să accepte moartea tinereţii. O vârstă la care experienţele trăite începeau să emane un iz fetid, iar bucuriile deveneau tot mai rare. O vârstă la care orice distracţie uşuratică îşi pierdea farmecul. Honda se dedicase trup şi suflet meseriei sale abstracte, iar aceasta îl ţinea la distanţă de orice sentimente prea puternice.

Când se întorcea acasă, înainte de a intra în birou să lucreze, cina împreună cu soţia sa. Nu avea o oră fixă. Dacă lucra acasă, luau masa pe la ora şase, însă în zilele în care mergea la tribunal şi rămânea să lucreze până seara, uneori se făcea chiar ora opt. Dar acum, spre deosebire de vremea în care prezida audienţele preliminare, nu mai era trezit în toiul nopţii.

Oricât de târziu s-ar fi întors, Rie îl aştepta să ia masa împreună. Când se întâmpla să vină târziu, soţia se grăbea să încălzească mâncarea, iar Honda citea ziarul de seară, ascultând zgomotele pe care le făceau soţia şi slujnica trebăluind prin bucătărie. Pentru Honda, ora cinei era momentul cel mai plăcut din zi. Familia sa avea alt tipar pe atunci, însă şi-l amintea adesea pe tatăl său stând şi relaxându-se, seara. Pe nesimţite, ajunsese să-i semene.

Se deosebea totuşi de el prin faptul că-i lipsea acel aer nefiresc, solemn, specific oamenilor din Era Meiji[7]. El nu avea copii faţă de care să se arate sever, iar familia sa păstra o ordine mult mai simplă şi mai firească.

7 1868-1912.

Rie vorbea puţin, nu-şi contrazicea soţul niciodată şi nu era iscoditoare. Avea o uşoară nefrită şi uneori se umfla puţin la faţă; atunci folosea ceva mai mult fard şi, de aceea, ochii ei păreau mai stinşi.

Într-o seară de duminică de pe la jumătatea lunii mai, chipul lui Rie era iarăşi umflat. A doua zi Honda trebuia să meargă la tribunal; se apucase de lucru după-amiaza, gândindu-se că avea să termine până seara. Nedorind să se întrerupă din lucru pentru cină, îi spusese soţiei să-l aştepte cu masa, dar a reuşit să termine abia pe la ora opt. Era un lucru neobişnuit să ia masa atât de târziu în zilele când lucra acasă.

Honda nu avea gusturi prea rafinate, dar în lunga vreme petrecută în regiunea Kansai îşi dezvoltase un interes pentru ceramică şi-şi permitea micul lux de a folosi la mesele de zi cu zi veselă de calitate. Mânca din boluri de ceramică Ninsei, iar seara bea *sake* din ceşcuţe din porţelan de Awata lucrate de Maestrul Yohei al III-lea. Rie, la rândul său, prepara diverse delicatese, salată de peşte *ayu* cu sos de muştar, ţipar la grătar în stil Kantō sau dovleac de iarnă cu sos gros de *kuzu*[8], străduindu-se să inventeze meniuri cât mai potrivite pentru sănătatea soţului ei, care-şi petrecea ziua întreagă aplecat la masa de scris.

8 *Pueraria lobata*, legumă cu conţinut bogat de amidon.

Era sezonul în care focul din vasul cu jăratic şi sfârâitul apei din ceainic începeau să pară neplăcute.

— Cred că n-are nimic dacă beau un pic mai mult *sake* în seara asta… mi-am sacrificat ziua de duminică, dar am reuşit să termin treaba, a spus Honda, ca pentru sine.

— Ce bine că ai terminat! a răspuns Rie, în timp ce-i turna *sake* în ceşcuţă.

Mâna lui ţinând ceşcuţa şi a ei, turnând *sake*, se coordonau într-o armonie simplă şi firească,

aproape jucăuşe, parcă legate cu un fir nevăzut. Rie nu era femeia care să tulbure asemenea armonie. Honda era sigur de asta, aşa cum era sigur de grădina cu magnolii în floare, care înmiresmau aerul serii.

Tot ceea ce-şi dorea se afla acolo, sub ochii lui şi la îndemână. Prezenţa lor liniştită… era ceea ce izbutise să obţină, în decurs de douăzeci de ani, tânărul promiţător de odinioară. Demult, erau foarte puţine lucruri certe la care putea ajunge, dar, pentru că asta nu l-a înfuriat niciodată, toate i-au devenit accesibile.

După ce şi-a sorbit pe îndelete băutura, Honda a luat un bol cu orez aburind, în care străluceau voioase boabe verzi de mazăre, şi s-a pregătit să mănânce. Chiar atunci s-a auzit de afară băiatul cu ziarele, anunţând o ediţie specială. Honda a trimis-o pe slujnică să-i cumpere un exemplar. Avea paginile tăiate strâmb şi cerneala încă udă, se vedea clar graba cu care fusese tipărit. Ziarul dădea prima ştire despre Incidentul de la 15 Mai, anunţând că Prim-Ministrul Inukai fusese asasinat de către ofiţerii de marină.

— Şi asta doar la scurt timp după incidentul creat de Ketsumeidan[9], a oftat Honda.

9 Lit. „Gruparea legământului de sânge“, grupare politică de dreapta de la începutul Erei Shōwa.

Nu făcea parte dintre acei oameni care, negri la faţă de supărare, criticau vremurile în care trăiau. Se considera aparţinând unei lumi în care domnea claritatea, iar acum, fiindcă băuse, totul i se părea cu atât mai clar.

— Iarăşi ai să fii foarte ocupat, nu-i aşa? a spus Rie.

Honda a fost cuprins de milă şi afecţiune totodată, văzând cât de ignorantă era fiica unui judecător.

— Nu, de cazul ăsta se va ocupa Curtea Marţială.

Problema nu ţinea de jurisdicţia lui.

3

Incidentul de la 15 Mai a fost discutat o vreme şi în biroul judecătorilor de la Curtea de Apel, însă de pe la începutul lunii iunie procesele au devenit atât de numeroase, încât nimeni n-a mai avut timp să se preocupe de un asemenea caz care oricum nu intra în atribuţiile lor. Toţi cunoşteau foarte bine adevărul – trecut sub tăcere de ştirile din ziare – şi făcuseră schimb de informaţii în amănunţime. În plus, era clar pentru toată lumea că judecătorul Sugawa, şeful Curţii de Apel şi totodată specialist în *kendō*, nutrea simpatie pentru acuzaţii implicaţi în incident, dar nimeni nu aducea acest lucru în discuţie.

Asemenea incidente se iscau unul după altul, ca valurile care ajung la ţărm în puterea nopţii. Mai întâi, în larg, se unduiesc mici şi albe, apoi se apropie pe nesimţite, se ridică înalte şi se rostogolesc, se sparg şi se retrag. Honda şi-a amintit de plaja de la Kamakura, unde, cu nouăsprezece ani în urmă, stătuse întins pe nisip, împreună cu Kiyoaki şi cei doi prinţi din Siam, şi privise mişcarea valurilor.

Dar în cazul valurilor Incidentului de la 15 Mai, ţărmul nu avea nici o vină. El avea doar datoria de a le împinge îndărăt, cu perseverenţă, pentru a le împiedica să ajungă pe pământ. Iar şi iar, le trimitea înapoi de unde veniseră, în oceanul fără margini al răului, înspre tărâmul morţii şi al regretelor.

Honda nu încerca să definească răul şi nici păcatul. Acesta nu era rolul său, ci al Justiţiei ţării sale. Cu toate astea, adânc în suflet, îşi crease o definiţie a răului, în care se împleteau mai multe elemente, cu miros înţepător şi usturătoare, ca zeama de lămâie picurată într-o palmă crăpată de

muncă. Era probabil o urmă a influenţei lui Kiyoaki, greu de şters. Această gândire „nesănătoasă“ nu era însă atât de puternică încât să simtă nevoia de a-i opune rezistenţă. Honda era un om raţional şi nu credea orbeşte în justiţie.

Într-o zi de la începutul lunii iunie, sesiunea de dimineaţă a tribunalului s-a încheiat mai devreme ca de obicei, iar Honda, care mai avea timp până la masa de prânz, s-a întors în biroul judecătorilor.

A deschis dulapul din lemn de mahon care amintea de altarele buddhiste, şi-a scos toca neagră cu fire purpurii, şi-a dezbrăcat şi roba din material negru, brodată cu arabescuri purpurii pe piept, şi le-a pus în dulap. Apoi s-a dus la fereastră şi a fumat o ţigară, privind absent afară. Ploua mărunt.

„Nu mai sunt un novice“, şi-a spus. „Îmi fac treaba fără să-mi pese de aşteptările altora şi sunt mulţumit că mă conformez standardelor. Am devenit un maestru în meseria mea, ca un meşter olar. Lutul din palmele mele se preface, firesc, în forma dorită…“

Şi-a dat seama că era pe cale să uite chipul pârâtului pe care-l avusese dinaintea ochilor până cu câteva clipe în urmă. A clătinat uşor din cap, încercând să se împotrivească uitării. Însă trăsăturile bărbatului nu i-au mai revenit în minte cu aceeaşi claritate.

Biroul procurorilor se afla la etajul al treilea şi avea ferestrele orientate spre sud, cu vedere spre malul râului. Biroul judecătorilor, în schimb, era situat în partea de nord, iar priveliştea era mohorâtă. Pe fereastră se vedea doar clădirea închisorii. Pentru ca inculpaţii să poată fi aduşi la tribunal fără a avea contact cu exteriorul, exista o trecere în zidul de cărămidă roşie care despărţea cele două clădiri.

Honda a observat că pe pereţii camerei se formase condens, de la umezeală, şi a deschis fereastra ca să intre vântul. Dincolo de zidul din

cărămidă roşie se înghesuiau clădirile închisorii, din cărămidă albă, cu un singur etaj. Între clădiri, ca un siloz de la o fermă, se înălţa turnul de pază, singurul fără zăbrele la ferestre.

Ţiglele de pe acoperişul închisorii şi de pe micile apărătoare ale coşurilor de fum erau negre şi străluceau ude de ploaie, precum o piatră de tuş. În fundal se distingea doar un imens coş de fum, înălţat pe cer. De la fereastra unde stătea Honda, mai departe nu se vedea nimic.

Pereţii închisorii erau străpunşi la intervale regulate de ferestre. Fiecare fereastră avea zăbrele de metal, vopsite în alb, şi obloane din scânduri orizontale. Sub fiecare fereastră, pe peretele udat de ploaie, de o culoare murdară, erau scrise numerele celulelor, mari, în cifre arabe: 30, 31, 32, 33… Numerele de la parter şi cele de la etaj erau decalate, astfel că sub celula numărul 32 de la etajul întâi se afla celula numărul 31 de la parter. Gurile de ventilaţie se înşirau lunguieţe, iar la parter, la nivelul podelelor, erau gurile de evacuare ale latrinelor.

Honda s-a trezit întrebându-se în care dintre celule stătea inculpatul de care tocmai se ocupase. Un judecător nu ştia astfel de lucruri. Inculpatul era un ţăran sărac din prefectura Kōchi[10]. Îşi vânduse fata unei case de toleranţă din Ōsaka şi, pentru că nu primise nici măcar jumătate din suma promisă, mersese să vorbească cu patroana. Scos din fire pentru că fusese umilit, o lovise şi, fără să vrea, o omorâse. Totuşi, Honda nu-şi putea aminti faţa bărbatului, împietrită şi golită de orice sentiment.

10 Prefectură aflată în insula Shikoku.

Fumul de ţigară îi pornea dintre degete şi se amesteca apatic cu ploaia măruntă. În lumea de care-l separa doar un zid, ţigara lui ar fi fost un lucru de mare preţ. Pentru o clipă, Honda a simţit cât de izbitor era contrastul dintre valorile celor

două lumi, aşa cum erau ele separate de lege. În lumea de dincolo de zid, tutunul avea o savoare infinită; dincoace, ţigara era doar un mod de a învinge plictiseala.

În curtea dintre clădirile închisorii erau amenajate spaţii pentru exerciţii în aer liber, de forma unor evantaie. În fiecare dintre ele, câte doi-trei deţinuţi erau puşi să se mişte sau să se plimbe în cerc. De obicei, de la fereastra biroului se zăreau uniformele albastre şi capetele albăstrui, proaspăt rase ale deţinuţilor; astăzi însă, poate şi din cauza ploii, curtea închisorii era cufundată într-o tăcere adâncă, ca o ogradă în care au murit toate păsările.

Chiar atunci, liniştea jilavă a fost curmată de un zgomot sonor, ca de obloane trântite cu putere, venind de undeva de jos.

Apoi tăcerea s-a aşternut din nou. Câteva picături de ploaie, prinse de adierea slabă a vântului, au poposit pe sprâncenele lui Honda, ca o pulbere fină. Honda tocmai se pregătea să închidă fereastra când a intrat în birou colegul său, judecătorul Murakami, care-şi încheiase şi el şedinţa.

— Tocmai am auzit o execuţie, a spus Honda brusc, de parcă se scuza.

— Am auzit şi eu una, de curând. Nu e ceva plăcut. N-a fost o idee bună să pună eşafodul atât de aproape de zid, a răspuns Murakami, în timp ce-şi dezbrăca roba. Mergem să mâncăm?

— Tu ce-ai vrea să mănânci astăzi?

— Păi ca de obicei, *bentō*[11] Ikematsu! a răspuns colegul judecător.

11 Cutie dreptunghiulară compartimentată, în care se serveşte mâncarea; de asemenea, mâncarea servită astfel.

Cei doi au pornit pe coridorul întunecos care ducea spre sala de mese a oficialilor de rang înalt, aflată la acelaşi etaj. Aveau obiceiul să ia prânzul discutând despre cazurile de care se ocupau.

Deasupra uşii pe care scria, cu litere de-o şchioapă, destinaţia încăperii, era un vitraliu în stil *art nouveau*, cu un model floral complicat, care strălucea în lumina ce venea din interiorul sălii.

Înăuntru erau zece mese lungi şi înguste, iar pe fiecare erau rânduite ceainice şi boluri de ceai. Honda a dat ocol cu privirea, căutându-l printre cele câteva persoane care luau masa pe şeful Curţii de Apel. Acesta venea frecvent aici, pentru a putea sta de vorbă cu judecătorii. Când îşi făcea apariţia, ştiindu-i bine preferinţele, femeia care se ocupa de cantină dădea fuga să-i aducă un ceainic mic, special pentru el. În ceainic nu era ceai, ci *sake*.

Astăzi şeful Curţii de Apel nu se număra printre cei prezenţi.

Honda a luat loc în faţa lui Murakami, a ridicat capacul cutiei lăcuite în care era aşezată mâncarea şi a scos platoul de sus, cel cu legumele fierte. Ca întotdeauna, fundul platoului era umed de la aburii orezului fierbinte din platoul de dedesubt, şi câteva boabe de orez rămăseseră lipite de lacul roşu, ciobit. Nemulţumit de risipă, Honda a cules boabele cu grijă şi le-a băgat în gură.

Văzându-i gestul pedant, Murakami a râs şi i-a spus:

— Ai fost crescut ca mine: în fiecare dimineaţă ai fost pus să te înclini şi să aduci ofrandă câteva boabe de orez unei statuete din bronz, un ţăran care stă jos, cu picioarele încrucişate, şi ţine pe genunchi o haină de ploaie din paie împletite. Şi eu am fost crescut la fel. Dacă eram la masă şi scăpam din beţişoare fie şi un bob de orez, trebuia să-l culeg şi să-l bag în gură.

— Samuraii îşi dădeau seama că primeau de mâncare fără să muncească. Reminiscenţele unei astfel de educaţii s-au păstrat şi azi. Copiii tăi cum se poartă?

— Aşa cum l-au văzut pe tatăl lor, a răspuns Murakami, cu o figură senină, lipsită de griji.

Lui Murakami i se părea că trăsăturile lui nu reflectă îndeajuns aerul demn pe care trebuie să-l aibă un judecător şi la un moment dat îşi lăsase barbă, însă fusese luat în râs de toţi colegii şi renunţase la ea. Îi plăcea să citească şi vorbea frecvent despre literatură.

— Oscar Wilde susţine că în ziua de azi nu există delict pur şi că toate faptele rele se nasc din necesitate. Aşa mi se pare şi mie când mă uit la incidentele din ultima vreme… poate că nu sunt bun de judecător, a spus Murakami.

— Ai dreptate, a răspuns Honda, prudent. Sunt multe cazuri pe care le poţi considera prelungiri fireşti ale problemelor sociale… sau, altfel spus, probleme sociale care s-au cristalizat în delicte… cei implicaţi sunt arareori intelectuali şi, fără să înţeleagă despre ce e vorba, întrupează acele probleme.

— Se spune că ţăranii din regiunea Tōhoku au o situaţie extrem de grea…

— Putem fi fericiţi că n-avem de-a face cu aşa ceva şi în jurisdicţia noastră.

Din anul al doilea al Erei Taishō, jurisdicţia Curţii de Apel din Ōsaka cuprindea două oraşe, Ōsaka şi Kyōto, şi şapte prefecturi: Hyōgo, Nara, Shiga, Wakayama, Kagawa, Tokushima şi Kōchi. Erau în general zone prospere.

Cei doi au continuat să vorbească despre propagarea rapidă a crimei ideologice şi despre politica de viitor a Procuraturii. În timp ce stăteau de vorbă, lui Honda încă îi stăruia în urechi zgomotul execuţiei pe care tocmai îl auzise, un zgomot de lemn proaspăt, care i-ar fi plăcut unui dulgher. Cu toate acestea, nu-i scăzuse pofta de mâncare. Zgomotul nu-i atacase simţurile, ci i se instalase în inimă ca un ic de cristal, delicat.

Sugawa, şeful Curţii de Apel, şi-a făcut apariţia şi toată lumea l-a salutat, înclinând din cap. Femeia care se ocupa de cantină s-a dus imediat

să-i aducă ceainicul. Judecătorul s-a aşezat lângă Honda şi Murakami.

Cu faţa lui roşie şi trupul mare, judecătorul era specialist în *kendō*, instructor în stilul Hokushin-Ittōryū şi totodată consilier al Asociaţiei de Arte Marţiale. Îi plăcea să-şi presare discursul cu citate din *Gorin no Shō*[12] şi de aceea era poreclit pe ascuns „Judecătorul Cinci Cercuri“. Însă era un om plăcut, iar sentinţele sale erau blânde.

12 *Cartea celor Cinci Cercuri*, tratat de arte marţiale scris de samuraiul Miyamoto Musashi în jurul anului 1645.

Când se organizau competiţii de *kendō* în zona sa de jurisdicţie şi era rugat să ţină o cuvântare, accepta cu plăcere. Avea legături strânse şi cu templele şintoiste, sponsorii fideli ai artelor marţiale, şi era adesea invitat ca oaspete de onoare la sărbătorile lor.

— Sunt foarte încurcat, a spus Judecătorul-Şef în timp ce se aşeza. Le-am promis de multă vreme că mă duc, iar acum nu mai pot să merg.

Honda şi-a imaginat că frământarea lui avea legătură cu *kendō*, şi chiar aşa s-a dovedit a fi.

Pe data de 16 iunie, Templul Ōmiwa din localitatea Sakurai, în prefectura Nara, urma să organizeze un campionat de *kendō* în onoarea zeului protector, la care aveau să participe luptători din toată ţara. Chiar şi universităţile din Tokyo îşi trimiteau cei mai buni luptători. Judecătorul-Şef fusese rugat şi acceptase să ţină discursul ceremonial, dar între timp aflase că, în aceeaşi zi, trebuia să meargă la Tokyo la o şedinţă a preşedinţilor curţilor de apel, şi deci nu mai putea asista la campionatul de *kendō*. Pentru că activitatea respectivă nu era o îndatorire oficială, în nici un caz nu-i obliga pe Honda sau Murakami, dar oare n-ar fi putut vreunul dintre ei să meargă în locul său şi să-l reprezinte? Era o rugăminte sinceră şi deschisă, aşa că cei doi şi-au consultat imediat agendele. Murakami avea programată în

aceeaşi zi o şedinţă de tribunal şi nu putea merge, dar întâmplător pentru Honda era o zi de lucru acasă, iar cazurile pe care le avea de trecut în revistă erau simple.

Judecătorul-Şef s-a luminat dintr-odată.

— Îţi sunt recunoscător! Aşa ies şi eu cu faţa curată, iar cei de la templu, care l-au cunoscut bine pe tatăl tău, se vor bucura că te-am trimis. Poţi foarte bine să stai două zile: în seara de după competiţie, îţi iei o cameră la hotelul Nara, unde ai să poţi lucra la cazurile tale, pentru că e foarte linişte. În ziua următoare are loc Festivalul Saigusa la Templul Isagawa, care aparţine de Templul Ōmiwa, aşa că poţi vedea şi festivalul. Am participat şi eu o dată, şi n-am văzut altul mai frumos. Ce părere ai? Dacă eşti de acord, am să scriu astăzi la templu… adică ce mai, chiar te rog să faci asta. E un festival care merită văzut.

Honda, copleşit de entuziasmul bine intenţionat al judecătorului, a acceptat, oarecum fără tragere de inimă.

Ultima oară asistase la o competiţie de *kendō* la Gakushūin[13], cu douăzeci de ani în urmă. Pe vremea aceea, nici el, nici Kiyoaki nu puteau să-i sufere pe colegii lor de la clubul de *kendō* şi strigătele smintite pe care le scoteau în timpul antrenamentelor. Pentru sensibilitatea lor tinerească, acele strigăte răguşite, sugrumate, ca ale unui om cu măruntaiele smulse, păreau manifestarea unei nebunii lipsite de pudoare, ridicată la rangul de religie. Pentru amândoi era un chin să le suporte, dar fiecare le ura din alte motive: Kiyoaki resimţea acele voci ca pe o insultă adusă sentimentelor sale delicate; pentru Honda, erau o insultă adusă raţiunii…

13 Şcoală frecventată de copiii aristocraţilor japonezi, în Era Meiji.

Dar toate astea ţineau de trecut. Honda îşi cultivase stăpânirea de sine, iar acum, orice ar fi văzut sau auzit, putea îndura fără să clipească.

În zilele în care, după masa de prânz, mai rămânea timp până la şedinţa de după-amiază, Honda făcea o plimbare pe malul râului Dōjima, dacă vremea era frumoasă. Îi plăcea să privească barjele care trăgeau încărcături de cherestea, muşcând din spuma râului. Astăzi însă ploua şi nu putea ieşi la plimbare, iar în forfota din biroul judecătorilor nu şi-ar fi găsit liniştea. După ce s-a despărţit de Murakami, Honda a zăbovit puţin lângă intrarea principală, unde lumina de la vitraliul alb cu verde, reprezentând o livadă de măslini, se reflecta palidă pe coloanele din granit pestriţ, bine lustruite, care se înşiruiau în hol. Apoi a pornit brusc şi s-a dus la departamentul de contabilitate să ia o cheie. Îi venise ideea să urce în turn.

Turnul Curţii de Apel, înalt, din cărămidă roşie, era unul din locurile bine-cunoscute din Ōsaka, iar reflexia lui în apele râului Dōjima constituia o privelişte frumoasă de pe malul opus. Era poreclit şi „Turnul Londrei“, iar în jurul lui se creaseră poveşti în care se spunea că ar avea în vârf o spânzurătoare şi că acolo s-ar petrece execuţiile.

Turnului, creaţia neobişnuită a unui arhitect englez, nu i se găsise o întrebuinţare potrivită şi de aceea era ţinut încuiat, pradă prafului gros. Judecătorii mai urcau câteodată să admire priveliştea: în zilele senine, se putea vedea până departe, spre insula Awaji.

Honda a descuiat uşa şi, când a păşit înăuntru, s-a trezit într-un spaţiu alb, fără pretenţii. Baza turnului începea chiar deasupra tavanului holului de la intrare al Curţii de Apel, şi de acolo până în vârf nu mai era nimic. Cei patru pereţi albi erau pătaţi de la praf şi de la apa de ploaie care se infiltrase de-a lungul timpului. Turnul avea ferestre doar în vârf, pe toate cele patru părţi, şi în dreptul fiecărei ferestre, pe interior, era construit câte un balcon îngust. Acolo se putea ajunge pe o scară

metalică, şerpuită, care se căţăra până sus ca iedera.

Honda ştia că, dacă se ţine de balustradă, are să-şi murdărească degetele de la stratul gros de praf care se aşternuse cu timpul. Deşi ploua, pe ferestrele din vârf intra destulă lumină pentru a crea în turnul imens o atmosferă mohorâtă, de zori rău prevestitori. Ori de câte ori venea aici şi se trezea în spaţiul gol, înconjurat de pereţii înalţi şi de scările întortocheate, lui Honda i se părea că păşeşte într-o lume stranie, cu dimensiunile exagerate dinadins. Avea senzaţia că într-un asemenea spaţiu trebuia neapărat să existe, deşi ascunsă privirii, o statuie gigantică. Statuia unui uriaş nevăzut, cu chipul schimonosit de ură.

Dacă n-ar fi fost aşa, se gândea Honda, acest spaţiu imens ar fi fost prea gol, prea lipsit de sens. De unde stătea el, chiar şi ferestrele mari din vârf păreau doar nişte cutii de chibrituri.

Honda a început să urce, pas cu pas. Printre treptele scării de metal se vedea în jos şi, la fiecare pas, sunetul pantofilor reverbera în turn ca un tunet. Honda ştia că scara e solid construită şi că n-avea nici un motiv de spaimă, însă la fiecare treaptă pe care o urca, scara imensă tremura de sus până jos, ca un fior pe şira spinării, iar praful stârnit cădea încet spre podeaua tot mai îndepărtată.

A ajuns sus. Peisajul care i s-a înfăţişat înaintea ochilor nu era unul nou pentru el. Din cauza ploii vizibilitatea era slabă, dar se distingea clar râul Dōjima îndreptându-se alene spre sud, unde se întâlnea cu râul Tosabori. Pe malul opus, înspre sud, se vedeau, scunde, Biblioteca Prefecturală şi Banca Japoniei, cu cupola ei din bronz. Se zăreau, parcă turtite, şi clădirile din cartierul Nakanoshima. În partea de vest, chiar lângă Curtea de Apel, era clădirea Dōjima. În umbra ei era intrarea principală a Spitalului Reînvierii, imitând stilul gotic. Aripile Curţii de Apel, din cărămidă

roşie, se întindeau spre est şi vest, iar ploaia le dădea un aer elegant. Peluza din micuţa curte interioară părea croită cu grijă, ca postavul de pe o masă de biliard.

De la acea înălţime nu se distingeau siluetele oamenilor pe străzi. Doar clădirile înghesuite, cu luminile aprinse în miez de zi, stăteau neputincioase în bătaia ploii. În răceala atotcuprinzătoare şi consolatoare a naturii, Honda a început să reflecteze:

„Mă aflu la înălţime. Atât de sus, încât aproape că ameţesc. Mă aflu aici nu pentru că deţin putere sau avuţii, ci pentru că reprezint raţiunea statului. O înălţime bazată pe logică, ca o clădire din oţel“.

Când venea aici, mai mult decât atunci când prezida la tribuna din lemn de mahon, Honda simţea că dobândeşte o viziune largă, aşa cum i se cere unui judecător. De aici de sus, toate lucrurile de pe pământ, prezente şi trecute, i se aşterneau limpede la picioare, ca o hartă udată de ploaie. Dacă raţiunea avea un spirit ludic, atunci nici un joc nu era mai potrivit ca această îmbrăţişare a tuturor lucrurilor dintr-o singură privire.

Dedesubtul lui se întâmplau multe. Ministrul de Finanţe fusese împuşcat şi ucis. La fel şi Prim-Ministrul. Profesorii cu vederi politice de stânga erau arestaţi în masă. Se creau tot felul de zvonuri fără fond. Criza ţăranilor se agrava tot mai mult. Guvernul se afla la un pas de colaps. Cât despre Honda… el se afla la înălţimea justiţiei.

Bineînţeles, Honda îşi putea ironiza poziţia în fel şi chip. De exemplu, se vedea stând la înălţimea justiţiei şi culegând cu penseta feluritele sentimente întunecate ale omenirii pentru a le cântări. Sau legându-le în bocceaua *furoshiki* a raţiunii, pentru a le duce acasă şi a le folosi ca material pentru hotărârile judecătoreşti pe care le redacta. Zi de zi, misiunea lui Honda era să înlăture orice umbră de mister şi să lege între ele cu mortar cărămizile din care era clădită legea.

Dar, chiar şi aşa, a sta pe o înălţime, a privi umanitatea de la culmile ei şi până în cele mai adânci străfunduri, era cu siguranţă ceva. Nu degeaba viaţa lui se împletea cu legea. Aşa cum trupul grăjdarului emană mirosul cailor, tot aşa şi Honda, la treizeci şi opt de ani, devenise impregnat de mirosul justiţiei.

4

În ziua de 16 iunie, căldura era înăbuşitoare încă de dimineaţă. Soarele bătea puternic, anunţând cu surle şi trâmbiţe venirea grăbită a arşiţei de miez de vară. La ora şapte dimineaţa, Honda a plecat spre Sakai, cu maşina pusă la dispoziţie de Judecătorul-Şef.

Templul Ōmiwa se număra printre templele de rang înalt, *kanpei-taisha*, şi era numit popular Miwa Myōjin, după muntele Miwa, unde se spunea că sălăşluieşte zeul protector al templului. La rândul său, muntele era numit simplu Muntele Sfânt. Avea o înălţime de 467 de metri, cu o circumferinţă la poale de aproape patru *ri*[14]. Versanţii erau acoperiţi cu păduri dese de cedri, chiparoşi, pini roşii şi fagi japonezi. Era interzis să se taie vreun copac sau să se maculeze locul în vreun fel. Ōmiwa era cel mai vechi templu şintoist de pe meleagurile Yamato[15] şi se considera că păstra credinţa şintoistă în forma ei cea mai veche. Toţi cei care venerau ritualurile străvechi se simţeau datori să vină aici să se închine, măcar o dată în viaţă.

14 Unitate tradiţională de măsură a lungimii, având aproximativ 3,9 km.

15 Denumirea veche a Japoniei.

Existau două teorii privind originea numelui „Miwa“. Se spunea fie că este o deformare de la *mika*, denumirea vaselor de ceramică nesmălţuită în care fermenta *sake*-ul, fie de la *mion*, cuvântul care desemna fermentarea orezului.

Zeul patron al Templului Ōmiwa era Nigimitama, „Zeul Blând“, venerat din vechime în întreaga Japonie ca zeu al *sake*-ului. În incinta templului principal se mai afla un templu mic, Sai,

dedicat lui Aramitama, „Zeul Aspru“, căruia i se închinau în mod special militarii, mulţi dintre ei venind aici să se roage pentru victorie în luptă. Cu cinci ani în urmă, preşedintele Asociaţiei Veteranilor de Război propusese ca în fiecare an să se ţină aici competiţii de *kendō*, în onoarea zeului. Cum însă la Templul Sai nu era destul loc, în cele din urmă fusese aleasă curtea mai spaţioasă a templului principal.

Toate aceste amănunte îi fuseseră date lui Honda de către Judecătorul-Şef.

A coborât din maşină în dreptul porţii *tori-i* care marca intrarea în incinta templului, în locul unde o plăcuţă ruga vizitatorii să-şi continue drumul pe jos.

Drumul presărat cu pietriş cotea domol. Pe crengile cedrilor aliniaţi de o parte şi de alta tremurau uşor fâşiile din hârtie albă, *gohei*, atârnate la intervale regulate. Muşchiul de pe rădăcinile dezgropate ale pinilor şi stejarilor, încă umed de la ploaia din ajun, strălucea verde, asemenea algelor. Undeva în stânga drumului curgea un pârâu, al cărui şopot se auzea de sub frunzele de ferigă şi bambus pitic. Printre coroanele cedrilor, razele soarelui puternic răzbeau până în desişurile de dedesubt.

Honda a trecut peste podul sacru şi a ajuns la baza treptelor din piatră, uşor curbate, care urcau la templu. În capul scărilor se zărea pânza albă cu emblemă purpurie care împodobea frontonul templului.

A urcat treptele şi s-a oprit o clipă să-şi şteargă transpiraţia. Clădirea templului i s-a înfăţişat, impunătoare, la poalele muntelui. În curtea spaţioasă din faţă pietrişul fusese îndepărtat, iar pământul roşiatic de dedesubt fusese acoperit cu nisip, pentru a crea o arenă pătrată. Pe trei dintre laturi erau aliniate scaune pliante şi o prelată mare acoperea o parte din locurile pentru invitaţi. Acolo se afla probabil şi locul său, şi-a imaginat Honda.

Un grup de preoţi în veşminte albe au ieşit să-l întâmpine, spunându-i că preotul principal îl aştepta cu nerăbdare. Honda a aruncat o privire scurtă, peste umăr, soarelui de dimineaţă care sclipea ca o floare de bujor deasupra terenului destinat competiţiei şi i-a urmat, îndreptându-se spre birourile templului.

Deşi avea mereu pe chip o expresie severă, Honda nu era un om pios. Când a văzut cedrii falnici de pe muntele din spatele templului strălucind în lumina semeaţă a soarelui de dimineaţă, a simţit într-o anumită măsură prezenţa divinităţii, însă inima nu i-a fost copleşită de sentimentul de devotament.

A simţi că supranaturalul pătrunde lumea în care trăim ca un val de aer proaspăt nu e acelaşi lucru cu a accepta că supranaturalul există, privindu-l totuşi ca pe ceva în afara lucrurilor de zi cu zi. Honda nutrea desigur un sentiment duios pentru cele supranaturale, asemănător afecţiunii faţă de mamă. Însă, încă de la vârsta de nouăsprezece ani, el ajunsese la convingerea că se descurca şi fără prezenţa lui, şi aceasta devenise pentru el a doua natură.

După ce s-a salutat pe îndelete cu ceilalţi oaspeţi – oameni de vază ai regiunii – şi au schimbat cărţi de vizită, preotul principal i-a condus pe toţi spre coridorul acoperit care ducea la clădirea mare a templului. La intrarea în coridor îi aşteptau două fete tinere, *miko*. Oaspeţii şi-au întins palmele, iar *miko* le-au turnat apă, conform ritualului de purificare. În clădirea principală a templului se aflau deja adunaţi vreo cincizeci de tineri, îmbrăcaţi în costumul tradiţional de luptă, indigo. Honda a fost invitat să se aşeze la locul de onoare.

Preoţii au început să cânte din instrumente de suflat, apoi un preot îmbrăcat în costum ceremonial, cu pălărie *eboshi*, a venit în faţa altarului şi a început să spună o rugăciune.

— În acest loc unde se află Marele Zeu din Ōmiwa, prinţul sacru, preamăritul Ōmono-nushi Kushimikatama, protejat de ceruri şi de soare, aici în acest loc sfinţit din Ōmiwa…

În timp ce recita formulele rituale, preotul scutura pe deasupra capetelor tuturor, cu mişcări ample, creanga sacră de *sakaki*, cu fâşii de hârtie albă prinse printre frunzele verzi. Când i-a venit rândul, după un participant din cadrul sponsorilor, Honda, în calitate de reprezentant al invitaţilor, a primit de la preot creanga de *sakaki* şi s-a închinat, respectuos. A urmat apoi reprezentantul luptătorilor, un bătrân de vreo şaizeci de ani, îmbrăcat într-un costum de *kendō* destul de uzat şi decolorat.

Căldura devenise tot mai copleşitoare. Honda simţea cu neplăcere cum i se scurg pe sub cămaşă broboanele de transpiraţie, ca nişte insecte.

Ritualul solemn a ajuns la sfârşit şi toată lumea s-a îndreptat spre curtea din faţa templului. Invitaţii de onoare şi-au ocupat locurile de sub prelată, iar luptătorii s-au aşezat pe rogojini în spaţiul destinat lor, tot acoperit. Locurile neacoperite erau şi ele deja ocupate de spectatori. Acestea erau amplasate cu faţa spre templu şi spre muntele din fundal, la est. Razele soarelui îi băteau direct pe spectatori, care încercau să se apere cum puteau, cu evantaie şi batiste.

A urmat o serie lungă de cuvântări. S-a ridicat şi Honda şi a rostit câteva cuvinte adecvate momentului. Din câte i se spusese, la concurs participau cincizeci de luptători, împărţiţi în două tabere, cea Roşie şi cea Albă. Concursul ţinut în onoarea zeului Ōmiwa avea să se desfăşoare în cinci runde a câte cinci lupte fiecare. După Honda a urmat la cuvânt preşedintele Asociaţiei Veteranilor de Război. În timpul discursului, care părea că nu se mai termină, preotul principal s-a aplecat spre Honda şi i-a şoptit la ureche:

— Uitaţi-vă la tânărul care stă la marginea din stânga, pe primul rând de sub prelata de vizavi. E abia student în anul întâi la Universitatea Kokugakuin, dar este cel care va deschide competiţia, luptând pentru echipa Albă. Uitaţi-vă bine la el: e un tânăr pentru care există aşteptări foarte ridicate în lumea *kendō*-ului. La nouăsprezece ani, are deja 3 *dan*.

— Cum îl cheamă?

— Iinuma.

Lui Honda numele îi suna cumva cunoscut.

— Iinuma… Tatăl lui e tot luptător de *kendō*?

— Nu. Shigeyuki Iinuma este şeful unei grupări ultranaţionaliste foarte cunoscută la Tokyo. Este şi un credincios devotat al templului nostru, însă nu se pricepe la *kendō*.

— E şi el astăzi aici?

— Ar fi vrut mult să-şi vadă fiul luptând, dar din păcate astăzi trebuie să participe la o întâlnire la Ōsaka şi nu poate veni aici.

Era acel Iinuma, fără nici o îndoială. Numele lui era des pomenit în anturajul lui Honda, dar abia cu vreo doi-trei ani în urmă îşi dăduse seama că era unul şi acelaşi cu Shigeyuki Iinuma, tutorele lui Kiyoaki. Pe vremea când mişcările ideologice deveniseră subiect de conversaţie în biroul judecătorilor, Honda împrumutase nişte reviste şi alte materiale recente de la un coleg care pregătea un studiu şi le citise. Printre articole era unul intitulat „*O trecere în revistă a personalităţilor de dreapta*“, unde scria astfel:

> „Shigeyuki Iinuma, personalitate care s-a făcut rapid remarcată în ultima vreme, este întruchiparea pură a spiritului Satsuma. Încă din vremea gimnaziului a fost apreciat de către profesorii săi ca fiind cel mai promiţător elev din întreaga prefectură. Provenea dintr-o familie săracă, dar, primind recomandări foarte bune, a plecat la Tokyo, unde a fost

acceptat de către Marchizul Matsugae ca tutore al fiului său. În tot acel timp, s-a dedicat atât educaţiei fiului Marchizului, cât şi propriilor studii. Însă după câtva timp s-a îndrăgostit de una dintre slujnicele Marchizului, numită Mine, şi ca urmare a părăsit casa Marchizului. A trecut apoi prin multe greutăţi, dar a reuşit să-şi fondeze propria academie, pe care o conduce cu energie şi devotament. Mine îi este desigur şi astăzi soţie fidelă, împreună având un fiu.“

Aşa a aflat Honda, după mulţi ani, ce se alesese de Iinuma. Nu avusese niciodată vreun fel de relaţie cu el. Singura amintire care-i rămăsese era a unui tânăr sever, îmbrăcat cu un chimono simplu albastru-închis cu imprimeu alb, care-l conducea pe coridoarele întunecate ale reşedinţei Marchizului Matsugae. Pentru Honda, Iinuma era doar o figură îndepărtată, abia vizibilă pe un fundal întunecat.

Umbra unei muşte mari a traversat în tăcere arena de luptă, măturată cu grijă. Când s-a apropiat de masa lungă acoperită cu pânză albă, aşezată în faţa oaspeţilor, s-a auzit dintr-odată bâzâind tare. Unul dintre oaspeţi şi-a desfăcut evantaiul, vrând să o alunge. Gesturile sale elegante i-au amintit lui Honda de ceea ce citise pe cartea lui de vizită: luptător *kendō* de rangul al şaptelea. Discursul spumos al preşedintelui Asociaţiei Veteranilor de Război continua.

Din arena aflată sub ochii lui, ca şi din frontonul ieşit mult în afară al templului, din verdeaţa care îmbrăca muntele sacru şi din cerul strălucitor răzbătea o răsuflarea arzătoare şi violentă. Câte o pală de vânt trecea peste arenă, cufundată acum în tăcere, dar unde nu peste mult timp aveau să răsune strigătele de luptă şi pocnetele loviturilor cu sabia de bambus. Vântul părea o fantomă nevăzută care-şi întindea mâinile şi picioarele, pregătindu-se

parcă pentru înfruntările bărbăteşti ce aveau să urmeze.

Honda s-a simţit îndemnat să-i arunce o privire tânărului Iinuma, aflat chiar în dreptul lui, de partea cealaltă a curţii. Acum douăzeci de ani, tatăl său ar fi trebuit să fie doar cu vreo cinci ani mai în vârstă ca Honda şi Kiyoaki. Gândul că tutorele posac de odinioară, venit de la ţară, avea acum un fiu atât de mare i-a amintit dureros lui Honda, care nu avea copii, de trecerea anilor.

Tânărul asculta discursul lung stând nemişcat, aşezat cuviincios pe rogojină cu picioarele strânse sub el şi cu spatele drept. De fapt, nu se putea şti dacă într-adevăr asculta. Doar ochii îi străluceau şi, cu privirea fixă, înainte, părea făcut din oţel, insensibil la stimulii din afară.

Avea sprâncenele pronunţate şi tenul uşor închis la culoare. Buze-le, lipite strâns, păreau că ţin între ele o sabie. Semăna într-adevăr cu Iinuma, dar trăsăturile lui întunecate, apăsătoare şi melancolice fuseseră parcă retuşate, una câte una, iar acum transmiteau supleţe şi ascuţime. „E chipul cuiva care nu ştie nimic despre viaţă“, şi-a spus Honda. „Chipul cuiva care nu ştie că zăpada imaculată, proaspăt aşternută, se va topi şi se va murdări.“

Fiecare luptător avea aşezate în faţă, cu grijă, mănuşile de luptă şi, deasupra lor, casca, acoperită cu un prosop mic. De sub prosop se zăreau uneori, strălucind în soare, barele de metal ale vizierelor. Licăririle poposeau pe genunchii luptătorilor, acoperiţi de ţesătura indigo a costumelor, accentuând şi mai mult sentimentul de pericol şi atmosfera tensionată dinaintea luptei.

Cei doi arbitri şi-au ocupat locurile, unul în faţă, celălalt în spate.

— Echipa Albă: concurentul Isao Iinuma!

Auzindu-şi numele, tânărul, cu trupul încins în echipamentul de protecţie, a păşit desculţ pe

pământul ars de soare şi s-a închinat zeului cu mult respect.

Honda s-a pomenit gândindu-se că ar vrea să-l vadă pe tânăr câştigând. Primul strigăt de luptă a ţâşnit de sub casca tânărului, ca ţipătul unei păsări speriate.

Sunetul l-a dus pe Honda înapoi în timp, pe vremea când el însuşi era tânăr.

Îi spusese odată lui Kiyoaki că ei doi, peste ani buni, când toată complexitatea sentimentelor pe care le trăiau va fi fost dată uitării, aveau să fie puşi laolaltă cu colegii lor din echipa de *kendō* şi caracterizaţi generic drept „tineri cu credinţa imatură“. Aşa a şi fost. Însă surprinzător era faptul că Honda privea acum nostalgic acea „credinţă imatură“, ajungând să o considere mai frumoasă decât credinţa în divinităţile sofisticate, spre care avusese înclinaţie în tinereţe. Prăpastia tinereţii în care fusese împins acum era cu siguranţă diferită de cea pe care o cunoscuse odinioară.

Pentru Honda, primul strigăt de luptă care a rupt tăcerea a fost ca o crăpătură pe unde au ieşit la suprafaţă flăcările tinereţii. Resimţea cu aceeaşi prospeţime durerea care-i arsese odinioară pieptul, deşi acum era la o vârstă când rar i se mai întâmpla să simtă durere în suflet.

Era piesa de teatru stranie şi serioasă pe care timpul o joacă în inimile oamenilor. Fără a şterge rugina delicată a neadevărului care se aşterne peste argintul amintirilor, timpul aduce trecutul din nou pe scenă, cu visele şi speranţele de atunci, iar omul îşi descoperă faţete neştiute, adânc ascunse în suflet. Aşa cum îşi priveşte satul natal din depărtarea unei trecători în munţi, şi chiar dacă detaliile vieţii petrecute acolo s-au pierdut, semnificaţia faptului de a fi trăit acolo devine clară. Chiar şi găurile umplute cu apă de ploaie din pavajul pietruit al pieţei satului, odinioară atât de supărătoare, se văd acum din depărtare ca nişte sclipiri încărcate de frumuseţe.

În clipa în care Iinuma a scos primul strigăt de luptă, judecătorul în vârstă de treizeci şi opt de ani a simţit că inima tânărului ascundea ceva dureros, ca un vârf de săgeată ascuţit, rămas înfipt acolo. Lui Honda nu i se întâmplase niciodată să încerce să pătrundă astfel în inimile închise ale tinerilor, pe care, în cele mai multe cazuri, îi întâlnea pe banca acuzării.

Adversarul tânărului, un luptător din tabăra Roşie, cu plăcuţele de protecţie pentru gât fluturându-i pe umeri ca nişte branhii de peşte, a scos şi el un strigăt vajnic.

Tânărul Iinuma era liniştit. Faţă în faţă, cei doi luptători şi-au dat târcoale, o dată şi încă o dată. Când Iinuma a ajuns cu faţa către Honda, acesta i-a putut zări, pe fundalul jocului de lumini şi umbre creat de zăbrelele vizierei, sprâncenele negre, bine conturate, ochii sclipitori şi linia dinţilor albi, strălucind când striga; apoi, când tânărul s-a întors cu spatele, i-a văzut ceafa robustă, proaspăt rasă, sub prosopul împăturit cu grijă şi prins pe sub chingile albastre ale căştii.

Deodată s-a produs o mişcare, de parcă se ciocneau două vapoare, purtate de valurile agitate ale mării. Panglica albă şi îngustă prinsă de spatele lui Iinuma, semn al echipei pe care o reprezenta, a fluturat şi s-a auzit un zgomot puternic. Adversarul lui Iinuma a primit o lovitură în cască.

Spectatorii au aplaudat. Iinuma eliminase un concurent. Aflat acum în faţa următorului rival, stând întâi pe vine, apoi trăgân-du-şi sabia de bambus de la brâu, cu un gest bărbătesc, Iinuma părea deja că-şi domină adversarul.

Până şi pentru Honda, care nu se pricepea deloc la *kendō*, era evidentă postura perfectă a tânărului. Chiar în momentele loviturilor puternice, îşi păstra ţinuta, ca un tipar din hârtie albastră agăţat de cer. Nici o clipă nu şi-a pierdut echilibrul, netulburat de aerul apăsător. Atmosfera care, pentru cei din

jur, era parcă încărcată cu noroi clocotit, pentru Iinuma era ca o apă limpede şi răcoritoare.

S-a îndepărtat cu un pas de umbra aruncată de prelată, iar armura lui neagră şi strălucitoare a prins culoarea cerului.

Adversarul s-a retras cu un pas. Avea costumul uzat şi culoarea indigo pălise, mai ales pe spate, unde materialul se rosese de la curelele încrucişate. Acolo avea prinsă o panglică îngustă, de un roşu aprins.

Iinuma a mai înaintat un pas, iar Honda, acum obişnuit cu mişcările, a simţit tensiunea periculoasă pe care o transmiteau mănuşile acestuia. Antebraţele tânărului, ieşind la iveală între marginea mănuşilor şi manşete, erau neobişnuit de groase pentru un tânăr. Pe partea interioară a antebraţului se ghiceau muşchii albi, încordaţi. Pielea tăbăcită de pe palmele mănuşilor, pătată de albastrul de pe partea lor exterioară, căpătase o culoare poetică, precum cerul la răsărit.

Vârfurile celor două săbii de bambus se tatonau cu prudenţă, ca doi câini care se amuşină.

— *Yaaaaaaaaa!!!* a strigat adversarul, cu forţă.

— *Arya-arya-aryaaaaa!!!* a ripostat Iinuma, cu o voce clară şi răsunătoare.

Adversarul a ţintit spre josul pieptarului, însă Iinuma a parat ridicând sabia spre dreapta. Săbiile s-au ciocnit cu un zgomot de pocnitoare. Cei doi s-au apropiat apoi piept la piept, iar arbitrul a intervenit şi i-a despărţit.

— Reluaţi!

La semnalul arbitrului, Iinuma, fără a se opri măcar să respire, s-a năpustit asupra adversarului ca un val albastru, aplicându-i o serie de lovituri în cască. Fiecare lovitură era precisă şi puternică, iar combinaţia lor atât de copleşitoare, încât adversarul, care pe primele două reuşise să le pareze, la stânga şi la dreapta, a părut că se îndreaptă din proprie voinţă spre a treia, pe care a primit-o direct în cască.

Cei doi arbitri au fluturat în acelaşi timp fanioanele albe, triunghiulare.

Iinuma îşi învingea astfel al doilea adversar, fiind răsplătit de către spectatori cu aplauze şi strigăte de încurajare.

— Împins cu hotărâre, urmărit cu repeziciune şi lovit, a remarcat, afectat, specialistul în *kendō* de lângă Honda. Roşul a stat cu ochii pe vârful sabiei Albului. O greşeală de neiertat. Nu trebuie să priveşti vârful sabiei adversarului. Dacă o priveşti, te pierzi.

Deşi nu se pricepea la *kendō*, Honda şi-a dat seama că undeva în trupul tânărului Iinuma exista ceva ca un arc, care emana o licărire purpurie. Energia acelui spirit nu avea nimic nebunesc şi, oricâtă rezistenţă întâmpina, crea în inima adversarului un gol, fie şi pentru o clipă. Probabil că prin acea crăpătură era călăuzită şi sabia lui Iinuma, aşa cum vidul trage aerul. Graţie perfecţiunii loviturii, şi-a imaginat Honda, sabia lui Iinuma putea pătrunde cu uşurinţă în orice adversar, ca printr-o uşă lăsată deschisă.

Al treilea adversar s-a apropiat de Iinuma parcă împotriva voinţei lui, tot aplecându-se la stânga şi la dreapta. Prosopul dinăuntrul căştii sale era împăturit neglijent şi, în loc să se vadă ca o linie albă deasupra frunţii, avea o margine căzută până aproape de sprânceana dreaptă. Cu spatele încovoiat, luptătorul părea o pasăre smintită. Era însă un adversar puternic şi modul în care mânuia sabia lăsa să se vadă că e un luptător încercat. Ca un uliu ce-şi înhaţă prada şi apoi ţâşneşte în zbor, ţintea de la distanţă mănuşile adversarului, de cele mai multe ori cu succes, apoi se retrăgea cu repeziciune şi scotea strigătul de victorie, iar când se apăra, nu se sfia să folosească orice tactică, oricât de lipsită de eleganţă ar fi fost.

În faţa acestui adversar, rafinamentul lui Iinuma, ca o lebădă alunecând lin pe ape, părea vulnerabil.

De data aceasta, frumuseţea şi precizia mişcărilor îl puteau duce la pierzanie.

Adversarul îi strica mereu echilibrul dintre ritmul paşilor şi al loviturilor, urmărind să-l infesteze cu propria-i urâţenie şi propriile-i spaime.

Honda uitase de căldura apăsătoare, uitase şi de fumat. Şi-a dat seama că numărul de mucuri de ţigară din scrumiera care se afla în faţa lui nu mai crescuse. A întins mâna vrând să netezească nişte cute de pe faţa de masă albă, boţită. Chiar atunci, preotul principal, aşezat lângă el, a scos o exclamaţie alarmată.

Honda i-a văzut pe cei doi arbitri încrucişând fanioanele.

— Ce noroc! a spus preotul, uşurat. Era cât pe ce să fie lovit în antebraţ.

Iinuma reuşea cu greu să-şi urmărească adversarul, care se ţinea la distanţă. Dacă înainta un pas, adversarul se retrăgea cu un pas, iar de apărat, se apăra foarte bine şi cu şiretenie.

— *Yaaaaaaa!*

Iinuma a strigat şi a sărit la atac, însă adversarul s-a apărat rapid, parcă luându-l în derâdere. Cei doi au ajuns piept la piept, cu săbiile încrucişate.

Cele două săbii erau aproape verticale, tremurând uşor, precum catargele unor bărci ancorate. Pieptarele de protecţie le străluceau, ca două chile în bătaia valurilor. Deşi adversari, cei doi îşi uniseră puterile, iar săbiile lor păreau că se înclină umile unui cer care nu le oferea nici o rază de speranţă. Răsuflarea întretăiată, sudoarea, încordarea muşchilor, forţa fiecăruia îndreptată spre celălalt şi frustrarea lor arzătoare… acestea erau elementele ce le compuneau simetria imobilă.

În clipa în care arbitrul era gata să intervină pentru a pune capăt situaţiei, Iinuma s-a folosit de forţa adversarului şi a sărit înapoi, eliberându-şi sabia din încleştare, apoi l-a lovit pe celălalt cu garda sabiei în piept. S-a auzit un zgomot sec.

Arbitrii au ridicat la unison fanioanele albe, iar spectatorii au început să aplaude entuziasmaţi.

Honda şi-a aprins în sfârşit o ţigară. De-abia i se zărea vârful aprins, în soarele puternic care se reflecta pe faţa de masă albă. Lui Honda i-a pierit imediat pofta de fumat.

În jurul lui Iinuma, picăturile de sudoare căzute pe pământul arenei păreau nişte picături de sânge. Când s-a ridicat din poziţia ghemuită, de sub poalele pantalonilor *hakama* indigo, prăfuiţi, i s-au zărit gleznele palide, cu tendonul lui Ahile întins şi emanând supleţe.

5

Iinuma, luptător de *kendō* de rangul 3, a învins cinci adversari, încheind runda întâi a campionatului.

La sfârşitul celei de-a cincea runde, echipa Albă a fost desemnată câştigătoare, iar Iinuma a obţinut premiul individual, o cupă de argint. Când a ieşit în faţă, la decernarea premiului, îşi ştersese sudoarea de pe frunte, dar obrajii încă îi dogoreau. A acceptat cupa cu modestie, aşa cum îi stă bine unui învingător. Demult nu mai văzuse Honda un tânăr atât de demn de laudă.

Honda ar fi vrut să stea de vorbă cu el şi să-l întrebe despre tatăl său, însă preoţii l-au zorit să meargă să ia prânzul, într-o clădire alăturată, şi a pierdut ocazia. În timpul prânzului, preotul principal i-a propus:

— N-aţi vrea să urcaţi pe munte?

Honda a aruncat o privire soarelui care scălda necruţător grădina templului şi a ezitat.

Preotul a insistat:

— Accesul este în mod normal interzis publicului obişnuit şi numai credincioşilor vechi şi devotaţi li se permite trecerea mai departe de un anumit punct, spre vârful muntelui. Este o experienţă cât se poate de solemnă. Cei care au mers să se închine în vârf spun că au simţit forţa misterului divin, ca o lovitură de fulger.

Honda a aruncat încă o privire soarelui de vară care dogorea peste verdeaţa din grădină. A încercat să-şi imagineze un mister divin şi mai strălucitor decât soarele şi i s-a trezit curiozitatea. Pentru el, singurele mistere acceptabile erau cele care nu se fereau de lumina zilei. Dacă ar fi existat un mister strălucitor, poate că ar fi fost gata să-l accepte. Misterele erau excepţii miraculoase, care se

limitau în general la un fenomen şi apoi se cufundau iar în penumbră. Dacă însă un mister ar rezista privirii scrutătoare a soarelui, atunci ar putea ocupa un loc printre principiile clare, cu alte cuvinte un loc în lumea lui.

După masa de prânz, Honda s-a odihnit puţin, apoi, însoţit de un preot de rang inferior, a pornit pe drumul care urca uşor, prin vegetaţia deasă. După vreo cinci sau şase minute de mers au ajuns la Templul Sai, care ţinea de templul principal, Ōmiwa. Numele oficial era Templul Sai de la Ōmiwa Aramitama, şi cei care mergeau să se închine pe munte obişnuiau să se purifice mai întâi aici. Clădirea principală a templului, cu acoperiş din scoarţă de chiparos şi cedru, era înconjurată de cedri şi avea o atmosferă liniştită, care-l putea ostoi până şi pe Zeul Aspru, Aramitama. În spatele acoperişului se înălţau câţiva pini roşii, care aminteau de războinicii iscusiţi din vremurile de demult.

Ritualul de purificare odată terminat, preotul l-a lăsat pe Honda în grija unui ghid, un bărbat trecut de a doua tinereţe, încălţat cu *jikatabi*[16] şi foarte politicos. La poalele urcuşului spre muntele sacru, Honda a zărit primul crin sălbatic.

16 Încălţăminte purtată în special de muncitori, înaltă, din pânză, cu talpa cauciucată şi cu degetul mare separat.

— Crinul ăsta va fi cules pentru festivalul Saigusa de mâine, bănuiesc.

— Precum spuneţi. Însă doar de pe muntele nostru nu se pot culege trei mii de crini, de aceea am mai adunat şi de la templele secundare din vecinătate. Sunt deja puşi în apă la templul principal. Domnii studenţi care au participat astăzi la concursul închinat zeului vor duce mâine până la Nara o căruţă încărcată cu crini, drept ofrandă.

Ghidul l-a avertizat apoi scurt pe Honda să aibă grijă unde păşeşte pentru că, de la ploile din ajun,

cărarea devenise alunecoasă, şi a pornit imediat la drum.

Din vârful muntelui Miwa, unde se afla zona interzisă, se răsfirau către poale nouăzeci şi nouă de văi, incluzând Valea Ōmiya, aflată spre vest, în spatele templului principal.

Au mai urcat puţin şi au zărit, în partea dreaptă, gardul ce delimita zona interzisă. Rădăcinile pinilor care creşteau acolo, ieşite la vedere din covorul de iarbă, străluceau în bătaia soarelui ca agatele.

În interiorul zonei interzise, şi copacii, şi ferigile, şi ierburile, chiar şi razele soarelui care se împleteau cu întreaga vegetaţie, toate păreau distinse şi pure. Culoarea proaspătă a pământului de la rădăcina unui cedru, unde, după spusele ghidului, un mistreţ săpase o groapă, l-a făcut pe Honda să se gândească la poveştile străvechi, în care mistreţii aveau puteri magice şi luau înfăţişări diferite. Cu toate acestea, nu avea senzaţia că muntele era un sălaş al zeilor.

Ghidul mergea cu o repeziciune surprinzătoare, iar Honda, care nici nu mai avea răgaz să-şi şteargă sudoarea de pe frunte, abia reuşea să ţină pasul. Din fericire, crengile copacilor de pe marginea pârâului pe cursul căruia mergeau îi fereau de razele soarelui de după-amiază, chiar mai fierbinte ca înainte.

Deşi poteca era umbrită, urcuşul devenise mai dificil. Erau mulţi *sakaki* pe pantele muntelui, şi chiar şi cei tineri aveau frunzele mult mai mari decât copacii din oraşe. Din frunzişul verde-întunecat se iveau puzderie de floricele albe. Pe măsură ce urcau, curentul apei devenea tot mai rapid. Au ajuns în cele din urmă la cascada Sankō, pe jumătate ascunsă vederii de coliba construită pentru credincioşii care veneau să practice abluţiuni. Pădurea se îndesea de jur împrejurul cascadei, dar, cum razele soarelui tot reuşeau să-şi facă loc prin frunziş, locul era destul de luminat.

De aici, drumul urca direct către vârf şi devenea foarte dificil. Poteca dispărea uneori şi erau nevoiţi să se caţere pe stânca goală, sprijinindu-se de pietre sau de rădăcinile pinilor. Când Honda spera că urmează o porţiune de drum drept, iarăşi îi apăreau în faţa ochilor stânci, strălucitoare în bătaia soarelui de după-amiază. Honda gâfâia şi sudoarea îi curgea valuri. Probabil că euforia provocată de efortul depus pentru a ajunge în vârf îi pregătea pe credincioşi pentru misterul care se apropia. Aceasta era într-adevăr o lege divină.

Honda a zărit o vale cu pini roşii şi negri cu trunchiul mai gros de un *jō*[17]. Pinii bătrâni, cu ace cărămizii, aveau trunchiurile groase năpădite de iederă şi alte plante agăţătoare. Un cedru stătea singuratic la jumătatea unei stânci, cu o funie sacră înfăşurată peste trunchi, pesemne legată acolo de un credincios care îi percepuse spiritul divin. Lângă copac erau aşezate ofrande. Muşchiul care crescuse pe o parte a trunchiului îi dădea o tentă de bronz verzui. Pe măsură ce se apropiau de vârful muntelui sacru, fiecare copac şi tufă de iarbă păreau că emană propriul lor spirit divin, de parcă s-ar fi transformat ele însele în zeităţi.

17 Aproximativ 3,33 m.

Când, de exemplu, vârfurile fagilor erau prinse de câte o pală de vânt care le scutura florile gălbui şi le aşternea ca o ninsoare la poalele copacilor, lui Honda i se părea că simte prezenţa divină, ca un curent electric.

— Mai avem puţin de mers. Ce vedeţi acolo e deja vârful, unde se află Templele Okitsu Iwakura şi Kōnomiya, a spus ghidul, cu o voce în care nu se simţea oboseala urcuşului.

Templul Okitsu Iwakura le-a apărut dintr-odată deasupra capetelor, în vârful pantei. Iwakura – „Tronul Zeilor“ – încins cu funia sacră, era o masă de stânci neregulate, ba ascuţite, ba ciobite, ca o epavă uriaşă. Stâncile erau acolo din vremurile

străvechi, cu formele lor ciudate şi înspăimântătoare, sfidând ordinea obişnuită a lucrurilor.

Într-un loc, stâncile se uniseră între ele şi apoi, aşa unite, se prăbuşiseră şi crăpaseră. Mai încolo, o lespede netedă stătea înclinată. Mai degrabă decât sălaşul liniştit al unor zei, păreau urmele unui câmp de luptă, sau semnele unei forţe înspăimântătoare. Dar poate că aşa se transformau lucrurile de pe pământ, după ce zeii îşi purtaseră paşii pe-acolo.

Soarele îşi arunca nemilos razele asupra muşchiului care năpădise stâncile, însă fiind pe vârful muntelui, bătea un vânt răcoros, care făcea pădurea să foşnească.

Imediat deasupra Templului Iwakura se afla Templul Kōnomiya, la altitudinea de 467 de metri. Era un lăcaş simplu şi modest, care ostoia teama stârnită de stâncile de la Iwakura. Bârnele mici îmbinate în unghi ascuţit pe acoperişul cu două pante ieşeau în evidenţă dintre crengile de pin care le înconjurau, ca o eşarfă înnodată pe fruntea unui războinic.

După ce s-a închinat, Honda şi-a şters transpiraţia şi, cu permisiunea ghidului, şi-a aprins o ţigară – lucru în mod normal interzis în zona sacră – şi a fumat-o cu poftă. De multă vreme picioarele lui nu mai depuseseră un asemenea efort şi mulţumirea de a fi reuşit să urce până în vârf i-a cuprins sufletul. În acel loc încărcat de divin, luminos şi mângâiat de vântul ce foşnea printre pini, simţea că poate accepta chiar şi cele mai incredibile lucruri.

Forma reliefului şi înălţimea la care se afla l-au purtat pe Honda cu gândul la vara din urmă cu nouăsprezece ani, când urcase pe muntele din spatele vilei Chung-nan. Ajunşi într-un loc destul de înalt, de unde se vedea, printre frunzele copacilor, statuia Marelui Buddha de la Kamakura, el şi Kiyoaki îi priviseră amuzaţi pe cei doi prinţi

din Siam cum îngenunchează grăbiţi şi-şi împreunaseră palmele în rugăciune. Acum, în faţa aceleiaşi scene, cu siguranţă că n-ar mai râde.

În momentele când nu bătea vântul, printre pini se instala liniştea. Honda a auzit bâzâitul unei muşte mari, în zbor. Cu coroanele lor ascuţite, cedrii păreau că străpung cerul. Norii se mişcau. Cireşii aveau frunzele ajunse la maturitate şi, sub razele soarelui, aruncau un joc de lumini şi umbre… Honda se simţea fericit, fără vreun motiv anume. O fericire cum nu mai simţise de foarte multă vreme, în care se ascundea şi o fărâmă de tristeţe.

Coborârea n-a fost atât de uşoară pe cât se aştepta. Picioarele îi alunecau şi încerca să se sprijine de rădăcinile copacilor care ieşeau din pământ, însă lutul roşu care le acoperea era şi mai alunecos. Când au ajuns la drumul pe sub copaci care ducea la cascada Sankō, cămaşa lui Honda mustea din nou de sudoare.

— Nu doriţi să faceţi o abluţiune? Vă veţi răcori imediat.

— Dar nu se cade să intru în apă doar ca să mă răcoresc!

— Dimpotrivă. Sub curgerea cascadei ni se limpezeşte capul. Aceasta este, în fapt, o practică religioasă, aşa că nu trebuie să vă faceţi griji.

Honda a intrat în coliba pentru pelerini şi a văzut două sau trei costume de *kendō* atârnate de nişte cuie în perete. Mai erau şi alţii la cascadă.

— Sunt probabil studenţii care au participat la concurs. Urmează să aducă zeului ofranda de crini şi de aceea probabil că li s-a spus să vină aici şi să se purifice.

Honda s-a dezbrăcat până la lenjerie şi a ieşit din colibă îndreptându-se spre cascadă.

În partea superioară, cascada era înconjurată cu funia sacră, *shimenawa*, cu fâşiile de hârtie albă dansând sclipitoare în adierea vântului pe fundalul

verde al vegetaţiei abundente. În jos, cascada era străjuită de stânci negricioase. Într-o scobitură din stâncă fusese construit un mic altar dedicat Zeului Focului, Fudō Myōō. Ferigile, ardisia şi arborii de *sakaki*, stropiţi de spuma cascadei, aveau nuanţe întunecate. Doar cascada sclipea, ca o panglică albă. Sunetul apei reverbera puternic în stâncile din jur.

Trei tineri stăteau unul lângă altul sub curgerea cascadei. Apa le cădea pe cap şi pe umeri, apoi se împrăştia în toate părţile. Pe lângă zgomotul cascadei, se auzea cum apa le şfichiuieşte pielea tânără şi suplă. Când s-a apropiat, Honda le-a văzut umerii înroşiţi, sclipind sub stropii de spumă.

Unul dintre tineri l-a zărit, le-a făcut semn prietenilor săi şi s-au retras cu toţii din cascadă, salutându-l politicos din cap. Printre cei trei, Honda l-a recunoscut imediat pe Iinuma.

Honda a înaintat, încercând să intre sub cascadă, însă apa l-a lovit cu atâta forţă peste umeri şi piept, încât s-a retras imediat. Tânărul Iinuma s-a apropiat, râzând plăcut, şi, lângă Honda, şi-a ridicat braţele în sus, arătându-i cum să învingă forţa peretelui de apă, apoi s-a băgat dedesubt. A stat câteva momente, lăsând apa să-i curgă în palmele cu degetele răsfirate, ca şi cum ar fi cărat deasupra capului un coş greu cu flori. S-a întors spre Honda şi a zâmbit.

Honda s-a apropiat de cascadă, gata să pună în practică ce învăţase, când, din întâmplare, şi-a aruncat privirea asupra trupului tânărului. Pe partea stângă, într-un loc de obicei ascuns vederii de braţ, se distingeau clar trei aluniţe, una lângă alta. L-a cuprins un fior şi a privit cu atenţie chipul plăcut al tânărului. Iinuma, zâmbind, l-a privit şi el de sub cascadă, cu sprâncenele încruntate şi clipind des.

Honda şi-a amintit ultimele cuvintele ale lui Kiyoaki:

„O să ne reîntâlnim. Ştiu sigur. Sub cascadă“.

6

De afară se auzea doar orăcăitul broaştelor din iazul Sarusawa. În camera liniştită a hotelului Nara, cu teancul de materiale juridice rămas neatins pe birou, Honda a petrecut o noapte albă, cufundat în gânduri.

Şi-a amintit cum părăsise Templul Ōmiwa pe seară, cu maşina, şi cum întâlnise pe drumeagul dintre câmpurile de orez, scăldate în lumina asfinţitului, o căruţă plină vârf cu crini. Crinii sălbatici, legaţi ca să nu cadă cu o funie sacră, erau de un roşu pal, de parcă fuseseră culeşi chiar la revărsatul zorilor. Căruţa era însoţită de trei studenţi purtând panglici late albe prinse peste şepcile de şcoală. Unul trăgea, iar ceilalţi doi o împingeau. Înaintea lor mergea un preot îmbrăcat în straie albe, fluturând o creangă de care atârnau fâşii de hârtie albă, pentru purificare. Studentul care trăgea căruţa era Iinuma. Când maşina s-a apropiat şi l-a recunoscut pe Honda, s-a oprit, şi-a scos şapca şi l-a salutat respectuos. Ceilalţi doi studenţi au făcut şi ei la fel.

De când făcuse incredibila descoperire, la cascadă, sufletul lui Honda îşi pierduse liniştea; de-abia mai răspundea la solicitudinea celor de la templu. Iar acum, când i-au ieşit în cale cei trei studenţi, cu ofranda lor de crini şi cu panglicile albe de pe frunte strălucind în lumina asfinţitului, era şi mai distrat. Tânărul lăsat în urmă, într-un nor de praf stârnit de maşina care gonea, deşi avea trăsăturile chipului şi culoarea pielii diferite, era cu siguranţă, în esenţă, însuşi Kiyoaki.

În singurătatea camerei de hotel, Honda a fost cuprins de teama că, începând din acea zi, lumea sa avea să se schimbe radical. A ieşit repede şi s-a dus în sala de mese, mâncând ca prin vis meniul

fix care i s-a servit. S-a întors în cameră. Patul era făcut proaspăt, cu aşternutul de un alb imaculat împăturit în formă de triunghi, sclipind în lumina palidă a veiozei ca o carte cu paginile deschise.

A aprins luminile în cameră, în speranţa că va putea ţine misterul divin la distanţă, dar n-a fost chip. De vreme ce lumea sa permisese un astfel de miracol, nu mai ştia la ce să se aştepte.

Mai mult, reincarnarea pe care o văzuse chiar cu ochii lui era un secret pe care nu-l putea împărtăşi cu nimeni. Dacă ar fi povestit cuiva, ar fi fost considerat nebun şi zvonul că nu mai era apt pentru meseria de judecător s-ar fi răspândit imediat.

Însă misterul avea o noimă a sa. Cu optsprezece ani în urmă, Kiyoaki îi spusese: „O să ne reîntâlnim. Ştiu sigur. Sub cascadă“. Iar el întâlnise, exact sub curgerea unei cascade, un tânăr care avea pe trup trei aluniţe, întocmai ca şi Kiyoaki. Şi-a amintit un paragraf care descria cele patru existenţe, peste care dăduse în cărţile buddhiste citite după moartea lui Kiyoaki, la îndemnul stareţei de la templul Gesshū. Tânărul Iinuma avea optsprezece ani împliniţi, exact câţi se scurseseră de la moartea lui Kiyoaki.

Cele patru existenţe care constituiau ciclul reincarnării erau „naşterea“, „viaţa“, „moartea“ şi „trecerea“, aceasta din urmă fiind o perioadă ce făcea legătura între viaţa anterioară şi noua reîncarnare. Perioada de „trecere“ de la o viaţă la alta putea varia, durând între şapte şi şaptezeci şi şapte de zile. Honda nu ştia exact când se născuse tânărul Iinuma, însă era foarte posibil ca acesta să se fi născut în intervalul de şapte până la şaptezeci şi şapte de zile de la moartea lui Kiyoaki, la începutul primăverii din anul al treilea al Erei Taishō[18].

18 1914.

Conform teoriei buddhiste, „trecerea“ nu reprezintă doar o simplă existenţă spirituală, ci ia înfăţişarea unui copil de cinci-şase ani, însă cu simţurile deosebit de dezvoltate, care poate auzi cele mai îndepărtate sunete, poate pătrunde cu privirea prin cele mai groase ziduri şi poate ajunge oricât de departe într-o clipă. Oamenii şi animalele nu-l văd; doar uneori, cei cu adevărat clarvăzători şi cu sufletul curat zăresc o siluetă de copil plutind pe cer.

Aceşti copii nevăzuţi călătoresc rapid prin aer şi se hrănesc cu mireasma beţişoarelor de tămâie aprinse. De aceea, „trecerea“ se mai numeşte şi „căutarea de tămâie“, de la termenul sanscrit *gandharva*.

Tot colindând cerurile, copiii nevăzuţi dau peste cei care le vor fi mamă şi tată exact când aceştia şi-au unit trupurile. Dacă cel „în trecere“ este de sex bărbătesc, va fi fermecat de trupul răvăşit al mamei şi se va înfuria pe tatăl său. Cu toate acestea, în clipa în care sămânţa tatălui, impură, îşi face loc în pântecele mamei, copilul nevăzut se bucură de parcă i-ar aparţine lui, iese din perioada de „trecere“ şi se încredinţează pântecelui mamei. În acel moment, începe o nouă existenţă, şi anume „viaţa“.

Aşa explică reincarnarea teoriile buddhiste. Pe vremuri, pentru Honda această explicaţie nu era decât o poveste de adormit copiii, dar acum şi-a amintit-o dintr-odată. Pentru el, misterul divin era ceva independent de voinţa omului, ceva de neînţeles care vine şi te cuprinde într-o clipită, ca „trecerea“ de la o existenţă la alta. Un dar periculos. Ca o minge de culoarea curcubeului, aruncată fix în mijlocul construcţiei reci, dar riguroase, a legii şi ordinii. Mingea îşi schimbă culorile, însă după nişte legi proprii, diferite de cele zămislite de raţiunea umană, şi de aceea a trebuit să stea ferită de ochii oamenilor.

Fie că voia, fie că nu voia, misterul îşi pusese deja pecetea adânc în sufletul lui. Nu mai avea cum să-l evite. Poate că, în loc să fugă, ar fi fost mai bine să caute pe cineva care să-l înţeleagă şi căruia să-i împărtăşească secretul. Acel cineva putea fi tânărul Iinuma, sau poate tatăl lui. Dar nu avea nici o garanţie că cei doi erau conştienţi de existenţa misterului. În cel mai bun caz, Shigeyuki Iinuma, care probabil că avusese ocazia să vadă trupul gol al lui Kiyoaki, ştia că fiul său poartă pe trup nişte semne foarte asemănătoare. Dar chiar dacă ştia, poate că era un lucru pe care voia să-l ascundă. Oare cum ar fi fost mai bine să procedeze pentru a afla adevărul? Sau era o prostie să-i întrebe? Mai întâi, chiar dacă ei erau conştienţi de existenţa misterului, ar fi acceptat oare să împărtăşească secretul lui Honda? Dacă nu, atunci nu-i rămânea decât să-şi poarte singur povara, pentru restul zilelor.

Deşi trecuseră atâţia ani, Honda era din nou cuprins, fără voia lui, de entuziasmul tineresc pe care i-l transmitea întotdeauna Kiyoaki, ca o bătaie de aripi plină de viaţă. Honda nu simţise niciodată dorinţa de a trăi viaţa altcuiva, însă viaţa scurtă şi frumoasă a lui Kiyoaki îşi împletise rădăcinile cu propria-i viaţă, ca o floare delicată care se aşază pe trunchiul unui copac pentru a putea trăi. Viaţa lui Kiyoaki dăduse un sens vieţii lui Honda, înflorind cu o frumuseţe pe care viaţa lui Honda n-ar fi putut-o atinge. Oare acelaşi lucru era pe cale să se întâmple a doua oară? Ce semnificaţie avea reincarnarea lui Kiyoaki?

Printre atâtea mistere care-l înconjurau, Honda simţea totuşi o undă de bucurie în suflet, ca un izvor subteran croindu-şi drum la suprafaţă. Kiyoaki reînviase! Trunchiul tânăr, retezat prea de timpuriu, înmugurea din nou. Cu optsprezece ani în urmă, erau tineri amândoi; între timp Honda îmbătrânise, dar prietenul său îşi păstrase tinereţea strălucitoare, ca odinioară.

Tânărului Iinuma îi lipsea frumuseţea lui Kiyoaki, dar avea în schimb puterea bărbătească pe care celălalt n-o avusese niciodată. Deşi întâlnirea cu Iinuma fusese scurtă şi nu era foarte sigur, Honda avea senzaţia că tânărul avea o simplitate şi o determinare pe care nu le văzuse la prietenul său. Cei doi erau diferiţi ca ziua şi noaptea, dar aveau în comun un lucru: amândoi erau întruchiparea tinereţii.

Honda şi-a amintit de momentele petrecute cu Kiyoaki şi a fost cuprins de dor şi întristare, dar şi de un val neaşteptat de speranţă. Dacă preţul pe care avea să-l plătească pentru acest tumult al inimii era pierderea convingerilor pe care le clădise până acum pe baza raţiunii, nu avea să regrete.

Şi totuşi, ce coincidenţă stranie să fie atins de miracolul reincarnării lui Kiyoaki chiar aici, la Nara, un loc atât de încărcat de amintiri!

„Am să aştept dimineaţa, dar mai înainte de a merge la Templul Isagawa trebuie să fac altceva: am să-l pun pe şofer să mă ducă repede la Obitoke, la templul călugăriţelor, ca s-o vizitez pe Satoko. Am să-i cer mai întâi iertare pentru absenţa mea după moartea lui Kiyoaki, apoi am să-i dau vestea reincarnării lui. Chiar dacă n-o să mă creadă, e datoria mea să fiu primul care-i spune. Acum ea este stareţa templului, după moartea predecesoarei, şi am auzit că este foarte preţuită. Probabil că anii nu şi-au pus prea mult amprenta peste frumuseţea ei, şi am să-i pot vedea chipul luminat de o bucurie neascunsă.“

Gândul vizitei la templu i-a creat o stare de nerăbdare tinerească, însă după puţin timp a revenit asupra deciziei prea impulsive.

„Ba nu. Nu se cade să fac un asemenea lucru. Ea n-a venit nici la înmormântarea lui Kiyoaki. Nu am dreptul să calc peste hotărârea ei de a se izola de lume. Indiferent de câte ori s-ar reincarna Kiyoaki, n-are nici o legătură cu ea, care s-a

lepădat de lumea asta a iluziilor. Chiar dacă ar exista dovezi incontestabile ale reincarnării lui, ea le-ar respinge cu siguranţă. Pentru mine este un miracol, însă în lumea ei nu mai există miracole. Nu se poate să mă las în voia unui asemenea impuls de moment.

Am să mai aştept cu vizita. Dacă această reincarnare miraculoasă e într-adevăr opera lui Buddha, va veni o vreme când Satoko şi Kiyoaki se vor întâlni, fără amestecul meu. Mai bine stau şi aştept în linişte să se întâmple de la sine.“

Toate aceste frământări au izbutit să-i alunge somnul şi mai tare. Perna şi pătura parcă-l frigeau şi şi-a pierdut orice speranţă de a se odihni cum trebuie.

Mijeau zorile. În sticla ferestrei cu toc sculptat în stil Momoyama se reflecta lumina lămpii din cameră, palidă, ca o lună ce mai zăbovea pe cer la răsăritul soarelui. Pe fundalul cerului care începea să se lumineze se distingea deja pagoda cu cinci niveluri a Templului Kōfuku, dincolo de o pădurice care înconjura un iaz. De la fereastra lui Honda nu se vedeau decât ultimele trei niveluri şi stâlpul central, care părea că străpunge întunericul. Honda privea umbra pagodei, abia vizibilă pe cerul încă întunecat, şi i se părea că trece de la un vis la altul, de la o iraţionalitate la alta. Cele trei rânduri de acoperişuri, cu liniile lor curbe, delicate, îi dădeau senzaţia unor vise suprapuse. Visele se înălţau în vârful pagodei, pe cele nouă discuri ale stâlpului principal, şi se făceau nevăzute în aer, ca un fir subţire de fum. Honda privea pagoda, însă nu putea spune cu certitudine dacă era treaz sau nu. Poate că păşise deja în alt vis, atât de viu încât îl lua drept realitate.

Ciripitul păsărilor a început să se audă mai tare. Brusc, lui Honda i-a trecut prin minte că nu doar Kiyoaki reînviase. Cine ştie, poate Honda însuşi revenise la viaţă, din moartea care-i îngheţase spiritul, sistematică şi ordonată, ca un dosar imens

în care erau închise sute şi mii de pagini, din refrenul pe care şi-l spunea la nesfârşit: „tinereţea ta s-a dus“…

Odinioară fusese sufocat de viaţa lui Kiyoaki, adânc înrădăcinată în propria lui viaţă. Poate chiar de aceea Honda se întorcea şi el la viaţă, aşa cum razele soarelui abia răsărit luminează mai întâi o creangă a unui copac, apoi trec la alta…

Tot gândindu-se aşa, s-a simţit cuprins de o uşurare stranie şi a căzut într-un somn ca un leşin uşor.

7

Honda s-a trezit cu o tresărire, dându-şi seama că uitase să roage să fie deşteptat. Când a ajuns la Templul Isagawa, ritualul şintoist al Festivalului Saigusa începuse deja. Aplecat, şi-a croit drum prin mulţimea tăcută pentru a ajunge la locul care-i fusese rezervat. S-a aşezat şi, fără să se mai uite în jur, şi-a îndreptat atenţia asupra ritualului care se desfăşura sub ochii săi.

Templul Isagawa se afla chiar în oraş, nu departe de gară. În spatele templului principal erau alte trei construcţii mai mici: cea din mijloc era dedicată zeiţei Hime-Tatara-Isuzu, iar cele din dreapta şi din stânga ei, menite parcă să o protejeze, erau dedicate tatălui, chiar zeul patron al Templului Ōmiwa, şi mamei sale. Cele trei construcţii elegante erau înconjurate de o balustradă vopsită în roşu-vermillon şi comunicau prin coridoare cu paravane albe, decorate cu imagini de pini şi bambuşi pictaţi în albastru-aprins şi auriu. Fiecare avea la intrare trei trepte din piatră, imaculate, deasupra cărora urmau, până sus la uşa templului, zece trepte din lemn. Fâşiile din hârtie albă atârnate de funiile sacre prinse de streşini ieşeau în evidenţă ca nişte bucăţi de fildeş pe lângă balustrada roşie şi stinghiile aurite, pe fundalul acoperişului întunecat.

Cu ocazia festivalului care avea loc în acea zi, pe treptele din piatră fuseseră întinse rogojini noi, iar pietrişul din curtea templului fusese greblat.

În faţa celor trei construcţii se afla clădirea principală a templului, cu stâlpi groşi roşu-vermillon şi coridoare descoperite de ambele părţi, ocupate acum de preoţi şi de muzicanţi. Spectatorii aveau să privească ceremonia prin aceste coridoare.

Un preot începuse deja ritualul de purificare şi flutura pe deasupra capetelor plecate ale spectatorilor o ramură bogată de *sakaki*, cu trei clopoţei prinşi de ea. A fost apoi recitată o rugăciune. Preotul principal de la Templul Ōmiwa şi-a făcut apariţia aducând o cheie de aur legată cu un şnur roşu, a înaintat până la partea centrală a templului şi a îngenuncheat pe treptele din lemn. Era îmbrăcat în veşminte albe, iar razele soarelui creau pe spatele lui un joc de lumini şi umbre. În timp ce îngenunchea, ceilalţi preoţi, lângă el, l-au acompaniat cu o incantaţie monotonă.

Preotul a urcat treptele, a introdus cheia în broasca din uşa din lemn de chiparos a templului şi a deschis respectuos uşile, spre stânga şi dreapta. Oglinda Sacră dinăuntru, de un purpuriu întunecat, a aruncat o sclipire. În tot acest interval, instrumentele cu coarde ale muzicanţilor scoteau sunete tremurate, ca o joacă.

Preoţii au întins rogojini noi în faţa templului, apoi, împreună cu preotul principal, au pus pe o masă din lemn negru, decorată cu fâşii din hârtie albă, ofrande de hrană şi băutură, învelite în frunze de stejar. De aici urma partea cea mai frumoasă a Festivalului Saigusa.

Următoarele ofrande aveau să fie un butoiaş cu *sake* alb şi un ulcior cu *sake* negru, ambele minunat împodobite. Butoiaşul era făcut din lemn simplu, alb, iar ulciorul era din ceramică nesmălţuită. Amândouă erau acoperite complet cu crini, ca două mari buchete. Corpul butoiaşului era acoperit de jur împrejur cu tulpinile groase ale crinilor, legate cu sfoară albă de cânepă. Tulpinile fiind legate atât de strâns, florile, bobocii şi frunzele atârnau în afară, bogate. Bobocii în care roşul se amesteca cu verdele aveau un aer rustic, iar în florile deschise, cu petale de un roz delicat, se ghicea o urmă de verde. Polenul cărămiziu colora petalele, ale căror vârfuri, răsucite înapoi,

păreau translucide în lumina soarelui. Toate florile stăteau cu capul plecat.

Cei mai frumoşi dintre cei trei mii de crini sălbatici culeşi de Iinuma şi de ceilalţi tineri fuseseră aleşi pentru a împodobi butoiaşul şi ulciorul cu *sake*; ceilalţi fuseseră puşi în vaze şi aşezaţi în mai multe locuri în curtea templului. Peste tot unde vedeai cu ochii erau crini, iar adierea vântului le purta mireasma. Tema crinilor era omniprezentă, ca şi cum tot universul s-ar fi raportat la ei.

Preoţii duceau acum în mâini butoiaşul şi ulciorul cu *sake*. Îmbrăcaţi în veşminte albe, cu căciulile tradiţionale negre, purtau respectuos ofrandele, iar crinii care le împodobeau tremurau superbi deasupra capetelor preoţilor. Un boboc de pe o tulpină mai înaltă decât toate celelalte era palid ca un tânăr în prag de leşin.

Flautele au început să sune, iar tobele să bubuie. Crinii, aşezaţi în faţa unui zid de piatră negricios, păreau că se îmbujorează.

Preoţii s-au aplecat lângă butoiaş şi ulcior, au dat la o parte crinii şi au scos *sake*. Alţi preoţi s-au apropiat să ia băutura în ploşti din lemn alb, punându-le drept ofrandă la cele trei altare. În acompaniamentul muzicii, ritualul părea să sugereze într-adevăr un banchet vesel al zeilor.

În acelaşi timp, patru fete de la templu, *miko*, au început să danseze Dansul Cedrilor. Toate erau tinere şi frumoase. Aveau pe cap cununi din frunze de cedru şi-şi prinseseră în părul lung fâşii de hârtie albe şi roşii, legate cu fir auriu. Peste pantalonii tradiţionali *hakama*, de un roşu palid, purtau veşminte lungi albe cu imprimeu argintiu reprezentând frunze de orez. Din cele cinci rânduri de robe purtate pe dedesubt se vedeau numai gulerele, într-o alternanţă de roşu şi alb.

Miko şi-au făcut apariţia din umbra crinilor aşezaţi în picioare, cu petalele desfăcute şi cu pistilurile de culoarea chihlimbarului înălţate spre

cer. Fiecare dintre fete ţinea în mână câte un buchet de crini.

Pe ritmul muzicii, fetele s-au aşezat faţă în faţă, formând un pătrat, şi au început să danseze. Crinii, pe care-i ţineau ridicaţi, tremurau de parcă erau cuprinşi de teamă. După cum evolua dansul, crinii fie se înălţau eleganţi, fie coborau în lateral, fie se uneau ca apoi să se despartă din nou. În mâinile dansatoarelor, crinii se mişcau prin aer ca nişte tăişuri albe de săbii. Încetul cu încetul, florile au început să-şi piardă din prospeţime, sacrificate parcă în faţa eleganţei muzicii şi a dansului.

Pe măsură ce urmărea spectacolul, Honda se simţea cuprins ca de beţie. Nu mai văzuse niciodată un ritual într-atât de frumos. Lipsa de somn îşi spunea cuvântul şi lucrurile au început să i se înceţoşeze în minte. Imaginile festivalului crinilor, pe care îl urmărea acum, se amestecau cu altele de la concursul de *kendō* din ziua anterioară; săbiile de bambus se transformau în buchete de crini, iar crinii în tăişuri ascuţite; umbrele lăsate de genele lungi ale dansatoarelor pe obrajii daţi cu pudră albă erau totuna cu umbrele lăsate pe chip de vizierele strălucitoare ale căştilor de *kendō*…

După ce invitaţii de onoare şi ceilalţi spectatori au încheiat ritualul de oferire a crenguţelor de *sakaki*, uşile templului au fost din nou închise, iar ceremonia a luat sfârşit pe la ora prânzului. Oaspeţii s-au îndreptat către una din clădirile anexe ale templului, unde urma să aibă loc *Naorai*, banchetul de încheiere a ritualului religios.

Preotul principal s-a apropiat de Honda însoţit de un bărbat între două vârste, pe care dorea să i-l prezinte. În spatele bărbatului, Honda l-a recunoscut pe tânărul Iinuma, cu panglica albă legată peste şapca de student, şi a înţeles că nu putea fi decât tatăl lui, Shigeyuki Iinuma. Nu-şi dăduse seama de la început pentru că-l derutase mustaţa lungă pe care o purta bărbatul.

— Sunteţi domnul Honda? Îmi revin în minte vremurile de demult! Cât să fi trecut, vreo nouăsprezece ani? Fiul meu, Isao, mi-a povestit cât de amabil aţi fost ieri cu el. Ce întâmplare a sorţii!

Tot vorbind, a scos de la piept un teanc de cărţi de vizită, a căutat una cu numele lui şi i-a întins-o lui Honda. Pedant cum era, acesta nu s-a putut împiedica să nu remarce că avea colţul uşor îndoit şi era cam murdară. Pe ea scria:

Academia Seiken[19]

19 Termenul *seiken* are sensul de „respect acordat spiritelor înaintaşilor“ şi este inspirat, probabil, din *Seiken yuigon* – „Testamentul respectului pentru înaintaşi“, o lucrare filozofică influentă de la începutul Perioadei Edo.

Shigeyuki Iinuma
- Director -

Ce l-a surprins înainte de toate pe Honda a fost atitudinea vorbăreaţă şi deschisă a lui Iinuma, atât de diferită de firea închisă a tânărului pe care-l cunoscuse odinioară. Însă studiindu-l mai atent, a remarcat şi lucruri care nu se schimbaseră: părul de pe piept care i se ivea dizgraţios de sub gulerul chimonoului, umerii pătrăţoşi, privirea întunecată, tristă şi timidă. Înfăţişarea era aceeaşi, dar atitudinea i se schimbase mult.

Iinuma a citit şi el ce scria pe cartea de vizită a lui Honda şi a exclamat:

— Iertaţi-mă că v-am vorbit atât de familiar! Aţi ajuns într-adevăr o persoană importantă. De fapt, ştiam de renumele dumneavoastră de mai multă vreme, dar mi-am spus că nu se cade să vă deranjez numai pentru faptul că am fost odată cunoştinţe. Ehei… mă uit la dumneavoastră şi văd că nu v-aţi schimbat deloc. Dacă domnul Kiyoaki ar mai fi fost în viaţă, cu siguranţă că i-aţi fi fost prietenul cel mai de încredere. De fapt, am aflat mai târziu că v-aţi dovedit adânca prietenie şi că

aţi avut mare grijă de dumnealui. Toată lumea v-a apreciat minunatul devotament.

Ascultându-l, Honda a avut senzaţia că era luat puţin peste picior, dar, de vreme ce Iinuma povestea în gura mare despre Kiyoaki, probabil că nu ştia despre reincarnarea acestuia în propriul său fiu. Sau poate că atitudinea lui voit deschisă era un semnal prin care-l avertiza pe Honda să-i lase secretul în pace.

În orice caz, când se uita la Iinuma, îmbrăcat în *hakama* cu însemnele familiei sale, şi la tânărul Isao, rămas respectuos mai în spate, nu vedea decât banalitate. Chipul lui Iinuma era brăzdat de trecerea anilor şi de viaţa de zi cu zi. Izul existenţei comune era atât de puternic, încât lui Honda gândurile care-l măcinaseră cu o seară înainte i se păreau acum fantasmagorice, ba mai mult, începea să creadă că aluniţele pe care le zărise pe trupul tânărului Isao nu fuseseră decât nişte vedenii.

Cu toate acestea, deşi ar fi trebuit să-şi petreacă seara aplecat la masa de lucru, Honda s-a trezit întrebându-i pe cei doi:

— Cât timp staţi în Kansai?

— Ne gândeam să ne întoarcem la Tokyo chiar în seara asta, cu un tren de noapte.

— Ce păcat!

După un moment de gândire, Honda s-a decis:

— Diseară, înainte să plecaţi, nu vreţi să veniţi împreună cu fiul dumneavoastră la mine acasă şi să luăm masa împreună? Avem atât de rar ocazia să stăm de vorbă pe îndelete… Ce părere aveţi?

— Îmi faceţi o deosebită onoare şi sunteţi prea amabil invitându-l până şi pe fiul meu. N-aş vrea să vă deranjez atât de mult…

Honda s-a întors spre Isao şi i s-a adresat direct:

— Te rog să vii şi tu, fără nici o jenă. Doar plecaţi apoi cu acelaşi tren, nu-i aşa?

— Da, i-a răspuns Isao, oarecum intimidat de prezenţa tatălui.

Shigeyuki Iinuma i-a mulţumit din nou lui Honda, asigurându-l de data aceasta că vor veni amândoi, după ce rezolvă câteva treburi în Ōsaka.

— Fiul dumneavoastră a strălucit ieri, în timpul concursului. Păcat că n-aţi putut asista. L-am urmărit cu sufletul la gură, a spus Honda, privind când spre unul, când spre celălalt.

În acel moment, Honda a observat apropiindu-se un bărbat în vârstă, slab, dar cu spatele drept, îmbrăcat în costum, însoţit de o tânără foarte atrăgătoare, în jur de treizeci de ani.

— Generalul Kitō şi fiica sa, i-a şoptit Iinuma la ureche.

— Generalul Kitō? Poetul?

— Da, da. Chiar el.

Iinuma devenise brusc încordat, iar conversaţia şoptită îl făcea să pară un uşier care conducea o persoană importantă.

Kensuke Kitō era un general maior în retragere din Armata Imperială, cunoscut şi pentru poemele sale. Era apreciat de critici ca urmaş al stilului clasic propriu culegerii de poeme *Kinkaishū*, în care transpunea realitatea curentă, şi până şi Honda, la recomandarea colegilor săi, frunzărise unul dintre volumele sale de poezie, *Hekirakushū*. Poeziile dădeau dovadă de un rafinament şi o eleganţă neaşteptate pentru un militar, iar Honda chiar memorase vreo două-trei.

Iinuma l-a salutat pe general într-un mod deosebit de politicos, apoi s-a întors spre Honda, pentru a face prezentările:

— Domnul judecător Shigekuni Honda, de la Curtea de Apel din Ōsaka.

Honda ar fi preferat să fie prezentat într-un mod mai puţin formal, de exemplu ca o cunoştinţă de demult, însă acum, nemaiavând ce face, şi-a luat un aer demn, potrivit funcţiei sale.

Generalul însă, obişnuit cu diferenţele ierarhice minuţioase din armată, n-a părut impresionat. A

zâmbit simplu şi la locul lui, stârnind câteva riduri la coada ochiului, şi a spus pe un ton firesc:

— Mă numesc Kitō.

— Sunt un admirator al poemelor dumneavoastră, de multă vreme. Mi-a plăcut în special *Heikirakushū*.

— Mă simt măgulit.

Bătrânul general avea o atitudine plăcută şi lipsită de aroganţă, ca unul care şi-a petrecut întreaga viaţa în armată. Faptul de a fi rămas în viaţă când avea o meserie care l-ar fi putut ucide oricând îl călise şi-i dăduse un aer de stabilitate. Vârsta i se vedea pe chip fără ascunzişuri, ca soarele de iarnă ce străluceşte prin hârtia albă a unei uşi glisante din lemn solid şi vechi, dincolo de care se zăresc ici şi colo, pe pământ, urme ale zăpezii care nu s-a topit.

În timp ce generalul şi Honda schimbau câteva fraze, frumoasa fiică a generalului i s-a adresat lui Isao:

— Am auzit că ieri ai învins cinci adversari şi ai primit premiul individual. Felicitări!

Honda a privit o clipă înspre ea, iar generalul i-a prezentat-o:

— Este fiica mea, Makiko.

Makiko şi-a plecat capul, politicos.

Honda şi-a dat seama că de-abia aştepta să-i vadă chipul, sub coafura ridicată, în stil occidental. Avea tenul foarte alb şi se machiase puţin, iar obrajii ei aminteau de hârtia groasă japoneză. Nu mai era chiar la prima tinereţe. Trăsăturile line păreau să exprime un fel de tristeţe îndepărtată şi colţurile gurii îi dădeau un aer de resemnare puţin dispreţuitoare, dar ochii erau învăluiţi într-o lumină blândă.

În timp ce Honda stătea de vorbă cu generalul şi fiica lui despre Festivalul Saigusa, câţiva preoţi tineri îmbrăcaţi în veşminte albe, cu *hakama* de un galben palid, au ieşit şi i-au rugat pe oaspeţi să-şi ocupe locurile la banchetul Naorai. Generalul şi

fiica sa s-au întâlnit cu alte cunoştinţe şi au luat-o înainte către sala de recepţii, făcându-se imediat nevăzuţi în mulţime.

— Ce tânără drăguţă, a spus Honda, ca pentru sine. Probabil că încă nu e măritată?

— Este divorţată şi s-a întors în casa tatălui ei. Cred că are în jur de treizeci şi doi sau treizeci şi trei de ani. Mă şi mir că există bărbaţi care renunţă la o asemenea frumuseţe, i-a răspuns Iinuma cu jumătate de gură.

Oaspeţii se adunaseră în holul de la intrarea în sala de recepţii, înghesuindu-se să se descalţe şi să intre în sală. Honda s-a lăsat purtat de valul de oameni şi, printre capetele celor din faţa lui, a zărit pentru prima oară mesele întinse pentru Naorai, acoperite cu pânze albe şi împodobite cu crini din belşug.

La un moment dat, Honda s-a pierdut de Iinuma în mulţime. I-a trecut prin minte că şi Kiyoaki, reîntors la viaţă, era prins în aceeaşi mare de oameni, însă un asemenea gând, la ora amiezii şi într-o zi senină de început de vară, i s-a părut ridicol. Un mister prea strălucitor te poate orbi.

Privite de la oarecare distanţă, visul şi realitatea sunt uneori greu de deosebit, aşa cum marea şi cerul se împletesc la orizont. Însă Honda era înconjurat numai de oameni care se supuneau legii şi care, în acelaşi timp, erau protejaţi de lege. Misiunea lui era aceea de a păzi ordinea creată prin lege. Legea trona ca un capac gros de fier peste oala în care fierbea molcom realitatea de zi cu zi.

„Oamenii mănâncă, digeră, elimină… se înmulţesc, se iubesc sau se urăsc…“ Honda şi-a dat seama că toţi aceşti oameni se supuneau justiţiei. Dacă făceau un pas greşit, deveneau imediat inculpaţi; pentru ei exista o singură realitate. Oameni care strănutau, râdeau, îşi purtau cu sine, atârnate, organele reproductive… Dacă toţi erau aşa, atunci el n-avea absolut nici un motiv

să se teamă de mister. Chiar dacă, printre ei, se ascundea şi un om reincarnat, Kiyoaki.

Honda s-a aşezat la locul de onoare spre care l-au condus preoţii. Pe masă, în dreptul lui, erau rânduite frumos cutii lăcuite cu bucate alese, butelcuţe cu *sake*, farfurioare şi boluri mici. Vaze cu crini împodobeau masa, aşezate la intervale regulate. Fiica generalului, Makiko, stătea şi ea de aceeaşi parte a mesei, şi Honda îi putea zări, din când în când, profilul frumos şi şuviţele de păr care-i acopereau obrazul.

Afară, razele soarelui de început de vară se strecurau prin frunzişul copacilor şi învăluiau grădina. Era timpul să înceapă banchetul oamenilor.

8

Ajuns acasă după-amiaza, Honda şi-a rugat soţia să pregătească cina pentru oaspeţi şi s-a culcat puţin. În vis i-a apărut imediat Kiyoaki, spunându-i cât de mult se bucură că se reîntâlniseră. Însă când s-a trezit, Honda nu s-a lăsat impresionat de vis, considerând că nu era decât o rămăşiţă, în mintea sa obosită, a gândurilor din seara anterioară.

Iinuma şi fiul său au sosit la ora şase, aducându-şi cu ei şi bagajele, pentru a putea merge apoi direct la gară.

Ezitând să abordeze întâmplările de odinioară de cum s-au aşezat, Honda şi Iinuma au început să discute despre evenimentele politice din ultima vreme şi despre condiţiile sociale. Cu toate acestea, poate din cauza funcţiei lui Honda, Iinuma s-a abţinut să se plângă pe faţă de nedreptăţile vremurilor. Isao stătea aşezat ceremonios pe gambe, cu palmele pe genunchi, şi asculta ce povestea tatăl său.

Ochii săi, care ieri sclipeau chiar şi de sub viziera de *kendō*, păreau prea pătrunzători în atmosfera obişnuită din acea cameră. Avea o privire care arăta hotărâre, în prezenţa căreia trăiai o experienţă ieşită din comun.

În timp ce stătea de vorbă cu Iinuma, Honda era conştient de acea privire aţintită asupra sa şi se simţea deranjat. „Nu se cade să te uiţi aşa la cineva într-o conversaţie“, îi venea să-l mustre pe tânăr. Unor astfel de ochi nu le erau destinate scenele de viaţă cotidiană, şi Honda se simţea acuzat de sclipirea lor limpede.

Doi oameni pot depăna amintiri comune o oră întreagă, cu însufleţire, şi totuşi fără a avea o conversaţie adevărată. Fiecare, cuprins de

nostalgia lucrurilor din trecut, caută pe cineva căruia să i le împărtăşească şi, când îl găseşte, se porneşte într-un lung monolog al viselor de odinioară. Monologurile celor doi se împletesc, însă după o vreme îşi dau seama că, de fapt, n-au nimic să-şi spună unul altuia. Ei se află de o margine şi de alta a unei prăpăstii, iar podul ce-i lega a fost distrus.

Brusc, Honda a simţit nevoia să-l întrebe pe Iinuma de ce a scris într-un ziar de dreapta, demult, un articol în care îl acuza pe Marchizul Matsugae că ar fi fost neloial şi lipsit de sentimentul datoriei filiale.

— A, articolul acela… adevărul este că am ezitat să-l atac pe Marchiz, care a fost atât de bun cu mine, însă am scris acel articol ca un gest de protest, din preocuparea pentru binele ţării.

Bineînţeles că un asemenea răspuns pe nerăsuflate şi fără vreo ezitare nu l-a mulţumit pe Honda. Judecătorul i-a spus lui Iinuma că tânărul Kiyoaki, după ce a citit articolul, i-a mărturisit că-i era dor de Iinuma.

Pe chipul lui Iinuma, deja uşor înfierbântat de alcool, s-a citit o emoţie clară, surprinzătoare. Mustaţa i-a tremurat uşor.

— Chiar aşa? Aşa a spus tânărul stăpân? Probabil că a înţeles ce simţeam. Motivul pentru care am scris acel articol a fost… cum să spun… dorinţa de a face un apel public, astfel încât nimeni să nu-i poată reproşa ceva tânărului stăpân, chiar dacă asta însemna să-l sacrific pe Marchiz. M-am temut că, dacă nu interveneam, lumea ar fi aflat despre tânărul stăpân şi s-ar fi stârnit un scandal dezastruos. Dacă făceam eu prima mişcare şi dezvăluiam lipsa de loialitate a Marchizului, puteam să-l apăr pe tânărul stăpân de necazuri. Iar Marchizul, dacă avea într-adevăr sentimente paterne, mi-am închipuit că ar vrea să ia blamul asupra lui, în beneficiul fiului. Faptul că mi-am atras mânia lui a fost, cred, inevitabil, însă, când

mă gândesc că tânărul stăpân m-a înţeles, mă simt cuprins de un sentiment copleşitor de recunoştinţă… Domnule Honda, vă rog ascultaţi-mă. *Sake*-ul băut îmi dă puterea să vă spun lucrurile acestea: când am aflat de moartea tânărului stăpân, am plâns trei zile încheiate, fără exagerare. Am vrut să particip măcar la priveghi şi m-am dus până la reşedinţa Marchizului, dar m-au dat pe uşă afară. Cred că aveau instrucţiuni clare, pentru că m-au alungat şi oamenii de pază la ceremonia funerară, unde accesul îi era permis oricui, şi n-am putut aprinde tămâie pentru sufletul tânărului stăpân. Îmi dau seama ca sunt unicul responsabil, dar voi trăi cu acest regret până la sfârşitul zilelor, şi chiar şi acum mi se mai întâmplă să mă plâng soţiei. Când mă gândesc că tânărul stăpân s-a stins din viaţă la doar douăzeci de ani, fără a reuşi să-şi împlinească visele…

Iinuma a scos o batistă de la piept şi şi-a şters lacrimile care-l năpădiseră. Soţia lui Honda, venită să le toarne *sake*, rămăsese fără grai, iar tânărul Isao, care pesemne nu-şi mai văzuse niciodată tatăl atât de răvăşit, se oprise din mâncat şi stătea cu ochii în pământ.

Honda îl privea ca din depărtare pe Iinuma, peste masa încărcată cu vase, luminată puternic. Nu se îndoia de sinceritatea sentimentelor bărbatului. Şi, dacă dădea dovadă de asemenea zbucium sufletesc, cu siguranţă că nu ştia nimic de reincarnarea lui Kiyoaki. Dacă ar fi ştiut, tristeţea lui ar fi fost mai impură, mai ambiguă şi mai nesigură.

Tot gândindu-se aşa, Honda s-a trezit că privea înăuntrul propriului suflet. Faptul că nu vărsase nici o lacrimă în faţa durerii lui Iinuma se datora probabil pe de o parte lungilor ani dedicaţi unei meserii care se baza pe raţiune şi, pe de altă parte, proaspetei speranţe a reincarnării lui Kiyoaki. Odată ce se întrezărea, fie şi vag, posibilitatea reincarnării oamenilor, chiar şi cea mai grea

tristeţe îşi pierdea brusc autenticitatea şi caracterul imediat, ofilindu-se ca o creangă uscată. Acest lucru avea probabil legătură cu teama oamenilor de a-şi vedea distrusă demnitatea căpătată prin suferinţă. Într-un fel, o asemenea pierdere ar fi fost mai cumplită ca moartea.

Iinuma se oprise din plâns. Brusc, s-a întors către Isao şi i-a spus să meargă deîndată să trimită o telegramă, de care el uitase. Voia să-i anunţe pe studenţii de la Academie să-l aştepte a doua zi la gară. Rie i-a propus s-o trimită în schimb pe slujnică, însă Honda şi-a dat seama că Iinuma voia ca fiul său să nu fie de faţă un timp, aşa că a desenat repede o hartă cu drumul până la cea mai apropiată poştă deschisă şi seara târziu i-a şi dat-o lui Isao.

Isao a plecat, iar soţia lui Honda s-a dus la bucătărie. Honda a considerat că acum era momentul să-i pună întrebări, însă în timp ce se gândea cum ar fi fost mai bine să pornească discuţia, Iinuma a început să vorbească:

— Am eşuat lamentabil în educarea tânărului stăpân şi de aceea am încercat din răsputeri să-i dau băiatului meu ceea ce am considerat a fi educaţia ideală. Dar şi aici ceva n-a fost de-ajuns. Când mă uit la fiul meu, acum mare, imediat îmi vin în minte calităţile pe care le avea tânărul stăpân. Deşi am dat greş într-o asemenea măsură…

— Dar aveţi un fiu cu adevărat minunat! Din câte am putut vedea, nici nu se compară cu Kiyoaki Matsugae.

— Domnule Honda, îmi faceţi un compliment…

— Mai întâi, Isao are o condiţie fizică admirabilă. Matsugae nu şi-a antrenat niciodată trupul.

Cu vorbe meşteşugite, Honda plănuia să-l aducă încet-încet pe Iinuma către un loc anume, şi-şi simţea pieptul cuprins de nerăbdare.

— Iar faptul că a murit de pneumonie i se trage tot de aici: era el un tânăr chipeş, dar trupul său nu

era deloc rezistent. De vreme ce i-aţi fost alături încă din copilărie, cred că-i cunoaşteţi trupul foarte bine…

— Câtuşi de puţin! a răspuns Iinuma, gesticulând febril. Nu l-am spălat nici măcar pe spate, vreodată…

— De ce?

Pe chipul necizelat al lui Iinuma s-a citit o stânjeneală de nespus şi obrajii întunecaţi i s-au înroşit.

— Eu… n-am putut niciodată să privesc direct trupul tânărului stăpân, când era dezbrăcat.

Se făcuse aproape timpul să plece când Isao s-a întors de la poştă. Honda şi-a dat seama că, de fapt, încă nu schimbase nici o vorbă cu el. Neobişnuit în meseria sa să poarte o conversaţie cu tinerii, l-a întrebat cam brusc:

— Ce carte citeşti acum?

— Uitaţi, i-a răspuns Isao, care tocmai umbla la bagaj, scoţând din geantă o carte subţire, cu copertele învelite în hârtie, şi întinzându-i-o. Am cumpărat-o luna trecută, la recomandarea unui prieten, şi am citit-o deja de trei ori. Niciodată nu m-a impresionat o carte atât de tare. Dumneavoastră o ştiţi?

Pe coperta simplă, Honda a desluşit numele cărţii şi al autorului, tipărite cu caractere demodate:

Istoria grupării Shinpūren[20] *– de Tsunanori Yamao*

20 *Shinpūren* – lit. „Gruparea Vântului Divin“. *Shinpū* este o citire alternativă a celor două ideograme care formează cuvântul *kamikaze*, „vânt divin“.

Honda a întors încet cartea, mai degrabă o broşură cu câteva file. Nici numele autorului, nici numele editurii nu-i spuneau nimic. Era gata să i-o dea înapoi lui Isao, fără vreun comentariu, când a simţit mâna tânărului, puternică şi bătătorită de la sabia de bambus, oprindu-l.

— Dacă doriţi, vă rog s-o citiţi. Este o carte minunată. V-o împrumut. Mi-o puteţi trimite oricând înapoi.

Dacă tatăl său, din fericire dus la toaletă, i-ar fi văzut îndrăzneala lipsită de maniere, cu siguranţă că l-ar fi mustrat aspru. Însă Honda, privindu-l pe tânăr cum îi recomanda cartea entuziast, cu ochii sclipitori, a înţeles că tânărul credea că doar aşa îşi putea exprima recunoştinţa pentru bunătatea care i se arătase. Honda a luat cartea şi i-a mulţumit.

— Iartă-mă că te despart o vreme de o carte la care ţii atât de mult.

— Aş fi fericit dacă mi-aţi face favoarea s-o citiţi. Sunt sigur că veţi fi şi dumneavoastră impresionat.

Din înflăcărarea cu care rostea cuvintele şi din tonul vocii, Honda a perceput trăsătura caracteristică celor de acea vârstă, care împărtăşeau degrabă entuziasmul celorlalţi. Pentru o clipă, i s-a dezvăluit privirilor o lume spirituală simplă, ca o mare de chimonouri grosolane indigo, cum erau cele purtate de studenţi. A simţit că-l cuprinde invidia.

Rie avea calitatea de a nu-i critica pe oaspeţi de cum ies pe uşă. Nu credea tot ce auzea, însă avea un echilibru asemănător cu cel al rumegătoarelor. Se mai întâmpla să-l uimească pe Honda, uneori, aducând vorba, cu blândeţe, despre defectele unui musafir sau ale altuia, la două-trei luni de la vizită.

Honda ţinea mult la soţia lui, dar era conştient că nu era genul de femeie căreia îi putea împărtăşi fanteziile sau visele pe care le avea, deşi ea, bineînţeles, s-ar fi bucurat mult. Nu l-ar fi luat în râs, dar cu siguranţă că nici nu l-ar fi crezut de-a binelea.

Obişnuit să nu-i povestească soţiei lucrurile de la birou, Honda asimila secretului profesional şi produsele imaginaţiei sale, departe de a fi excesiv de bogată, şi nu-i venea deloc greu să le treacă sub

tăcere. Întâmplările care, în ziua anterioară, îl răscoliseră atâta, aveau să rămână închise în fundul unui sertar, laolaltă cu jurnalul viselor lui Kiyoaki.

Seara târziu, Honda s-a dus în biroul său pentru a se ocupa de unele documente care trebuiau neapărat rezolvate până a doua zi dimineaţa. Însă teancul de rapoarte de proces, cu şiruri de caractere scrise înghesuit cu pensula pe hârtia groasă de Mino, îi agresa atât de tare simţul datoriei, încât nu era capabil să înceapă.

Cu un aer absent, a întins mâna spre broşura pe care i-o lăsase Isao şi, fără prea mare curiozitate, a început să citească.

9

Istoria grupării Shinpūren
de Tsunanori Yamao

Partea întâi: Ukei

Într-o zi de vară a anului şase al Erei Meiji[21], patru tineri puternici şi destoinici s-au adunat la Templul Daijingū din satul Shingai, aflat la doi *ri* depărtare de castelul Kumamoto. Veniseră să se închine zeilor, sub îndrumarea lui Tomoo Ōtaguro, moştenitor prin adopţie al preotului principal. Templul Shingai era subordonat Marelui Templu din Ise şi era numit de localnici Ise-Shingai. Aflat în mijlocul câmpurilor de orez şi ascuns vederii de un crâng, acest templu, cu acoperişul său simplu din paie, era locul cel mai sacru din prefectură.

21 1873.

De îndată ce şi-au terminat închinarea rituală, cei patru l-au lăsat pe Ōtaguro singur în clădirea principală a templului şi s-au retras în camera de oaspeţi din casa preotului. Ōtaguro urma să execute ritualul secret numit Ukei.

Cei patru erau: Harukata Kaya, un bărbat puternic, întotdeauna cu o expresie severă pe chip; Kengo Ueno, deja trecut de vârsta de şaizeci de ani; apoi Kyūsaburō Saitō şi Masamoto Aikyō, ambii în jur de cincizeci de ani. Kaya avea părul lung, strâns la spate în coadă. Toţi purtau săbii la brâu.

Aşteptau încordaţi terminarea ritualului Ukei, stând aşezaţi ceremonios, cu spatele drept, fără a schimba o vorbă, ocolindu-şi privirile. Nu încercau nici măcar să-şi şteargă broboanele de sudoare de pe frunte.

Când şi când, zumzetul cicadelor străpungea atmosfera înăbuşitoare de vară ca un ac trecut printr-o bucată groasă de postav. Un pin adus de spate, ca un dragon gata să se năpustească, se apleca peste iazul din grădina spre care dădea camera de oaspeţi. Nu se simţea nici o adiere de vânt, însă frunzele irişilor de pe malul iazului, drepte ca nişte săbii sau aplecate, tremurau abia simţit. Sclipirea apei se reflecta pe crenguţele albe ale mirtului înflorit.

Totul era verde în jur, chiar şi frunzele trifoiului sălbatic. Fluturi galbeni zburau ici şi colo. Printre criptomeriile joase din fundul grădinii se vedea cerul sclipitor.

Cu ochii strălucind de emoţie, Kaya s-a întors spre altar. Avea alte aşteptări de la acest ritual decât ceilalţi.

Sala principală a Templului Ise-Shingai era decorată astfel: din mijlocul tavanului atârna, fixată pe o ramă de lemn, sabia seniorului Tadatoshi Hosokawa, în teaca ei albă. În stânga era o plăcuţă votivă pe care era pictat un dragon, iar în dreapta, o alta reprezentând cocoşul şi găina seniorului Nobunori Hosokawa, ambii albi. Inscipţia ce spunea „Anul al treilea al Erei Manji22“ era caligrafiată în stilul Sekki Ōbaku. În dreptul altarului se afla o platformă ridicată, unde seniorul însuşi sau reprezentanţii săi veneau să-şi aducă omagiile zeilor.

22 1660. Era Manji este cuprinsă între anii 1658 şi 1661.

Îmbrăcat în veşminte albe, pure, Tomoo Ōtaguro stătea prosternat înaintea zeilor. Avea gâtul subţire şi chipul palid, ca al unui bolnav. Ori de câte ori urma să adreseze o rugăminte zeilor, preotul obişnuia să postească între şapte şi zece zile sau să nu mănânce mâncare gătită timp de cincizeci sau o sută de zile.

Ritualul Ukei, prin care se cerceta voinţa zeilor, fusese tratat cu mare respect de predecesorul lui

Ōtaguro, preotul Ōen Hayashi, care se stinsese la templu cu trei ani în urmă. El scrisese chiar un *Tratat despre Ukei*, în care-şi lăsase urmaşilor învăţăturile. Filozofia lui asupra culturii străvechi japoneze o întrecea pe cea a lui Atsutane, care susţinea legătura dintre Lumea Văzută şi cea Nevăzută.

Ōen spunea: „Divinitatea este izvorul, iar Lumea Văzută, creaţia sa. Cel care-i conduce pe oameni trebuie să înţeleagă acest lucru şi să îmbrăţişeze izvorul şi creaţia deopotrivă. Aşa va putea conduce“. Pentru învăţat, bazele acestei doctrine se aflau în Ukei, ritualul prin care se desluşea voinţa divină.

Tratatul despre Ukei începea aşa: „Dintre toate ritualurile *shintō*, Ukei este cel mai minunat. A fost practicat pentru întâia dată de însăşi Marea Zeiţă Amaterasu, însoţită de Augustul său Frate, Zeul Susano-o, în Înalta Câmpie Cerească, şi astfel a fost transmis pe tărâmul Yamato“.

Printre fiii pe care i-a născut Zeul Susano-o în timpul ritualului Ukei, s-a aflat şi Ame-no-Oshihomimi, Augustul Părinte al Îm-păratului Ninigi, de la care avea să pornească şirul neîntrerupt de împăraţi ai Japoniei. Ukei este astfel principiul de bază al Ritualului Divin, prin care se poate afla voinţa zeilor. În negura vremilor, el a căzut în uitare, însă a fost readus la viaţă de Ōen, în încercarea de a oferi din nou oamenilor povaţa divină, în această lume a rătăcirii.

Ukei a devenit astfel un ritual de „venerare a preamăriţilor zei“, iar Ţara Împăraţilor a devenit ţara în care bunăstarea era adusă prin puterea miraculoasă a cuvintelor, de vreme ce formulele rostite de preoţi pe parcursul ritualului, încărcate de putere magică, aduceau bunăvoinţa şi protecţia zeilor de pretutindeni. Ukei era „venerarea prin cuvinte încărcate cu putere divină“.

La şcoala de pe domeniul feudal din Kumamoto, dacă cineva se întâmpla să aducă în discuţie

Împuternicirea Cerurilor, lucrarea neoconfucianistă care nega misterul ritualului Ukei, Ōen obişnuia să răspundă astfel:

— În această lume, şi cel care conduce, şi cel care este condus sunt doar oameni. Un simplu om care încearcă să-l conducă pe altul este precum cel care, fără barcă, sare în ajutorul înecatului. Numai Ukei îi poate ajuta. Ukei este barca fără de care cel din apă nu poate fi salvat.

Dintre învăţaţii de pe tărâmul japonez, Ōen îi aprecia pe Mabuchi şi Norinaga. Avea cunoştinţe temeinice şi asupra studiilor de filozofie chineză, cunoştea bine sutrele, precum şi învăţăturile lui Confucius şi a altora. Din buddhism, studiase şi Mahāyāna şi Hīnayāna. Se oprise chiar şi asupra lucrărilor unor olandezi.

Idealurile sale erau onorarea tradiţiei imperiale şi păstrarea mândriei naţionale în faţa străinilor. De aceea privise cu groază nesiguranţa oficialilor shōgunului în faţa amiralului Perry şi reacţia celor care trădaseră politica expulzării barbarilor, dar totodată se slujeau de ea pentru a-l submina pe Shōgun. Dezgustat, s-a retras din viaţa publică şi şi-a dedicat timpul studiului înţelepciunii divine.

Ōen dorea ca voinţa divină să fie din nou atotputernică pe pământ. Nesatisfăcut de studiile învăţaţilor Mabuchi şi Norinaga, a hotărât să facă cunoscute toate ritualurile *shintō*, aşa cum fuseseră practicate în vechime şi descrise de filozofii clasici. Astfel, spera să-i ghideze pe oameni pe calea cea bună şi să le redea „ţara zeilor“, tărâmul binecuvântat de bunăvoinţa divină. Prima sa ţintă o reprezenta revenirea la practicile străvechi. Mersese chiar până la a-l cita pe grecul Socrate în lucrările sale, fiind totuşi de părere că, deşi Socrate se pricepea să răspândească morala într-o ţară care-i ducea lipsa, Ţara Împăratului era de o factură superioară şi nu necesita acest lucru.

Calea Zeilor însemna că religia şi guvernul erau una. A-l sluji pe Împărat, trimisul zeilor în această

lume, era totuna cu a-i sluji pe zeii nevăzuţi, din lumea cea îndepărtată. Ţara era guvernată prin voinţa zeilor, iar aceasta, sacră, trebuia primită cu toată devoţiunea. Acest lucru se putea îndeplini numai prin ritualul Ukei.

Exemplul preotului atât de dedicat zeilor a fost urmat de mulţi discipoli cu sufletul pur, dintre care cel mai remarcabil a fost Tomoo Ōtaguro. La moartea Maestrului Ōen, imaginea discipolilor săi jelindu-l s-ar fi putut compara cu cea a discipolilor lui Buddha, când acesta a intrat în Nirvana.

Şi iată că acum, la trei ani după moartea lui Ōen, Tomoo Ōtaguro, cuprins de disperare, se pregătea, cu trupul şi spiritul purificate, să îndeplinească ritualul Ukei.

Când a fost dat Decretul Imperial de Restauraţie, părea că augusta dorinţă a răposatului Împărat Kōmei de a-i alunga pe barbari avea să fie îndeplinită. Curând însă lumina cerurilor a fost umbrită de nori grei, şi lună după lună, an după an, politica de deschidere a ţării către exterior a devenit tot mai puternică. În anul al treilea al Erei Meiji[23], unui prinţ de descendenţă imperială i s-a permis să studieze în Germania, iar la sfârşitul aceluiaşi an oamenilor de rând li s-a interzis să poarte săbii. În anul următor, samurailor li s-a spus să-şi taie coada tradiţională şi să renunţe la săbii; de asemenea, au fost încheiate, unul după altul, diverse tratate cu ţările străine. În anul al cincilea al Erei Meiji[24] s-a trecut la calendarul occidental, iar la începutul celui de-al şaselea au fost create şase garnizoane menite să ţină în frâu nemulţumirile poporului. În prefectura Ōita chiar a avut loc o revoltă. Lumea se îndepărta tot mai mult de principiile Maestrului Ōen, în care venerarea zeilor şi conducerea ţării erau una. Calea pe care se îndrepta ţara nu era a progresului, ci a pierzaniei. Speranţele erau trădate, inimile oamenilor degenerau, puritatea era pângărită, spiritul nobil

era învins de lăcomie. Oare ce-ar fi gândit Maestrul Ōen despre toate astea, dac-ar mai fi fost în viaţă? Dar răposatul Împărat?

23 1870.

24 1872.

Ōtaguro şi tovarăşii săi nu ştiau desigur nimic din toate acestea, însă în anul al patrulea al Erei Meiji, când Prinţul Iwakura a fost trimis în misiune diplomatică în Europa şi America, în timp ce erau pe vas, miniştrii Takayoshi Kido, Toshimichi Ōkubo, Hirobumi Itō şi alţi câţiva însoţitori au discutat aprins despre reforma ţării, multe voci susţinând că Japonia trebuia să devină republică pentru a face faţă Americii şi puterilor europene.

Pe de altă parte, contrar învăţăturilor Maestrului Ōen despre restaurare şi îmbinarea religiei cu politica, în anul al cincilea al Erei Meiji Ministerul Divinităţilor a devenit Ministerul Religiilor, pentru ca mai târziu să fie desfiinţat cu totul, atribuţiile lui fiind preluate de Departamentul Templelor. Astfel, locurile de rugăciune venerate încă din cele mai vechi timpuri au fost puse pe picior de egalitate cu templele noi, lăcaşuri ale religiilor aduse de peste hotare.

Ōtaguro avea să îndeplinească ritualul Ukei pentru a cere bunăvoinţa zeilor în două privinţe: mai întâi, aşa cum dorise şi formulase Harutaka Kaya, se va ruga „să fie pus capăt guvernării proaste, prin pedepsirea autorităţilor, chiar şi cu moartea“.

Kaya era un om care încerca mereu să folosească raţiunea, pentru a-şi învinge adversarul fără a fi nevoie să verse alt sânge în afară de al său. Pentru ca ruga lui să aibă cât mai multe şanse de reuşită, era gata să urmeze exemplul acelui samurai din clanul Satsuma care, în anul al treilea al Erei Meiji, s-a spintecat cu propria-i sabie imediat ce şi-a transmis petiţia. Totuşi, tovarăşii lui

Kaya se îndoiau de eficacitatea unei asemenea măsuri extreme.

A doua rugă, pregătită pentru cazul în care prima n-ar fi fost agreată de puterea divină, suna aşa: „Miniştrii nevolnici să fie îndepărtaţi, atinşi de sabie pe întuneric“. Dacă zeii aveau să favorizeze această rugă, Ōtaguro era hotărât s-o susţină şi el până la capăt.

Deşi *Tratatul despre Ukei* recomanda, în cadrul ritualului, folosirea unei oale cu *sake* şi a siropului de amidon, aşa cum făcuse Împăratul Jinmu, Ōtaguro prefera să urmeze tradiţia secretă a ritualului după tipicul Marelui Templu de la Ise, în care fusese iniţiat la Templul Sumiyoshi din Udo. A ales o ramură de piersic, a îndreptat-o şi a legat-o cu fâşii de hârtie groasă de Mino. A păstrat patru fâşii de hârtie pe care a scris prima rugă Ukei, lăsând loc pentru răspunsul pozitiv sau negativ. A luat apoi una dintre ele şi, în josul textului „Să fie pus capăt guvernării proaste, prin pedepsirea autorităţilor, chiar şi cu moartea“, a scris „favorabil“. Pe celelalte trei, a scris „nefavorabil“. Le-a mototolit aşa încât să nu se mai ştie ce răspuns conţineau şi le-a aşezat pe o măsuţă cu trei picioare. Luând măsuţa cu sine, a părăsit sala templului exterior, apoi a urcat treptele spre clădirea principală. Cu respect, a deschis uşile templului şi, în genunchi, a înaintat prin bezna dinaintea lui.

Afară soarele bătea puternic şi înăuntru aerul era înăbuşitor. Un roi de ţânţari se auzea zumzăind în întuneric. Razele soarelui au atins poalele robei albe a preotului, când a îngenuncheat, cu capul plecat, îndată ce a trecut de prag. Luminate, faldurile de mătase păreau nişte buchete de hibiscus. Ōtaguro a început să recite Sfânta Rugăciune de Purificare.

În fundul încăperii, Oglinda Sacră sclipea stins. Fără urmă de îndoială, zeii erau prezenţi acolo în întuneric şi-l priveau. Ōtaguro simţea acest lucru,

la fel de clar cum simţea broboanele de sudoare coborându-i de pe frunte spre tâmple şi urechi. Bătăile inimii sale transmiteau pulsul divin şi, între cei patru pereţi ai templului, răsunau ca un tunet. Cu trupul istovit de căldură şi cu inima plină de speranţă, i se părea că percepe, în bezna dinaintea ochilor, o forţă nevăzută, imaculată, ce pogora asupra sa.

A ridicat creanga sacră şi fâşiile *gohei* au fluturat ca nişte aripi de porumbei. A trecut mai întâi creanga pe deasupra măsuţei, cu o mişcare laterală, pentru a o purifica. Apoi, liniştindu-şi inima, a coborât creanga până când fâşiile de hârtie au atins suprafaţa măsuţei.

Dintre cele patru cocoloaşe de hârtie, două au fost atinse de *gohei* şi au căzut pe jos. Ōtaguro le-a desfăcut şi le-a îndreptat spre lumină. Pe prima hârtie a văzut limpede cuvântul „nefavorabil“. La fel şi pe a doua.

După ce a rostit din nou formula rituală, a trecut la cel de-al doilea Ukei, prin care întreba dacă zeii voiau „să fie pus capăt guvernării proaste, prin pedepsirea autorităţilor, chiar şi cu moartea“. A repetat gesturile dinainte, însă de această dată creanga sacră a atins un singur cocoloş de hârtie. Ōtaguro l-a desfăcut şi a citit: „Nefavorabil“.

La înapoierea lui Ōtaguro, trei dintre cei patru bărbaţi au rămas cu capetele plecate, aşteptând să afle voia zeilor. Numai Harukata Kaya stătea cu spatele drept, ţintind cu privirea chipul palid al preotului, scăldat în sudoare. La cei treizeci şi opt de ani ai săi, Kaya era hotărât, dacă aceasta era şi dorinţa zeilor, să-i pedepsească cu mâna lui pe nevolnicii care conduceau ţara şi apoi să comită sinuciderea rituală.

Ōtaguro nu scotea un cuvânt. În cele din urmă, Ueno, cel mai înaintat în vârstă, l-a întrebat. Astfel, cei patru bărbaţi au aflat că nici una dintre rugi n-a fost primită favorabil.

Chiar dacă zeii nu le arătaseră bunăvoinţă, hotărârea celor patru de a-şi oferi vieţile Împăratului rămăsese neschimbată. Au decis să se dedice şi mai mult rugăciunii, în aşteptarea sprijinului divin, şi să jure în faţa zeilor că le vor oferi ca sacrificiu chiar vieţile lor, toate deodată, atunci când momentul va fi potrivit. Au mers înapoi la templu, au ars hârtia pe care scriseseră jurământul, au amestecat cenuşa într-un vas cu apă sfinţită şi au băut pe rând, până la fund.

Din numele „Shinpūren“, *ren* era un termen des folosit în regiunea Kumamoto pentru a desemna o grupare locală, cum erau grupările Tsuboi, sau Yamazaki, sau Kyōmachi, create pentru a păstra viu spiritul samurailor. Totuşi, discipolii lui Ōen au primit acest nume şi din alte motive. În anul al şaptelea al Erei Meiji[25], când a avut loc examenul pentru postul de preot *shintō* organizat de Prefectura locală, toţi discipolii lui Ōen, de parcă s-ar fi înţeles, au dat următorul răspuns: „Dacă oamenii ar avea inima pură, dacă i-ar dori prosperitate Împăratului, ca pe vremea Invaziei Mongole, s-ar stârni Vântul Divin[26] şi i-ar alunga pe barbari“. Examinatorii au fost surprinşi de răspunsul unanim şi i-au numit pe discipoli „Gruparea Vântului Divin“, Shinpūren. Dintre aceşti patrioţi, unii tineri, precum Tsuguo Tominaga, Tomoo Noguchi, Wahei Iida, Saburō Tominaga şi Mikao Kashima s-au străduit să introducă idealurile grupării în viaţa de zi cu zi. Erau dezgustaţi de tot ceea ce era impur şi urau noul.

25 1874.

26 În limba japoneză, *shinpū*.

Tomoo Noguchi refuza să păşească sub liniile de telegraf, pentru că telegraful era o invenţie a occidentalilor şi fusese introdus în Japonia în anul al şaselea al Erei Meiji[27]. Pentru a-şi face

pelerinajul zilnic la altarul dedicat seniorului Kiyomasa, Noguchi alegea un drum ocolitor, numai pentru a nu se apropia de liniile de telegraf. Când nu era chip să le evite, trecea pe sub ele apărându-şi capul cu un evantai alb.

27 1873.

Tinerii aveau obiceiul să poarte sare în mânecile chimonoului şi să se purifice, presărând-o în jurul lor, dacă le tăia calea vreun preot buddhist, cineva îmbrăcat în haine occidentale, sau vreo procesiune funerară. Tinerii preluaseră obiceiul din lucrarea

Cureluşa cu nestemate a lui Atsutane[28], pe care o citise cu admiraţie chiar şi Masahiko Fukuoka, cel care, dintre toţi, dispreţuia cel mai mult cărţile.

28 Atsutane Hirata, 1776-1843, considerat a fi unul dintre cei mai importanţi învăţaţi japonezi care s-au ocupat de studiile tradiţionale (*kokugo*).

Saburō Tominaga, trebuind o dată să meargă la Biroul Prefectural din Shirakawa pentru a ridica o dobândă primită de fratele său, Morikuni, a luat bancnotele fără să le atingă şi le-a dus acasă ţinându-le cu beţişoarele, considerându-le maculate pentru că aveau imprimat pe ele un model occidental.

Maestrului Ōen îi plăcea mult vitejia necizelată a acestor tineri. Mulţi dintre ei nu puteau fi socotiţi rafinaţi, însă priveau cu drag luna de pe malul râului Shirakawa, gândindu-se că poate în anul următor nu vor mai apuca să vadă luna plină de toamnă; la fel admirau şi florile de cireş, de parc-ar fi fost ultima dată când le vedeau. Cântau împreună cântecul lui Ichigorō Hasuda, samuraiului patriot din Mito:

De câte ori privesc luna pe deasupra suliţei
Stau şi mă întreb:
Când oare-mi va lumina trupul fără viaţă?

Conform învăţăturilor Maestrului Ōen, în Lumea Nevăzută nu exista nici viaţă, nici moarte. Viaţa şi moartea au fost aduse pe pământ de zeii Izanagi şi Izanami, prin ritualul sacru Ukei. Însă pentru că oamenii sunt vlăstarele zeilor, dacă nu comit crime, îi venerează pe zei cum se cuvine, sunt sinceri, drepţi şi puri, atunci sunt cruţaţi de moarte şi nefiinţă, urcând la ceruri şi devenind ei înşişi zei.

Maestrul Ōen obişnuia să recite următorul poem:

În zborul lor către ceruri,
Lebedele albe nu lasă nici o urmă.

În luna februarie a celui de-al şaptelea an Meiji a izbucnit revolta din Saga. Mulţi dintre luptători erau simpatizanţi ai Partidului pentru Ocuparea Coreei. Pentru a pune capăt revoltei, guvernul a trimis trupe din mai multe zone, inclusiv din Kumamoto şi, de aceea, castelul Kumamoto a rămas temporar sub paza a doar două sute de soldaţi. Ōtaguro s-a gândit că nu putea lăsa să-i scape o asemenea ocazie.

Îşi făurise deja un plan pentru a elimina proasta guvernare. Pentru a-i alunga pe sfetnicii corupţi şi a restaura măreţia tronului imperial, cel mai indicat era să adune un grup de oameni loiali şi să ocupe garnizoana din Kumamoto. Pornind de aici, se puteau chema întăriri de peste tot, pentru a pune bazele unei adevărate forţe care să se îndrepte spre răsărit. Dar înainte de toate trebuia ocupată garnizoana din Kumamoto. Venise vremea când inamicul era vulnerabil, aşa cum nu se mai întâmplase, şi acest lucru le convenea de minune lui Ōtaguro şi tovarăşilor săi.

De aceea, preotul se pregătea să consulte din nou voinţa zeilor prin ritualul Ukei. Ca şi data trecută, a ţinut post mai multe zile la rând şi abia apoi s-a arătat înaintea zeilor. Cu tot sufletul, a făcut gesturile rituale, cu creanga sacră în mâini.

De data aceasta peste întunericul din templu nu mai domnea aerul dogoritor al verii, ci frigul primăverii timpurii. Era în zori şi din dosul casei preotului se auzeau cocoşii. Ţipetele lor păreau să spargă întunericul ca nişte fulgere roşii. Ţipete sfâşietoare, de parcă gâtlejul nopţii ar fi scuipat sânge.

Învăţatul Atsutane Hirataka vorbise pe larg despre macularea adusă prin moarte, pomenind însă doar punctual şi nesemnificativ macularea provocată de sânge. Acum, aflat în faţa zeilor, Ōtaguro a văzut în minte imaginea sângelui pur, clocotitor. Acest sânge avea să fie vărsat pentru purificarea Curţii Imperiale şi de aceea zeii n-ar trebui să se opună. Ruga lui Ōtaguro era presărată cu fantasme, sclipiri de săbii tăioase, sânge ţâşnind de pretutindeni. Iar deasupra sângelui, în depărtare, lua naştere, ca linia albastră a oceanului, puritatea.

Lumânările aprinse, aşezate înaintea zeilor, au tremurat uşor. Când Ōtaguro a început să fluture creanga sacră, flăcăruile s-au mişcat violent şi aproape că s-au stins.

Ochii divini erau aţintiţi asupra lui. Ei cântăreau faptele oamenilor în felul lor august, de neînţeles pentru muritorii de rând. Numai zeii puteau şti consecinţele, numai ei puteau aproba sau interzice faptele oamenilor.

Ōtaguro a cules cocoloşul de hârtie asupra căruia se oprise creanga sacră. L-a desfăcut şi a citit, la lumina lumânărilor. „Nefavorabil“.

Samuraii din gruparea Shinpūren nu erau nişte oameni duri sau lipsiţi de sentimente. Toţi tinerii îşi doreau din suflet să moară vitejeşte, dar asta nu-i împiedica să se poarte în viaţa de zi cu zi ca nişte tineri obişnuiţi.

Haruhiko Numazawa era foarte puternic şi practica *kendō* în stilul Shitenryū. Într-o zi, pe când se afla în grădină şi făcea pastă de orez, s-a

pornit dintr-odată ploaia. Cu uşurinţă, tânărul a luat în braţe şi piuliţa din piatră, şi pisălogul mare şi greu, din lemn, le-a dus imediat în casă şi s-a apucat din nou de lucru, netulburat.

Hironobu Saruwatari avea o fetiţă în vârstă de doi ani, Umeko, pe care o iubea nespus. Într-o noapte s-a întors acasă uşor ameţit, a pus în braţele copilei adormite o butelcă de *sake* şi a strigat: „Pepene, ţi-am adus un pepene!“ Fetiţei îi plăceau mult pepenii. Pe jumătate adormită, a strâns butelca în braţe şi a mângâiat-o. Însă nevasta l-a dojenit pe Saruwatari: „Tu, care mereu zici că nu trebuie să-i minţi nici măcar pe copii, cum poţi face aşa ceva?“ – iar el s-a simţit profund ruşinat. A plecat să caute un pepene şi nu s-a întors până n-a cumpărat unul pentru Umeko – cu greu însă, pentru că sezonul lor trecuse.

Kisou Onimaru fusese odată arestat şi trimis la închisoare timp de un an, împreună cu Gensai Kawakami şi alţi tovarăşi de-ai lor, pentru infracţiune politică. Îi plăcea foarte mult *sake*-ul şi de aceea prietenii lui, când veneau să-l viziteze, îi aduceau *tōfu* bine muiat în *sake*. De Anul Nou, prietenii lui au turnat pe ascuns trei sticle de *sake* în *tōfu*. Gardienii au remarcat până şi ei mirosul puternic de băutură, iar Onimaru le-a explicat că pasta de soia fusese gătită cu puţin *sake*.

Gitarō Tashiro era un fiu devotat. Pentru că doctorul îi recomandase tatălui său să mănânce carne de vită, Gitarō mergea în fiecare zi să-i cumpere de la abatorul din Kamikawara, deşi carnea de vită era considerată de Shinpūren drept cel mai murdar lucru. În vara în care patrioţii au fost chemaţi la luptă, s-a întâmplat ca tatăl său să poarte discuţii pentru a-i găsi nevastă, fără a-i cere însă părerea şi fiului. Când a insistat să se însoare, Gitarō a refuzat categoric, cu lacrimi în ochi. Se hotărâse deja să moară.

Tomoo Noguchi era un om integru. Nu prea citea cărţi, dar era pasionat de artele marţiale, în

special de *kisha*[29]. În fiecare primăvară şi toamnă, la festivalul de arte marţiale ţinut pe domeniul seniorului de Kumamoto, Noguchi nimerea ţinta fără greş. În plus, îşi respecta întotdeauna promisiunile. Într-o zi, un prieten i s-a plâns că tot anul nu reuşise să găsească ridichi albe bune de murat. Târziu în acea noapte, Noguchi şi fratele său mai mic au bătut la poarta prietenului, cărând pe umeri un butoi cu ridichi murate ce miroseau îmbietor.

29 Artă marţială tradiţională care presupune trasul cu arcul din goana calului.

În vara anului al şaptelea din Era Meiji, guvernatorul prefecturii Shirakawa, Yoshisuke Nagaoka, a numit preoţi pe mai mulţi dintre membrii grupării Shinpūren, trimiţându-i la temple mai mari sau mai mici din întreaga prefectură. Tomoo Ōtaguro a fost numit preot principal al Marelui Templului Imperial de la Shingai, avându-i ca ajutoare pe Mitsuo Noguchi şi Wahei Iida. Harukata Kaya a fost numit preot principal al Templului Kinzan, secondat de Yasuhisa Koba, Tateki Ura şi Tadatsugu Kodama. Astfel, cei din gruparea Shinpūren au ajuns să aibă în grijă vreo cincisprezece temple. Pe lângă faptul că devoţiunea lor religioasă avea să atragă mai mulţi credincioşi, majoritatea templelor din prefectură deveniseră baze pentru acţiunile grupării.

Această turnură a lucrurilor i-a făcut pe membrii grupării să fie şi mai hotărâţi. Cu cât se rugau zeilor mai mult, cu atât îi frământa mai tare situaţia politică a Japoniei. Cu timpul, au devenit tot mai dezgustaţi de aceia care târau ţara din ce în ce mai departe de idealul Maestrului Ōen, în care zeii ar fi fost din nou veneraţi ca odinioară.

În anul al nouălea al Erei Meiji[30], speranţele lor au suferit o lovitură grea, ca zdrobite cu un baros. Pe 28 martie a fost interzis portul săbiilor, apoi, la scurtă vreme, şi coafura tradiţională a samurailor.

Guvernatorul Yasuoka a avut grijă ca aceste măsuri să fie respectate negreşit de toată lumea.

30 1876.

Pentru a potoli furia tovarăşilor săi, Ōtaguro i-a învăţat să poarte săbiile ascunse în desagi, dacă nu le mai puteau ţine la vedere, dar asta nu i-a mângâiat deloc pe tineri. Au venit cu toţii la el întrebându-l când le va permite să-şi dea viaţa.

Cu săbiile interzise, oare cum îi mai puteau apăra pe zeii veneraţi, aşa cum promiseseră? Nu le mai rămăseseră decât propriile trupuri, şi toţi erau hotărâţi să lupte până la capăt. Aveau să o facă venerându-i cu şi mai multă înfocare şi urmând ritualurile sfinte. Odată ce lor li se luaseră săbiile, zeii Japoniei, dispreţuiţi făţiş de guvernare, aveau să fie veneraţi doar de oamenii de rând, lipsiţi de orice putere.

Tinerii simţeau că zeii despre care Maestrul Ōen spusese că sunt atât de aproape, zeii care îi însufleţiseră şi le încălziseră inimile, erau tot mai puţin respectaţi. Era clar că fusese pusă la cale o mişcare ascunsă prin care zeilor li se răpea demnitatea şi erau îndepărtaţi cât mai mult. Din teama de a nu fi socotiţi ignoranţi de către creştinii occidentali, guvernanţii voiau să separe tot mai mult religia de politică. Încet-încet, zeii atotputernici aveau să devină doar nişte spirite nevolnice, efemere, care se agăţau de viaţă în locuri retrase, prin stufărişul mângâiat de vânt la marginea râurilor.

Sabia samuraiului avea aceeaşi soartă. Pământul strămoşesc nu mai avea să fie apărat de acei oameni viteji ce purtau la şold fulgerul zeilor nemuritori. Armata creată de Aritomo Yamagata era o armată populară, în care clasa samurailor nu era considerată superioară şi care nu credea în spiritul tradiţional japonez, prin care oamenii, în mod spontan, se ridicau la luptă pentru a-şi apăra patria. Era mai degrabă o armată în stil occidental,

unde nu se ţinea cont de tradiţie şi de diferenţa de clasă, cu militari de profesie, plătiţi regulat. Sabia japoneză fusese înlocuită de spada apuseană şi-şi pierduse sufletul. Devenise doar un biet obiect decorativ şi inutil.

Acesta a fost momentul când Harukata Kaya şi-a dat demisia din funcţia de preot principal al Templului Kinzan şi a înaintat guvernatorului prefecturii o petiţie de câteva mii de cuvinte privind portul sabiei. Era o lucrare frumoasă ce preţuia sabia japoneză, pe care Kaya o compusese punând tot sufletul. O numise *Petiţie privind edictul de interdicţie a portului sabiei*, iar în introducerea destinată înaltelor autorităţi de la Tokyo, scrisese:

> „Eu, umilul slujitor Harukata Kaya, fără ocupaţie şi ducând o viaţă în voia soartei, cu cea mai mare umilinţă supun înţelepciunii Consiliului de Guvernare următoarea petiţie.
>
> Edictul numărul 38, emis de Biroul Primului-Ministru în luna martie a acestui an, interzice portul sabiei de către cetăţeni, cu excepţia poliţiei militare şi a oficialilor guvernului care poartă totodată uniformă, conform regulamentului. Cu tot respectul, aş dori să vă atrag atenţia că această interdicţie contravine spiritului naţional unic al patriei noastre, păstrat din negura vremilor, de la Împăratul Jinmu.
>
> Dragostea mea de ţară m-a împiedicat să păstrez tăcerea şi să mă plec, în supunere. Astfel, pe data de 21 aprilie, am înmânat Guvernatorului din Kumamoto o petiţie detaliată, al cărei conţinut îl veţi găsi mai jos, cerându-i totodată să mă elibereze din toate funcţiile, principale şi secundare, pe care le deţineam. Pe data de 7 iunie documentul mi-a fost trimis înapoi, cu motivaţia că un guvernator prefectural nu-şi poate îndrepta

atenţia asupra unei asemenea petiţii ce se opune legilor stabilite ale ţării.

Îmi dau seama, cu ruşine, că nu sunt capabil, în ignoranţa mea, să fac faţă etichetei unei lumi civilizate! Îmi dau seama că exprimarea mea este din topor şi că nu-mi pot ordona gândurile clar, ceea ce m-a ţinut în loc pentru o vreme. Totuşi, flacăra devoţiunii şi a dragostei mele pentru ţară mă arde şi nu mai pot rămâne impasibil. De aceea, cu toată umilinţa, aş dori să-mi prezint încă o dată punctul de vedere.“

Textul arată clar furia şi agonia din sufletul lui Kaya, la fel şi infinita „devoţiune“ şi „dragoste pentru ţară“.

„După umila mea părere, portul sabiei a fost un obicei care ne-a caracterizat chiar şi în vremurile străvechi ale Împăratului Jinmu, pe când Japonia era Ţara Zeilor. Obiceiul este strâns legat de originile ţării noastre, sporeşte demnitatea Tronului Imperial, adaugă solemnitate ritualurilor închinate zeilor noştri, alungă spiritele rele, pune capăt revoltelor. Astfel, sabia nu doar contribuie la menţinerea liniştii patriei, ci veghează şi la siguranţa poporului. Ea este singurul lucru esenţial naţiunii noastre de luptători devotaţi zeilor, singurul lucru de care nu ne putem lipsi, nici măcar o clipă. Oare cum pot să o uite cei care au sarcina de a promulga o politică naţională care-i slăveşte pe zei şi ne întăreşte patria?“

Recurgând la surse multe şi diverse, Kaya încerca astfel să demonstreze importanţa sabiei în istoria Japoniei, aşa cum a fost menţionată în cele mai vechi scrieri, precum şi rolul său în afirmarea adevăratului spirit japonez. Şi-a continuat pledoaria explicând că portul sabiei, indiferent de rangul social, era un obicei ce respecta învăţăturile

împăraţilor japonezi din cele mai vechi timpuri, învăţături transmise chiar de zei.

„Un zvon pe care l-am auzit recent în oraşul meu spune că acest edict de interzicere a portului sabiei a fost sugerat de însuşi Comandantul suprem al armatei, sub pretextul că autoritatea militară ar avea grav de suferit dacă şi persoane din afara armatei ar avea permisiunea de a purta sabie. M-am gândit mult şi am ajuns la concluzia că o asemenea afirmaţie de neconceput nu putea fi făcută de Comandantul armatei, fiind fără îndoială opera unor clevetitori de joasă speţă.

Cei care conduc armata sunt ghearele şi colţii Tronului Imperial, singura salvare a Ţării Zeilor. Oamenii trebuie să li se supună întocmai, cu respect. Astfel, dacă toţi supuşii Împăratului, din toate colţurile ţării, ar purta săbii, acest lucru n-ar face decât să sporească şi mai mult puterea armatei şi a reprezentanţilor săi. Mai mult, ar întări politica naţională şi ar pregăti poporul pentru încercările mai grele sau mai puţin grele ce vor veni. Cum ar putea cineva considera că sabia stă în calea acţiunilor guvernului? Doar ea reflectă gloria unei ţări care apreciază frumuseţea armelor. […]

Luând în considerare toate cele de mai sus, nu pot să nu observ că niciodată până acum onoarea ţării Împăratului Jinmu n-a fost mai batjocorită. Cum este posibil ca un om al acestei ţări, cu cea mai vagă dorinţă de a-i servi în vreun fel, să-şi piardă vremea fără a face ceva util, fără a depune eforturi pentru promovarea binelui şi eradicarea răului? Este momentul ca cei apropiaţi Tronului Imperial, ghearele şi colţii lui, să reflecteze intens, să-şi pună întrebări şi să muncească fără răgaz. […]

> Acest edict se află în contradicţie cu Decretul Imperial privind Abolirea Clanurilor şi Înfiinţarea Prefecturilor şi împiedică înţelegerea conceptului de datorie, promovarea dreptăţii, păstrarea liniştii interne şi apărarea patriei împotriva incursiunilor străine. Astfel, contravine Voinţei Imperiale şi, fără îndoială, va demonstra în scurtă vreme că un popor se distruge înainte de a fi distrus de străini şi că un om se va urî el însuşi înainte de a fi urât de alţii.“

Aşa cum scrisese şi Kaya în introducere, petiţia depusă la biroul guvernatorului îi fusese refuzată, fără nici o explicaţie. Ca urmare, a dus îmbunătăţiri şi adăugiri textului, fiind hotărât să meargă personal la Tokyo, să înmâneze petiţia mai-marilor ţării şi să comită de îndată sinuciderea rituală. Era mai mult decât nerăbdător să se alăture trupelor celor nemulţumiţi.

Între timp, Ōtaguro avea mult de furcă cu tinerii înfierbântaţi şi abia reuşea să-i ţină în frâu. Ei îi spuneau mereu:

— Un războinic lipsit de sabia sa nu mai are pentru ce trăi. Maestre, când ne veţi permite să murim?

Într-una dintre zile, Ōtaguro i-a adunat la Templul Shingai pe cei şapte consilieri ai grupării Shinpūren, Morikuni Tominaga, Masahiko Fukuoka, Kageki Abe, Unshirō Ishihara, Kotarō Ogata, Jūrō Furuta şi Tsunetarō Kobayashi, pentru a hotărî un plan de acţiune. Deoarece nimeni din cei răspândiţi prin diferite locuri nu avea curajul de a face primul pas, Ōtaguro şi ai săi aveau să iniţieze cauza cea dreaptă, mai întâi înlăturând pe toţi oficialii militari şi civili importanţi din prefectură şi ocupând castelul Kumamoto.

Cei şapte, având încredere totală în Ōtaguro, l-au aşteptat să îndeplinească pentru a treia oară ritualul Ukei, pentru a afla voia zeilor.

S-au adunat din nou la Marele Templu Shingai târziu într-o noapte de mai a anului al nouălea din Era Meiji. Ōtaguro s-a purificat şi a intrat în sala altarului. Ceilalţi şapte, în templul exterior, s-au aşezat în genunchi, aşteptând verdictul divin. Din sala altarului a răsunat bătaia din palme rituală a lui Ōtaguro.

Preotul era slab, însă avea mâinile mari şi bătaia avea o rezonanţă puternică, de parcă palmele, ca făcute din scândură nefinisată de cedru, supseseră aerul pur şi-l zdrobiseră, într-o explozie de forţă divină. Pe Tominaga, sunetul acelor mâini devotate, purificate prin abluţiuni sacre, l-a dus cu gândul la ecoul dintr-o vale adânc ascunsă în munţii împăduriţi.

În întunericul unei nopţi ca aceasta, atât de aproape de venirea sezonului umed, reverberaţia părea încărcată de credinţă pură şi de speranţă. Pentru cei şapte aflaţi în aşteptare, era ca o bătaie la porţile cerului.

Ōtaguro a început ritualul de purificare. Vocea lui limpede părea că pătrunde prin vălul întunecat, chemând zorile şi făcând cerul să se albească înspre răsărit. Pentru cei şapte care îl priveau de la distanţă, din templul exterior, până şi cusătura de pe mijlocul spatelui robei lui albe părea întruchiparea perfecţiunii, iar vocea preotului, o sabie ce taie sprintenă în carnea răului.

„…Când rugile noastre vor fi auzite, întreaga noastră ţară de sub cerurile divine, începând cu Fiul Zeilor, aflat în fruntea ei, va scăpa de pângăriri şi va fi purificată, aşa cum vânturile cerului împrăştie norii ameninţători, aşa cum adierea dimineţii şi a serii împrăştie ceaţa, aşa cum un vas mare pluteşte liber în voia valurilor, fără a mai fi condus de cârmă...“

Cei şapte asistau din depărtare la ritualul secret, ţinându-şi răsuflarea. Dacă nu câştigau acum bunăvoinţa zeilor, poate că nu vor mai avea niciodată şansa să treacă la acţiune.

Ōtaguro şi-a încheiat incantaţia şi liniştea s-a aşternut asupra templului. Preotul s-a prosternat în rugăciune, roba lui părând că e înghiţită de întunericul din încăpere.

Templul era înconjurat de câmpuri, iar adierea nopţii aducea mireasma frunzelor fragede, a bălegarului folosit ca îngrăşământ, a stejarilor înfloriţi, dar mirosurile, amestecate, aveau ceva apăsător. Pentru că stăteau în întuneric, nu veniseră insecte şi nu se auzea zumzăit de aripi.

Dintr-odată, spărgând tăcerea, s-a auzit ţipătul unui bâtlan care-şi luase zborul de pe acoperişul templului. Cei şapte s-au uitat unii la alţii. Îi străbătuse pe toţi acelaşi fior.

În cele din urmă, lumânările aprinse în sala altarului au fost pentru o clipă ascunse privirii de silueta preotului, care sfârşise ritualul şi se ridicase să plece. Sunetul paşilor lui, cum se apropia de templul exterior, li s-a părut celor şapte de bun augur.

Ōtaguro i-a anunţat că răspunsul era favorabil. Prin aceasta, aveau permisiunea divină de a acţiona. Mai mult decât atât, fuseseră recunoscuţi ca Armata Zeilor.

În acest stadiu, Ōtaguro a trimis oameni în multe zone şi a încheiat coaliţii cu patrioţii din Yanagikawa, Fukuoka, Takeda, Tsuruzaki, Shimabara, Saga, Hagi şi din alte locuri. Cei rămaşi în prefectură trebuiau să se purifice şi să se roage pentru succesul mişcării, timp de şaptesprezece zile. Toate deciziile importante, cum erau ziua loviturii şi membrii care aveau să participe, au fost luate după consultarea voinţei divine.

În ceea ce priveşte momentul loviturii, zeii le-au transmis voia lor. Avea să fie „la începutul zilei a opta din luna a noua, după calendarul lunar, la ceasul când luna intră după munţi“.

În acelaşi fel zeii au hotărât şi ce misiune i se încredinţa fiecăruia dintre luptători.

Oamenii au fost repartizaţi în trei detaşamente, primul fiind împărţit mai departe în cinci echipe. Prima echipă, condusă de Unki Takatsu, avea misiunea de a lua cu asalt reşedinţa generalului-maior Masaaki Taneda, şeful garnizoanei din Kumamoto. A doua echipă, condusă de Unshirō Ishihara, trebuia să atace reşedinţa ofiţerului-şef, locotenent-colonelul Shigenori Takeshima. A treia, în frunte cu Kagesumi Nakagaki, urma să ocupe casa comandantului Regimentului 13 de Infanterie, locotenent-colonelul Tomozane Yokura. A patra, condusă de Yoshinori Yoshimura, avea ca obiectiv casa guvernatorului prefecturii Kumamoto, Nagasuke Yasuoka. Ultima echipă, în frunte cu Tateki Ura, trebuia să-l ucidă pe Korenobu Ōtaguro, şeful Consiliului prefectural. Toate aceste echipe însumau vreo treizeci de oameni şi formau primul detaşament. Misiunile odată îndeplinite, aveau să semnaleze dând foc caselor, întorcându-se apoi unde era grosul luptătorilor.

Al doilea detaşament era condus de Tomoo Ōtaguro şi de Harukata Kaya şi reprezenta forţa centrală. Cei doi membri mai în vârstă, Kengo Ueno şi Kyūsaburō Saitō, erau printre comandanţii secunzi, ca de altfel şi Kageki Abe, Kotarō Ogata, Kisou Onimaru, Jūrō Furuta, Tsunetarō Kobayashi şi Gitarō Tashiro. La rândul lor, erau ajutaţi de luptători puternici ca Goichirō Tsuruta. Misiunea detaşamentului era să atace Batalionul 6 de Artilerie şi, în total, cuprindea vreo şaptezeci de oameni.

Al treilea detaşament, condus de Morikuni Tominaga şi Masahiko Fukuoka, trebuia să atace Regimentul 13 de Infanterie. Aici fuseseră repartizaţi vârstnicul Masamoto Aikyo, precum şi Tsuneyoshi Ueno, Gengo Shibuya, Tomoo Noguchi. În total, detaşamentul număra vreo şaptezeci de oameni.

Dintre toţi membrii grupării Shinpūren, unul singur, Harukata Kaya, nu declarase că voia să se alăture armatei patrioţilor. Kaya era un om de caracter, curajos şi destoinic, aşa cum o arătau din plin şi ochii lui. Era talentat la scris şi compunea poeme şi texte de calitate. Îi plăceau şi artele marţiale, practicând *kendō* în stilul Shitenryū.

Pentru că prezenţa lui le-ar fi ridicat moralul luptătorilor, Tominaga şi alţi prieteni de-ai săi au încercat, rând pe rând, să-l convingă să li se alăture. În cele din urmă, cu trei zile înainte de ziua cea mare, le-a spus că accepta să li se alăture, dacă şi zeii vor fi fost de acord.

Kaya renunţase la preoţie şi de aceea l-a rugat pe Tateki Ura să înfăţişeze divinităţii întrebarea legată de participarea lui Kaya la luptă. Cu înfocare, Ura a îndeplinit ritualul Ukei pentru prietenul său, la Templul Kinzan de pe platoul Kinzan, cu muntele Kinpō înălţându-se la apus şi vârful Aso, învăluit de ceaţă, la răsărit. Zeii s-au manifestat favorabil. Cu ceva timp în urmă, întrebaţi în legătură cu mersul lui Kaya la Tokyo pentru a înmâna petiţia mai-marilor ţării cu preţul vieţii sale, se pronunţaseră nefavorabil.

Gândindu-se, Kaya şi-a dat seama că nu voise să se alăture armatei patrioţilor dintr-o pornire personală, dar voinţa zeilor era mai presus de orice. Credea cu tărie că zeii le apreciau devotamentul, chiar şi pentru o cauză cu puţine sorţi de izbândă, şi că le pregătiseră un banchet, pentru când luptele se vor fi terminat, unde-i aşteptau cu mesele întinse şi cu feţe de masă albe, imaculate. Astfel, fără urmă de ezitare, Kaya s-a alăturat celorlalţi.

Cum se pregăteau de luptă cei din gruparea Shinpūren?

În primul rând, rugându-se neîncetat zeilor pentru izbândă. Templele aliate grupării erau mereu pline de luptătorii veniţi să se închine.

Inamicul avea vreo două mii de soldaţi, iar ei erau abia două sute. Unul dintre vârstnici, Kengo Ueno, le propusese să facă rost de câteva arme de foc, însă tovarăşii săi au protestat aprins, nevrând să folosească armele barbarilor spurcaţi. Aveau să plece la luptă înarmaţi doar cu săbii, suliţe cu tăişul drept şi suliţe cu tăişul curb.

Totuşi, pentru a distruge garnizoana, făcuseră în secret câteva sute de grenade rudimentare, unind câte două boluri umplute cu praf de puşcă şi pietriş şi adăugând câte un fitil. În acelaşi scop, Masamoto Aikyo cumpărase pe ascuns o cantitate mare de gaz.

Ce echipament aveau să folosească în luptă?

Unii aveau să-şi pună coifuri şi pieptare de armură, alţii, căciulile înalte şi veşmintele nobililor din vechime; cei mai mulţi însă aveau să poarte pantalonii largi tradiţionali, *hakama*, peste straiele de zi cu zi, cu două săbii încinse la brâu. Toţi aveau să-şi lege peste frunţi fâşii de pânză albă şi să-şi ridice mânecile cu panglici de bumbac alb. În plus, fiecare va purta peste piept o fâşie de pânză albă, însemnată cu ideograma pentru „victorie“.

Însă mai important decât armele sau echipamentul, mai important decât steagurile, era Întruchiparea Divină, pe care Tomoo Ōtaguro avea să o poarte în spate. Zeul pe care Ōtaguro avea să-l aducă în luptă prin Întruchiparea Divină, zeul Hachiman de la Templul Fujisaki, avea să fie conducătorul lor nevăzut care-i va călăuzi prin ordinele sale. Aşa se va împlini şi ultimul dorinţă a Maestrului dispărut.

În tinereţe, când Maestrul Ōen a aflat vestea venirii vaselor de război americane la Uraga şi a pornit în grabă spre Edo, a purtat în spate aceeaşi Întruchipare Divină.

Partea a doua: Bătălia Ukei

Casa vârstnicului Masamoto Aikyo, unde toţii membrii Shinpūren urmau să se strângă în seara luptei, se afla chiar în spatele Templului Fujisaki-Hachimangū, la adăpostul unui şir de arbori de camfor uriaşi. Casa era aşezată pe o înălţime, la capătul de vest al celui de-al doilea şanţ de apărare al castelului Kumamoto, chiar lângă garnizoană. Fiind aproape două sute de oameni înarmaţi, ca să se poată aduna fără a atrage atenţia au hotărât să se întâlnească în grupuri mici pe înserat, în mai multe locuri, şi să pornească spre casa lui Aikyo abia după lăsarea nopţii.

De la casa bătrânului se vedea castelul Kumamoto profilân-du-se pe cerul întunecat, sub luna celei de-a opta zi din a noua lună. Chiar din centrul castelului se ridica turnul de pază principal, scăldat în razele lunii, iar la stânga lui se vedea celălalt turn, mai scund. Şi mai la stânga continuau acoperişurile clădirii principale şi a clădirilor destinate doamnelor, până la turnul de pază Udo, mai înalt pe fundalul cerului. La dreapta turnului principal, pe linia neregulată a acoperişurilor scunde, se profilau celelalte două turnuri de pază secundare, Sangai şi Tsukimi, cu acoperişurile lor de ţiglă lucind în bătaia lunii. Dincolo de turnul Tsukimi, în afara castelului, era terenul de călărie Sakuranobaba, unde dormea regimentul de artilerie care avea să fie atacat de detaşamentul al doilea.

Luna apunea.

Detaşamentul întâi, care avea ca misiune ocuparea locuinţelor câtorva oficiali influenţi, a pornit primul. Se făcuse ora unsprezece noaptea. Cerul era acoperit de stele, iar roua se aşternuse peste iarba deasă de pe platoul Fujisaki.

Ōtaguro şi Kaya au dat semnalul de plecare pentru detaşamentul al doilea. Luptătorii s-au îndreptat spre locul unde se afla batalionul de artilerie. În acelaşi timp a pornit şi detaşamentul al treilea, având ca ţintă barăcile regimentului de infanterie.

Cei vreo douăzeci şi şapte de luptători care formau detaşamentul al doilea, forţa centrală, au urcat dealul Keisaku şi, în vârf, s-au împărţit în două grupuri. Unul avea să ia cu asalt poarta de est a unităţii de artilerie, iar celălalt, pe cea de nord. Ambele porţi erau bine baricadate.

La poarta de est, doi tineri experţi în mânuirea sabiei, Wahei Iida, de douăzeci şi doi de ani, şi Gitarō Tashiro, de douăzeci şi şase, au escaladat zidul plini de elan şi s-au aruncat în partea cealaltă, strigând: „Primul dincolo!“, „Al doilea dincolo!“, iar apoi le-au spintecat într-o clipă pe santinele. Tsunetarō Kobayashi şi Tadajirō Watanabe i-au urmat rapid peste zid. În bucătăria aflată în apropierea porţii, Tashiro a găsit un pisălog mare şi greu pentru orez cu care a dat la o parte bârna ce ţinea poarta închisă. Luptătorii de afară au dat buzna înăuntru, ca o avalanşă.

Kango Hayami a capturat un soldat chiar lângă poartă şi l-a legat fedeleş. Avea de gând să-l folosească drept călăuză.

Între timp cedase şi poarta de nord şi celălalt grup de luptători îşi croia drum, cu avânt, spre cele două barăci ale regimentului de artilerie. Treziţi din somnul adânc de strigătele sălbatice, soldaţii s-au speriat de moarte la vederea tăişurilor de sabie ce sclipeau în întuneric şi, în mare grabă, au căutat adăpost prin colţurile barăcilor.

Ofiţerul de gardă din acea noapte, sublocotenentul de artilerie Keiichi Sakaya, a coborât din camera de gardă de la etaj şi, cu spada în mână, s-a aruncat în luptă. A fost însă curând rănit şi a fugit pe uşa din dos.

Ascuns în umbra copacilor, sublocotenentul a privit lupta din depărtare. Rămaşi fără conducător, soldaţii fugeau în toate părţile, ca nişte femei fricoase. În acelaşi moment, barăcile de la est au fost cuprinse de flăcări. Pe jumătate sufocaţi de fumul gros, soldaţii care se ascunseseră înăuntru au ţâşnit afară, pe geamuri, căzând repede pradă

săbiilor acelor rebeli atât de ciudat echipaţi. Sublocotenentul privea şi-şi muşca buzele.

În barăcile de est, incendiul fusese pornit de Tsunetarō Kobayashi, Wahei Iida şi tovarăşii lor, iar în cele de vest, de Katsutarō Yonemura şi alţi câţiva. Turnaseră gaz şi folosiseră grenade, însă cum nici Iida, nici Kobayashi nu aveau chibrituri la ei pentru a aprinde fitilurile, au strigat la tovarăşii lor, cerând: „Fosfor! Fosfor!“

Evitând zonele luminate de flăcări, sublocotenentul Sakaya s-a strecurat până în infirmerie şi, în grabă, şi-a bandajat braţul drept, rănit. S-a întors pe câmpul de luptă, încercând să-i întoarcă din drum pe soldaţii îngroziţi care dăduseră bir cu fugiţii, dar cu greu a găsit pe câţiva care să-i asculte ordinele. Când în sfârşit a reuşit să-şi formeze un grup, Kyūsaburō Saitō, cel neîntrecut la lupta cu lancea, l-a reperat şi s-a îndreptat în goană spre el. Sakaya a ridicat spada cu braţul rănit, dar a fost imediat străpuns de lancea lui Saitō şi s-a prăbuşit strigând „Păcat!“. A fost primul ofiţer al forţelor guvernului care a căzut în luptă.

În acest timp, Yoshinori Yoshimura şi trupa lui, echipa a patra a detaşamentului întâi, se luptaseră aprig şi-l răniseră grav pe guvernatorul Yasuoka, însă nu reuşiseră să-i ia şi capul. Traversaseră apoi în grabă podul Geba, atraşi de strigătele de luptă şi flăcările de la castel. Kageki Abe, pornit în urmărirea duşmanului, i-a întâmpinat pe tovarăşii săi şi a aflat rezultatele echipei a patra, dar şi faptul că-l pierduseră pe Motoyoshi Aikyo, la frageda vârstă de şaptesprezece ani. Aikyo a fost primul membru al grupării Shinpūren care şi-a dat viaţa.

Soldaţii regimentului de artilerie nu aveau pistoale în dotare. Cei care nu reuşiseră să fugă suficient de repede din faţa rebelilor fie au murit în flăcări, fie şi-au găsit moartea prin sabie, iar acum trupurile lor zăceau împrăştiate cât vedeai cu ochii.

Kisou Onimaru, care tăia în carnea duşmanului cu multă râvnă, l-a zărit pe Yoshimura, venit odată cu cealaltă trupă, şi un zâmbet i-a înflorit pe faţă. Ridicându-şi sabia de pe care şiroia sângele şi făcând-o să sclipească în lumina puternică a flăcărilor, s-a făcut c-o studiază atent, exclamând: „Ca să vezi ce puternici sunt soldaţii din garnizoană!“ Până şi hainele, îmbibate în sânge, îi sclipeau purpurii în lumina flăcărilor. Onimaru n-a mai stat şi s-a dus în urmărirea ultimilor inamici în viaţă.

Regimentul fusese zdrobit. În doar o oră, rebelii ieşiseră victorioşi.

Ōtaguro şi Kaya îşi adunaseră oamenii şi erau pe cale să se retragă, când au văzut cerul roşu în direcţia celui de-al doilea şanţ de apărare al castelului, unde erau barăcile regimentului de infanterie. Kaya şi-a dat seama de intensitatea luptei din acel punct şi le-a strigat oamenilor lui să meargă în ajutorul celor de la castel. Au lăsat în urmă barăcile regimentului de artilerie, mistuite de flăcări.

Silueta neagră a castelului Kumamoto se profila pe cerul sângeriu. Şi dinspre Yamazaki, Momoyama şi alte părţi ale oraşului se zăreau flăcări, semn al luptelor aprige ce se dădeau şi acolo. Cu ochii minţii, rebelii îşi vedeau tovarăşii de arme, devotaţi, înaintând prin flăcări şi străpungându-i cu sabia pe duşmani. Pentru această noapte se pregătiseră, pentru această noapte îşi ascuţiseră pe ascuns săbiile. Inima lui Ōtaguro era copleşită de bucurie. „Toţi luptă aşa cum trebuie. Toţi“.

În acest timp, cei şaptezeci de oameni din detaşamentul al treilea, conduşi de Morikuni Tominaga, Masamoto Aikyo, Masahiko Fukuoka şi Hitoshi Araki, părăsiseră Templul Fujisaki odată cu detaşamentul central, condus de Ōtaguro şi Kaya, şi se îndreptaseră spre barăcile

Regimentului 13 de Infanterie, aflate în aceeaşi incintă a castelului ca şi Templul Fujisaki, însă în partea opusă. Inamicul număra aici aproape două mii de oameni.

Poarta de vest a regimentului era baricadată. Haruhiko Numazawa, un tânăr de douăzeci de ani, s-a căţărat pe zid şi a sărit de partea cealaltă, strigând „Primul!“ A fost urmat imediat de alţi tineri. Singura santinelă aflată în post a rupt-o la fugă peste terenul de instrucţie, încercând să dea alarma din goarnă, însă abia a dus-o la buze că, ajuns din urmă, a fost redus la tăcere.

Hitoshi Araki adusese cu el o scară din funie. A aruncat-o peste zid, făcând-o să se agaţe de marginea lui, apoi s-a grăbit să se urce, dar tovarăşii lui dăduseră şi ei năvală şi scara a cedat. Kyushichi, slujitorul său fidel, şi-a oferit umerii ca sprijin, iar ceilalţi s-au căţărat pe el şi aşa au ajuns de partea cealaltă. Au descuiat poarta şi cei rămaşi afară au intrat în goană, strigând în gura mare, şi şi-au început atacul.

Masahiko Fukuoka, înarmat cu un baros greu, spărgea una câte una uşile barăcilor, iar ceilalţi aruncau înăuntru grenade. În scurtă vreme, barăcile soldaţilor şi locuinţele ofiţerilor au fost înghiţite de flăcări.

Conform regulamentului armatei, militarilor nu li se distribuia muniţie pe timp de pace. Din acest motiv, singurele arme pe care soldaţii le aveau la dispoziţie erau baionetele, iar ofiţerii, spadele. Atacaţi din toate părţile şi înconjuraţi de strigăte de luptă, flăcări, nori de fum şi săbii cu tăişurile strălucitoare, soldaţii n-au putut ţine piept rebelilor. Căpitanul care în acea noapte era ofiţer de gardă a fost spintecat înainte să-şi poată aduna trupele. În scurtă vreme, curtea garnizoanei s-a umplut de leşurile soldaţilor, unii doar cu cămaşa pe ei, alţii de-a dreptul goi, învăluiţi în flăcări şi vălătuci de fum.

Sublocotenentul Ono, unul dintre puţinii militari care rezistaseră, mânuia furios sabia şi se lupta crâncen. Doi sergenţi i-au sărit în ajutor, dar imediat au fost măcelăriţi toţi trei.

Chiar atunci, echipa a treia a detaşamentului întâi şi-a făcut apariţia dinspre al doilea şanţ de apărare al castelului, unindu-şi forţele cu detaşamentul al treilea. Lupta devenise şi mai aprigă.

Aici însă aveau de-a face cu un întreg regiment de infanterie şi situaţia era diferită de cea de la barăcile artileriştilor. Săbiile nu puteau tăia tot ce le ieşea în cale. Chiar dacă fiecare atac al rebelilor crea dezordine în acea parte a garnizoanei, aici panica nu s-a instalat atât de uşor şi unii soldaţi au avut timp să-şi vină în fire după surpriza iniţială. Cu mintea limpede, au putut evalua corect situaţia. Din nefericire, grenadele, care-i ajutaseră pe rebeli, acum le creau un dezavantaj: în lumina flăcărilor, siluetele luptătorilor se vedeau clar, la fel şi numărul lor mic.

Un ofiţer şi-a dat seama de acest lucru şi a ordonat oamenilor lui să formeze două cercuri cu baionetele îndreptate în afară, ca o floare de scaiete, şi să contraatace. Masamoto Aikyo şi-a înşfăcat suliţa, arma lui de bază, şi a pornit să înlăture pericolul. Însoţit de zece dintre tovarăşii săi, cu suliţele îndreptate spre duşman, s-au năpustit către infanteriştii grupaţi în cerc. Soldaţii au rupt formaţia şi au fugit care încotro. Pe loc a rămas un singur militar, cadetul Tarao, dar a căzut cu tot trupul străpuns de suliţe.

Ceva mai înainte, doi ofiţeri care înnoptaseră în afara garnizoanei, locotenentul de infanterie Satake şi cadetul Numata, se grăbeau să ajungă înapoi la garnizoană, alertaţi de flăcările care luminau cerul. Pe dealul Hoke s-au întâlnit cu câţiva soldaţi care scăpaseră cu fuga şi au aflat cum stăteau lucrurile. Apa din şanţul de apărare din apropierea dealului reflecta cerul sângeriu de

deasupra. În timp ce ofiţerii îi interogau pe soldaţi, mai mulţi fugari li s-au alăturat, în grupuri de câte doi sau trei.

Ofiţerii i-au mustrat aspru pe soldaţi pentru ţinuta neregulamentară şi pentru faptul că erau aproape morţi de frică. În cele din urmă, au reuşit să adune un grup de şaisprezece soldaţi, dar fără arme de foc şi muniţie.

Chiar atunci a apărut un negustor, Kichizō Tachiyama, care mai făcuse afaceri cu armata, şi le-a oferit din depozitul său puşti, o sută optzeci de încărcături de muniţie şi o mie de cartuşe. Ofiţe-rii s-au bucurat nespus, iar soldaţilor le-a crescut moralul. Ofiţerii i-au împărţit pe soldaţi în două grupuri şi, fiecare preluând comanda unui grup, s-au întors pe ascuns la garnizoană, pe două drumuri diferite: locotenentul Satake pe la poarta din spate, iar cadetul Numata, pe la poarta de urgenţă. Înapoi la garnizoană, s-au reunit, au mai adunat şi alţi militari care scăpaseră cu viaţă, au ocupat o baracă rămasă în picioare şi au deschis focul.

Locotenent-colonelul Tomozane Yokura, comandantul regimentului, se afla în locuinţa sa de pe platoul Kyōmachi când a fost luată cu asalt de echipa a treia a detaşamentului întâi. Tsuruko, soţia sa, l-a trezit de îndată ce a auzit bărbaţii dând buzna pe uşa de la intrare, iar el, înţelegând ce se petrecea, s-a refugiat în casa grăjdarilor. Acolo, a înşfăcat o haină de lucru din cui şi s-a îmbrăcat în grabă, terminând exact când doi sau trei rebeli intrau pe uşă. Unul l-a lovit în umăr cu sabia, dar el l-a implorat să-l cruţe, pretinzând că e doar un slujitor, şi astfel a reuşit să scape de inamici.

Comandantul a fugit imediat spre restaurantul Ichijitsu, aflat în spatele Templului Kinzan. Proprietarul restaurantului i-a bandajat mai întâi rana, apoi comandantul şi-a ras mustaţa şi s-a îmbrăcat cu haine de bucătar. Astfel deghizat, şi-a croit drum printre inamici şi, în cele din urmă, a

ajuns la zidul din dos al garnizoanei regimentului de infanterie şi s-a căţărat pe el. Privind în curtea garnizoanei, a recunoscut pe unul dintre ofiţeri, căpitanul Takigawa, şi încă doi soldaţi. L-a strigat pe căpitan. Acesta s-a oprit din fugă şi, pentru o clipă, s-a uitat buimac la bucătarul de pe zid, însă apoi l-a recunoscut ca fiind comandantul. I-a dat raportul: locotenentul Suzuki, ofiţerul de gardă al Batalionului 2, luase comanda unei companii şi încerca să împiedice înfrângerea, dar rămăsese fără muniţie. Iar el, căpitanul Takigawa, însoţit de cei doi soldaţi, tocmai se ducea spre magazia de muniţii ca să ia tot ce mai rămăsese de la instrucţie.

— Prea bine. Nu pierde vremea! a răspuns locotenent-colonelul, scurt. Apoi s-a dus spre soldaţii săi împrăştiaţi, dând ordine şi adunându-i la un loc. În prezenţa comandantului, s-au înviorat şi au fost din nou gata de luptă.

Pe lângă muniţia primită de la negustor de Satake şi Numata şi cea adusă de căpitanul Takigawa de la magazie, au mai găsit şi la cartierul general. Regimentul se afla din nou pe poziţii.

La cartierul general, maiorul Gentarō Kodama, care mai târziu avea să devină general, sosise deja şi, deschizând larg uşile magaziei cu muniţie, împărţea încărcături şi cartuşe soldaţilor trimişi de locotenent-colonelul Yokura. Apoi, în fruntea unei trupe, a luat poziţie pe terenul cel mai înalt din zona interioară a castelului, de unde putea observa câmpul de luptă cuprins de flăcări şi chipurile luminate ale rebelilor, bătându-se aprig. Soldaţii săi au luat ca ţinte armurile sclipitoare, veşmintele nobiliare de odinioară şi fâşiile de pânză albă. Maiorul a ordonat foc.

Batalionul 3 al regimentului, *Hanabatake*, nu fusese atacat de rebeli şi, din întâmplare, chiar cu o zi în urmă primise un număr de puşti Snider şi muniţie. Acestea au fost distribuite militari-lor care

au fost trimişi în ajutorul camarazilor, o companie îndreptându-se în grabă spre dealul Keitaku, iar alta, spre intrarea în garnizoană, peste Podul Geba.

Între timp, detaşamentul al doilea al rebelilor Shinpūren, condus de Ōtaguro şi Kaya, pornise în ajutorul celor care luau cu asalt barăcile infanteriştilor. Ajunşi la faţa locului, au constatat cu surprindere că situaţia se schimbase şi s-au trezit încercuiţi. La adăpostul clădirilor şi al zidurilor din piatră, se luptau corp la corp, vitejeşte, însă nu se puteau apăra de gloanţe. Cuprinşi de furie, nu le rămânea decât să scrâşnească din dinţi şi să-şi încleşteze pumnii… Venirea detaşamentului al doilea le-a mai dat o rază de speranţă, poate ultima. Dacă un om ieşea din ascunzătoare, era imediat secerat de gloanţe. Dar dacă ar fi rămas cu toţii la adăpost, ar fi fost înfrânţi cu siguranţă. Nu aveau cum să pornească un atac împotriva zidului de puşti.

Aşezat pe vine, la adăpost, Kengo Ueno, bătrânul în vârstă de şaizeci şi şase de ani, s-a uitat la tovarăşii lui şi le-a spus:

— Eu am insistat să facem şi noi rost de arme de foc, dar toţi v-aţi opus, iar acum suntem într-o situaţie cât se poate de regretabilă.

În sinea lor, toţi i-au dat dreptate. Totuşi, faptul de a nu răspunde armelor de foc cu arme de foc reflecta ideologia Shinpūren. În încercarea lor, ei aveau sprijinul divin şi însuşi scopul lor era de a nimici armele străine lipsite de imbold sacru cu nimic altceva decât cu sabia japoneză. Civilizaţiile occidentale aveau să descopere arme şi mai de temut, arme pe care le vor îndrepta asupra Japoniei. Şi atunci japonezii, în graba lor de a le ţine piept, oare nu se vor pierde pe sine în luptă, şi totodată orice speranţă că vor mai putea reveni la venerarea zeilor cum avea loc în timpurile străvechi, atât de preţuită de Maestrul Ōen?

Un membru al grupării Shinpūren numai aşa putea face dovada înflăcărării sale, aruncându-se în luptă înarmat doar cu sabia, şi acceptând orice risc, chiar şi înfrângerea totală. Acesta era spiritul bărbătesc propriu meleagurilor Yamato.

Voinţa le-a cuprins inimile ca un foc viu şi au ţâşnit unul câte unul din ascunzătoare, luând-o la fugă peste terenul de instrucţie, luminat de flăcări.

Ţinând ridicată sabia făurită de Maestrul Kunimitsu Rai, Eiki Fukami alerga prin ploaia de gloanţe, cot la cot cu tovarăşul său, Haruhiko Numazawa. Numazawa a fost lovit în braţul drept. S-a adăpostit şi, în grabă, a rupt cu dinţii o bucată din haină şi şi-a legat rana. Fukami, care mai înaintase vreo zece-cincisprezece metri, a fost nimerit în piept. Masahiko Fukuoka a alergat la el şi l-a luat în braţe, însă şi-a dat seama că tovarăşul său murise deja. Orbit de furie, s-a năpustit spre inamic, fluturându-şi sabia, însă a fost răpus şi el de o ploaie de gloanţe. Numazawa, neţinând cont de rană, i-a luat locul, continuând atacul. Un glonţ l-a lovit oblic în tâmpla stângă şi nu s-a mai ridicat de jos.

Harukata Kaya era neîntrecut la lupta cu două săbii. Acum şi le ridicase, ciobite şi mânjite de sânge de la numeroasele lupte pe care le purtase în acea noapte, şi ţintea inamicul cu privirea. În minte i-a apărut imaginea fratelui său mai mic Shiro, care şi-a făcut *seppuku* pe muntele Tennō, după asaltul eşuat al samuraiului din Chōshū asupra Palatului Imperial. În acelaşi spirit cu fratele său, împins de aceeaşi voinţă, avea şi el să-şi încheie viaţa, la cei patruzeci şi unu de ani. La început nu voise să se alăture celorlalţi în luptă, însă cu trei zile înainte zeii îi transmiseseră aprobarea lor. Nu regreta nimic. Aici, pe acest câmp de luptă, soarta lui se împletea cu cea a tovarăşilor săi de arme.

Kaya a ridicat săbiile, le-a spus oamenilor săi să-l urmeze şi s-a avântat în luptă, atrăgând spre sine gloanţele inamicului. Rănit de moarte, înainte

de a se prăbuşi a scos un ultim strigăt: „*Yumiya Hachiman*!“[31]

31 Hachiman este zeul războiului în credinţa *shintō* şi totodată protectorul divin al Japoniei.

Cam în acelaşi timp mai căzuseră răpuşi optsprezece oameni din Shinpūren, printre care vârstnicul Kyūsaburō Saito, Hitoshi Araki, Hironobu Saruwatari, Tomoo, Noguchi. Vreo alţi douăzeci, printre care Masamoto Aikyo, Yoshinori Yoshimura, Kengo Ueno şi Yoshio Tominaga, fuseseră răniţi.

Ōtaguro, cu privirile sclipind de furie şi neluându-i în seamă pe cei care-i spuneau să se retragă, s-a năpustit către linia inamicilor. Un glonţ i-a străpuns pieptul.

Gunshirō Yoshioka, lăsând în grija săbiilor lui Onimaru şi a tovarăşilor săi pe inamicii cu baionete care ieşiseră la atac, l-a luat pe Ōtaguro şi, purtându-l pe umăr, l-a coborât de pe dealul Hoke. Jos, ajutat de Hideo Ōno, cumnatul lui Ōtaguro, l-a adăpostit într-o casă.

Rana lui Ōtaguro era mortală. Îşi tot pierdea cunoştinţa şi apoi se trezea din nou. La un moment dat, i-a întrebat pe Yoshioka şi Ōno în ce direcţie era aşezat. Cei doi i-au răspuns că era cu capul spre apus. Ōtaguro le-a spus: „Maiestatea Sa Împăratul este la răsărit! Aşezaţi-mă degrabă cu capul încolo!“ Cei doi l-au ascultat.

Apoi Ōtaguro, cu voce stinsă, i-a poruncit lui Ōno să-i taie capul şi să-l ducă, împreună cu Întruchiparea Divină a lui Hachiman, la Templul Shingai.

Inamicul putea veni peste ei în orice moment. Ōno n-avea inima să-l decapiteze pe cumnatul său, dar, la îndemnul lui Yoshioka, a luat în cele din urmă sabia. A şters-o bine de sângele murdar al inamicului şi a purificat-o. A ridicat-o deasupra capului, ţintind gâtul lui Ōtaguro, pe care Yoshioka îl ajutase să stea drept, cu faţa spre răsărit. În clipa

în care bustul lui Ōtaguro se aplecase înainte şi era pe cale să se prăbuşească, a venit lovitura lui Ōno.

Partea a treia: Urcarea la Ceruri

Muntele Kinpō se află la un *ri* şi jumătate de castelul Kumamoto, spre apus. Ca şi muntele de pe meleagul Yamato de la care-şi trage numele, este considerat un munte sacru şi, chiar în vârf, are un templu unde este venerat zeul Zaō Gongen.

Deşi mic, templul este foarte vechi. În anul al treilea al Erei Genkō[32], seniorul Takeshige Kikuchi a urcat la templu pentru a ruga zeii să-l ajute în bătălia pe care urma să o poarte în regiune. A ieşit victorios şi, în semn de mulţumire, a poruncit ca templul să fie reconstruit. După cum cerea tradiţia, a sculptat chiar el imaginea zeului, recitând o rugăciune de trei ori după fiecare lovitură de daltă. Imaginea îl reprezenta pe zeu stând pe vârful muntelui, cu o mână ridicată şi privind în jos la armata căreia îi arătase bunăvoinţă divină. O imagine a victoriei.

32 1333. Era Genkō este cuprinsă între anii 1331 şi 1334.

Acum însă, a doua zi după revolta Shinpūren, în zorii celei de-a noua zile a celei de-a noua luni, în jurul templului se adunaseră patruzeci şi şase de supravieţuitori ai luptelor, răniţi şi urmăriţi de inamic. Unii stăteau în picioare, alţii, aşezaţi, însă toţi privind în gol, suferind în aerul rece de toamnă care le înţepa rănile. Razele soarelui abia răsărit pătrundeau cu greu printre frunzele cedrilor bătrâni care înconjurau templul şi lăsau pe pământ pete mici luminoase. Se auzea ciripitul păsărilor, iar aerul era proaspăt. Doar hainele rupte şi însângerate, chipurile extenuate şi ochii oamenilor, vii ca jăratecul, stăteau mărturie cruntei bătălii din ajun.

Printre cei patruzeci şi şase se numărau Unshirō Ishihara, Kageki Abe, Kisou Onimaru, Jūrō Furuta, Tsunetarō Kobayashi, fraţii Gitarō şi Gigorō

Tashiro. La fel şi Tateki Ura. Şi Mitsuo Noguchi. Şi Mikao Kashima. Şi Kango Hayami. Nici unul nu scotea un cuvânt, adânciţi în gânduri, privind marea, sau munţii, sau fumul care încă se mai ridica dinspre castelul Kumamoto.

Supravieţuitorii se aşezaseră să-şi tragă sufletul pe panta muntelui, unii cu degetele îngălbenite de la polenul de pe crizantemele sălbatice pe care le culeseseră în timp ce priveau în depărtare, către Peninsula Shimabara, înconjurată de mare.

Înainte să mijească zorii, s-au gândit să se salveze fugind pe mare. Unul dintre membrii grupării, Jūrō Kagami, primise şase bărci de la o familie ce fusese înstărită pe vremea seniorului feudal, însă au rămas înţepenite în nămolul lăsat de refluxul din acea dimineaţă şi nu le-au mai putut urni din loc, oricât s-au străduit. Fiind urmăriţi îndeaproape, a trebuit să abandoneze bărcile şi să urce în grabă pe muntele Kinpō.

Cât vedeau cu ochii în jur, poalele munţilor se împleteau cu văi punctate din loc în loc de sate, cu terase de orez urcând până sus pe coastele abrupte. Ici şi colo se vedeau nişte tufe de flori albe presărate printre recoltele în pârg. Pădurile se întindeau bogate pe coastele munţilor, ocolind doar aşezările răsfirate, ca nişte cămăşi puse la uscat. Frunzele copacilor, încă verzi şi neatinse de toamna timpurie, captau razele soarelui şi creau desene delicate cu lumini şi umbre. În satele de la poale locuiau oameni ale căror vieţi erau complet diferite de cele ale membrilor grupării Shinpūren, şi ale căror inimi n-aveau să cunoască niciodată tumultul unei bătălii. Ei duceau vieţi liniştite, vieţi lipsite de orice trăiri puternice.

Spre vest de Kōchi, un promontoriu în formă de cal de mare îşi întindea în ape gâtul verde. Mai departe, tot spre vest, se zăreau gurile râului Shirakawa, întinse ca un evantai. Şoimii pluteau în zbor şi pe deasupra satelor de munte, şi peste mlaştinile de la gurile râului.

În marea care se aşternea la picioare, peninsula Shimabara se ivea dintre golful Ariake şi canalul Amakusa, lungindu-se până în strâmtoare, la poalele muntelui Kinpō. Marea era peste tot de un albastru închis, mai puţin o fâşie cenuşie pe mijlocul strâmtorii, pe unde trecea un curent subacvatic. În ochii fugarilor, pata de culoare era ca un semn divin, a cărui semnificaţie n-o desluşeau.

În această dimineaţă a înfrângerii, natura era mai frumoasă ca niciodată. Cerul era limpede şi totul era cufundat în linişte.

De partea cealaltă a strâmtorii, în peninsula Shimabara, poalele muntelui Unzen se întindeau generoase în stânga şi în dreapta, găzduind şiruri de case, minuscule în depărtare. Vârful munte-lui era ascuns în nori. Mai departe spre nord-vest, înspre Saga, se desluşea înceţoşat conturul muntelui Tara. În acel colţ de cer, norii aveau o strălucire divină.

Priveliştea îi purta pe toţi cu gândul la descrierea Urcării la Ceruri, aşa cum o auziseră de la Maestrul Ōen.

Se putea urca la Ceruri doar în două feluri, spunea Maestrul, fie pe Stâlpul Cerului, fie pe Podul Plutitor. Deşi acestea existau din cele mai vechi timpuri, oamenii obişnuiţi, impuri, nu le puteau vedea şi cu atât mai puţin le puteau folosi pentru a urca la Ceruri. Dacă însă oamenii renunţau la cele murdare, îşi purificau trupul şi sufletul şi se întorceau la credinţa străveche, atunci, întocmai zeilor din vechime, Stâlpul Cerului sau Podul Plutitor li se înfăţişau privirii şi puteau urca spre lăcaşul zeilor.

Celor care priveau peisajul li se părea că în lumina neobişnuită a norilor s-au întrupat zeii şi că asistă la apariţia Podului Plutitor al Cerurilor. Dacă aşa stăteau lucrurile, trebuiau să nu piardă clipa şi, cu bucurie în suflet, să-şi ia zilele cu propriile săbii.

Mai erau însă unii care ţinteau cu privirile castelul Kumamoto, jos la poale, care încă fumega.

Imediat sub locul în care poposiseră se vedea vârful muntelui Arao, înspre stânga; apoi, în spatele unei păduri de cedri şi strânşi unul în celălalt, muntele Tengū, muntele Honmyōji, muntele Mibuchi şi alţi munţi. Şi mai departe se zărea muntele Ishigami întinzându-şi poalele până în oraş, ca un *koma-inu* [33] văzut din spate. Kumamoto era un oraş cu multă verdeaţă. Privit din vârful muntelui Kinpō, părea că are mai mult vegetaţie decât case construite. Turnul castelului se ridica ascuţit dintre copaci. De aici se zărea bine şi platoul Fujisaki.

33 „Câinele-dragon“, ale cărui statui din piatră păzesc templele *shintō*.

Oamenii retrăiau lupta din noaptea anterioară, care începuse la unsprezece şi ţinuse numai trei ore, precum şi fuga ce a urmat, pentru a scăpa cu viaţă. Din nou, se năpusteau asupra duşmanului, cu săbiile ridicate – sau poate că vedeau, pe câmpul de luptă acum scăldat de razele soarelui, fantomele luptătorilor şi ale flăcărilor din ajun. Oricum, ce vedeau părea să aibă mai multă substanţă decât ei înşişi, care-şi aminteau ce fusese în ajun ca pe o bătălie îndepărtată din negura vremurilor.

În spatele oraşului, spre răsărit, cerul era acoperit de fumul scuipat de craterul din vârful muntelui Aso, amestecat cu norii atraşi de vulcan. Deşi totul părea liniştit, pe cer se petreceau schimbări imperceptibile. Din crater ieşea neîncetat fum, împingând şi mai departe fumul dinaintea lui, pe care norii îl sorbeau neîncetat.

Priveliştea fumului care se înălţa la cer a rezonat în inimile fugarilor şi le-a adus dorinţa de a încerca o nouă lovitură.

Chiar atunci s-au întors câţiva dintre tovarăşii lor, aducând nişte *sake* şi raţii de mâncare pentru întreaga zi, primite din satele de la poale. Toţi au

mâncat cu lăcomie şi şi-au trecut de la unul la altul butoiaşul cu *sake*. Toţi au simţit revenindu-le forţele, fie că, în sinea lor, se hotărâseră să moară sau să mai încerce un atac. În scurtă vreme şi-au făcut un plan ce lua în considerare situaţia lor actuală. Kisou Onimaru insista să atace încă o dată garnizoana, dar Tsunetarō Kobayashi se opunea. În final, aproape în unanimitate, au decis să trimită mai întâi o patrulă pentru a afla unde se află inamicul şi de ce forţe dispune.

După plecarea iscoadelor, cei rămaşi s-au adunat iar la sfat, pentru a hotărî ce vor face cu cei mai tineri din grup: şase sau şapte dintre ei, Katarō Shimada, Tadao Saruwatari, Saburohiko Ōta, Tamonta Yano, Kakutarō Motonaga, Susumu Morishita şi Kango Hayami, aveau doar şaisprezece sau şaptesprezece ani.

Până adineauri, aceştia şuşotiseră între ei, cu entuziasmul lor tineresc: „Oare ce se tot gândesc bătrânii? De ce durează atât? Ori *seppuku*, ori atac, ce-i aşa de greu să te decizi?“ Iar acum, când li s-a adus la cunoştinţă că aveau să coboare de pe munte, conduşi de Goichirō Tsuruta, în vârstă de patruzeci şi opt de ani, căruia i se umflase piciorul şi se deplasa foarte greu, nu le-a venit să creadă şi au protestat aprins.

Cei mai în vârstă i-au convins până la urmă să accepte şi, neavând încotro, au pornit spre vale, urmându-l pe Tsuruta. Fiul lui Tsuruta, Tanao, împlinise deja douăzeci de ani şi a rămas pe munte, cu ceilalţi. Se lăsase seara.

Iscoadele aveau să raporteze ce aflaseră în casa unui simpatizant al cauzei lor din satul Shimazaki. Fugarii s-au furişat în vale în grupuri de câte trei-patru. Iscoadele au ajuns şi ele, aducând veşti. Din câte aflaseră, armata şi poliţia ţineau sub supraveghere strictă oraşul Kumamoto şi împrejurimile, guvernul dăduse ordin ca nici un vas să nu părăsească portul, iar patrulele armatei ajunseseră până la intrarea în satul Shimazaki.

Fugarii s-au furişat până la plaja de la Chizoku, unde au cerut ajutor unui pescar, fost slujitor al lui Jūrō Furuta, pentru a trece de partea cealaltă a golfului. Însă pescarul avea o singură barcă, ceea ce nu era de ajuns pentru cei peste treizeci de fugari.

Gândindu-se bine, au hotărât să se despartă şi să se salveze fiecare pe cont propriu. Furuta, Kagami, fraţii Tashiro, Teruyoshi Morishita şi Shigetaka Sakamoto au profitat de barca pe care norocul le-a scos-o în cale şi au pornit în larg, spre Konoura. Astfel s-a încheiat revolta Shinpūren.

Cei care se refugiaseră pe muntele Kinpō însumau cam o treime din numărul celor care participaseră la luptă. Restul fie fuseseră ucişi pe loc în luptă, fie, grav răniţi şi urmăriţi de forţele guvernului, recurseseră la sinuciderea rituală. Unul dintre vârstnici, Masamoto Aikyo, ajunsese până la trecătoarea Mikuni, însă cu cei trei ofiţeri de poliţie pe urmele lui, care se apropiau tot mai mult, s-a oprit şi, la marginea drumului, şi-a spintecat stomacul. Avea cincizeci şi patru de ani.

Saburō Matsumoto, de douăzeci şi patru de ani, şi Suehiko Kasuga, de douăzeci şi trei, s-au întors la casele lor şi s-au sinucis. Tatenao Arao, tot de douăzeci şi trei de ani, s-a întors acasă, i-a mărturisit mamei că avea de gând să se sinucidă şi i-a cerut iertare pentru suferinţa pe care avea să i-o provoace. Spre surpriza lui, mama l-a lăudat cu înfocare şi atunci, cu lacrimi de bucurie în ochi, s-a dus să-şi ia rămas-bun la mormântul tatălui lui şi tot acolo, pe loc, şi-a făcut *seppuku*.

Goichirō Tsuruta, căruia îi fusese permis să coboare de pe munte odată cu cei şapte tineri, i-a dus pe fiecare la casele lor şi, ajuns el însuşi acasă, s-a pregătit să-şi ia zilele. Soţia sa, Hideko, i-a servit masa. Când a terminat, a băut împreună cu ea o ultimă ceşcuţă de *sake* şi i-a spus să nu cadă pradă deznădejdii după moartea lui pentru că fiul

lor, Tanao, era încă în viaţă. Era a doua noapte după revoltă.

Tsuruta mai avea două fiice, în vârstă de paisprezece şi doisprezece ani. Soţia ar fi vrut să le trezească, pentru a-şi lua la revedere de la tatăl lor, însă el a oprit-o: „Nu le trezi, nu le trezi!“ Apoi s-a dezbrăcat până la brâu, şi-a spintecat abdomenul şi şi-a înfipt sabia în gât. Şi-a scos-o şi, exact în momentul în care se prăbuşea, fiicele lui s-au trezit şi au izbucnit în plâns.

În zori a sosit vestea că şi fiul, Tanao, îşi făcuse *seppuku*. Astfel, la câteva ore după ce soţul ei a murit spunându-i să-şi pună toate speranţele în fiul lor, Hideko a aflat că şi acesta era mort.

După ce grupul de fugari se risipise la Chizoku, Tanao se dusese la Templul Shingai, însoţit de Masura Itō şi Buichirō Kan. Acolo s-a despărţit de cei doi tovarăşi, mergând singur către satul Kengun. Intenţiona să scape fugind în provincia Chōshū.

În satul Kengun avea un unchi. Când i-a bătut în poartă, cerându-i ajutorul, a aflat că tatăl său trecuse pe acolo chiar în acea după-amiază şi-l pusese pe unchi la curent cu intenţiile sale, rugându-l să aibă grijă de familie în locul lui. Probabil că, până să ajungă el acolo, tatăl lui îşi curmase deja zilele. Tanao n-a mai dorit să se refugieze în Chōshū.

Tânărul i-a cerut permisiunea unchiului său să folosească grădina din faţa casei. Sub un copac gros, a aşternut pe iarbă o rogojină din paie ţesute, nouă. Cu faţa spre răsărit, s-a plecat de trei ori către Palatul Imperial, aflat atât de departe. S-a întors apoi în direcţia în care se afla casa părintească, mai aproape, şi s-a înclinat din nou. A luat sabia scurtă, şi-a spintecat abdomenul şi şi-a tăiat gâtul. Vestea morţii sale a ajuns imediat la el acasă.

Masura Itō şi Buichirō Kan, după ce s-au despărţit de Tanao Tsuruta, s-au îndreptat spre regiunea Udo, la sud de Kumamoto. Acolo, în satul Mikka, locuia fratele mai mare al lui Itō, Masakatsu. Însă când fratele mai mare l-a văzut, l-a mustrat aspru pentru imprudenţă şi n-a vrut să-l primească în casă. Cei doi tineri n-au avut încotro şi au trebuit să plece. În acea noapte s-au aşezat faţă în faţă pe malul unui râu limpede, nu departe de satul Mikka, şi au îndeplinit, bărbăteşte, ritualul *seppuku*. Cei care locuiau în apropiere au auzit dinspre râu, în miez de noapte, ecoul bătăilor din palme, ca pentru rugăciune. Ochii li s-au umplut de lacrimi ghicind că era vorba de cineva care se închina pentru ultima oară zeilor şi împăratului, înainte de a se sinucide.

Itō împlinise douăzeci şi unu de ani. Kan avea optsprezece.

Dintre cei şapte tineri conduşi la casele lor de către Goichirō Tsuruta, trei, Shimada, Ōta şi Saruwatari, şi-au pus capăt zilelor în mod eroic, cu propriile săbii.

Tadao Saruwatari, în vârstă de doar şaisprezece ani, compusese un poem chiar înainte de luptă şi-l scrisese pe fâşia de pânză albă pe care şi-a legat-o peste frunte în acea noapte:

Pământul nostru a fost împărţit şi vândut barbarilor.
Slăvitul Tron Imperial e în pericol.
Fie ca zeii din cer şi de pe pământ
Să ne privească inimile devotate.

Când s-a întors acasă şi a aflat că mulţi dintre tovarăşii săi îşi puseseră capăt zilelor, s-a hotărât să facă la fel, rămânând neînduplecat în faţa rugăminţilor familiei. A băut o ultimă ceaşcă de *sake* cu tatăl, mama şi celelalte rude ale sale şi apoi s-a retras în altă încăpere. Şi-a spintecat stomacul şi şi-a înfipt sabia în gât. Sabia a nimerit

în os şi s-a ştirbit puţin. A strigat familiei să-i aducă altă sabie şi de această dată, străpuns corect de tăiş, s-a prăbuşit cu faţa înainte.

Saburohiko Ōta avea şaptesprezece ani. De cum a ajuns acasă, s-a trântit în aşternut şi a început să sforăie. A doua zi dimineaţa s-a trezit, cu chipul strălucind de prospeţime. I-a anunţat surorii sale mai mari hotărârea pe care o luase şi a rugat-o să-i invite acasă pe doi dintre prietenii lui, Shibata şi Maeda. Când aceştia au sosit, le-a spus că voia să-şi ia adio şi i-a rugat să se ocupe de treburile pe care le lăsase nerezolvate.

După ce tinerii au plecat, Ōta s-a ridicat şi s-a dus singur în altă cameră. Într-o încăpere învecinată, despărţită doar printr-o uşă glisantă de hârtie, stătea în aşteptare unchiul său, Fusanori Shibata. Şi-a dat seama când nepotul şi-a spintecat stomacul. Apoi l-a auzit strigând cu o voce sfâşietoare: „Unchiule! Unchiule! Mă poţi ajuta un pic?“ Când Shibata a intrat în cameră, Ōta îşi străpunsese deja gâtul. Unchiul i-a ghidat uşor mâna, iar tânărul, bărbăteşte, şi-a dus treaba la bun sfârşit.

Katarō Shimada avea optsprezece ani. Ajuns cu bine acasă, familia l-a rugat să se salveze deghizându-se în preot buddhist, dar tânărul a refuzat categoric. Era hotărât să-şi pună capăt vieţii şi, după ultima ceaşcă de *sake*, l-a invitat acasă pe Jūzō Uchishiba, un Maestru de *jūdō*, şi l-a rugat să-l iniţieze în ritualul *seppuku*. După ce şi-a tăiat stomacul, Shimada şi-a dus sabia la gât şi a întrebat: „Maestre, este bine aici?“ Când Uchishiba a încuviinţat, tânărul şi-a înfipt sabia în gât, cu forţă.

După înfrângere, trei dintre membrii grupării, Kazuo Juge, Namihira Imura şi Hisaharu Oda, au fost adăpostiţi de o familie cu renume, Ōyano, din satul Kakibaru. Într-o zi, mergând la Abumida, s-au întâlnit cu doi dintre tovarăşii lor care fuseseră şi ei pe muntele Kinpō, Tateo Narasaki şi

Taketsune Mukunashi. Cei trei le-au propus să vină împreună în ascunzătoarea lor. Familia Ōyano le găsise adăpost în peştera de la Templul Rakugen şi le ducea tot ce aveau nevoie.

Trecuseră şapte zile de la revoltă. În tot acest timp, cei cinci ascunşi în peşteră au aflat veşti despre tovarăşii lor care se sinuciseseră şi s-au hotărât să nu se mai ascundă pentru a-şi salva vieţile. Au părăsit peştera şi s-au dus la casa familiei Ōyano pentru a-şi lua adio. Cu durere în suflet, familia a întins o masă mare pentru ei.

Gândindu-se că un stomac plin spintecat nu era ceva plăcut privirii, Juge a mâncat foarte puţin. Narasaki, lacom din fire, nu şi-a făcut griji şi a mâncat şi băut pe săturate. După masă, cei doi au cerut cuiva din familie nişte pudră roşie şi şi-au aplicat puţin pe obraji, ca să arate sănătoşi şi în putere şi după moarte.

Cei cinci au aşteptat lăsarea serii pentru a putea ieşi din casă nevăzuţi şi s-au dus într-un loc din apropiere, numit Nariiwa. Era noaptea celei de-a cincisprezecea zile din luna a noua, o noapte cu lună plină. În bătaia razelor lunii, picăturile de rouă de pe iarbă păreau nişte mici perle. S-au aşezat pe iarbă, pe genunchi şi cu spatele drept. După ce fiecare şi-a recitat poemul de moarte, Oda, care împlinise doar douăzeci de ani şi era cel mai tânăr dintre toţi, şi-a spintecat stomacul. L-au urmat toţi ceilalţi, rând pe rând. Imura avea treizeci şi cinci de ani, Narasaki şi Mukunashi, douăzeci şi şase, iar Juge, douăzeci şi cinci.

Tsunetarō Kobayashi, care se despărţise la Abumida de Kageki Abe şi de Unshirō Ishihara, s-a întors acasă în noaptea celei de-a unsprezecea zile a lunii a noua, aducându-i cu sine şi pe Kisou Onimaru şi Mitsuo Noguchi. Deşi era tânăr, era deosebit de inteligent şi curajos. De cele mai multe ori se opusese propunerilor dure ale înfocatului Onimaru, însă acum cei doi prieteni cu firi atât de

diferite au ales să moară în acelaşi timp şi în acelaşi loc. Fiindcă înţeleseseră cât de greu ar fi fost să readune forţele grupării Shinpūren şi să pornească o nouă revoltă, şi-au făcut *seppuku* umăr lângă umăr în seara următoare.

Înainte de a-şi curma zilele, Kobayashi i-a cerut iertare mamei sale că pleca pe lumea cealaltă înaintea ei, apoi s-a retras într-o cameră cu Mashiko, tânăra lui soţie de doar nouăsprezece ani, cu care se căsătorise abia în acea primăvară. Fiindu-i milă că avea să-şi petreacă restul vieţii ca văduvă din cauza lui, i-a propus să divorţeze. Mashiko, plângând, l-a refuzat.

Cei trei bărbaţi s-au retras într-o cameră din dos, în timp ce familia rămăsese în bucătărie. „Să nu lăsaţi pe nimeni să intre! Scoateţi nişte apă de la fântână şi lăsaţi-o pe verandă!“ a strigat Kobayashi. Cei trei au pus doi *tatami* unul peste altul în mijlocul camerei. Onimaru s-a aşezat pe cele două rogojini, cu faţa spre răsărit, şi şi-a desfăcut chimonoul.

Peste puţin timp, cei din bucătărie l-au auzit din nou pe Kobayashi strigând: „Noguchi a avut bunătatea de a-l asista pe Onimaru, tăindu-i capul“. O vreme, nu s-a mai auzit nimic. Când familia a intrat în cameră, i-a găsit pe cei trei cu faţa spre răsărit, Onimaru între ceilalţi doi, toţi cu ritualul *seppuku* perfect îndeplinit. Onimaru avea patruzeci de ani, Kobayashi, douăzeci şi şapte, iar Noguchi, douăzeci şi trei.

Ikiko Abe era soţia lui Kageki Abe. Se născuse în Kumamoto în anul al patrulea al Erei Kaei[34], ca întâia fiică a lui Kishinta Torii. Fratele său mai vârstnic, Naoki, a urmat studiile japoneze clasice sub îndrumarea Maestrului Ōen, a învăţat strategie militară de la Teizō Miyabe şi astfel a devenit un patriot înflăcărat. Ikiko, mereu pe lângă el, a crescut ascultând părerile lui şi ale tovarăşilor săi,

care au influenţat-o mult. Familia era săracă, iar ea muncea mult ca să-şi ajute mama.

34 1851. Era Kaei este cuprinsă între anii 1848 şi 1854.

Când avea şaisprezece ani, un bogătaş a vrut-o de nevastă pentru fiul lui, însă ea hotărâse să se mărite numai cu cineva care lupta pentru binele ţării şi n-ar fi vrut să accepte. În principiu, mama şi fratele erau şi ei de aceeaşi părere. Totuşi, mijlocitorul căsătoriei era mai-marele satului, iar familia fetei îi era foarte îndatorată, aşa că în cele din urmă n-au putut refuza.

Ikiko a întrebat-o pe mama sa:

— Atunci, dacă mă mărit cu acest bărbat, ne achităm de toate obligaţiile?

— Da, i-a răspuns mama.

Căsătoria a avut loc. În acea noapte, Ikiko a rămas tot timpul aşezată pe genunchi, în poziţie protocolară, şi nu l-a lăsat pe soţ să se apropie. În zori, a fugit la casa părintească.

Plecându-se adânc în faţa mamei, i-a spus:

— M-am căsătorit. Mai este nevoie să fac ceva?

În acea zi, soţul a şi divorţat de ea.

Ikiko a ajuns la vârsta de optsprezece ani. În primul an al Erei Meiji, fratele său mai mare, Naoki, a primit o slujbă la Curtea Imperială.

Cam pe atunci, Kageki Abe, împreună cu prietenul său Morikuni Tominaga, s-au dus să se închine la Templul Honmyōji, închinat defunctului senior Kiyomasa. Când s-au apropiat de intrarea numită Poarta Neagră, au întâlnit o tânără frumoasă. Recunoscând-o pe sora prietenului lor Naoki Torii, au salutat-o politicos şi şi-au continuat drumul. După câţiva paşi, Tominaga l-a întrebat din senin pe Abe:

— N-o iei pe fata asta de nevastă?

— O iau, a răspuns Abe.

Tominaga s-a ocupat de intermedierea căsătoriei şi ceremonia a avut loc în scurtă vreme. Pe atunci, Abe avea douăzeci şi nouă de ani.

Visul lui Ikiko se înfăptuise. Devenise soţia unui patriot. Însă cei doi n-au avut copii.

Ikiko împlinise douăzeci de ani. Un tovarăş de-al lui Abe din Kurume, Kii Kagamiyama, fugise din închisoare şi Abe îl adăpostise pentru un timp. Însă după ce Kagamiyama a plecat mai departe, Abe însuşi a fost arestat şi interogat sever, fiind apoi trimis la închisoare.

Câtă vreme soţul ei a fost închis, Ikiko n-a mâncat dimineaţa, s-a rugat tot timpul pentru ca soţul ei să fie absolvit de pedeapsă, iar noaptea a dormit pe scândura goală şi fără plasă de ţânţari, astfel încât să nu uite nici o clipă suferinţele soţului.

După ce a fost eliberat, Abe se plimba prin oraş, când, într-o prăvălie, i-a atras atenţia un brâu frumos. Dar era prea scump, i-a mărturisit el soţiei, şi a renunţat la ideea de a-l cumpăra. În secret, Ikiko şi-a vândut un chimono şi un *obi* şi i-a dat soţului banii obţinuţi. Abe i-a mulţumit şi şi-a cumpărat brâul, pe care l-a purtat şi în noaptea revoltei.

Când s-a apropiat momentul pornirii revoltei, casa lui Abe a devenit un fel de cartier general, iar Ikiko şi soacra ei s-au străduit să le ofere cea mai bună mâncare şi băutură tinerilor, vreo zece, adunaţi să pună la punct planul de luptă. La un moment dat, observând că unul dintre tineri băuse puţin cam mult, Ikiko l-a mustrat blând: „La luptă trebuie să porneşti cu inima liniştită“.

În noaptea revoltei, când Ikiko şi Kiyoko, soacra sa, au văzut cerul luminat de flăcări înspre castelul Kumamoto şi în alte cinci locuri, în cartierele Kyōmachi, Yamazaki şi Motoyama, au sărit în sus de bucurie: „Au reuşit! Au reuşit!“ Ikiko a aprins lumânări la altarul din casă şi s-a rugat zeilor pentru victoria soţului său în luptă.

Însă odată cu dimineaţa au început să vină veştile înfrângerii. Se zvonea că mulţi dintre membrii Shinpūren fie pieriseră în luptă, fie

comiseseră mai târziu sinuciderea rituală. Neavând nici o veste de la soţul său, Ikiko s-a rugat şi mai fierbinte pentru protecţia lui.

Abe s-a întors acasă abia după trei zile, în zorii celei de-a douăsprezecea zi a lunii a noua.

După ce s-au despărţit de ceilalţi pe plaja de la Chizoku, Kageki Abe şi Unshirō Ishihara au petrecut o zi ascunşi pe muntele Shioya. Imediat ce s-a înnoptat, au pornit-o spre Templul Kizuki din Abumida şi, la miezul nopţii, au ajuns la casa preotului, Ōki Sakamoto. Acolo i-au găsit pe Tsunetarō Kobayashi, Onimaru şi Noguchi. Toată noaptea şi-au petrecut-o făurind un plan. Când Ōki Sakamoto a cercetat voia zeilor în legătură cu intenţiile lor, a primit un răspuns favorabil, sădind speranţă în inimile luptătorilor. Abe şi Ishihara şi-au lăsat tovarăşii şi au pornit-o spre casele lor.

Ikiko s-a trezit la sunetul uşor al unei voci care o striga de afară, prin crăpătura oblonului. Era soţul ei. Cu inima tresăltând, a deschis geamul, iar el s-a strecurat înăuntru fără un cuvânt. Mama lui s-a trezit şi ea. Faţă-n faţă cu soţia şi mama, Abe a depănat povestea înfrângerii. Ikiko i-a luat chimonoul pătat de sânge şi l-a îngropat într-un crâng de bambuşi din spatele casei.

În zilele ce au urmat, Abe şi-a petrecut zilele ascuns sub podeaua din biroul său, cu o sabie scurtă mereu la îndemână. Când soarele apunea, venea în birou. A trimis-o pe Ikiko în secret la casa lui Ishihara pentru a se sfătui cu soţia acestuia, Yasuko.

Ikiko şi Yasuko au căutat disperate o barcă cu care soţii lor să poată fugi, însă autorităţile închiseseră portul şi-l supravegheau. Pe acolo n-aveau nici o şansă de scăpare.

În zorii zilei a paisprezecea, Unshirō Ishihara, hotărât să treacă dincolo de şirul patrulelor care păzeau drumurile sau să moară de propria-i sabie, şi-a luat rămas-bun de la nevastă şi copii şi a plecat de acasă.

Abe îl chemase la el pe unchiul său, Baba, şi, împreună cu Ishihara, s-au sfătuit. Baba le-a spus că măsurile stricte luate de poliţie făceau fuga imposibilă. Apoi a plecat.

Soţia lui Ishihara, Yasuko, s-a dus la fratele mai mare al acestuia, Kimura, pentru a-i cere ajutorul. În drum, a auzit zgomotul bocancilor unei patrule care se îndrepta chiar spre casa ei. Kimura i-a spus să-i caute degrabă pe cei doi şi să le dea de veste că deja nu mai era vremea să fugă. Pentru a câştiga timp, Yasuko a luat o ricşă, coborând însă înainte de a ajunge la casa lui Abe. A bătut încet la uşa din dos, rugând-o pe Ikiko să iasă puţin. În două cuvinte, i-a spus că o patrulă se apropiase de casa ei.

Fără un cuvânt, Ikiko şi-a dus degetele la gât, sugerând gestul sinuciderii, iar Yasuko a încuviinţat. Ikiko i-a propus lui Yasuko să-şi mai vadă o dată soţul, pentru a-şi lua rămas-bun, dar Yasuko a refuzat, nevrând să-i îngreuneze soţului călătoria spre cealaltă lume, şi a plecat în mare grabă.

Fără să mai piardă vremea, Ikiko le-a comunicat celor doi bărbaţi veştile. În sinea lor, hotărârea era deja luată încă de când Baba îi făcuse să înţeleagă că o a doua revoltă n-ar fi avut nici o şansă.

Cu respect, cei doi s-au înclinat în faţa unui sul pictat ce reprezenta Marele Templu de la Ise. Ikiko a aşezat trei ceşti de lut pe un scăunel cu trei picioare, din lemn. I-a îndemnat pe cei doi bărbaţi să bea ultima ceaşcă de *sake* şi a luat şi ea una. Abe şi Ishihara şi-au desfăcut chimonourile şi au apucat săbiile scurte. Spre surpriza lor, Ikiko a scos şi ea de la brâu un mic pumnal. Cei doi au încercat s-o oprească, dar hotărârea ei era de neclintit. De ce să nu-l însoţească, i-a spus soţului, din vreme ce nu aveau copii? În cele din urmă, Abe nu i-a putut refuza dorinţa.

În clipa în care bărbaţii, cu mâna sigură, şi-au implântat săbiile în stomac, Ikiko şi-a înfipt şi ea

pumnalul în gât.

Era ziua a paisprezecea din luna a noua, puţin după prânz. Abe avea treizeci şi şase de ani, Ikiko, douăzeci şi şase, iar Ishihara, treizeci şi cinci.

La nici câteva momente după încheierea sinuciderii rituale a celor trei, uşa de la intrare a bubuit sub loviturile patrulei. Mama lui Abe le-a strigat, dinăuntru: „Tocmai şi-au făcut *seppuku*!“ Un ofiţer însoţit de oamenii săi au dat buzna în casă, unde a găsit trei cadavre ce încă nici nu se răciseră.

Când gruparea s-a destrămat, la Chizoku, şase oameni s-au urcat în barca unui pescar şi au ajuns la Konoura, în regiunea Udo. Printre ei se număra Jurō Furuta, de douăzeci şi opt de ani, unul dintre cei mai tineri capi ai grupării. În timpul luptei de la garnizoană rupsese două săbii, o luase pe a treia şi continuase să lupte. Deşi rănit, el îl ucisese pe locotenent-colonelul Kunihiro Ōshima şi pe încă mulţi alţii.

Ceilalţi cinci fugari erau:

Jūrō Kagami, în vârstă de patruzeci de ani şi maestru în muzica veche de Curte.

Gitarō Tashiro, de douăzeci şi şase de ani, maestru de *kendō*. El a fost primul care a sărit zidul garnizoanei artileriştilor.

Gigorō, fratele mai mic al lui Gitarō Tashiro, care avea douăzeci şi trei de ani şi se luptase vitejeşte cu infanteriştii.

Teruyoshi Morishita, de douăzeci şi patru de ani. El l-a răpus pe generalul-maior Taneda şi apoi s-a alăturat luptelor de la garnizoana infanteriştilor, unde a mai ucis un ofiţer şi s-a remarcat prin curaj.

Shigetaka Sakamoto, în vârstă de douăzeci şi unu de ani.

Cei şase sperau să obţină ajutorul preotului de la Templul Konoura, Takeo Kai, tovarăş de-al lor şi deopotrivă fost discipol al Maestrului Ōen. El nu participase la luptă pentru că vestea pregătirii unei

revolte nu ajunsese într-un asemenea loc îndepărtat. I-a întâmpinat pe tovarăşii săi cu braţele deschise.

Cei şase şi-au petrecut noaptea în casa preotului, sfătuindu-se cum ar putea organiza o a doua revoltă. Kagami le-a sugerat de unde să-şi procure echipament militar şi bani pentru călătorie: auzise că fostul său senior, Eijirō Mibuchi, era găzduit la reşedinţa Matsui din Ueyanagi. L-a trimis la el pe Kai, cu o scrisoare în care îl ruga pe Mibuchi să le ofere bani pentru călătorie. Kai a pornit imediat la drum.

A trecut o zi, cea de-a douăsprezecea din luna a noua. Toţi îl aşteptau cu nerăbdare pe preot să se întoarcă. Însă el nu s-a întors. Când a ajuns la reşedinţa Matsui, a aflat că Mibuchi nu mai era acolo. Şi mai rău, nişte poliţişti l-au recunoscut ca făcând parte din gruparea Shinpūren şi l-au arestat.

Cei şase şi-au dat seama că pericolul creştea odată cu trecerea timpului. La un moment dat, va trebui să se pregătească să accepte soarta ce le fusese dată.

Cuprinşi de nerăbdare, trei dintre ei, Gigorō Tashiro, Morishita şi Sakamoto, s-au urcat pe Vârful Ōmigatake, din apropiere, imediat ce s-a lăsat seara. De acolo, au privit castelul Kumamoto, în depărtare. De la acea distanţă, nu părea că în incinta castelului se desfăşura vreo activitate demnă de luat în seamă. Însă când i-au întrebat pe nişte oameni ai locului, au aflat că, pe timp de noapte, castelul era luminat de multe torţe, iar pe timp de zi, patrulele îi căutau pe fugari peste tot, neobosite. Întorşi de pe munte, cei trei i-au rugat pe tovarăşii lor să-şi accepte soarta.

S-au hotărât să moară. Ca loc, au ales vârful Ōmigatake, iar ca timp, zorii zilei următoare.

Puţin după primul cântat al cocoşilor, cei şase au urcat pe munte. Cu o seară înainte, fraţii Tashiro aleseseră cu grijă o porţiune frumoasă, cu teren drept, şi o împrejmuiseră pe patru laturi cu funia

sacră, *shimenawa*, de care atârnaseră fâşii albe de hârtie, pentru purificare. Acum, în zorii zilei, fâşiile fluturau în adierea uşoară. Privind la norii ce treceau pe cer, în lumina răsăritului, Jūrō Kagami şi-a compus poemul de moarte:

Am trăit pe pământul Yamato prin bunăvoinţa zeilor,
Iar acum pornesc spre cer, pe Podul Plutitor.

Poemul se inspira, desigur, din învăţăturile Maestrului Ōen despre Urcarea la Ceruri. Kagami le-a spus prietenilor săi că, dacă ar fi avut instrumentele, i-ar fi plăcut mult în acel ultim ceas să le cânte puţin din muzica străveche japoneză şi că-i părea rău că nu putea.

Cei şase au păşit în spaţiul delimitat de *shimenawa*. Au băut împreună ultima ceşcuţă de *sake*. La rugămintea celorlalţi, Gitarō Tashiro a acceptat să-i secondeze, dându-le lovitura finală, după ce aveau să-şi taie stomacul. Dar Kagami, nevrând să-l lase pe Tashiro singur în agonia ultimului moment, a spus că-l va aştepta, ca să moară împreună.

Jūrō Furuta a fost primul care şi-a dezgolit pieptul, în răcoarea dimineţii de toamnă, şi şi-a făcut *seppuku*. Imediat, Tashiro i-a tăiat capul cu sabia. Rând pe rând, au urmat Morishita, Gigorō Tashiro şi Shigekata Sakamoto. În cele din urmă, Gitarō Tashiro şi Kagami au îndeplinit ritualul împreună, spintecându-şi stomacul şi apoi înfigându-şi săbiile în gât.

În urma unei informaţii primite, inspectorul Yoshikata Niimi a luat o patrulă şi a urcat pe munte. Pe la jumătatea urcuşului, s-au întâlnit cu un om care cobora, cu răsuflarea tăiată, şi care le-a spus că şase membri ai grupării Shinpūren erau pe vârful muntelui şi se pregăteau de *seppuku*. „Ne oprim puţin aici să ne odihnim“, le-a ordonat

Niimi oamenilor săi nerăbdători, el însuşi aşezându-se sub un copac şi aprinzându-şi o ţigară. Nu voia să tulbure ultimele momente ale acelor oameni.

Când au ajuns în vârf, se luminase de-a binelea. În pătratul închis cu funia sacră zăceau şase trupuri, toate aplecate înainte, aşa cum cerea ritualul. Fâşiile de hârtie albă, dinte care câteva stropite cu sânge, străluceau sub razele soarelui de dimineaţă.

După înfrângerea revoltei, unul dintre conducătorii grupării, Kotarō Ogata, i-a consultat pe zei şi aceştia i-au spus să se predea. Ogata s-a predat şi a fost condamnat la închisoare pe viaţă. În timpul detenţiei, a scris o lucrare numită *Consideraţii despre Focul Divin*, în care încerca să afle de ce Vântul Divin n-a suflat şi de ce ritualul Ukei a fost înşelător.

De ce zeii n-au fost binevoitori, când oamenii, cu inimile pure şi voinţă neabătută, au dat dovadă de atâta patimă şi dăruire? În celula sa, Ogata a încercat din răsputeri să rezolve misterul divin, însă fără folos. Cuvintele lui Ogata, aşa cum s-au păstrat ele în fragmentul de mai jos, reprezintă interpretarea lui personală. Voia zeilor ne este ascunsă şi noi, oamenii, nu avem cum să o ştim.

> „Cât de trist şi demn de milă este faptul că nişte oameni atât de credincioşi au murit într-o singură noapte, aşa cum nu se aştepta nimeni, ca nişte flori de cireş împrăştiate de furtună, ca bruma şi ca roua topite de soare! Şi asta când zeii le fuseseră favorabili, iar ei urmaseră voia divină întocmai!
>
> În inima mea neînţeleaptă, m-am întrebat de ce lucrurile s-au petrecut aşa, cuprins de îndoială şi amărăciune. Tot gândindu-mă, am ajuns să cred că aceasta a fost chiar voia zeilor.

Dacă zeii şi-ar fi întors ochii încă o dată de la planul pentru care aceşti oameni devotaţi şi curajoşi le-au cerut ajutorul, fără îndoială că planul ar fi fost dat în vileag şi lumea întreagă l-ar fi cunoscut, făcând situaţia să devină şi mai periculoasă. Şi chiar dacă impasul ar fi fost depăşit, unii dintre oameni tot şi-ar fi pus capăt zilelor, din disperare şi neputinţă.

De aceea, în mărinimia lor, zeii s-au prefăcut că acceptă, pentru a-i lăsa pe aceşti oameni destoinici să-şi păstreze onoarea şi să poată fi de folos pe lumea cealaltă.

Astfel judec eu şi mă închin cu teamă."

Regretul şi durerea se desluşesc limpede printre rândurile scrise de Ogata pentru a se consola atât pe sine, cât şi spiritele tovarăşilor săi plecaţi din această lume.

Printr-o exclamaţie izvorâtă din inimă, Ogata a dat glas gândurilor şi sentimentelor tovarăşilor săi, acei oameni pe care nimic nu-i împiedica să-şi urmeze idealul. Era vocea spiritului samuraiului:

... Şi atunci, ar fi trebuit să ne purtăm ca nişte femei nevolnice?

10

Sezonul ploios începuse. De dimineaţă, înainte de a pleca spre şcoală, Isao Iinuma a aruncat o privire în plicul voluminos ce tocmai sosise de la Honda. Văzând că plicul conţinea exemplarul din *Istoria grupării Shinpūren*, precum şi o scrisoare de la judecător, le-a băgat în geantă, cu gând să citească scrisoarea în tihnă, la şcoală.

A intrat pe poarta Universităţii Kokugakuin. În holul clădirii, la intrare, se afla o tobă uriaşă, care întruchipa perfect spiritul şcolii. Era o tobă mare şi încărcată de istorie, purtând semnătura Maestrului Yahachi Onozaki din Tenma, încinsă cu un cerc mare de metal. Suprafaţa rotundă din piele bine întinsă era ca cerul de primăvară, prăfuită şi galbenă, iar locurile unde pielea se rosese de atâta bătut păreau nişte nori plutind pe acel cer. Însă acum, în umezeala sezonului ploios, probabil că toba n-ar fi scos decât nişte sunete lipsite de vigoare.

De cum a păşit în sala de clasă de la etajul întâi, Isao a auzit toba anunţând începerea cursurilor. Prima oră era cea de logică. Pe Isao nu-l interesau nici materia, nici profesorul bătrân şi mâncat de molii, aşa că a deschis pe furiş scrisoarea de la Honda şi a început să citească.

„Dragă domnule Iinuma,
Îţi înapoiez *Istoria grupării Shinpūren*. Am citit-o cu mare interes. Îţi mulţumesc.

Am înţeles foarte bine de ce această carte te-a impresionat. M-a impresionat chiar şi pe mine, care până acum am considerat incidentul ca pe o revoltă a unor samurai nemulţumiţi şi fanatici. Am aflat despre motivaţia pură şi despre sentimentele lor şi

perspectiva mea s-a lărgit. Însă cred că trăirile mele sunt diferite de ale dumitale şi aş vrea să-ţi scriu puţin despre asta.

Când stau şi mă întreb dacă, la vârsta dumitale, aş fi avut aceleaşi trăiri, nu pot să nu mă îndoiesc. Cred mai degrabă că, oricare ar fi fost neliniştile mele şi oricâtă invidie aş fi simţit, aş fi râs cu dispreţ în faţa acestor oameni care au mizat totul, cu inconştienţă, pe o singură lovitură. La vârsta dumitale, aveam convingerea că voi deveni un membru util şi capabil al societăţii; reuşeam să-mi păstrez sentimentele într-un echilibru stabil, iar intelectul îmi funcţiona bine, deşi încă nu foarte sofisticat. Înţelesesem că pasiunile fierbinţi nu mi se potriveau şi consideram că fiecare om are o anumită menire. Aşa cum nu putem evada din propriul nostru corp, nu ne putem sustrage nici rolului ce ne-a fost atribuit în viaţă. De aceea, când vedeam pasiunea altor oameni, îmi făcusem obiceiul să descopăr degrabă lipsa de armonie, nepotrivirea dintre om şi pasiunea pe care o trăia, şi să râd dispreţuitor, pentru a mă proteja pe mine însumi. Odată ce te obişnuieşti să procedezi aşa, găseşti cu uşurinţă „nepotriviri“ oriunde în jurul tău. Râsul meu dispreţuitor nu era răutăcios, ba chiar pot spune c-o făceam cu oarecare simpatie şi înţelegere. Pentru că, la vârsta aceea, începusem deja să-mi dau seama că pasiunile se nasc de fapt din neputinţa omului de a percepe lipsa de armonie şi nepotrivirile dinlăuntrul său.

Însă prietenul meu Kiyoaki Matsugae, despre care m-ai auzit vorbind şi cu tatăl dumitale, mi-a răvăşit înţelegerea pusă în ordine cu atâta grijă. La început, când s-a îndrăgostit profund de o anume femeie, eu, cu ochi de prieten, am privit acea pasiune ca pe

ceva total dizarmonios. Până atunci, îl considerasem a fi un om rece şi transparent, precum cristalul. Era teribil de capricios şi de sentimental, dar, observându-l, am crezut că sensibilitatea lui atât de sofisticată avea să-l ţină la adăpost, de-a lungul vieţii, de pasiunile simple şi prea stăruitoare.

Cu toate acestea, lucrurile au luat o altă întorsătură. Sub ochii mei, pasiunea naivă şi obsedantă a pus stăpânire pe el şi l-a schimbat. Fără să i se poată opune, iubirea l-a transformat într-un om potrivit să fie iubit. Pasiunea sa, oricât de prostească şi oarbă, l-a făcut să devină un om potrivit. Chiar înainte de a-şi da sufletul, pe chip i s-a aşternut expresia unui om născut pentru a muri din dragoste. În acel moment, dizarmonia a dispărut fără urmă.

Având ocazia să fiu martor la o asemenea transformare miraculoasă, în mod inevitabil m-am schimbat şi eu puţin. Convingerea mea naivă că eram de nezdruncinat a început să se clatine şi a trebuit să mă lupt s-o menţin. Încrederea s-a transformat în voinţă, iar ceea ce fusese firesc a devenit căutare. Această transformare a fost într-un fel benefică profesiei mele de judecător. Când am de-a face cu infractori, acum, fără a fi influenţat de teoria retribuţiei sau a re-educării, ori a pesimismului sau optimismului firii umane, sunt capabil să cred că omul se poate schimba în orice condiţii.

Dar să revin la impresiile pe care mi le-a lăsat *Istoria grupării Shinpūren*. În mod surprinzător, la cei treizeci şi opt de ani ai mei, m-am simţit mişcat de descrierea atât de înţesată de iraţionalitate a unui eveniment istoric. Primul lucru care mi-a venit în minte a fost amintirea lui Kiyoaki Matsugae. Pasiunea lui s-a îndreptat către o singură

femeie, însă a fost la fel de iraţională, la fel de violentă, la fel de rebelă şi alinată tot prin moarte. În acelaşi timp, deşi mişcat în adâncul sufletului, am avut certitudinea că, la vârsta mea, mă pot lăsa cuprins de sentimente puternice fără a mai fi în vreun pericol. Acum ştiu fără urmă de îndoială că eu nu am devenit aşa şi, de aceea, privesc în linişte toate posibilităţile pe care mi le-ar fi oferit trecutul. Mai mult decât atât, n-am nevoie să mă feresc de razele înveninate ale viselor mele, proiectate în trecut şi reflectate înapoi de acesta.

Însă la vârsta dumitale trăirile prea puternice sunt periculoase. Toate pasiunile care te cuprind şi te absorb sunt periculoase. Iar cel mai periculos pentru dumneata, cred eu, este că o asemenea poveste ţi s-ar putea părea «potrivită», după cum mi se pare mie că spun ochii aceia care ţin lumea la distanţă.

La vârsta mea, mă preocupă tot mai puţin discrepanţa dintre oameni şi pasiunile lor. Când eram tânăr, căutarea unor asemenea nepotriviri îmi era necesară, ca să mă pot proteja; acum necesitatea aceasta a dispărut, ba mai mult, lipsa de armonie dintre un om şi sentimentele sale, care odinioară m-ar fi făcut să râd dispreţuitor, acum mi se pare doar un defect ce poate fi trecut cu vederea. Asta se întâmplă probabil pentru că mi-am pierdut tinereţea, şi odată cu ea teama că puteam să fiu eu însumi rănit dacă reacţionam emoţional la eşecurile altcuiva. În inima mea, acum, rezonează distinct frumuseţea pericolului, mai degrabă decât pericolul frumuseţii, iar tinereţea nu mi se mai pare deloc hazlie. Probabil pentru că tinereţea nu mai are nimic de-a face cu conştiinţa de sine. Iată un gând înfricoşător: emoţiile mele, care pentru mine

nu constituie nici un pericol, ar putea înteţi şi mai mult trăirile dumitale periculoase.

Ştiind acest lucru, aş vrea să te admonestez şi să te previn, deşi probabil că nu mă vei asculta: *Istoria grupării Shinpūren* este o tragedie strălucită, iar incidentul politic în sine, atât de bine închegat, este aproape o operă de artă şi totodată un moment când puritatea sufletului uman a fost pusă la încercare cum rar s-a mai văzut de-a lungul istoriei. Însă nu putem confunda această poveste frumoasă ca un vis cu realitatea pe care o trăim.

Pericolul acestei poveşti constă în eliminarea contradicţiilor, iar autorul, acest Tsunanori Yamao, deşi pare destul de fidel adevărului istoric aşa cum a fost scris, lasă sub tăcere o mulţime de neconcordanţe, pentru a da modestei sale lucrări unitate de conţinut. În plus, insistă mult prea mult asupra sentimentelor pure, aflate în miezul lucrării sale, şi sacrifică alte aspecte. Astfel, pierde din vedere nu doar contextul istoriei universale, ci chiar şi necesităţile istorice care au condiţionat guvernul Meiji, pe care Shinpūren l-a declarat inamic. Lucrării îi lipseşte foarte mult contrastul. Am să-ţi dau un singur exemplu: ştii că a existat, în aceeaşi perioadă şi în aceeaşi provincie, Kumamoto, aşa-numita «grupare Kumamoto»? În anul al treilea al Erei Meiji[1] a fost numit profesor la şcoala în stil occidental din Kumamoto un fost căpitan de Artilerie american, care s-a distins prin actele lui de curaj în Războiul de Secesiune. Numele lui era L. L. Janes. A început să predea Biblia şi a devenit misionar protestant. În anul al nouălea al Erei Meiji – anul în care a avut loc revolta Shinpūren, pe 30 ianuarie, treizeci şi cinci dintre discipolii săi, în frunte cu Danjō Ebina, s-au adunat pe

muntele Hanaoka. Şi-au luat numele de «gruparea Kumamoto» şi au jurat «să creştineze Japonia şi să clădească o ţară nouă, conform învăţăturilor creştine». Bineînţeles, au început să fie persecutaţi, iar şcoala occidentală a trebuit să fie închisă. Cei treizeci şi cinci de tineri s-au refugiat la Kyōto, unde l-au ajutat pe Jō Niijima să înfiinţeze Universitatea Dōshisha. Deşi gândirea lor era diferită de cea a grupării Shinpūren, oare nu vedem şi la ei aceeaşi puritate a sentimentelor? În Japonia din acele vremuri, ideile cele mai nerealiste şi mai radicale păreau să aibă măcar o mică şansă de a se împlini, iar ideile diametral opuse privind reforma politică erau exprimate în acelaşi mod simplist şi naiv. Nu trebuie să uiţi că, pe atunci, sistemul politic nu era atât de bine închegat ca în zilele noastre.

Eu nu sunt un partizan al doctrinei creştine şi nici nu-i dispreţuiesc pe cei din Shinpūren pentru idealurile învechite şi intoleranţa lor obstinată. Însă, atunci când e să înveţi din istorie, nu te poţi uita doar la un segment al unei epoci fără a analiza, nepărtinitor, toţi factorii complecşi şi uneori contradictorii care au făcut acea epocă să fie aşa cum este. Toate elementele care au conferit o anumită particularitate segmentului respectiv trebuie luate în considerare, dintr-o perspectivă echilibrată şi de ansamblu, în care segmentul îşi găseşte locul său în cadrul istoriei.

Aşa consider eu că se învaţă de la istorie. Spun acest lucru pentru că, indiferent de epocă, viziunea unui om asupra timpurilor sale este limitată şi-i este foarte greu să obţină o imagine de ansamblu corectă. Exact din acest motiv, o imagine de ansamblu corectă devine obiect de referinţă şi model pentru noi. Omul care trăieşte în prezent, clipă de clipă,

într-un fragment al istoriei lumii, poate, graţie mijloacelor oferite de istoria care transcende timpul, să obţină o imagine de ansamblu şi astfel să-şi corecteze perspectiva îngustă asupra lucrurilor. Acesta este privilegiul pe care îl conferă istoria oamenilor moderni.

A învăţa de la istorie nu înseamnă doar a lua în considerare caracteristicile unei părţi a trecutului şi a le folosi pentru a îndrepta prezentul. Nu putem lua o piesă de o anumită formă din mozaicul trecutului, încercând s-o potrivim într-un spaţiu gol din prezent. Acest lucru ar însemna să ne jucăm cu istoria – un joc copilăresc. Oricât de bine ar semăna puritatea din trecut cu cea din prezent, ele izvorăsc din condiţii istorice diferite, iar noi nu trebuie să uităm acest lucru. Dacă ai pornit în căutarea unei purităţi a spiritului asemănătoare, ar trebui s-o cauţi în prezent, sub aceleaşi condiţii istorice, dar în «ideologii opuse». Este o atitudine modestă potrivită cu micimea «eului din ziua de azi» şi, astfel, puritatea spiritului poate fi abstractizată ca o problemă istorică şi studiată ca „motivaţie umană“ care transcende istoria. Fiind vorba de aceeaşi epocă, condiţiile istorice, aduse la egalitate, devin simple constante în ecuaţie.

Un tânăr ca dumneata ar trebui în mod special să fie atent să nu confunde puritatea spiritului cu istoria. Din acest motiv mi s-a părut periculoasă admiraţia pe care o nutreşti faţă de *Istoria grupării Shinpūren*. Ar fi bine dacă ai considera istoria ca pe un întreg, iar puritatea, ca pe un lucru ce transcende istoria.

Ceea ce ţi-am scris s-ar putea să fi fost doar rodul unei îngrijorări fără temei, însă aşa te sfătuiesc şi te previn. Pe nesimţite, am ajuns probabil la vârsta la care, fără să fiu rugat, dau sfaturi oricui e mai tânăr ca mine. Însă am făcut acest lucru pentru că am încredere în

inteligenţa dumitale. Altfel, ce sens ar fi avut să scriu o scrisoare atât de lungă şi plină de poveţe cuiva de la care n-am nici un fel de aşteptări?

Am o imensă admiraţie pentru forţa aproape sublimă pe care ai demonstrat-o în timpul competiţiei de *kendō*, ca şi pentru puritatea şi entuziasmul dumitale. În acelaşi timp, îmi clădesc speranţa pe inteligenţa şi profunzimea dumitale şi nădăjduiesc că nu vei uita să-ţi îndeplineşti mai întâi de toate datoria de student, pentru a deveni un om şi mai demn de admiraţie şi de folos patriei noastre.

Te rog să vii neapărat să mă vizitezi când mai ai drum pe la Ōsaka. Vei fi întotdeauna bine-venit.

Deşi cred că eşti în siguranţă având mereu în preajmă un om deosebit precum tatăl dumitale, aş mai vrea să te asigur că-ţi voi sta la dispoziţie cu plăcere dacă vei simţi vreodată nevoia să te consulţi cu cineva. Te rog să nu ai vreo reţinere.

Cu bine,
Shigekuni Honda“

Ajuns la finalul lungii scrisori, tânărul a oftat. Conţinutul nu-l impresionase. Ba dimpotrivă, avea o părere complet opusă, de la cap la coadă. În plus, chiar dacă acest om, un judecător, era prieten vechi al tatălui său, nu putea înţelege adevăratul motiv pentru care-i trimisese lui, un tânăr pe care-l întâlnise doar o dată, o scrisoare atât de lungă şi de cordială, grijulie şi sinceră.

Îi făcea desigur plăcere să se ştie un caz excepţional, însă ceea ce-l mişcase mai mult pe tânăr fusese nu conţinutul scrisorii, ci onestitatea şi tonul afectuos. Era prima dată când un om important îi arăta o astfel de prietenie sinceră. Concluzia era una singură: „Domnul Honda, fără

îndoială, a fost şi el mişcat de carte. Din cauza vârstei şi a meseriei sale a devenit un laş, dar şi el este, cu siguranţă, un om «pur»“.

Deşi scrisoarea era înţesată de cuvinte care-i răneau sentimentele, ochii lui de tânăr nu descoperiseră nimic murdar printre rânduri.

Cu toate acestea, judecătorul Honda, cu mare dibăcie, îngheţase istoria şi îndepărtase timpul, reducând totul la o simplă hartă. Oare aşa fac judecătorii? „Imaginea de ansamblu“ a unei epoci, despre care pomenise, nu devenea astfel doar o hartă, un sul pictat, un obiect neînsufleţit? „Omul ăsta nu înţelege ce înseamnă sângele japonez, filozofia noastră, voinţa…“, şi-a spus tânărul.

A privit în jur. Cursul continua, plictisitor. Afară ploaia se înteţise şi aerul umed şi cald din clasă se umpluse de mirosul acru al trupurilor băieţilor în plină creştere.

Ora s-a terminat în sfârşit, lăsând loc unui sentiment de uşurare, ca atunci când o găină încetează să se mai zbată şi-şi dă ultima suflare.

Isao a ieşit pe coridorul jilav. Izutsu şi Sagara îl aşteptau.

— Ce-aţi rezolvat? i-a întrebat Isao.

— Locotenentul nu e astăzi de serviciu şi la ora trei se întoarce la pensiune. La ora aceea o să fie linişte şi putem sta de vorbă nestingheriţi. A zis c-o să luăm cina împreună cu el, a răspuns Izutsu.

Isao a spus, fără ezitare:

— Atunci n-am să merg astăzi la antrenamentul de *kendō*.

— Şi n-o să te mustre căpitanul?

— Poate să-mi zică ce vrea. Nu îndrăzneşte să mă scoată din echipă.

— Ce putere ai! a exclamat Sagara, care era de felul său pirpiriu şi purta ochelari.

Începea cursul următor. Cei trei au pornit împreună spre sala de clasă, pentru că toţi îşi aleseseră germana ca limbă străină.

Izutsu şi Sagara îi recunoşteau autoritatea lui Isao. El le dăduse să citească *Istoria grupării Shinpūren*, care îi impresionase pe amândoi în aceeaşi măsură. Cum în acea dimineaţă cartea tocmai îi fusese înapoiată de la Ōsaka, Isao s-a gândit să i-o împrumute mai departe locotenentului Hori, pe care aveau să-l viziteze chiar în acea după-amiază. Cu siguranţă că locotenentul nu va avea reacţia evazivă a judecătorului Honda. „Auzi, imagine de ansamblu!“, şi-a amintit Isao formularea din scrisoarea pe care tocmai o citise şi i-a venit să zâmbească. „Judecătorul se teme de vătraiul prea fierbinte şi pune mâna doar pe vasul cu jăratic. Dar vătraiul şi vasul cu jăratic sunt atât de diferite! Unul e din fier, celălalt, din lut. Judecătorul are sufletul pur, dar e făcut din lut.“

Conceptul de puritate pornise de la Isao şi pătrunsese şi în mintea şi sufletul celorlalţi doi tineri. Isao gândise şi o deviză, „Învaţă de la puritatea grupării Shinpūren!“, care fusese adoptată de prietenii săi.

Puritatea, un concept care te duce cu gândul la flori, la gustul mentolat al soluţiei de clătit gura, la copilul agăţat zdravăn de sânul mamei sale iubitoare, totodată leagă toate acestea de conceptul de sânge, de sabie care seceră la pământ nedreptatea, de stropii de sânge care se împrăştie când o sabie retează bustul unui om, de ritualul *seppuku*. Când un samurai moare cum se cuvine, căzând ca o floare de cireş, trupul său neînsufleţit şi mânjit de sânge se transformă într-o floare de cireş înmiresmată. După bunul plac, puritatea oscilează de la un concept la altul diametral opus. Puritatea e o treabă care ţine de poezie.

„A muri în mod pur“ i se părea uşor lui Isao. În schimb, tot în legătură cu puritatea, oricât îşi bătea capul, nu-şi putea imagina cum e să „râzi cu puritate“. Deşi se străduia din greu să-şi controleze sentimentele, i se întâmpla uneori să râdă din te miri ce. O dată a pufnit în râs văzând la marginea

drumului un pui de căţel care se juca cu un pantof de damă cu toc înalt. În asemenea situaţii n-ar fi vrut să-l vadă cineva râzând.

— Ştii să ajungi la locotenent acasă?

— Nici o grijă, vă duc eu.

— Oare ce fel de om o fi locotenentul?

— Un om care ne va da şansa să murim, a răspuns Isao.

11

Cei trei tineri, cu şepcile de şcoală cu panglică albă şi umbrele, au coborât din tramvai la Roppongi şi au luat-o pe străduţa care coboară din Kamisuchō spre poarta principală a Regimentului 3 din Azabu.

— Uite-o! a exclamat Izutsu, arătând cu degetul o casă de la poalele pantei.

Cei trei s-au oprit o clipă. Era o casă cu etaj, atât de veche încât te minunai cum de rezistase la marele cutremur[35]. Grădina părea des-tul de mare, însă gardul înconjurător nu avea poartă, oprindu-se direct la uşa casei. Pe veranda îngustă de la etaj se aliniau şase uşi de sticlă, în care se reflecta, distorsionat, cerul întunecat şi ud.

35 Seism devastator care a avut loc în 1923.

Din vârful pantei, Isao a aruncat o scurtă privire casei de pe strada pustie, şi a fost cuprins brusc de o senzaţie bizară. I se părea că nu era pentru prima oară când o vedea. În bătaia ploii, casa arăta ca un dulap vechi şi mult prea mare, devenit nefolositor şi aruncat afară. Vegetaţia neîngrijită şi crescută în voie în grădină, care făcea gardul să semene cu un coş plin cu buruieni, şi întreaga casă cu atmosfera ei apăsătoare, îi aminteau lui Isao de ceva nespus de duios de odinioară, trezind adânc în sufletul său o senzaţie dulceagă, ca mierea întunecată. Ce ciudată era această impresie că mai fusese aici şi înainte! Poate că într-adevăr îl purtaseră părinţii în cartier, când era mic, sau poate că mai văzuse casa în vreo fotografie. În orice caz, simţea că forma clădirii se păstrase intactă în adâncul sufletului său, ca o grădină miniaturală învăluită în ceaţă.

Imediat, Isao s-a scuturat de toate aceste sentimente şi a ţâşnit din loc. În fruntea celor doi

prieteni, aproape în goană, a coborât panta pe care şiroiau valuri de apă amestecată cu noroi.

S-au oprit în faţa intrării. Deasupra grilajului de lemn de la intrare era prinsă o plăcuţă cu numele locatarilor, însă lemnul fusese mâncat atât de tare de intemperii, încât nu se mai distingea decât numele „Kitazaki“, scris cu tuş negru. Ploaia pătrunsese până la pragul de la intrare, putrezit.

Cel cu care aveau să se întâlnească astăzi era locotenentul de infanterie Hori, pe care un văr de la şcoala de ofiţeri i-l prezentase lui Izutsu. Se aştepta la o primire călduroasă din partea locotenentului, mai ales că dintre cei doi prieteni pe care-i aducea cu sine unul era chiar fiul directorului Academiei Seiken.

Isao aştepta cu nerăbdare să-l cunoască pe locotenent şi se simţea cum trebuie să se fi simţit tinerii din gruparea Shinpūren înaintea unei întâlniri cu Harukata Kaya. Vremurile erau însă altele. Trecuse epoca în care samuraii, bizuindu-se doar pe săbiile lor, se luptau cu armata guvernului Meiji, epoca în care inamicii şi aliaţii se distingeau clar, ca piesele de pe o tablă de şah. Isao înţelegea acest lucru foarte bine. Acum spiritul samurailor stătea ascuns în armată. Cei care încă îl mai aveau priveau cu amărăciune şi furie „mentalitatea Meiji“ a clicii militarilor şi a politicienilor de seamă, cu care erau mână în mână. Iar faptul că un om cu spirit de samurai trăia într-o asemenea căsuţă dărăpănată i se părea lui Isao precum un tufiş de ardisia, rătăcit în pădurea întunecoasă şi umedă, purtând un singur fruct, mic şi roşu.

Isao îşi pierduse complet calmul de care făcea întotdeauna dovadă în timpul competiţiilor de *kendō*. Omul pe care avea să-l întâlnească l-ar putea ridica la ceruri… deşi toate visele sale şi speranţa pe care şi-o pusese în alţii până acum fuseseră întotdeauna trădate.

Bătrânul venit să le deschidă uşa i-a făcut pe cei trei să se înfioreze. Cu trupul mare şi încovoiat,

părul alb şi ochii înfundaţi în orbite, aşa cum se profila în penumbra holului de la intrare, părea mai degrabă că li se prăvăleşte în cap, ca o pasăre fantastică din inima munţilor, cu aripile frânte.

— Domnul Hori vă aşteaptă. Poftiţi vă rog pe aici, a spus bătrânul, ţinându-şi genunchii cu palmele. A luat-o înaintea lor pe coridorul întunecat şi jilav, părând că-şi foloseşte mâinile pentru a controla mişcarea picioarelor.

Casa arăta ca orice altă pensiune, însă mirosul de piele se impregnase până şi în pereţi, iar vibraţiile tobei care răsuna dimineaţa şi seara la Regimentul 3 păreau să fi intrat pentru totdeauna în panourile uşilor glisante. După toate aparenţele, în afara locotenentului Hori nici un chiriaş nu se întorsese încă. În interiorul casei domnea o tăcere adâncă. Bătrânul servitor a început să urce treptele scârţâitoare, răsuflând din greu. S-a oprit la jumătate ca să-şi tragă puţin sufletul şi a spus cu voce tare:

— Domnule locotenent, v-au sosit oaspeţii!

De la etaj i-a răspuns o voce tânără şi viguroasă.

Locotenentul Hori locuia într-o cămăruţă de opt *tatami*, despărţită de camera vecină printr-un perete fără uşi. Nu avea nici un fel de mobilier în afară de un birou şi un raft cu cărţi. O cameră potrivită vieţii simple a unui militar necăsătorit. Locotenentul se schimbase deja într-un chimono subţire cu imprimeu albastru, cu cordonul de mătase neagră legat neglijent. Astfel îmbrăcat, părea un tânăr obişnuit cu tenul întunecat. Uniforma de armată era aranjată cu grijă pe un umeraş atârnat de grindă. Gulerul roşu cu însemnul de alamă pe care se citea cifra 3 era singura pată de culoare din cameră.

— Intraţi! Am fost ofiţer de serviciu toată săptămâna şi am terminat astăzi la prânz, aşa că am ajuns acasă devreme, a spus locotenentul, cu un aer vesel şi sigur de sine.

Era tuns foarte scurt şi ţeasta lui parcă lăsa să i se întrezărească spiritul încăpăţânat. Avea ochii strălucitori şi privirea pătrunzătoare, însă îmbrăcat aşa, în stil japonez, nimic nu-l deosebea de oricare alt tânăr provincial de douăzeci şi şase sau douăzeci şi şapte de ani. Doar antebraţele puternice ieşite din mânecile chimonoului lăsau să se ghicească antrenamentele asidue de *kendō*.

— Haideţi, aşezaţi-vă. Nu-i nevoie să ne serveşti ceai, bătrâne. Ne descurcăm noi.

După ce s-au auzit paşii bătrânului coborând treptele şi îndepărtându-se, locotenentul a început să vorbească vesel, în acelaşi timp întinzând mâna după termosul cu apă fierbinte pentru ceai. Cuvintele lui erau menite să-i destindă pe cei trei tineri, puţin stânjeniţi.

— Aici parcă e Casa cu Fantome, dar şi ea, şi bătrânul servitor au văzut multe de-a lungul timpului. Bătrânul e un erou al războiului cu China[36]. În timpul războiului cu Rusia[37] s-a gândit să deschidă o pensiune pentru militari. Mulţi oameni de arme renumiţi şi-au început aici drumul în viaţă. E o casă încărcată de istorie, chiria e ieftină şi e foarte la îndemână, fiind la doi paşi de cazărmile regimentului, aşa că întotdeauna toate camerele sunt ocupate.

36 Primul război sino-japonez (1894-1895).

37 1904-1905.

Isao privea faţa zâmbitoare a locotenentului şi se gândea că ar fi fost mai bine să fi făcut vizita la vremea când cireşii se scuturau. Locotenentul s-ar fi întors de pe câmpul de exerciţii, sub cerul îngălbenit de norii de praf, şi-ar fi scos cizmele prăfuite, pe care se prinseseră petale de flori de cireş, şi i-ar fi întâmpinat pe tineri în uniforma kaki care încă mai păstra un iz de primăvară şi balegă de cal, pe umerii şi gulerul căreia sclipeau vesele însemnele cu roşu şi argintiu.

În mod clar nu era genul de om căruia să-i pese ce credeau alţii despre el. Avea un fel de a vorbi deschis şi plăcut. Primul subiect de conversaţie a fost *kendō*. Izutsu şi Sagara îşi ţineau răsuflarea, aşteptând momentul să intervină în discuţie. Îşi doreau foarte tare să-i spună locotenentului despre Isao, un luptător de nivelul trei de la care se aşteptau multe în lumea *kendō*-ului. În cele din urmă, Sagara, pirpiriu şi cu ochelari, a reuşit să formuleze ideea, timid. Obrajii lui Isao s-au împurpurat, iar ochii locotenentului s-au oprit imediat asupra tânărului, cu căldură.

Asta aşteptau Izutsu şi Sagara. Pentru ei Isao reprezenta întruchiparea propriilor lor speranţe şi de aceea, cu obstinaţia pe care vârsta lor le-o permitea, îşi doreau să-l vadă pe picior de egalitate cu orice adversar din afară. Bineînţeles, în asemenea împrejurări Isao n-ar fi încercat să-l ducă cu vorba pe adversar, ci l-ar fi străpuns cu ascuţimea purităţii pe care o purtau cu toţii în suflet.

— Aşa, deci? Iinuma, am să-ţi pun atunci o întrebare: care este idealul tău?

Tonul locotenentului se schimbase, iar ochii îi sclipeau. Întrebarea fusese cât se poate de directă. Izutsu şi Sagara şi-au simţit inimile bătând puternic în piept: venise momentul mult aşteptat.

Isao stătea aşezat pe gambe, cu spatele drept, deşi fusese invitat să stea comod. Şi-a întins pieptul înainte, sub uniforma de şcoală, şi a răspuns concis:

— Să creez o grupare Shinpūren a Erei Shōwa.

— Dar încercarea grupării Shinpūren a eşuat. Cum te împaci cu asta?

— N-a fost un eşec.

— Serios? Ia spune-mi, în ce te încrezi?

— În sabie, a răspuns Isao, fără ezitare.

Locotenentul a rămas tăcut o clipă. Părea să cântărească în sinea lui întrebarea următoare:

— Bine. Atunci te mai întreb, care este lucrul pe care ţi-l doreşti cel mai tare?

De data asta Isao a rămas tăcut. Până acum îl privise pe locotenent în ochi, însă şi-a mutat privirea, trecând de la peretele udat de ploaie la uşa cu geam mat, închisă. Atât putea cuprinde cu privirea. Ştia că dincolo de obloane ploaia bătea aspră. Chiar dacă fereastra ar fi fost deschisă, n-ar fi văzut nimic în afară de ploaie. Isao a început să vorbească despre ceva ce părea foarte îndepărtat. Vocea îi tremura uşor, însă cuvintele erau pline de hotărâre:

— La răsăritul soarelui… pe o stâncă… să mă închin soarelui care se înalţă… să privesc marea strălucitoare… şi, la poalele unui pin bătrân, să-mi iau zilele, cu propria-mi sabie.

— Aşa deci… a spus locotenentul.

Izutsu şi Sagara l-au privit pe Isao, uimiţi. De când îl cunoşteau, niciodată nu făcuse astfel de mărturisiri, nici măcar în faţa lor, prietenii săi. În schimb, acum spunea aceste lucruri, fără nici o greutate, unui locotenent pe care abia îl cunoscuse.

Spre bucuria tinerilor, locotenentul n-a dat o replică răutăcioasă. Dimpotrivă, a părut că se gândeşte cu seriozitate la declaraţia lui Isao, aproape nebunească. În cele din urmă a rostit:

— Am înţeles…. Dar să ştii că e al naibii de greu să mori frumos. Pentru că nu-ţi poţi alege momentul tu însuţi. Nici măcar un militar nu e sigur că va muri aşa cum îşi doreşte.

Isao nu stătea să-l asculte. Obiecţii făcute pe departe, explicaţii, „dar totuşi“… acest fel de argumente nu-şi găseau locul în mintea lui. Ideile îi erau clare, ca semnele negre pe o hârtie albă. Ca un text misterios, sacru, care nu putea fi tradus, nici măcar evaluat sau explicat.

Cu trupul încordat, gata să primească chiar şi o palmă peste faţă, şi-a îndreptat umerii, l-a privit pe locotenent în ochi şi a rostit:

— Aş putea să vă pun o întrebare?

— Da.

— Este adevărat zvonul că, imediat înainte de Incidentul din 15 Mai, aţi primit o vizită din partea locotenentului de marină Nakamura?

Pentru prima dată peste chipul locotenentului a trecut o umbră de răceală.

— De unde ai auzit un asemenea zvon?

— Aşa spunea cineva la şcoala tatălui meu.

— Nu chiar tatăl tău?

— Nu. Nu tatăl meu.

— În orice caz, totul se va lămuri la proces. Nu trebuie să-ţi pierzi vremea cu zvonuri fără sens.

— Acesta e un zvon fără sens?

— Desigur.

A urmat o tăcere în care se putea simţi furia locotenentului, până atunci ţinută în frâu, tremurând ca acul unei busole.

— Vă rog, aveţi încredere în noi şi spuneţi-ne adevărul. V-aţi întâlnit cu locotenentul sau nu?

— Nu. Nu m-am întâlnit cu nimeni din marină.

— Atunci v-aţi întâlnit cu cineva din armată?

Locotenentul a râs cu poftă.

— În fiecare zi mă întâlnesc. Doar fac şi eu parte din armată!

— Nu mi-aţi răspuns la întrebare.

Izutsu şi Sagara au schimbat priviri speriate, neştiind cât de departe avea de gând Isao să meargă.

— Te referi la cei cu acelaşi crez? l-a întrebat locotenentul, după un moment de tăcere.

— Da.

— Nu e treaba voastră.

— Şi totuşi, vă rog mult să ne spuneţi.

— De ce?

— Pentru că… pentru că, dacă vreodată va fi să vă rugăm ceva, trebuie să ştim dacă veţi accepta sau nu.

Chiar înainte de a auzi răspunsul locotenentului, Isao a simţit că venise momentul acela neplăcut, pe care-l cunoscuse de atâtea ori în conversaţiile

cu cei mai înaintaţi în vârstă, când între el şi interlocutor se cască un hău de nestrăbătut. Strălucirea care până adineauri îl învăluise pe celălalt se preschimbă în cenuşă. Transformarea este oarecum dureroasă pentru cel în cauză, dar şi privitorul simte o durere. Aşa cum coarda întinsă a unui arc este dintr-odată detensionată, fără a lăsa săgeata să ţâşnească, aşa cum orele lungi ale zilelor obişnuite se înfăţişează deodată înaintea ochilor, ca un morman de gunoaie. Oare nu există nimeni din cei mai înaintaţi în vârstă care să lase la o parte orice consideraţii legate de poziţie sau vârstă şi să răspundă purităţii cu puritate? Dacă în mod absolut clar nu exista, atunci puritatea, aşa cum o vedea Isao, avea o strânsă legătură cu vârsta. (Deşi aşa ceva nu se petrecuse în cazul celor din Shinpūren!) Dacă puritatea se pierdea odată cu vârsta, atunci avea s-o simtă pe propria-i piele. Nimic nu-l înfricoşa mai mult ca acest gând. Dacă aşa stăteau lucrurile, atunci n-avea timp de pierdut!

Singurul mod prin care cei în vârstă pot vindeca graba tinerilor este să-i aprobe, fără a-i critica, însă le lipseşte înţelepciunea de a o face. Dacă nu au susţinerea celor în vârstă, tinerii se îndreaptă cu trup şi suflet către puritatea covârşitoare, despre care sunt convinşi că va dispărea în neant a doua zi. Şi asta numai din vina celor în vârstă.

În ziua aceea Isao şi prietenii săi au rămas în vizită la locotenent până seara pe la ora nouă şi au fost serviţi cu mâncare comandată de la o prăvălie din oraş. Odată ce a încetat cu întrebările subtile, locotenentul s-a lansat într-o conversaţie plăcută şi utilă, care le-a încălzit inimile. Le-a vorbit despre starea ruşinoasă a diplomaţiei, despre măsurile economice care nu fac nimic pentru a stopa sărăcia din mediul rural, despre corupţia politicienilor, despre Partidul Comunist care prinde tot mai multă forţă, despre partidele politice care constrâng tot

mai mult armata, prin înjumătăţirea efectivelor şi a armamentului. La un moment dat, locotenentul a pomenit şi eforturile concernului financiar Shinakawa de a cumpăra dolari americani în cantitate cât mai mare, lucru despre care Isao mai auzise şi de la tatăl său. Din ce povestea locotenentul, după Incidentul din 15 Mai, concernul se străduise în mod remarcabil să nu mai cumpere dolari. Dar asta, adăuga locotenentul, nu însemna totuşi că te puteai încrede în asemenea oameni.

Japonia era asaltată din toate părţile, învăluită de nori întunecaţi şi ameninţători. Situaţia era disperată. Până şi Majestatea Sa Imperială era atinsă de situaţie. În acea seară, disperarea tinerilor a crescut. Însă în orice caz, locotenentul era un om bun. Chiar înainte de plecare, Isao i-a întins *Istoria grupării Shinpūren*, spunându-i: „Sufletul nostru se află în întregime în această carte“. Nu era clar dacă i-o oferise sau i-o dăduse doar împrumut, aşa că, se gândi tânărul, oricând ar fi vrut să-l viziteze din nou pe locotenent, putea pretexta că venise să ia cartea înapoi.

12

Duminică dimineaţa, devreme, Isao a condus un antrenament de *kendō* pentru tineri, în sala de antrenamente a poliţiei din cartier. Nu putuse refuza, fiind rugat chiar de şeful acelei secţii de poliţie, care uneori mergea să-l viziteze pe tatăl său la Academie. Instructorul obişnuit al copiilor, care astfel putea dormi mai mult duminica, se bucura să-l lase în locul său pe Isao, pe care copiii îl plăceau, ba chiar mai mult, îl considerau un fel de erou.

Copiii de şcoală generală se aşezaseră în şir indian, cu braţele subţiri ieşindu-le din chimonourile de antrenament de culoare albă, brodate cu o frunză de cânepă neagră, aşteptând să le vină rândul să se năpustească asupra lui Isao. Tânărului, ochii lor fragezi, dar serioşi, care-l provocau dindărătul vizierelor, i se păreau ca o grindină de pietricele strălucitoare. Lăsându-se în jos pentru a ajunge la înălţimea copiilor şi tot înaintând sau retrăgându-se, le crea ocazii de atac şi se lăsa lovit de săbiile lor de bambus, ca şi cum ar fi fost atins de ramuri tinere, în timp ce-şi croia drum prin-tr-un desiş. Isao îşi simţea trupul tânăr încingându-se. Strigătele copiilor alungau toropeala dimineţii umede şi mohorâte a unei zile de sezon ploios.

Când antrenamentul s-a încheiat iar Isao se ştergea de transpiraţie, s-a apropiat de el Tsuboi, un poliţist mai în vârstă, care asistase la antrenament.

— Urmărindu-te, mi-am dat seama cât e de adevărat ce se spune, şi anume că nici un fel de antrenament de *kendō* nu te solicită atât de mult ca cel pe care-l faci cu copiii. Ce privelişte minunată! Iar la sfârşit, când l-aţi salutat pe zeu şi băiatul cel

mai în vârstă a strigat *Shinzeeeen!* cu atâta forţă, am simţit limpede cât de bine i-ai educat. O minunăţie, îţi spun!

Tsuboi era un luptător de nivelul al doilea, însă era lipsit de forţă şi agilitate, toată puterea venindu-i din umeri. Uneori, când Isao venea să se antreneze cu poliţiştii, Tsuboi i se alătura cu entuziasm ca discipol, deşi era cu vreo treizeci şi cinci sau treizeci şi şase de ani mai în vârstă ca el. În ochii înfundaţi nu i se citea nici o trăire, iar nasul său cam roşu şi prea lung nu avea nimic plăcut. Era sentimental şi vorbăreţ şi, oricum l-ai fi privit, nu aducea deloc a poliţist.

Copiii o porniseră spre casă, câte doi, câte trei. În curtea din faţa sălii de antrenament a intrat o maşină care transporta deţinuţi şi din ea au coborât mai mulţi bărbaţi cu plete, încătuşaţi şi legaţi unul de celălalt. Unul purta haine sărăcăcioase de lucru. Alţi doi, în spatele lui, erau îmbrăcaţi în costume simple. Următorul purta un chimono lung, încins cu un brâu tare.

— Ia te uită, avem musafiri încă de duminică dimineaţa! a spus Tsuboi, ridicându-se alene.

Cu mâinile goale, a luat o sabie de bambus, a făcut câteva mişcări prin aer şi şi-a luat la revedere de la Isao. Acesta n-a putut să nu remarce braţele nervoase şi lipsite de vlagă, cu vene vizibile, ale poliţistului.

— Cine sunt ăştia? l-a întrebat pe Tsuboi, din pură curiozitate.

— Comunişti. Îi recunoşti dintr-o privire. Cei din ziua de azi nu mai seamănă cu cei de altădată. Acum fie se îmbracă simplu, ca să nu iasă în evidenţă, fie ca nişte oameni puşi pe distracţie. Una ori alta. Cel cu haine de lucru e probabil organizator, iar ceilalţi, studenţi. O să-i facem să se simtă ca acasă, a spus, strângând sugestiv mânerul sabiei cu mâinile-i lipsite de forţă.

Apoi a lăsat sabia şi a plecat.

Isao a simţit o fărâmă de gelozie faţă de aceşti tineri aruncaţi în puşcărie. Sanai Hashimoto fusese închis la douăzeci şi cinci de ani şi executat la douăzeci şi şase. Oare când avea să fie şi el arestat, precum Sanai? Din multe motive, era foarte nemulţumit că nu cunoscuse încă închisoarea. Dar el ar fi ales mai degrabă sinuciderea. Şi dintre membrii grupării Shinpūren foarte puţini fuseseră arestaţi. Cu siguranţă că, odată lansat în fapte eroice, n-ar fi aşteptat să fie prins şi să suporte toate umilinţele ce aveau să urmeze, ci şi-ar fi curmat zilele cu mâna sa.

Atunci când ar fi venit vremea, şi-ar fi dorit ca moartea pe care o visa – scăldat în razele soarelui de dimineaţă, pe o stâncă deasupra mării, mângâiat de vântul ce se furişa printre pini – să se poată îmbina cumva cu aerul sordid cu iz de urină dintre pereţii celulei închisorii. Dar cum s-ar fi putut oare îmbina?

Isao se gândea mereu la moarte şi acest lucru îl făcea să plutească în aer, invizibil, eliberat de greutatea care-l ţinea legat de pământ. Până şi dezgustul şi ura lui obişnuite faţă de lucrurile lumeşti se mai atenuaseră. Dar Isao se temea chiar de acest lucru. Poate că umezeala pereţilor închisorii, pătaţi cu sânge, sau mirosul greu de urină aveau să-i retrezească ura. Poate chiar avea nevoie de închisoare.

Când a ajuns acasă, tatăl său şi studenţii Academiei terminaseră deja micul dejun, aşa că a mâncat singur, servit de mama sa.

În ultima vreme mama lui se îngrăşase destul de mult şi mişcările îi deveniseră greoaie. Nu mai era fetişcana subţire cu privirea senină şi mereu binedispusă. Excesul de grăsime îşi spusese cuvântul. Ochii ei se mohorâseră ca cerul întunecat şi privirea îi devenise tăioasă, de parcă era mereu supărată, deşi pupilele mai păstrau încă sclipirea jucăuşă de altădată.

La Academia Seiken, sarcina lui Mine era să aibă grijă de cei peste zece studenţi, şi avea mereu treabă până peste cap. Ajunsese la vârsta când rolul de mamă, pe lângă atâţia tineri, ar fi trebuit să-i aducă o oarecare plăcere, însă ea îşi construise un fel de zid în jurul său şi nimeni nu se putea apropia prea mult. Clipele de răgaz şi le petrecea făcând săculeţi şi genţi de pânză, şi toată casa era plină de asemenea obiecte. Prezenţa brocarturilor colorate şi a ţesăturilor de Yūzen într-un locaş voit auster, cum era Academia, aducea cu imaginea unui vas de pescuit cu lemnul nevopsit, încărcat cu un morman de alge. Bolul pentru încălzit butelcuţele de *sake* avea o husă de brocart roşu. Ciubărul cu orez fiert din care mama lui Isao îl servea acum era învelit într-o cuvertură groasă purpurie, din muselină de Yūzen. Era evident că Iinuma nu putea suferi o asemenea preocupare demnă mai degrabă de o curtezană, dar n-o dojenea niciodată.

— Nici măcar duminica nu apuc să mă odihnesc! De la ora unu este cursul Maestrului Masugi. Studenţii au să fie sigur cu capul în nori, aşa că trebuie să mă duc şi eu ca să fac toate pregătirile necesare.

— Oare câţi au să vină?

— Presupun că vreo treizeci. Însă de fiecare dată vin tot mai mulţi.

Academia Seiken era ca o biserică duminica. Pe lângă studenţi, veneau toţi cei interesaţi din împrejurimi. Iinuma rostea câteva cuvinte de bun venit, apoi Maestrul Kaidō Masugi îşi începea prelegerile despre istoria edictelor imperiale. La sfârşit toţi îşi uneau vocile închinând un imn pentru prosperitate, apoi plecau, nu înainte de a face şi mici donaţii Academiei. Astăzi, Maestrul Masugi urma să vorbească despre un edict al Împăratului Keikō[38], numit Împuternicirea lui Yamato Takeru[39] *de a-i cuceri pe barbarii de la Răsărit*. Isao reţinuse un pasaj anume din acel text:

„Din nou spiritele rele împânzesc munţii, diavolii pradă câmpiile, drumurile sunt blocate şi cărările distruse, aducând suferinţă multor oameni“. I se părea că textul se potrivea foarte bine cu situaţia actuală. Munţii erau plini de spirite rele şi câmpiile de diavoli prăduitori.

38 Împăratul Keikō, cel de-al doisprezecelea împărat al Japoniei, a domnit aproximativ între anii 71 şi 130.

39 Prinţ legendar, considerat a fi fiul Împăratului Keikō.

Fără o vorbă, din capătul celălalt al mesei, Mine îl privea pe tânărul de optsprezece ani mâncând un bol de orez după altul. Linia maxilarului, sub obrajii în mişcare, era a unui bărbat adult.

Cerul era înnorat. Pe drum s-a auzit un vânzător ambulant de răsaduri, lăudându-şi marfa, zorele şi vinete. Mine a aruncat o privire înspre stradă, dar prin desişul copacilor şi al plantelor din grădină nu l-a putut zări pe omul de după gardul viu. Vocea lui părea topită de căldură şi Mine şi-a închipuit că şi răsadurile de zorele erau pleoştite. Acea voce lipsită de vlagă se potrivea bine cu atmosfera grădinii, în care, la acea oră a dimineţii, ieşiseră la lumină o mulţime de melci micuţi.

Dintr-odată Mine şi-a amintit de primul său copil, pe care îl pierduse înainte de naştere. Iinuma o obligase să avorteze, pentru că nici un calcul nu reuşise să-l convingă că e copilul său şi nu al Marchizului. „Băiatul ăsta, Isao, nu zâmbeşte niciodată. De ce oare? Şi glumeşte atât de rar… Iar cu mine, în ultima vreme, abia dacă mai schimbă o vorbă…“ Dintr-un anumit punct de vedere, aşa fusese şi Iinuma, pe vremea când era student şi locuia la familia Matsugae, dar cei doi nu se asemănau complet. Agonia interioară a tânărului Iinuma era limpede chiar şi pentru cineva neavizat, însă Isao, oricum l-ai fi privit, părea înfricoşător. Asta la vârsta adolescenţei, când alţi băieţi gâfâie ca nişte căţei sub soarele torid al verii.

Un avort la prima sarcină o face pe cea de-a doua mai periculoasă, dar, din fericire, Isao s-a născut fără probleme. Abia mai târziu naşterea avea să-şi pună amprenta asupra sănătăţii lui Mine. Poate că din milă, Iinuma a hotărât să-şi întoarcă privirile de la trupul inestetic al soţiei şi să-i găsească cusur mai degrabă pe plan sentimental. Aşezat lângă ea în aşternut, mai înverşunat şi mai cu ură ca înainte, aducea vorba despre legătura ei din tinereţe cu Marchizul. Pe Mine aceste reproşuri o măcinau, însă, în loc să slăbească, se îngrăşa tot mai mult.

Academia Seiken înflorise. Cu şase ani în urmă, când Isao împlinise doisprezece ani, Mine se simţise atrasă de unul dintre studenţi mai mult decât se cuvenea. Când a aflat, Iinuma i-a tras o bătaie cruntă, iar Mine a trebuit să petreacă vreo cinci-şase zile în spital.

Acest incident fiind depăşit, cei doi soţi păreau să fi revenit la o relaţie liniştită. Mine îşi pierduse toată veselia şi se retrăsese în sine, interzicându-i inimii să se mai ataşeze de alt bărbat. În acelaşi timp, ca prin farmec, Iinuma nu-l mai pomenea pe Marchiz. Trecutul nu mai trebuia niciodată atins.

Internarea mamei în spital lăsase urme în inima lui Isao. Băiatul nu adusese vreodată vorba despre incident, însă chiar acest fapt arăta clar că închisese ceva în adâncul sufletului.

Mine nu se îndoia că Isao aflase totuşi de la cineva din jur despre pasul ei greşit de odinioară. În mod ciudat, îşi dorea să-l audă aducându-i reproşuri, cu gura lui. Nu se putea împiedica să nu simtă o oarecare satisfacţie la gândul că însuşi fiul ei se îndoia de calităţile ei de mamă. Sentimentul era dulceag. Cuprinsă de o durere de cap care-o făcea să-şi imagineze că are o băltoacă cu apă stătută în ţeastă, stătea în tăcere şi-l privea pe Isao înfulecând orez, pe sub pleoapele greoaie, care i se ridau când era obosită.

Iinuma îi poruncise să nu-i povestească sub nici o formă fiului despre cum li se uşurase brusc situaţia financiară, după Incidentul din 15 Mai. Nici el nu-i vorbise despre finanţele Academiei Seiken, fiind de părere că avea destul timp să-i explice tot ceea ce era de explicat, atunci când fiul său va deveni adult. Însă Mine, profitând de noua bunăstare, nu se putea abţine să nu-i dea lui Isao mai mulţi bani de buzunar.

— Să nu afle tatăl tău! i-a spus băiatului când acesta a terminat de mâncat, strecurându-i pe sub masă o bancnotă de cinci yeni împăturită, pe care o scosese din brâul chimonoului.

Isao a zâmbit, cum nu i se întâmpla aproape niciodată, şi i-a mulţumit. Apoi a ascuns repede banii în sân. Părea iritat că lăsase să-i scape zâmbetul.

Academia Seiken se afla undeva în cartierul Komagome-Nishigata. Iinuma obţinuse clădirea cu zece ani în urmă. Înainte, ea aparţinuse unui renumit pictor în stil occidental. Construcţia anexă, spaţioasă, care iniţial servise drept atelier, devenise acum altar şi sală de reuniune. Casa principală, care în trecut fusese ocupată de numeroşi elevi ai artistului, acum îi găzduia pe studenţii Academiei. Iazul care se afla în grădina din spate fusese astupat, pe acel loc urmând să se construiască, la un moment dat, o sală de antrenamente. Până atunci, antrenamentele aveau loc în sala de reuniuni, însă lui Isao nu-i plăcea, pentru că podeaua nu era deloc elastică.

Ca să nu pară că Isao are tratament preferenţial, Iinuma îl pusese şi pe el la treabă şi, împreună cu ceilalţi studenţi, curăţa podelele în fiecare dimineaţă, înainte de cursuri. Controlând atent lucrurile, Iinuma făcuse astfel încât Isao să nu fie tratat de studenţi nici ca fiul directorului, nici ca un coleg cu poziţie egală, şi avusese grijă să nu-l lase să se apropie prea mult de nimeni. Insista ca studenţii să-i povestească deschis despre orice

probleme ar fi avut, însă îi instruise să nu discute nimic cu soţia sau cu fiul său.

Dar chiar şi aşa, Isao se apropiase în mod firesc de Sawa, cel mai în vârstă dintre studenţi. Acesta reprezenta un caz ieşit din comun, fiind un bărbat de vreo patruzeci de ani care-şi lăsase nevasta şi copilul acasă, la ţară, ca să vină la Tokyo. Gras şi mucalit, ori de câte ori avea puţin timp liber citea povestirile din revista *Kōdan Club*. O dată pe săptămână mergea la Palatul Imperial şi, aşezat reverenţios pe pietrişul aleii din faţa acestuia, se prosterna, cu fruntea până la pământ. Considera că un bărbat trebuie să fie pregătit să-l slujească pe Împărat în orice clipă. Îşi spăla hainele, cu zel, în fiecare zi, pentru a se păstra curat. Pe de altă parte, punea tot felul de pariuri cu studenţii mai tineri şi o dată a trebuit chiar să mănânce un bol de orez presărat cu praf de purici, dar n-a păţit nimic. Când Iinuma îl trimitea la cineva cu vreun mesaj, Sawa îl transmitea cât putea de alandala, făcându-l pe celălalt să nu mai priceapă nimic. Iinuma îl certa mereu pentru asta, însă se bizuia pe el pentru că putea să păstreze foarte bine un secret.

Isao şi-a lăsat mama să strângă masa şi a luat-o pe coridorul care ducea spre sala de reuniuni. În fundul sălii, chiar în dreptul intrării, era altarul cu uşile sale din lemn alb, pe un podium mai înălţat. Deasupra lui atârnau draperii, în spatele cărora se ascundeau portretul Împăratului şi al Împărătesei. Din uşa sălii, Isao s-a întors spre direcţia lor şi a făcut o plecăciune respectuoasă.

Iinuma se afla ceva mai departe, dând instrucţiuni unui grup de studenţi, dar a remarcat salutul lui Isao. Întotdeauna i se părea că fiul zăboveşte prea mult.

Şi în timpul vizitelor lunare la Templul Meiji sau Yasukuni, Iinuma remarcase că fiul său stătea să se închine mai mult ca ceilalţi. Isao însă nu-i dăduse niciodată explicaţii. Tatăl încerca să-şi amintească pentru ce se ruga, cu sufletul plin de

furie şi de blesteme, în vremurile când locuia la familia Matsugae şi, în fiecare dimineaţă, mergea să se închine la altarul O-Miya-sama de pe proprietatea Marchizului. În comparaţie cu el cel de atunci, Isao avea un statut social bun şi nu avea motive să urască lumea şi să împroaşte blesteme.

Isao îi privea pe studenţi zorind să aranjeze scaunele în sală. Afară vremea era mohorâtă şi prin fereastra mare din tavan se strecura o lumină difuză, ca în interiorul unui acvariu.

Toate scaunele şi băncile erau aranjate ordonat, dar Sawa, de unul singur, încă mai muncea în felul său haotic, mutând puţin un scaun încoace şi încolo, uitându-se atent dacă e aliniat perfect, apoi schimbându-i iar poziţia. Din chimonoul legat neglijent i se vedea pieptul gras. De data aceasta scăpase dojenilor lui Iinuma, pentru că acesta nu-l observase, ocupat să supravegheze aranjarea podiumului şi să alinieze frumos bucăţile de cretă lângă tablă.

Studenţii, îmbrăcaţi cu *hakama* din pânză de Kokura, au adus pe podium o masă, în loc de catedră, au acoperit-o cu o pânză şi au aşezat deasupra un pin *bonzai*. Atins de lumina ce se strecura prin fereastra din tavan, verdele vasului s-a transformat în azuriu, iar acele pinului au început să strălucească, parcă prinzând viaţă.

— Ce stai acolo? Vino repede să ne ajuţi! l-a strigat Iinuma pe fiul său, de pe podium.

La prelegerea despre edictele imperiale au venit şi prietenii lui Isao, Izutsu şi Sagara. La sfârşit, Isao i-a invitat în camera sa.

— Haide, arată-ne-o! a spus Sagara cel pirpiriu, împingân-du-şi în sus pe nas, cu arătătorul, ochelarii mult prea mari; cu nasul înainte, fremăta de curiozitate ca o nevăstuică.

— Aveţi răbdare. Înainte de toate, vreau să vă anunţ că astăzi dispun de fonduri, aşa că mai târziu

am să vă invit la masă, a spus Isao, tachinându-i pe cei doi.

Prietenilor săi le sticliră ochii. Din atitudinea lui Isao, ghiceau că ceva important avea să se împlinească chiar sub ochii lor.

Mama lui Isao a venit să le aducă nişte fructe şi ceai. Tânărul a aşteptat până ce paşii ei nu s-au mai auzit şi a descuiat un sertar. De acolo a scos o hartă împăturită şi a întins-o pe *tatami*. Era o hartă a oraşului Tokyo, pe care unele zone fuseseră haşurate cu mov.

— Aşa stau lucrurile, a spus Isao, cu un oftat.

— Chiar aşa? a întrebat Izutsu.

— Mă tem că da. Atât de mult e putred.

Cu o mână, Isao a scos din vasul cu fructe un *ponkan*[40] şi, mângâindu-i coaja galbenă şi sclipitoare ca lava unui vulcan, a adăugat:

40 *Citrus reticulata.*

— Dacă miezul unui fruct ar fi la fel de stricat, nimeni n-ar putea să-l mănânce şi ar fi aruncat.

Cu creionul colorat, Isao marcase pe harta oraşului până unde se întindea corupţia. De la Palatul Imperial până înspre Nagata-chō, din apropierea Gării Tokyo şi peste tot cartierul Marunouchi, culoarea era de un mov închis. Chiar şi Palatul Imperial avea o nuanţă de mov deschis. Palatul Parlamentului era haşurat intens, şi o linie punctată îl lega de pata de culoare care acoperea Marunouchi, unde se aflau clădirile multor grupuri financiare.

— Aici ce e? a întrebat Sagara, arătând spre un punct aflat ceva mai departe, lângă Toranomon.

— Este Clubul Aristocraţilor, a răspuns Isao, cu un aer nonşalant. Le place să-şi spună „Scutul Familiei Imperiale“, dar s-au cuibărit acolo ca nişte paraziţi.

Zona Kasumigaseki, unde se aflau birourile guvernului, era toată haşurată cu mov, deşi nuanţa varia de la deschis la închis. Ministerul de Externe,

responsabilul pentru politica externă atât de nevolnică, era atât de mâzgălit cu creionul încât strălucea.

— Cât de mult s-a întins corupţia! Şi peste Departamentul Armatei, şi peste cartierul general! a exclamat Izutsu, cu ochii sclipitori şi o voce puternică şi profundă, neaşteptată la vârsta lui. Dar în acea voce rezonau clar puritatea şi sinceritatea.

— Aşa e. Eu am însemnat pe hartă numai locurile despre care am avut informaţii sigure.

— Oare cum am putea face să purificăm toate locurile astea, dintr-un foc?

— Cei din gruparea Shinpūren ne-ar dojeni, poate, însă doar aşa vom reuşi să punem capăt corupţiei peste tot dintr-odată, a spus Isao, ridicând *ponkan*-ul sus de tot şi lăsându-l să cadă peste hartă. Fructul s-a oprit cu un bufnet surd şi s-a rostogolit într-o parte, spre parcul Hibiya. Când s-a oprit din mişcare, umbra lui s-a reflectat gălbuie peste iazul în formă de cocon de vierme de mătase şi peste drumeagurile care şerpuiau până la el.

— M-am prins! Aruncăm o bombă dintr-un avion!

Sagara era atât de entuziasmat, încât aproape că-i căzuseră ochelarii de pe nas.

— Exact, i-a răspuns Isao, cu un zâmbet firesc pe chip.

— Aşaaa… atunci, a intervenit şi Izutsu, ar trebui să găsim pe cineva de la Şcoala de Aviaţie. Domnul locotenent Hori este un om minunat şi ni se va alătura, ca un ajutor de nepreţuit. Dacă-i împărtăşim planul nostru, cu siguranţă c-o să ne prezinte pe cineva.

Credulitatea lui Izutsu era minunată şi Isao a stat pentru o clipă s-o observe. Izutsu n-ar fi pus sub discuţie judecata lui Isao şi l-ar fi ascultat întocmai până la capăt, însă avea tendinţa să cadă în admiraţia oricărui om cu calităţi pe care-l întâlnea. Credulitatea îi transformase lumea sa interioară în ceva la fel de lin şi luminos ca o pajişte. În acea

lume liberă de pericolul contradicţiilor, răul, aşa cum şi-l închipuia Izutsu, era cât se poate de plat. Era convins de puterea sa de a îndepărta răul, precum anafura sfinţită, şi de aici îi izvora curajul.

Isao a aşteptat câteva momente să-i treacă lui Izutsu răbufnirea de încredere, apoi a spus:

— Totuşi, bomba e doar o posibilitate. La fel ca şi puştile lui Kengo Ueno, pe care, până la urmă, Shinpūren nu le-a folosit. În final rămâne sabia. Nu trebuie să uităm asta. Sabia şi noi înşine.

13

Casa generalului-locotenent Kitō se afla în cartierul Hakusan-mae, foarte aproape de Academia Seiken. Isao cunoştea bine cele treizeci şi şase de trepte din piatră care duceau până sus, la casă, după ce trecea podul de piatră de la baza colinei.

Când se afla acasă, generalul era un om foarte primitor. De când îi murise soţia, îi încredinţase toate treburile gospodăreşti fiicei lui, Makiko, care se întorsese la casa părintească după o căsătorie nereuşită. Deoarece generalul simpatiza Academia şi-l îndrăgea pe Isao, Iinuma îi permitea fiului să meargă des în vizită, atenţionându-l doar să nu-l deranjeze prea mult pe general.

Când Isao îl vizita pe general împreună cu prietenii săi, cea care se ocupa întotdeauna de ei era Makiko. Fata era de o bunătate fără egal. Generalul le spunea mereu că sunt oricând bine-veniţi la casa lui, însă cel mai bine ar fi să sosească înainte de ora cinei, pentru că nimic nu-i făcea mai mare plăcere ca priveliştea unor tineri cu poftă de mâncare sănătoasă. La fel considera şi Makiko.

Imparţialitatea lui Makiko era fără cusur. Era o persoană deschisă, blândă, rezervată, cu coafura şi veşmintele întotdeauna într-o ordine perfectă.

Neavând un alt loc mai bun în minte pentru a-şi petrece seara de duminică, Isao, Izutsu şi Sagara s-au gândit să-i facă o vizită generalului Kitō. Asta pentru că Izutsu şi Sagara au reuşit totuşi să-l convingă pe Isao, care le promisese o trataţie, să economisească banii pentru nevoi mai importante şi de data asta să meargă undeva unde n-ar fi cheltuit.

Când au ajus, Makiko i-a întâmpinat în prag. Purta un chimono de serj, purpuriu-deschis. La

vederea lui, lui Isao i-au venit brusc în minte porţiunile „corupte“ haşurate de pe hartă, sperând că Izutsu şi Sagara nu vor face la rândul lor legătura. Cu mâna sprijinită graţios de stâlpul uşii, ca un mâner pe un vas de porţelan fin, Makiko a rostit:

— Poftiţi! Tatăl meu e plecat într-o călătorie, dar nu are importanţă. Haideţi, intraţi, vă rog. Sper că n-aţi luat deja masa.

În acel moment a început să plouă.

— Sunteţi nişte băieţi norocoşi, a adăugat ea, privind cerul de seară. Vorbea încet şi vocea i se îmbina cu sunetul uşor al ploii mărunte. Când făcea aşa, câteodată dădea impresia că vorbeşte de una singură. Intuind că nu s-ar fi cuvenit să dea vreun răspuns isteţ, Isao a intrat pe tăcute în casa cufundată în întuneric.

Makiko a aprins lumina în camera de oaspeţi. S-a înălţat, a întins mâna deasupra abajurului, căutând întrerupătorul, însă mâna i-a alunecat şi lampa s-a clătinat puţin. În momentul în care s-a ridicat în vârful picioarelor, ochii lui Isao au fost atraşi de albeaţa şosetelor *tabi*[41]. O formă şi o albeaţă seducătoare. Isao a avut senzaţia că dăduse la iveală, fără voia lui, un secret al fetei.

41 Şosete tradiţionale cu un deget.

Băieţii erau întotdeauna uimiţi de modul în care familia Kitō reuşea să pună la dispoziţie o mulţime de bucate alese, oricât de neaşteptată ar fi fost ora la care le soseau oaspeţii. Acesta era însă un obicei vechi al generalului, din vremea când trebuia să fie pregătit în orice moment să primească vizita tinerilor ofiţeri, cu un apetit deosebit.

Cina le-a fost servită imediat. Makiko a mâncat împreună cu ei, lăsând-o pe slujnică să servească. Isao nu mai văzuse pe nimeni să ia masa atât de graţios ca Makiko. Mlădioasă, îşi pleca trupul înainte şi folosea beţişoarele cu o mişcare lină, apucând cu ele câte o îmbucătură mică de orez sau

de legume. Chiar oprindu-se să râdă la glumele pe care le făceau tinerii, a terminat masa de îndată, ca pe oricare altă treabă de-a casei pe care o rezolva uşor şi cu pricepere.

Cina odată terminată, a propus:

— Ce-aţi zice să ascultăm nişte discuri?

În cameră se simţea căldura umedă, aşa că, în pofida ploii mărunte, a deschis uşile de sticlă ce dădeau înspre verandă şi s-a aşezat aproape de ele. Într-un colţ al camerei se afla un gramofon masiv, vopsit în culoarea mahonului. Deşi gramofoanele electrice erau foarte la modă, familia Kitō încă mai folosea, cu încăpăţânare, un model vechi de import, cu resort. Izutsu s-a oferit să-l întoarcă el şi a apucat manivela. Isao s-ar fi ocupat el însuşi dacă n-ar fi ezitat să stea atât de aproape de Makiko, care se uita prin discuri, lângă gramofon.

Fata a ales un disc de doisprezece inci, cu mijlocul roşu. Era o *Nocturnă* de Chopin, în interpretarea lui Cortot. Piesa era desigur în afara culturii generale a băieţilor şi nu s-au prefăcut că o cunosc, ci s-au lăsat pur şi simplu în voia muzicii alese pentru ei. Sunetele acelea neobişnuite pentru ei le-au creat un sentiment plăcut, de parcă-şi cufundau trupurile în apă răcoroasă. În comparaţie cu senzaţia de linişte sufletească pe care o trăia acum, lui Isao i se părea că viaţa lui agitată de la Academie era doar o prefăcătorie neîntreruptă. Vrând parcă să-i întărească presupunerea, muzica îi purta spiritul în locuri îndepărtate. Mintea i-a zburat spre lucrurile pe care le-a văzut şi le-a auzit în timpul vizitelor sale în casa generalului, toate având, ca un mic blazon, imaginea lui Makiko. Notele pianului aduceau cu sine aceste amintiri, care i se perindau prin faţa ochilor, proaspete…

O dată, într-o după-amiază de primăvară, pe când stătea de vorbă cu generalul şi cu fiica lui, un fazan poposise în grădină. „O fi venit de la Grădina Botanică“, a presupus Makiko. Vocea ei de atunci, veselă, îi răsuna şi acum în urechi, de

parcă-i aparţinea însuşi fazanului cu pene roşcate. „De la Grădina Botanică“… modulaţiile din voce i s-au părut lui Isao ca vegetaţia bogată dintr-o pădure deasă, ceva ce putea aparţine numai unei femei.

Purtate de sunetul muzicii, gândurile lui Isao s-au îndreptat mai departe, către alte zări. Într-o seară de mai, aceeaşi voce rostise:

— Plecam la lecţia de aranjament floral, în dimineaţa cu ploaie de acum două zile. Tocmai coboram treptele din piatră când, dintr-odată, o vrăbiuţă a ţâşnit şi aproape că s-a lovit de umbrela mea. A fost cam periculos!

Generalul i-a spus că a avut noroc să nu cadă pe trepte, cu tot cu umbrelă, însă Makiko a protestat: nu la acest fel de pericol se referea, ci s-a temut că vrăbiuţa s-ar fi putut răni în capetele spiţelor care ieşeau în afară pe marginea umbrelei.

Ascultând-o, Isao îşi închipuise pe loc întâmplarea, savurând clipa aceea de tensiune. Îi apăruse înaintea ochilor un chip de femeie, cu o strălucire uşor palidă sub lumina filtrată de hârtia cerată a umbrelei, cu obrajii umezi de la stropii de ploaie. Era un chip feminin, ba chiar de o feminitate supremă, de neegalat. Pasărea, pe moment salvată graţie bunătăţii fetei, flirtează iar cu moartea, mânată de impulsul iraţional de a răni, chiar cu riscul de a fi rănită. Aşteaptă momentul ultim, ca o sabie secerând irişii purpurii de mai… Dar momentul ultim nu vine. Neliniştea se disipează într-o scenă poetică: fata care mergea la lecţia de aranjament floral şi pasărea trec una pe lângă cealaltă şi continuă pe drumuri separate…

— Ai avut grijă de crinul de la Templul Isagawa? l-a întrebat Makiko pe Isao, cu un aer serios.

Tânărul a fost luat prin surprindere:

— Cum?

Discul se oprise.

— Crinii primiţi, crinii pe care chiar tu i-ai cărat de la Templul Ōmiwa.

— A, i-am dat mai departe pe toţi.

— Nu ţi-ai păstrat nici măcar unul?

— Nu.

— Ce păcat! Chiar şi ofiliţi, ar fi trebuit să-i ţii până anul viitor. Se spune că te protejează de epidemii. Noi i-am pus, cu mult respect, pe altarul familiei.

— I-ai presat? a întrebat Sagara dintr-odată.

— Nu, nu i-am presat. M-am gândit că nu se cade să zdrobesc o floare pe care le-o ofer zeilor, aşa că i-am păstrat aşa, i-am pus pe altar cum erau şi le-am pus mereu apă proaspătă.

— Dar a trecut mai bine de o lună de atunci! a exclamat Isao.

— Frumos este că nu-şi pierd culoarea când se ofilesc. Uite, am să-ţi arăt. Nu degeaba sunt consideraţi florile zeilor…

Makiko a ieşit din încăpere şi peste câteva momente s-a întors purtând reverenţios în mâini o vază din porţelan alb, plină cu crini. A pus vaza pe masă, pentru ca tinerii s-o poată admira. Crinii erau desigur uscaţi, ca orice floare tăiată, dar nu dobândiseră acea nuanţă urâtă, de parcă ar fi fost pârjoliţi de foc. Petalele odată albe se îngălbeniseră, iar nervurile subţiri deveniseră mai vizibile, ca venele unui om lovit de anemie. Cupele se strânseseră şi se uscaseră, de parcă se transformaseră toate în alt fel de floare.

— Am să vă dau fiecăruia câte un crin. Să-i duceţi acasă şi să-i păstraţi cu mare grijă. Au să vă ferească de boli.

Spunând acestea, Makiko a luat o foarfecă micuţă şi a tăiat de pe tulpini trei cupe.

— Chiar dacă n-avem grijă de ei, nu mi-e teamă c-o să ne îmbolnăvim, a zis Izutsu, râzând.

— Cum poţi să spui aşa ceva? Când domnul Isao i-a adus cu atâta efort şi devoţiune tocmai de

la Templul Ōmiwa… şi nu e vorba numai de boli…

Makiko rostea cuvintele sacadat, încă făcându-şi de lucru cu foarfeca. Isao, ruşinat la gândul că va trebui să primească o floare de la o fată, rămăsese la distanţă, lângă ieşirea spre verandă. Simţind însă ceva special la Makiko, acum tăcută, s-a întors s-o privească, fără voia lui. Aşa cum stătea aplecată peste măsuţa din lemn de trandafir pe care pusese vaza cu crini, fetei i se vedea doar profilul frumos, în lumina palidă a lămpii. Însă Isao îşi putea da seama că Makiko ştie foarte bine că e privită.

Văzându-şi prietenii că sunt gata să accepte florile, Isao li s-a adresat cu o voce puternică, nepotrivită cu atmosfera din jurul lor:

— Ia fiţi atenţi! Dacă ar fi să omorâţi un om din Japonia de azi, unul singur, pe cine aţi alege? Cineva care, dacă ar muri, ar ajuta măcar un pic la purificarea ţării.

— Jūgorō Itsui? a răspuns pe loc Izutsu, răsucind între degete floarea pe care tocmai o primise.

— Ba nu. Itsui are avere, dar nu e un om important.

— Atunci Baronul Shinkawa? a întrebat Izutsu, venind spre Isao ca să-i aducă floarea. Îi sclipeau deja ochii.

— Dacă ar fi vorba să omorâm zece oameni, s-ar afla proba-bil printre ei. Dar cred că e doar un oportunist. Incidentul de la 15 Mai i-a servit de lecţie, şi acum se pliază după cum bate vântul. Însă bineînţeles că merită pedepsit pentru lipsa lui de patriotism.

— Prim-Ministrul Saitō?

— Şi el ar fi pe listă, dac-ar fi vorba de cinci persoane. Dar în spatele lui se află cortina neagră a lumii financiare. Şi cine crezi tu că se ascunde în spatele cortinei?

— A, Busuke Kurahara!

— Exact, a spus Isao cu hotărâre, strecurând floarea în sân. Dacă-l omori pe el, Japonia o va duce mult mai bine.

În timp ce vorbea, în ochii săi se reflectau, de la distanţă, imaginea unei mâini de femeie, palidă, aplecată delicat deasupra unei mese din lemn de trandafir, şi o foarfecă strălucind ca suprafaţa unei ape, sub lumina lămpii din tavan.

Makiko obişnuia să nu se amestece atunci când tinerii vorbeau între ei, însă de data aceasta era clar din maniera lui Isao, care vorbea în gura mare, că voia ca ea să-i audă. Makiko i-a adresat o privire blândă, maternă şi afectuoasă, însă ochii ei păreau îndepărtaţi, de parcă ar fi privit grădina scăldată în ploaie din spatele lui, în căutarea ultimelor raze ale soarelui.

— Sângele bolnav trebuie scos din organism. Poate că aşa se va vindeca şi ţara noastră. Laşii doar stau la căpătâiul ţării bolnave şi se lamentează. Dacă e lăsată pe mâna lor, va muri cu siguranţă.

Cuvintele lui Makiko, intonate lin, ca un cântec, au alinat inima frământată a lui Isao.

Isao a auzit în fundul grădinii un gâfâit şi foşnet de ierburi şi s-a întors brusc în direcţia zgomotelor. O clipă mai târziu, era ruşinat de inima care-şi înteţise dintr-odată bătăile. O fi fost probabil vreun câine al nimănui, strecurându-se prin grădina udă de ploaie. Sunetul repezit şi neplăcut al unui nas care amuşină iarba i-a confirmat bănuiala.

14

În a doua parte a sezonului umed a plouat destul de puţin. Zi după zi, norii s-au încăpăţânat să ascundă razele soarelui, dar în cele din urmă au cedat. Şcolile au intrat în vacanţă.

Isao a primit o carte poştală de la locotenentul Hori, cu litere mari şi dezordonate scrise cu un creion gros. Locotenentul citise *Istoria grupării Shinpūren* şi i se păruse interesantă, dar, pentru că voia s-o dea cu împrumut şi prietenilor săi, o ţinea în biroul său de la garnizoana regimentului; dacă Isao avea însă nevoie de ea, putea veni oricând s-o ia înapoi, scria locotenentul.

Într-o după-amiază, Isao i-a făcut o vizită locotenentului, la Regimentul 3 Azabu. Garnizoana strălucea în bătaia soarelui de vară.

Lângă intrarea în garnizoană, pe partea dreaptă, săreau în ochi barăcile moderne, cu care regimentul se mândrea. Însă ceea ce-i transmitea într-adevăr lui Isao senzaţia că se afla pe un teritoriu al armatei erau praful care se ridica în nori groşi în depărtare, dincolo de copacii care marcau terenul de instrucţie, şi mirosul de grajd, venit cine ştie de unde.

Imediat ce a trecut de poartă, lui Isao i-a atras atenţia un pluton aflat la instrucţie, în depărtare. Scăldaţi în soarele după-amiezii, soldaţii păreau cu toţii nişte creioane kaki profilate pe cer.

Soldatul de gardă a venit să-l conducă pe Isao şi i-a spus:

— Au instrucţie cu domnul locotenent Hori. Ar trebui să termine cam în douăzeci de minute, doriţi să-i priviţi?

Isao l-a urmat pe soldat, sub soarele torid al după-amiezii. Ardea fără cruţare şi nimic nu i se putea ascunde. Pe terenul de instrucţie, nasturii de

alamă de pe uniforme şi însemnul cu cifra „3“ străluceau orbitor şi, împreună cu linia roşie a gulerelor soldaţilor aliniaţi, contrastau plăcut cu fundalul kaki al uniformelor. Plutonul s-a pus în mişcare, bocancii soldaţilor părând că muşcă din pământ, într-un zgomot ritmat. Locotenentul Hori ţinea ridicată sabia scoasă din teacă, în dreptul pieptului, şi răcnea ordine cu o voce aspră, care zăbovea asupra plutonului ca o pasăre de pradă.

— La dreaaaaaa… pta! a tunat comanda de atenţionare, urmată la o clipă distanţă de ordinul în sine:

— Marş!

Imediat, soldatul aflat în poziţia de pivot, în mijlocul rândului, şi-a întors spre dreapta faţa scăldată de sudoare şi a făcut primii paşi pe loc, aşteptând să ia poziţie şi extremele. Rândurile s-au desfăcut, apoi s-au refăcut, întocmai unui evantai deschis şi închis la loc.

— Alinierea la stângaaa…. marş! a strigat locotenentul, şi imediat soldaţii au rupt rândurile, pentru a se alinia în noua poziţie, cu precizie matematică.

— Ocoliţi prin dreaptaaa…. marş!

Vocea puternică a locotenentului şi sclipirea sabiei erau ca nişte fulgere aruncate pe pământ din înaltul cerului de vară. Rândul de soldaţi aliniaţi şi-a schimbat din nou direcţia de mers, îndepărtându-se de locul din care îi privea Isao. Tânărul le vedea clar spinările, înnegrite de sudoarea care le curgea şiroaie. Din încordarea umerilor, Isao îşi dădea seama cât se chinuiau să-şi recapete suflul, după manevra pe care tocmai o efectuaseră.

— Rupeţi rândurile! a tunat locotenentul, alergând înspre Isao. Apoi s-a oprit brusc, strigând un alt ordin:

— Regruparea!

Când locotenentul alerga spre el, Isao i-a zărit, sub chipiul negru, picături de sudoare ce-i ţâşneau

de pe nasul ars de soare şi de pe buzele strânse.

Soldaţii l-au urmat pe locotenent, alergând şi ei încoace, de departe. Sub ochii lui Isao, s-au aşezat în grabă pe două rânduri. După o inspecţie severă a ţinutei, locotenentul le-a ordonat din nou să rupă rândurile şi, aproape imediat, să se regrupeze.

Cu puştile în mâini, soldaţii alergau de colo-colo pe pământul ars de soare, îndeplinind comenzile.

— Regruparea!

— Rupeţi rândurile!

Din când în când, Isao şi soldatul care-l însoţise erau prinşi într-un nor de praf şi sudoare, cu miros de piele şi de respiraţie obosită. Când plutonul se îndepărta iar, la picioarele celor doi pământul rămânea înnegrit, ud de la picăturile de sudoare. Şi pe spatele uniformei locotenentului, aflat acum la ceva distanţă de Isao, se zărea o mare pată udă.

Departe de mult dorita umbră a copacilor ce străjuiau terenul de instrucţie, sub cerul pe care se profilau, în zare, nori fantomatici, soldaţii se adunau, se împrăştiau, îşi schimbau direcţia, se grupau în formaţie, cu mare precizie, ca dirijaţi de nişte degete uriaşe şi nevăzute. Îi aparţineau fără îndoială chiar soarelui, se gândi Isao. Locotenentul era doar un umil reprezentant al acelor degete care-i ghidau pe soldaţi după propria-i voinţă. Dacă se gândea aşa, chiar şi vocea puternică a militarului suna goală. Acele degete gigantice şi nevăzute, care-i mutau pe soldaţi pe terenul de instrucţie, ca pe nişte pioni, îşi trăgeau forţa din soare, entitatea orbitoare care avea putere şi asupra morţii. Soarele era Împăratul.

Doar aici, pe terenul de instrucţie, lucrau degetele soarelui cu măiestrie, cu exactitate, cu precizie matematică. Cu siguranţă, doar aici! Voia Împăratului pătrundea prin sudoarea şi sângele şi carnea tinerilor, fără oprelişti, ca nişte raze X. Blazonul imperial cu crizantemă strălucea orbitor deasupra intrării în garnizoană şi veghea peste

ordinea morţii, atât de minuţioasă, frumoasă şi scăldată în sudoare.

Şi altundeva? Altundeva nu exista. În rest, razele soarelui erau umbrite.

Instrucţia a luat sfârşit. Locotenentul, cu jambierele pline de praf, s-a apropiat de Isao.

— Mă bucur că ai venit!

S-a adresat apoi soldatului de gardă:

— E în ordine. Îl conduc eu.

Locotenentul şi Isao au pornit spre o clădire mare şi gălbuie, de formă ovală.

— Ei, cum ţi se pare? E garnizoana cea mai modernă din întreaga Japonie. Avem până şi ascensor! a spus locotenentul, cu mândrie.

Când au ajuns pe treptele din piatră ce duceau spre grajduri, locotenentul i-a explicat lui Isao:

— Le-am făcut instrucţie grea astăzi. Se vedea de la o poştă că erau recruţi, nu-i aşa?

— Mie mi s-a părut că executau perfect ordinele.

— Serios? Ştii, vara au program de somn după prânz. Dar se trezesc de-a binelea, cu aşa instrucţie după-masa.

Locotenentul lucra în biroul desemnat ofiţerilor Batalionu-lui 1, aflat la etajul al doilea. Era o încăpere simplă. Doar pe pereţi erau agăţate cinci sau şase echipamente de protecţie folosite în exerciţiile cu baioneta. Lângă fereastră erau un birou şi un scaun uzat, din care ieşeau paiele.

În timp ce locotenentul îşi scosese vestonul şi se ştergea de sudoare, Isao a privit de sus, de la geam, curtea interioară, de formă ovală. Soldatul de serviciu le-a adus ceai, punând ceştile pe birou.

În curte soldaţii făceau exerciţii cu baioneta şi strigătele lor înverşunate străpungeau aerul, ajungând până sus la Isao. Curtea avea şase ieşiri, fiecare cu trepte din piatră. Corpul de clădire în care se aflau cei doi avea patru niveluri, dintre care unul la demisol. De partea cealaltă a curţii erau

însă doar trei niveluri, cu tot cu demisolul. Pe fiecare dintre uşi se vedeau cifre mari, scrise cu vopsea albă. 14, 13…. Trei arbori de ginkgo îşi întindeau crengile bogate, cu un aer aproape ameninţător. Mai erau şi câţiva cedri de Himalaya, ai căror muguri albi atârnau nemişcaţi în jos, în aerul lipsit de orice adiere.

Locotenentul s-a întors în încăpere purtând o cămaşă albă cu mânecă scurtă. A golit dintr-o suflare ceaşca de ceai şi i-a ordonat soldatului de serviciu să-i mai aducă.

— Aşaaa… Să-ţi dau cartea înapoi.

Cu uşurinţă, a deschis un sertar, a scos de acolo *Istoria grupării Shinpūren* şi a pus-o pe masă, în faţa lui Isao.

— Cum vi s-a părut?

— M-a impresionat. Cred că am început să înţeleg şi ce urmăreşti. În acelaşi spirit… dar hai să te întreb un lucru, a spus locotenentul, cu un zâmbet uşor ironic înflorindu-i în colţul gurii: Tu ai de gând să te lupţi cu armata, cum au făcut cei din Shinpūren?

— Nu.

— Dar atunci cu cine?

— Credeam că o persoană ca dumneavoastră a înţeles… Shinpūren nu s-a luptat pur şi simplu cu armata. În spatele trupelor staţionare se ascundea ceva, şi anume mugurii clicii militare. Cu ei s-a luptat Shinpūren. Clica militară nu reprezenta armata zeilor. Cei din gruparea Shinpūren se considerau Armata Împăratului.

Fără să răspundă, locotenentul a dat roată cu privirea, dar nu mai era nimeni altcineva în încăpere.

— Băiete, astea nu sunt lucruri pe care să le spui în gura mare! Ce mă fac eu cu tine?

Afecţiunea din mustrarea locotenentului i-a încălzit inima tânărului.

— Dar suntem singuri! Având ocazia să vă întâlnesc, nu pot să nu vă spun lucrurile care-mi

stau pe suflet. Cei din gruparea Shinpūren s-au luptat doar cu sabia japoneză, şi cred că şi noi, în momentul final, tot pe sabie trebuie să ne bizuim. Desigur, dacă punem la punct un plan amplu, vom recurge şi la alte mijloace… Oare dumneavoastră mi-aţi putea prezenta vreun ofiţer de aviaţie?

— Pentru ce?

— Avem nevoie de sprijin din aer, ca să bombardeze punctele necesare.

— Hmm.

Locotenentul a mârâit, dar nu părea că se supărase.

— Cineva trebuie să acţioneze. Dacă nu facem nimic, Japonia e pierdută. Altă cale nu există pentru a aduce linişte în inima Împăratului.

— Nu vorbi cu uşurinţă despre lucruri importante!

De data aceasta tonul locotenentului era tăios, dar Isao n-a simţit în el ostilitate. A răspuns, prompt:

— Am înţeles. Îmi cer iertare.

Citise oare locotenentul ceva în sufletul său, se întrebă Isao. Ochii ageri ai locotenentului pătrunseseră, fără doar şi poate, în inima acestui student aflat abia în anul pregătitor. Însă, din ce se spunea, locotenentul nu era omul care să judece după rang şi vârstă.

Isao simţea că vorbele lui fuseseră imature, dar voinţa suplinea acea imaturitate. Credea cu tărie că focul dinlăuntrul lui îi va face pe duşmani să piară înghiţiţi de flăcări. Iar acum era şi vară. Cei doi stăteau aşezaţi unul în faţa celuilalt, învăluiţi de căldura grea, înăbuşitoare, ca o pătură de lână. O scânteie ar fi putut aprinde focul purificator, ori căldura ar fi topit totul, ca pe o bucată de metal. Nu trebuia să scape ocazia.

Locotenentul a rupt tăcerea:

— Pentru că ai venit să mă vizitezi, haide să facem ceva să nu mai simţim căldura. N-ai vrea să mergem la sala de antrenamente şi să exersăm

puţin, dar fără căştile de *kendō*? Câteodată îi mai rog pe ofiţerii de rang inferior să-mi fie adversari. Nimic mai bun pentru a-ţi întări spiritul…

— Desigur! Şi mie îmi place să exersez aşa.

Fiind vorba de armată, se făcea mare vâlvă pentru orice luptă câştigată sau pierdută şi de aceea mai mult ca sigur că locotenentul intra rar în competiţii, din cauza ochilor aţintiţi asupra sa. Isao şi-a spus că locotenentul voia să comunice cu el, pe calea sabiei, şi s-a bucurat.

Înconjurată de pereţii din lemn vechi, sala de antrenamente părea îngheţată. Şase oameni se antrenau doi câte doi, dar Isao a ghicit dintr-o privire că erau cu toţii începători: se grăbeau şi mânuiau sabia stângaci, iar paşii le erau neregulaţi.

— Voi staţi şi odihniţi-vă puţin. Astăzi avem un oaspete, aşa că priviţi şi învăţaţi, li s-a adresat locotenentul, nonşalant.

Isao a intrat în spaţiul de luptă îmbrăcat cu un costum de *kendō* împrumutat, ţinând în mâini o sabie tot împrumutată. Cei şase, acum spectatori, şi-au scos căştile şi s-au aşezat respectuoşi pe genunchi, perfect aliniaţi. Isao a adresat zeilor salutul ritual, a făcut câţiva paşi, luând poziţie în faţa locotenentului. Locotenentul avea să ia rolul de atacant, iar Isao, de apărare.

Razele soarelui pătrundeau prin ferestrele înalte orientate către apus, făcând o parte din podea să sclipească de parcă era unsă cu ulei. Afară, bâzâitul cicadelor se auzea de pretutindeni. Sub tălpile goale, scândurile podelei se simţeau fierbinţi, dar aveau o elasticitate plăcută, mlădiindu-se ca pasta de orez.

Cei doi s-au aşezat pe vine pentru salutul iniţial, încrucişân-du-şi vârfurile săbiilor, apoi s-au ridicat şi şi-au adus săbiile la înălţime medie. Chiar împletite cu glasul trist al cicadelor de afară, zgomotele din interior se auzeau distinct, până şi fâşâitul slab al pânzei din *hakama*.

Isao a observat rapid poziţia luată de locotenent şi a simţit o măreţie copleşitoare. Ofiţerul purta chimonoul spălăcit cu un fel de detaşare îndrăzneaţă, nu strâns cu grijă, cum cerea eticheta, ci uşor deschis la gât, lăsând să se întrezărească pieptul gol, cu prospeţimea unei dimineţi de vară. Era fără îndoială un om al sabiei, destins şi cu o îndemânare de neegalat.

Fiecare şi-a înclinat sabia către dreapta, s-a retras cinci paşi mărunţi şi şi-a coborât sabia, pentru salutul ritual. Acesta odată încheiat, s-au îndreptat unul către celălalt. Au ajuns din nou faţă în faţă şi, după primul contact cu săbiile la înălţime medie, cei doi şi-au înălţat săbiile deasupra capului, locotenentul spre stânga, iar Isao, spre dreapta. Au pornit unul către celălalt.

— *Yaaaaa!!!*

Locotenentul a păşit cu piciorul drept înainte şi a lovit, cu forţă, direct spre capul adversarului. Această primă lovitură a căzut asupra lui Isao la fel de neaşteptat ca grindina. Sabia de lemn şi-a concentrat toată energia într-un singur punct, şi pe acolo a sfâşiat vălul înăbuşitor al arşiţei. Cu doar o clipă înainte să primească lovitura, Isao şi-a mişcat piciorul stâng şi s-a retras cu un pas, şi-a ridicat sabia deasupra capului, spre dreapta, şi a coborât-o în forţă asupra capului locotenentului, strigând:

— *Tooo!*

Ochii locotenentului străluceau fioros. Sabia lui Isao, şuierând, s-a îndreptat direct către ţeasta lui tunsă scurt. În acea clipă ochii lor s-au întâlnit, iar Isao a simţit că dialogau, mult mai rapid decât ar fi putut-o face prin viu grai. Maxilarul şi nasul locotenentului erau pârlite de soare, dar fruntea, ascunsă sub umbra chipiului, îi rămăsese albă, scoţându-i în evidenţă sprâncenele. Sabia lui Isao urmărea chiar această frunte albă, pentru a o lovi cu toată forţa. Atunci când sabia s-a oprit în aer, cu o fracţiune de secundă înainte să-şi fi atins ţinta, pe

cei doi i-a străbătut o undă intuitivă, mai rapidă ca lumina.

După lovitura spre ţeasta locotenentului, Isao a coborât sabia, ţintindu-i gâtul, apoi a ridicat-o deasupra capului, spre stânga, arătând că e pregătit să riposteze unui nou atac.

Aşa s-a încheiat prima rundă. Cei doi şi-au adus săbiile la înălţime medie şi au reluat lupta.

După ce şi-au turnat apă pe trupurile şiroind de sudoare, au pornit înapoi spre barăci, stând de vorbă. Locotenentul fiind încă un om tânăr şi, pe deasupra, simţindu-se în acel moment vesel şi plin de energie, îi vorbea lui Isao ca unui egal. La aceasta contribuise, probabil, şi măiestria lui Isao în *kendō*, pe care tocmai o descoperise.

— Ai auzit vreodată vorbindu-se despre prinţul Harunori Tōin?

— Nu.

— În prezent este comandantul regimentului din Yamaguchi. Este un om deosebit. Provine din Cavaleria Gărzii Imperiale. Eu am făcut parte din altă divizie, însă pe vremea când am fost numit în funcţie, am fost luat de un fost coleg de la Academia Militară şi am avut ocazia să-l cunosc. Mi-a arătat multă bunăvoinţă şi atenţie. „Hori“ în sus, „Hori“ în jos… Are o voinţă de fier şi-i face mare plăcere să afle despre aspiraţiile tinerilor. Se poartă frumos cu cei aflaţi în subordinea sa şi are mare grijă de ei. Nu-şi manifestă superioritatea, deşi este membru al Familiei Imperiale, şi este un militar desăvârşit. Ce zici? Să-l rog să te primească în audienţă? Cred că i-ar face plăcere să vadă că există şi tineri asemenea ţie.

— V-aş rămâne îndatorat.

Isao nu ţinea neapărat să fie prezentat unui asemenea personaj ilustru, dar nu putea să-l refuze pe locotenent, simţind că propunerea izvora din afecţiunea pe care acesta i-o purta.

— Mi s-a spus că Excelenţa Sa va petrece la Tokyo patru sau cinci zile în perioada verii, şi că-l pot vizita. Când merg, am să te iau şi pe tine, a spus locotenentul.

15

Marchizul Matsugae, care nu mai deţinea vila Chung-nan de la Kamakura, îşi petrecea acum verile la Karuizawa. Când a primit o invitaţie la banchet din partea Baronului Shinkawa, care avea o imensă vilă tot în Karuizawa, Marchizul a simţit o singură dorinţă: aceea de a nu onora invitaţia. Toţi ceilalţi invitaţi erau „ţinte“, mai puţin el. Marchizul era singurul care nu primise scrisori de ameninţare anonime, limpezi sau mai voalate, cum ar fi fost scrisorile de la diverşi necunoscuţi de extremă dreaptă sau stângă. Trecut de şaizeci de ani şi membru al Clubului Aristocraţilor, întotdeauna se străduise să împiedice adoptarea oricărei legi cu iz de reformă, dar se pare că nu atrăsese atenţia nimănui. Privind în urmă, a constatat cu surprindere că o singură dată fusese atacat, cu nouăsprezece ani în urmă, atunci când Iinuma publicase un articol acuzator într-un jurnal de dreapta. Faptul că urmase apoi un calm neaşteptat şi netulburat de alte evenimente l-a făcut pe Marchiz să presupună că cineva îl proteja din umbră, probabil chiar cel care-l atacase, Iinuma.

Presupunerea îi rănea orgoliul Marchizului şi, cu cât se gândea mai mult, cu atât i se părea mai ilogică. Unui om în poziţia lui nu-i era deloc greu să cerceteze faptele; însă, dacă se dovedeau adevărate, ar fi avut o datorie faţă de Iinuma şi situaţia ar fi devenit de două ori neplăcută. Pe de altă parte, dacă lucrurile nu stăteau cum credea el, ar fi fost stânjenit de toată povestea.

Banchetele oferite de Baronul Shinkawa erau întotdeauna ostentative. Existau gărzi de corp, care luau masa într-o sală învecinată, iar numărul lor aproape că atingea numărul invitaţilor. Astfel, la

casa Baronului se servea masa simultan, însă bucatele şi modul în care erau servite difereau atât de mult, încât nici nu se puteau compara. Dintre cele două banchete, adevăratul spectacol îl oferea grupul gărzilor de corp, cu costumele lor occidentale prost croite. Mereu în alertă, ochii li se mişcau neobosiţi; mâncau în linişte, întorcând brusc capul spre cel mai mic zgomot; după masă, luau scobitori şi se scobeau în dinţi, cu un aer degajat… Şi totuşi, nimeni din acel grup numeros nu avea misiunea să-l protejeze pe Marchizul Matsugae.

Marchizul nu avea vreo speranţă că ar putea face ceva pentru a ieşi dintr-o asemenea situaţie stânjenitoare. Poliţia declarase, sus şi tare, că nu era deloc în pericol, şi ca atare s-ar fi făcut de râs dacă insista să primească protecţie. Oricât de neplăcut i s-ar fi părut, trăia într-o epocă în care puterea unui om se măsura prin gradul în care viaţa-i era pusă în pericol.

De aceea, chiar dacă locuia foarte aproape de vila Baronului şi ar fi putut merge pe jos, Marchizul şi soţia sa veneau întotdeauna în automobilul Lincoln al familiei. Marchiza ducea o mică pătură, menită să-i protejeze Marchizului genunchiul drept, atins de artrită. Când avea oaspeţi, Baronului Shinkawa îi plăcea să-i servească cu aperitive în grădina vilei, până ce soarele asfinţea şi se instala răcoarea. În tot acest timp, gărzile de corp stăteau răsfirate pe lângă mestecenii din grădina peste care trona, în fundal, muntele Asama, până când siluetele se topeau în întuneric. Primiseră ordin să iasă cât mai puţin în evidenţă, însă tocmai de aceea aduceau mai degrabă a asasini deghizaţi, gata să-i atace pe oaspeţii ocupaţi să soarbă din aperitive.

Baronul Shinkawa trecuse de cincizeci de ani. În vila lui în stil edwardian, obişnuia să citească dimineaţa editorialele din *The Times*, chiar înainte

de a răsfoi ziarele japoneze. Aidoma unui oficial din coloniile britanice, în fiecare zi purta unul sau altul din cele vreo şase costume din in alb. În ceea ce o priveşte pe Baroană, plăcerea ei pentru sporovăială nu se schimbase cu nimic de-a lungul anilor. Chiar şi acum, la vârsta ei, avea puterea de a descoperi mereu, înlăuntrul ei, lucruri noi şi demne de uimire. În acelaşi timp, reuşea să nu descopere că, pe zi ce trecea, devenea tot mai corpolentă.

Se plictisise deja de Gândirea Nouă. Adunarea Focului Ceresc, susţinătoarea mişcării Ciorapilor Albaştri[42], se destrămase şi ea de mult. Baroana simţise pericolul Gândirii Noi când nepoata ei, proaspăt absolventă a unui colegiu de fete şi membră a Partidului Comunist, se întorsese acasă după ce fusese eliberată din închisoare pe cauţiune şi, în aceeaşi seară, se sinucisese tăindu-şi carotida.

42 *Seitō-ha*, „Gruparea doamnelor cu ciorapi albaştri“, curent feminist de la începutul secolului XX, pornit de la revista *Seitō* („Ciorapi Albaştri“, 1911-1916), dedicată femeilor.

Totuşi, fiind o fire energică, Baroana nu se putea considera un simplu element al „clasei pe cale de dispariţie“. Când soţul ei, un om cumplit de cinic şi care nu lupta pentru nimeni şi nimic, fusese trecut pe „lista neagră“ a radicalilor de dreapta, Baroana a descoperit că dreapta şi stânga le erau deopotrivă ostile şi s-a simţit ca un om alb şi civilizat exilat pe tărâmuri barbare. Pe de o parte situaţia i se părea demnă de urmărit, însă pe de alta îşi dorea să meargă „acasă“, la Londra.

— Ţara asta, Japonia, e tot mai obositoare, nu ţi se pare? obişnuia ea să remarce, din când în când.

O prietenă îi povestise despre un episod la care asistase când mersese în călătorie în India: copilul unui indian, o cunoştinţă, băgase mâna în cutia cu jucării, vrând să-şi aleagă una, dar fusese muşcat de un şarpe veninos ascuns pe fundul cutiei şi murise.

— Exact aşa stau lucrurile şi cu Japonia! exclamase Baroana. Când cineva bagă mâna, cu gândul de a se amuza un pic, imediat e muşcat de şarpele care-l pândeşte. Aşa sunt ucişi nişte oameni nevinovaţi şi inofensivi!

Era o seară cu cer senin, iar cicadele zumzăiau liniştit peste grădină. Într-un colţ al cerului, s-a auzit un tunet îndepărtat. Oaspeţii, cinci cupluri, sosiseră deja. Marchizul Matsugae şedea într-un fotoliu de răchită. Pătura pe care soţia i-o aşezase grijulie pe genunchi, de un roşu aprins, dădea culoare amurgului ce se aşternea peste grădină.

— Peste cel mult o lună sau două guvernul va trebui să recunoască Manciuria. Prim-Ministrul deja e hotărât, a spus unul dintre invitaţi, care era ministru. Apoi a continuat, întorcându-se către Marchiz: L-aţi văzut pe fiul Contelui Momoshima, despre care am vorbit deunăzi?

Marchizul a mormăit ceva cu jumătate de gură. „Omul ăsta“, şi-a spus în sinea lui, „le vorbeşte celorlalţi de Manciuria, iar mie îmi aminteşte de adopţia unui fiu. Ce neobrăzare!“

După moarte lui Kiyoaki, Marchizul şi Marchiza nici nu vruseseră să audă de adopţia unui urmaş, însă în ultima vreme, descurajaţi, nu mai opuseseră rezistenţă presiunilor Biroului Aristocraţilor şi, puţin câte puţin, începuseră să se ocupe de chestiune.

La marginea grădinii era o spărtură printre copaci, cu o potecă ce ducea spre un pârâu. Chiar în acea direcţie se zărea muntele Asama, peste care se aşternea înserarea. Nu era clar din ce colţ al cerului venise tunetul de adineauri. Oaspeţii gustau din plin venirea serii, lăsând întunericul să se furişeze peste chipurile şi mâinile lor, şi savurând pericolul îndepărtat al tunetelor.

— Dat fiind că toţi invitaţii sunt deja aici, bănuiesc că e timpul să sosească şi domnul

Kurahara, i-a spus Baronul Shinkawa soţiei, suficient de tare cât să audă toată lumea.

Era obiceiul bine cunoscut al lui Busuke Kurahara să ajungă ultimul. Întârzierea, niciodată foarte exagerată, era un semn clar al puterii sale financiare.

Bărbatul acorda foarte puţină atenţie înfăţişării sale, nu afişa un aer afectat şi neputinţa sa de a vorbi altfel decât foarte formal era mai degrabă şarmantă. Nu semăna nici pe departe cu acei mari capitalişti din caricaturile făcute de extrema stângă. Când voia să se aşeze, nimerea negreşit exact scaunul pe care se afla propria-i pălărie; al doilea nasture al costumului avea o atracţie aparte pentru cea de-a treia butonieră, cravata îi rămânea mereu pe deasupra gulerului şi întotdeauna nimerea pâinea din farfurioara vecinului aflat la dreapta sa.

Vara, Busuke Kurahara îşi petrecea sfârşitul de săptămână la Karuizawa. În restul anului, mergea la Izusan, unde avea o livadă de mandarini ce se întindea pe doi-trei *chō*[43]. Era tare mândru de strălucirea şi dulceaţa mandarinelor sale şi-i făcea o mare plăcere să le ofere cadou, nu doar prietenilor, ci şi câtorva orfelinate şi spitale pentru săraci. Nu putea în ruptul capului să înţeleagă de ce devenise ţinta nemulţumirii oamenilor.

43 Un *chō* are aproximativ 2,45 acri.

Fireşte, era surprinzător că un om atât de jovial în viaţa sa privată putea avea o viziune atât de pesimistă asupra afacerilor publice. De fiecare dată, oaspeţii adunaţi în vila Baronului Shinkawa îl ascultau cu înfiorare şi încântare pe cel mai mare capitalist al Japoniei prevestind viitorul tragic, dezastruos şi îngrijorător al ţării.

Mai mult decât moartea Prim-Ministrului Inukai, Kurahara deplângea demisia Ministrului de Finanţe, Takahashi. Desigur, şi Saitō, noul Prim-Ministru, de îndată ce şi-a format cabinetul i-a şi

făcut o vizită lui Kurahara, asigurându-l cât de important şi de neînlocuit era ajutorul său, însă lui Kurahara nu i-a plăcut prea tare felul linguşitor al Prim-Ministrului.

Takahashi fusese acel membru al cabinetului Inukai care, chiar la începutul intrării în funcţie, restricţionase exportul de aur, dar sfătuit în secret de susţinători ai monedei de schimb clasice, a sabotat chiar el această nouă politică a guvernului, pentru a putea mai apoi spune că, de vreme ce măsurile n-au dat rezultate şi preţurile tot n-au intrat în normal, însemna că tot măsurile dinainte erau mai bune.

Pe de altă parte, Baronul Shinkawa, care se ţinea mereu la curent cu tot ce era de actualitate la Londra, studiase atent articolele din ziarul *London Times* care discutau renunţarea guvernului englez la sistemul standardului de aur, anul anterior în septembrie, şi luase deja o hotărâre.

Cabinetul Wakatsuki susţinea că nu va restricţiona niciodată exportul de aur, dar preţul dolarului crescuse cu fiecare declaraţie a guvernului, spre oroarea extremei drepte, care-i acuzase pe toţi speculatorii care cumpăraseră dolari că jecmănesc ţara. Baronul Shinkawa se ocupase şi el cu acelaşi lucru şi pusese deoparte în conturile unor bănci elveţiene suficienţi bani cât să nu atragă atenţia, însă, nevrând să stea şi să aştepte o schimbare a guvernului peste noapte, trecuse de partea celor care susţineau restricţionarea exportului de aur şi politica de „reflaţie“. Se săturase de măsurile economice neinspirate ale cabinetului anterior şi-şi punea speranţele în noul cabinet. În spatele măsurilor de refacere internă prin „reflaţie“ se afla proiectul, foarte promiţător, de industrializare a Manciuriei. Deşi Baronul avea aerul absent dintotdeauna, aici, la Karuizawa, unde solul vulcanic era atât de sărac în resurse, imaginea subsolului bogat al Manciuriei – mai bogat decât meniul de la Café Royal – îi plutea

prin minte şi nu-i dădea pace. Baronul şi-a dat seama că, pentru asta, ar fi fost chiar în stare să-i îndrăgească pe mojicii de soldaţi.

Odinioară, Baroana Shinkawa îi considera greu de iertat pe bărbaţii care discutau doar între ei, dar, odată cu trecerea anilor, îşi schimbase modul de gândire. Bărbaţii puteau discuta cât pofteau, câtă vreme femeile erau lăsate să-i supravegheze. Privindu-i pe oaspeţii adunaţi în jurul lui Kurahara, şi-a spus în sinea ei: „Au început deja“ şi şi-a îndreptat atenţia către doamna Kurahara, Marchiza Matsugae şi celelalte invitate. Sprâncenele Marchizei, care-i dădeau întotdeauna un aer trist, erau foarte stufoase şi aproape că se împleteau cu părul ce devenise vizibil alb.

Baroana s-a pornit să turuie vrute şi nevrute:

— În primăvara aceasta, la o recepţie de la ambasada Angliei, am purtat un chimono. Ambasadorul, care până atunci mă văzuse purtând numai haine occidentale, nu-şi mai revenea! Mi-a făcut complimente peste complimente, spunându-mi cât de bine îmi stătea chimonoul. M-a dezamăgit enorm! Un bărbat la valoarea lui să nu poată privi o femeie japoneză decât ca pe o femeie japoneză! Sigur, chimonoul pe care îl purtam în acea seară îl alesesem la sugestia fabricantului meu şi era ca un costum de Nō în stilul Momoyama, roşu cu imprimeu de sălcii acoperite de zăpadă şi un cerc de fluturi, toate brodate cu fir de aur şi argint, desigur foarte strălucitor, dar eu îl purtam cu acelaşi sentiment cu care-mi port şi rochiile europene…

Din dorinţa de a fi o gazdă cât mai bună, se oferise pe sine drept subiect de conversaţie.

— Doamnă Junko, poate că ambasadorul a vrut să spună că vă stătea foarte bine acel chimono strălucitor, a spus soţia Ministrului. Când purtaţi haine occidentale sunteţi modestă şi nu vă puneţi în lumină pe deplin.

— Chiar aşa! a încuviinţat repede Baroana. Hainele occidentale au întotdeauna culori şterse. Iar dacă mă îmbrac cu vreun imprimeu cu flori prea sofisticat, mă îmbătrâneşte, de parc-aş fi vreo bunicuţă venită de la ţară, din Wales…

— Dar rochia aceasta are o culoare superbă, a intervenit Marchiza, vorbind despre rochia de seară pe care o purta Baroana.

Complimentul era cerut de uzanţe, însă în realitate, pe Marchiză n-o preocupa decât durerea de genunchi a soţului. Pentru ea, disconfortul soţului avea proporţii cosmice, de parcă durerea s-ar fi extins asupra tuturor articulaţiilor întregii familii Matsugae. Marchiza a aruncat o privire către soţ, care şedea pe scaun, cu pătura pe genunchi. Bărbatul odinioară atât de sincer şi îndrăzneţ, căruia îi plăcea să vorbească atât de mult, acum tăcea şi-i asculta pe ceilalţi.

Pentru că Baronul Shinkawa se ferea întotdeauna să provoace discuţii în contradictoriu, l-a făcut pe Vicontele Matsudaira, un tânăr care-i împărtăşea părerile şi în plus nu purta vreo responsabilitate, să-l atace pe Kurahara. Tânărul cu nasul pe sus, membru al Clubului Aristocraţilor şi cu relaţii în lumea armatei, i s-a adresat lui Kurahara, rostind calm:

— Pe mine unul nu mă prea sperie genul acesta de discuţii, despre pericolele care ameninţă ţara, despre criză şi altele. Lucrurile au început să ia o întorsătură bună. Incidentul din 15 Mai a fost trist, desigur, însă i-a conferit guvernului autoritate, şi astfel puterea de a scoate Japonia din recesiune. În cele din urmă, o vor pune pe drumul cel bun. Asta înseamnă să te foloseşti de răul produs pentru a crea binele. Nu aşa s-a întâmplat mereu, de-a lungul istoriei?

— M-aş bucura să fie cum spuneţi, i-a răspuns Kurahara, pe un ton trist. Avea vocea guturală şi aspră. Eu personal mă îndoiesc că va fi aşa. Ce mai e şi „reflaţia“ asta? I-am putea spune „inflaţie

controlată“, deoarece, deşi inflaţia este o fiară care a scăpat din cuşcă şi ne ameninţă, putem respira totuşi uşuraţi, pentru că are lanţul de gât. Dar lanţul n-o să mai reziste mult. Esenţialul este să nu scape fiara din cuşcă. Mie mi-e clar cum se va întâmpla: la început va fi politica de ajutor a ţăranilor, apoi a şomerilor, apoi reflaţia… toate bune şi frumoase, şi nu se vor auzi voci care să protesteze. Apoi se va crea o inflaţie bazată pe cererea de provizii şi echipamente pentru armată. Fiara va ţâşni, va rupe lanţul şi va fugi liberă. Nimeni n-o va mai putea opri. Iar când armata îşi va da în sfârşit seama ce se întâmplă, va fi prea târziu. De aceea eu spun să ţinem fiara închisă în cuşca rezervei noastre de aur. Nimic nu e mai sigur ca această cuşcă. E rezistentă şi, dacă fiara creşte, se distanţează şi zăbrelele. Dacă fiara se face mai mică, se apropie şi zăbrelele. Dacă păstrăm o rezervă de aur suficientă, pe de o parte împiedicăm şi scăderea valorii yenului, iar pe de alta câştigăm încrederea internaţională. Altă cale nu există, numai aşa ne putem descurca în lume. Dacă, în încercarea de oprire a recesiunii, lăsăm fiara afară din cuşcă, rezultatele vor fi doar de moment şi vom greşi previziunile pentru economia ţării pe termen lung, să spunem o sută de ani. Ceea ce trebuie făcut, din moment ce iarăşi am ajuns la restricţionarea exportului de aur, este crearea unei politici sănătoase de sprijin a cursului monedei şi întoarcerea la standardul de aur. Însă guvernul s-a speriat de Incidentul din 15 Mai şi va face exact invers. De asta mă tem eu.

— Este doar părerea mea, a replicat Vicontele Matsudaira, însă dacă sărăcia ţăranilor şi nemulţumirile muncitorilor nu sunt rezolvate, nu mai scăpăm aşa uşor ca la 15 Mai. Dacă izbucneşte o revoluţie nu mai facem faţă. Aţi văzut ţăranii care au dat buzna peste şedinţa Dietei, în iunie? Ştiţi ce forţă reprezintă organizaţia ţăranilor care a înmânat petiţia pentru moratoriul asupra datoriilor

ţăranilor? Iar când n-au obţinut ce-au vrut de la Dietă, s-au dus la armată, rezultatul fiind o petiţie comună a ţăranilor şi militarilor, prezentată Împăratului chiar de către un comandant de regiment. Aţi mai spus şi că încercarea de redresare a economiei prin reflaţie este numai o măsură temporară, dar sub inflaţie creşte şi cererea internă. Cu reducerea dobânzilor, micii întreprinzători vor fi mai prosperi şi, prin poarta oferită de Manciuria, se vor extinde şi în afara ţării. Cheltuielile militare vor stimula industria grea şi construcţia de platforme chimice. Preţul orezului va creşte, ţăranii vor fi salvaţi şi vor avea din nou de lucru. Acestea sunt toate efecte pozitive, nu vi se pare? N-ar fi benefic pentru noi să ne extindem industrializarea, puţin câte puţin, străduindu-ne totodată să evităm războaiele? Eu asta aş numi „direcţie sănătoasă“.

— Tinerii sunt întotdeauna optimişti, i-a răspuns Kurahara. Dar celor mai în vârstă şi cu mai multă experienţă le e greu să creadă într-un viitor strălucit. Aţi tot vorbit despre ţărani, dar acesta este sentimentalism şi nu ajută deloc ţara. În nişte vremuri în care toţi cetăţenii trebuie să strângă din dinţi şi să rabde, aceste plângeri care dăunează unităţii naţionale – „Vai, aristocraţia! Vai, bogătaşii!“ – vin exclusiv din partea oportuniştilor. Înainte de toate, gândiţi-vă puţin: „revoltele orezului“ din anul al şaptelea Taishō[44] ne-au făcut să ne dăm seama că „ţara câmpurilor de orez“ putea fi pusă voit în pericol, însă acum, cu ce se produce în Taiwan şi Coreea, putem spune că orezul e îndestulător în toată ţara. Şi, din moment ce toţi cetăţenii în afară de ţărani au profitat de scăderea preţurilor la produsele agricole şi-şi pot permite să cumpere ce vor, chiar dacă sunt mulţi care n-au de lucru, n-a fost nici o revoltă, aşa cum prorocea aripa stângă. Cât despre ţărani, oricât ar suferi de foame, nu stau ei să plece urechea la ce vorbesc cei de stânga.

— Dar nu sunt întotdeauna incidentele provocate de militari? a replicat Vicontele. Şi armata nu s-a ridicat de la sat?

Deşi modul în care tânărul îşi exprima opiniile era oarecum insolent, Kurahara nu s-a lăsat furat de sentimente. Dintre buzele lui, cuvintele ieşeau ca steagurile albe din gurile sfinţilor creştini, aşa cum erau ei zugrăviţi în Evul Mediu. Îşi alegea cu atenţie vorbele şi păstra un ton calm. În plus, pentru că, în timp ce vorbea, sorbea şi câte o înghiţitură de cocktail Manhattan, băutura părea că-i îndulceşte vocea guturală. Un zâmbet îi înflorise pe chip şi, când a dus la buze scobitoarea în care era înfiptă cireaşa, părea că odată cu ea înghite şi grijile întregii societăţi.

— Pe de altă parte, a continuat Kurahara blânda ripostă, nu armata-i hrăneşte pe fiii ţăranilor săraci? Când mă uit la recolta dezastruoasă de anul acesta, faţă de cea record de anul trecut, nu pot să nu-i bănuiesc de puţin sabotaj pe ţăranii care se opun cu atâta patimă orezului produs în străinătate.

— Dar acesta n-ar fi un sabotaj cu preţul vieţii? a întrebat Vicontele, cu obrajii netezi şi frumoşi.

— În orice caz, a continuat Kurahara, neluând în seamă întrebarea, oricum aţi vrea să analizaţi situaţia actuală, eu unul vorbesc despre viitor. Ce fel de oameni sunt cetăţenii Japoniei? Pe oricine întrebaţi, vă va da alt răspuns. În ceea ce mă priveşte, aş zice că japonezii sunt un neam orb la pericolele inflaţiei. Un neam care n-are nici măcar înţelepciunea să preschimbe banii în bunuri atunci când apare inflaţia. Nu trebuie să uităm niciodată că avem de-a face cu un neam credul şi neştiutor, pasionat şi sentimental. Există desigur o anumită eleganţă în faptul că un popor nu e în stare să se protejeze. O eleganţă de necontestat. Iar eu, pentru că iubesc acest popor, îi urăsc din toată inima pe cei care vor să profite de această superbă ignoranţă pentru a câştiga popularitate. Măsurile economice

severe nu sunt niciodată agreate, iar o politică a guvernului care favorizează inflaţia se va bucura sigur de popularitate. Noi însă ştim bine care e fericirea supremă a cetăţenilor ignoranţi şi trebuie să ne ducem misiunea la capăt, fără a ne uita obiectivele, chiar dacă acest lucru presupune suferinţa unei părţi a populaţiei.

— „Fericirea supremă a cetăţenilor ignoranţi“, aţi spus. Şi care anume e aceea? a întrebat dur Vicontele.

— Cum, nu ştiţi?

Kurahara era ironic şi un zâmbet îi înflorise pe chip. A clătinat uşor din cap, şi toţi cei care-l ascultau captivaţi au clătinat şi ei, parcă fără voie. În lumina înserării, trunchiurile mestecenilor din fundul grădinii păreau că freamătă nerăbdătoare, ca gambele palide ale unui grup de copii aliniaţi. Întunericul învăluia tot mai mult grădina, ca o uriaşă plasă aruncată peste iarbă şi copaci. Toată lumea se gândea care era oare acea fericire supremă de care vorbise Kurahara. Când acesta şi-a reluat explicaţiile, parcă au văzut un peşte cu solzii sclipitori, scăpând din strânsoarea plasei întunecate.

— Deci nu ştiţi… Ei bine… este chiar… stabilitatea monedei naţionale.

Uimiţi, ascultătorii lui rămăseseră cu gura căscată, simţind cum îi luau fiorii. Kurahara n-a luat în seamă reacţia pe care o produsese. Peste chipul său radiind de afecţiune se lăsa, ca un văl subţire, tristeţea.

— Secretele… uneori secretele devin secrete tocmai pentru că sunt nişte lucruri lipsite de importanţă, pe care le ştie toată lumea…. Orice s-ar spune, pentru că doar noi ştim acest secret, şi responsabilitatea noastră este foarte mare. Noi trebuie să-i conducem pe cetăţeni – care sunt şi vor rămâne ignoranţi –, pas cu pas pe calea către fericirea supremă. Dar drumul e abrupt şi ei îşi pierd entuziasmul. Pleacă imediat urechea la

şoaptele diavolului, care le spune: „Ia uitaţi drumul celălalt ce uşor e!“ Privesc spre celălalt drum şi, când îl văd îmbietor şi presărat cu flori, o iau într-acolo fără să se gândească şi sfârşesc prin a se prăbuşi în prăpastia distrugerii. Pentru că economia unei ţări nu e o asociaţie de caritate, trebuie să ne aşteptăm ca zece la sută să fie sacrificaţi, pentru ca restul de nouăzeci la sută să fie în mod cert salvaţi. Dar dacă lăsăm lucrurile cum sunt, sută la sută se vor îndrepta spre pieire.

— Cu alte cuvinte, n-avem încotro şi cei zece la sută care sunt ţărani n-au decât să moară prin înfometare?

Neinspirat, Vicontele folosise termenul „înfometare“, un cuvânt care n-avea să trezească simpatia printre ascultătorii din acea seară. Există unele cuvinte goale, însă înspăimântător de morale, cărora nu mai e nevoie să li se adauge nici un epitet pentru a părea exagerate. Din punct de vedere al gustului, lasă de dorit, fiind prea stridente şi având prin natura lor o tentă radicală. Vicontele s-a simţit jenat de proasta alegere.

În timp ce Kurahara îşi expunea netulburat argumentele, *maître d'hôtel*-ul francez s-a apropiat de Baroană şi i-a şoptit la ureche că masa era pregătită, însă Baroana a fost nevoită să-l aştepte pe Kurahara până când obosea să tot converseze. Când în sfârşit a reuşit să se strecoare în conversaţie pentru a-şi anunţa oaspeţii să poftească la masă, Kurahara s-a ridicat de pe fotoliu. În pofida întunericului, pe locul unde stătuse se desluşea o cutie argintie pentru ţigarete, deschisă, cu conţinutul împrăştiat şi zdrobit sub greutatea lui.

— Iarăşi, domnule Kurahara! a exclamat soţia în gura mare, în râsetele celorlalţi, obişnuiţi cu boacănele lui.

— Zău aşa, cum de-ai reuşit? a bombănit soţia, în timp ce culegea ţigările rupte ca să le arunce.

— Cutia asta mereu s-a desfăcut prea uşor.

— Dar ce căuta deschisă sub tine?!

— De aşa ceva numai domnul Kurahara e în stare, l-a tachinat Baroana, pornind spre casă, printre peticele de iarbă luminate de lămpile de la ferestre.

— Mie tot mi se pare straniu. Nu te-a durut să stai pe cutia deschisă atâta timp?

— Am crezut că era din cauza răchitei.

— Într-adevăr, să ştiţi că fotoliile noastre de răchită sunt uneori dureroase, a spus Baroana, provocând un alt hohot de râs.

— Totuşi, sunt mai bune decât cele din coliba cinemascopului, a intervenit şi Baronul Shinkawa, pe jumătate absent.

În Karuizawa exista un cinematograf vechi, amenajat într-un fost grajd de cai.

Marchizul Matsugae nu-şi găsea locul într-o asemenea conversaţie. Când s-au aşezat la masă, soţia Ministrului, care stătea lângă el, s-a străduit să găsească un subiect de discuţie:

— V-aţi mai întâlnit recent cu Marchizul Yoshichika Tokugawa?

Marchizul a stat să se gândească. I se părea că se întâlnise cu multă vreme în urmă, dar la fel de bine putea să fi fost şi acum trei zile. În orice caz, Marchizul Tokugawa nu avusese niciodată nimic important de discutat cu el. Chiar şi atunci când se vedeau, la Clubul Aristocraţilor sau la Casa Familiilor Nobililare, cel mult schimbau două-trei vorbe despre *sumō*.

— Ştiu şi eu? Nu ne-am văzut recent, a răspuns în cele din urmă.

— În ultima vreme înfiinţează grupuri pentru veterani, cum ar fi Societatea Luminii Morale… îi place mult să se ocupe cu aşa ceva.

— Aşa este, a intervenit un invitat de pe partea cealaltă a mesei, domniei sale îi face mare plăcere să fie dat drept exemplu de neisprăviţii din aripa dreaptă. Tot jucându-se cu focul, devine şi el real.

— E mai bine să te joci cu… focul doamnelor, a intervenit şi Baroana Shinkawa, cu o voce stridentă.

Când a vorbit despre femei şi jocul cu focul, a spus-o fără nici un sentiment sau jenă, încât a fost clar pentru toată lumea că ea n-ar fi putut avea vreodată o aventură cu un bărbat.

Odată ce supa a fost servită, conversaţiile au revenit la subiecte mai potrivite pentru clasa aristocraţilor. S-a pornit o discuţie despre cum ar fi bine să se deghizeze pentru a participa incognito la festivalul Bon-Odori din sat. În Karuizawa sărbătoarea Bon se ţinea pe stil vechi[45]. Marchizul Matsugae şi-a amintit de lampioanele de Gifu care atârnau de streaşina casei lui din Tokyo, la vremea festivalului. Apoi şi-a amintit de mama sa, care până în ultimul moment al vieţii s-a tot îngrijorat pentru un lucru sau altul. Ea cumpărase domeniul familiei Matsugae, un teren de o sută patruzeci de mii de *tsubo* în cartierul Shibuya, cu cei trei mii de yeni pe care-i obţinuse din vânzarea acţiunilor pe care le deţinea. Pe la jumătatea Erei Taishō, vânduse Companiei Imobiliare Hakone o sută de mii de *tsubo* la preţul de cincizeci de yeni pe *tsubo*, însă compania întârziase plata foarte mult, iar bătrâna a murit tot întrebându-se, cu necaz, când oare vor fi primiţi acei bani.

45 Data festivalului O-Bon pe stil vechi variază de la an la an, fiind fixată în a cincisprezecea zi a celei de-a şaptea luni după calendarul lunar.

— Încă n-au venit banii? N-au venit?

În perioada când căzuse la pat, întreba la nesfârşit şi de aceea, dorind să pună capăt unei asemenea preocupări nepotrivite, cei din jurul său i-au spus că banii au fost primiţi. Însă bătrâna, chiar şi în prag de moarte, nu i-a crezut.

— Nu vă serveşte la nimic să minţiţi. Dacă am fi primit toţi banii ăia, s-ar fi auzit zornăind în

toată casa. Eu încă n-am auzit acel sunet. Nu-mi doresc decât să-l aud şi să mor liniştită.

Banii au fost primiţi integral mult după moartea mamei. Însă Marchizul a pierdut mai mult de jumătate din ei odată cu prăbuşirea Băncii a Cincisprezecea, în anul al doilea al Erei Shōwa. Majordomul său cel şchiop, Yamada, se simţise răspunzător şi se spânzurase.

Pentru că mama Marchizului murise vorbind numai despre bani şi fără a-l pomeni măcar o dată pe Kiyoaki, moartea ei, în sufletul Marchizului, era lipsită de măreţie sau lirism. De fapt şi el se temea în secret că nici după moartea lui nu va mai rămâne prea multă nobleţe.

Deoarece casa Shinkawa funcţiona după modelul englezesc, când au terminat masa bărbaţii au rămas în aceeaşi încăpere, urmând a fi serviţi cu trabucuri, iar doamnele s-au retras în camera de zi. Mai mult, conform tradiţiei victoriene, bărbaţii n-aveau să se alăture doamnelor până nu se bucurau din plin de băuturile alcoolice servite după masă. Acest lucru o necăjea mult pe Baroana Shinkawa, dar îl accepta, pentru că era obicei englezesc.

Începuse să plouă încă din timpul mesei şi, pentru că seara era mai răcoroasă ca alte dăţi, servitorii au adus lemne de mesteacăn şi au aprins repede focul în şemineu. Marchizul nu mai avea nevoie de pătură. Bărbaţii au stins luminile şi s-au dus să se destindă în preajma focului.

Au început din nou conversaţii în care Marchizul Matsugae nu era inclus. Ministrul spunea:

— Revenind la ce discutam mai devreme, v-aş fi îndatorat dacă i-aţi da o asemenea explicaţie detaliată şi Prim-Ministrului. Domnia sa îşi doreşte, desigur, să păstreze o anumită distanţă faţă de asemenea lucruri, însă uneori este împins în direcţia în care merg evenimentele.

— Eu întotdeauna explic detaliat, a replicat Kurahara. Pentru unii cred că sunt o pacoste…

— Nu trebuie să vă faceţi probleme, Prim-Ministrul cu siguranţă că nu vă va considera o pacoste, a spus Ministrul, apoi a continuat, după un moment de ezitare: Ştiţi, domnule Kurahara… n-am vrut să deschid subiectul mai devreme pentru că doamnele noastre sunt sensibile, dar… ar trebui să aveţi mai multă grijă de siguranţa dumneavoastră. Sunteţi unul dintre stâlpii economiei japoneze şi ar fi un dezastru dacă vi s-ar întâmpla ce au păţit domnii Inoue şi Dan. Orice măsuri aţi lua, niciodată nu puteţi fi prea precaut…

— Mă sfătuiţi astfel pentru că aveţi informaţii sigure? l-a întrebat Kurahara cu vocea lui răguşită, fără ca vreun sentiment să i se vadă pe faţă.

Chiar dacă ar fi arătat îngrijorare, ar fi fost ascunsă de umbrele pe care flăcările din şemineu i le aruncau pe chip. A continuat:

— Primesc acasă multe scrisori de ameninţare, iar poliţia îşi face griji pentru mine, dar eu, la vârsta mea, nu mă mai tem de nimic. Eu mă tem numai pentru viitorul ţării noastre, nu pentru bunăstarea mea personală. Mă bucur ca un copil atunci când reuşesc să-mi păcălesc gărzile şi să mă strecor neobservat. Sunt unii atât de îngrijoraţi pentru mine, încât îmi propun tot felul de măsuri absurde. Sunt alţii care mă sfătuiesc să-mi folosesc averea pentru a mă proteja, şi se oferă ca intermediari. Însă pe mine nu mă interesează. La vârsta mea, n-am să încep să plătesc bani ca să rămân în viaţă.

Pentru că părea atât de sigur de el, cei de faţă s-au simţit stânjeniţi, dar el nu era omul care să remarce reacţiile celor din jur.

Vicontele Matsudaira îşi încălzea mâinile delicate şi albe la foc. Se făcuseră rozalii, de la unghiile atent îngrijite până pe dosul palmei. Privind fix scrumul trabucului pe care îl ţinea între

degete, a început să depene o poveste al cărei scop clar era să-i sperie pe ceilalţi.

— Este o poveste pe care am auzit-o de la un comandant de pluton care a mers în Manciuria. Am ţinut-o mine pentru că niciodată n-am mai auzit ceva la fel de tragic. Într-o zi, comandantul a primit o scrisoare de la tatăl unui soldat din plutonul său, un ţăran sărac. Tatăl scria că familia era lovită de o sărăcie lucie şi nu aveau ce mânca. Deşi îi părea nespus de rău pentru fiul său, atât de iubitor, ar fi vrut să-i ceară favoarea de a muri în luptă cât mai repede. În acest caz, familia ar fi primit un ajutor bănesc, fără de care n-ar fi putut subzista. Comandantul n-a putut să-i arate scrisoarea fiului şi a pus-o undeva la păstrare, însă nu după mult timp fiul a avut o moarte eroică, pe câmpul de luptă.

— E adevărată povestea asta? a întrebat Kurahara.

— Sunt sigur, pentru că mi-a spus-o însuşi comandantul de pluton, cu gura lui.

— Deci aşa…

După intervenţia lui Kurahara nimeni n-a mai spus nimic. În tăcerea care se lăsase, se auzea doar sfârâitul sevei din butucii care ardeau. Kurahara a scos o batistă şi şi-a suflat nasul. Atraşi de zgomot, ceilalţi şi-au întors privirile spre el. Pe obrajii masivi i se prelingeau lacrimi mari, sclipind în lumina focului.

Acele lacrimi enigmatice i-au mişcat puternic pe cei prezenţi. Cel mai surprins a fost însuşi Vicontele, dar le-a pus pe seama talentului său de povestitor. Marchizul Matsugae a vărsat şi el câteva lacrimi, prin simpatie. O astfel de reacţie neaşteptată a unui om întotdeauna rece putea fi explicată numai ca o trăsătură a vârstei la care ajunsese. Cât despre lacrimile lui Kurahara, doar Baronul Shinkawa le-a văzut drept ceea ce erau în realitate. Baronul avea inima rece şi niciodată nu intra în situaţii riscante. Lacrimile, pe de altă parte,

erau periculoase. Asta dacă nu aveau cumva legătură cu senilitatea.

Baronul a fost şi puţin mişcat, şi puţin speriat. Din această cauză a uitat să-şi arunce trabucul fumat doar pe jumătate în şemineu, cum obişnuia, rămânând cu el în mână.

16

Pentru întrevederea cu Prinţul Tōin, Isao s-a gândit că era mai potrivit, în loc să-şi exprime intenţiile personale, să-i ducă *Istoria grupării Shinpūren*. Însă, cum nu se cădea să-i lase cu împrumut cartea, s-a hotărât să cumpere un exemplar nou şi să i-l ofere. Pentru prima oară i-a fost utilă îndemânarea mamei sale: a rugat-o să-i facă o învelitoare pentru carte, dintr-un brocart cu model cât mai sobru. Mama s-a pus pe treabă cu mare zel.

Posibila întrevedere cu Prinţul a ajuns şi la urechile lui Iinuma. De îndată, l-a chemat pe Isao şi i-a spus că nu putea merge la palat.

— De ce? l-a întrebat Isao, perplex.

— Pentru că aşa spun eu. Nu-i nevoie să-ţi explic motivele.

Fiul nu avea cum să cunoască hăţişul sentimentelor din adâncul sufletului lui Iinuma. Nu ştia nici legătura dintre Prinţ şi moartea lui Kiyoaki.

Iinuma a înţeles că furia ce-l cuprinsese nu era uşor de explicat, şi asta l-a înfuriat şi mai tare. Înţelegea, desigur, că Prinţul fusese victimă în incidentul de odinioară, însă ori de câte ori încerca să urmărească firul elementelor care duseseră la moartea lui Kiyoaki, ajungea negreşit la un Prinţ pe care nu-l cunoscuse niciodată. Dacă Prinţul n-ar fi existat, dacă nu s-ar fi aflat într-un anumit loc şi moment… Iinuma era purtat întotdeauna spre aceeaşi concluzie: dacă Prinţul Tōin n-ar fi existat, nehotărârea caracteristică a lui Kiyoaki l-ar fi împiedicat s-o cunoască pe Satoko. Neavând prea multe detalii de care se putea lega, Iinuma îl alesese pe Prinţ ca obiect al urii sale.

Pe Iinuma încă îl făcea să sufere discrepanţa dintre convingerile sale politice şi sentimentele puternice din care acestea izvorau. Loialitatea pe care o cunoscuse în tinereţea îndepărtată, uneori fierbinte, alteori îmbinată cu furie, uneori ca apa unei cascade, alteori ca lava unui vulcan, acea loialitate unică îi era dedicată lui Kiyoaki. Mai precis, frumuseţii lui Kiyoaki. Era o loialitate aproape ca o trădare, mustind de furie. Un sentiment căruia nu-i putea da nici un alt nume.

Şi astfel l-a numit loialitate. Bun. Însă era altceva decât devotamentul faţă de un ideal. Iinuma opusese întotdeauna rezistenţă tentaţiei nespus de frumoase care l-ar fi îndepărtat de ideal. În sinea lui, iubea şi idealurile, şi frumuseţea, şi mereu simţise nevoia să le îmbine. Loialitatea care se născuse în sufletul său fusese, de la bun început, un soi de fidelitate singuratică şi retrasă, pe care soarta i-o pusese în mâini încă din copilărie, ca pe un pumnal.

Iinuma obişnuia să le vorbească studenţilor săi despre „dragostea faţă de Împărat“. Ori de câte ori rostea acele cuvinte, se simţea cuprins de o putere covârşitoare, care-i făcea pe studenţi să tremure, emoţionaţi, cu ochii strălucitori. Cu siguranţă că sentimentul luase naştere în urma unei experienţe din copilărie. Altfel, de unde l-ar fi putut dobândi?

Iinuma nu era stăpânul unei foarte bune conştiinţe de sine. Câteodată reuşea să uite tot ceea ce pornea din izvorul îndepărtat al propriilor sentimente. Putea îndrepta flăcările dinlăuntrul lui încotro dorea, nestânjenit de timp şi spaţiu, iar el se lăsa îmbrăţişat de flăcări, savurând extazul clocotitor, fără a simţi durere. Cu toate acestea, dacă ar fi fost mai sever cu el însuşi, ar fi observat că folosea mult prea multe metafore referitoare la sentimente. Şi-ar fi dat seama că, deşi odinioară viaţa sa era un poem original, acum trăia doar în versurile plagiate de alţii, care pomeneau mereu doar de lună, de zăpadă sau de cireşii înfloriţi, deşi

peisajul se schimba de la an la an. Mai simplu spus, vorbele lui se goliseră de conţinut.

Cât despre dragostea pe care o purta Familiei Imperiale, ar fi sărit la oricine s-ar fi îndoit de ea, făcându-l bucăţi pe loc. Simţea însă cum un fior rece se strecura peste sentimentul lui de devoţiune, ca picăturile de ploaie ce se preling pe un geam: fiorul acela purta numele Prinţului Tōin.

— Cine te duce să-l vezi pe Prinţ? l-a întrebat pe Isao, mai calm şi luând-o pe o cale mai ocolită.

Tânărul n-a răspuns.

— Cine? De ce nu-mi zici?

— Nu pot să-ţi spun.

— Şi de ce, mă rog?

Tânărul a tăcut din nou. Iinuma s-a enervat. Din punctul lui de vedere, când îi spusese „nu te duci la palat“, îi dăduse un ordin fiului şi n-avea de ce să stea să-i explice. Însă refuzul lui Isao de a-i spune cine avea să-l prezinte Prinţului se putea numi revoltă împotriva propriului tată.

De fapt, ca părinte al lui Isao, ar fi putut foarte bine să-i explice de ce-l ura pe Prinţul Tōin, aşa încât Isao să înţeleagă. I-ar fi putut spune că nu voia ca fiul său să-l întâlnească pentru că acesta fusese implicat în evenimentele care au dus la moartea lui Kiyoaki, pe care el, Iinuma, îl slujise. Însă ruşinea, ca o bucată de lavă incandescentă, îi stătea în gâtlej şi-i oprea cuvintele.

Pe de altă parte, refuzul lui Isao de a vorbi era foarte neobişnuit. În prezenţa tatălui, el se purta întotdeauna retras şi respectuos. Iinuma descoperea acum, cu surprindere, că în sufletul fiului său exista un loc unde el nu avea acces. Aşa cum, odinioară, eşuase în educarea lui Kiyoaki, tot aşa se simţea şi acum neputincios în a-şi educa fiul. Constatarea era dureroasă.

Pe când tatăl şi fiul se înfruntau, aşezaţi faţă în faţă, razele soarelui la apus, limpezite de ploaia de mai devreme, îşi făceau loc în grădină, iar vegetaţia strălucea ca în paradis. O adiere

răcoroasă mângâia obrajii celor doi. Isao îşi simţea furia luând o formă limpede şi precisă, ca o piesă de *go* pe care o putea pune oriunde voia pe tabla de joc. Însă, ca de obicei, nu putea înţelege furia tatălui. În grădină, cicadele ţârâiau solemn.

Pe masa dintre ei se afla exemplarul din *Istoria grupării Shinpūren*, legat într-o învelitoare din brocart în culori închise, ruginiu cu verde. Isao a înşfăcat cartea şi s-a ridicat în picioare, vrând să iasă din cameră fără un cuvânt; Iinuma a fost însă mai rapid: i-a smuls cartea din mână şi s-a ridicat şi el.

Privirile li s-au întâlnit pentru o clipă. În ochii tatălui, Isao a citit laşitatea, fără nici o sclipire de curaj. Dar în aceiaşi ochi a văzut şi furia, dând năvală de undeva din adâncuri.

— De ce nu vrei să vorbeşti?

Iinuma a aruncat cartea în grădină. O baltă cu apă gălbuie a înghiţit ceea ce trebuia să fie cadoul pentru prinţ. În clipa în care a văzut apa murdară înghiţind cartea, care pentru el avea ceva sacru, Isao a fost cuprins de o furie bruscă, de parcă un zid i-ar fi răsărit înaintea ochilor. Fără să-şi dea seama, şi-a strâns pumnii. Tatăl său a fost cuprins de un fior şi, doar o clipă mai târziu, l-a pălmuit pe Isao.

Atrasă de zgomot, mama lui Isao, Mine, a intrat în cameră. Cum stăteau în picioare unul în faţa celuilalt, chipurile celor doi i se păreau gigantice. A remarcat că Iinuma avea chimonoul în dezordine, dar nu şi Isao. A privit apoi spre grădina care strălucea în lumina apusului. Şi-a amintit de violenţa soţului, atunci când aproape o omorâse în bătaie.

Alunecând încet pe podeaua din *tatami*, Mine s-a pus între cei doi şi a ţipat:

— Isao! Ce-ţi veni? Cere-i numaidecât scuze tatălui tău! Şi ce-i cu mutra asta? Pleacă-te şi cere-ţi imediat iertare!

— Uită-te acolo, i-a zis Isao, fără să dea semne că i-ar păsa de palma primită.

Cu un genunchi în podea, a tras-o pe mamă de mânecă, făcând-o să privească spre grădină. Deasupra capului, Mine simţea răsuflarea lui Iinuma, ca a unui câine obosit. În contrast cu lumina din grădină, camera părea foarte întunecoasă. Mine avea senzaţia că ceva pluteşte în acel întuneric, ceva de rău augur, la care nu se putea uita. Gândurile i se întorseseră mult în timp, aducându-i în minte imaginea bibliotecii Marchizului Matsugae. În acelaşi timp, ca în transă, tot repeta cu voce stinsă:

— Cere-ţi iertare! Cere-ţi iertare imediat!

Încet, a deschis ochii. Obiectul care prindea tot mai clar formă înaintea ochilor ei era învelitoarea de carte din brocart cărămiziu cu verde, iţindu-se pe jumătate dintr-o baltă. A simţit un şoc. Imaginea brocartului care arunca sclipiri din mijlocul apei tulburi o afectase atât de tare, încât i se părea că a fost ea însăşi pedepsită. Cât despre ce carte o fi fost învelită în acel material, nici măcar nu s-a întrebat.

Locotentenul Hori primise vorbă de la Prinţului Tōin că-l putea primi duminică seara. În ziua respectivă, l-a luat cu el şi pe Isao şi s-au prezentat la reşedinţa Prinţului din cartierul Shiba.

Familia Prinţului nu fusese cruţată de nenorociri: la scurtă vreme după ce fratele său mai mare, care niciodată nu se bucurase de o sănătate bună, trecuse în nefiinţă, l-au urmat părinţii Prinţului. Astfel, singurul urmaş al familiei Tōin rămăsese Prinţul Harunori, sănătos şi în putere. Când era plecat la post, casa rămânea toată la dispoziţia soţiei şi copiilor, dar soţia, care provenea dintr-o familie de vechi nobili de la curte, avea o fire extrem de liniştită, iar casa, în cea mai mare parte a timpului, părea părăsită.

Isao a căutat mult un al treilea exemplar din *Istoria grupării Shinpūren*, găsindu-l în cele din urmă la un anticar. A ţinut măcar să-l învelească într-o hârtie de calitate, pe care a caligrafiat cu tuş negru câteva cuvinte, arătând că este vorba de un dar. Acum se îndrepta împreună cu locotenentul spre palat, îmbrăcat în uniforma sa de vară în stilul Kokura şi ţinând sub braţ cartea pentru Prinţ. Era pentru prima oară când se strecura din casă folosind un pretext.

Poarta impunătoare a palatului era închisă şi nu avea decât o lumină firavă, încât cu greu s-ar fi putut spune că era cineva acasă. Lângă poarta principală era o uşă de serviciu, deschisă, iar lumina din ghereta paznicului arunca umbre pe pietrişul aleii. Când locotenentul a trecut prin uşa îngustă, mânerul sabiei i s-a atins de canat, făcând un zgomot uşor.

Deşi paznicul fusese instruit să-l aştepte pe locotenent şi pe invitatul său, le-a anunţat venirea la palat, printr-un telefon intern. În aşteptare, Isao a remarcat cât de profundă era liniştea care-i înconjura în curtea palatului străjuită de copaci, cu aleea cu pietriş strălucind sub razele lunii; în acea linişte, putea auzi până şi bătaia din aripi a moliilor şi a altor gâze care zburau în jurul lămpii de la streaşina gheretei de pază.

În cele din urmă cei doi au urcat pe aleea cu pietriş, îndreptându-se spre palat. Cizmele locotenentului produceau un sunet înfundat, de parc-ar fi mărşăluit pe timp de noapte. Sub picioare Isao simţea că pietrişul îşi păstrase căldura, o amintire a zilei toride care trecuse.

Spre deosebire de vila în stil occidental a Prinţului de la Yokohama, palatul era construit în stil japonez. Imediat după rondul generos unde opreau automobilele, se ridica acoperişul arcuit al intrării, masiv şi scăldat de razele lunii.

Biroul administratorului palatului părea să fie imediat după intrare, pe o latură, însă la ora aceea

târzie nu se mai vedea nici o lumină aprinsă. Un majordom în vârstă le-a ieşit în întâmpinare, a luat sabia locotenentului şi i-a condus în palat. Locul părea pustiu. De-a lungul coridorului era întins un covor maroniu-roşcat, iar unul dintre pereţi era decorat cu lambriuri de lemn, după moda occidentală. Majordomul a deschis o uşă şi a mişcat un comutator în camera întunecată. Lumina candelabrului aprins deodată în centrul încăperii i-a străpuns ochii lui Isao. Nenumăratele bucăţele de sticlă pluteau în aer ca picăturile de rouă.

Isao şi locotenentul s-au aşezat respectuoşi pe două fotolii acoperite cu învelitori din pânză de in. O adiere călduţă le atingea obrajii, de la un ventilator pe jumătate adormit. De afară se auzeau insectele lovindu-se de geam. Pentru că locotenentul nu scotea un cuvânt, Isao a aşteptat şi el în tăcere. Peste puţin timp, a intrat un servitor care le-a adus ceai rece de ovăz.

Pe perete era atârnată o tapiserie uriaşă în stil occidental, care zugrăvea o bătălie. Un cavaler călare străpungea cu suliţa un pedestraş, împins în spate de forţa loviturii. Culorile tapiseriei se alteraseră în timp şi sângele care ţâşnea din pieptul rănitului avea acum o nuanţă maronie. Sângele era ca florile, se gândi Isao: imediat se usca şi-şi schimba substanţa. Exact din acest motiv şi sângele, şi florile puteau rămâne vii dacă-şi trăgeau puterea din glorie. Gloria avea tăria metalului.

Uşile s-au deschis şi Prinţul Harunori şi-a făcut apariţia, îmbrăcat într-un costum de in alb. Înfăţişarea sa nu avea nimic pretenţios, iar modul în care intrase, neprotocolar, adusese o atmosferă prietenoasă, însă imediat locotenentul a sărit de pe scaun, luând poziţie de drepţi, iar Isao i-a urmat exemplul. Pentru o clipă, tânărul l-a privit atent pe Prinţ, primul membru al Familiei Imperiale pe care-l vedea de aproape. Prinţul nu era foarte înalt, dar era robust. Costumul îi era strâmt peste burtă,

punând nasturii la grea încercare. Cu pieptul şi umerii voluminoşi, în costum alb cu cravată stacojie la gât, arăta mai degrabă a politician. Însă pielea frumos bronzată, tunsoarea foarte scurtă militărească, nasul superb acvilin, aerul nobil al liniei ochilor şi mustaţa lungă şi îngrijită, neagră ca smoala, arătau clar că era vorba de un bărbat în care se îmbinau armonios măiestria militară şi nobleţea. Ochii Prinţului erau strălucitori şi plini de viaţă, dar dădeau impresia că nu se puteau opri mult timp asupra unui singur punct.

Locotenentul i l-a prezentat Prinţului pe Isao, iar acesta a făcut o plecăciune adâncă.

— Acesta e tânărul despre care mi-ai vorbit? Da? Te poftesc să iei loc. Eu nu prea am ocazia să stau de vorbă cu tinerii, în afară de cei din armată. Mi-am dorit mult să întâlnesc şi un civil, un băiat obişnuit. Isao Iinuma te cheamă, nu-i aşa? Numele tatălui tău mi-e cunoscut.

Prinţul era foarte afabil.

Pentru că locotenentul îl asigurase că poate vorbi despre tot ce-i trece prin minte, Isao l-a întrebat pe Prinţ:

— Înălţimea voastră, i-aţi oferit vreodată o întrevedere tatălui meu?

„Nu“, a venit răspunsul Prinţului. Misterul mâniei pe care tatăl său o purta Prinţului, un om cu care nu se întâlnise niciodată, a devenit şi mai adânc pentru Isao.

Prinţul şi locotenentul au început să depene poveşti vechi, cu o uşurinţă care izvora din faptul că amândoi erau oameni de arme. Isao pândea ocazia să-i ofere cartea Prinţului. Îşi pierduse speranţa că locotenentul îl va ajuta, pregătindu-i terenul. Locotenentul părea să fi uitat total de carte.

În continuare, Isao a urmărit în tăcere conversaţia animată a celor doi, aşezat cuviincios pe scaun. În lumina candelabrului, fruntea albă a

Prinţului transmitea o senzaţie plăcută. Părul, tuns foarte scurt, era în perfectă ordine.

Poate fiindcă sesizase privirea pătrunzătoare a lui Isao, Prinţul s-a întors către el şi l-a privit. Pentru o clipă, ochii li s-au întâlnit. Era ca şi cum limba unui clopot vechi şi ruginit, care de mult nu mai scosese nici un sunet, a fost pusă în mişcare cine ştie cum şi a produs un sunet neaşteptat. Isao nu înţelegea ce-i spuseseră ochii Prinţului, şi probabil că nici Prinţul nu înţelegea. Însă acel moment de comunicare fusese încărcat cu o emoţie ce depăşea dragostea sau ura obişnuite, o emoţie izvorâtă dintr-o legătură misterioasă. Pentru o clipă ochii Prinţului au părut cuprinşi de tristeţe, de parcă încerca să stingă cu apa lacrimilor flacăra din ochii lui Isao.

„La fel m-a privit şi locotenentul în timpul antrenamentului de *kendō*“, şi-a spus tânărul. „Dar atunci ochii lui mi-au transmis, pe tăcute, ceva bine definit. Ochii Prinţului nu vorbesc. Poate i-am făcut o impresie proastă?“

Însă deja Prinţul se întorsese din nou spre locotenent şi încuviinţa animat spusele acestuia, dar pe care Isao nu le auzise.

— Ai perfectă dreptate! De vină e şi nobilimea! Sună frumos cum îşi spun ei, „Scutul Familiei Imperiale“, dar unii dintre ei, convinşi de puterea lor, au o atitudine dispreţuitoare faţă de Maiestatea Sa. Însă asta nu e ceva nou, locotenente. Ştii bine că istoria ne dă destule exemple. Cât despre sentimentul de superioritate al celor ce-ar trebui să-i conducă pe oameni, aici sunt total de acord cu dumneata, merită pedepsiţi aspru!

17

Isao era uimit de ura pe care Prinţul o purta nobilimii, din rândurile căreia, în fond, provenea şi el. Dar apoi s-a gândit la poziţia actuală a Prinţului, care-i dăduse prilejul, mai mult ca sigur, să se lovească de corupţia lor. Cât despre politicieni şi oamenii de afaceri, corupţia lor emana de-a dreptul un miros de hoit. Atâta că nobilii mai puteau ascunde mirosul arzând beţişoare de tămâie parfumate. Tânărul ar fi vrut să audă de la Prinţ care erau cele mai corupte familii aristocratice, însă acesta, prudent, nu le-a numit.

Simţindu-se acum ceva mai în largul său, Isao a luat cartea învelită în hârtie şi i s-a adresat Prinţului:

— Din dorinţa de a o oferi Excelenţei Voastre, am adus aceasta cu mine. Este doar o carte veche şi murdară, însă spiritul nostru este cuprins pe de-a-ntregul în paginile ei, iar speranţa mea este că voi duce şi eu mai departe acest spirit.

Isao s-a exprimat fără urmă de ezitare.

— *Istoria grupării Shinpūren*? a spus Prinţul, desfăcând hârtia şi aruncând o privire titlului.

— După părerea mea, cartea zugrăveşte bine spiritul grupării, a intervenit locotenentul, venindu-i lui Isao în ajutor. Se pare că studenţii aceştia au jurat să creeze o grupare Shinpūren a Erei Shōwa.

— Chiar aşa? Dar în locul garnizoanei de la Kumamoto, s-au gândit să atace Regimentul 3 din Azabu? a glumit Prinţul, fără a fi însă dispreţuitor.

Ridicându-şi ochii din carte, s-a uitat pătrunzător la Isao şi i s-a adresat direct:

— Am să-ţi pun o întrebare: Dacă… să zicem, dacă Maiestatea Sa ar avea ocazia să fie

nemulţumit de spiritul sau comportamentul dumitale, ce-ai face?

O asemenea întrebare putea veni doar din partea unui membru al Familiei Imperiale. Ba chiar nimeni din Familia Imperială, în afară de Prinţul Tōin, n-ar fi pus-o. Locotenentul şi Isao au simţit din nou tensiunea cuprinzându-le trupurile. Din atmosfera acelui moment, ceva le-a spus că întrebarea nu-i era adresată doar lui Isao, ci şi locotenentului. Probabil că Prinţul întrebase gândin-du-se şi la aspiraţiile nerostite ale locotenentului, şi la faptul că i-l adusese pe acest tânăr… În plus, pentru Prinţ, în calitatea sa de comandant de regiment, nu era potrivit să-i adreseze o întrebare atât de directă unui locotenent şi astfel se folosise de Isao. Şi Prinţul, şi locotenentul se foloseau de el ca de un interpret, ca de o păpuşă care transmite intenţia celui care o mânuieşte, ca de un pion pe tabla de şah. Deşi dialogul în sine nu slujea interesul unuia sau altuia şi nu aducea cuiva avantaje materiale, Isao, pentru prima oară în viaţa lui încă fragedă, s-a simţit atras în vârtejul politicii. Chiar dacă manevra l-a dezamăgit oarecum, nu putea să nu răspundă cu toată sinceritatea. Cingătoarea sabiei locotenentului s-a ciocnit de braţul scaunului şi a făcut un zgomot uşor.

— Aidoma celor din Shinpūren, mi-aş spinteca stomacul pe loc.

— Da? Expresia de pe chipul Prinţului arăta clar că mai auzise acest răspuns de nenumărate ori. Atunci te întreb altceva: dacă Maiestatea Sa ar fi mulţumită de dumneata, ce-ai face?

Răspunsul lui Isao a venit în aceeaşi clipă:

— Aş face la fel: mi-aş spinteca stomacul pe loc.

— Cum aşa? în ochii Prinţului se citea pentru prima oară curiozitatea. Explică-mi!

— Desigur, Excelenţa Voastră. Este vorba de loialitate. Haideţi să spunem că prepar nişte

găluşte din orez, cu intenţia de a i le oferi Maiestăţii Sale. Orezul este atât de fierbinte încât îmi arde palmele, dar eu îl iau în căuş, dând formă găluştelor. În ceea ce priveşte rezultatul, dacă Maiestăţii Sale Imperiale nu-i este foame şi nu le doreşte, pur şi simplu, sau dacă-mi spune: „Cum de-mi dai mie să mănânc ceva atât de lipsit de gust?“ şi mi le aruncă în faţă, m-aş retrage, cu orezul încă lipit de faţă şi, cu recunoştinţă, mi-aş face *seppuku*. Pe de altă parte, dacă Maiestăţii Sale îi este foame şi serveşte cu plăcere găluştele mele din orez, în acelaşi mod, m-aş retrage şi aş fi obligat să-mi fac *seppuku* de îndată. De ce? Pentru că a face găluşte cu mâinile mele nedemne şi a i le oferi Maiestăţii Sale ar fi un păcat ce trebuie pedepsit cu o mie de morţi. Însă dacă aş face găluşte pentru a le aduce drept ofrandă şi totuşi nu le-aş oferi, ţinându-le în mână, ce s-ar întâmpla? După o vreme s-ar strica. Şi aceasta ar putea fi numită loialitate, dar ar fi o loialitate lipsită de curaj. De loialitate curajoasă face dovadă cel care, fără a se teme de moarte, îndrăzneşte să ofere găluştele pe care le-a făcut cu sufletul plin de devotament.

— Şi asta ştiind bine că păcătuieşte?

— Da. Membrii armatei, cu Excelenţa Voastră în frunte, sunt norocoşi. Militarul, pentru a demonstra loialitate, trebuie să renunţe la familie şi la viaţa obişnuită pentru a îndeplini întocmai ordinele Maiestăţii Sale. Însă un civil obişnuit trebuie să înţeleagă că loialitatea neizvorâtă dintr-un ordin imperial este întotdeauna un păcat.

— Dar nu chiar Împăratul le-a ordonat supuşilor să respecte legea? Iar tribunalele sunt în fond tribunalele Împăratului.

— Ceea ce numesc eu păcat nu are legătură cu nerespecta-rea legilor. Iar cel mai mare păcat al unui om este să se găsească într-o lume în care lumina sacră a Maiestăţii Sale este umbrită şi să nu facă nimic pentru a remedia situaţia. Acest păcat se

poate spăla numai făcând o ofrandă, cu propriile mâini, chiar dacă acest gest în sine este un păcat, pentru a-şi demonstra astfel loialitatea prin acţiune. Apoi trebuie comisă sinuciderea rituală. Moartea purifică totul. Însă câtă vreme trăieşte, un om nu poate face nimic fără a păcătui.

— Văd că a devenit o dezbatere foarte profundă, l-a întrerupt Prinţul, zâmbind.

Părea uşor descumpănit de sinceritatea lui Isao. Locotenentul a intervenit, oprindu-l pe Isao:

— Ajunge. Am înţeles ce vrei să spui.

Pe Isao îl entuziasmase foarte tare faptul că trebuise să răspundă la întrebări şi să explice viziunea sa asupra lucrurilor. Interlocutorul era un prinţ din Familia Imperială. A sta faţă în faţă cu un asemenea personaj august şi a-i răspunde la întrebări cu cea mai mare sinceritate îl făcea pe Isao să-l vadă pe Prinţ învăluit într-o lumină diafană, venită din altă lume. Izbutise să răspundă la toate întrebările, semn că gândurile pe care le purta în minte de ceva vreme dospiseră şi căpătaseră formă.

Când se închipuia stând şi nefăcând nimic, îl trecea un fior de dezgust, de parcă s-ar fi văzut bolnav de lepră. Era uşor să-şi spună că o asemenea atitudine ţine de condiţia omului, sortit să fie păcătos, aşa cum respiră aer şi umblă pe pământ. Însă pentru a deveni pur, păcatul său trebuia să ia o altă formă, iar el trebuia să se hrănească din acel păcat. Doar aşa putea reuni păcat şi moarte, *seppuku* şi onoare, la marginea prăpastiei, sub pinul mângâiat de adierea vântului, în zori. Nu-şi dorise să intre la Academia Militară sau la Academia Navală pentru că acolo gloria venea de la sine, iar păcatul inacţiunii era izbăvit. Dar poate că, pentru a ajunge la glorie aşa cum o înţelegea el, începuse să iubească păcatul ca atare.

Isao nu se considera pur şi fără păcat în sensul învăţăturilor lui Ōen Hayashi, Maestrul celor din gruparea Shinpūren, care spunea că toţi oamenii

sunt fiii zeilor. Dar ardea de nerăbdare să ajungă suficient de aproape de puritate încât s-o poată atinge cu degetele. Pentru asta se căţăra pe pietre, nesigure sub talpa lui, şi ar fi putut aluneca în orice clipă. Înţelegea că vremurile în care trăia erau unele în care ritualul Ukei al Maestrului Ōen nu mai putea fi îndeplinit. În acelaşi timp, simţea în acel ritual prin care se cerceta voinţa zeilor un anumit pericol, ceva asemănător cu pietrele care puteau fugi de sub picior. Ce conţinea pericolul, dacă nu păcat? Inevitabilitatea pericolului semăna mult cu păcatul.

— Ca să vezi ce tânăr avem noi aici, a spus Prinţul adresân-du-se din nou locotenentului. Părea emoţionat.

Isao a avut senzaţia că e privit ca un exponat şi a fost cuprins de o dorinţă arzătoare de a deveni aşa cum îl vedeau ochii Prinţului. Pentru asta trebuia neapărat să moară.

— Când văd că există şi astfel de studenţi, îmi cresc speranţele pentru viitorul Japoniei. În armată nimeni nu se exprimă aşa, spontan. Mă bucur că mi l-ai adus să-l cunosc.

Prinţul îl ignorase cu bună-ştiinţă pe Isao şi se adresase locotenentului, iar prin aceasta locotenentul câştigase onoare. În plus, Isao percepea mai profund cordialitatea Prinţului decât dacă l-ar fi lăudat direct.

Prinţul l-a strigat pe servitor şi i-a poruncit să aducă nişte whisky de calitate şi caviar. Turnându-le în pahare chiar el, i-a invitat să bea:

— Nu cred că eşti încă major, dar adineauri mi-ai arătat cât de complex gândeşti şi te consider matur. În seara asta bea cât doreşti. Dacă te moleşeşti, te trimit acasă cu maşina mea, aşa că nu-ţi face griji.

Prinţul îi vorbise foarte binevoitor, însă pe Isao l-a trecut un fior imaginându-şi reacţia tatălui său dacă ajungea acasă beat şi adus de maşina Prinţului Tōin. În acea clipă mâna cu care ţinea

paharul i-a tresărit, exact când Prinţul îi turna. Câţiva stropi au sărit din pahar şi au căzut pe dantela fină a feţei de masă, de un alb imaculat.

— Vai! a strigat Isao, scoţându-şi batista şi încercând de zor să cureţe. Vă rog respectuos să mă iertaţi!

Şi-a plecat adânc capul şi pe chipul ascuns i-au apărut din senin lacrimi. A rămas în acea poziţie. Prinţul i-a observat lacrimile şi i-a spus, glumind:

— Gata, gata! Doar n-ai să-ţi faci *seppuku* chiar acum!

— Permiteţi-mi să adaug şi eu scuze. Cred că s-a emoţionat foarte tare şi de aceea i-a tremurat mâna.

Isao s-a aşezat în sfârşit, dar era atât de copleşit de gafa pe care o făcuse încât nu mai putea scoate nici un cuvânt. În acelaşi timp însă, simţea cuvintele Prinţului străbătându-i trupul ca un curent plăcut şi încălzindu-l mai mult decât băutura. Prinţul şi locotenentul au început iar să discute politică, însă Isao, prea preocupat de propria-i ruşine, nu reuşea să-i urmărească. Discuţia cu locotenentul se aprinsese şi Prinţul păruse că nu-i acordă nici cea mai mică atenţie lui Isao, dar dintr-odată s-a întors spre el şi i s-a adresat cu o voce puternică, în care se ghicea efectul alcoolului:

— Ce-ai păţit? Revino-ţi! Doar şi ţie-ţi place să dezbaţi.

Neavând încotro, Isao a participat şi el puţin la discuţie. Acum i se părea că înţelege de ce Prinţul se bucura de atâta popularitate în rândul militarilor, după cum îi spusese locotenentul.

Se făcuse destul de târziu. Când locotenentul, surprins de cât de mult stătuseră, i-a mulţumit Prinţului pentru ospitalitate, acesta i-a făcut cadou o sticlă de whisky de calitate excelentă şi nişte ţigări, într-o cutie cu emblema Familiei Imperiale. Lui Isao i-a oferit o cutie cu prăjituri, purtând şi ea emblema familiei Imperiale.

— Am impresia că Prinţul te-a plăcut, i-a spus locotenentul în drum spre casă. Cred că va accepta să te ajute, când se va întâmpla să ai nevoie. Dar având în vedere poziţia lui, nu se cade să arăţi că ai vrea ceva de la el. În orice caz, eşti un băiat norocos. Şi să nu-ţi stea pe inimă mica gafă pe care ai făcut-o.

Când s-a despărţit de locotenent, Isao nu s-a dus direct acasă ci a trecut mai întâi pe la Izutsu, care se culcase deja şi a trebuit să fie trezit. Isao i-a dat cutia cu prăjituri.

— S-o păstrezi cu mare grijă. Nimeni din casă nu trebuie s-o vadă.

— Bine.

Din pragul casei, Izutsu a scos capul în întunericul nopţii. Ceafa îi era rigidă de încordare. A luat pacheţelul şi, simţindu-l că era uşor, a făcut o figură mirată. Era sigur că un pachet pe care i-l încredinţa Isao în miez de noapte nu putea conţine altceva decât o bombă.

18

În vara aceea, grupul lui Isao s-a mărit la douăzeci de tineri. Izutsu şi Sagara făceau primul triaj, apoi candidaţii se întâlneau cu Isao şi acesta alegea dintre ei, permiţându-le să rămână doar studenţilor cu adevărat de încredere şi cu principii solide. Pentru selecţie era folosită şi *Istoria grupării Shinpūren*. Candidaţii erau puşi să o citească, apoi să-şi scrie impresiile, şi erau evaluaţi în funcţie de ce scriau. Printre ei s-au numărat şi unii care, deşi aveau un stil şi o putere de înţelegere superioară, nu au dovedit şi tărie de caracter.

Isao îşi pierduse interesul pentru antrenamentele de *kendō*. Când a anunţat că nu avea să participe la tabăra de vară, era cât pe ce să fie linşat de colegii mai mari, care-şi puseseră toate speranţele în el pentru a câştiga campionatul dintre universităţi. Unul dintre colegi l-a întrebat chiar foarte dur:

— Plănuieşti vreun complot? Ce altceva te-ar putea atrage mai tare decât *kendō*? Am auzit că sunt studenţi care au citit o cărticică, la îndemnul tău. Faci parte din vreo mişcare ideologică?

Isao era pregătit:

— Te referi probabil la *Istoria grupării Shinpūren*. Mă consult cu alţi studenţi pentru că am de gând să organizez un grup de studiu al istoriei Erei Meiji.

În realitate, experienţa lui Isao în *kendō* le era de mare ajutor pentru a recruta noi tineri în grupul lor: studenţii noi erau cuceriţi de felul său taciturn şi de ochii sclipitori, iar respectul pentru numele său se transforma de îndată în devotament.

Ajunşi aici, Isao s-a gândit să-i adune pe toţi laolaltă, pentru a le pune la încercare seriozitatea şi entuziasmul. În timpul vacanţei de vară, când cei

mai mulţi dintre ei erau plecaţi la casele părinteşti, le-a trimis o telegramă ordonându-le să se întoarcă la Tokyo, alegând dinadins o zi cu vreo două săptămâni înainte de începerea şcolii. În timpul vacanţei, campusul oferea un loc foarte bun pentru activităţi secrete. Studenţii trebuiau să vină în faţa micului templu din campus la ora şase seara, când arşiţa zilei se mai înmuia.

Toţi studenţii numeau locul acela „la templu“, iar o adunare de mai mulţi tineri în faţa acelui mic lăcaş de venerare a miriadelor de zei nu avea nimic neobişnuit. Studenţii de la departamentele de educaţie şi religie, care aveau să-şi urmeze taţii în meseria de preot *shintō*, veneau adesea aici pentru a exersa cânturile religioase. De asemenea, membrii cluburilor sportive veneau fie ca să se roage pentru victorie, fie ca să reflecteze asupra înfrângerilor.

Cu o oră înaintea momentului întâlnirii, Isao îi aştepta pe Izutsu şi Sagara în păduricea din spatele templului. Purta un chimono de vară, alb cu model indigo, şi *hakama*. Pe cap avea şapca de student cu panglică albă. S-a aşezat pe iarbă, în aşteptare, iar soarele, venind dinspre Templul Hikawa şi pregătindu-se să asfinţească în spatele dealului Sakuragaoka din cartierul Shibuya, şi-a trimis razele peste pieptul tânărului şi peste trunchiurile întunecate ale arborilor de pasania. Isao nu s-a ferit de soare, doar şi-a tras cozorocul şepcii mai pe ochi, rămânând cu faţa la soare. Sudoarea îi acoperea trupul, iar căldura acumulată în chimono îşi croia drum afară, amestecându-se cu aburul ierbii fierbinţi. Pădurea din spate răsuna de ţârâitul cicadelor.

Bicicletele care se mişcau de-a lungul străzii Hakadori, la picioarele lui, străluceau în lumină. Razele soarelui păreau să coasă împreună acoperişurile caselor joase, aliniate în lungul străzii. Într-un loc, printre streşini, era ceva ce strălucea la fel de tare ca soarele, probabil vreun

geam. Uitându-se mai atent, Isao a zărit maşina unui vânzător de gheaţă, oprită pe stradă. Şi-a imaginat ce ameninţătoare erau razele puternice ale soarelui pentru bucăţile de gheaţă. Aproape că le putea auzi ţipând, contorsionate şi topindu-se, fără scăpare.

Isao şi-a întors privirea îndărătul lui. Umbra alungită a unui arbore de pasania părea să întruchipeze chiar ambiţia lui de a sta aici. Un sfârşit de vară sfâşietor. Despărţirea de soare. Se temea ca înflăcărarea de acum, roşie-incandescentă, să nu pălească odată cu trecerea anotimpurilor. Nici anul acesta n-a avut ocazia de a muri, într-o bună dimineaţă, sub soarele arzător al verii.

Şi-a ridicat din nou privirile şi a văzut roiuri de libelule roşii, de parcă strălucirea soarelui tot mai roşu, strecurată prin frunzişul des al pasaniei, dăduse aripi fiecărei frunze. Încă un semn al venirii toamnei. Un semn al gândirii raţionale, reci, care înlătură pericolul pasiunilor. Pe unii oameni i-ar face fericiţi, dar pe Isao îl întrista.

— De ce te-ai aşezat aici, la căldură? l-au întrebat miraţi prietenii săi, iviţi deodată.

Purtau cămăşi albe şi chipiurile de student.

— Uitaţi-vă acolo! le-a zis Isao, aşezându-se pe iarbă în poziţie protocolară. Acolo, în soare, se vede chipul Maiestăţii Sale Imperiale.

Cuvintele lui aveau ceva magic, iar cei doi prieteni erau întotdeauna fermecaţi şi intimidaţi de Isao.

— Chipul Maiestăţii Sale e tulburat.

Izutsu şi Sagara s-au aşezat lângă Isao, păstrând o tăcere încărcată de respect. Stăteau şi îndoiau între degete fire de iarbă, lăsându-se învăluiţi de sentimentul pe care-l aveau întotdeauna în prezenţa lui Isao: acela că stăteau lângă o sabie scoasă din teacă. Câteodată le era frică de el.

— Oare au să vină toţi? a zis Sagara, ridicându-şi ochelarii pe nas şi încercând să transforme

neliniştea iraţională pe care-o simţea într-o neliniște mai raţională.

— Au să vină. Trebuie să vină, a răspuns Isao, cu un aer nepăsător.

— Ai reuşit să scapi de tabăra de *kendō*, nu-i aşa? Bravo ţie! a spus Izutsu, exprimându-şi admiraţia într-un mod puţin cam exagerat.

Isao a vrut să-i explice motivele, dar a renunţat. Încă nu deveniseră atât de ocupaţi încât să nu-şi mai permită nici o clipă de răgaz. Nu voise să participe la tabăra de *kendō* pentru că pur şi simplu se săturase de sabie. Câştiga prea uşor competiţiile şi devenise plictisitor. Plictisitor şi pentru că sabia de bambus era doar un simbol. Şi pentru că nu era purtătoarea unui pericol adevărat.

Cei trei au început să discute despre cât de greu le fusese să adune douăzeci de oameni. Recent, echipa de natație a Japoniei câştigase reputaţie la Jocurile Olimpice de la Los Angeles şi pentru orice şcoală era uşor să recruteze candidaţi pentru clubul de natație. Dar ceea ce încercau să facă Isao şi prietenii săi nu era un club sportiv. Studenţii nu se înghesuiau să se înscrie pentru că grupul era popular. Aici, fiecăruia dintre cei aleşi cu grijă i se cerea să fie gata să-şi dea viaţa. Mai mult, până în ultima clipă nici nu i se putea dezvălui care era obiectivul exact.

Nu era atât de greu să găseşti tineri gata să-şi dea viaţa şi care o spuneau în gura mare. Însă toţi voiau s-o facă pentru o cauză cu care să se laude şi care să le aducă, în final, nişte funeralii splendide. Unii dintre studenţi citiseră pe ascuns cartea lui Ikki Kita, *Plan de ansamblu pentru remodelarea Japoniei*, însă lui Isao cartea îi mirosea a aroganţă. Conţinutul îi înflăcărase pe mulţi dintre studenţi, dar era departe, foarte departe de „loialitatea şi devoţiunea“ despre care vorbea Harukata Kaya. Isao n-avea nevoie de asemenea oameni.

Noii membri ai grupului fuseseră aleşi nu pentru elocvenţă, ci pentru ceva adânc ascuns în sufletul

lor, care se contura numai când ochii lui Isao îi întâlneau pe ai lor. Nu era vorba de gândire, ci de ceva mai îndepărtat. Expresia era clară, însă n-o puteau percepe decât cei care aveau speranţe înrudite. Acest „ceva“ îl determinase pe Isao să-i aleagă.

Nu erau doar studenţi ai Universităţii Kokugakuin. Veniseră şi din alte părţi, de la Universitatea Nihon sau chiar de la licee. Lui Isao îi fusese prezentat şi un student de la Universitatea Keiō, dar nu-l acceptase în grup, pentru că, deşi era iscusit la vorbă, era superficial. Mai fusese unul care se declarase mare admirator al *Istoriei grupării Shinpūren*, însă după ce Isao a stat mai mult de vorbă cu el, s-a dovedit a fi un impostor, un activist de stânga care venise să-i spioneze.

De cele mai multe ori, un comportament simplu şi un zâmbet vesel erau semnele unui caracter de încredere, ale curajului şi, în consecinţă, ale unui spirit care nu se temea de moarte. Vorba lungă, cuvintele preţioase sau zâmbetul ironic trădau de obicei laşitate. Un chip tras şi palid şi un trup bolnăvicios ascundeau adesea o energie extraordinară. Graşii erau în general nu doar laşi, ci şi indiscreţi, iar cei slabi şi cu mintea logică nu aveau intuiţie. Isao ajunsese să-şi dea seama cât de multe spuneau chipul şi gesturile unui om.

Dacă-i priveai pe studenţii de la oraş, nimic nu te ducea cu gândul la cei peste două sute de mii de copii de la ţară care sufereau de foame. Termenul „copil subnutrit“ era mai degrabă folosit pentru a-i ironiza pe mâncăi şi nu mai transmitea furia celor neajutoraţi. Cu toate acestea, circula zvonul că până şi în Tokyo, la o şcoală generală din Fukagawa, inspectorii au descoperit cu surprindere că mulţi dintre copii luau găluştele de orez primite la şcoală şi le duceau acasă fraţilor mai mici. Însă la universitatea lui Isao nu era nici un student din acea zonă. Părinţii multora erau profesori de gimnaziu la ţară sau preoţi *shintō*. Doar câţiva

proveneau din familii înstărite, însă şi mai puţini din familii care nu aveau ce pune pe masă. Cei din familii de conducători spirituali, de un fel sau altul, de la ţară, cunoşteau bine condiţiile foarte grele de viaţă din satele sărace. Taţii lor, de cele mai multe ori, erau întristaţi de ceea ce vedeau şi indignaţi de ceea ce nu vedeau. Însă tot ce puteau face era să se mânie, pentru că nici preoţii, nici profesorii nu aveau o responsabilitate oficială faţă de sărăcia lucie a ţăranilor şi faţă de faptul că aceasta era complet ignorată.

Guvernul se pricepea bine să-i pună pe bogaţi şi săraci în cutii separate, de unde nu se puteau vedea unii pe alţii. Partidele, obişnuite să nu schimbe nimic nici în bine, nici în rău, îşi pierduseră puterea de a da lovituri la fel de ucigătoare pentru spirit cum fusese interzicerea săbiilor în anul al nouălea al Erei Meiji. Acum luaseră obiceiul să-şi lase victimele în viaţă.

Isao nu-şi pusese principiile pe hârtie. De vreme ce trăia într-o lume în care răul aproba nevolnicia şi lipsa de acţiune, singurul principiu trebuia să fie hotărârea de a acţiona, indiferent în ce fel. De aceea, când îi chestiona pe noii candidaţi, Isao nu le vorbea niciodată despre intenţiile sale şi nu le făcea promisiuni. Când ajungea cu vreunul dintre candidaţi în punctul în care simţea că l-ar putea primi în grup, lăsa la o parte puţin stricteţea lui obişnuită şi-l întreba: „Ce zici? Eşti cu noi?“

Urmându-i instrucţiunile, Izutsu şi Sagara făcuseră un dosar în care adunaseră, pe lângă fotografia fiecăruia, informaţii despre statutul social, familie şi ocupaţiile rudelor – aşa cum le declarase candidatul –, despre caracterul său, caracteristici fizice, aptitudini, lecturi preferate şi chiar şi relaţia cu fetele. Isao era fericit să constate că opt dintre cei douăzeci de studenţi erau fii de preoţi *shintō*. Mişcarea Shinpūren nu se încheiase odinioară, prin moarte. Vârsta medie a tinerilor era de optsprezece ani.

Izutsu îi întindea fişă după fişă, iar Isao le recitea, întipărin-du-şi în memorie informaţiile şi încercând să asocieze numele fiecăruia cu fotografia. Trebuia să fie capabil în orice moment să discute şi despre problemele personale ale membrilor grupului şi să le ofere cuvinte calde, de simpatie.

Ideea că politica mergea prost se potrivea perfect cu convingerea tinerilor că lumea întreagă mergea prost. Pe Isao nu-l preocupa această confuzie. În ceea ce-l privea, afişele cu femei frumoase care-i insultau privirea la toate chioşcurile de la colţul străzii, când mergea spre şcoală, erau o dovadă suficientă că politica mergea prost. Gruparea pe care încerca s-o creeze împreună cu prietenii săi trebuia să se bazeze pe simţul lor tineresc al ruşinii. Isao era ruşinat de starea lucrurilor.

— Acum o lună nici nu ştiai diferenţa dintre un fitil şi un detonator!

Sagara şi Izutsu se ciondăneau.

Isao a zâmbit pe tăcute. Le zisese prietenilor săi să se informeze în detaliu despre cum se umbla cu explozibili. Sagara l-a rugat să-i explice pe un văr de-al lui, care era inginer, iar Izutsu, pe un văr din armată.

— Iar tu pun pariu că nu ştiai dacă un fitil se taie drept sau oblic!

Izutsu nu se lăsa nici el mai prejos.

Cei doi au adus nişte fire lungi de iarbă, pe post de fitiluri, şi o bucată de creangă goală la mijloc, pe post de capsă detonantă. Erau gata să exerseze montarea unei bombe.

— Poftim o capsă detonantă, a zis Sagara, lăudăros, turnând praf cu vârful degetelor în gaura din creangă. Laşi o jumătate goală, iar în cealaltă jumătate îndeşi cât mai mult praf de puşcă.

Lemnul nu avea nici pe departe fascinaţia unei capse detonante adevărate, din alamă roşcată, ca o omidă de metal capricioasă şi în care nu te puteai

încrede, pentru că ascundea înăuntru destul explozibil cât să-ţi zboare mâna cu totul. Capsa lor detonantă era doar ce mai rămăsese dintr-o bucată de creangă, uscată pe dinăuntru. Dar ultimele raze ale soarelui mângâiau degetele grăbite şi murdare de pământ ale tinerilor, şi din direcţia în care se îndrepta timpul venea izul de ars al masacrului inevitabil. Se putea foarte bine să fi fost doar fumul care se înălţa de la vreo bucătărie, însă în combinaţie cu razele soarelui avea puterea să transforme pământ în praf de puşcă şi crengi goale în capse detonante.

Cu mare grijă, Izutsu a strecurat firul de iarbă în capsa detonantă şi apoi l-a retras, ca să măsoare cât de mult rămăsese neumplut cu praf de puşcă. A făcut un semn cu unghia şi a aşezat firul lângă altul care avea să fie fitilul, pe care l-a tăiat la lungimea potrivită. În cele din urmă, a introdus cu grijă fitilul în capsa detonantă exact cât trebuia. Dacă l-ar fi introdus prea mult, ar fi explodat.

— N-avem piedică!

— Pune-i piedică cu degetul. Să ai mare grijă!

Faţa lui Izutsu era scăldată în sudoare şi roşie toată, semn al concentrării. Aşa cum fusese învăţat, a apucat capsa detonantă cu mâna stângă, cu arătătorul la un capăt, cel mijlociu peste porţiunea umplută cu praf de puşcă şi degetul mare acoperind capătul gol. Peste capătul gol şi-a pus apoi degetul mare şi arătătorul de la mâna dreaptă, pe post de piedică. A dus amândouă mâinile în jos, lângă coapsa stângă, şi şi-a întors rapid capul spre dreapta. Răsucind cu mâna dreaptă, fără ezitare, a prins fitilul de capsa detonantă. Pe parcursul operaţiunii şi-a ţinut capul întors şi nu s-a uitat deloc la ce făcea, pentru a se proteja în cazul în care capsa ar fi explodat.

— Exagerezi, i-a spus Sagara, zeflemitor. Eşti aşa de răsucit că n-au să-ţi mai ajungă mâinile până la bombă. Şi, în fond, de ce te chinui să protejezi aşa o mutră?

Mai rămăsese doar să bage capsa detonantă într-o încărcătură de explozibil şi să aprindă fitilul. Sagara, cu un aer serios, l-a ajutat pe Izutsu, folosind un bulgăre de pământ pe post de explozibil. Acum trebuia dat foc. Flacăra chibritului, apropiată de firul de iarbă, n-avea desigur puterea să-l aprindă. Aproape că nici nu se vedea în lumina apusului. Chibritul a ars până la jumătate şi s-a stins. Un fitil de treizeci de centimetri ţinea patruzeci sau patruzeci şi cinci de secunde. Firul de iarbă fusese tăiat la treizeci şi cinci de centimetri, aşa că cei doi au stat cu ochii pe ceas, numărând până la cincizeci de secunde.

— Fugi!

— Gata, sunt deja la o sută de metri distanţă.

În continuare aşezaţi, cei doi simulau că alergaseră din răsputeri, iar acum gâfâiau. S-au uitat unul la celălalt şi au izbucnit în râs.

Trecuseră treizeci de secunde, şi încă zece. Graţie timpului scurs şi imaginaţiei lor, explozibilul era acum departe de ei, cu fitilul aprins şi flăcăruia căţărându-se încet pe el, ca o gărgăriţă.

În cele din urmă bomba nevăzută a explodat. O vietate coruptă şi murdară a zvâcnit, ca pradă unui sughiţ, apoi a fost spulberată în cele patru zări. Copacii din jur s-au cutremurat. Totul a devenit transparent. Până şi sunetul a devenit transparent, lovindu-se de cerul roşu… apoi s-a aşternut tăcerea.

— Mai bună e sabia, a zis Isao brusc, ridicându-şi ochii din dosar. Ne trebuie neapărat douăzeci de săbii. Unii dintre prietenii noştri pot cu siguranţă să le ia pe ascuns de acasă.

— N-ar fi bine să învăţăm cum să mânuim sabia din poziţie aşezată şi să exersăm pe cadavrele criminalilor executaţi?

— N-avem prea mult timp la dispoziţie.

Isao vorbea calm, însă în urechile prietenilor vocea lui a sunat ca un poem incandescent.

— Mai degrabă, a continuat el, pe cât posibil înainte de începerea cursurilor, sau, dacă nu, chiar şi după, aş vrea să participăm cu toţii la tabăra de purificare a Maestrului Kaidō. Acolo putem vorbi despre orice şi ne putem antrena în ce fel vrem noi. În plus, dacă mergem la cursurile lui, nu obiectează nimeni că plecăm de acasă.

— Dar e groaznic să-l asculţi vorbind de dimineaţă până seara despre viciile buddhismului!

— Trebuie să răbdaţi. E un om care ne înţelege perfect, a replicat Isao. Apoi s-a uitat la ceas şi s-a ridicat brusc.

Isao şi prietenii săi au aşteptat special să treacă puţin de ora şase. Prin crăpătura porţii de serviciu a şcolii, deja încuiată, au aruncat un ochi spre templul din curte. În penumbra serii, câţiva studenţi erau adunaţi laolaltă. După cum se uitau în toate părţile, stinghereala lor era evidentă.

— Hai să-i numărăm, a şoptit Isao.

— Au venit toţi! Izutsu nu-şi putea ascunde bucuria.

Dar Isao ştia că nu trebuia să cadă pradă satisfacţiei de a fi obiectul încrederii celorlalţi. Era cu siguranţă foarte bine că veniseră toţi, dar veniseră pentru că-i chemase o telegramă. Pentru că aşteptau ca ceva să se întâmple. Cu alte cuvinte, pentru că erau nechibzuit de curajoşi, ca orice tânăr. Ca să le întărească voinţa, avea s-o cufunde în apă rece.

Cu soarele la apus în spate, acoperişul din tablă al templului era întunecat, dar îmbinarea bârnelor de la colţuri se profila superb printre crengile lucioase ale stejarilor de piatră şi ale arborilor de zelkova. Razele soarelui poposeau pe pietrişul de granit din jurul templului, creând umbre în jurul fiecărei pietricele, negre ca strugurii în pârg. Doi arbori de *sakaki* aveau trunchiurile umbrite de construcţia templului, în timp ce vârfurile, înălţate deasupra, primeau din plin lumina soarelui.

Douăzeci de tineri îl înconjuraseră pe Isao, care stătea cu spatele la templu. Aşa cum îl priveau în tăcere, le simţea strălucirea din ochi, datorată atât focului interior, cât şi soarelui care-i bătea în faţă. Le simţea dorinţa de a avea o putere arzătoare care să-i ridice la ceruri. Le simţea dependenţa de el.

— Vă felicit că v-aţi adunat cu toţii astăzi aici. Mă bucur nespus că nu lipseşte nimeni, nici chiar cei de foarte departe, din Kyūshū. Însă eu nu v-am chemat, cum credeţi voi, cu un scop. Nu există nici un scop. Aţi venit din toate colţurile Japoniei, aţi venit purtând fiecare un vis în suflet, dar aţi venit degeaba.

Grupul a fremătat şi s-au auzit voci şoptite. Isao a ridicat glasul.

— Aţi înţeles? Adunarea de azi n-are nici un rost. Nu are vreun scop şi nici nu v-am chemat să vă încredinţez vreo misiune.

Isao s-a oprit. Au încetat şi şoaptele. Peste grup s-a lăsat tăcerea, odată cu întunericul care-i învăluia.

Brusc, cineva a ţipat supărat. Era un fiu de preot din regiunea Tōhoku, pe nume Serikawa.

— Te joci cu noi? Când mă gândesc că ţi-ai bătut joc, simt că nu mai pot de furie. Înainte să plec de acasă, am băut ultima ceaşcă de apă împreună cu tatăl meu, pentru a-mi lua adio. Tatălui meu întotdeauna i-a fost milă de bieţii ţărani şi mi-a spus că nu putem sta cu mâinile în sân. Când am primit telegrama, n-a spus nimic, însă a băut cu mine ceaşca de rămas-bun şi m-a petrecut până la poartă. Dacă află că am fost tras pe sfoară, crezi că n-o să aibă nimic de zis?

— Aşa e! Serikawa are dreptate! a intervenit repede alt tânăr.

— Ce prostii tot spuneţi? Nu-mi aduc aminte să vă fi făcut vreo promisiune! În telegramă scria doar „Adunarea!“ Voi v-aţi închipuit fiecare ce-aţi vrut. Ce scria în telegramă? Ce scria, în afară de timp şi loc? Ia spuneţi!

Isao îi ironiza pe un ton cât se poate de calm.

— E la mintea cocoşului! Dacă te pregăteşti pentru ceva important, doar n-ai să scrii limpede într-o telegramă! Ar fi trebuit să stabilim un cod al nostru şi să obţinem de la tine o promisiune clară! Şi nu se mai întâmpla aşa, a spus Seyama, un elev de liceu de aceeaşi vârstă cu Isao – însă el locuia în cartierul Shibuya, aşa că nu făcuse cine ştie ce efort pentru a se prezenta la convocare.

— Nu se mai întâmpla „aşa“ cum? Doar ne-am întors la situaţia dinainte, în care nu era vorba de nici o acţiune. V-aţi dat seama că aţi presupus greşit, şi cu asta basta.

Întunericul se aşternuse şi trăsăturile tinerilor se distingeau tot mai greu. S-a lăsat o tăcere prelungă, întreruptă doar de zumzăitul insectelor.

— Şi atunci ce-ar trebui să facem? a murmurat cineva, pe un ton îndurerat.

Isao a răspuns pe loc:

— Cei care vor să se întoarcă acasă, sunt liberi s-o facă.

O siluetă în cămaşă albă s-a desprins de grup şi s-a îndrep-tat către poarta universităţii. Imediat a fost urmată de alte două. Serikawa n-a plecat. S-a aşezat pe vine lângă gardul templului, şi-a luat capul în mâini şi, peste câteva momente, s-a auzit suspinând:

— Nu pot să mă întorc acasă. Nu pot.

— De ce nu plecaţi toţi? Am vorbit atâta, şi tot n-aţi priceput? a strigat Isao.

Nu i-a răspuns nimeni. Mai mult, tăcerea de acum se deosebea ca substanţă de cea dinainte. Era o tăcere care dădea senzaţia că ceva imens, monstruos, pândeşte din întuneric. Pentru prima oară, tăcerea i-a spus ceva lui Isao. Era caldă, duhnea a animal, iar sângele îi pulsa.

— Foarte bine. Atunci voi, cei care aţi rămas, fără speranţe şi fără aşteptări de nici un fel, sunteţi pregătiţi să vă puneţi viaţa-n joc pentru ceva care, cel mai probabil, nu va avea nici o importanţă?

— Da, a răspuns o voce, voit demnă.

Serikawa s-a ridicat şi s-a îndreptat spre Isao. Prin întunericul gros să-l tai cu cuţitul, ochii lui încă uzi de lacrimi s-au apropiat, iar vocea, sugrumată de plâns, a rostit ferm, dar abia auzit:

— Rămân şi eu. Merg oriunde vreţi şi nu mai spun nimic.

— Bine. Atunci haideţi să jurăm dinaintea zeilor. Mai întâi ne închinăm, apoi am să rostesc jurământul. Voi o să repetaţi după mine, în cor.

Isao, Izutsu, Sagara şi cei şaptesprezece tineri rămaşi au bătut din palme, în semn de închinare. Sunetul a răsunat limpede în întuneric, ca o vâslă ce lovea apa mării. Isao a început:

— Fie ca noi, învăţând din puritatea Grupării Vântului Divin, să ne punem vieţile în joc pentru a alunga demonii şi spiritele rele.

Un cor de voci tinereşti a repetat:

— Fie ca noi, învăţând din puritatea Grupării Vântului Divin, să ne punem vieţile în joc pentru a alunga demonii şi spiri-tele rele.

Vocea lui Isao reverbera în uşile vechi din lemn ale templului. Puternică şi profundă, îi izvora din pieptul trist şi curajos cu toată energia nălucilor tinereţii. Pe cer apăruseră deja stele. În depărtare se auzeau trecând tramvaie. Isao a continuat:

— Fie ca noi să fim prieteni de nădejde şi să ne ajutăm unii pe alţii pentru a înfrunta greutăţile care ne apasă ţara. Fie ca noi, fără a căuta vreodată putere sau bunăstare personală, să luptăm până la moarte pentru a deveni piatra de fundaţie a Restaurării.

Când au terminat, unul dintre tineri i-a strâns mâna lui Isao, ţinând-o între palmele sale. Imediat, toţi au început să-şi dea mâna şi să se lupte care-i strânge mâna primul lui Isao. Ochii li se obişnuiseră cu întunericul şi, sub cerul înstelat, fiecare întindea mâna, strângând mâinile încă nestrânse. Nimeni nu vorbea. În acel moment cuvintele erau de prisos.

Peste tot erau mâini întinse, ca o iederă ivită din întuneric, şi în fiecare frunză, fie ea umedă, uscată, aspră sau moale la atingere, se simţea puterea. Momentul îi unise şi toţi împărtăşeau aceeaşi căldură a trupurilor şi acelaşi sânge care le curgea prin vine.

Isao şi-a închipuit că, într-o noapte, pe câmpul de luptă, îşi va strânge la fel mâinile cu tovarăşii săi, luându-şi rămas-bun înainte de a muri. Scăldat în satisfacţia de a-şi fi făcut datoria şi în propriul său sânge, cu conştiinţa alertă la culme, acolo unde sângeriul durerii şi albul bucuriei supreme se împletesc…

Fiind douăzeci de oameni, nu se puteau întâlni la Academia Seiken, unde tatăl lui Isao i-ar fi luat imediat la întrebări. Casa lui Izutsu era şi ea prea mică. Nu era bună nici casa lui Sagara.

Acest lucru le dăduse bătăi de cap celor trei încă de la început, dar nu găsiseră o soluţie potrivită. Chiar dacă ar fi pus la un loc toţi banii lor de buzunar, tot n-ar fi putut plăti pentru douăzeci de persoane, dacă s-ar fi întâlnit la vreun restaurant. Nici la ceainărie nu se puteau discuta treburi serioase.

După strângerile de mâini care le-au pecetluit jurământul făcut sub cerul înstelat, Isao n-ar fi vrut să-i trimită imediat pe toţi acasă. I se făcuse foame, şi probabil că şi celorlalţi. Neavând o soluţie, s-a uitat neputincios în jur. În dreptul porţii principale a remarcat o luminiţă arzând şi, uşor într-o parte, ceva ce părea să plutească prin aer. Era silueta unei femei care nu voia să fie văzută şi stătea cu chipul plecat. Odată ce-a descoperit-o, Isao a simţit că nu-şi mai putea desprinde privirile de la ea.

O părticică din inima sa o recunoscuse deja pe femeie. Însă restul inimii îşi dorea să mai aştepte puţin fără s-o recunoască. Chipul care plutea în întuneric, fără a avea încă un nume, era ca o

apariţie strălucitoare şi misterioasă. Aşa cum, mergând seara pe o potecă, aroma te face să ghiceşti prezenţa măslinilor parfumaţi în floare, înainte de a-i vedea. Isao voia să oprească timpul în loc, măcar încă puţin. În acel moment, femeia era doar o femeie, fără nume.

Şi nu era doar atât. Datorită numelui său ascuns, datorită promisiunii de a-i ţine numele ascuns, făptura se transformase într-o esenţă miraculoasă, ca o floare ce plutea pe înălţimi întunecate, susţinută de o invizibilă tulpină. Esenţa dinaintea existenţei, fantasma dinaintea realităţii, semnul dinaintea realităţii… toate sugerau prezenţa unei forţe încă şi mai puternice, care se contura plutind în aer… şi care era ea.

Isao nu strânsese niciodată în braţe o fată, însă acum, simţind acea copleşitoare „feminitate ce precedă femeia“, înţelegea şi el, fără urmă de îndoială, ce înseamnă extazul. Pe *ea*, o putea îmbrăţişa chiar acum, imediat. Era aproape de el, în timp, dar încă puţin îndepărtată, în spaţiu. Emoţia care-i umplea pieptul lui Isao era ca un abur ce ar fi putut-o învălui. Şi totuşi, când ar fi dispărut fără urmă, Isao ar fi putut-o uita de îndată, ca un copil.

După ce şi-a petrecut un timp complet preocupat de acea prezenţă, Isao n-a mai putut suporta aşteptarea, deşi mai înainte îşi dorise să oprească timpul în loc.

— Aşteaptă-mă puţin, i-a ordonat lui Izutsu suficient de tare cât să audă toată lumea.

În pas rapid, s-a îndreptat spre poartă. Chimonoul alb cu imprimeu indigo a fost înghiţit de întuneric, în sunetul tot mai stins al sandalelor din lemn care se îndepărtau pe alee.

Isao a ieşit pe portiţa laterală. Aşa cum îşi imaginase, femeia care aştepta acolo era Makiko.

Avea părul aranjat altfel decât de obicei, lucru pe care până şi Isao, cu toată lipsa lui de experienţă, l-a remarcat imediat. Era o coafura

elegantă care-i acoperea urechile, lăsând numai câteva şuviţe ondulate înspre tâmple şi dând chipului un aer de miste-rios rafinament. Deşi nu folosea multă pudră, ceafa îi ieşea în evidenţă, ca o sculptură în relief. Purta un chimono în stil Akashi, albastru-închis. Isao i-a simţit dintr-odată parfumul.

— Domnişoară Makiko, de ce-aţi venit aici?

— Cum de ce, nu v-aţi adunat cu toţii la ora şase să depuneţi un jurământ?

— De unde aţi aflat? a întrebat Isao, uimit la culme.

Makiko a râs, lăsând să i se zărească dinţii de un alb sclipitor.

— Ce-i cu tine? Nu chiar tu mi-ai spus?

Dacă stătea şi se gândea, era posibil ca acum câteva zile, preocupat de faptul că n-aveau un loc bun de întâlnire, să fi pomenit de faţă cu ea, însă fără intenţie, ora şi locul jurământului. Ca principiu, avea încredere în Makiko şi nu se ascundea de ea, dar de data asta se simţea ruşinat că-i dăduse o informaţie importantă şi apoi îi ieşise complet din minte. Poate că-i lipsea o anumită calitate indispensabilă unui conducător, celui care dirijează oameni şi dă naştere evenimentelor. În plus, nu putea să nu se întrebe dacă această scăpare a lui nu era un semn de slăbiciune faţă de Makiko. Aşa cum nu i se întâmpla cu tovarăşii săi, în prezenţa fetei se străduia să pară un tânăr nepăsător…

— M-am mirat să vă văd aşa… Totuşi, de ce aţi venit?

— M-am gândit că, dacă se adună atât de mulţi tineri, îţi va fi greu să găseşti un loc potrivit unde să-i duci. Îmi imaginez că, înainte de toate, vi s-a făcut şi foame.

Isao s-a scărpinat în cap, cu un gest copilăresc.

— Ne-am bucura desigur să vă poftim la noi acasă, dar pentru că este destul de departe de aici, tata m-a sfătuit să vă duc la un restaurant de

sukiyaki în Shibuya şi mi-a lăsat bani de cheltuială. El personal nu poate veni, fiind invitat la o adunare a poeţilor, aşa că vă ofer eu trataţia astăzi. Să nu-ţi faci griji, pentru că avem bani suficienţi, a spus Makiko, ridicând brusc braţul şi punându-i dinaintea ochilor geanta mare de panama. Încheietura mâinii s-a invit pentru un moment din mânecă, albă şi delicată, dar transmiţând totuşi ceva din oboseala sfârşitului de vară.

19

Cam în aceeaşi perioadă, la invitaţia unui coleg pasionat de recitarea textelor de teatru Nō, Honda a mers să vadă piesa *Matsukaze*, jucată la Teatrul de Nō din Ōsaka, cu Kanesuke Noguchi din Tokyo în rolul principal, *shite*, şi cu Yazō Tamura în rolul secundar, *waki*. Sala de teatru era în cartierul Tennōji-Dōgashiba, pe coasta de est a dealului Uemachi, între Templul Tennōji şi castelul Ōsaka. La începutul Erei Taishō, aceasta fusese o zonă retrasă, cu vile superbe. Acum, pe acelaşi loc se înălţau reşedinţe spaţioase cu ziduri înalte. Într-una dintre acestea fusese construită o sală de teatru Nō, prin generozitatea familiei Sumitomo.

Mulţi dintre invitaţi erau comercianţi de înaltă clasă, pe care Honda îi ştia din vedere. Cât despre Kanesuke Noguchi, actorul vestit pentru vocea sa aparte, Honda fusese prevenit de către colegul său că nu avea voie sub nici o formă să râdă, chiar dacă i se va părea că aude o gâscă sugrumată. Pe de altă parte, colegul îl asigurase că piesa îl va mişca, chiar dacă nu era cunoscător.

Honda ajunsese la vârsta la care acest gen de sfaturi nu-l mai deranjau. Deşi raţiunea, care odinioară fusese baza acţiunilor lui, începuse să i se clatine pe la începutul verii, când îl cunoscuse pe Isao Iinuma, nu-şi schimbase nici modul de gândire, nici obiceiurile de zi cu zi. Ajunsese din nou să creadă că nimic nu-l va mişca vreodată, aşa cum niciodată nu luase sifilis.

De îndată ce a luat sfârşit dialogul dintre preot – personajul *waki* – şi nebun, *shite* şi *tsure*[46] şi-au făcut apariţia dinspre stânga, de pe culoarul lateral al scenei. Colegul i-a explicat lui Honda că muzica liniştită ce se auzea acum se numea *shin no issei* şi însoţea în mod tipic intrarea pe scenă a celor doi,

însă numai în piesele cu zei – *Matsukaze* fiind singura excepţie, într-atât de mult era considerată muzica ca fiind o expresie a forţelor divine.

46 *Tsure* – personaj asistent al personajului principal, shite, în piesele de teatru Nō.

Matsukaze şi Murasame, amândouă îmbrăcate în veşminte albe care lăsau să se zărească, dedesubt, poalele robelor roşii, s-au oprit faţă în faţă pe culoarul lateral şi au început să cânte împreună, liniştit, precum ploaia înghiţită de nisipul unei plaje:

> *În această lume trecătoare şi tristă, împingem căruţul cu saramură…*[47]

47 Din raţiuni stilistice şi de coerenţă, în textul lui Mishima am optat pentru o traducere proprie în locul versiunii româneşti consacrate piesei, care figurează în *Teatru Nō*, cuvânt înainte, traducere şi note de Stanca Cionca, Editura Univers, Bucureşti, 1982.

Honda era distras de reflexia pinilor pe scena lustruită din lemn de chiparos, în lumina foarte puternică, însă referirea la „lumea trecătoare şi tristă“ i-a atras atenţia. Vocea clară şi uşoară a lui *tsure* se împletea cu vocea profundă şi melancolică a lui Kanesuke Noguchi.

Cuvintele se auzeau limpede şi se întipăreau uşor în minte:

> *În această lume trecătoare şi tristă, împingem căruţul cu saramură…*

Versul cu siluetă delicată, subţire s-a strecurat în sufletul lui Honda, creând o imagine graţioasă. Pe Honda l-a trecut un fior, fără să-şi dea seama de ce.

Cântul ajunsese la cel de-al doilea vers:

> *Valurile bat aproape, aici în golful de la Suma, iar luna ne mişcă până la lacrimi, udându-ne mânecile chimonoului…*

După cântul intonat împreună, *shite*, în rolul lui Matsukaze, şi-a început povestea:

Vântul de toamnă ne întristează inimile, iar marea e puţin îndepărtată…

Kanesuke Noguchi purta pe chip masca unei tinere de o frumuseţe rară, însă vocea lui nu se potrivea nicidecum, amintind mai degrabă de scârţâitul metalului ruginit. Mai recita şi poticnit, iar stilul său părea să sfâşie eleganţa poemului în mii de bucăţele. Cu toate astea, vocea crea o atmosferă ca o ceaţă fină şi întunecată, ca o rază de lună ce poposea asupra unei mobile cu incrustaţii de sidef, uitată într-un colţ de cameră al unui palat căzut în ruină. Lumina pătrundea printr-un oblon de bambus vechi şi rupt, făcând să sclipească şi mai elegant bucăţelele de scoică împrăştiate.

Treptat, însă, vocea actorului n-a mai fost deranjantă. Dimpotrivă, părea că doar aşa pot fi exprimate adânca tristeţe a frumoasei Matsukaze şi rătăcirile dragostei ei pe acel tărâm al morţilor.

De la un anumit moment încolo, Honda n-a mai fost sigur că imaginile care i se perindau înaintea ochilor erau reale sau închipuite. Podeaua lustruită a scenei oglindea veşmintele albe ale celor două tinere, cu poalele robelor interioare de un roşu aprins, ca marea lângă ţărm.

În mintea lui Honda încă mai stăruiau primele cuvinte ale cântului:

În această lume trecătoare şi tristă…

De fapt, nu era vorba de sensul acelor cuvinte, ci de semnificaţia fiorului pe care l-a simţit când *shite* şi *tsure* au recitat împreună versul, într-o perfectă nemişcare, ca o ploaie fină ce cade tăcut.

Care era acea semnificaţie? În acea clipă, frumuseţea însăşi păşea în faţa ochilor lui. Şovăitoare precum fluierarul atât de priceput la zbor, însă nesigur pe pământ, vârfurile picioarelor, în şosetele *tabi* de un alb imaculat, făceau primii

paşi în lumea omului. Dar această frumuseţe putea fi întâlnită doar o dată în viaţă. Omul nu putea decât să şi-o întipărească în memorie şi, amintindu-şi-o, să reflecteze la ea. O frumuseţe de o nobilă inutilitate, lipsită de scop…

Piesa de teatru continua în pas cu gândurile lui Honda, trezind în curgerea ei lină emoţii şi trăiri sufleteşti.

> *Ne ducem zilele în această lume nefericită şi, geloase pe luna cea liberă, scoatem apă din mare…*

Pe scenă nu mai erau fantomele a două tinere frumoase care se mişcau şi cântau, în lumina lunii. Prezenţa lor se transformase în ceva greu de exprimat în cuvinte, ceva ce ar fi putut fi numit spiritul timpului, esenţa emoţiilor, visul care invadează realitatea. Fără scop şi fără sens, înfăţişând privirii o frumuseţe ca de pe altă lume.

Încet-încet, Honda era purtat pe un tărâm întunecat. Gândurile-i căpătaseră o formă clară: existenţa lui Kiyoaki, viaţa lui, cele rămase în urma lui… şi-a dat seama că de multă vreme nu se mai gândise atât de intens la toate astea. Viaţa lui Kiyoaki era uşor de asemuit cu o boare parfumată ce pluteşte câteva momente prin aer, apoi dispare. Dar, dacă se gândea aşa, păcatul şi durerea lui Kiyoaki nu s-ar fi stins nicicând, iar el, Honda, nu şi-ar fi găsit liniştea niciodată.

Şi-a adus aminte de o conversaţie neobişnuit de lungă pe care o purtase odată cu prietenul său. Erau în curtea şcolii, înainte de începerea cursurilor, într-o dimineaţă cu cer senin şi zăpadă. Se aşezaseră într-un mic pavilion înconjurat de straturi de flori şi ascultau zgomotul fin al picăturilor de apă de la zăpada care se topea.

Era o primăvară timpurie, în anul al doilea al Erei Taishō. Kiyoaki şi Honda împliniseră amândoi nouăsprezece ani. De atunci mai trecuseră nouăsprezece ani.

În discuţia lor, Honda susţinea că, peste o sută de ani, el şi Kiyoaki aveau să fie incluşi în curentul de gândire al epocii lor, laolaltă cu cei pe care-i dispreţuiau atât de mult, şi asta doar pe baza unor asemănări infime. Vorbise şi despre ironia relaţiei dintre istorie şi voinţa umană, afirmând hotărât că, la o analiză riguroasă, orice om cu voinţă puternică poartă în suflet şi o frustrare imensă, şi singurul mod de a participa la cursul istoriei era „să fii o particulă lipsită de voinţă, mereu neschimbată şi frumoasă“.

Vorbise în termeni foarte abstracţi, însă avea în faţa ochilor frumuseţea sclipitoare a lui Kiyoaki, în acea dimineaţă însorită, cu zăpadă care se topea. Cuvintele lui Honda făceau de fapt portretul lui Kiyoaki, tânărul atât de lipsit de voinţă şi atât de mânat de emoţii: „o particulă lipsită de voinţă, mereu neschimbată şi frumoasă“.

O sută de ani aveau să aducă şi o perspectivă diferită. Însă nouăsprezece ani, cât trecuseră, erau prea puţin pentru o generalizare şi prea mult pentru o analiză a detaliilor. Imaginea lui Kiyoaki încă nu se amestecase cu siluetele tinerilor duri şi insensibili din echipa de *kendō*. Cu toate astea, tipul său particular de „figură eroică“, un fel de predecesor al scurtei perioade de la începutul Erei Taishō când sentimentalismul se bucura de popularitate, îşi pierduse din culoare odată cu trecerea timpului.

Fiecare an ce trece nu uită să-şi ceară birul, iar ceea ce era odată sublim devine ilar. Ceva se corodează. Dacă învelişul e cel care se corodează, asta nu înseamnă oare că sublimul există doar la suprafaţă, iar miezul este cel golit de sens şi ridicol? Sau poate că întregul e sublim, iar peste el se aşterne, ca o coajă, ridicolul.

Când se gândea la el însuşi, Honda nu se îndoia că era un om înzestrat cu voinţă. Însă chiar şi aşa, nu putea să nu se întrebe dacă într-adevăr, cu voinţa lui, a reuşit să împlinească sau să schimbe

ceva, nu în curgerea istoriei, dar măcar în societatea în care trăia. De multe ori, în sala de judecată, hotărârile lui au dictat dacă un om trăia sau murea. Pe moment, actele sale păreau să aibă o importanţă covârşitoare, însă odată cu trecerea timpului şi-au pierdut acea valoare: în ultimă instanţă, toţi oamenii mor, iar el n-a făcut decât să grăbească ce le fusese sortit. Morţile erau toate îngrămădite într-un ungher al istoriei, unde erau curând înghiţite. Cât despre condiţiile îngrijorătoare ale lumii actuale, deşi în mod evident nu fuseseră create sau influenţate de voinţa lui, îl constrângeau în permanenţă în activitatea lui ca judecător. Nu putea spune în ce măsură deciziile pe care le lua izvorau din propria lui voinţă şi în ce măsură erau dictate, fără ca el să-şi dea seama, de curentul de gândire al timpului său.

Honda a mai privit o dată, atent, lumea în care trăia. Oricât a căutat, n-a reuşit să descopere vreo urmă a unui tânăr numit Kiyoaki, a sentimentelor sale puternice, a morţii sale, a vieţii sale frumoase. Moartea s-a n-a avut nici un efect, pentru că nimic n-a fost schimbat prin ea. Ca şi cum ar fi fost şters cu totul din istorie.

Honda şi-a dat seama că previziunile pe care le făcuse cu nouăsprezece ani în urmă erau uimitor de corecte. El, care explicase frustrarea celor ce au voinţa să participe la istorie, a înţeles că funcţiona eficient ca individ numai datorită acelei frustrări. Acum, cu nouăsprezece ani mai târziu, îl invidia pe Kiyoaki pentru totala sa lipsă de voinţă şi pentru faptul de a nu fi lăsat nimic în urma lui: recunoscuse în Kiyoaki, cel total şters din istorie, o substanţă superioară voinţei de participare la istorie a lui Honda.

Kiyoaki fusese frumos. Viaţa sa fusese lipsită de scop şi de folos. Păşise uşor şi rapid prin această lume. Frumuseţea lui a durat doar o clipă, unică, aşa cum spunea versul din piesa Nō:

În această lume trecătoare şi tristă…

În timp ce frumuseţea lui Kiyoaki dispărea în neant, un alt chip de tânăr şi-a făcut apariţia, limpede şi agresiv. În cazul lui Kiyoaki, de fapt doar frumuseţea era irepetabilă. Restul însuşirilor lui cereau repetarea, cereau reincarnarea. Ceva rămăsese neîmplinit în Kiyoaki, ceva ce nu-şi găsise expresia pentru a ieşi la suprafaţă…

Chipul celuilalt tânăr… îşi scosese casca de *kendō*, cu barele vizierei strălucind în lumina soarelui de vară. Şiroind de sudoare, trăgea cu nesaţ aer în piept prin nările umflate, cu buzele strânse, ca tăişul unei săbii.

Personajele pe care le privea Honda pe o scenă scăldată în lumină nu mai erau *shite* şi *tsure*, cele două femei frumoase care scoteau apă din mare. Personajele erau acum doi tineri eleganţi din vremuri diferite, care ba şedeau, ba se ridicau sub razele lunii… Doi tineri de aceeaşi vârstă. De la distanţă, semănau, însă, dacă-i priveai de aproape, caracterele lor diametral opuse deveneau evidente. Mâinile unuia, puternice şi bătătorite de la mânerul sabiei, şi mâinile celuilalt, albe şi fără vlagă, scoteau pe rând, harnice, apă din marea timpului. Din când în când, sunetul unui fluier, ca o rază de lună ce pătrundea printre nori, străpungea trupurile pământene ale celor doi. Cu schimbul, trăgeau căruţul cu butoaiele pline cu apă sărată, împodobit cu pânză de damasc roşie, cu roţile lui mari, pe oglinda apei, la malul mării. Însă, de data aceasta, ce auzea Honda în minte nu mai era versul cel elegant şi istovit din piesă, „în această lume trecătoare şi tristă…“

Cuvintele se schimbaseră brusc, luând forma unei sutre:

> *Şase căi pe care trebuie să păşească fiinţele renăscute, fără răgaz, precum roata în mişcare.*

Pe scenă, roţile căruţului s-au pus în mişcare, învârtindu-se iar şi iar…

Honda şi-a amintit diversele teorii ale transmigrării şi reincarnării, de studiul cărora se ocupase la un moment dat. La origine, în sanscrită, şi transmigrarea, şi reincarnarea sunt redate prin acelaşi cuvânt, *samsāra*. Conform doctrinei transmigrării, oamenii trebuie să străbată fără încetare cele Şase Căi ale Reincarnării, sau cele Şase Lumi ale Rătăcirii, având de-a face cu iadul, foametea, bestiile, demonii, oamenii şi cerurile. Câteodată termenul „reincarnare“ este folosit pentru a exprima trecerea de la Rătăcire la Iluminare. În acel caz, transmigrarea ia sfârşit. Transmigrarea presupune reincarnare, însă reincarnarea nu presupune întotdeauna transmigrare.

În orice caz, buddhismul recunoaşte că există o entitate care suferă transmigrarea, dar n-o consideră a fi ceva constant, care nu se transformă. Pentru că buddhismul neagă existenţa sinelui, nu recunoaşte nici existenţa sufletului, vorbind doar despre un nucleu abia perceptibil, aflat în centrul activităţii mentale, care este legat de continua naştere şi moarte care însoţeşte transmigrarea. Aceasta este entitatea transmigrării, aşa-numita „conştiinţă ālaya“ din doctrina Conştiinţei Unice.

De vreme ce, pe această lume, fiinţele n-au suflete în miezul lor, iar lucrurile fără viaţă, apărute prin pură cauzalitate, n-au nici măcar miez, buddhismul consideră că nimic în această lume nu are cu adevărat substanţă.

Dacă entitatea care suferă transmigrarea este conştiinţa ālaya, atunci modul prin care se îndeplineşte transmigrarea este karma. Mai departe teoriile deveneau tot mai împărţite şi mai detaliate – cele „o sută de mii de controverse“ ale studiilor buddhiste. Conform unei teorii, conştiinţa ālaya este deja maculată prin păcat şi de aceea este ea însăşi karma. Conform alteia, era doar pe jumătate

maculată, iar cealaltă jumătate rămăsese pură, şi de aceea ālaya putea fi puntea către salvare.

Honda îşi amintea că studiase cu interes toate aceste teorii complexe despre karma şi despre originea lucrurilor. Studiase şi despre complicata metafizică a succesiunii celor Cinci Agregate, însă amintirile deveniseră vagi şi nu mai avea siguranţă.

Între timp, piesa Nō ajunsese la punctul culminant din prima jumătate:

> *SHITE: Şi în ciubărul ăsta a intrat luna!*
> *COR: Ce bucurie, luna a intrat şi aici!*
> *SHITE: Luna e una singură.*
> *COR: Dar oglindirile sunt două. În seara asta cu flux purtăm luna cu noi, în căruţ. O purtăm cu bucurie pe drumul de la malul mării.*

Pe scenă apăruseră din nou cele două tinere frumoase, Matsukaze şi Murasame. *Waki*, preotul, s-a ridicat de la locul său. Honda putea distinge chipul fiecărui spectator şi auzea fiecare bătaie de tobă.

Acea noapte nedormită de la hotelul din Nara, în luna iunie, când crezuse că a văzut dovada reincarnării lui Kiyoaki, i se părea acum un moment din trecutul îndepărtat. În fundaţia raţiunii sale apăruse fără îndoială o fisură, dar pământul o umpluse imediat, iar vegetaţia bogată a verii o învăluise, ascunzând cu totul amintirea acelei nopţi. La fel ca în piesa pe care o vedea acum, o fantomă îi atinsese raţiunea, iar aceasta, pentru puţin timp, încetase să funcţioneze. Cu siguranţă că Isao nu era singurul tânăr care avea aluniţe aidoma lui Kiyoaki. Iar cascada unde îl întâlnise nu era neapărat cea de care pomenise Kiyoaki în delirul său. Erau doar două coincidenţe, prea puţin pentru a dovedi reincarnarea.

Cunoscând atât de bine procedurile de drept penal, lui Honda i se părea acum o prostie

concluzia pe care o trăsese atunci legat de reincarnarea lui Kiyoaki. Dorinţa de a crede în aceasta îi strălucea în adâncul sufletului ca o mică baltă pe fundul unei fântâni secate, dar raţiunea îi spunea categoric că fântâna era deja secată. Era însă mai înţelept să nu analizeze dacă raţiunea sa mai avea o bază sănătoasă sau nu. Cel mai bine era să lase lucrurile aşa cum erau.

„Ce prostie!“ şi-a spus Honda în sinea lui. „Ce mare prostie! Cum poate un judecător de treizeci şi opt de ani să gândească aşa?“

Oricât de sistematică şi detaliată era doctrina buddhistă, se ocupa de aspecte ce nu ţineau de jurisdicţia lui. În acea clipă, s-a simţit înviorat, de parcă rezolvase pe loc problema la care se gândea de atâtea luni de zile. Îşi redobândise limpezimea spiritului. Era acum aidoma celorlalţi spectatori, oameni împliniţi care veniseră să vadă piesa Nō pentru a scăpa puţin de îndatoririle lor cotidiene.

Scena, aflată atât de aproape, strălucea ca de pe altă lume. O nălucă şi-a făcut apariţia, iar Honda a fost emoţionat. Era destul. Când revedea acum în minte acea noapte de la Nara, îşi dădea seama că retrăirea imensei dureri din urmă cu nouăsprezece ani îl tulburase în aşa măsură încât se înşelase complet. Ceea ce reînviase nu era Kiyoaki, ci sentimentele sale faţă de pierderea suferită.

Întors acasă, a simţit nevoia, după multă vreme, să citească jurnalul cu vise pe care i-l lăsase Kiyoaki.

20

Primele zile din octombrie au fost însorite.

Isao se întorcea de la şcoală. Aproape ajunsese acasă când a auzit semnalul unui păpuşar chemând copiii – sunetul a două bucăţi de lemn ciocnite una de alta – şi a luat-o pe o alee, ca să meargă la „teatrul de hârtie“. Copiii se adunaseră deja în număr mare la un colţ de stradă.

Soarele plăcut de toamnă poposise asupra cortinei de pe micuţa scenă montată pe o bicicletă. Se ghicea dintr-o privire că povestitorul era un om care nu mai avea de lucru. Era nebărbierit şi, peste cămaşa murdară, purta un costum mototolit.

Şomerii din Tokyo aveau toţi acelaşi aer, de parcă s-ar fi vorbit între ei. Parcă n-ar fi încercat deloc să ascundă faptul că nu mai aveau de lucru. Pe chip li se citea ceva ca o boală – cei care se îmbolnăviseră de şomaj păreau că doresc să fie recunoscuţi ca atare. Povestitorul a ciocnit bucăţile de lemn şi a aruncat o privire către Isao. Isao ştia că bărbatul îl considera doar un copil naiv şi răsfăţat.

— Uaaaa-hahahaha!

Copiii îl zoreau pe povestitor să ridice cortina, imitând râsul Liliacului de Aur. Isao nu s-a oprit, dar a zărit cu coada ochiului, prin cortina întredeschisă, desenul: liliacul cu masca lui de aur, înfăţişând un craniu, îmbrăcat cu tunică verde şi pantaloni albi strânşi pe picior, zbura pe cer, cu mantia purpurie fluturând. Era un desen stângaci şi disproporţionat. Isao auzise odată că aceste imagini erau făcute de băieţi săraci, care câştigau astfel o sumă frumoasă, un yen şi jumătate pe zi.

Povestitorul şi-a dres glasul şi a început: „Aşadar, Liliacul de Aur, apărătorul dreptăţii…“

Isao a plecat mai departe, lăsând în urmă vocea aspră a povestitorului şi mulţimea de copii.

Intrase pe o străduţă liniştită în Nishikata, străjuită pe o parte de un zid lung. Imaginea liliacului cu mască, fantoma cu craniul aurit care zbura pe cer, nu-i dădea pace. Ce imagine grotescă a justiţiei!

Ajuns acasă, a găsit-o cufundată în tăcere. S-a dus în curtea din dos, unde Sawa îşi spăla rufele la fântână, cântând pe nas. Se bucura că vremea era bună şi rufele aveau să i se usuce repede.

— Bine ai venit! Astăzi toată lumea e plecată să ajute la pregătirile pentru sărbătorirea domnului Kōyama, care împlineşte şaptezeci şi şapte de ani. Mama ta s-a dus şi ea.

Domnul Kōyama era o persoană influentă şi-l sprijinea pe Iinuma de multă vreme. Lui Sawa i se poruncise probabil să rămână acasă, ca să nu facă vreo boacănă. Neavând altceva mai bun de făcut, Isao s-a aşezat pe o grămadă de buruieni. Acum, la ora prânzului, zumzăitul insectelor de-abia se auzea, înghiţit de zgomotul făcut de Sawa în timp ce-şi spăla rufele. Cerul se oglindea în apa din albie, pentru ca apoi să se spargă în bucăţi şi iarăşi să-şi revină. Totul era în ordine pe lumea asta, de parcă-şi dădea silinţa să-i arate lui Isao că planurile lui nu-şi aveau rostul. Copacii şi cerul se uniseră încercând să-i stingă voinţa arzătoare şi să-i ostoiască pasiunile puternice. Încercau parcă să-l facă să creadă că doar el şi-a pierdut simţul realităţii, obsedat de iluzia unei reforme pe care n-o dorea nimeni. Însă tinereţea lui era ca un tăiş de sabie, în care se reflecta cerul de toamnă, albastru şi cald.

Sawa a bănuit ce se ascundea în spatele tăcerii lui Isao.

— Ai mai fost la antrenamentele de *kendō* în ultima vreme? l-a întrebat, în timp ce îndesa o rufă albă în apă, cu mâinile lui grase, de parcă frământa pastă de orez.

— Nu.

— Aşa deci…

Sawa nu l-a întrebat de ce.

Isao a aruncat o privire în albie. Cantitatea de rufe era foarte mică în comparaţie cu efortul depus de Sawa. Bărbatul nu spăla niciodată rufele altcuiva.

— Mă străduiesc atât de mult… să fiu curat… dar oare va veni ziua… când voi fi de folos?

Sawa răsufla din greu în timp ce freca rufele.

— Poate fi chiar mâine. În timp ce domnul Sawa e ocupat cu rufele, i-a răspuns Isao, luându-l uşor peste picior.

Nu era foarte clar ce înţelegea Sawa prin „a fi de folos“. Ori de câte ori era întrebat, insista doar asupra faptului că, atunci când sosea clipa, un bărbat trebuia să fie curat, cu lenjeria albă ca neaua.

Sawa a trecut în sfârşit la stors. Picăturile de apă căzute pe pământul uscat păreau negre ca cerneala. Fără să-l privească pe Isao, a spus, pe un ton glumeţ:

— Văd eu c-ar fi mai bine să-l servesc pe tânărul domn Iinuma, în loc să aştept după cel bătrân. Aşa, ocazia ar veni mai repede.

Când a auzit, Isao s-a întrebat înainte de toate dacă nu cumva pălise. Era clar că Sawa mirosise ceva. Oare să-i fi scăpat ceva chiar el?

Părând că n-a observat reacţia lui Isao, Sawa şi-a luat hainele pe braţ şi a şters repede cu o cârpă prăjina de uscat rufe.

— Când te duci la tabăra de purificare a Maestrului Kaidō? a întrebat.

— Sunt programat pentru o săptămână, de pe 12 octombrie. Până atunci sunt toate locurile ocupate. În perioada asta se pare că vin mulţi oameni cu afaceri proprii.

— Cu cine mai mergi?

— I-am invitat pe colegii din grupul meu de studiu.

— Aş fi vrut să merg şi eu. Am să-l rog pe domnul Iinuma. Eu şi aşa doar stau să păzesc casa şi nu fac nimic altceva… dacă-l rog, cred că o să mă lase. Mi-ar prinde bine să stau şi eu cu voi, cei tineri. La vârsta mea, oricât de vioi îţi e spiritul, trupul se leneveşte… Ce părere ai?

Isao nu ştia ce să-i răspundă. Cu siguranţă că, dacă Sawa îl ruga pe tatăl său, acesta va spune „da“. Iar dac-ar veni cu ei, le-ar sta în cale şi ar trage cu urechea la ce vorbesc, iar ocazia pe care Isao a creat-o cu atâta efort s-ar duce de râpă. Poate că Sawa chiar aflase ce plănuia şi încerca să-l oprească. Pe de altă parte, dacă Sawa ar fi vrut să li se alăture, cererea lui era un mod foarte ocolit de a-i spune lui Isao că e unul de-al lor.

Sawa se întorsese cu spatele la Isao, trecuse prăjina de rufe prin mânecile cămăşii şi prin izmene şi legase de ea sfoara de la *fundōshi*-ul[48] în stil Ecchū. Nu le storsese prea bine şi apa şiroia în jos pe băţul înclinat, dar lui Sawa nu-i păsa. Lui Isao i se părea că în tot acest timp spatele masiv în uniformă kaki aştepta un răspuns de la el. Dar Isao tot nu ştia ce să-i răspundă.

48 *Fundōshi*: bucată de pânză cu rol de lenjerie intimă purtată tradiţional de bărbaţi, trecută printre picioare şi legată peste şolduri.

Sawa ridicase băţul sus. O pală de vânt a prins un colţ de rufă udă şi l-a pleznit peste faţă. Surprins, de parcă-l linsese un câine, a pus rufa la loc pe băţ şi a făcut un pas înapoi. Apoi, întorcându-se spre Isao cu un aer nepăsător, l-a întrebat:

— Te-ar deranja dacă aş veni şi eu?

Dacă Isao ar fi fost puţin mai cizelat, i-ar fi dat un răspuns evaziv şi ar fi scăpat de el. Dar pentru că într-adevăr l-ar fi deranjat să vină şi Sawa, n-a reuşit nici măcar să glumească.

Sawa n-a mai insistat şi, schimbând vorba, l-a invitat pe tânăr la el în cameră, spunând că avea nişte prăjituri gustoase. Sawa stătea singur într-o cameră de trei tatami, un drept câştigat la vârsta

lui. În cameră nu se zărea nici o carte, doar câteva numere zdrenţuite din *Kōdan Club*. Când cineva îl lua peste picior, răspundea întotdeauna că aceia care caută spiritul japonez în cărţi sunt falşi patrioţi.

I-a turnat nişe ceai lui Isao şi i-a oferit *higomochi*, nişte prăjiturele din orez trimise de soţia lui tocmai din Kumamoto.

Oftând, şi fără legătură cu nimic, Sawa a spus dintr-odată:

— Să ştii că de fapt tatăl tău te iubeşte.

Scormonind prin lucrurile de pe jos, a scos la iveală un evantai pe care era desenată o femeie frumoasă, primit de la un negustor de *sake* al cărui nume şi număr de telefon erau tipărite pe evantai cu litere de-o şchioapă. A vrut cu tot preţul să i-l ofere lui Isao, dar a fost refuzat categoric, pentru că fata de pe evantai avea o privire îndepărtată şi aducea oarecum cu Makiko. Sawa nu se folosise de evantai ca să insinueze ceva, ci se purtase doar la fel de stângaci ca de obicei.

Lui Isao îi părea rău că-l refuzase cu bruscheţe şi voia să îndepărteze tensiunea dintre ei. L-a întrebat pe Sawa:

— Chiar vrei să mergi la cursurile de purificare?

— Ei, nu ţin chiar neapărat. Oricum, probabil că aş fi ocupat şi n-aş avea timp. Ziceam şi eu aşa, i-a răspuns Sawa, de parcă-şi pierduse interesul. Apoi, ca pentru sine, a repetat ce zisese şi mai înainte, fără nici o legătură cu restul conversaţiei: Să ştii că tatăl tău te iubeşte.

A apucat cana cu ceai în palmele-i groase şi a început să povestească din proprie iniţiativă:

— Cred că ai vârsta potrivită ca să ştii câteva lucruri… Academia Seiken e prosperă doar de puţină vreme. Când am venit eu aici la început, abia aveam din ce să ne ducem zilele. Nu ţi s-a spus niciodată, pentru că aşa-şi făcuse domnul Iinuma planul de educaţie pentru tine. Însă eu zic c-a venit vremea să afli şi unele lucruri mai puţin

plăcute. Pentru că, dacă în educaţia pe care o primeşti nu ştii anumite lucruri, mai târziu în viaţă o să ai dificultăţi.

Cu vreo trei ani în urmă, *Japonia nouă* a publicat un articol care-l ataca pe domnul Kōyama, cel care împlineşte astăzi şaptezeci şi şapte de ani. Domnul Iinuma a spus că nu poate lăsa lucrurile aşa şi s-a dus la domnul Kōyama, însă nu ştiu ce-au discutat. Ştiu doar că domnul Iinuma mi-a ordonat să merg la ziar şi să le cer să publice un text în care-şi cereau scuze pentru articolul dinainte. Instrucţiunile domnului Iinuma au fost foarte ciudate: „Dacă-ţi dau bani, nu-i lua. Aruncă-i cât acolo şi pleacă. Dar, dacă nu-ţi oferă nici un ban, înseamnă că nu te-ai priceput să te tocmeşti cu ei“.

E distractiv să te prefaci că eşti furios atunci când, de fapt, nu eşti. Şi nu mă deranjează să văd spaima pe chipul oamenilor… Iar în cazul de faţă, n-am avut mult de furcă, pentru că am dat peste un editor tinerel şi impertinent.

Strategia domnului Iinuma a fost perfectă. Mai întâi, a trimis să negocieze pe cineva ca mine care, dacă pot să spun asta, sunt o persoană mai degrabă plăcută. Nimeni nu mă ia prea în serios nici dacă fierb de furie. Cei de la ziar şi-au închipuit că, dacă-mi dau nişte bani, îmi închid gura. Numai că eu, spre marea lor surpriză, am întrerupt discuţiile, iar ei au început să se simtă stânjeniţi.

Domnul Iinuma a aranjat lucrurile în aşa fel încât nimeni să nu se întâlnească direct cu domnul Kōyama. A găsit, în schimb, cinci personaje diferite, cinci obstacole pe firul negocierii, din ce în ce mai mari. Fiecare dintre aceste cinci personaje mai important şi mai prestigios decât cel dinainte. Cei de la ziar se afundau tot mai adânc şi n-aveau nici cea mai mică idee când se vor opri lucrurile. În plus, nu puteau spune că e vorba de o stoarcere de bani şi nu se puteau duce la poliţie, pentru că ai noştri repetau mereu că „nu e o

chestiune de bani“. Al doilea care a intrat în joc a fost domnul Mutō, care fusese implicat în Incidentul din Iunie. Atunci cei de la *Japonia nouă* s-au mirat foarte tare şi şi-au dat seama că treaba e mai serioasă decât credeau.

Mai mult decât atât, intervalul de timp dintre apariţia personajului al doilea şi al treilea e lăsat cât mai neclar, deşi celor de la ziar li s-a dat speranţa că lucrurile se vor aranja odată cu apariţia celui de-al treilea personaj. Când în sfârşit acesta a intrat în scenă, după atâta aşteptare, a reieşit că nu el va avea ultimul cuvânt, ci un al patrulea personaj, încă necunoscut. În acest timp, numărul „tinerilor care nu-şi puteau ţine în frâu indignarea“ ajunsese să depăşească cu mult o sută sau două, deşi nimeni nu îi văzuse la faţă.

Bineînţeles, ziarul a angajat şi el în grabă un fost detectiv, care a venit spăşit să aducă o scrisoare de la directorul ziarului. Domnul Iinuma a avut mereu grijă când a ales locul întâlnirilor. Când şi-a făcut apariţia cel de-al patrulea personaj, domnul Yoshimori, scena era perfectă: o clădire dărăpănată, pusă la dispoziţie chiar de dumnealui, graţie relaţiilor cu o companie de construcţii.

După patru luni de hărţuială, a apărut al cincilea personaj, manierat şi afabil, însă al cărui nume n-am să ţi-l spun. În cele din urmă, datorită talentului său s-a ajuns la o înţelegere. De data aceasta întâlnirea a avut loc în Yanagibashi şi a participat însuşi directorul ziarului. S-au ploconit cât au putut, dar tot au plătit cam cincizeci de mii de yeni, din care am impresia că domnul Iinuma a primit, ca parte a sa, zece mii. Din banii ăştia Academia a dus-o bine vreun an.

Isao asculta, încercând din răsputeri să-şi stăpânească iritarea. Vanitatea îl făcea să arate că nu-i pasă de asemenea lăcomii mărunte. Însă ceea ce-l deranja cu adevărat era gândul că şi el profitase până acum de pe urma lor.

Strict vorbind, era mult spus că Isao vedea acum pentru prima oară lucrurile exact aşa cum erau. Chiar el recunoştea că evitarea cunoaşterii unor aspecte de acest gen stătea la baza purităţii sale, deşi în acelaşi timp era şi izvorul ciudatei furii şi nelinişti care-l măcinau. Doar tinerii se amăgeau că puteau sta cu un picior pe rău şi împărţi justiţia în stânga şi-n dreapta. Isao ştia bine că răul era ceva mult mai complex.

În orice caz, Isao nu-şi simţea puritatea în pericol. Şi-a dat silinţa să pară cât mai calm:

— Din asta trăieşte tatăl meu şi acum?

— Acum lucrurile stau altfel. Nu mai trebuie să lupte atât. Dar am vrut să ştii şi tu ce eforturi a depus ca să ajungă aici.

După câteva clipe, cu un aer nepăsător, Sawa a spus iar ceva ce nu avea nici o legătură cu discuţia dinainte:

— Puteţi să terminaţi pe cine vreţi, dar lăsaţi-l în pace pe Busuke Kurahara. Dacă i se întâmplă ceva, tatăl tău va avea de suferit mai mult decât oricine. Dintr-o pornire de devotament o să iasă o mare nenorocire.

21

Isao a plecat valvârtej din camera lui Sawa şi s-a închis în camera lui ca să cugete la cele auzite.

Aşa cum piperul îşi mai pierde din iuţeală după un timp, şocul resimţit când a auzit fraza „lăsaţi-l în pace pe Busuke Kurahara“ mai pălise. Vorbele lui Sawa nu însemnau neapărat că i-a aflat secretul. Busuke Kurahara era în ochii multora întruchiparea răului capitalist. Dacă Sawa intuise că Isao plănuia ceva, se putea gândi uşor la Kurahara, ca ţintă. Nu însemna că ştie exact intenţiile lui Isao.

Mai rămânea un aspect: lângă numele lui Kurahara, Sawa îl pomenise pe Iinuma. Era oare Kurahara un susţinător financiar al tatălui său? Un patron secret al Academiei Seiken? Gândul i se părea de nesuportat. Dar asta era o problemă pe care n-o putea lămuri pe moment. Iritarea care-l cuprindea era alimentată mai mult de nesiguranţă decât de furie.

De fapt, Isao nu ştia despre Kurahara decât ce citise prin ziare şi reviste. Îi studiase atent fotografiile şi declaraţiile. Bărbatul era, fără urmă de îndoială, întruchiparea capitalismului lipsit de spirit naţional. Dacă cineva ar fi vrut să facă portretul unui om fără inimă, el era modelul ideal. În orice caz, doar faptul că, în vremurile în care toată lumea se sufoca, numai el respira cu uşurinţă era destul pentru a-l bănui de fărădelegi.

Ziarele publicaseră o dată o afirmaţie de-a lui în care lipsa de consideraţie părea plănuită cu grijă: „Este desigur neplăcut să ai mulţi şomeri, dar asta nu înseamnă că economia merge prost. Ba dimpotrivă, bunul-simţ ne spune invers. Bunăstarea Japoniei nu e determinată de veselia

din bucătăria fiecărui om în parte“. Cuvintele lui suscitaseră furie şi ură, iar oamenii nu le uitaseră.

Kurahara era stricat pentru că avea o minte sclipitoare, dar fără vreo legătură cu sângele şi pământul natal. Isao nu ştia nimic despre Kurahara ca om, însă vedea clar răul din el.

Birocraţii Ministerului de Externe, mereu grăbiţi să facă pe plac Angliei şi Americii, mereu numai lapte şi miere. Financiarii, duhnind a lăcomie şi amuşinând în jur după un os de ros. Politicienii, hălci de carne putredă. Clica militarilor, atât de ahtiaţi după carieră încât înţepeniseră ca nişte cărăbuşi răsturnaţi pe spate. Intelectualii, nişte viermi cu ochelari. Speculatorii, însetaţi să scoată profit din Manciuria, copilul lor din flori… Pe cer se reflecta pământul sărăciei, ca învăluit în lumina răsăritului. Kurahara era o pălărie neagră de mătase aşezată exact în mijlocul acelui peisaj dezolant. Fără să o spună, Kurahara aştepta moartea multor oameni.

Soarele trist, cu discul său luminos, dar rece, se ridica în fiecare dimineaţă şi-şi urma drumul pe cer. Aceasta era imaginea Majestăţii Sale. Oare cine n-ar vrea să ridice ochii şi să poată vedea din nou strălucirea soarelui?

„Omul ăsta, Kurahara…“

Isao a deschis geamul şi a scuipat afară. Dacă ceea ce mâncase dimineaţa, dacă ceea ce mâncase la prânz fusese obţinut din mila lui Kurahara, atunci, fără să ştie, îşi pângărise măruntaiele şi trupul cu otravă.

Să zicem că l-ar căuta pe tatăl său şi l-ar întreba deschis. Oare i-ar spune adevărul? Decât să fie dus cu vorba, lucru la care tatăl său era atât de priceput, mai bine păstra tăcerea şi se prefăcea că nu ştie nimic.

Ce bine-ar fi fost dacă într-adevăr n-ar fi ştiut nimic, ce bine-ar fi fost dacă n-ar fi trebuit să afle aşa ceva, îşi spunea Isao, bătând din picior şi blestemându-şi urechile că auziseră. Îl ura pe Sawa

pentru că-i otrăvise sufletul cu o asemenea poveste. Şi oricât s-ar preface el că nu ştie nimic, Sawa, la un moment dat, i-ar fi putut spune tatălui că-i povestise şi lui. Iar atunci el ar fi devenit un fiu care-şi trădează tatăl, în cunoştinţă de cauză. Un nerecunoscător care-l ucide pe binefăcătorul familiei. Puritatea actelor sale devenea discutabilă şi o idee curajoasă şi pură se transforma într-un act murdar.

Dar ce putea face pentru a-şi păstra puritatea? Să stea cu mâinile în sân? Să-l şteargă pe Kurahara din lista celor ce trebuiau ucişi? Nu. Şi-ar fi îndeplinit datoria de fiu ignorând salvarea ţării, trădându-l pe Împărat şi, în ultimă instanţă, trădându-şi propria cinste.

Gândindu-se bine, şi-a dat seama că întocmai faptul că nu-l cunoştea bine pe Kurahara contribuia la justeţea acţiunii lui. Kurahara trebuia să rămână un rău cât mai îndepărtat şi mai abstract. Uciderea era justificată numai atunci când ucigaşul se elibera de toate gândurile privitoare nu numai la favoruri şi la bunăstarea personală, ci şi la cele mai elementare sentimente umane, de simpatie şi antipatie.

E uşor să ucizi un om pe care-l urăşti. E o plăcere să dobori un om vrednic de dispreţ. Dar Isao nu voia să se agaţe de lipsa de calităţi morale a unui duşman pentru a se convinge că merita ucis. În mintea sa, răul întruchipat de Kurahara depăşea cu mult artificiul prin care bărbatul cumpărase Academia ca garanţie că nu va fi asasinat. Tinerii devotaţi grupării Shinpūren nu-l uciseseră pe comandantul garnizoanei pentru defectele sale de caracter.

Isao gemea de durere. Cât de uşor se distrugea un act de o frumuseţe rară! Fusese legat de mâini şi de picioare, i se furase puterea de a acţiona. Câteva cuvine fuseseră suficiente!

Singura posibilitate care-i rămânea era să devină el însuşi corupt. Dar nu putea, el se dedicase

dreptăţii.

Isao a înşfăcat sabia de *kendō* care stătea sprijinită într-un colţ al camerei şi s-a repezit în curtea din dos. Sawa nu era acolo. Înaintând pas cu pas pe pământul bătătorit, către fântână, Isao lovea nebuneşte în stânga şi în dreapta. Şuieratul sabiei ce tăia aerul îi zgâria urechile. Încerca să-şi golească mintea de orice gând. A ridicat sabia deasupra capului, apoi a coborât-o. Ca un om care dă pe gât pahar după pahar, ca să se îmbete, voia ca efortul nemaipomenit să-i pătrundă cât mai degrabă în carne. Răsuflarea îi ardea, ţinută în frâu şi apoi eliberată, iar şi iar, dar sudoarea care ar fi trebuit să-i scalde trupul n-a apărut. Degeaba s-a chinuit. I-a venit în minte un poem pe care-l învăţase de la un luptător cu experienţă:

Chiar a încerca să-ţi opreşti gândurile înseamnă să gândeşti.

Leapădă-te şi de gândul „nu te mai gândi!“.

Şi încă unul:

Luna nu se gândeşte dacă să răsară sau să apună

Iar creasta muntelui nu-i umple inima de griji.

Însă poemele nu i-au adus alinare. Prin frunzele găurite ale unui castan se zărea cerul frumos de seară. Rufele lui Sawa păreau tot mai strălucitoare, de parcă se îmbibau cu albeaţă.

Cu sabia încă în mână, Isao s-a dus şi a bătut la uşa lui.

— Ce este? l-a întrebat Sawa, venind şi deschizând uşa. Ţi s-a făcut foame? În seara asta putem să comandăm din oraş. Tu ce vrei să mănânci?

Isao şi-a apropiat faţa de faţa lui Sawa.

— E adevărat ce mi-ai spus? Că Academia noastră e legată de Kurahara?

— Nu mă mai ameninţa aşa, cu sabia în mână. Haide, intră.

Isao ajunsese la concluzia că, oricâtă aprindere ar fi arătat în timp ce-l interoga pe Sawa, nu risca să-şi trădeze adevăratele gânduri. Era firesc ca un tânăr nevinovat şi cinstit să fie indignat la culme aflând că Academia era sprijinită de unul ca Busuke Kurahara.

Sawa nu scotea o vorbă.

— Spune-mi adevărul, l-a somat Isao, punându-şi sabia pe jos, în stânga, şi aşezându-se în poziţie protocolară.

— Şi, dacă-ţi spun adevărul, ce-o să faci cu el?

— N-o să fac nimic.

— Nimic, zici? Atunci chestiunea n-are nici o importanţă.

— Ba are. Asta dacă într-adevăr tatăl meu are vreo legătură cu nemernicul ăla.

— Dar dacă n-are, ai să-l omori pe om?

— Nu se pune problema să-l omor sau să nu-l omor, a spus Isao, încercând să fie un pic alambicat. Eu vreau să păstrez imaginile perfecte pe care le am despre tatăl meu şi despre Kurahara. Despre Kurahara, ca escroc perfect.

— Asta te face şi pe tine perfect?

— Eu n-am nevoie să fiu perfect.

— Păi atunci, cum am spus, chestiunea n-are nici o importanţă.

Isao nu reuşise s-o scoată la capăt.

— Domnu' Sawa. Doar fricoşii o dau pe după piersic. Eu vreau să ştiu adevărul. Vreau să-l privesc cu ochii mei.

— Pentru ce? Cunoaşterea adevărului o să-ţi schimbe credinţa? Asta înseamnă că până acum ai umblat după năluci? Dacă atâta încredere ai în propria-ţi voinţă, mai bine te scapi de ea. Eu am vrut doar să scutur niţel universul convingerilor tale. Dacă era cât pe ce să se prăbuşească, atunci e ceva în neregulă cu voinţa ta. Unde e acea hotărâre bărbătească? O ai? Dacă da, spune acum!

O dată în plus, Isao nu ştia ce să răspundă. Sawa nu mai semăna cu bărbatul care citea doar *Kōdan Club*. Îl ataca pe Isao. Îi răsucea braţul ca să-l facă să scuipe nodul arzător din gât care-l sufoca. Isao a simţit urcându-i sângele în obraji, dar şi-a ţinut în frâu sentimentele şi a replicat:

— Domnule Sawa, nu mă mişc de aici până nu aflu tot adevărul.

— Aşa, deci…

O vreme, Sawa n-a scos o vorbă. În cămăruţa de trei *tatami* în care se strecura încet întunericul, bărbatul corpolent de patruzeci de ani stătea cu picioarele încrucişate, îmbrăcat cu nişte pantaloni vechi de flanelă ai lui Iinuma, lărgiţi la genunchi, şi cu o cămaşă kaki umflată ca o desagă pe spatele gras. Agresivitatea părea să fi dispărut complet din acel trup. Isao nu-şi dădea seama dacă era căzut pe gânduri sau pur şi simplu moţăia.

Dar Sawa s-a ridicat dintr-odată. A deschis dulapul şi a scotocit după ceva. A revenit la locul său, aşezându-se în poziţie protocolară în faţa lui Isao şi a pus pe jos, în dreptul lui, o sabie scurtă în teacă simplă din lemn. A scos apoi sabia din teacă, făcând-o să sclipească în penumbra camerei.

— Ţi-am spus tot ce ţi-am spus pentru că am vrut să te opresc. Tu eşti urmaşul preţios al Academiei Seiken, iar viaţa ta e foarte importantă. Tatăl tău te iubeşte mult. Dinspre partea mea, mi-e totuna. Am nevastă şi copil, dar n-am nici un regret. Iar ei deja m-au iubit cât au putut. Mă îndurerează că încă ţin în viaţă trupul ăsta al meu, care oricând e gata să moară. Dacă m-aş ocupa eu, domnul Iinuma n-ar fi şi el amestecat în chestiune. Ca să nu-i creez neplăceri, i-aş înmâna mai întâi înştiinţarea că mă retrag de la Academie şi, devenind liber, l-aş putea înjunghia pe Kurahara. Aşa încât să fiu singurul responsabil. În orice caz, ştiu bine că individul e sursa tuturor relelor. Dacă lui i se pune capăt, sunt opriţi din drum şi restul de politicieni şi industriaşi corupţi care-i fac jocurile

murdare. Orice ar fi, el nu trebuie lăsat în viaţă. De multă vreme am ajuns la concluzia asta, aşa că te rog, dacă ci-neva e să-l ucidă, lasă-mă pe mine. Cu sabia asta din mâna mea. Lasă-mi-l doar pe el. Şi, odată ce l-am ucis, dacă Japonia tot nu se îndreaptă pe drumul cel bun, strângeţi-vă voi, tinerii, şi faceţi ceva. Dar, dacă vreţi cu orice chip să-l omorâţi voi pe Kurahara, atunci lăsaţi-mă să fiu unul dintre voi. Ştiu că vă pot ajuta. Sunt singurul care îl poate ucide fără să aducă neplăceri Academiei. Te rog în genunchi. Lasă-mă să fiu unul dintre voi!

Isao îl asculta, privindu-l în acelaşi timp cum îşi ştergea ochii înlăcrimaţi cu mâneca. Nu mai putea acum să-l întrebe nimic despre relaţia dintre Kurahara şi tatăl său. Din modul cum prezentase lucrurile, se subînţelegea o legătură între cei doi, dar putea fi la fel de bine doar un artificiu al lui Sawa pentru a da efect pledoariei. În orice caz, cel strâns cu uşa era acum Isao.

Nu ştia ce hotărâre să ia, dar măcar simţea că scăpase de pericolul de a-şi pierde cumpătul. Acum era în poziţia celui care judeca raţional. Cât l-a privit pe Sawa cum stătea cu capul plecat – cu o podoabă capilară mai degrabă timidă –, a avut timp să-şi formuleze decizia în minte. În acele momente, câştigul şi pierderea, binele şi răul erau legate împreună, ca beţele de bambus ale unui gard. Isao îl putea primi pe Sawa în grupul său sau îl putea refuza. I se putea destăinui sau putea păstra secretul doar pentru sine, ca înainte. Putea să continue să apere puritatea şi frumosul sau le putea abandona.

Dacă-l accepta pe Sawa ca tovarăş, trebuia să i se destăinuie, iar în schimb avea să-i ceară adevărul despre Kurahara. Din acel moment, Restauraţia lui Isao avea să-şi piardă puritatea imaculată, dar zelul lui Sawa putea fi verificat, energia lui putea fi îndrumată spre lovitura

planificată de Isao, iar pericolul putea astfel fi evitat.

Dacă-l refuza, nu trebuia să-i împărtăşească planurile şi, în schimb, nu auzea de la el ceea ce ar fi putut fi un adevăr neplăcut. Dar dacă Sawa îl ucidea pe Kurahara de capul său, ceilalţi duşmani aveau să fie avertizaţi, iar Restauraţia n-ar fi putut continua.

Isao a luat o decizie nemiloasă. Pentru a salva frumuseţea, puritatea şi justiţia propriilor acţiuni, era mai bine să-l lase pe Kurahara pe mâna lui Sawa, însă fără a-i da acordul explicit. Sub nici o formă buzele lui n-aveau să-i dea vreo indicaţie lui Sawa, pentru că, dacă proceda aşa, Isao s-ar fi folosit de mijloace impure ca să-şi protejeze puritatea. Totul trebuia să evolueze de la sine.

În clipa în care a luat această decizie, în subconştientul lui Isao s-a înfiripat un sentiment de ură faţă de Sawa.

Isao a lăsat un zâmbet matur să-i răsară pe chip. El dirija acum lucrurile.

— Domnule Sawa, haide să ne oprim aici. Mai devreme m-am lăsat purtat de sentimente şi ţi-am creat pesemne o impresie greşită. Nu poţi fi unul „dintre noi“, pentru că eu şi prietenii mei nu umblăm cu vreun complot în minte. Noi ne întâlnim ca să studiem istoria Erei Meiji şi uneori discutăm aprins, atâta tot. E şi normal, doar suntem tineri. Ţi-ai format o părere greşită despre noi. Iar eu acum trebuie să plec, pentru că sunt invitat la cină la un prieten. Nu e nevoie să-mi opreşti şi mie de mâncare.

Isao era îngrozit de ideea că va trebui să ia masa împreună cu Sawa. S-a ridicat, iar sabia scurtă a strălucit la picioarele lui ca un pârâu. Sawa n-a încercat să-l oprească.

Isao se gândise să meargă acasă la Izutsu. Brusc, s-a întrebat dacă prietenul său avusese grijă cum trebuie de floarea de crin primită de la Makiko. Dar floarea lui oare cum era?

Ca să n-o arunce careva în lipsa lui, Isao pusese floarea într-o vază subţire pe care apoi o închisese într-un dulăpior cu geam. La început avusese grijă să schimbe apa în fiecare zi, dar în ultima vreme, spre marea lui ruşine, o cam neglijase. A deschis uşa dulăpiorului, a scos cărţile pe care le pusese în faţa vazei şi a aruncat o privire florii. Abia se distingea în întuneric.

Isao a scos crinul şi l-a apropiat de lampă. Floarea se uscase şi se strânsese, ca o mumie. Dacă ar fi atins, fie şi cu un deget, petalele maronii, cu siguranţă că s-ar desprins de pe tulpina care încă se păstra verde şi s-ar fi făcut praf şi pulbere. Nu mai era un crin, ci doar amintirea unui crin, umbra unui crin. Ca un cocon rămas gol, după ce crinul însuşi îşi luase zborul. Mai rămăsese însă un strop de parfum, singurul care mai amintea că floarea fusese vie. Odinioară, soarele o scăldase cu razele sale, iar acum încă păstra puţină căldură, ca jăratecul care se stinge.

Isao şi-a apropiat uşor buzele de floare. Dac-ar fi atins-o cât să-i simtă mângâierea petalelor, ar fi distrus-o. Trebuia s-o mânuiască cu mare grijă, ca soarele răsărind din umbra unui munte.

Fiind atât de tânăr, buzele lui Isao nu mai atinseseră alte buze. Acum le apropia uşor, precaut, de petalele ofilite, gândind: „Asta e sursa purităţii mele şi garanţia ei. Sunt sigur că asta e. Când va veni vremea să-mi iau viaţa, crinii se vor ridica de sub roua dimineţii şi-şi vor deschide petalele către soarele ce răsare. Mireasma lor va acoperi izul de sânge. E bine aşa. Oare de ce mă mai îndoiesc?“

22

La Clubul de discuţii asupra problemelor curente, care se întrunea o dată pe lună la tribunal, Honda a aflat de revoluţia din Siam, petrecută în luna iunie, care a dat ţării o Constituţie. Clubul de discuţii fusese înfiinţat la iniţiativa judecătorului-şef şi de aceea mulţi s-au simţit obligaţi să participe la început, dar treptat tot mai mulţi membri şi-au văzut de treburile lor şi n-au mai participat. La această întrunire a clubului, care avea loc într-o sală mică de şedinţe, fusese invitat un vorbitor din afară şi, după prelegere, urmase o discuţie liberă.

Deşi nu mai auzise nimic despre cei doi Prinţi, Pattanadid şi Kridsada, după întoarcerea lor acasă, Honda îşi amintea de relaţia cordială pe care o avuseseră cu douăzeci de ani în urmă şi venise la prelegere. Îl ascultase cu interes pe vorbitor, directorul sucursalei din străinătate a unei mari companii comerciale, care se întâmplase să fie în Siam când avusese loc revoluţia.

Aceasta a început şi s-a sfârşit în linişte, în dimineaţa zilei de 24 iunie, fără ca locuitorii Bangkokului să-şi fi dat măcar seama. Pe râul Menam se perindau ca de obicei bărcuţe şi sampane, vânzătorii din piaţă îşi strigau marfa, iar în birourile guvernamentale treaba se făcea la fel de încet ca întotdeauna.

Doar cei care s-au întâmplat să treacă prin faţa Palatului Regal au remarcat că ceva se schimbase peste noapte în aspectul lui. Străzile ce duceau spre palat erau înţesate de tancuri şi mitraliere, maşinile care voiau să se apropie erau controlate de soldaţi de marină cu baionete, iar ferestrele mari de la etajele superioare ale palatului lăsau să se vadă sclipirea ţevilor de puşcă.

Regele Rama al VII-lea era plecat, împreună cu Regina, la reşedinţa de vară din Pha Hin, la malul mării. Însă nu Regele era adevăratul conducător al ţării, ci unchiul său, Regentul Paripatra. În zorii zilei, reşedinţa Regentului fusese atacată de o maşină blindată, iar Regentul, încă în pijama, se urcase cuminte în maşină şi se lăsase dus la palat. Un poliţist a fost rănit în timpul incidentului, singura victimă a revoluţiei.

După Regent, au fost aduşi rând pe rând la palat şi alţi membri ai familiei regale şi oficiali care sprijineau monarhia. Adunaţi laolaltă, au trebuit să-l asculte pe colonelul Pahon Ponpayuhasena, conducătorul loviturii de stat, explicându-le ideologia noului guvern. Puterea fusese preluată de Partidul Naţional, care crease un guvern interimar.

Informaţia i-a fost transmisă şi Regelui, care, a doua zi, a trimis o telegramă în care se declara de acord cu monarhia constituţională iar apoi s-a întors cu un tren special în capitală, unde a fost întâmpinat de vocile bucuroase ale supuşilor.

Pe data de 26 iunie, după ce i-a primit în audienţă pe cei doi tineri conducători ai Partidului Naţional, civilul Luang Pradit şi reprezentantul ofiţerilor, colonelul Pya Pahon Ponpayuhasena, Regele Rama al VII-lea a emis o proclamaţie prin care recunoştea noul guvern. A fost de acord în toate privinţele cu propunerea lor de Constituţie şi, la orele şase ale după-amiezii, îşi punea pe aceasta sigiliul regal. Astfel, Siamul a devenit o monarhie constituţională nu doar cu numele, ci şi în fapt.

Honda ar fi vrut să afle dacă Prinţii Pattanadid şi Kridsada erau teferi. Cum însă reieşise că doar un poliţist fusese rănit în timpul revoluţiei, probabil că nu li se întâmplase nimic.

În sinea lor, toţi cei care ascultaseră prelegerea şi care cunoşteau bine starea jalnică în care se afla Japonia nu puteau să nu compare lucrurile şi să nu se întrebe de ce toate încercările de reformă din

Japonia eşuaseră, aşa cum fusese şi Incidentul de la 15 Mai, soldat cu vărsare de sânge.

La scurtă vreme după ce participase la prelegere, Honda a fost trimis la Tokyo, dar nu pentru a rezolva vreo problemă dificilă, ci mai mult ca răsplată pentru eforturile sale, din partea Judecătorului-Şef. Urma să plece în seara zilei de douăzeci octombrie, pentru a participa la conferinţa de a doua zi, pe douăzeci şi unu. Ziua de douăzeci şi doi cădea sâmbăta, iar el nu trebuia să se întoarcă la Ōsaka până luni. Cu siguranţă că mama lui avea să se bucure de vizita de câteva zile, după o absenţă atât de îndelungată.

Trenul lui Honda a sosit în Gara Tokyo dimineaţa devreme. Pentru că n-ar fi avut destul timp să meargă la mama sa acasă şi să se schimbe după călătorie, s-a gândit ca, odată ce le mulţumea celor care veniseră să-l întâmpine, să facă o baie la hotelul Shōji, aflat chiar în incinta gării. Din cauza orei matinale i s-a părut că aerul de la Tokyo, pe care nu-l mai respirase de multă vreme, avea ceva nefamiliar.

Forfota oamenilor pe peroane şi pe holurile gării era aceeaşi dintotdeauna. Din când în când îi atrăgeau atenţia femei îmbrăcate în rochii ciudat de lungi, dar văzuse deja aceeaşi modă şi la Ōsaka. Nu-şi dădea seama exact ce anume era diferit, dar totul părea învăluit într-un fel de gaz invizibil, fără ştirea oamenilor. Aveau ochii umezi şi priveau în gol, ca într-un vis. Păreau că aşteaptă cu teamă să se întâmple ceva. Funcţionarii plătiţi prost, cu servietele în mână. Bărbaţii îmbrăcaţi în veşminte protocolare tradiţionale, cu *haori* şi *hakama*. Femeile în rochii occidentale. Vânzătoarele tinere de la chioşcul de ţigări. Lustragiii. Personalul gării, cu chipiuri pe cap… Toţi aveau acelaşi aer, ca uniţi de un semnal nevăzut. Şi ce aer era acela?

Nu era oare expresia care apărea pe chipurile oamenilor când întreaga societate aştepta cu teamă să se întâmple ceva, când sosise ceasul şi nimic n-

ar mai fi putut împiedica producerea acelui eveniment?

La Ōsaka nu vedeai aşa ceva. Lui Honda i se părea că aude râsul spasmodic al oraşului Tokyo, cu blana zburlită şi spinarea arcuită la vederea unei fantome gigantice care se ivise deocamdată abia pe jumătate.

Honda îşi terminase treaba şi-şi petrecuse ziua de sâmbătă odihnindu-se, acasă la mama sa. Seara, i-a venit dintr-odată ideea să telefoneze la Academia Seiken. I-a răspuns Iinuma, vorbindu-i pe un ton foarte încărcat de nostalgie:

— Ce surpriză, sunteţi la Tokyo! Sunt onorat că aţi avut amabilitatea să-mi telefonaţi. Îmi amintesc de bunătatea dumneavoastră şi când m-aţi invitat la dumneavoastră acasă, chiar împreună cu fiul meu. Am fost copleşiţi.

— Isao ce mai face?

— E plecat de alaltăieri. S-a dus la Yanagawa pentru a participa la tabăra de studii a Maestrului Kaidō Masugi, unde învaţă despre ritul purificării. De fapt şi eu voi merge duminică, adică mâine, acolo, pentru a-i mulţumi personal Maestrului că se ocupă de fiul meu. Dacă nu sunteţi ocupat, ce spuneţi, n-aţi vrea să mergem împreună? Cred că muntele a prins deja culorile toamnei.

Honda a ezitat puţin. Dacă era vorba să-i facă o vizită lui Iinuma, aceasta putea fi justificată pe baza relaţiei lor trecute, însă un judecător în funcţie care mergea să asiste la cursurile unui cunoscut activist de dreapta, chiar dacă el însuşi nu practica ritul de purificare, sigur avea să stârnească bârfe. În plus, duminică noaptea sau luni dimineaţa devreme trebuia să ia trenul înapoi spre Ōsaka.

Honda a refuzat invitaţia, dar Iinuma a tot insistat, poate pentru că voia să-şi arate ospitalitatea şi nu găsea altă modalitate. În cele din urmă Honda a acceptat, însă cu condiţia să rămână incognito. Honda voia ca măcar în ultima zi de stat

la Tokyo să doarmă mai mult, aşa că au aranjat să se întâlnească în Gara Shinjuku duminică la ora unsprezece. Aveau să facă vreo două ore până la Shiozu, pe linia Chūō, iar de acolo mai mergeau pe jos cam un *ri* de-a lungul râului Katsura.

Kaidō Masugi deţinea un câmp de orez cu suprafaţa de vreo şase acri pe o terasă chiar deasupra râului Katsura, acolo unde cotea în unghi drept în locul numit Motozawa, în Minamitsuru, pe teritoriul vechii provincii Kai. În faţa câmpului era construită o sală de antrenamente care putea servi şi de dormitor pentru câteva zeci de persoane. Alături era şi un mic templu, iar mai încolo, la vest de construcţie, chiar lângă piciorul podului suspendat ce traversa râul, era o colibă, de la care coborau câteva trepte spre locul de purificare. De câmpul de orez se ocupau discipolii lui Masugi.

Dispreţul profesorului faţă de doctrina buddhistă era arhicunoscut. De fapt era un lucru firesc, de vreme ce-l admira atât de mult pe Atsutane. Obişnuia mereu să se inspire din lucrările acestuia când îl critica pe Buddha şi buddhismul în faţa studenţilor, făcând să pară că erau chiar ideile lui. Condamna buddhismul pentru că nu recunoştea viaţa şi ca atare nu recunoştea nici sacrificiul pentru Împărat. Îl condamna pentru că nu ştia nimic despre „bogata viaţă a spiritului“, depărtându-se astfel de izvorul esenţial al vieţii, adevăratul obiect al devoţiunii. Cât despre karma, era doar o filozofie a răului care reducea totul la nihilism.

„Fondatorul buddhismului… a fost Siddhartha, un nebun care s-a dus pe vârful muntelui şi s-a chinuit în tot felul, fără să izbutească să descopere o modalitate de a scăpa de cele Trei Suferinţe, bătrâneţea, boala şi moartea… dar a avut ambiţia de a sta mulţi ani singur în munţi, timp în care a învăţat vrăjitoria şi, folosin-du-se de ea cu

iscusinţă, a devenit aşa-numitul Buddha… tot el a scornit teoria conform căreia toată lumea trebuie să i se închine lui. Aşa a ajuns acest fondator al buddhismului, prin înşelăciune, să deschidă oamenilor o cale spre distrugere. Iar el a devenit un diavol urmărit de cele Trei Pericole… chiar înainte de răspândirea buddhismului, confucianismul avusese deja grijă să semene înşelăciunea şi corupţia în inimile oamenilor. Apoi buddhismul, cu poveştile lui despre faptă şi răsplată, i-a făcut pe oameni mai slabi şi, în scurtă vreme, i-a înrobit doctrinei. Când s-a răspândit şi mai tare, i-a rupt pe oameni de sursa vitală pe care o aveau din moşi-strămoşi, şi anume oracolele divine, iar ei au început să uite riturile străvechi. Şi chiar şi acele rituri au fost corupte de influenţele buddhiste…“

Aşa le turuia Masugi studenţilor săi, inspirându-se fără reţineri din predicile lui Atsutane. De aceea, Iinuma l-a avertizat pe Honda să nu spună nimic laudativ la adresa buddhismului.

Până la urmă, Kaidō Masugi nu era un bătrân cu barbă albă, aşa cum îşi închipuise Honda din ce auzise despre el. Era un bătrânel jovial, cu câţiva dinţi lipsă, însă cu ochi de leu, şi i-a făcut o impresie puternică lui Honda.

Iinuma i l-a prezentat pe Honda ca fiind un oficial al guvernului care i-a arătat odinioară bunăvoinţă. Masugi l-a privit pe Honda drept în ochi, cu ochii săi de leu, şi a spus:

— Cred că ai văzut multe feluri de oameni în viaţa dumitale, şi totuşi îţi citesc puritatea în ochi. Ăsta e un lucru rar, şi nu mă mir că Iinuma te respectă, deşi eşti încă tânăr.

Complimentele odată încheiate, s-a lansat în critica buddhismului:

— Îmi dau seama că de-abia ne-am cunoscut, dar să ştii că Buddha a fost un impostor. Eu bănuiesc că el ne-a furat spiritul strămoşesc

Yamato şi bărbăţia. Nu neagă buddhismul orice fel de spirit?

Iinuma plecase în grabă să îndeplinească ritualul de purificare, aşa că Honda rămăsese singur cu Maestrul în sala de antrenamente şi trebuia să-i asculte predica. Când l-a văzut pe Iinuma revenind, îmbrăcat în veşminte albe şi însoţit de discipolul principal al Maestrului, Honda s-a simţit uşurat.

— Apa era cum nu se poate mai curată. Mi-am purificat spiritul şi trupul. Vă mulţumesc. Iar acum aş vrea să-mi văd fiul; mi-aţi putea spune unde-l găsesc?

Kaidō i-a poruncit discipolului să meargă să-l caute pe Isao. Honda s-a gândit că-l va vedea îmbrăcat în veşminte albe, ca şi tatăl său, şi s-a simţit cuprins de nerăbdare să-l întâlnească.

Dar Isao tot nu apărea. În schimb discipolul s-a întors şi, îngenuncheat în prag, a spus:

— Din ce mi-au spus studenţii, Isao s-a înfuriat foarte tare că l-aţi mustrat, mai devreme. A împrumutat o puşcă de la paznic şi a zis că se duce să împuşte un câine sau o pisică, pentru a se calma. Cred că s-a dus înspre munte, probabil spre Tanzawa.

— Cum? Varsă sânge după ce s-a purificat? Aşa ceva nu e cu putinţă!

Kaidō a sărit în picioare, aruncând fulgere din ochii de leu.

— Adună pe toată lumea din grupul lui de studiu. Spune-le tuturor să ia câte o ramură sacră şi să plece în căutarea lui, ca să-l oprească. E la fel de rău ca Măritul Zeu Susano-o, ne pângăreşte incinta sacră!

De consternare, Iinuma îşi pierduse toată vlaga. Honda îl privea oarecum amuzat.

— Dar ce a făcut fiul meu? De ce l-aţi mustrat?

— N-a făcut nimic grav, stai liniştit. Dar Zeul Aspru e prea puternic în fiul tău. I-am atras atenţia că, dacă nu-l ascultă mai degrabă pe Zeu Blând, se

va abate de la calea cea bună. În el domină spiritul impulsiv. Pentru un băiat, nu e ceva rău, dar la el e excesiv. Când l-am mustrat, a ascultat respectuos, cu fruntea plecată, dar pe urmă probabil că s-a trezit în el Zeul Aspru.

— Trebuie să iau şi eu o creangă sacră şi să merg să-l purific!

— Bine. Du-te repede, înainte să se pângărească!

Stând şi ascultând, Honda s-a simţit la început stânjenit de atmosfera ciudată, dar în cele din urmă inteligenţa i-a fost asaltată de absurditatea situaţiei. Oamenii ăştia nu dădeau nici cea mai mică importanţă trupului, fiind absorbiţi numai de spirit. În cazul de faţă, era vorba doar de reacţia unui tânăr independent care s-a înfuriat că fusese mustrat, însă ei o priveau ca pe o manifestare a unei puteri de temut din lumea spiritelor.

Honda regreta acum că strania apropiere pe care o simţea faţă de Isao îl determinase să vină aici. Dar un fel de pericol încă nedefinit părea să-l urmărească pe Isao, iar el avea de gând să ajute la îndepărtarea lui.

Când au ieşit din sala de antrenament, vreo douăzeci de tineri în veşminte albe, toţi având în mână crengi de *sakaki* împodobite cu fâşii de hârtie albă, aşteptau tensionaţi. Iinuma şi-a ridicat creanga şi a pornit la drum. Toată lumea l-a urmat. Honda, singurul în costum, mergea şi el imediat în spatele lui Iinuma.

În acel moment, Honda a avut un sentiment bizar. Ceea ce făcea acum se lega de o amintire îndepărtată, deşi era foarte improbabil să mai fi fost vreodată în mijlocul unui grup de oameni îmbrăcaţi toţi în alb. În urechi îi răsuna un zgomot metalic, ca o sapă care dezgroapă amintiri de mare valoare şi, în calea ei, se loveşte de o piatră. Sunetul i-a rezonat puternic în minte, dar s-a stins imediat, ca o fantomă. Totul nu durase decât o clipă.

Oare ce să fi fost?

Era ca şi cum un fir gros de aur ar fi trecut, graţios, peste urechea acului senzaţiilor lui Honda, abia atingând-o. Se apropiase de ac, dar, tocmai când părea să-şi găsească drumul prin ureche, a luat-o pe alături şi dus a fost, de parcă se temea să fie cusut pe ţesătura goală. Degetele care-l îndrumau erau gigantice, dar subţiri şi elegante.

23

Era aproape ora trei după-amiaza într-o zi de la sfârşitul lui octombrie. Soarele începuse deja să coboare după munţii de la orizont. Lumina filtrată printre norii mici şi deşi învăluia coamele împădurite ale munţilor ca într-o ceaţă.

Grupul condus de Iinuma a traversat în tăcere podul suspendat, câte trei-patru persoane deodată. Uitându-se în jos, Honda a observat că la nord de pod apa era adâncă şi calmă, iar la sud, unde era locul de purificare, era puţin adâncă, dar rapidă. Podul putred marca hotarul dintre adânc şi puţin adânc.

Ajuns de partea cealaltă, Honda s-a întors şi i-a privit pe tinerii care mergeau gravi, în urma lui. Paşii lor trimiteau mici vibraţii în scândurile podului. În spatele tinerilor se desfăşura un fundal format din stejarii din depărtare, o livadă cu duzi, frunzuliţele roşii ale arbuştilor de sumac, coliba de pe malul celălalt şi un copac *kaki* cu trunchiul negru, de care atârna senzual un singur fruct, portocaliu. Pe chipurile tinerilor străluceau ultimele raze de soare, strecurate printre norii ce acopereau crestele munţilor. Soarele scotea în evidenţă poalele veşmintelor şi le albea şi mai mult, astfel încât fiecare tânăr părea să aibă propria lui sursă de lumină strălucitoare. Frunzele de pe crengile de *sakaki* erau de un verde întunecat, iar fâşiile de hârtie legate de ele erau acoperite de umbre delicate.

A durat ceva până au traversat podul toţi cei aproape douăzeci de oameni. Honda a privit din nou în jur, la peisajul de toamnă pe care avusese ocazia să-l observe şi la venire, pe drumul de un *ri* de la Shiozu la Yanagawa.

Erau în inima muntelui şi, de aceea, culorile întunecate sau mai deschise ale văilor din apropiere sau din depărtare păreau că vin în întâmpinarea privitorului. Fiecare munte avea păduri bogate de cedri, care se înălţau întunecaţi şi mândri din frunzişul roşcat şi cald care-i înconjura. Toamna încă nu se instalase pe de-a-ntregul şi frunzele prinseseră abia o tentă gălbuie, presărată pe ici-colo cu pete roşii. Galbenul, roşul, verdele, maroniul păreau că nu-şi mai găsesc starea, nerăbdătoare. Mirosul de foc de lemne şi lumina lăptoasă învăluiau totul. Crestele îndepărtate ieşeau în relief, albăstrui, de sub mantia lor de ceaţă. Dar nici unul dintre munţi nu părea abrupt şi inaccesibil.

După ce toată lumea a trecut podul, Iinuma a pornit iar, urmat de Honda. Mai înainte, paşii lor călcaseră peste un covor din frunze de stejar căzute, dar acum, pe panta stâncoasă, erau mai mult frunze de cireş, presărate, de la pod încoace, ca nişte floricele roşii. Câteva frunze ude se ofiliseră şi prinseseră o culoare roz, ca a cerului la răsărit. De ce oare lua moartea culoarea răsăritului? s-a întrebat Honda, fără rost.

În vârful dealului era un post de observaţie pentru incendii, cu un clopot mic profilat pe cerul albastru-deschis. Acum drumul era acoperit de frunzele de *kaki*. De ambele părţi ale drumului erau grădini cu varză şi case. Pese tot se zăreau crizanteme sălbatice, purpurii, şi în fiecare curte erau *kaki*, acum cu crengile golaşe, cu câte un fruct rămas doar ici-colo, ca decoraţiile de Anul Nou. Drumul cotea când la stânga, când la dreapta, pe lângă gardurile vii ale caselor. Brusc, de după o casă li s-a deschis privirilor un peisaj întins, iar poteca s-a oprit în dreptul unui monument votiv buddhist, aşezat probabil în Era Kaei[49] şi acum acoperit de verdeaţă. De acolo începea un drum larg, printre câmpurile cultivate.

49 1848-1854.

La sud-est era un singur munte, scund. În faţa grupului se înălţa, semeţ, muntele Gozen, pe lângă ceilalţi munţi care acopereau zarea la miazănoapte. Până acum nu dăduseră peste nici o aşezare de-a oamenilor, în afară de acest sat de la poalele muntelui Gozen. Marginea drumului era presărată cu resturi de paie, de sub care se iţeau buchete de floricele mici şi roşii. Ţârâitul greierilor se auzea stins. Pe multe dintre parcele, pe pământul negricios şi crăpat erau înălţate gărduleţe pentru uscatul spicelor de orez, iar pe altele, spicele abia tăiate erau răsfirate pe pământ. Un băiat cu o bicicletă nou-nouţă a întors capul să privească mirat neobişnuita procesiune, dând încet din pedale.

Mici pete colorate, ca o pudră presărată, acopereau ici-colo micul munte de la sud-vest. În faţa lui, privelişte a era deschisă înspre nord până departe, la râul Katsura. În mijlocul câmpurilor rămăsese, singuratic, un stejar lovit de trăsnet, cu trunchiul contorsionat şi frunzele ofilite, de culoarea sângelui uscat. Avea rădăcinile pe jumătate smulse din pământ şi dintre ele se iveau mănunchiuri de iarbă.

Chiar atunci, cineva a zărit o siluetă în haine albe, departe în capătul drumului, şi a strigat:

— Uite-l!

Pe Honda l-a trecut un fior inexplicabil.

Cu vreo jumătate de oră mai devreme, Isao, cu ochii injectaţi şi cu o puşcă Murata în mână, străbătuse acelaşi drum. Nu se supărase că fusese certat de Maestrul Kaidō. Însă în timp ce asculta mustrarea, i-a venit în minte un gând greu de suportat: poate că vasul de cristal al purităţii şi frumuseţii, pe care el îl căuta de atâta vreme, căzuse pe pământ şi se spărsese în mii de cioburi, însă doar el refuza să recunoască acest lucru.

Avea senzaţia că, dacă voia să-şi îndeplinească misiunea, trebuia vrând-nevrând să se folosească de rău, lăsând forţa acestuia să-l împingă înainte. Cum, aşa cum făcuse şi tatăl său? Nu, sub nici o formă! Ceea ce făcea el n-avea nici o legătură cu comportamentul tatălui său. El n-avea să dilueze dreptatea cu rău, şi nici răul cu dreptate. Răul pe care voia să şi-l închidă în secret în suflet trebuia să fie un rău pur, la fel de pur ca dreptatea pe care o purta în suflet. Oricum, odată ce-şi va fi atins ţelul, avea să-şi curme zilele. Şi atunci răul din el avea să piară, distrus de puritatea dreptăţii actului său.

Isao nu avusese niciodată impulsul de a omorî pe cineva din ură personală. Atunci cum oare i se trezise dorinţa de a ucide, şi ce legătură avea cu viaţa lui serioasă de zi cu zi? Era o întrebare care-l frământa de multă vreme. Trebuia mai întâi să comită un mic sacrilegiu, unde să folosească răul pur. O crimă de mici proporţii.

Maestrul Kaidō, devotat doctrinei lui Atsutane, le explicase despre macularea provocată de carnea şi sângele animalelor. Isao a împrumutat o puşcă şi a plecat la drum spre munte, sperând să doboare o căprioară sau un mistreţ – iar dacă nu reuşea, atunci măcar un câine sau o pisică – şi să-i aducă leşul însângerat la Yanagawa. Dacă asta însemna alungarea lui şi a colegilor lui de la cursuri, era gata să accepte. Dar sacrificiul avea să le insufle, cu siguranţă, curaj şi hotărâre.

A luat-o spre sud-vest, cu privirile ţintă la muntele scund şi înveşmântat în frunze roşii. Zărea duzii de pe panta lină de la apus şi poteca ce ducea în vârf, pe lângă un desiş de bambuşi. Deasupra livezii de duzi se înălţau cedrii, deşi, dar poteca părea să treacă printre ei.

Ducea în mână puşca Murata, cu ţeava lungă de vreo şaptezeci de centimetri, pe care o simţea în palmă, în aerul rece al toamnei, ca un drug de fier. Îi era greu să-şi imagineze cum glonţul, deja pe

ţeavă, avea să dea viaţă acestei bucăţi de metal. Iar celelalte trei gloanţe pe care le purta în haină şi a căror atingere metalică şi rece o simţea pe piept, nu păreau nici ele atât de ucigătoare… erau mai degrabă trei ochi reci aţintiţi asupra sa.

Cum nu-i ieşiseră în cale nici câini, nici pisici, s-a hotărât să urce spre vârful muntelui pe poteca dintre duzi şi desişul de bambus. Tulpinile bambuşilor erau asaltate de iederă şi de o viţă cu boabe roşii. În mijlocul potecii răsăriseră, ca o cocoaşă, rădăcinile unui dud de pe margine, acoperite de muşchi. Din apropiere s-a auzit o cinteză. Isao şi-a imaginat silueta unui cerb, venind agale în bătaia puştii, nebănuind nimic. Era sigur că va trage fără pic de ezitare. Va avea voinţa de a ucide. Victima nici nu va şti ce i s-a întâmplat. Nu era nevoie de ură. Iar prin moartea sa, cerbul avea să scoată la iveală, pentru prima oară, forţa răului, strălucitoare pe fundalul întunecat al sângelui ce i se scurgea din inimă.

Isao şi-a ciulit urechile. Nu se auzea sunet de paşi peste frunzele căzute. S-a uitat la drumul dinaintea lui. Nu se vedeau urme de căprioară. Dacă ceva stătea ascuns în frunziş şi-şi ţinea răsuflarea, s-a gândit Isao, o făcea nu din teamă, nu din ostilitate, ci ca să-şi râdă de intenţia lui de a ucide. Simţea că toate-l iau peste picior, şi tăcerea pădurii îngălbenite, şi a desişului de bambus, şi a cedrilor falnici.

A urcat până la liziera cedrilor. Golurile dintre copaci erau umplute cu tăcere. Nu se vedea nici urmă de vietate. A urcat panta şi a ajuns într-un crâng. Brusc, un fazan şi-a luat zborul chiar de la picioarele lui, trecându-i prin dreptul ochilor o ditamai ţinta în mişcare. Pesemne că acum era momentul să tragă, cum îl învăţase paznicul. A ridicat arma şi a tras.

Deasupra capului său, ultimele raze ale soarelui pe cale să apună se strecurau prin frunzişul în care se amestecau galbenul şi roşul. Pentru o clipă, o

coroană imensă, verde, a părut că pluteşte pe un petic trist de cer. Apoi coroana s-a dizolvat în fâlfâit de aripi, pierzându-şi măreţia. Bătăile din aripi, repezite, păreau că transformă aerul într-un fel de lichid gros şi lipicios, care imediat a înghiţit aripile şi şi-a luat birul. Pasărea n-a mai fost pasăre, fără ca măcar să-şi fi dat seama. Efortul de a rămâne în aer a făcut-o să piardă direcţia şi s-a prăbuşit brusc, undeva între copaci. Nu putea fi prea departe. Isao a calculat c-ar fi trebuit să cadă în desişul pe care îl străbătuse mai devreme.

Grăbit, a luat-o drept spre vale, fără a mai urma poteca, cu arma încă fumegând în mână. Spinii i-au sfâşiat poalele veşmântului.

Lumina filtrată dădea desişului de bambuşi o strălucire subacvatică. Ca să poată trece, Isao îşi făcea loc cu ţeava puştii prin rugii încâlciţi. Nu scăpa pământul din priviri, de teamă ca fazanul să nu se piardă în coloritul frunzelor căzute. În cele din urmă l-a găsit. A îngenuncheat lângă pasăre şi, când i-a ridicat trupul fără viaţă, sângele i-a ţâşnit din piept, pătându-i veşmintele.

Pasărea avea ochii închişi. Penele care-i înconjurau aveau irizaţii roşii. Trupul dolofan era îmbrăcat într-un penaj superb, multicolor, cu o strălucire metalică aidoma unei armuri. Isao a întors-o cu capul în jos şi observat că pe burtă avea penele mai puţin dese şi cu alt colorit.

Penele de pe cap erau de un purpuriu închis, aproape de culoare strugurilor negri, şi erau întreţesute ca nişte solzi. Dinspre piept spre burtă, pene lungi de un verde închis se întindeau ca o tunică şi străluceau în lumina tot mai slabă. Printre ele şiroia sângele, dintr-o rană ascunsă.

Isao a socotit pe unde venea rana şi şi-a băgat degetul. N-a întâmpinat rezistenţă, ajungând până adânc în pieptul găurit de glonţ. Şi-a scos degetul, roşu şi ud. Cum te simţi când ucizi? se întreba singur, arzând să afle răspunsul. Totul se desfăşurase foarte rapid, într-o clipă ochise şi

apăsase pe trăgaci, şi n-avusese timp să simtă decât foarte puţin dorinţa de a ucide. Una peste alta, rezultatul a fost chiar mai nesemnificativ decât firul de fum ce ieşea de pe ţeava puştii.

Un glonţ era substitutul intenţiei de a ucide. Isao nu plecase pe munte cu gândul de a ucide un fazan, dar puşca n-a lăsat să-i scape o asemenea ocazie. Astfel, s-a produs pe loc o mică vărsare de sânge. Isao ţinea acum pe braţ o pasăre moartă, fără să i se pară ceva nefiresc.

Cât despre dreptate şi puritate, le dăduse deoparte ca pe nişte oase pe marginea farfuriei. Nu-i era foame de oase, ci de carne. Poftea după acel lucru perisabil, strălucitor, moale. Un gust abia perceptibil. Dar pe Isao îl cunoscuse, iar acum era cuprins de beţia şi liniştea împlinirii. Asta era ceea ce simţise.

Devenise fazanul întruchiparea răului? Nu. Isao s-a uitat la el mai îndeaproape şi a observat mici insecte umblându-i prin pene. Dacă lăsa pasărea unde era, în scurtă vreme avea să colcăie de viermi şi furnici.

Îl enervau ochii închişi ai păsării. Păreau că-l refuză şi că-l ţin departe de ceva ce el voia neapărat să cunoască. Dar Isao nu putea numi exact ce era acel ceva – poate senzaţia asociată gestului de a ucide sau poate a propriei sale morţi.

Isao a apucat pasărea de gât şi, croindu-şi drum cu ţeava puştii, a ieşit din desiş. O viţă încărcată cu boabe roşii s-a rupt şi i-a căzut după gât, aşezându-i-se peste umeri şi piept. Isao avea ambele mâini ocupate şi nu s-a obosit s-o dea jos.

A ajuns la livada cu duzi şi a luat-o de-a lungul lizierei. Adâncit în gânduri, n-a băgat în seamă buchetele de floricele roşii pe care le călca în picioare. În faţa lui se înălţa un cedru, cu frunzele pe jumătate uscate, ruginii. La dreapta se deschidea drumul mai larg pe care venise, printre câmpurile cultivate. A luat-o într-acolo.

Din depărtare venea un grup de oameni îmbrăcaţi în alb. Nu le putea distinge feţele, dar crengile de care atârnau fâşii albe de hârtie i-au creat o senzaţie ciudată. Într-un asemenea loc, oameni în veşminte albe puteau fi numai studenţii Maestrului Kaidō, dar Isao nu şi-i putea închipui pe colegii săi venind până aici, cu un aer atât de solemn. Cel care mergea în faţa lor părea mai înaintat în vârstă, iar cel din urma lui purta costum. Cu stupoare, Isao a văzut că bărbatul din capul grupului avea exact mustaţa tatălui său.

În acel moment, cerul a fost asaltat de ţipetele unui stol de păsări care şi-au luat zborul de pe munte. Cei în alb au părut încurcaţi de ele şi s-au oprit câteva clipe, lăsându-le să treacă.

Pe măsură ce distanţa care-l separa pe Isao de grup se micşora, Honda se simţea tot mai exclus din scena ce se contura în lumina din ce în ce mai slabă a înserării. Încet-încet, s-a îndepărtat de drum, ajungând să păşească singur printre gardurile cu spice de orez puse la uscat. Se apropia un moment foarte important, a cărui semnificaţie n-o cunoştea încă. Chipul lui Isao încă nu se distingea clar, dar i se zărea pe piept un fel de podoabă cu mărgele roşii.

Honda şi-a simţit inima bătându-i cu putere în piept. O putere fantastică se apropia, o putere care avea să-i zdrobească raţiunea. Îi ghicea deja bătaia aripilor şi-i simţea răsuflarea în coborâre. Nu credea în premoniţii, dar se întreba dacă nu aşa i se înfăţişa unui om prevestirea morţii sale sau a cuiva din jurul său.

— Ca să vezi, ai prins un fazan! Atunci e bine, a răsunat vocea lui Iinuma.

Din mijlocul câmpurilor, Honda s-a uitat în direcţia lor.

— Atunci e bine, a repetat Iinuma, fluturând creanga sacră deasupra capului lui Isao, parcă ironic.

Bucăţile albe de hârtie au sclipit în lumina slabă şi au scos un foşnet plăcut.

— Ce-ţi veni să te porţi aşa? Mai umbli şi cu o puşcă după tine! Maestrul Kaidō a avut dreptate: eşti posedat de Zeul Aspru. Asta e clar.

Auzind cuvintele lui Iinuma, Honda şi-a dat seama, cu limpezimea cristalului, ce anume era acea frântură de amintire care nu-i dădea pace: ceea ce se petrecea sub ochii lui era, fără urmă de îndoială, întocmai visul pe care l-a avut Kiyoaki într-o noapte de vară, în anul al doilea al Erei Taishō. Kiyoaki scrisese totul în jurnal, cu lux de amănunte, iar Honda tocmai recitise pasajul cu o lună înainte. După nouăsprezece ani, visul devenise o întâmplare aievea.

Reincarnarea lui Kiyoaki în Isao, chiar dacă tânărul nu era conştient, era pentru Honda mai presus de orice raţionamente care ar fi putut susţine contrariul. Era un fapt.

24

În seara următoare, după terminarea orelor, Isao şi-a dus colegii în locul lor secret de întâlnire, unde se adunau în fiecare zi. Acolo erau feriţi de priviri sau, dacă cineva totuşi i-ar fi observat, ar fi crezut că doar stau de vorbă, ca să-şi omoare timpul.

În locul unde terenul Maestrului Kaidō dădea înspre dealul Motozawa se afla o stâncă imensă acoperită de vegetaţie, ca un munte artificial dintr-o grădină japoneză. Dacă se ascundeau în spatele stâncii, erau complet feriţi de ochii celorlalţi studenţi. Imediat mai jos era râul, iar de partea cealaltă, panta dealului. Locul cu iarbă moale din dosul stâncii era numai bun pentru a sta în cerc, la discuţii. Vara ar fi fost chiar foarte plăcut, dar în regiunea Kai sfârşitul de octombrie aducea cu sine un vânt îngheţat. Însă tinerii ardeau de entuziasm şi nu se lăsau pradă frigului.

Grupul se îndrepta spre stâncă, pe drumul dinte câmpuri. Isao, care mergea înainte, a observat urmele unui foc, pe care cu siguranţă nu-l văzuse cu o zi în urmă. Cenuşa fină a paielor arse crease un desen gri pe potecă, mai întunecat în locul unde rămăsese mai multă. Cenuşiul se amesteca în mod plăcut cu pământul roşiatic. Lui Isao, nu cenuşa şi cele câteva paie rămase îi sugerau prezenţa unui foc vesel, ci urma de cenuşă stâlcită de trecerea unei roţi. Aici era contrastul perfect, între roşul puternic şi barbar şi negrul vulgar al urmei de roată din pământ. A arde, apoi a fi călcat în picioare – această asociere crease în mod firesc în mintea lui Isao imaginea unei revolte.

Grupul l-a urmat în tăcere spre stânca adăpostită sub copaci, la marginea de sud a câmpurilor. Când au ajuns, s-au aşezat pe jos, în cerc. Se auzea până la ei şopotul râului Katsura, care tocmai acolo

cotea. Stâncile cenuşii de pe malul celălalt păreau întruchiparea răbdării şi a rezistenţei. Frunzele roşii ale copacilor de pe stânci, primii care aveau să cadă pradă umbrei, aveau o nuanţă mohorâtă, în timp ce mai sus, peste vârfurile copacilor de pe deal, cerul se vedea năpădit de un vârtej de nori.

— Astăzi hotărâm în sfârşit ziua atacului. Sunteţi toţi pregătiţi, nu-i aşa? Dar, înainte de asta, o să verificăm planul general şi atribuţiile fiecăruia, iar Sagara o să ne dea raportul despre fondurile pe care le avem la dispoziţie. Cât despre ziua şi ora atacului… ar fi bine să le decidem prin ritualul Ukei, dar… în fine, despre asta vorbim la sfârşit.

Isao vorbea degajat, deşi întâmplarea din ziua anterioară încă îl mai afecta. Tatăl său şi Honda mâncaseră ceva pe fugă şi apoi plecaseră imediat înapoi la Tokyo. Oare ce-l mai determinase pe tatăl său să bată atâta drum, pe lângă dorinţa de a-şi exprima respectele faţă de Maestrul Kaidō? Oare vorbise ceva cu Sawa? Iar cu Honda ce-o fi fost? Palid, abia îi adresase două vorbe lui Isao şi nu lăsase deloc să se vadă simpatia pe care i-o arătase data trecută sau chiar şi în scrisoare. Mai mult, în timpul mesei Isao remarcase că Honda se tot uita la el, din locul de onoare unde fusese aşezat.

Isao s-a scuturat de gândurile care-l purtaseră în trecut şi a întins pe iarbă foaia pe care făcuse planul atacului.

1. Timpul stabilit: luna, ziua şi ora

2. Punctele principale ale planului:

Obiectivul principal este să creăm haos în capitală, pentru a aduce Legea Marţială şi a determina numirea unui guvern de restauraţie. Suntem hotărâţi să ne sacrificăm vieţile pentru această Restauraţie, sperând să obţinem un efect maxim cu un număr minim de participanţi. Suntem încrezători că şi alţii, susţinători ai aceloraşi idealuri din întreaga

ţară, ne vor urma exemplul. Ne vom face cunoscute intenţiile împrăştiind manifeste din avion, anunţând că acesta este ordinul Excelenţei Sale Prinţul Tōin şi având ulterior grijă ca acest lucru să devină realitate. Prin declararea Legii Marţiale, misiunea noastră va fi îndeplinită şi cel mai târziu în dimineaţa următoare, fie că am învins sau nu, vom comite cu toţii sinuciderea rituală, aşa cum ne-o cere onoarea.

Obiectivul Restauraţiei Meiji a fost acela de a înapoia puterea de conducere şi controlul armatei Maiestăţii Sale Imperiale. Obiectivul Restauraţiei Shōwa este de a plasa industria şi finanţele sub controlul direct al Maiestăţii Sale şi de a elimina complet capitalismul şi comunismul, doctrinele materialiste importate din Occident, pentru a elibera poporul de suferinţe şi a-i readuce lumina Împăratului, spre gloria sa.

În ceea ce priveşte crearea haosului în capitală, mai întâi vom arunca în aer toate centralele electrice ale oraşului, iar în puterea nopţii îi vom asasina pe magnaţii capitalismului industrial, şi anume Busuke Kurahara, Tōru Shinkawa şi Jūemon Nagasaki. Concomitent, vom ocupa Banca Japoniei, centrul nervos al economiei japoneze, şi-i vom da foc. Apoi, nu mai târziu de răsăritul soarelui, ne vom aduna cu toţii în faţa Palatului Imperial şi ne vom face simultan *seppuku*. Dacă ne vom afla în imposibilitatea de a ne aduna, ne vom face *seppuku* cu propriile săbii oriunde se va întâmpla să ne aflăm.

3. Componenţă şi atribuţii:

Detaşamentul întâi – atacă centralele electrice din Tokyo

Centrala Tōden-Kameido: Hasegawa, Sagara

Centrala Kinuden Tokyo: Seyama, Tsujimura

Centrala Hatogaya: Yoneda, Sakakibara

Centrala Tōden-Tabata: Horie, Mori

Centrala Tōden-Mejiro: Ōhashi, Serikawa

Centrala Tōden-Yodobashi: Takahashi, Ui

Detaşamentul al doilea – se ocupă de asasinate

Tōru Shinkawa: Iinuma, Miyake

Jūemon Nagasaki: Miyahara, Kimura

Busuke Kurahara: Izutsu, Fujita

Detaşamentul al treilea – ocupă şi incendiază Banca Japoniei

La acţiune vor participa paisprezece membri sub conducerea locotenentului de Infanterie Hori. Takase şi Inoue se vor alătura celor doisprezece membri ai detaşamentului întâi, care se vor întoarce pe biciclete, în timp cât mai scurt după sabotarea centralelor electrice.

4. Misiune separată: un aeroplan pilotat de locotenentul Shiga va arunca rachete luminoase şi va împrăştia manifeste.

În realitate, Isao încă ezita în legătură cu misiunea asasinării lui Kurahara. Ar fi vrut mult s-o ducă la îndeplinire el însuşi, dar avea o reţinere. Cuvintele lui Sawa avuseseră un impact puternic asupra lui. Chiar acum, în timp ce Isao şi ceilalţi stăteau lângă stâncă, poate că Sawa încerca, din proprie iniţiativă, să-l ucidă pe Kurahara. Dacă se întâmpla aşa, nu le rămânea decât să aştepte până când incidentul n-ar mai fi făcut valuri. Pe de altă parte, poate că Sawa voise doar să-l intimideze şi n-avea de fapt de gând să treacă la acţiune.

Dacă era să ignore tot ce-i spusese Sawa şi să-l ucidă pe Kurahara, acesta trebuia să moară de mâna lui Isao. Era cu siguranţă cel mai bine păzit dintre toţi. Isao se folosise de pretextul prieteniei când i-l desemnase lui Izutsu, băiatul vesel şi

credul, de un curaj extravagant. Izutsu fusese copleşit de bucurie şi nu mai ştia cum să-i mulţumească, dar Isao, în adâncul sufletului, considera că pentru prima oară în viaţă se sustrăsese de la un act important.

Cât despre avion, la sfatul lui Hori renunţaseră la bombe şi hotărâseră ca avionul să împrăştie manifeste şi rachete luminoase. Tot Hori le garantase că prietenul său, locotenentul Shiga, îi va ajuta negreşit.

Problema erau armele. Din cei douăzeci, zece aveau săbii, dar în asaltul asupra centralelor electrice săbiile mai mult i-ar fi încurcat. Câte un pumnal ascuns, de fiecare, ar fi trebuit să le ajungă. În ceea ce priveşte explozibilii, sperau să facă rost de câţiva din cei mai moderni.

— Sagara. Citeşte-ne lista de necesităţi.

— Bine, a răspuns Sagara.

Mai întâi a verificat dacă nu era cineva prin preajmă, apoi a început să citească încet. Toată lumea îl asculta cu atenţie.

— Una bucată mare de pânză albă. Trebuie să fie lungă de vreo patru metri. Pe ea va fi scris sloganul nostru şi o vom întinde în locul unde ne vom face *seppuku*. Din restul materialului facem brâuri pentru toată lumea. Doi: banderole pentru frunte şi braţe, ace pentru banderole şi încălţăminte cu talpă de cauciuc pentru douăzeci de persoane. Trei: un top de hârtie albă, două-trei de hârtie colorată, suficiente pentru a tipări manifestele. Patru: benzină pentru a aprinde focurile. De cumpărat câte unu-două canistre de la trei-patru vânzători, de către persoane diferite. Cinci: un mimeograf şi accesoriile aferente. Şase: pensule de scris şi tuş. Şapte: bandaje, hemostatice, băuturi alcoolice pentru întremare. Opt: ploşti. Nouă: lanterne. Asta e lista. O să cumpărăm fiecare câte ceva şi o să le ducem într-o ascunzătoare. Imediat ce ne întoarcem la Tokyo căutăm un loc potrivit.

— Avem suficienţi bani?

— Da. Iinuma a pus deoparte optzeci şi cinci de yeni. Dacă mai adunăm şi economiile fiecăruia, avem în total trei sute douăzeci şi opt de yeni. În plus, chiar înainte să venim aici am primit un plic adresat „Grupului de studiu al istoriei Erei Meiji“. Mă gândeam să-l desfac de faţă cu voi toţi. S-ar putea să fie bani. Nu ştiu, mă simt puţin jenat…

Sagara a deschis plicul şi a scos din el zece bancnote de o sută de yeni. Toţi au rămas muţi de uimire. În plic mai era şi o foaie de hârtie cu două-trei rânduri scrise. Sagara a citit cu voce tare:

— „Am avut acasă o parcelă de pădure şi am vândut-o în grabă, obţinând această sumă. Sunt bani curaţi. Folosiţi-i după cum aveţi nevoie. Sawa.“

— Sawa?

Isao a simţit o lovitură în piept. Purtarea lui Sawa iarăşi i se părea de neînţeles. Chiar dacă înclina să creadă că banii erau într-adevăr „curaţi“, nu-şi dădea seama cu ce scop i-i dăduse Sawa. Oare era un dar oferit în locul asasinării lui Kurahara? Sau era un fel de a-şi lua rămas-bun şi a-şi cere iertare, înainte de a acţiona singur? Dar Isao trebuia să dea o explicaţie pe loc.

— E domnul Sawa de la Academie. E şi el unul dintre noi, în secret. Putem lua banii fără grijă.

— Ce noroc pe capul nostru! Cu asta, avem fonduri suficiente. Zeii ne sunt prielnici!

Cu un gest teatral, Sagara a ridicat spre cer bancnotele de o sută de yeni, ca şi cum le-ar fi mulţumit zeilor.

— Iar acum să trecem la detalii. Mai întâi, să hotărâm ziua şi ora. Evident, ora e decisivă pentru bunul mers al planului. Dacă e prea târziu în noapte, penele de curent nu vor avea nici un efect. Ora zece seara ar trebui să fie limita, zic eu. Iar apoi, în cel mult o oră, atacăm banca. În ceea ce priveşte data…

Isao l-a văzut cu ochii minţii pe Tomoo Ōtaguro, la Templul Shingai, prosternat în faţa zeilor şi

aşteptându-le verdictul. În acea zi fierbinte de vară, preotul îndeplinise ritualul Ukei pentru a adresa zeilor două rugi:

„Să fie pus capăt guvernării proaste, prin pedepsirea autorităţilor, chiar şi cu moartea“.

„Miniştrii nevolnici să fie îndepărtaţi, atinşi de sabie pe întuneric“.

Zeii dăduseră însă un răspuns nefavorabil. Iar acum, Isao şi tovarăşii săi aveau să le adreseze din nou a doua rugă.

Vară şi iarnă, Higo şi Kai, Meiji şi Shōwa – astea erau diferenţele. Dar săbiile tinerilor erau însetate de sânge şi doreau să lovească în puterea nopţii.

Povestea scrisă în acea cărticică evadase la un moment dat din lumea cuvintelor şi pătrunsese în realitate. Citind-o, tinerii au simţit o flacără aprinzându-li-se în piept şi-şi vor regăsi liniştea numai când această flacără va porni să pârjolească răul.

În zborul lor către ceruri,
Lebedele albe nu lasă nici o urmă.

Lui Isao i-a venit în minte poemul Maestrului Ōen, proaspăt, de parcă l-ar fi auzit cu doar o zi în urmă.

Nici un tânăr n-a venit cu vreo propunere. Stăteau toţi în tăcere, studiindu-i chipul lui Isao. Iar el studia cerul albastru de deasupra stâncilor de pe malul celălalt al râului. Conturul norilor era acum mai întunecat, dar îşi păstraseră forma, ca trecuţi printr-un pieptene. Poate că zeii îi priveau printre nori.

Întunericul învăluise deja profilul stâncos. Numai râul rămăsese strălucitor. Isao devenise doar un personaj într-o poveste. Poate că el şi tovarăşii lui aveau să câştige glorie şi să rămână în amintirea oamenilor din vremurile viitoare. În orice caz, vântul rece al serii amintea de răceala

unei tăbliţe funerare din bronz. Nu era oare momentul ca zeii să se manifeste?

N-a venit nici un răspuns, nici despre dată, nici despre oră. Nimic nu i-a pătruns în inimă din lumina de dincolo de nori. Nici un fel de comunicare fără cuvinte. Ca un instrument muzical cu coardele rupte, care nu putea scoate nici o notă.

Dar chiar şi aşa, zeii nu se manifestaseră nefavorabil la fel de limpede cum o făcuseră în cazul lui Ōtaguro. Nu era un refuz clar.

Isao încerca să interpreteze semnele. Aici şi acum, douăzeci de tineri, toţi sub douăzeci de ani şi plini de energie, îl priveau cu ochi strălucitori şi speranţă în suflet, în timp ce el privea cerul. Lucrurile evoluaseră mult şi niciodată n-ar fi fost un moment mai propice. Zeii trebuiau să se manifeste. Ei nici nu aprobaseră, dar nici nu le respinseseră planul. Abandonaseră decizia, ca pe o sanda aruncată, vrând parcă să imite imperfecţiunea lumii pământene.

Dar Isao trebuia să dea curând un răspuns. Ceva în inima lui s-a închis o clipă, ca o scoică, pentru a-şi proteja puritatea. O umbră de idee „rea“ i se ivise într-un colţ al minţii. Dacă avea să-şi închidă inima tot aşa, de câte ori situaţia o cerea, acesta avea în scurtă vreme să devină un obicei. Încă de două-trei ori şi avea să i se pară la fel de firesc ca mâncatul sau băutul.

Isao nu considera că minte. Dacă zeii nu se exprimaseră clar, atunci omul n-avea de ce să creadă că minţise. Situaţia lui Isao nu se deosebea de situaţia unei păsări cu pui mici: ei trebuiau hrăniţi, şi trebuiau hrăniţi acum.

— Va fi pe trei decembrie, la ora zece seara. Aşa e indicaţia divină, deci aşa stabilim. Ne rămâne mai mult de o lună şi vom avea destul timp pentru pregătiri. Sagara, tu ai uitat un lucru important: lupta noastră va fi pură şi fără pată, ca un crin alb. Vreau ca, în viitor, lumea să numească acţiunea noastră „Războiul crinilor“ şi de aceea vă rog pe

toţi, când porniţi la luptă, să purtaţi la piept câte o petală din crinii aduşi de la Festivalul Saigusa pe care fiica domnului Kitō ni i-a oferit. Astfel, Zeul Aspru de la Templul Sai va fi cu noi şi ne va proteja. Acum vă rog să-mi spuneţi dacă vă convine data de trei decembrie. Poate cineva are alte planuri.

— Ce planuri să aibă cineva care s-a hotărât să moară? a întrebat cineva, şi ceilalţi au râs.

— Bine, atunci trecem mai departe la rapoartele individuale. Ōhashi. Serikawa. Vorbiţi-ne despre cercetările voastre asupra centralei electrice de la Mejiro şi despre cum o vom arunca în aer.

Cei doi s-au invitat unul pe celălalt la cuvânt, dar în cele din urmă a început Ōhashi, mai priceput la expuneri. Când Serikawa i se adresa lui Isao, lua poziţie de drepţi şi era tensionat ca un recrut, ceea ce-l făcea să se bâlbâie şi celorlalţi le era greu să-l urmărească. Cu toate astea, executa totul cum trebuie şi niciodată nu uita ordinele primite. Când vorbea despre ceva şi-l cuprindea emoţia, părea că plânge. Nu era priceput la expuneri şi de aceea a preluat sarcina Ōhashi, cu Serikawa secondându-l la un pas în spate şi încuviinţând din cap energic la fiecare punct important.

— Când am vizitat centrala de la Meguro, la intrare era un bărbat în salopetă care repara ceva la nişte fire de cupru. Înainte, când am mers pe la celelalte centrale spunând că suntem elevi la seral la o şcoală de electromecanică şi că vrem să vizităm centralele, ori ni se cereau carnetele de elev, ori aveau ceva de obiectat şi eram refuzaţi. Dar omul ăsta a fost cât se poate de prietenos şi ne-a invitat la etaj. Când am urcat scările, am văzut trei funcţionari într-un birou. Unul dintre ei i-a spus bărbatului în salopetă să ne arate centrala. Aşa că s-a oprit din ce făcea şi ne-a dus bucuros peste tot. Era foarte mândru de munca lor. Când îi puneam întrebări despre echipamente sau altele, ne explica foarte amănunţit. Aşa am aflat că centrala

are două transformatoare, unul care se răceşte pe bază de ulei şi unul pe bază de apă. În mare, elementele esenţiale ale unei centrale electrice sunt transformatorul, panoul de comandă şi pompa de răcire. Ca să distrugem pompa, ar trebui doar să-i sfărâmăm motorul cu un baros, de exemplu, şi pe urmă să punem o grenadă. Teoretic, dacă distrugem pompa, echipamentul se supraîncălzeşte şi nu mai funcţionează, dar n-ar fi foarte eficient pentru că durează destul de mult până se supraîncălzeşte – şi apoi ar intra oricum în funcţiunea cealaltă pompă, cu ulei. Totuşi, din punctul de vedere al uşurinţei atacului, pompa e situată la exterior şi nepăzită, aşa că ar fi cea mai accesibilă. Pentru un atac într-adevăr de succes, ar trebui ca un om să-l doboare pe paznic şi apoi să intre în clădire, iar celălalt să pună explozibili la panoul de comandă şi, odată aprins fitilul, să se retragă amândoi în grabă. Dar, dacă intervine cine ştie ce obstacol, tot ce-am putea face e să distrugem pompele. Iar pentru cei dintre voi care vor merge în recunoaştere la alte centrale electrice din oraş, mă gândesc că cel mai bine ar fi să căutaţi un elev la vreo şcoală de electromecanică şi să-i împrumutaţi carnetul de elev. Atât am avut de raportat.

Isao era mulţumit de claritatea şi concizia raportului.

— Bine. Mai departe, Takase. Vorbeşte-ne despre planul tău pentru a intra în Banca Japoniei.

— Da, a răspuns Takase.

Avea o voce hârâită din cauza bolii de piept, dar umerii îi erau puternici şi ochii, înroşiţi de febră, îl ţinteau pe Isao. Avea să vorbească doar el, pentru că partenerul său, Inoue, lipsea.

— Ca să fiu sincer, la început mi-am bătut capul destul de mult până să găsesc o soluţie. Pe urmă mi-am dat seama că puteam intra acolo doar ca paznic de noapte, dar cum banca nu angajează decât după investigaţii complete şi examen

medical, iar eu n-aveam cum să trec examenul medical, l-am rugat pe Inoue. După cum ştiţi, el are şi centură neagră de rangul doi în judo. Inoue, fără nici cea mai mică ezitare şi gata să-şi pună viaţa în joc, a acceptat. S-a dus la directorul responsabil cu afacerile studenţeşti de la facultate şi, spunându-i că are nevoie de un serviciu de noapte ca să-şi poată plăti şcoala, a obţinut o recomandare de la el. Cu recomandarea şi cu certificatul de competenţă în judo, a mers la bancă şi a fost angajat fără probleme. Când merge la lucru, ia cu el nişte cărţi oarecare şi se face că învaţă. Am fost şi eu o dată să-l văd şi se pare că ceilalţi paznici au o părere foarte bună despre el. Uneori, la masa de seară, îl tratează cu câte un castron de tăiţei. Fiind bun la inimă cum e, mi-a spus că se simte puţin vinovat ştiind că într-o bună zi va face totul scrum.

Din întuneric s-a pornit un hohot de râs. Takase a continuat:

— Până în ziua atacului, Inoue va continua să lucreze acolo ca paznic de noapte. Fiindcă el o să fie înăuntru, cred că ar trebui să stabilim un semnal ca să ştie când să ne deschidă. Cât despre planul clădirii, eu şi Inoue ne angajăm să-l avem gata până cel târziu cu două săptămâni înainte de atac. I-l vom arăta şi locotenentului Hori. Inoue crede că e mai bine să înveţe despre bancă în timpul lucrului, în mod firesc, puţin câte puţin, decât să fie văzut umblând de colo-colo şi să trezească bănuieli. El e destul de posac, dar are ochii înguşti şi, când râde, are un aer plăcut şi inspiră încredere. Takase s-a uitat rapid la ceas. Chiar acum funcţionarii pleacă acasă, iar Inoue îşi începe lucrul. Îşi cere scuze că n-a putut veni şi el aici, dar ceea ce face acum e foarte important. Atât am avut de raportat.

În timp ce rapoartele de acelaşi gen continuau, Isao, care le mai auzise o dată pe toate, îşi putea lăsa gândurile să umble în voie. Dar în minte i-au

răsărit deodată, hărţuindu-l, nume la care n-ar fi vrut să se gândească: tatăl său, Sawa, Honda, Kurahara… Isao a pus mâna pe vâsle, în forţă, şi a îndreptat corabia minţii spre alte ţărmuri: gânduri mai plăcute, gânduri ca nişte fulgere… La răsăritul soarelui… pe o stâncă… să mă închin soarelui care se înalţă… să privesc marea strălucitoare… şi, la poalele unui pin venerabil… să-mi iau zilele, cu propria-mi sabie. Totuşi, după acea noapte, avea să-i fie greu să ajungă de la Tokyo într-un loc potrivit, cu stânci şi mare. Dacă atacurile asupra centralelor electrice aveau succes, transportul avea să fie blocat, iar fuga cu trenul ieşea din discuţie. În primul rând, era puţin probabil să reuşească să se retragă cu bine după asasinate şi să se refugieze la distanţă.

Şi totuşi, Isao nu renunţa la visul său: undeva îl aştepta un loc cu toate elementele pe care şi le dorea pentru a duce la bun sfârşit sinuciderea rituală.

Presupunând că reuşea să fugă până la scuarul din faţa Palatului Imperial… O imagine extraordinară şi-a făcut loc în mintea lui: ar fi putut să treacă înot şanţul de apărare al palatului, spărgând pojghiţa de gheaţă de la suprafaţă, şi să se caţăre pe malul abrupt. Acolo, ascuns printre pinii de pe mal, avea să aştepte până în zori. Ar fi putut privi răsăritul înspre Tsukishima, dincolo de sutele de bărci ancorate în golf, şi apoi, chiar înainte ca primele raze de soare să poposească pe clădirea Marunouchi din spatele lui, putea să-şi înfigă sabia în trup!

25

Honda era conştient de ceea ce se spunea despre el, şi anume că era un om schimbat de când se întorsese de la Tokyo. Pentru el, realitatea îşi pierduse învelişul exterior, acea aparenţă odinioară atât de fermă. Iar profesia lui, care presupunea analiza minuţioasă a realităţii, îşi pierduse orice savoare.

Acum, Honda rămânea frecvent dus pe gânduri, nu auzea ce-i spuneau ceilalţi şi nu le răspundea. Când starea lui a ajuns şi la urechile Judecătorului-Şef, acesta s-a îngrijorat, întrebându-se dacă excesul de muncă nu-l făcuse să-şi piardă claritatea minţii, până atunci ireproşabilă.

Chiar atunci când stătea aşezat la biroul său de la tribunal, uitându-se conştiincios prin dosare, i se întâmpla să se întoarcă cu gândul la acea seară din Yanagawa, când visul lui Kiyoaki din urmă cu mulţi ani se îndeplinise, până la cel mai mic detaliu. Îşi amintea şi ce i se întâmplase în dimineaţa următoare. Cu puţin înainte de a veni vremea să plece la gară, pentru a se urca în trenul spre Ōsaka, a simţit brusc nevoia să meargă la cimitirul Aoyama şi să viziteze mormântul lui Kiyoaki.

Şi-a luat rămas-bun de la mama surprinsă că pleca atât de devreme, a chemat o maşină şi i-a spus şoferului să meargă mai întâi la Aoyama. Maşina a urcat pe drumul în pantă şi l-a lăsat chiar în scuarul din centrul cimitirului. Honda a coborât şi i-a ordonat şoferului să-l aştepte. A pornit în grabă pe aleea ce ducea spre locul de veci al familiei Matsugae. Chiar dacă nu mai ţinea exact minte drumul, mormântul familiei era impunător şi avea să-l vadă de departe. Honda a mers pe aleea pentru maşini destul de puţin, luând-o apoi pe o

cărare printre morminte, cu soarele de dimineaţă în spate. Când s-a întors să privească în urmă, soarele de toamnă târzie abia pătrundea printre pini. Razele de lumină care se strecurau printre crengile verzi şi apoi cădeau pe monumentele din piatră păreau mai degrabă să diminueze luciul pietrelor de mormânt noi, din marmură.

Honda urma poteca întortocheată. Ca să ajungă la locul familiei Matsugae, cu impunătoarea-i poartă *tori-i*, a trebuit s-o ia la dreapta pe o potecă şi mai îngustă, acoperită cu muşchi şi frunze moarte. Pe lângă masiva poartă *tori-i* a familiei Matsugae, cioplită după modelul porţii *Omiya-sama* aflată pe proprietatea Marchizului, restul pietrelor de mormânt păreau nişte bieţi slujitori cu capetele plecate. O asemenea mostră de grandoare în stil Meiji i se părea acum lui Honda lipsită de gust.

Primul lucru care i-a atras atenţia după ce a trecut de poartă a fost o piatră comemorativă înaltă de vreo patru metri şi jumătate. Caracterele epitafului fuseseră desenate de Prinţul Sanjō şi gravate de un maestru chinez care, după ce cioplise în piatră detaliile vieţii bunicului lui Kiyoaki, îşi lăudase şi propria-i dibăcie, prin cuvintele:

Mii de generaţii
Vor privi cu admiraţie acest monument.

Lângă monument se aflau pietrele funerare ale familiei, fiecare cu epitaful său, însă erau toate eclipsate de acesta. În partea dreaptă a monumentului şi puţin mai la înălţime se aflau mormântul lui Kiyoaki şi al bunicului său, înconjurate de un zid scund. Honda mai venise aici de multe ori, aşa că abia a aruncat o privire monumentului şi s-a îndreptat spre mormântul lui Kiyoaki, urcând cele câteva trepte. Deşi cele două erau unul lângă celălalt, se vedea clar că nu erau de acelaşi rang. Mormântul bunicului era aşezat

chiar în centrul îngrăditurii, străjuit de patru felinare în stil Nishinoya. Mormântul lui Kiyoaki, mai mic, era aşezat spre dreapta, deranjând parcă simetria locului. Piatra funerară părea mai modestă, deşi era destul de înaltă. Însă piatra în sine, vasul cu apă, vasul pentru flori purtând blazonul familiei, toate erau făcute exact după modelul celor de la mormântul bunicului şi sculptate în acelaşi fel de piatră. Pe piatra funerară, deja înnegrită, era scris numele lui Kiyoaki, cioplit în caractere vechi, pătrăţoase. Nu avea flori în vas, dar alături crescuse o tufă de anason.

Înainte de a se închina, Honda a stat câteva clipe în faţa mormântului. Nimic nu i se părea mai nepotrivit ca un tânăr care-şi trăise viaţa dându-şi frâu liber emoţiilor să stea acum sub o piatră de mormânt rece. Kiyoaki, aşa cum şi-l amintea, purtase mereu cu sine semnul morţii, dar chiar şi aura morţii fusese ca o flacără transparentă, de parcă moartea în sine era strălucitoare şi uşoară. Dar piatra aceasta funerară nu spunea nimic despre Kiyoaki.

Honda şi-a întors capul, lăsându-şi privirea să colinde înspre porţiunea de cimitir din spatele mormântului bunicului lui Kiyoaki. Printre copacii care înconjurau scuarul din centrul cimitirului, maşina care-l aştepta pe Honda se zărea albă în bătaia razelor de soare. În mijlocul verdelui dens se vedeau pietrele funerare ale altor familii, întoarse cu spatele la el, încărcate de crizantemele galbene şi mov, aşezate ca ofrande.

În mod straniu, Honda a fost cuprins de un sentiment de răzvrătire. În loc să-şi apropie palmele şi să se închine, simţea nevoia să-l mustre pe Kiyoaki, luându-l de umeri şi scuturându-l bine. Iritat, şi-a întors privirea către zidul scund de marmură care delimita foarte precis mormântul. A zărit un fir de iederă roşiatică şi, apropiindu-se ca să-l observe mai bine, a văzut cum îşi croise drum pe marmura lustruită, agăţându-se bine să nu

alunece, întinzându-se spre piatra de mormânt a lui Kiyoaki. Pe frunzele mici şi roşcate se zăreau vinişoare gălbui. La vederea firului de iederă, ceva din inima lui Honda s-a mai liniştit. S-a întors încă o dată spre mormântul lui Kiyoaki. Şi-a plecat capul, adânc. Şi-a împreunat palmele şi a închis ochii. Era o tăcere deplină.

Dintr-odată, un gând l-a lovit cu forţă şi l-a făcut să se cutremure. În acel mormânt, îi spunea intuiţia, nu se afla nimeni.

26

Isao încă nu-i arătase locotenentului nici planul de luptă, nici schiţa manifestului care urma să fie împărţit din avion. Locotenentul era ocupat până peste cap cu instrucţia de toamnă şi nu răspunsese încă rugăminţii lui Isao de a se întâlni. Rămăsese ceva mai mult de o lună până la ziua stabilită. Dar, odată intraţi în noiembrie, locotenentul avea să-şi petreacă fiecare clipă liberă îndrumându-i.

Când s-a întors acasă din tabăra Maestrului Kaidō, a fost ca de obicei întâmpinat cu căldură de către mama sa, de Sawa şi de ceilalţi studenţi ai Academiei. Sawa, pesemne pentru că nu găsise ocazia să-i vorbească între patru ochi, n-a pomenit nimic de problema pe care o discutaseră nu demult cu atâta patos. Iar Isao, la rândul lui, nu a avut ocazia să-i mulţumească pentru banii primiţi.

În seara în care s-a întors, tatăl său era plecat la o întâlnire şi, pentru că studenţii de la Academie voiau neapărat să afle de la el cum fuseseră cursurile, a hotărât să mănânce cu ei, în sala de mese. Mama lui s-a străduit să le prepare ceva potrivit pentru acea ocazie.

— Fiind doar voi între voi, o să puteţi discuta mai liber. Ajută-mă te rog şi du farfuria asta, i-a spus mama.

În casa lor, băieţii nu aveau voie să intre în bucătărie, aşa că Isao a aşteptat pe coridor să ia platoul colorat, din porţelan, încărcat cu felii de peşte crud. Erau acolo, minunat aranjate, *shimaaji*, *tai*, *kanpara*, *hirame*, *buri*, *sayori*, peşti cu care studenţii nu se întâlneau decât foarte rar. Fără să-şi dea seama de ce, generozitatea mamei i-a trezit suspiciuni. Cât despre Mine, nu înţelegea ce făcuse să merite privirea rece a fiului, care luase platoul cu peşte parcă împotriva voinţei lui. În penumbra

coridorului, chipul lui părea de o frumuseţe de gheaţă.

— De ce atâta lux? a întrebat-o.

— Ca să-ţi sărbătorim întoarcerea.

— Dar am fost plecat numai o săptămână, la doi paşi de aici! Ce făceai dacă mă duceam în străinătate?

Isao nu-şi putea lua mintea de la Kurahara şi averea sa. În propria-i casă, nimic nu-l făcea mai nefericit decât faptul că mereu acel nume îi plutea deasupra capului. Era ca o otravă care învăluia Academia Seiken, intrând şi în aer, şi în apă, şi în mâncare.

— De ce nu te bucuri puţin, când eu fac atâta efort să vă prepar ceva bun?

Isao a privit-o în ochi. Ochii mamei fugeau din stânga-n dreapta, fără încetare, ca bula de aer dintr-o nivelă. Sub privirea lui Isao, s-au golit de voinţă şi l-au ocolit.

Poate că era iar una din toanele mamei, s-a gândit el, dar şi-a dat seama că şi nivelul lui de încordare era atât de ridicat, încât nu se comporta ca de obicei. Orice ieşea puţin din tiparele obişnuite ale casei, fie în bine, fie în rău, îi provoca suspiciuni. Cea mai mică schimbare îl durea.

— Maestrul Kaidō te-a certat, nu-i aşa? Am aflat de la tatăl tău, i-a zis mama, pe un ton glumeţ.

Când a vorbit, lui Isao i s-a părut că împrăştie mici stropi de salivă peste platoul cu *sashimi*. I s-a făcut scârbă, uitând pentru o clipă de celelalte lucruri impure, de mai mare anvergură, care-l tulburau.

— A fost ceva lipsit de importanţă.

Răspunsul lui Isao, neînsoţit nici de cel mai mic zâmbet, n-a mulţumit-o deloc pe mamă.

— Of, Isao, îmi vorbeşti de parc-aş fi o străină, când eu mă frământ atât de mult din cauza ta.

Cu o mişcare bruscă, Mine a apucat o bucată de *sashimi* de pe platou şi i-a îndesat-o lui Isao în

gură. Cum ţinea platoul cu ambele mâini, nu i-a putut opri mişcarea şi, involuntar, a deschis gura. Hrănit fără menajamente, a urmărit-o cu privirea cum s-a dus în grabă spre bucătărie, probabil ca să-şi ascundă lacrimile.

Îl deranja să fie tratat aşa, ca un fiu care pleacă la război. Simţea mâhnirea mamei sale în gură, ca pe un corp străin. Bucata de peşte care se ţinea de dinţii lui îl irita.

Oare ce se petrecea? Parcă toate îşi deviaseră cursul. Dar îi era greu să creadă că intuiţia mamei citise în ochii lui hotărârea de a muri.

Când a păşit în sala de mese, cu platoul pe braţe, studenţii l-au întâmpinat cu ovaţii. Chipurile din jurul mesei i se păreau ciudat de străine. Dintre ei, el era singurul gata de acţiune. Restul îşi duceau viaţa ca de obicei, compunând poeme despre loialitate, devoţiune, decizii nobile, restaurare şi emoţii. Sawa îşi găsise bine locul printre ei. Stătea şi zâmbea ca un călugăr zen. Până acum nu acţionase în nici un fel, ceea ce-l convingea pe Isao că alegerea de a nu-l primi în grup fusese bună.

Isao înţelegea că avea neapărată nevoie să-şi dezvolte abilitatea de a purta o mască atunci când avea de-a face cu oamenii. Nu mai era acum ca toţi ceilalţi. Chiar dacă nimic din purtarea lui nu-l trăda pe moment, trebuia să fie foarte grijuliu, ca lumea să nu bănuiască ce era cu el. Nu trebuiau să-l simtă că mirosea a fitil aprins.

— Am auzit că Maestrul Kaidō îi admonestează sever pe discipolii lui preferaţi şi că ai avut şi tu o asemenea experienţă, a spus unul dintre studenţi. Era clar că toţi aflaseră deja despre incident.

— Ce-aţi făcut până la urmă cu fazanul?

— L-am mâncat la cină.

— Pun pariu c-a fost foarte gustos! Nici nu ştiam că eşti un ţintaş atât de bun.

— Aa, nu eu l-am împuşcat, a replicat Isao, glumeţ. După cum zicea şi Maestrul Kaidō, a fost

„Zeul Aspru“ din mine care a tras, aşa că n-avea cum să rateze.

— Poate că într-o bună zi se va găsi vreo fetişcană să-l trezească şi pe Zeul Blând!

Toţi mâncau cu poftă şi sporovăiau, mai puţin Sawa, care nu scotea o vorbă, deşi rămăsese zâmbitor. În timp ce le răspundea celorlalţi, Isao era incapabil să-şi mute privirea de la el. Apoi, din senin, Sawa a luat cuvântul:

— Aş vrea să recit un poem în onoarea lui Isao, care a absolvit cursurile practice de purificare, devenind un bărbat şi mai puternic.

A început să cânte. Vocea îi răsuna puternic în liniştea care se lăsase peste încăpere. Cânta destul de piţigăiat, încordându-şi plămânii, ca un cal care nechează când simte apropierea furtunii.

Alungând diavolii Apusului
Să fim credincioşi ţării.
Puternici, de neclintit în faţa inamicului
Ne dedicăm cauzei noastre
Fără a ne teme de moarte.

Isao a recunoscut imediat poemul lui Inokichi Miura, dar fragmentul reda ultimele cuvinte ale tânărului comandant implicat în Incidentul de la Sakai şi nu era deloc potrivit pentru o ocazie festivă.

Sawa a primit cu plăcere aplauzele studenţilor şi a continuat:

— Vă mai zic unul. Ăsta cred că i-ar plăcea Maestrului Kaidō, a spus, şi a început să declame un poem de Mitsuhira Tomobayashi.

Noi, care eram un popor
Într-o ţară pură şi sfântă,
Am greşit, ajungând servitorii lui Buddha
Şi am crezut că toţi suntem unul.
Acum îl vom alunga pe Buddha.
Buddha, nu te supăra pe noi,
Noi, care eram un popor

Într-o ţară pură şi sfântă.

Când a ajuns la versul „Am greşit, ajungând servitorii lui Buddha“, toţi au râs, închipuindu-şi-l pe Maestru şi criticile lui. La „Buddha, nu te supăra pe noi“ au râs din nou.

Isao râdea şi el odată cu ceilalţi, dar încă mai simţea emoţia stârnită de primul poem, atât de limpede şi deschis, care vorbea despre moartea unui tânăr curajos. Spre deosebire de acesta, Sawa, care jurase să-şi dea viaţa, nu părea deloc ruşinat că încă mai trăia. Încerca în schimb să-i insufle lui Isao entuziasmul unui tânăr care a murit violent la începutul Erei Meiji. Isao a simţit ruşinea, care ar fi trebuit să fie a lui Sawa.

Doar Sawa citise în sufletul lui mândria arogantă a unui tânăr care se cufunda în plăcerea dulce provocată de hotărârea de a muri. Într-un fel, Sawa cumpărase ruşinea lui Isao cu bani.

27

Pe data de 7 noiembrie, Isao a primit vorbă de la locotenentul Hori să vină să-l caute degrabă acasă. Când a ajuns, locotenentul îl aştepta, aşezat, dar încă în uniformă. Părea schimbat. De cum a intrat, Isao a avut o presimţire neagră.

— Stai să mănânci cu mine? I-am anunţat deja jos că suntem doi la masă, i s-a adresat locotenentul, în timp ce se ridicase să aprindă lumina.

— Aş vrea mai degrabă să-mi spuneţi despre ce este vorba.

— Ce-i atâta grabă?

În lumina lămpii, camera de opt *tatami*, simplă şi fără vreun fel de mobilier, părea o cutie goală. Era destul de frig, însă nu se vedeau cărbuni aprinşi în vasul pentru jăratic. De dincolo de uşa glisantă închisă s-au auzit paşi apăsaţi, parcă dinadins. S-au dus, s-au întors, apoi o voce a strigat din capul scărilor:

— Bătrâne! Te rog să-mi aduci masa mai repede!

Paşii au trecut din nou prin faţa uşii şi s-au îndepărtat.

— E locotenentul din capătul celălalt al coridorului. N-aude ce vorbim, aşa că stai liniştit. Iar alături nu e nimeni. Ofiţerul e de serviciu săptămâna asta.

Isao avea impresia că locotenentul se poartă evaziv. Nu venise aici ca să vorbească, ci ca să-l asculte pe locotenent.

Acesta şi-a aprins o ţigară, şi-a îndepărtat, cu unghiile lui mari, o bucăţică de tutun care i se lipise pe buze şi, cu mâna cealaltă, a mototolit pachetul gol de ţigări Golden Bat. Pentru o clipă, degetele răsfirate ale locotenentului au lăsat la

vedere aripile liliacului, aurii pe fondul verde, apoi le-au zdrobit nepăsătoare. Îi pomenise la un moment dat lui Isao că solda lui era de optzeci şi cinci de yeni. Amintirea aceasta fusese trezită la viaţă de zgomotul hârtiei mototolite, în frigul din acea cameră cazonă.

— S-a întâmplat ceva? a întrebat Isao, încercând să deschidă discuţia.

— Mda, a mormăit locotenentul, fără să mai adauge ceva.

Isao a dat glas temerii lui celei mai mari:

— Am înţeles. Am fost daţi de gol.

— Nu. Nu de asta e vorba. Din punctul ăsta de vedere, poţi să stai liniştit. E vorba de mine. Mi s-a ordonat să plec urgent în Manciuria. Din întreg Regimentul 3 doar eu am să plec şi am să mă alătur unei forţe de securitate independente din Manciuria. E confidenţial, dar ţie îţi spun.

— Şi când plecaţi?

— Pe cincisprezece noiembrie.

— Dar… e chiar peste o săptămână.

— Aşa e.

Isao simţea cum se prăbuşesc pereţii peste el. Ajunseseră atât de departe, iar acum nu mai puteau conta pe ajutorul locotenentului. Nu depindeau întru totul de el, dar experienţa lui de militar le-ar fi fost de mare folos în atacul asupra băncii. Mai mult decât atât, în ultima lună care le mai rămăsese aşteptau cu nerăbdare să le dea instrucţiuni tactice şi de organizare. Isao avea spiritul necesar, dar nu şi tehnica.

— N-aţi putea să vă amânaţi plecarea?

Isao nu şi-a putut stăpâni regretul din voce.

— E un ordin. N-am ce face.

Amândoi au rămas tăcuţi o vreme. Prin mintea lui Isao se perindau imagine după imagine, încercând să-i găsească locotenentului rolul care i-ar fi fost cel mai potrivit. Luat de val, uitând de raţiune, aproape că-l idealizase, contopindu-i imaginea cu cea a lui Harukata Kaya, care în cele

din urmă luase decizia eroică chiar înainte de revoltă. Isao îl vedea pe locotenent dându-şi demisia şi devenind un simplu provincial, sacrificându-se pentru a-i conduce pe Isao şi pe tovarăşii lui. Acesta era spiritul pe care Isao îl simţise sclipind în ochii locotenentului, în timpul antrenamentului de *kendō* din acea după-amiază de vară.

Dar poate că locotenentul luase deja hotărârea şi avea să i-o împărtăşească lui Isao după ce-l lăsa să se mai perpelească puţin.

— Şi atunci, dumneavoastră nu mai participaţi?

— N-am spus asta…

Lui Isao i-au sclipit ochii.

— Deci participaţi?

— În armată, ordinul e ordin. Dar dacă mutaţi data mai de-vreme şi o puneţi înainte de cincisprezece noiembrie, particip cu plăcere.

Isao a fost uimit de absurditatea ideii, dar imediat şi-a dat seama că, de fapt, locotenentul n-avusese de la bun început intenţia să se implice. Era imposibil să nu-şi dea seama că lovitura nu putea fi pusă la punct în numai o săptămână, şi atunci oferta lui nu însemna nimic. Isao era mai dezamăgit de modul în care locotenentul îl dusese de nas decât de faptul că nu avea să-i ajute.

Acum Isao înţelegea de ce rămăsese locotenentul în uniformă: când îi dădea vestea, trebuia să aibă o imagine cât mai demnă. Şi chiar aşa şi era: aşezat de partea cealaltă a mesei, în uniformă, locotenentul îşi păstrase ţinuta ţeapănă, cu umerii drepţi. Însemnele militare îi sclipeau pe umeri, inspirând încredere. Îşi ţinea bărbia dreaptă, chiar deasupra însemnului roşu de pe guler, unde se citea cifra 3, a regimentului de infanterie de care aparţinea. Îşi arăta în mod deliberat puterea, anunţând în acelaşi timp că nu le-o va pune la dispoziţie.

— E imposibil, a spus Isao, fără a părea înfrânt.

În mod ciudat, răspunsul îl eliberase şi-i oferise o perspectivă mai largă. Locotenentul nu observase schimbarea care se petrecuse în Isao şi-i tot dădea sfaturi, într-o manieră superioară şi categorică:

— Dacă tu crezi că e imposibil, atunci renunţă. Ai înţeles? Eu de la bun început am avut dubii – planificare defectuoasă, număr inadecvat de participanţi, absurditatea încercării de a aduce Legea Marţială, punerea în aplicare prematură… Cred că şansele de reuşită sunt foarte slabe. Nici zeii, nici vremurile nu par favorabile. Îţi admir hotărârea şi de asta am acceptat să te ajut, dar a încerca ceva acum e complet inutil. Înţelegi? Trebuie să aştepţi momentul potrivit. Transferul meu, tocmai acum, e un semn divin, care-ţi spune să te opreşti. N-am să stau prea mult în Manciuria. Aşteaptă până mă întorc şi am să particip şi eu bucuros. Până atunci, tu analizează încă o dată strategia, adu-i îmbunătăţiri şi află mai multe lucruri. Chiar şi în Manciuria, am să mă gândesc la voi şi la timpul plăcut petrecut împreună… Deci, ce zici? Mă asculţi şi-mi promiţi, chiar acum, că vă lăsaţi păgubaşi? Un bărbat adevărat e cel care ştie să-şi ţină nerăbdarea în frâu, nu crezi?

Isao tăcea. Constata cu uimire că atitudinea locotenentului nu-l surprindea deloc. Şi ştia că tăcerea sa, cu cât era mai lungă, cu atât îl făcea pe locotenent să se simtă mai prost.

În mod firesc, Isao se obişnuise cu ideea că, atunci când un univers se prăbuşeşte şi se sparge în mii de fărâme, un altul vine să-i ia locul, aducând din nou ordine în lume. Locotenentul fusese deja împins la o parte de noua ordine. Degeaba, îmbrăcat în uniforma impunătoare, se uita din afară la acel corp de cristal, a cărui intrare rămânea invizibilă. Între timp, Isao atinsese un nou nivel de puritate şi de tragism.

Poate că locotenentul îşi imaginase că avea să fie cuprins de panică şi o să-i cadă în genunchi,

cerşindu-i ajutorul. Isao însă stătea drept în uniforma sa de şcoală, fără să scoată un cuvânt, cu o expresie chiar mai rece şi mai impasibilă ca înainte. Când a vorbit, cuvintele reflectau atât de puţin obişnuita sa sinceritate, încât locotenentul ar fi putut crede că-şi bate joc de el.

— Dar aţi putea totuşi să ne puneţi în legătură cu locotenentul Shiga? Aş vrea să-l rog să ne ajute pentru a împărţi manifestele.

În timp ce vorbea, Isao hotărâse că ochii locotenentului nu vor poposi niciodată pe schiţa manifestului, pe care o purta în geantă. Locotenentul, care încă nu sesizase schimbarea din Isao, i-a răspuns deschis:

— Nu. Nu se poate. Renunţă, aşa cum te-am sfătuit. Nici măcar nu mi-ai răspuns. Crezi că-mi face plăcere să-ţi spun toate astea? Planul vostru n-o să meargă, iar eu, indiferent ce simt, trebuie să vă avertizez. Ţi-am spus să renunţi. Îţi mai spun şi să nu aştepţi vreun fel de ajutor din partea armatei. N-am luat hotărârea de capul meu, ci m-am consultat în prealabil şi cu locotenentul Shiga. Sper că pricepi atâta lucru… Bineînţeles, sunteţi liberi să faceţi ce vreţi. Dar eu, ca persoană la care aţi venit la un moment dat pentru sfaturi, vă rog din inimă să renunţaţi. Nu pot să mă uit la voi cum vă distrugeţi vieţile. Pricepi? Renunţă!!

Locotenentul îi striga acum în faţă, de parcă dădea un ordin pe terenul de instrucţie.

Isao s-a gândit că putea să promită că renunţă, de ochii locotenentului. Chiar aşa avea să facă! Dacă pleca lăsând lucrurile în coadă de peşte, locotenentului nu-i era greu să le bage beţe în roate în săptămâna care-i mai rămânea până la plecare. Dar oare o astfel de minciună n-avea să-i pună în pericol puritatea?

Însă cuvintele pe care le-a rostit mai departe locotenentul l-au făcut să-şi schimbe imediat atitudinea.

— Ai înţeles? Şi să faci în aşa fel încât numele meu şi al locotenentului Shiga să nu rămână scrise pe nicăieri, nici pe cea mai mică bucăţică de hârtie. Asta mai ales dacă nesocotiţi sfatul meu şi nu vreţi să renunţaţi. Fă să dispară numele noastre cât mai repede!

— Da, domnule, aşa voi face, i-a răspuns Isao calm. Am înţeles tot ce mi-aţi spus. Voi îndepărta orice urmă a numelor dumneavoastră, precum m-aţi rugat. Cât despre renunţarea la plan, mi-ar fi imposibil să-i conving pe toţi ceilalţi, aşa că nu ne rămâne decât să-l amânăm, pentru o dată nedefinită. Rezultatul este acelaşi.

— Bravo, mă bucur că ai înţeles! locotenentul a devenit dintr-odată numai zâmbet.

— Am înţeles, într-adevăr.

— Aşa şi trebuia! N-avem nevoie de o a doua revoltă Shinpūren. Restauraţia va avea cu siguranţă loc. O să vină şi ziua când noi doi o să luptăm umăr la umăr. Ce zici, bem ceva?

În timp ce vorbea, locotenentul a scos o sticlă de whisky din dulapul din perete, dar Isao l-a refuzat categoric şi s-a ridicat să plece. Nevrând să-şi trădeze supărarea, s-a străduit să pară cât mai vesel.

Isao a ieşit din clădire prin micuţa uşă cu zăbrele deasupra căreia scria „Kitazaki“. Nu ploua la fel de tare ca în ziua când venise aici pentru prima dată, însă pavajul străzii lucea, ud. Isao n-avea la el nimic de ploaie, dar voia să se plimbe o vreme ca să-şi pună ordine în gânduri, aşa că a luat-o spre cartierul Ryūdo. Pe partea stângă a străzii se înălţa zidul înalt de cărămidă roşie al garnizoanei Regimentului 3, cu suprafaţa lucind slab în lumina palidă a felinarelor de pe stradă. Nu era nici ţipenie de om în jur. Până atunci, Isao îşi stăpânise gândurile şi-şi păstrase mintea limpede, dar brusc a fost năpădit de lacrimi.

Şi-a amintit de o întâmplare, pe vremea când era un membru entuziast al echipei de *kendō* şi

avusese privilegiul de a se antrena cu Maestrul Fukuchi, care era în trecere. Frustrat de apărarea fluidă a lui Fukuchi, Isao îl atacase cu furie oarbă, însă în zadar. Chiar în clipa în care instinctul îi spunea să se retragă, a auzit o voce aspră, dar calmă din spatele vizierei adversarului: „Nu te retrage. Încă mai ai de lucru, aş spune“.

28

Tovarăşii lui Isao se adunaseră cu toţii în casa conspirativă pe care tocmai o închiriaseră în cartierul Yotsuya-Samon şi-l aşteptau nerăbdători să se întoarcă. De vreme ce locotenentul îl chemase doar pe el, toţi au presupus că avea să-i comunice lucruri importante.

Îşi numiseră casa conspirativă Kamikaze, inspirându-se din denumirea Shinpūren, care se scria cu acelaşi caractere, dar cu citirea alternativă. Când îşi dădeau întâlnire „la Kamikaze“, se refereau la căsuţa cu etaj, cu patru camere, unde ajungeau mergând pe jos o bucată bună după ce coborau din tramvai la staţia Samon-chō. Proprietarul a fost foarte bucuros să le-o închirieze deşi erau studenţi, şi abia mai târziu aveau să afle motivul: cineva se spânzurase chiar în acea casă cu o vară în urmă şi de atunci nimeni nu se mai arătase dornic s-o închirieze. Întreaga faţadă de sud era acoperită cu panouri din lemn, lăsând loc doar pentru două ferestre mici, iar veranda era la vest. Când locatarii dinainte au vrut să-şi caute altă locuinţă, o bătrână din familie, care nu voia să se mute, a legat o funie de balustrada scării şi şi-a pus capăt zilelor. Povestea o aflase Sagara de la brutăria din colţul străzii şi le-o împărtăşise şi celorlalţi. Ca să-i povestească, femeii de la brutărie i-a luat doar cât să-i îndese într-o pungă nişte gogoşi cu mac umplute cu pastă de fasole dulce, să apuce punga de colţuri, s-o dea peste cap şi să i-o întindă.

Când Isao a deschis uşa glisantă de la intrare şi a pătruns în vestibul, tovarăşii lui l-au auzit de la etaj şi au apărut cu toţii în capul scării, îngrămădindu-se în coridorul întunecat.

— Cum a fost? a întrebat Izutsu, cu vocea plină de optimism.

Însă Isao, fără un cuvânt, a urcat scările şi a trecut pe lângă ei. Toţi s-au dat cu un pas înapoi, de parcă fuseseră curentaţi.

În capătul holului de la etaj era un dulap încuiat pe care-l foloseau ca să-şi depoziteze armele. Ori de câte ori venea aici, Isao îl punea pe Sagara să-l descuie ca să numere săbiile. De data asta s-a dus direct în camera de zi, uitând să le mai verifice. Tunica de student i se udase de la ploaie şi, după ce s-a aşezat, un fior rece l-a străbătut din cap până-n picioare. Prietenii lui mâncaseră arahide, iar cojile erau împrăştiate pe nişte ziare întinse.

Aşezat cu picioarele încrucişate, Isao a luat una şi a desfăcut-o, aşteptându-i pe ceilalţi să se aşeze şi ei. Între degetele lui, coaja s-a rupt în două, lăsând la vedere cei doi mieji.

— Locotenentul Hori va fi transferat în Manciuria. Nu numai că refuză să ne mai ajute, dar ne-a ordonat şi să renunţăm la tot. Ne-a lăsat baltă şi locotenentul Shiga, cel cu avionul. Cu asta, nu mai avem nici o legătură cu armata. Trebuie să ne gândim cum procedăm mai departe.

Isao a rostit totul dintr-o suflare, apoi a privit chipurile prietenilor săi, ca o plajă răscolită de valuri, simţind că trebuie să se uite în ochii fiecăruia. Acum era momentul când puritatea ieşea la lumină, fără nici un ascunziş. Iar singurul care o întruchipa era Isao.

Isuzu şi-a arătat, ca de obicei, dulcea nesăbuinţă. Cu obrajii roşii, strălucitori, a vorbit de parcă auzise cea mai bună veste, care-i readusese curajul:

— E suficient să regândim planul. Nu e nevoie să schimbăm data, cred eu. Spiritul contează. Hotărârea. Militarii ăştia, până la urmă nu se gândesc decât la carieră.

Isao aştepta să audă voci care se împotriveau, dar nimeni n-a zis nimic. Păreau ca nişte animale

mici şi multe, ascunse într-un desiş, fiecare ţinându-şi răsuflarea. Cum era şi firesc, tăcerea lor l-a iritat şi a simţit nevoia să fie crud. Nu putea să acţioneze decât în forţă.

— Izutsu are dreptate. Atacam în ziua stabilită. În afară de faptul că nu mai are cine să ne îndrume, n-am pierdut decât mijlocul de a împărţi manifeste şi un număr de mitraliere. În orice caz, ne vom tipări Declaraţia, şi vedem pe urmă cum o distribuim. Am cumpărat deja mimeograful?

— Mâine îl luăm, i-a răspuns Sagara.

— Bun. Avem săbiile. Până la urmă şi Gruparea Vântului Divin din Era Shōwa va recurge tot la sabie. E cât se poate de potrivit. Vom reduce planul de atac, dar ne vom dubla eficacitatea. Toţi aţi jurat, şi ştiu că toţi veţi merge până la capăt.

Cuvintele lui au fost întâmpinate cu strigăte entuziaste, dar nu chiar atât de entuziaste pe cât spera. Când te aştepţi la o flacără puternică şi, în loc, apare una ceva mai mică, e normal să simţi frigul, pe măsură.

Singurul cu adevărat entuziast era Serikawa:

— Să acţionăm, să acţionăm! a strigat el, sărind în picioare şi împrăştiind cojile de arahide de pe jos, strângându-i la nesfârşit mâna lui Isao şi izbucnind în plâns, ca de obicei.

De data asta, Isao n-a fost plăcut impresionat. Nu de aşa ceva avea acum nevoie.

În acea noapte au stat până târziu şi au discutat cum să reducă planul de atac. Unii dintre ei erau de părere să renunţe la incendierea băncii, alţii se opuneau. Cum n-au izbutit să ajungă la o concluzie, au stabilit încă o întâlnire pentru seara următoare.

Când toţi erau pe punctul de plecare, trei dintre ei, Seyama, Tsujimura şi Ui i-au spus lui Isao că voiau să mai vorbească ceva cu el. Sagara şi Izutsu ar fi vrut să mai rămână şi ei, dar Isao i-a trimis acasă. I-a rugat să iasă puţin până şi pe Yoneda şi

Sakakibara, cei doi care aveau să rămână de pază peste noapte.

S-au întors în camera neîncălzită. Isao ghicea deja ce aveau să-i spună ceilalţi trei.

Seyama, elevul de liceu cu faţa plină de coşuri, a luat cuvântul în numele tuturor. Vorbea încet, cu capul plecat, făcându-şi de lucru cu vătraiul în vasul pentru jăratic, fără urmă de foc.

— Aş vrea să înţelegi că ceea ce-ţi spun acum îţi spun din prietenie. Cred c-ar trebui să amânăm lovitura. N-am zis nimic de faţă cu ceilalţi ca să nu mă înţeleagă greşit, pentru că nu voiam să-şi închipuie că mă opun loviturii în sine. E-adevărat că am jurat cu toţii, în faţa zeilor… dar un jurământ, mai precis un jurământ care are la bază condiţia să nu apară mari schimbări de situaţie… nu e făcut în acelaşi spirit cu o promisiune?

— Jurământul şi promisiunea sunt două lucruri diferite!

Cel care izbucnise era Tsujimura. Anticipase reacţia lui Isao şi părea că-şi asumase rolul de purtător de cuvânt, dar Isao ghicea în atitudinea lui un fel de ajutor dat lui Seyama. Acesta n-a lăsat ocazia să-i scape, lucru care l-a enervat şi mai tare pe Isao. Seyama a continuat:

— Ah, sunt diferite? Îmi pare rău, n-ar fi trebuit să le confund. Retrag ce-am spus. Dar, dacă vrem să se instaureze Legea Marţială, ajutorul armatei e indispensabil. Avionul ar trebui să bombardeze Dieta, nu să împrăştie nişte manifeste. Iar prezenţa unui om cu experienţă la faţa locului e hotărâtoare. Ar fi foarte riscant să pornim la atac înarmaţi doar cu sabia şi cu spiritul japonez. Trebuie să avem grijă să nu ne bazăm excesiv pe spirit.

— Foarte riscant *este*. Aici nu încape nici o îndoială. Cei din Shinpūren şi-au asumat un risc, i-a răspuns Isao, vorbind încet.

Tonul lui era foarte calm şi era limpede că nici nu mai încerca să-i convingă. Cei trei s-au uitat unul la celălalt şi n-au mai scos un cuvânt.

În sufletul lui Isao curgea o cascadă întunecată. Respectul de sine îi pălea încet, dar sigur. Iar pentru că pe el acum îl interesa foarte puţin respectul de sine, acesta se răzbuna trimiţându-i o durere greu de alinat. În spatele acelei dureri se afla puritatea, ca cerul senin de seară ascuns după nori grei. Ca prin vis, ca într-o rugăciune, vedea în faţa ochilor chipurile celor care furau ţara şi meritau să fie asasinaţi. Cu cât devenea el mai singur şi mai lipsit de putere, cu atât era realitatea lor mai cărnoasă şi mai opulentă. Duhoarea răului din ei devenea insuportabilă, iar Isao şi tovarăşii lui se cufundau într-o lume a nesiguranţei şi a fricii, ca imaginea lunii tremurând oglindită în apele mării, noaptea. Asta se întâmpla din cauza hoţilor, cei ale căror crime transformaseră lumea în ceva în care nu mai puteai avea încredere. Rădăcinile neîncrederii erau înfipte adânc în realitatea grotescă pe care aceştia o creaseră. Când avea să-i ucidă, când sabia lui pură avea să-şi croiască drum prin carnea lor grasă şi hipertensivă, abia atunci lumea va putea fi pusă din nou pe făgaşul cel bun. Dar între timp…

— Dacă vreţi să renunţaţi, eu nu vă opresc.

Cuvintele i-au plecat de pe buze de la sine, fără să le poată controla.

— Stai puţin, a zis Seyama repede, înghiţindu-şi cu greu saliva. Ce voiam să spun este că, dacă propunerea noastră nu e acceptată, nu ne rămâne decât să ne retragem…

— Propunerea voastră nu e acceptată, a răspuns Isao. Propria-i voce i se părea că vine de undeva, de foarte departe.

De atunci s-au întâlnit în fiecare zi.

În prima zi nimeni n-a urmat exemplul celor trei. În a doua, cele două tabere cu viziuni opuse s-au certat zdravăn şi, ca urmare, toţi cei patru din grupul minoritar s-au retras. Iar în ziua următoare au plecat alţi doi. Astfel, numărul total,

incluzându-l şi pe Isao, a scăzut la unsprezece. Mai rămăseseră doar trei săptămâni până la ziua cea mare.

Pe 11 noiembrie, la a şasea întâlnire de când locotenentul Hori îi lăsase de izbelişte, Isao a întârziat vreo jumătate de oră. Ceilalţi zece îl aşteptau deja în camera de la etaj. Era acolo şi un musafir nepoftit, pe care Isao nu l-a zărit chiar de la început, pentru că se aşezase într-un colţ, la distanţă de ceilalţi. Era Sawa.

Era limpede că Sawa luase în calcul surpriza şi furia care-l vor cuprinde la vederea lui, aşa că Isao şi-a dat seama că n-avea sens să facă o scenă. Primul gând care i-a trecut prin minte a fost că totul se sfârşise, din moment ce Sawa le cunoştea ascunzătoarea. Dacă vreunul din cei zece mersese la Sawa pe ascuns, cerându-i ajutorul, nici unul nu mai era de încredere. Nu, aşa ceva nu era cu putinţă, şi-a spus Isao, dându-şi seama că greşea. Fusese mai degrabă unul dintre ceilalţi care se retrăseseră cu laşitate, vrând probabil să-şi mai uşureze sentimentul de vinovăţie.

— M-am gândit că vi s-o fi făcut foame şi v-am adus nişte *sushi* de Ōsaka, a rostit Sawa.

Arăta ca o tobă din lemn de la templele buddhiste, cum stătea aşa aşezat pe singura pernă din cameră, chinuit în mod evident de costumul în stil occidental pe care-l purta, vechi şi ponosit, cu cravata şifonată înnodată peste gulerul alb şi îmbibat de transpiraţie – el care era atât de preocupat de lenjeria imaculată.

— Mulţumesc, i-a răspuns Isao, cât putea de neutru.

— Nu vă supăraţi c-am venit aici, nu? În fond, ca să zic aşa, sunt şi eu un susţinător de-al vostru. Haideţi, luaţi şi mâncaţi! Sunt nişte căpoşi, Isao. Nici unul n-a vrut să mănânce până n-ai apărut şi tu. Ai tovarăşi buni, să ştii. Ce noroc mai mare de atât poţi avea?

Neavând încotro, Isao a zis, cu entuziasm prefăcut:

— Haideţi să mâncăm! – şi a luat prima bucată de *sushi*.

În timp ce mânca, se gândea cum ar fi fost mai bine să-l trateze pe Sawa, dar mestecatul îl încurca. Îi convenea tăcerea care se lăsase pentru că toată lumea era ocupată cu masa. Încă trei săptămâni. Oare de câte ori, până murea, mai avea să simtă ruşinoasa plăcere a mâncatului? I-a venit în minte acea scenă din *Istoria grupării Shinpūren* în care Tateo Narazaki a mâncat şi a băut pe săturate, chiar înainte să comită *seppuku*. A privit în jur: toată lumea mânca în tăcere.

— Nu mă prezinţi prietenilor tăi? Văd două-trei figuri cunoscute de la Academie, a zis Sawa, cu faţa numai zâmbet.

— El e Izutsu. El, Sagawa. Serikawa. Hasegawa. Miyake. Miyahara. Kimura. Fujita. Takase. Şi Inoue, i-a prezentat Isao, pe rând.

Şi-a dat seama că, din grupul care ar fi trebuit să atace centralele electrice, mai rămăseseră doar trei oameni, Hasegawa, Sagara şi Serikawa. Dintre cei care urmau să se ocupe de Banca Japoniei, rămăseseră Inoue şi Takase, deşi probabil că acum urmau să primească altă misiune. În schimb, din grupul celor însărcinaţi cu asasinatele nu lipsea nimeni. Intenţia lui Isao fusese să-i distribuie în ultimele două grupuri pe cei mai curajoşi dintre tovarăşii săi şi, după cum se vedea, nu greşise.

Izutsu cel vesel şi nesăbuit, Sagara cel mititel şi isteţ, cu ochelarii care-i dădeau un aer serios, Serikawa, fiul unui preot de ţară, cu aerul său de copil, Hasegawa cel tăcut şi mucalit, Miyake cel sincer şi cu capul alungit, Miyahara, serios şi întunecat la faţă ca un cărăbuş, Kimura, pasionat de literatură şi devotat până la moarte împăratului, Fujita, taciturn şi înflăcărat, Takase, ai cărui umeri laţi ascundeau tuberculoza din piept, Inoue cel masiv, cu aer blând, dar cu centură neagră la

jūdō… aceştia erau tovarăşii lui adevăraţi, care trecuseră de fiecare încercare. Rămăseseră cu el numai cei care înţelegeau ce înseamnă să-ţi rişti viaţa.

Aici, sub lampa care arunca o lumină slabă, pe rogojinile cu iz de mucegai, Isao a văzut confirmarea flăcării ce-i ardea în piept. Petalele unei flori ofilite se zbârcesc şi cad, una câte una, dar staminele rămân, strălucitoare. Ele au chiar puterea de a străpunge cerul. Cu cât le devenea visul mai îndepărtat şi mai nesigur, cu atât erau mai uniţi, strânşi unul în celălalt cu încăpăţânare, atât de strânşi încât nici raţiunea nu-şi mai făcea loc. O bucată de calcedonie, cioplită ca să ucidă.

— Sunteţi nişte tineri pe cinste. Studenţii de la Academia Seiken ar trebui să-şi plece capetele, a spus Sawa, în stilul povestirilor din *Kōdan Club*, apoi a continuat pe acelaşi ton: Am venit aici în seara asta ca să mă primiţi în rândurile voastre. Dacă nu, va trebui să mă ucideţi, din două una. Şi să nu mă lăsaţi să scap, pentru că nu puteţi şti ce şi cu cine am să vorbesc, când plec de aici. Nu uitaţi că eu n-am jurat nimic. Aşa că fie aveţi încredere totală în mine, fie n-aveţi deloc. Ori una, ori alta. Dar dacă pot să vă fiu de folos cu ceva, e mai bine să aveţi încredere. Fiindcă oricum, dacă încercaţi să scăpaţi de mine, pot să vă fac mult rău. Deci, ce spuneţi?

În timp ce Isao rămăsese tăcut, neştiind ce să-i răspundă, Sawa i-a surprins şi mai mult, începând să recite, cu voce tare, jurământul lor:

— Fie ca noi, învăţând din puritatea Grupării Vântului Divin, să ne punem vieţile în joc pentru a alunga demonii şi spiritele rele. Fie ca noi să fim prieteni de nădejde şi să ne ajutăm unii pe alţii pentru a înfrunta greutăţile care ne apasă ţara…

La cuvintele „prieteni de nădejde“, Isao a simţit o durere în piept.

— Fie ca noi, fără a căuta vreodată putere sau bunăstare personală, să luptăm până la moarte

pentru a deveni piatra de fundaţie a Restaurării…

— De unde ne ştii jurământul? l-a întrebat Isao pe un ton acuzator, în care se amesteca şi un fel de dezamăgire copilărească, pe care nu şi-o putuse controla.

Cu instinctul ascuţit al vânătorului, oarecum neaşteptat de la acel trup mare şi greoi, Sawa şi-a dat seama de slăbiciunea lui Isao şi a răsucit cuţitul în rană:

— A fost inspiraţia divină! Bun, acum am jurat şi eu. Dacă vreţi să pecetluiesc cu sânge, sunt gata s-o fac.

Isao şi-a privit scurt prietenii, apoi un zâmbet vag i-a înflorit pe buze.

— Domnule Sawa, nimeni nu ţi se poate împotrivi! Eşti bine-venit printre noi.

— Mulţumesc!

Chipul lui Sawa radia de bucurie şi părea cât se poate de sincer. Isao a remarcat pentru prima oară că şi dinţii îi erau de un alb imaculat, nu doar lenjeria pe care şi-o spăla cu sfinţenie.

Întrunirea din acea seară a fost fructuoasă. Sawa le-a vorbit deschis şi cu pricepere, convingându-i să renunţe la speranţe prea greu de împlinit precum Legea Marţială, ca să-şi poată canaliza mai bine energia spre asasinate.

Sabia dreptăţii trebuia să strălucească doar o dată în întuneric, iar sclipirea ei va anunţa lumii întregi că zorii nu erau departe, pentru că oamenii ştiau că o singură lucire a sabiei japoneze era ca albastrul palid al răsăritului după culmile munţilor.

Asasinii trebuiau să fie singuratici, spunea Sawa. În acea încăpere erau doisprezece şi de aceea era necesar să arate curaj şi să ia hotărârea de a ucide doisprezece. Data de 3 decembrie putea rămâne neschimbată, acum că renunţaseră la sabotarea centralelor electrice, dar era mai bine să atace aproape de zori, nu seara târziu. Atunci era ora când bogătaşii bătrâni zăceau în aşternut, fără somn. Ora când stăteau cu capul pe pernă şi,

ascultând ciripitul primelor vrăbii, plănuiau cum să învăluiască şi în acea zi Japonia cu răsuflarea otrăvită a conducerii lor. Ora când lumina palidă le va dezvălui chipurile, dovedind că ei sunt cei ce trebuie ucişi. Fiecare membru al grupului lui Isao trebuia să cerceteze unde-i dormea victima şi s-o ucidă cu devotament arzător, ale cărui flăcări să se înalţe până la cer.

Sfaturile lui Sawa au fost luate în considerare, iar asta a dus la modificarea planului privind asasinatele. Dintr-un foc, aveau să fie curăţaţi de pe faţa pământului capii economiei japoneze, astfel:

Busuke Kurahara – Sawa
Tōru Shinkawa – Iinuma
Jūemon Nagasaki – Miyahara
Nobuhisa Masuda – Kimura
Shōnosuke Yagi – Izutsu
Hiroshi Teramoto – Fujita
Zenbei Ōta – Miyake
Ryūichi Kamiya – Takase
Minoru Gota – Inoue
Sadatarō Matsubara – Sagara
Genjirō Takai – Serikawa
Toshikazu Kohinata – Hasegawa

Lista îi cuprindea pe cei mai mari bancheri şi oameni de afaceri capitalişti din Japonia. Era câte un nume pentru toate ramurile industriei grele controlate de marile concerne: metalurgie, metale uşoare, construcţii navale… Toate asasinatele aveau să zguduie structura economică a ţării.

Isao rămăsese mut de uimire văzând puterea de convingere a lui Sawa, care făcuse ce făcuse şi şi-l păstrase pe Kurahara. Isuzu îl voia el, înflăcărat tocmai de paza strictă la care se aşteptau în cazul lui, dar Sawa l-a făcut să renunţe cu uşurinţă, spunându-i:

— Kurahara îşi trimite gărzile acasă de la nouă seara la opt dimineaţa. În condiţiile astea,

asasinarea lui ar fi un fleac până şi pentru un bătrân ca mine.

Sawa şi-a scos apoi din pantalon sabia scurtă pe care i-o arătase cândva şi lui Isao, în teaca ei simplă din lemn alb, zicând:

— De acum am să vin în fiecare zi şi am să vă învăţ cum să ucideţi un om. Ar fi bine să avem şi o păpuşă de paie. În orice caz, important e să exersaţi de nenumărate ori. Uite aşa… Acolo e inamicul. E ceva mai în vârstă, tremură de frică şi arată jalnic. Un japonez ca mine şi ca voi. Dar nu trebuie să vă fie milă. Răutatea care sălăşluieşte în oamenii ăştia e atât de adânc înrădăcinată încât nici ei nu-şi dau seama de ea. Trebuie să staţi tot timpul cu ochii pe răul din ei. Îl vedeţi? De asta depinde succesul vostru. Trebuie să tăiaţi în carnea care vă stă în cale şi să ajungeţi la răul cuibărit în adâncul sufletelor lor. Aţi înţeles? Ia uitaţi-vă!

Sawa s-a îndreptat spre perete şi s-a arcuit, ca o pisică.

Privindu-l, Isao şi-a dat seama că mai era cale lungă până ce vor putea lovi ca el, cu întreaga lor fiinţă. În drumul lor îi împiedicau multe râuri, printre care unul tulbure, mereu nesecat, plin cu scursoarea umanităţii, cu deşeurile otrăvite de la fabrică. Isao o vedea cu ochii minţii: fabrica cu toate luminile aprinse, ce nu-şi oprea lucrul nici noaptea – fabrica idealurilor occidentale. Poluarea pe care o emana istovea puterea de a ucide şi ofilea frunzele verzi de *sakaki*.

Aşa va fi. Vor porni la atac. Trupurile lor, ţinând ridicate deasupra capului săbiile de bambus, vor trece printr-un zid nevăzut şi vor răzbate de partea cealaltă. Viteza sentimentelor în contact cu zidul dă naştere la scântei. Inamicul, în modul cel mai firesc, se îndreaptă spre sabie şi-şi înfige singur trupul greu. Pe chimonoul ucigaşului vor răsări pete de sânge, aşa cum scaieţii se agaţă de poalele hainei când treci printr-un desiş.

Sawa şi-a proptit bine cotul drept de coaste, a pus şi stânga peste încheietura mâinii drepte, ca să ţină sabia în poziţia potrivită. Lama părea că-i iese direct din trupul gras. A scos apoi un strigăt fioros şi s-a năpustit asupra peretelui.

De a doua zi, Isao s-a apucat să studieze planul casei Baronului Shinkawa.

Casa acestuia, aflată în Takanawa, era înconjurată de un zid înalt, dar Isao a descoperit un loc în spate unde zidul era mai jos, pentru că lăsa să treacă spre stradă ramura groasă a unui pin bătrân din grădină. Aici i-ar fi fost uşor să găsească un punct de sprijin, să se urce în pin şi să coboare în grădină, nevăzut. Trunchiul copacului era înconjurat de sârmă ghimpată, ca măsură de protecţie împotriva hoţilor, dar nu era o problemă prea mare şi, cu cel mult o zgârietură-două, ar fi reuşit să treacă de ea.

Baronul şi Baroana obişnuiau să plece din oraş la sfârşit de săptămână, dar noaptea de vineri cu siguranţă că i-ar fi prins acasă. De vreme ce le plăceau atât de mult obiceiurile englezeşti, probabil că dormeau într-un pat dublu. În orice caz, deşi reşedinţa lor, atât de spaţioasă, avea numeroase dormitoare pentru oaspeţi, Baronul şi Baroana împărţeau probabil aceeaşi cameră, dintre cele mai bune, orientate spre sud. Sau poate spre sud-est, pentru a profita şi de priveliştea frumoasă a oceanului.

Planul reşedinţei era destul de complicat şi lui Isao nu-i era uşor să-l schiţeze. Însă din întâmplare a dat peste un număr mai vechi din revista *Bungei Shunjū* în care a găsit un eseu într-un stil foarte afectat, scris de însuşi Baronul Shinkawa. Acesta se mândrea pesemne foarte mult cu abilităţile sale literare, dar în articol pomenea la tot pasul de Baroană: „soţia mea a făcut“, „soţia mea a dres“… poate că referirile erau făcute fără vreo intenţie anume, dar în acelaşi timp se putea să fi fost o

critică voalată adusă societăţii japoneze, unde era considerat a fi de prost gust să-ţi pomeneşti nevasta.

Eseul se intitula *Cu Gibbon la miezul nopţii* şi din el Isao reţinuse ce-l interesa:

> „Lucrarea lui Edward Gibbon *Istoria declinului şi a prăbuşirii Imperiului Roman* este fără doar şi poate o operă de artă. Eu, desigur, nu sunt suficient de şcolit şi de cizelat ca să-i pătrund întru totul înţelepciunea, dar cred că nu greşesc când spun că nici o traducere în limba japoneză nu poate transmite pe de-a-ntregul monumentala semnificaţie a lucrării. Ediţia integrală în şapte volume şi cu superbe ilustraţii din 1909, îngrijită de profesorul J.B. Bury, este fără egal. Ori de câte ori mă abandonez plăcerii de a citi din Gibbon la lumina lămpii de la căpătâiul patului, rămân treaz până la ore mici din noapte. Singurele sunete prezente în liniştea dormitorului sunt atunci respiraţia soţiei adormite lângă mine, foşnetul paginilor minunatei ediţii Bury şi ticăitul orologiului cumpărat din Paris, de la Le Roi – un delicat trio nocturn. Iar lampa de la căpătâiul patului meu este întotdeauna ultima lumină a intelectului care se stinge la mine în casă.“

Citind pasajul, Isao şi-a imaginat cum se va furişa în grădină, la adăpostul întunericului. Va rămâne în aşteptare undeva lângă colţul de sud-est al reşedinţei, căutând cu privirea o luminiţă la unul dintre geamuri, singura rămasă aprinsă. Va şti că acolo este dormitorul Baronului. O asemenea reşedinţă avea cu siguranţă paznici, dar copacii deşi îl vor ascunde de privirile lor.

Punând la punct lucrurile până aici, Isao s-a simţit cuprins de alt fel de teamă: era ciudat că Baronul, despre care toată lumea ştia că primeşte mereu ameninţări cu moartea, făcuse publică o

asemenea descriere detaliată, care l-ar fi pus în şi mai mare pericol. Oare să fi fost o capcană?

29

Pe la sfârşitul lui noiembrie, pe Isao l-a cuprins dorinţa de a-şi lua rămas-bun de la Makiko, dar pe cât posibil fără să bată la ochi. În ultima vreme n-o mai vizitase. Fusese şi foarte ocupat cu planul loviturii, ale cărei circumstanţe se schimbaseră foarte mult. Nu mai avusese nici timpul, nici chemarea sufletească de a se ocupa de altceva. În plus, se simţea într-un fel stânjenit să-şi ia adio odată ce se hotărâse să moară, şi se temea să nu apară mult prea încordat în faţa lui Makiko.

Dinspre partea lui, cel mai frumos ar fi fost să moară fără s-o mai vadă, dar societatea ar fi considerat asta o impoliteţe. Mai mult, fiecare dintre tineri va pleca spre moarte purtând cu sine o petală din crinii sacri pe care îi primiseră de la Makiko. Ea îndeplinea astfel rolul de *miko*, fata de la templu, care avea să vegheze peste Războiul Crinilor, binecuvântat de bunăvoinţa zeilor. În calita-tea sa de reprezentant al tovarăşilor săi, Isao nu putea să nu-şi ia rămas-bun de la Makiko, într-un mod cât mai voalat cu putinţă. Gândul i-a dat curaj.

Dar dacă Makiko n-avea să fie acasă tocmai atunci? Isao s-a cutremurat. În starea sa de spirit, i-ar fi fost greu să revină a doua oară. Makiko trebuia să fie acasă în acea seară, ieşindu-i în întâmpinare în pragul casei şi lăsându-l să-i privească pentru ultima oară chipul frumos.

Deşi era un gest neobişnuit pentru el şi totodată ar fi semnalat că o căuta pe Makiko dinadins, Isao şi-a luat inima în dinţi şi i-a telefonat, pentru a fi sigur c-o găseşte acasă. Din fericire, familia lui tocmai primise în acea zi nişte stridii şi a putut motiva că voia să-i ducă şi ei câteva. Un fost student de-al tatălui său, care locuia la Hiroshima,

obişnuia să le trimită stridii în fiecare an când vedea sezonul. Pentru mama lui Isao, era firesc să ofere o parte din ele familiei Kitō, care se purta atât de binevoitor cu fiul ei. Lucrurile se potriviseră bine.

Isao a plecat de acasă îmbrăcat în uniforma sa de student şi cu sandale *geta* în picioare, ducând în mână un butoiaş cu stridii. Trecuse deja de ora cinei, aşa că n-avea de ce să se grăbească.

Butoiaşul cu stridii i se părea total nepotrivit cu situaţia lui, un tânăr care se hotărâse să moară şi mergea să-şi ia rămas-bun. Legănate în ritmul paşilor săi, stridiile clipoceau, ca nişte valuri mici care ating baza unei stânci. Isao şi-a închipuit că marea, înghesuită în acel spaţiu mic şi întunecat, devenea tot mai murdară.

Era probabil ultima oară când mergea pe acel drum cunoscut, ultima oară când vedea cele treizeci şi şase de trepte din piatră pe care paşii săi le ştiau atât de bine. În seara aceea nu bătea deloc vântul, dar frigul era pătrunzător. În timp ce urca treptele, care se înălţau ca o cascadă în întuneric, a fost cuprins brusc de dorinţa de a întoarce capul şi de a privi în urmă, în direcţia din care venise.

Pe panta de lângă casa Kitō, spre sud, creşteau două-trei tufe de cânepă. Tulpinile lor păroase se împleteau parcă în jurul stelelor de pe cerul de iarnă. În vale, doar puţine case erau luminate, dar prăvăliile din jurul staţiei de tramvai Hakusan'ue, cu lămpi la streaşină, sclipeau în întuneric. Nu se vedea nici un tramvai, dar se auzea unul trecând, scârţâind ca un sertar vechi.

Priveliştea nu avea nimic deosebit şi n-avea nici o legătură cu vărsarea de sânge şi cu moartea. El va muri, dar viaţa din jur va merge înainte. I-o spuneau chiar şi cele patru sau cinci ghivece cu *bonsai* aliniate lângă prăjina de uscat rufe din curtea unei case cu obloanele deja trase. Moartea lui nu va fi înţeleasă de aceşti oameni, iar revolta sa şi a tovarăşilor săi nu le va tulbura somnul.

A intrat pe poarta casei Kitō. A sunat la uşa de la intrare. Makiko i-a deschis imediat, de parcă stătuse în aşteptare de partea cealaltă.

În mod normal, şi-ar fi scos sandalele şi ar fi intrat în casă, dar acum se temea că, dac-ar fi stat prea mult de vorbă cu Makiko, sentimentele i s-ar fi văzut pe chip. I-a întins fetei butoiaşul cu stridii, spunând:

— M-a rugat mama să vi le aduc. Sunt nişte stridii pe care le-am primit de la Hiroshima.

— Îţi mulţumesc! Rar primim aşa ceva. Dar te rog să pofteşti în casă!

— Astăzi nu pot. Îmi cer scuze.

— De ce?

— Am de învăţat.

— Mincinosule! Când ai mai fost tu atât de ocupat cu învăţatul?

Makiko a mai făcut o încercare, apoi a dispărut în casă. Isao l-a auzit pe general spunându-i să-l poftească înăuntru.

Isao a închis ochii, lăsându-şi inima cuprinsă de imaginea de adineauri a fetei. Chipul ei zâmbitor şi pielea albă, fină – ar fi vrut să le păstreze pentru totdeauna în suflet, fără a le strica. Dacă se grăbea, imaginea s-ar fi spart în mii de bucăţi, ca o oglindă căzută pe podea.

Se gândea că cel mai bine ar fi fost s-o ia la fugă şi să se întoarcă acasă. Generalul Kitō şi fiica sa i-ar fi pus impoliteţea pe seama unei toane de moment, cum are orice tânăr, dar mai târziu şi-ar fi dat seama că venise să-şi ia adio de la ei.

Albeaţa lespezii pentru descălţat ieşea în evidenţă din întunericul rece al pardoselii din vestibul, ca un chei aşteptând vasele să acosteze. Dar el era un vas care se pregătea să părăsească portul, iar pragul casei devenise pontonul îngust unde călătorii îşi luau rămas-bun.

În clipa în care Isao se întorsese şi era pe cale să iasă din vestibul, Makiko şi-a făcut din nou apariţia. A exclamat, cu o voce stridentă:

— Ce faci, de ce pleci? Şi tata te roagă să intri puţin!

— Vă rog să mă scuzaţi, a spus Isao, închizând uşa glisantă după el. Inima îi bătea cu putere în piept, ca după un efort imens. Îi venea s-o ia la goană, dar şi-a dat seama c-ar fi fost cu adevărat nepotrivit şi s-a abţinut. Era suficient dacă mergea pe alt drum. În loc să coboare pe treptele din piatră, putea s-o ia prin spatele casei, spre Templul Hakusan, şi să ajungă acasă prin grădina templului.

Însă când era gata s-o apuce pe drumeagul – pustiu la ora aceea – care trecea prin Hakusan-mae şi ducea până în incinta templului, a zărit cu coada ochiului şalul alb al lui Makiko. Se ţinea după el, dar fără să încerce să-l ajungă din urmă.

Isao şi-a continuat drumul, netulburat. În adâncul sufletului, hotărâse să n-o mai vadă niciodată pe Makiko. Strada trecea pe lângă parcul Hakusan, chiar în spatele templului. Ca să ajungă în faţa templului, avea s-o ia pe podeţul aflat chiar înaintea lui, care lega templul principal de clădirea mai mică a birourilor.

A auzit-o pe Makiko strigându-l. Trebuia să se oprească, dar simţea că, dacă se uita în urmă, ceva de rău augur avea să se întâmple. În loc să-i răspundă, s-a îndreptat spre vârful unei coline, în partea opusă parcului. Sus se înălţa un catarg pe care flutura steagul Japoniei, iar de partea cealaltă a colinei era o râpă abruptă, cu tufişuri încâlcite.

În cele din urmă, a auzit-o pe Makiko, întrebându-l încetişor, din spate:

— De ce eşti supărat?

I se simţea neliniştea în glas. Isao s-a întors către ea. Makiko îşi trăsese şalul din lână argintie până aproape de nas, dar lumina ce răzbea de la prăvăliile din depărtare îi scotea la iveală lacrimile. Isao a simţit că se sufocă.

— Nu sunt supărat.

— Ai venit să-ţi iei rămas-bun. Nu-i aşa?

Makiko rostise cuvintele pe un ton sigur, de parc-ar fi pus o piesă albă pe tabla de *go*.

Isao privea în tăcere peisajul de la picioarele lor. Un arbore de zelkova înalt, cu rădăcinile ieşite din pământ, îşi ridica ramurile delicate înspre cerul înstelat. Doi-trei *kaki* îşi înălţau din râpa abruptă crengile cu cele câteva frunze negricioase rămase. Mai încolo de vale solul se ridica din nou. Luminile cartierului comercial din depărtare învăluiau streşinile caselor din faţa lor într-o aură ceţoasă. De aici, de sus, se vedeau multe lumini aprinse în oraş, dar păreau mai degrabă nişte pietricele ce strălucesc pe fundul unui pârâu.

— De asta ai venit, nu-i aşa? a repetat Makiko. De data asta vocea venea de foarte aproape, arzându-i obrazul lui Isao.

Atunci a simţit degetele fetei atingându-i ceafa, reci, ca un tăiş de sabie. Când avea să vină ultima clipă, când ceafa lui va tremura aşteptând sabia să lovească, va simţi fără îndoială aceeaşi răceală. Isao s-a cutremurat, dar ochii săi n-au văzut nimic în beznă.

Ca să-l poată apuca pe după gât, cu braţele întinse, Makiko trebuie să fi venit în faţa lui. Isao n-o văzuse. Fie că se mişcase foarte încet sau foarte repede, Isao n-o văzuse.

Chipul lui Makiko era ascuns în întuneric, ca şi înainte. Tânărul putea doar să ghicească ceva mai negru ca noaptea, părul ei bogat, la nivelul pieptului său. Makiko îşi îngropase faţa acolo. Parfumul ei i se aşezase ca un văl pe faţă, înceţoşându-i vederea. Îi invadase toate simţurile. Au început să-i tremure picioarele, iar sandalele cu tălpi groase de lemn au scos un sunet uşor. I se părea că-i fuge pământul de sub picioare şi, ca un om de care se agaţă cu disperare cineva pe cale să se înece, a întins mâinile ca să se protejeze şi a prins-o pe Makiko pe după umeri.

A strâns-o în braţe, dar n-a simţit decât brâul rigid al chimonoului, cu întăriturile de dedesubt şi

nodul mare de la spate. Un obstacol între cei doi, care-l făcea să se simtă şi mai îndepărtat de Makiko decât fusese înainte s-o îmbrăţişeze. Dar în acelaşi timp senzaţia i-a spulberat toate imaginile pe care şi le crease în minte despre cum trebuia să fie trupul gol al unei femei, aducându-i certitudinea realităţii. Nici dacă era gol cu-adevărat nu l-ar fi perceput mai bine.

L-a cuprins beţia. Dintr-odată, s-a simţit ca un cal în galop, scăpat din frâu. O forţă sălbatică i-a cuprins braţele ce-o strângeau pe Makiko. A strâns-o şi mai tare, simţind trupurile lor tremurând ca un catarg în bătaia valurilor.

Chipul care i se cuibărise la piept s-a ridicat. Makiko şi-a ridicat faţa! Expresia ei era întocmai cea pe care o visase, noapte de noapte, când îşi imaginase că-i va spune rămas-bun. Chipul fără urmă de fard era brăzdat de lacrimi. Ochii ei întredeschişi îl priveau cu o forţă nebănuită. Faţa rotundă părea o bulă de aer, delicată, ce urcase din adâncuri, iar acum i se înfăţişa privirii. Nu se putea opri din suspin şi buzele i se zăreau tremurând în întuneric. Ca să le facă nevăzute, nu-i rămânea decât să-şi lipească buzele lui de ele. La fel de uşor ca o frunză ce cade peste alta, sărutul lui Isao a poposit lin pe buzele ei. Primul şi ultimul sărut din viaţa lui. Buzele fetei i-au amintit de frunzele roşii ale cireşilor pe care-i văzuse la Yanagawa. A fost uimit de dulceaţa care i s-a scurs în trup, odată uniţi în sărut. Acolo unde buzele li se întâlneau, întreaga lume tremura. Acel punct radia o undă în trupul lui, transformându-l. Senzaţia de căldură şi moliciune, greu de descris în cuvinte, a ajuns la apogeu când şi-a dat seama că înghiţise puţin din saliva fetei.

În cele din urmă s-au desprins din sărut, dar au rămas înlănţuiţi, plângând.

— Mai spune-mi un singur lucru: când va fi? Mâine?

Ştiind că, dacă şi-ar fi revenit la starea lui calmă şi raţională, nu i-ar fi divulgat data sub nici o formă, Isao i-a răspuns repede:

— Pe trei decembrie.

— Mai sunt doar trei zile. Ne mai putem vedea o dată?

— Nu cred.

Cei doi au pornit în tăcere. Makiko a ales un drum ocolit şi Isao a trebuit s-o urmeze. Au trecut de micul rond din parcul Hakusan, intrând pe un drumeag întunecat unde erau aliniate altarele portabile ale templului.

— M-am hotărât, a spus Makiko în întuneric. Am să merg chiar mâine la Sakurai. Am să mă rog pentru victoria voastră în luptă la Templul Sai şi am să vă iau la toţi amulete protectoare, pe care facem cumva să vi le dau până pe doi decembrie. Câte să iau?

— Un… ba nu, douăsprezece.

Dintr-un sentiment de stânjeneală, nu i-a spus fetei despre petalele de crin pe care aveau cu toţii să le poarte când plecau la luptă.

Cei doi au ajuns sub lampa de la intrarea în templu. Nu părea să mai fie cineva în zonă. Pentru că nu voia să trimită amuletele la Academie şi să-i creeze cumva neplăceri, Makiko l-a întrebat cum se ajungea la casa conspirativă. Isao i-a desenat drumul pe o bucăţică de hârtie.

Templul avea doar un lampion micuţ, de cinci candele, donat de studioul foto Hakusanshita. Abia reuşea să lumineze, palid, câinii-dragon din piatră – paznicii templului, tăbliţa cu litere aurii, sculptura reprezentând un dragon care scuipa foc pe nări şi treptele din lemn care duceau la templu. Doar fâşiile de hârtie albă agăţate de funiile sacre se distingeau clar. Slabă cum era, lumina răzbea totuşi până la perete alb al clădirii birourilor, la cinci-şase metri distanţă, pe care crengile de *sakaki* desenau umbre frumoase.

Cei doi s-au rugat în tăcere, apoi au ieşit pe sub poarta *tori-i* şi, în capul scărilor din piatră, s-au despărţit.

30

În dimineaţa zilei de întâi decembrie, Isao a pretins că pleacă la şcoală, dar s-a dus direct la casa conspirativă. Sawa fusese trimis de Iinuma în oraş cu treburi şi de aceea nu putea participa la întâlnire, dar toţi ceilalţi zece erau acolo. Mai erau doar două zile până la data stabilită şi, deşi rămăseseră şi câteva detalii de pus la punct, adevăratul scop al întrunirii era reînnoirea jurământului că-şi vor da viaţa, oricât de greu le-ar fi.

Chipurile tovarăşilor săi i se păreau lui Isao senine şi hotărâte. Vânduseră două săbii lungi, iar cu banii obţinuţi cumpăraseră şase săbii scurte, aşa încât fiecare avea acum una. Cineva însă a fost de părere că nu strica să mai aibă câte una, ascunsă, în caz de nevoie, şi toţi au fost de acord. Ştiau că cea mai rapidă metodă de sinucidere era otrava, dar li se părea prea lipsită de curaj.

Când se adunau în casa conspirativă, aveau obiceiul să încuie uşa de la intrare. Acum, auzind un ciocănit, şi-au imaginat că era Sawa, care găsise un moment liber şi dăduse o fugă până la ei.

Izutsu a coborât scările şi a întrebat:

— Domnu' Sawa?

— Da, a venit răspunsul şoptit.

Însă când Izutsu a descuiat uşa, s-a trezit nas în nas cu un străin, care l-a împins la o parte şi a dat buzna în sus pe scări, fără să se descalţe.

— Fugiţi, a urlat Izutsu, în clipa în care alţi doi bărbaţi au intrat şi i-au imobilizat mâinile.

Unii dintre tineri au încercat să scape sărind de pe streaşină în grădina din spate, dar şi acolo îi aşteptau poliţiştii. Isao a înşfăcat una din săbiile care se aflau în faţa lui, vrând să şi-o înfigă în stomac, dar unul dintre bărbaţi l-a prins de

încheietură. Isao s-a împotrivit şi, în luptă, poliţistul s-a ales cu o rană la un deget. Inoue s-a luptat şi el cu cei doi care-l încolţiseră, dar alţi doi-trei s-au năpustit asupra lui şi în cele din urmă au reuşit să-l pună la pământ.

Astfel, cei unsprezece tineri au fost încătuşaţi şi duşi la secţia de poliţie din Yotsuya. În aceeaşi zi, Sawa a fost arestat când tocmai se întorsese la Academie.

31

Deschizând ziarul de dimineaţă, Honda a citit:

> *Doisprezece ultranaţionalişti radicali de dreapta arestaţi în grup într-o casă conspirativă. Au fost confiscate săbii şi materiale de incitare. Autorităţile vor acorda mare importanţă anchetei.*

„Încă un incident“, şi-a spus în sinea lui şi era gata să treacă mai departe, însă, când a zărit numele lui Isao Iinuma pe lista arestaţilor, inima i s-a oprit în loc. A fost tentat să dea imediat telefon la Academia Seiken, dar experienţa lui despre lume i-a spus să se abţină. A doua zi dimineaţa, titlurile din ziar erau încă şi mai mari:

> *Conspiraţia grupării Shōwa-Shinpūren iese la lumină. Planul lor urmărea prăbuşirea sferei financiare japoneze. Fiecare membru urma să asasineze o personalitate. Iniţiatorul este un tânăr de nouăsprezece ani.*

Pentru prima dată apărea şi fotografia lui Isao. Calitatea imaginii era proastă, dar erau fără îndoială chiar acei ochi limpezi a căror strălucire îl marcase pe Honda la prima lor întâlnire, atunci când îi invitase pe tată şi fiu la el acasă, la cină. Acei ochi străpungători, pe care cotidianul îi rănea. Cu siguranţă că abia aşteptaseră să vină acea zi. Pus în faţa faptului împlinit, Honda îşi regreta trăsătura de a nu avea intuiţie decât după ce trecuse deja o problemă prin sita legii.

Pentru că avea optsprezece ani împliniţi, Isao nu putea fi judecat ca minor. Din ce spuneau ziarele, în afara unui bărbat mai ciudat pe nume Sawa, de vârstă medie, toţi membrii grupului erau tineri în jur de douăzeci de ani, şi probabil câţiva dintre ei

aveau să fie trataţi ca delincvenţi juvenili. Dar nu şi Isao.

Honda şi-a imaginat situaţia cea mai rea din punct de vedere legal. I se părea şi că ziarele nu povesteau chiar totul. La suprafaţă, incidentul putea fi doar un plan de asasinări multiple pus la cale de nişte tineri nechibzuiţi, dar cercetările poliţiei poate că aveau să scoată la lumină ceva mult mai serios.

De fapt, în ziarul din acea dimineaţă chiar apăruse o declaraţie a reprezentanţilor armatei, prin care urmăreau să nege zvonurile neîntemeiate care deja fuseseră lansate şi să repare imaginea alte-ratã de prejudecăţile oamenilor, de când avusese loc Incidentul din 15 Mai.

Purtătorul de cuvânt al armatei declarase:

> „Nici un ofiţer al armatei nu are vreo legătură cu acest incident recent. Din păcate, ori de câte ori un asemenea incident are loc, unii cetăţeni se grăbesc să presupună implicarea tinerilor ofiţeri. Ca urmare a Incidentului din 15 Mai, s-a acordat o foarte mare atenţie punerii în aplicare a disciplinei, în mod sever, în fiecare unitate militară. Eforturile noastre de a remedia situaţia sunt bine cunoscute marelui public.“

Aşa suna declaraţia, dar efectul ei a fost mai degrabă să insinueze că o altă putere se afla în spatele complotului.

Dacă incidentul lua amploare, şi dacă se dovedea existenţa unei intenţii care cădea sub incidenţa Articolului 77 din Codul Penal cu privire la „subminarea Constituţiei“, situaţia avea să devină critică. Din ziare nu reieşea dacă elementul cheie al pledoariei, în cazul în care se ajungea în instanţă, avea să fie aspectul de „tentativă“ neconsumată sau cel de „premeditare“. Honda şi-a amintit de *Istoria grupării Shinpūren*, pe care Isao insistase s-o citească cu ceva timp în urmă, şi, fără

voia lui, s-a gândit că numele asemănător – gruparea Shōwa-Shinpūren – era de rău augur.

În acea noapte l-a visat pe Kiyoaki. Părea că strigă după ajutor, şi în acelaşi timp că-şi deplânge moartea timpurie. Când s-a trezit, decizia era luată.

Reputaţia lui Honda ca judecător pălise, iar atitudinea colegilor cu care mai schimba o vorbă se răcise de când se întorsese de la Tokyo, în acea toamnă. Majoritatea bârfelor spuneau că schimbarea petrecută în Honda se datora fie problemelor de familie, fie problemelor cu vreo femeie, iar discernământul său, odată atât de apreciat, nu mai era considerat de încredere. Judecătorul-Şef era cel mai întristat de situaţie, deşi nu lăsa nimic să se vadă. Dintre toţi, el admirase cel mai mult drumul lui Honda către glorie.

Pentru oamenii obişnuiţi, visele romantice sunt întotdeauna legate de femei. De aceea, când colegii lui Honda au observat schimbarea petrecută în el în urma călătoriei la Tokyo şi au legat-o de existenţa unei femei, au avut măcar dreptate atribuindu-i o tentă romantică. Cu o intuiţie remarcabilă, deşi răutăcioasă, şi-au spus că judecătorul deviase de pe drumul său drept, ghidat de raţiune, şi rătăcea acum pe cărările întortocheate ale sentimentelor. Însă din punctul lor de vedere, ceea ce era de aşteptat la un tânăr de douăzeci de ani era de neiertat la vârsta lui Honda, chiar dacă toţi oamenii sunt supuşi greşelii. Aici se focalizau majoritatea criticilor.

Prin natura profesiei lor, unde raţiunea era totul, colegii săi nu puteau avea vreun respect pentru cineva care, fără ca măcar să-şi fi dat seama, se molipsise de boala romantismului. Apoi, din punctul de vedere al corectitudinii faţă de ţară, chiar dacă Honda nu comisese vreo crimă serioasă, se făcea vinovat de o atitudine „nesănătoasă“.

Însă cel mai uimit de toate era însuşi Honda. Cuibul de vulturi pe care şi-l făurise la înălţimea ameţitoare a legii, şi cu care se identifica, era acum ameninţat de valurile viselor şi de invazia poeziei! Însă ce era şi mai înspăimântător era faptul că visul nu distrusese nici transcendenţa raţiunii umane, în care el crezuse întotdeauna, nici plăcerea lui de a fi preocupat mai mult de principii decât de fenomene. Dimpotrivă, crezul lui era şi mai puternic, iar plăcerea, şi mai intensă. Mai mult decât atât, întrezărea în spatele legilor omeneşti zidul înalt, inexpugnabil, al principiilor. Odată ce l-a zărit, i-a fost imposibil să se întoarcă la convingerile lui de zi cu zi. Asta nu însemna retragere, ci înaintare. Nu privire în urmă, ci privire înainte. Fără urmă de îndoială, Kiyoaki renăscuse ca Isao, iar acest lucru l-a făcut pe Honda să vadă, mai presus de un anumit tip de lege, adevărul esenţial al legii.

Şi-a amintit dintr-odată că, în tinereţe, de când ascultase predica Stareţei Gesshū, îşi pierduse tot interesul pentru filozofia europeană a dreptului natural şi fusese atras mai degrabă de Legile lui Manu din India străveche, unde era discutată chiar şi reincarnarea. Ceva se înfiripase atunci în inima lui.

O lege care nu urmărea doar să înlocuiască haosul cu ordinea, ci arăta care erau principiile haosului şi dădea astfel formă unui cod legal, aşa cum oglinda apei reflectă imaginea lunii – o astfel de lege putea într-adevăr să fi izvorât din ceva mai profund decât încrederea europenilor în raţiune, aflată la baza dreptului natural. Instinctul lui Honda fusese aşadar corect, dar nu era genul de corectitudine recomandată unui judecător, cel care are îndatorirea să vegheze aplicarea dreptului pozitiv. Îşi dădea seama până şi el cât de ciudat trebuie să se fi simţit colegii lui, obligaţi să lucreze cot la cot cu el, sub acelaşi acoperiş. Era ca şi cum, în camera spiritului ordonat, ar fi avut o masă plină

de praf. Din perspectiva raţiunii, nimic nu semăna mai mult cu petele de pe hainele unui om neglijent decât obsesia viselor. Visele îi fac pe oameni să-şi piardă aspectul îngrijit al spiritului, întocmai ca un guler murdar, o cămaşă şifonată la spate sau pantaloni lărgiţi în genunchi. Deşi nu făcuse şi nu spusese nimic, Honda încălcase codul moralităţii publice şi ştia că, din cauza asta, colegii îl priveau ca pe o hârtie mototolită, aruncată la marginea aleii unui parc.

Atmosfera de acasă era alta. Rie nu-i spunea nimic, dar ea nu era genul de femeie care şi-ar fi băgat nasul în intimitatea soţului. Cu siguranţă îşi dădea seama că Honda se schimbase şi că-l preocupa ceva. Dar nu i-a spus nimic.

El, la rândul său, deşi ştia că nu va fi luat în râs, nu i-a spus nimic. Reţinerea lui se datora unui sentiment de stânjeneală. Această stânjeneală dintre ei dădea un caracter aparte căsătoriei lor şi era poate cel mai frumos aspect al relaţiei liniştite şi oarecum de modă veche pe care o aveau. Honda îşi dădea seama că ceva din schimbarea sa recentă era în conflict cu această trăsătură a relaţiei lor, dar soţ şi soţie păstrau tăcerea şi lăsau secretul neatins.

Rie probabil că se întreba de ce munca soţului ei părea că devenise dintr-odată împovărătoare. Mesele deosebite pe care se străduia să i le prepare zi de zi nu-l mai ajutau să se relaxeze ca înainte. Dar ea nu s-a plâns şi nu şi-a arătat tristeţea, nici nu i-a rănit inima, prefăcându-se că e veselă. Expresia nehotărâtă şi nevinovată, ca de păpuşă imperială, pe care o avea uneori când o supărau rinichii a devenit, pe nesimţite, expresia ei de zi cu zi. Era întotdeauna zâmbitoare şi atentă, dar niciodată pe chipul ei nu se citeau aşteptări. Rie cea de acum ajunsese aşa datorită forţei tatălui său, pe de o parte, şi a soţului, pe de alta. Dar măcar Honda nu-i dăduse niciodată motive să sufere de gelozie.

Deşi incidentul în care era implicat şi Isao fusese discutat pe larg de ziare, Honda nu l-a pomenit niciodată şi, ca atare, nici Rie. Doar într-o seară, la masă, când deja ar fi fost mult prea nefiresc să prelungească tăcerea, Rie a spus, pe un ton plat:

— Îmi imaginez că fiul domnului Iinuma trece printr-o perioadă grea… Când l-am văzut aici, la noi, mi s-a părut un tânăr matur şi serios…

— Da, dar a fi matur şi serios nu înseamnă că nu poţi comite astfel de acte, a replicat Honda, însă atât de şters, încât a pus-o pe gânduri pe soţie.

Sufletul lui Honda se zbuciuma. Faptul că nu reuşise să-l salveze pe Kiyoaki, cu toate eforturile, fusese cel mai mare regret al său în tinereţe şi simţea că, de data asta, trebuia să-l salveze. Indiferent prin ce mijloace, trebuia să-l salveze de pericol şi de terfelirea numelui. Simpatia opiniei publice i-ar fi fost de ajutor. Tinereţea neaşteptată a conspiratorilor părea să fi temperat sentimentul de ură al oamenilor şi Honda intuia că un sentiment favorabil plutea deja în aer.

În dimineaţa ce a urmat nopţii în care-l visase pe Kiyoaki, Honda a luat hotărârea.

Iinuma a venit în întâmpinarea lui Honda, în Gara Tokyo. Purta o pelerină de iarnă cu guler de lutru şi mustaţa părea să-i tremure îngheţată. Oboseala aşteptatului pe peron era evidentă din voce şi din ochii înlăcrimaţi de la frig. Îndată ce Honda a coborât din vagon, i-a strâns mâna, i-a ordonat unui student să-i ia bagajul şi a început să-i toarne mulţumiri, aproape de ureche.

— Vă sunt nespus de recunoscător! Cu dumneavoastră mă simt de parc-aş avea zece mii de aliaţi. Fiul meu este extrem de norocos. Domnule Honda, ce hotărâre nemaipomenită aţi luat pentru binele nostru!

După ce l-a instruit pe student să-i ducă bagajele la casa ma-mei sale, Honda a acceptat invitaţia lui

Iinuma de a lua cina la Gincharyō, un restaurant din cartierul Ginza. Străzile erau pline de ornamente de Crăciun, sclipitoare. Honda auzise că populaţia capitalei se ridica acum la cinci milioane trei sute de mii de locuitori, dar, când se uita la aglomeraţia de pe străzi, i se părea că foametea şi criza economică erau nişte focuri arzând nevăzute, într-un colţ îndepărtat de lume.

— Citindu-vă scrisoarea, şi soţia mea a vărsat lacrimi de bucurie. Am pus-o pe altarul strămoşilor şi ne închinăm la ea dimineaţa şi seara. Dar nu vă era funcţia de judecător acordată pe viaţă? De ce v-aţi dat demisia?

— Din motive de sănătate. Orice-ai face, nu te poţi împotrivi bolii. Ca dovadă, le-am arătat şi certificatul doctorului.

— Ce fel de boală?

— Neurastenie.

— Ei, cum aşa?

Iinuma n-a mai spus nimic, dar neliniştea sinceră care i-a apărut în priviri, pentru o clipă, i-a încălzit inima lui Honda. În meseria sa, ştia că o dovadă de sinceritate din partea unui acuzat care în general nu face impresie bună poate trezi bunăvoinţa judecătorului, oricât de mult încerca acesta să nu fie influenţat de sentimente şi să rămână imparţial. Dar oare ce sentimente nutrea un avocat pentru clientul său? Ar fi trebuit să fie unele mai teatrale. Bunăvoinţa de care este cuprins un judecător are o motivaţie etică, dar unui avocat trebuie să-i dai mai mult decât atât.

— Am fost eliberat din funcţie la cerere, aşa că sunt tot judecător, în fond, însă acum mă numesc magistrat pensionar. Mâine am să mă înscriu în Barou şi-mi voi putea începe activitatea de avocat. Cu asta am hotărât să mă ocup, aşa că voi face tot ce-mi stă în putinţă. Adevărul este că, fiindcă n-am avut un statut foarte înalt înainte să-mi dau demisia, nici reputaţia mea de avocat nu va fi prea mare. Dar a fost alegerea mea şi nu mă deranjează.

Oricum, pentru proces sunteţi liber să vă alegeţi ce avocat vreţi. Cât despre onorariu, cum am spus şi în scrisoare…

— Vai, domnule Honda! Sunteţi prea generos cu noi! Nu s-ar cădea să profităm într-atât de dumneavoastră, dar având în vedere situaţia…

— De aceea am şi spus că nu doresc să primesc onorariu. Accept cazul numai cu condiţia asta.

— Nici nu mai ştiu ce să spun…

În picioare, în poziţie protocolară, Iinuma şi-a plecat capul iar şi iar.

— Totuşi, dacă-mi permiteţi să întreb, când aţi luat decizia bănuiesc că soţia dumneavoastră a fost surprinsă, nu-i aşa? Proba-bil că mama dumneavoastră s-a îngrijorat şi ea… Îmi imaginez că s-au opus cu tărie.

— Soţia mea nu a avut nimic de obiectat. Iar mama, când am anunţat-o la telefon, a avut o clipă de tăcere, în care a părut că se gândeşte, apoi mi-a spus să fac aşa cum cred eu că e mai bine.

— Ce mamă minunată, ce soţie minunată! Domnule Honda, aveţi o mamă şi o soţie cu adevărat deosebite. Nevasta mea nici nu se compară! Ar trebui să mă învăţaţi cum s-o educ, să ia nişte calităţi de la soţia dumneavoastră. Deşi presupun că acum e cam târziu…

Atmosfera rigidă dintre ei s-a topit, pentru prima oară, şi amândoi au izbucnit în râs. Honda s-a simţit cuprins de nostalgie. Avea senzaţia că timpul se întorsese înapoi cu douăzeci de ani, iar elevul Honda şi tutorele Iinuma se întâlniseră, în absenţa lui Kiyoaki, pentru a discuta cum îl pot salva.

Prin ferestrele mate ale restaurantului răzbeau luminiţele cartierului Ginza, dar aşa cum animaţia nopţii are pe undeva o legătură cu foametea şi nefericirea, cele două chipuri ale nopţii îşi făcuseră apariţia şi aici. Chiar şi resturile de mâncare pe care le lăsaseră în farfurie, într-o armonie de culori, sugerau o legătură cu bezna rece a unei celule de detenţie. Trecutul, păstrând încă vii

amintirile despre speranţele neîmplinite, era şi el legat de prezentul celor doi bărbaţi în floarea vârstei.

Honda se gândea că niciodată în viaţa lui nu va mai renunţa, din proprie voinţă, la ceva de asemenea proporţii. De aceea avea acum să-şi întipărească în suflet, odată pentru totdeauna, sentimentele care l-au mânat spre acea hotărâre. Nimic nu se compara cu senzaţia de prospeţime şi căldură care-i cuprinsese sufletul în momentul în care luase hotărârea pe care lumea întreagă avea s-o considere nebunească, o hotărâre luată când era în plină ascensiune!

Mai degrabă el trebuia să-i mulţumească lui Isao, nu invers. Dacă n-ar fi fost incitat de renaşterea lui Kiyoaki în Isao şi de acţiunile acestuia, Honda ar fi devenit un om fericit că trăieşte pe vârful unui gheţar. Ceea ce considerase el linişte nu era decât gheaţă, iar perfecţiunea, un fel de ofilire lentă. Pe vremea când i se părea că darul lui de a vedea lucrurile altfel decât ceilalţi era doar o manifestare a imaturităţii, nu ştia ce înseamnă, de fapt, maturitatea.

Iinuma părea cuprins de nerăbdare şi bea o ceşcuţă de *sake* după alta, udându-şi mustăţile îngrijite. Honda privea picăturile de băutură, asemuindu-le cu bucăţele de ideologie atârnând nevinovate de mustaţa unui om care-şi câştiga traiul vânzând credinţă arzătoare. Pentru Iinuma, credinţa era un mod de viaţă, iar ideologia, pâinea lui de zi cu zi. Lucrurile nesăbuite şi excesele pe care le făcuse îi aduseseră pe chip aerul cuiva care se înşeală pe el însuşi. Stând încă în poziţie protocolară şi bând din belşug, îşi etala sentimentele ostentativ, ca un rol ce trebuia jucat, fără a părea câtuşi de puţin îngrijorat de fiul său, care tremura într-o celulă. Purtarea lui amintea de acele panouri cu dragoni pictaţi în tuş negru, de la intrarea de prin hanuri. Lui Iinuma îi făcea plăcere să-şi afişeze ideologia în mod exagerat. Mulţi ani

se scurseseră de când era doar un tânăr cu ochii negri înfundaţi în orbite şi cu aerul mohorât la culme. Nu era de mirare că acum, după toată agonia şi toate umilinţele suferite de-a lungul vieţii, se umfla în pene cu gloria fiului său.

Honda vedea că tatăl îi încredinţase o misiune fiului, fără a o transpune vreodată în cuvinte: fiul cel pur, pornit împotriva lumii întregi înarmat doar cu o sabie şi cu strigătul curajos de luptă, avea să răzbune vechile umilinţe ale tatălui.

În acel moment, Honda a simţit nevoia să audă de la Iinuma măcar câteva vorbe sincere despre fiul său.

— S-ar putea zice că Isao îndeplineşte visul dumneavoastră cel mai de preţ, pe care l-aţi purtat în inimă încă din vremea când eraţi tutorele lui Matsugae?

— Nu. Isao e fiul meu şi atât.

Însă, după ce a negat energic, Iinuma a început să vorbească despre Kiyoaki.

— Când stau şi mă gândesc la tot ce-a fost în trecut, îmi dau seama că numai aşa putea să moară tânărul stăpân. A fost pesemne voinţa cerurilor. Cât despre Isao, ce să spun, îmi seamănă mult. E tânăr, iar vremurile sunt cum sunt, şi de asta a făcut ce-a făcut. Am încercat să-i insuflu tânărului stăpân idealurile samurailor, dar poate că am făcut-o împins de propria-mi inferioritate. Mă gândesc că a murit având regrete…

Iinuma s-a oprit, cu vocea sugrumată de valul de sentimente care-l năpădise.

— Totuşi… a acţionat după cum i-a spus inima şi sunt sigur că a simţit un fel de mulţumire. Sau cel puţin aşa vreau eu să cred, tot mai mult pe măsură ce trec anii. Altfel, în egoismul meu, n-aş putea să suport. În orice caz, tânărul stăpân a trăit şi a murit după pofta inimii. Cât despre mine, un străin, toate grijile şi efortu-rile mele, tot ce am încercat a fost în van. Însă Isao este fiul meu. L-am educat cu stricteţe, în lumina credinţelor mele, iar

el s-a ridicat întotdeauna la înălţimea aşteptărilor. M-am bucurat nespus să-l văd ajungând luptător de *kendō* de nivelul al treilea când încă era adolescent, dar între timp mi-a scăpat de sub control. Poate că a fost mult prea influenţat de viaţa mea. Dar n-a fost doar atât. Cred că şi-a dorit prea repede să iasă de sub îndrumarea mea şi să-şi urmeze propria-i cale. A avut prea mare încredere în sine şi de asta a luat-o pe un drum greşit. Dacă de data asta, cu ajutorul dumneavoastră de nepreţuit, va primi o pedeapsă relativ uşoară, bănuiesc că-i va prinde bine. Doar n-o să primească pedeapsa capitală sau închisoare pe viaţă?!

— Nu trebuie să vă faceţi griji în privinţa asta, i-a răspuns Honda, scurt.

— Vă mulţumesc foarte mult! Sunteţi cel mai mare binefăcător al nostru, tată şi fiu deopotrivă.

— Veţi avea destul timp să-mi mulţumiţi după proces.

Iinuma i-a făcut din nou o plecăciune adâncă. Odată ce se lăsase cuprins de sentimente, atitudinea lui de convenţionalism ieftin se topise ca prin farmec. Se îmbătase mai tare şi ochii îi căpătaseră o lucire periculoasă. Întregul său trup părea să emane, ca un abur invizibil, dorinţa de a face o mărturisire.

— Ştiu ce gândiţi, domnule Honda, a spus, ridicând vocea. Ştiu. Eu sunt o scursoare, iar fiul meu este puritatea întruchipată. Aşa gândiţi.

— Ei, nici chiar…

Honda, uşor iritat, i-a răspuns în doi peri.

— Ba nu, sunt sigur. N-are cum să fie altfel. Şi dacă tot suntem la momentul dezvăluirilor, haideţi să vă spun: de ce credeţi că fiul meu a fost arestat cu doar două zile înainte de lovitura plănuită?

— Ştiu şi eu…

Honda simţea că pe Iinuma avea să-l ia gura pe dinainte, dar nu putea să-l oprească.

— Îmi este foarte greu să vă mărturisesc, tocmai dumneavoastră care ne arătaţi atâta bunăvoinţă, dar între client şi avocat nu trebuie să existe secrete, nu-i aşa? De aceea, vă spun limpede: eu am fost. Eu m-am dus la poliţie şi l-am dat în vileag. În al doisprezecelea ceas, i-am salvat viaţa.

— Pentru ce?

— Cum adică pentru ce? Pentru că, altminteri, n-ar mai fi trăit.

— Dar, lăsând la o parte actul în sine, bun sau rău, nu v-aţi gândit că poate era mai bine să-l fi lăsat să îndeplinească ceea ce hotărâse chiar el?

— Eu privesc înainte. Întotdeauna privesc înainte, domnule Honda.

Ameţit de băutură, s-a ridicat brusc şi şi-a luat pelerina cu guler de lutru care stătea pe un cufăr, în colţul camerei. Ignorând cu desăvârşire praful pe care-l stârnea cu haina, a deschis-o larg în faţa lui Honda.

— Uitaţi! Aşa sunt şi eu. Pelerina asta sunt eu. Fără nici un ascunziş. Pelerina e tatăl. Precum cerul întunecat al unei nopţi de iarnă. Pelerina se întinde mult şi poalele ei acoperă pământul, acolo unde fiul va păşi. Fiul aleargă încoace şi-ncolo, vrând să vadă lumina. Dar nu poate. Pelerina mare şi neagră îi stă deasupra capului. Cât ţine noaptea, îl învăluie, spunându-i că noaptea e întunecată şi geroasă. Dar când se face dimineaţă, ea cade la pământ, lăsându-l pe fiu să-şi umple ochii cu lumină. Aşa face un tată. N-am dreptate, domnule Honda? Dar fiul meu, în loc să accepte pelerina, a făcut ce-a vrut el, şi e normal c-a fost pedepsit. Iar pelerina, care ştie că noaptea încă nu s-a terminat, nu-l poate lăsa să moară. Gunoaiele astea de stânga, cu cât le încolţeşti mai tare, cu atât mai puternice devin. Au infestat Japonia cu germenii lor. Cei care au permis lucrul ăsta şi au slăbit ţara sunt politicienii şi oamenii de afaceri. Atâta lucru ştiu şi eu. Iar avangarda celor care sar în apărarea Familiei Imperiale, aflată în pericol atunci când

ţara e în criză, suntem bineînţeles noi. Dar contează foarte mult şi momentul. Momentul trebuie să fie prielnic. Doar hotărârea de nezdruncinat nu serveşte la nimic. Ce pot să spun? E clar că fiul meu e prea tânăr şi n-a avut discernământ. Eu, tatăl, am hotărârea necesară. Sunt mai devotat ţării decât e fiul meu. Dar el mi-a ascuns totul şi eu n-am ştiut ce intenţii are. Eu întotdeauna privesc înainte. Mai bine decât să acţionezi este să obţii acelaşi rezultat fără să acţionezi. N-am dreptate? Când a avut loc Incidentul din 15 Mai, am auzit că au fost nenumărate cereri de uşurare a pedepsei. Naivitatea tinerilor inculpaţi va suscita simpatia publicului, sunt sigur de asta. Iar astfel, fiul meu, în loc să-şi piardă viaţa, se va întoarce acasă încununat cu lauri. Cât va trăi, nu va avea grija zilei de mâine, pentru că lumea întreagă îl va ţine minte ca Isao Iinuma, conducătorul grupării Shōwa-Shinpūren, şi se va teme de el.

La început, Honda a fost stupefiat, apoi s-a întrebat dacă nu cumva mai era ceva. În varianta lui Iinuma, cel care-l salvase mai întâi pe Isao fusese chiar el, tatăl lui, iar Honda, venit şi el în ajutorul fiului, era doar un fel de asistent însărcinat să îndeplinească planul lui Iinuma. Nimic nu i-ar fi putut batjocori mai tare generozitatea, după ce renunţase la carieră şi acceptase să-l apere pe Isao fără nici un onorariu. Nimic n-ar fi putut profana mai mult nobleţea gestului său.

În mod surprinzător, nu era furios. Scopul său era să-l apere pe Isao, nu pe tatăl lui. Oricât de murdar era tatăl, murdăria nu se revărsa asupra fiului. Puritatea intenţiilor fiului nu era vătămată.

Honda mai avea un motiv să rămână impasibil în faţa purtării grosolane a lui Iinuma. Odată ce-a terminat ce avea de zis, Iinuma şi-a turnat iarăşi băutură şi a dat-o pe gât. Honda i-a observat mâinile păroase, care tremurau, şi a înţeles că Iinuma era stăpânit de un sentiment pe care nu-l va

mărturisi niciodată, dar care era probabil motivul principal pentru care-l trădase pe Isao: fiul era la un pas de a obţine glorie şi o moarte sublimă, iar tatăl era incapabil să-şi stăpânească invidia.

32

Excelenţa Sa Prinţul Tōin era şi el una dintre persoanele pentru care incidentul reprezenta o lovitură serioasă. În general nu era capabil să-i ţină minte pe cei care veniseră o dată sau de două ori să-şi ofere omagiile, dar îşi amintea limpede vizita lui Isao din acea seară. În plus, pentru că locotenentul Hori fusese acela care i-l prezentase, nu putea trata incidentul cu superficialitate. Ca o măsură de precauţie firească, de îndată ce se răspândise vestea incidentului, printr-o convorbire la distanţă, Prinţul i-a poruncit majordomului să nu sufle un cuvânt despre vizita lui Isao. Dar cum majordomul era, în fapt, un subordonat al Ministerului Familiei Imperiale, Prinţul nu putea avea prea mare încredere în el.

De o bună bucată de vreme, Prinţul descoperise în locotenent un om cu viziuni şi intenţii comune, căruia i se putea plânge de vremurile în care trăiau. Cei din Ministerul Familiei Imperiale nu erau însă deloc încântaţi şi-l mustraseră de multe ori pe Prinţ pentru obiceiul său de a acorda audienţe oricui, indiferent de rang. Însă el nu-i asculta, iritat de regulile lor care-i impuneau să raporteze până şi cea mai neînsemnată călătorie. De când fusese numit comandantul regimentului din Yamaguchi, Prinţul avusese unele manifestări cu tentă radicală. Ministrul Familiei Imperiale şi Directorul Biroului Familiei Imperiale l-au aşteptat să vină la Tokyo cu prima ocazie şi i-au făcut o vizită cordială, pentru a-l ruga respectuos să fie mai atent. Prinţul i-a ascultat fără să-i întrerupă, şi n-a spus nimic nici când au terminat. Cei doi se aşteptau ca Prinţul, mânios, să-i acuze că se amestecau în treburile armatei. Dacă făcea aşa, ei n-ar mai fi avut ce spune. Dar Prinţul a rămas cât se poate de

liniştit, scăpând ocazia să-i admonesteze pe cei doi. În cele din urmă, cu ochii săi eleganţi radiind demnitate, Prinţul i-a privit pe rând şi a spus:

— Nu este prima oară când interveniţi. Însă, dacă este de datoria domniilor voastre să interveniţi, aş vrea să o faceţi cu acelaşi zel şi în cazul celorlalţi membri ai Familiei Imperiale. De ce, de atâta vreme, doar pe mine mă întristaţi cu asemenea lucruri?

Înainte ca Ministrul să poată minimaliza în vreun fel, Prinţul a continuat, sforţându-se să-şi controleze furia.

— Cu ani în urmă, când Marchizul Matsugae m-a jignit peste măsură cu privire la cea care urma să-mi fie soţie, Ministerul Familiei Imperiale l-a sprijinit pe Marchiz, iar mie nu mi-a acordat nici cel mai mic ajutor. Şi totuşi, era un caz strigător la cer de insultare a Familiei Imperiale de către unul din supuşii ei. Pe cine serveşte Ministerul, atunci? Şi vă mai miraţi că, de la acea întâmplare, vă privesc cu suspiciune?

Ministrul Familiei Imperiale şi Directorul Biroului Familiei Imperiale n-au putut răspunde nimic şi s-au retras în grabă.

Prinţului îi făcea plăcere să asculte vorbele încărcate de patos ale locotenentului şi ale altor ofiţeri tineri. Se simţea măgulit să fie privit întocmai ca cerul albastru ce se ivea din spatele norilor care acopereau Japonia. În adâncul sufletului său se ascundea o rană, iar el se bucura că aceasta devenise pentru unii o rază călăuzitoare şi că spiritul său trist şi singuratic le dădea multora speranţă. Totuşi, el personal nu avea de gând să facă nimic mai mult.

De când avusese loc incidentul în care fusese implicat Isao, Prinţul nu mai primise nici o veste de la locotenentul Hori, aflat în Manciuria. Revăzând în minte unica audienţă pe care i-o acordase tânărului, în acea seară de vară, şi-a

amintit de ochii săi arzători şi şi-a dat seama că erau ochii cuiva hotărât să moară.

Istoria grupării Shinpūren, cartea pe care o primise atunci de la Isao şi pe care doar o frunzărise în grabă, încă se mai afla pe un raft în biroul lui de la garnizoană. Vrând să priceapă semnificaţia incidentului, Prinţul a reluat cartea, citind ori de câte ori avea o clipă de răgaz. Mai mult decât povestea Shinpūren în sine, ceea ce părea să emane din fiecare rând al cărţii erau acea privire pătrunzătoare a lui Isao şi cuvintele sale, ca nişte flăcări.

Viaţa din armată, simplă şi în colectivitate, îi pria Prinţului Tōin, care oricum fusese ţinut la adăpost de lumea din afară. De asta şi iubea cariera militară. În plus, în armată se cultiva respectul pentru rang. Înainte de a-l întâlni pe tânărul din popor, nu cunoscuse o asemenea puritate, ca o flacără, de care, dacă te apropiai, riscai să te arzi. De aceea ţinuse mine conversaţia lor din acea seară de vară.

Ce era loialitatea? Soldaţii n-aveau nevoie să-şi pună o asemenea întrebare, spusese tânărul, vehement. Loialitatea era inclusă în meseria lor.

Cuvintele lui Isao atinseseră ceva din adâncul sufletului Prinţului. El îşi luase o înfăţişare dură, potrivită unui soldat, şi se încadrase în tiparele militare, luând loialitatea ca atare. De fapt, intrase în armată pentru a fugi de tristeţea care-i umplea inima. El nu cunoscuse din proprie experienţă loialitatea care-ţi arde carnea. Nici nu avusese ocazia să-şi imagineze că aşa ceva exista. Abia când l-a întâlnit pe Isao a văzut cu ochii săi ce însemna loialitatea, acea loialitate fierbinte şi plină de viaţă. A fost nespus de mişcat.

Prinţul era bineînţeles gata să-şi dea viaţa pentru Împărat în orice clipă. Cu paisprezece ani mai în vârstă decât Maiestatea Sa Imperială, care avea treizeci şi unu de ani, Prinţul nutrea pentru el o dragoste ca de frate mai mare. Dar era un

sentiment dulce şi liniştit, o loialitate plăcută, ca umbra unui copac înalt. În acelaşi timp, Prinţul privea cu suspiciune loialitatea inferiorilor săi faţă de el şi avea obiceiul să se ţină cât mai departe cu putinţă.

După întrevederea cu Isao, care i-a produs o profundă impresie, Prinţul s-a lăsat din nou învăluit de sentimentul atât de plăcut al simplităţii militare. Şi-a dat seama că, după incident, nimic nu dovedise implicarea armatei pentru că inculpatul ţinuse sub tăcere legătura cu locotenentul Hori. Gândul l-a făcut pe Prinţ să-l respecte şi mai mult pe Isao.

Îi stăruia în minte un fragment din *Istoria grupării Shinpūren* pe care cu siguranţă că Isao îl citise cu emoţie simţind că i se potriveşte şi lui:

> „Mulţi dintre tineri nu puteau fi socotiţi rafinaţi, însă priveau cu drag luna de pe malul râului Shirakawa, gândindu-se că poate în anul următor nu vor mai apuca să vadă luna plină de toamnă; la fel admirau şi florile de cireş, de parc-ar fi fost ultima dată când le vedeau…“

Vitejia tinerilor îl făcea pe comandantul de regiment în vârstă de patruzeci şi cinci de ani să-şi simtă inima bătându-i cu putere în piept.

Prinţul a început să mediteze serios dacă putea sau nu să-i salveze pe aceşti tineri. Dintotdeauna, când gândurile îl oboseau, sau când vreo problemă părea să nu aibă soluţie, asculta muzică occidentală.

Şi-a chemat ordonanţa şi a pus-o să aprindă focul în camera de oaspeţi îngheţată a reşedinţei din Yamaguchi. A luat apoi un disc Polydor şi l-a aşezat cu mâna lui pe aparat. Pentru că simţea nevoia să asculte ceva vesel, a ales *Till Eulenspiegel*, poemul simfonic al lui Richard Strauss, interpretat de Orchestra Filarmonicii din Berlin şi avându-l ca dirijor pe Wilhelm

Furtwängler. I-a spus ordonanţei să plece şi, rămas singur, a ascultat în linişte.

Till Eulenspiegel era o poveste satirică populară, născută în Germania secolului al XVI-lea. Piesa lui Hauptmann şi poemul simfonic al lui Richard Strauss bazate pe ea erau celebre.

Vântul rece de decembrie şuiera în grădina spaţioasă a reşedin-ţei Prinţului, împletindu-se cu zgomotul focului din sobă. Fără ca măcar să-şi slăbească puţin gulerul vestonului, Prinţul s-a aşezat pe un fotoliu acoperit cu o husă din in alb, rece la atingere. S-a aşezat picior peste picior, cu vârful unui picior, încălţat cu şosetă albă, atârnând în aer. Butonii de pe gamba pantalonilor de uniformă ţineau piciorul strâns, militarii obişnuind să şi-i desfacă de îndată ce-şi dădeau jos cizmele, dar Prinţul nu părea să fie deran-jat de strânsoare. Îşi mângâia uşor vârfurile mustăţii ceruite, de parc-ar fi atins penele unei păsări sălbatice.

Era un disc pe care nu-l mai ascultase de mult. Voia ceva vesel, dar auzind primele sunete firave ale cornului care introducea tema lui Till, şi-a dat seama că făcuse o alegere proastă şi că nu era deloc ce i-ar fi plăcut să asculte în acel moment. Nu era Till cel vesel şi poznaş, ci un Till trist şi singuratic, transparent ca sticla, croit după gustul dirijorului.

Dar Prinţul asculta în continuare. N-a scăpat o notă, din momentul nebuniei lui Till, când nervii de argint ai Prinţului erau gata să devină un pămătuf de şters praful plimbat prin toată încăperea, până la sfârşit, când eroul a fost condamnat la moarte şi executat. Odată cu ultimul acord, Prinţul s-a ridicat din fotoliu, şi-a chemat ordonanţa şi i-a poruncit să dea un telefon la distanţă, la Tokyo, şi să-i facă legătura cu majordomul său.

Prinţul luase o hotărâre. Cu ocazia revenirii sale la Tokyo, în timpul permisiei de Anul Nou, avea să-i ceară Maiestăţii Sale Imperiale o audienţă de

câteva minute, luându-şi îndrăzneala de a-l informa despre devotamentul fără precedent al lui Isao şi al colegilor săi. Iar dacă Maiestatea Sa va avea bunăvoinţa să-i dea un răspuns, Prinţul îl va transmite mai departe, în cel mai mare secret, Judecătorului-Şef al Curţii Supreme. Dar înainte de asta trebuia să se pună la curent cu toate amănuntele şi de aceea avea să-l invite pe avocatul care se ocupa de caz, pentru a sta de vorbă.

La telefon, i-a ordonat majordomului să afle numele avocatului şi să-l cheme la reşedinţa Tōin de la Tokyo imediat după data de douăzeci şi nouă decembrie, când el însuşi avea să ajungă acasă.

Până avea să-şi găsească un loc pe placul lui, Honda şi-a deschis biroul la etajul al patrulea al clădirii Marunouchi, într-o încăpere din firma unui prieten şi fost coleg, avocat şi el.

Într-o bună zi, a primit vizita unui mesager de la reşedinţa Tōin, care i-a transmis dorinţa confidenţială a Prinţului. Aşa ceva era nemaiauzit şi Honda a fost uluit. La început, când l-a văzut pe bărbatul pirpiriu îmbrăcat în costum negru păşind pe podeaua cu linoleum cafeniu fără nici cel mai mic zgomot, de parcă se furişa, a simţit un dezgust profund. Sentimentul a devenit şi mai puternic după ce au intrat în mica sală de şedinţe. Cu o expresie îngheţată, bărbatul cel mic de statură îşi tot rotea ochii prin sala despărţită de restul biroului doar printr-un perete de sticlă ondulată. Se temea foarte tare să nu fie auzit.

Faţa lui palidă, ca de peşte, împodobită cu ochelari cu rame de aur, părea că povesteşte despre o viaţă întreagă petrecută în ape reci şi întunecate, unde nu poposea niciodată vreo rază de soare, respirând numai pe ascuns, la adăpostul algelor birocraţiei.

Honda, care încă nu-şi pierduse aroganţa de judecător, a uitat de etichetă şi a deschis discuţia direct:

— Meseria noastră este să păstrăm secrete, aşa că vă rog să nu vă faceţi nici un fel de griji. În cazul de faţă, fiind vorba de rugămintea unei auguste personalităţi, voi fi cât se poate de atent.

Funcţionarul vorbea foarte încet şi Honda era nevoit să se aplece înainte, de pe scaunul său, ca să-l poată auzi.

— Nu, nu este vorba de un mesaj secret. Excelenţa Sa Prinţul manifestă interes pentru această chestiune şi doar vă roagă să aveţi bunăvoinţa de a-l vizita, la reşedinţă, pe data de treizeci decembrie. Vă va fi recunoscător dacă i-aţi putea împărtăşi, într-un mod sincer şi fără ascunzişuri, tot ce ştiţi în legătură cu chestiunea. Atâta că…

Bărbatul cel mic de statură a ezitat şi s-a întrerupt.

— Atâta că… ăăă, dacă Excelenţa Sa află că v-am spus ce urmează să vă spun, se va isca o mare problemă, şi de aceea v-aş ruga mult să nu-i pomeniţi…

— Am înţeles. Puteţi vorbi fără reţineri.

— Ceea ce urmează să vă spun nu este doar părerea mea, ci este împărtăşit de mai multă lume, după cum vă puteţi imagina… Dacă, din pură întâmplare, în ziua stabilită veţi fi răcit sau nu vă veţi simţi bine şi nu veţi mai putea onora invitaţia Excelenţei Sale, este suficient să ne anunţaţi şi nu va fi nici o problemă. Dorinţa confidenţială a Excelenţei Sale v-a fost oricum transmisă…

Honda îl privea uimit. Fără nici cea mai mică expresie pe chip, bărbatul îi transmisese mesajul Prinţului şi, în acelaşi timp, îi sugerase să se eschiveze. Invitaţia în sine i se părea lui Honda o bizară turnură a sorţii, la nouăsprezece ani după ce Prinţul fusese implicat – indirect – în moartea lui Kiyoaki, şi se simţise stânjenit de îndată ce-i auzise dorinţa. Acum însă, după un mesaj atât de ciudat, era hotărât să-l viziteze.

— Foarte bine. Pe scurt, dacă în acea zi nu am răcit şi sunt sănătos tun, trebuie să mă prezint în faţa Prinţului. Nu?

Pentru prima oară chipul mesagerului a lăsat să se vadă o urmă de sentiment. O fărâmă de tristeţe amestecată cu descumpănire i-a poposit, o clipă, pe vârful nasului, rece. Apoi, de parcă nimic nu s-ar fi întâmplat, s-a auzit din nou vocea uşoară ca adierea vântului prin iarba înaltă.

— Întocmai. Aşadar, vă rog să aveţi amabilitatea de a veni, pe treizeci decembrie la ora zece dimineaţa, la Reşedinţa Tōin din Shiba. Portarul va fi anunţat de venirea dumneavoastră şi nu trebuie decât să-i spuneţi numele.

Deşi Honda fusese elev la Şcoala Aristocraţilor, nu fusese niciodată în vizită în casa unui membru al Familiei Imperiale, poate pentru că în clasa lui nu erau copii din familii de rang atât de înalt. De fapt, nici nu căutase vreodată o astfel de ocazie.

Honda ştia că Prinţul fusese implicat în moartea lui Kiyoaki, dar Prinţul sigur nu ştia că Honda fusese prietenul acestuia. Odinioară, şi Prinţul fusese victima întâmplărilor nefericite, şi de aceea n-ar fi fost corect ca Honda să-i vorbească de Kiyoaki, în afara cazului în care Prinţul însuşi deschidea subiectul. Altfel, Honda l-ar fi insultat dacă pomenea numele prietenului său şi avea de gând să se poarte cu grijă.

Reflectând însă la purtarea mesagerului din ziua anterioară, Honda intuia că Prinţul, dintr-un motiv necunoscut, nutrea o oarecare simpatie faţă de cei implicaţi în incidentul recent. Bineînţeles, nici prin cap nu-i trecea că acel tânăr, Isao, era reincarnarea lui Kiyoaki!

Fără să-i pese de părerea mesagerului, Honda se hotărâse să-l viziteze pe Prinţ, conform dorinţei acestuia. Avea să-i povestească tot ce ştia, fără detalii ce ar fi putut părea lipsite de respect.

În ziua stabilită a pornit spre Reşedinţa Tōin cu linişte în suflet. Ploaia rece de iarnă care se pornise de cu seară încă mai cădea. Prin pietrişul de pe aleea ce ducea la reşedinţă se formaseră pârâiaşe şi Honda şi-a udat pantofii. La intrare la întâmpinat chiar funcţionarul care venise să-i transmită mesajul Prinţului şi, deşi manierele îi erau desăvârşite, răceala atitudinii faţă de oaspete era evidentă. Părea că secretă frig prin toţi porii.

Camera de primire era micuţă şi ciudat construită. Pe doi dintre pereţi, uniţi în unghi obtuz, se aflau o uşă şi o fereastră care dădeau spre veranda scăldată de ploaie. Alt perete avea un intrând asemănător alcovului *tokonoma* din casele japoneze tradiţionale, iar beţişoarele de tămâie puse să ardă emanau un miros pătrunzător, intensificat de căldura dată de soba cu gaz, strălucitoare.

În cele din urmă şi-a făcut apariţia Prinţul Tōin, comandantul de regiment cu statură impunătoare, îmbrăcat cu un costum maro închis. Se purta relaxat, pentru a-şi face oaspetele să se simtă în largul său.

— Vă mulţumesc că aţi dat curs invitaţiei, la o oră atât de matinală, a spus Prinţul, cu o voce mult prea puternică.

Honda i-a întins cartea de vizită şi a făcut o plecăciune adâncă.

— Vă rog să vă relaxaţi. Motivul pentru care v-am rugat să veniţi astăzi aici are legătură cu chestiunea de care vă ocupaţi. Mi s-a spus că aţi renunţat la funcţia de judecător ca să-i apăraţi pe acei tineri…

— Aşa este. Unul dintre ei este unicul fiu al unei cunoştinţe.

— Iinuma? l-a întrebat Prinţul, într-o manieră militărească, directă.

Geamurile erau aburite de la căldura dinăuntru. Afară, ploaia măruntă se transformase într-o ceaţă care învăluia copacii desfrunziţi din grădina

întinsă. Pe trunchiurile pinilor şi ale palmierilor-morişcă din dreptul ferestrelor erau înfăşurate rogojini de paie, pentru a-i feri de îngheţ. Un slujitor cu mănuşi albe le-a servit ceai englezesc, înclinând ceainicul de argint şi turnând elegant în ceştile de porţelan. Honda a simţit căldura bruscă a linguriţei de argint şi şi-a retras degetele. Căldura aceea prea puternică i-a amintit dintr-odată de pedepsele stipulate în Codul Imperial.

— Iinuma a venit o dată aici, adus de altcineva, a început Prinţul, pe un ton liniştit. Cu acea ocazie m-a impresionat profund. Spunea nişte lucruri cam radicale, dar mi s-a părut cât se poate de sincer. Are şi o minte strălucită. I-am pus tot felul de întrebări dificile, chiar răutăcioase, dar întotdeauna mi-a răspuns la obiect. Un tânăr uşor periculos, dar în nici un caz superficial. M-a întristat să aud că un tânăr deosebit ca el a intrat în aşa o încurcătură. Iar când am aflat că aţi renunţat la carieră ca să-l apăraţi, m-am bucurat foarte mult şi am vrut neapărat să vă cunosc.

— Este un tânăr complet devotat Împăratului şi, chiar dacă acţiunile sale au fost greşite, eu sunt convins că a fost împins de un spirit patriotic. V-a împărtăşit şi dumneavoastră asemenea idei când a venit aici?

— A spus că loialitatea însemna să-i oferi Împăratului găluşte de orez fierbinţi, făcute cu propriile-ţi mâini. Apoi, indiferent de rezultat, loialitatea te obliga să-ţi faci *seppuku*. Mi-a dat o carte, *Istoria grupării Shinpūren*… Sper că n-o să se sinucidă, nu?

— Atât poliţia, cât şi autorităţile închisorii sunt cu ochii-n patru, aşa că nu aveţi de ce să vă îngrijoraţi. Însă, Excelenţa Voastră… a spus Honda, tot mai îndrăzneţ, ducând discuţia în direcţia pe care şi-o dorea. În ce măsură aprobaţi comportamentul acestor tineri? Nu doar acţiunile lor care au ieşit deja la lumină, ci întregul plan în

sine. Veţi avea bunăvoinţa să sprijiniţi tot ceea ce s-a născut din sinceritatea lor fierbinte?

— E o întrebare dificilă, a spus Prinţul.

Rămăsese cu ceaşca de ceai aburindă ridicată în dreptul gurii, cu o expresie nehotărâtă pe chip.

În acel moment, Honda a simţit impulsul, greu de ţinut în frâu, de a-i povesti Prinţului detaliile morţii triste a lui Kiyoaki. Pe atunci, respectul de sine al Prinţului primise cu siguranţă o rană adâncă, dar Honda nu-şi dădea seama dacă fusese rănit din cauza pasiunii sale sau nu. Însă dacă odinioară Prinţul fusese şi el fermecat de splendoarea acelei fantome căreia nici un bărbat, bogat sau sărac, nu-i poate rezista şi care-l împinge spre moarte, spre infern… dacă rana lui se datora pasiunii nobile şi orbitoare… şi dacă Satoko fusese cea care-i ucisese pasiunea Prinţului, nu altcineva… dacă ar fi ştiut toate aceste lucruri cu certitudine… atunci Kiyoaki nu mai putea fi consolat. Nimic nu-i mai putea alina sufletul. Dragostea şi loialitatea izvorăsc din aceeaşi sursă. Dacă Prinţul i-ar da un semn că aşa stau lucrurile, Honda ar risca orice ca să-l protejeze. Deşi numele lui Kiyoaki nu putea fi rostit, Honda voia să se folosească de furtuna sufletească care-i adusese moartea prietenului său ca de o metaforă şi să-l întrebe pe Prinţ ceva ce nu îndrăznise înainte, de teamă să nu pară lipsit de respect. S-ar putea să-i dăuneze lui Isao în timpul procesului şi, ca avocat, poate ar fi fost mai bine să păstreze tăcerea. Dar nu putea scăpa de gândul că amândoi, Kiyoaki şi Isao, strigau înlăuntrul lui.

— Excelenţa Voastră, adevărul este că, deşi informaţia este încă ţinută sub tăcere, din investigaţie a reieşit că Iinuma şi ceilalţi tineri nu voiau să se limiteze doar la câteva asasinate ale unor oameni importanţi din lumea financiară.

— Au apărut ceva informaţii noi?

— Planul lor a fost zădărnicit înainte de a-l fi putut pune în aplicare, dar ei, cu idealurile lor

tinereşti, au fost mânaţi de cea mai sinceră dorinţă de a-i reda Maiestăţii Sale Imperiale controlul guvernării.

— Îmi închipui.

— Obiectivul lor principal, din câte îmi dau seama, era formarea unui Cabinet condus de un membru al Familiei Imperiale. Mă simt foarte stânjenit să vă mărturisesc un asemenea lucru, dar se pare că poliţia a găsit nişte manifeste, tipărite de ei pe ascuns, în care numele Excelenţei Voastre apare negru pe alb.

— Numele meu? a exclamat Prinţul, cu expresia brusc schimbată.

— Da. În plus, manifestele au fost multiplicate la mimeograf, cu intenţia de a fi distribuite după lovitură, pentru a face populaţia să creadă că a fost un ordin al Maiestăţii Sale Imperiale. Aceste manifeste au determinat Procuratura să-şi înăsprească atitudinea, iar misiunea mea a devenit cu mult mai dificilă. În funcţie de cum vor fi abordate lucrurile, e posibil să se ajungă la o învinuire extrem de gravă.

— Dar asta este o imensă jignire la adresa Împăratului! Ce prostie!

Prinţul ridicase vocea şi în tonul său se putea ghici, vag, spaima. Honda, vrând să-i afle intenţiile sincere, i-a pus, calm, altă întrebare, fără să-l slăbească din ochi:

— Vă rog să-mi iertaţi îndrăzneala, dar oare şi în armată se întrezăreşte un sentiment asemănător?

— Nu, armata nu are nimic de-a face cu incidentul! E o prostie să căutaţi o legătură cu tot dinadinsul. Totul a fost pus la cale de nişte tineri civili.

Honda a înţeles că Prinţul, furios, îi închidea o uşă în nas, pentru a proteja armata. Speranţa cea mai ascunsă i s-a spulberat.

— Aşa un băiat deştept, să vină cu asemenea idei! a răbufnit Prinţul, vorbind parcă cu el însuşi. Sunt cât se poate de dezamăgit. Auzi, să se

folosească de numele meu! Să se folosească aşa de mine, un membru al Familiei Imperiale, după ce m-a văzut o singură dată! N-are pic de recunoştinţă! De fapt, n-are simţul măsurii. Nu pricepe că nu există trădare mai mare ca jignirea adusă Împăratului. Aşa înţelege el loialitatea? Asta e sinceritatea lui? Câte probleme ne mai creează şi tinerii ăştia!

Prinţul nu mai avea nimic din măreţia unui comandant de regiment. Inima i se răcise dintr-odată, iar Honda văzuse limpede schimbarea. Flăcările ce ardeau în pieptul de viţă nobilă se stinseseră cu desăvârşire.

Prinţul se felicita pentru ideea de a-l fi invitat pe avocat. Când îşi va aduce omagiile Maiestăţii Sale Imperiale cu ocazia Anului Nou, va avea grijă să nu-i sufle un cuvânt despre toată povestea, evitând astfel ruşinea ulterioară. Dar în acelaşi timp în mintea sa lua naştere îndoiala. Era greu de crezut că un asemenea afront la adresa Împăratului fusese pus la cale de mintea unor copii. Şi ce ciudat că nu mai auzise nimic de la locotenentul Hori după incident! Iniţial, Prinţului îi păruse rău când aflase de transferul locotenentului în Manciuria, dar acum se întreba dacă nu cumva fusese chiar intenţia acestuia de a se pune la adăpost înainte să se întâmple ceva. Dacă aşa stăteau lucrurile, Prinţul fusese folosit şi apoi trădat de acest ofiţer în care avusese atât de multă încredere.

Ura Prinţului era înrădăcinată în frică şi de aceea continua să crească. Până acum nutrise un sentiment de neîncredere şi dezgust faţă de cei din Ministerul Familiei Imperiale şi faţă de acea mână de oameni care se numeau clasa superioară. Acum izul de trădare era emanat până şi de singurul loc pe care-l considerase de încredere şi unde putea fi liniştit. Îşi amintea bine izul. Dacă stătea să se gândească, îl simţise mereu în jurul său, încă din copilărie. Mirosul unei vizuini de vulpe. Oricât

încerca să scape de el, îl înconjura şi-i înţepa nările. Mirosul fetid al trădării.

Honda privea ploaia de afară. Geamurile erau din ce în ce mai aburite. Rogojinile care protejau palmierii ieşeau în evidenţă în grădina udă, ca nişte soldaţi în uniforme kaki care se îngrămădeau la fereastră. Era pe cale să facă o mişcare riscantă, ceva ce nici nu i-ar fi trecut prin minte pe vremea când era judecător. Ideea îi încolţise în minte după ce văzuse cu ochii săi cenuşa pasiunii nefericitului Prinţ; atunci i s-a ivit în suflet o ultimă speranţă nesăbuită. Dacă încercarea de a-i trezi interesul Prinţului pentru a veni în ajutorul lui Isao eşuase, acum va aborda lucrurile altfel: într-o manieră foarte ocolită, îl va face pe Prinţ să-l ajute pe Isao fără a avea măcar intenţia. Numai Honda îl putea determina pe Prinţ, şi numai acum. Altă ocazie nu va mai veni. Fără să-şi poată stăpâni teama, Honda se simţea obligat să încerce, acţionând cu toată priceperea. Acele materiale deosebit de periculoase pentru Isao, aflate la dispoziţia Procuraturii, nu fuseseră încă făcute publice.

Vorbind cât putea de calm, Honda i s-a adresat Prinţului:

— În legătură cu acele manifeste despre care v-am pomenit mai devreme şi în care apare numele dumneavoastră, dacă ele rămân ca atare şi dacă veţi fi şi dumneavoastră amestecat, mă tem că se va crea o situaţie foarte complicată şi supărătoare.

— Dacă voi fi amestecat? Când eu n-am nici o legătură cu incidentul?

Prinţul l-a privit pe Honda. Pentru prima dată în ochii acestuia se citea furia nedisimulată. Însă nu-şi ridicase glasul prea tare, semn că încerca să se controleze. Dar furia lui venea în ajutorul lui Honda. Trebuia să profite de ea din plin.

— Vă rog să mă scuzaţi. Dar eu cred totuşi că acele manifeste vă pot fi foarte dăunătoare, şi oricât mi-aş dori, eu n-am puterea să le fac să dispară. Dacă nu luaţi măsuri cât mai repede cu

putinţă, vor fi făcute publice şi chiar dacă, în realitate, nu aveţi nici o legătură cu incidentul, vor da cu siguranţă naştere la speculaţii.

— Vreţi să spuneţi că eu am puterea să le fac să dispară?

— Da, Excelenţa Voastră. O aveţi.

— Cum?

— Îl instruiţi ca atare pe Ministrul Familiei Imperiale, a răspuns Honda, fără ezitare.

— Adică să mă ploconesc?

Vocea Prinţului devenise din nou puternică. Degetele, cu care bătea nervos în braţele fotoliului, îi tremurau de iritare. Avea ochii larg deschişi, cu pupilele fixe, şi atitudinea lui era la fel de severă ca atunci când stătea călare şi striga ordine soldaţilor.

— Nicidecum. Este suficient să-i porunciţi, iar Ministrul va avea grijă să aranjeze lucrurile într-un mod mulţumitor. Pe vremea când eram judecător, dacă apărea vreo chestiune legată într-un fel sau altul de Familia Imperială, îi acordam întotdeauna cea mai mare atenţie. Ministrul Familiei Imperiale se va consulta cu Ministrul de Justiţie, Ministrul de Justiţie îi va da indicaţii Procurorului General, iar existenţa acelor manifeste va fi complet ignorată.

— Se rezolvă aşa uşor? a întrebat Prinţul, oftând uşor. Şi-l imagina pe Ministrul Familiei Imperiale, cu zâmbetul lui nesuferit.

— Da. Cu autoritatea dumneavoastră…

Honda o spusese pe un ton atât de sincer şi convingător, încât Prinţul a părut încurajat.

Cu asta, a dispărut o umbră periculoasă şi de rău augur care plutea peste Isao. Dar, dacă manevra reuşea, trebuiau să se aştepte la răzbunarea ascunsă a Procurorului General.

33

După ce a întâmpinat Noul An într-o celulă de poliţie, Isao a fost transferat la închisoarea Ichigaya la sfârşitul lui ianuarie, când a fost pus sub acuzare. În timpul transferului, lui Isao i s-a pus pe cap, ca tuturor deţinuţilor, un fel de clopot din paie împletite, menit să-i ascundă chipul. Prin spaţiile din împletitură a zărit câteva mormane de zăpadă rămase ici şi colo pe stradă, în locurile umbrite, singurele urme ale ninsorii ce căzuse timp de două zile. Culorile vii ale afişelor de toate felurile din piaţă străluceau în razele soarelui de după-amiază. Porţile grele şi impunătoare ale închisorii de pe latura de sud s-au deschis cu un scârţâit, au lăsat să treacă maşina în care se afla Isao şi s-au închis la loc în urma lui.

Închisoarea Ichigaya fusese construită în anul Meiji 37. Avea o structură din lemn, cu pereţi acoperiţi cu mortar cenuşiu la exterior şi aproape în întregime cu ghips alb, la interior. Când erau aduşi şi daţi jos din maşină, deţinuţii în curs de judecare străbăteau un coridor acoperit şi erau conduşi la „Centru“, o sală mare şi goală, cu câteva despărţituri de lemn, ca nişte cabine telefonice, aliniate pe unul dintre pereţi. Acolo îşi aşteptau rândul deţinuţii. De partea cealaltă era o latrină cu pereţi de sticlă. Ofiţerul de serviciu stătea pe o platformă ridicată, înconjurată cu un gard din scânduri. Chiar în spatele platformei era o cămăruţă unde podeaua era acoperită doar cu o rogojină subţire, şi acolo deţinuţii îşi schimbau hainele.

Era cumplit de frig. Isao a fost dus la vestiar şi a fost pus să se dezbrace la piele. A deschis gura, i s-au verificat până şi măselele, apoi nasul şi urechile. A depărtat mâinile şi partea din faţă a

trupului i-a fost cercetată minuţios. S-a aşezat pe genunchi şi palme şi i-a fost cercetat dosul. Manevrat aşa, simţea că trupul îi devine străin şi numai gândurile îi mai rămân ale lui. Această stare de spirit era deja un refugiu în faţa umilinţelor pe care trebuia să le îndure. Fără nimic pe el, cu pielea de găină, Isao nu se putea împotrivi frigului nemilos. Dintr-odată, a văzut în faţa ochilor o nălucă în culori vii, roşu şi albastru. Ce-o fi fost? Şi-a amintit de artistul de tatuaje, un cartofor înrăit, cu care, printre alţii, împărţise celula de detenţie de la poliţie. Bărbatului îi atrăsese atenţia pielea lui Isao şi-l rugase de nenumărate ori să-l lase să-l tatueze, gratuit, odată ce ieşeau din închisoare. Îi spusese lui Isao că voia să-i acopere spatele cu bujori şi lei. De ce oare alesese bujori şi lei? Poate pentru că doar un asemenea desen cu roşu şi albastru, ca oglindirea norilor la apus în apele întunecate ale unei mlaştini din fundul unei văi, putea îndepărta umilinţele. Poate că artistul văzuse un apus reflectat adânc, într-o vale, şi numai bujorii şi leii erau capabili să-l redea…

Totuşi, când a simţit mâna unui gardian atingându-i aluniţele de pe coaste şi strângându-i-le o clipă, Isao a fost din nou cuprins de convingerea că nu se putea sinucide din umilinţa suferită. În lungile nopţi nedormite în celulă, Isao cochetase cu ideea sinuciderii. Dar sinuciderea rămânea pentru el ceea ce fusese dintotdeauna, un concept luminos şi elegant.

Deţinuţii în curs de judecare aveau dreptul să-şi poarte propriile lor haine, dar cum Isao le dăduse pe ale sale să fie dezinfectate la aburi, o zi avea să poarte uniforma albastră a închisorii. Şi-a strâns la un loc obiectele personale şi, în afară de cele de folosinţă zilnică, le-a predat gardianului. Din înaltul platformei, ofiţerul de serviciu i-a dat apoi tot felul de instrucţiuni legate de pachete, vizite, scrisori şi altele. Se făcuse noapte.

În afară de zilele când era dus la tribunal pentru audieri, cu cătuşe la mâini şi o funie în jurul brâului, Isao îşi petrecea timpul singur într-o celulă din corpul 13 al închisorii Ichigaya. Dimineaţa la ora şapte, un fluier cu aburi suna deşteptarea. Fluierul, amplasat deasupra bucătăriei, folosea aburul de la boilere şi scotea un sunet strident, însă plin de căldura vieţii. La şapte şi jumătate seara, acelaşi fluier dădea stingerea. Într-o noapte, Isao a auzit un strigăt amestecându-se cu sunetul fluierului, urmat imediat de zgomot şi înjurături. La fel s-a întâmplat şi în noaptea următoare, când Isao şi-a dat seama că, sub acoperirea fluierului, doi deţinuţi din celule diferite strigau la unison „trăiască revoluţia!“. Înjurăturile erau probabil ale gardianului care-i auzise. În a treia seară nu s-a mai auzit însă nimic, poate pentru că deţinuţii fuseseră mutaţi în celula de pedeapsă. Isao şi-a dat seama că oamenii pot ajunge să-şi comunice sentimentele urlând ca nişte câini în noaptea îngheţată. Putea chiar să audă freamătul câinelui legat, ce nu-şi găsea liniştea, şi zgrepţănatul ghearelor lui pe ciment.

Bineînţeles, lui Isao îi era dor de camarazii lui, dar nici măcar în celula comună unde era adus când avea audieri preliminare nu reuşise să afle nimic despre ei, darămite să-i întâlnească.

Zilele care se lungeau puţin câte puţin erau singurul semn care anunţa venirea primăverii. Rogojina din celula lui încă mai părea acoperită cu brumă, iar frigul îi anchiloza genunchii.

Isao îşi dorea să-şi vadă camarazii arestaţi odată cu el. Cât despre cei care-şi scăpaseră pielea cu atâta uşurinţă cu puţin înainte de momentul când ar fi trebuit să acţioneze, în mod ciudat, când se gândea la ei nu simţea furie, ci mai degrabă ceva mistic. Retragerea lor subită adusese cu sine un soi de linişte, iar Isao se simţea ca un copac tânăr cu crengile ce crescuseră prea mult proaspăt tăiate. Ce se afla oare în miezul acestui mister, şi ce-i

determinase să se retragă? Cu cât se gândea mai mult, cu atât îi venea mai mult să evite cuvântul „trădare“.

Înainte să ajungă la închisoare, Isao nu obişnuia să reflecteze asupra trecutului. Dacă o făcea, se oprea la acţiunile Shinpūren din anul al şaselea al Erei Meiji. Acum însă totul îl forţa să analizeze trecutul foarte recent. Cauza directă a căderii lor atât de rapide era, desigur, locotenentul Hori. Dar chiar şi aşa, ei depuseseră jurământul înainte de a fi siguri că planul lor avea cu adevărat şanse de reuşită. Atunci ceva se prăbuşise brusc, iar în sufletele lor avusese loc o avalanşă căreia nu i se puteau împotrivi. Isao nu putea pretinde că n-o simţise şi el.

Dar pe vremea aceea nici unul dintre cei care rămăseseră credincioşi propriilor principii şi depuseseră jurământul nu avea cum să prevadă situaţia care se crease. Atunci toţi luaseră în calcul doar moartea. Nu se gândiseră decât că vor lupta şi vor muri. Sigur, fuseseră prea nepregătiţi şi imprudenţi pentru a-şi putea îndeplini obiectivul, dar rezultatul nepregătirii şi al imprudenţei ar fi trebuit să fie chiar moartea, şi de aceea nu-şi făcuseră mari probleme. Atunci cum de ajunseseră la aşa un final umilitor, şi cum de rămăseseră în viaţă? Isao privise puritatea ca pe un fel de pasăre măiastră, care murise pentru că zburase prea sus, iar soarele îi arsese aripile. Nu şi-a imaginat că vreo mână ar fi putut vreodată prinde de vie acea pasăre. Iar la Sawa, cel care nu fusese cu ei în momentul arestării şi despre care nu mai aflase nimic pe urmă, nici nu voia să se gândească, dar faţa lui nesuferită i se tot ivea înaintea ochilor, ieşind la suprafaţă din adâncul nămolos al sufletului său.

Legea pentru Menţinerea Păcii spunea clar, în Articolul 14: „Organizaţiile secrete sunt interzise“. Cu atât mai mult era interzisă una precum cea creată de Isao, unde membrii erau strâns uniţi, sub

jurământ de sânge, şi gata să-şi dea viaţa pentru a urca la ceruri. În schimb, organizaţiile politice care nu urmăreau decât propriile interese sau corporaţiile care vânau doar profit puteau fi oricât de multe. Celor la putere le era mai frică de puritate decât de corupţie. La fel ca sălbaticii care se tem mai mult de tratamentul medical decât de boală.

Isao a ajuns şi la întrebarea pe care până atunci o evitase: „Oare jurământul de sânge în sine invită trădarea?“ Asta era ideea cea mai cumplită.

Nişte oameni care-şi unesc inimile, care încearcă să aibă o singură inimă, nu au cu toţii o reacţie atunci când năluca s-a făcut nevăzută, o reacţie nu de îndepărtare, pur şi simplu, ci o dorinţă de trădare care să ducă la distrugerea completă? Poate că exista o lege nescrisă a naturii umane care nu permitea pactele între oameni. Oare încălcase el această lege? În relaţiile obişnuite dintre oameni, binele şi răul, încrederea şi neîncrederea nu se manifestă în formă pură şi se amestecă doar în proporţie mică. Dar când mai mulţi oameni se adună şi formează un grup devotat purităţii nepământene, răul expulzat din ei toţi rămâne şi se colectează, sub forma unui singur cristal pur. Într-o colecţie de pietre preţioase trebuie să existe întotdeauna şi o piatră neagră.

Acest raţionament conduce spre o concluzie foarte pesimistă: esenţa răului se găseşte mai uşor în fraţii de sânge, prin natura lor, decât în actul trădării în sine. Trădarea derivă din rău, dar răul îşi are rădăcinile în fraţii. Cea mai pură formă a răului se găseşte, cel mai probabil, în grupurile acelor oameni care-şi stabilesc aceleaşi dorinţe, care văd lumea prin aceiaşi ochi, care se opun diversităţii formelor de viaţă şi care vor îndeplini cu spiritul ce nu vor reuşi să îndeplinească niciodată cu trupul. „Cooperare“ şi „colaborare“ erau nişte cuvinte slabe, utilizate în antropologie. „Frăţie de sânge“, pe de altă parte, însemna să-ţi uneşti

spiritul cu spiritul altcuiva. Acest lucru în sine denota un mare dispreţ pentru laboriosul şi inutilul proces în care filogenia se repetă la nesfârşit în ontogenie, în care omul încearcă să se apropie măcar un pic mai mult de adevăr, dar e împiedicat de moarte, un proces care începe chiar din timpul somnului în lichidul amniotic. Frăţiile de sânge trădează natura umană pentru a-şi găsi puritatea, şi poate de aceea, în mod firesc, cad victime trădării. Asemenea oameni nu respectă umanitatea.

Isao nu mersese cu analiza atât de departe, dar ajunsese în calea sa la un obstacol pe care nu-l putea depăşi decât gândind. Era frustrat că mintea lui nu avea dinţii ascuţiţi ca nişte pumnale.

Stingerea de la ora şapte şi jumătate seara era prea devreme pentru a putea dormi şi nu-l ajutau nici becul chior care ardea noaptea întreagă, nici fâşâitul păduchilor care începeau să mişune, nici mirosul de urină emanat de găleata ovală de lemn din colţul camerei, nici frigul care-i înroşea obrajii. În scurtă vreme însă, şuieratul trenurilor de marfă care treceau prin staţia Ichigaya i-au spus lui Isao că era târziu în noapte.

„De ce? De ce?“ se gândea, scrâşnind din dinţi. „De ce n-au voie oamenii să facă lucrul cel mai frumos, de vreme ce li se permite să facă tot ce e urât, murdar şi egoist? În ziua de azi, când a devenit atât de limpede faptul că cea mai înaltă moralitate stă ascunsă numai şi numai în intenţia de a ucide, legea care pedepseşte această intenţie este pusă în aplicare în numele sacru al soarelui nostru fără pată, Maiestatea Sa Imperială. În felul ăsta, cea mai înaltă moralitate e pedepsită chiar de întruchiparea celei mai înalte moralităţi. Cum e posibil aşa ceva? Oare Maiestatea Sa este la curent cu această cumplită stare a lucrurilor? Nu e acesta un sistem blestemat pe care lipsa de loialitate l-a elaborat cu mult efort? Nu pot pricepe. Pur şi simplu nu pot pricepe. După ce-am fi ucis, nici unul dintre noi nu şi-ar fi încălcat jurământul de a-

şi pune capăt vieţii. Dacă era aşa, nici cea mai mică ramură, nici cea mai mică frunză din hăţişul legilor nu ne-ar fi atins nici măcar mâneca sau poala chimonoului. Aşa s-au petrecut lucrurile cu Shinpūren. E drept că, în anul al şaselea al Erei Meiji, hăţişul legilor nu crescuse atât de mare. Legea e doar un maldăr de încercări neobosite de a bloca dorinţa omului de a-şi transforma viaţa într-un poem. Sigur, n-ar fi rezonabil să permiţi milioanelor de oameni să-şi preschimbe viaţa într-un vers scris cu sânge. Dar marea majoritate a oamenilor sunt lipsiţi de curaj şi-şi duc zilele fără a simţi vreodată o astfel de dorinţă. Aşadar, legea e făcută pentru a controla o mână de oameni. Puritatea extremă a celor puţini, devotamentul arzător ieşit din standardele lumii noastre… prin sistemul legii sunt etichetate drept «rău», la fel ca hoţia sau crima pasională. Iar eu am căzut în capcana lor murdară. Şi cum altfel decât prin trădarea cuiva?!“

Fluieratul unui tren de marfă care trecea prin Gara Ichigaya i-a străpuns gândurile. Era ca strigătul unui om pradă unor emoţii atât de covârşitoare încât se zvârcolea pe jos, ca şi cum ar fi vrut să-şi stingă chimonoul cuprins de flăcări. Strigătul cumplit era învăluit într-un vârtej de flăcări şi strălucea incandescent.

Şuieratul trenului era altfel decât fluierul cu aburi al închisorii, care simula căldura vieţii. Era un sunet trist, care în acelaşi timp transmitea freamătul libertăţii totale şi ducea, lin, către viitor. Un alt loc, o altă dimineaţă, fantoma albicioasă şi ruginită reflectată în oglinzile spălătoarelor aliniate pe peron, în lumina morocănoasă a zorilor, nu erau de-ajuns pentru a împrăştia puternica atracţie pe care o transmitea straniul fluierat.

Zorii au sosit la geamurile închisorii. De la fereastra celulei aflate la extrema estică, pe rândul cel mai din dreapta al corpului 13, după o noapte nedormită, Isao privea răsăritul de iarnă.

Orizontul era ca un zid înalt, iar soarele se agăţase de acel zid ca o găluşcă de orez, moale şi caldă, pregătindu-se să se înalţe. Japonia peste care se înălţa acum soarele refuzase să-i ajute pe Isao şi pe tovarăşii săi şi căzuse pradă bolii, corupţiei şi distrugerii.

Isao a avut, pentru prima oară, un vis.

De fapt, nu era prima oară când visa; i se mai întâmplase şi altădată. Dar înainte fuseseră doar visele obişnuite ale unui tânăr sănătos, pe care le uita de îndată ce se făcea ziuă. Niciodată nu zăbovise vreun vis atât de mult încât să-l preocupe şi ziua. Acum era altceva. Visul rămânea viu, cu încăpăţânare, nu doar în cursul dimineţii, ci şi pe parcursul întregii zile. Uneori se lega de amintirea unui vis mai vechi, alteori continua şi în noaptea următoare. Visele lui erau ca nişte rufe viu colorate, puse afară la uscat şi uitate pe prăjină, în ploaie, rămânând mereu ude. Iar ploaia nu se mai oprea. Poate că în casa aceea locuia un nebun, care tot punea la uscat ţesături de Yūzen, ca nişte pete de culoare pe cerul întunecat.

Într-una dintre nopţi a visat un şarpe.

Era undeva la tropice, poate în grădina întinsă a vreunui conac, înconjurată de jungla atât de deasă încât zidurile care-o împrejmuiau nici nu se mai vedeau. Isao stătea în picioare în mijlocul grădinii luxuriante, pe o terasă cu piatră gri, căzută în ruină. Casa căreia ar fi trebuit să-i aparţină terasa nu se vedea nicăieri. Rezistase doar acel pătrat mic pavat cu piatră, o oază cenuşie de tăcere. La colţuri rămăseseră în picioare fragmente de coloane, cu cobre sculptate în relief, ca patru mâini întinse care împingeau înapoi aerul arzător. Un pătrat de tăcere fierbinte decupat în inima junglei.

Se auzea bâzâitul ţânţarilor şi al muştelor. Ici şi colo zburau fluturi galbeni, iar ţipetele păsărilor coborau din văzduh ca nişte picături de apă albastră. Din când în când se auzea un altfel de

strigăt, ca de pasăre nebună, care sfâşia zidul gros al vegetaţiei. Cicadele zumzăiau şi ele.

Însă mai mult decât toate aceste sunete, ceea ce asalta auzul era un huruit ca de furtună care se apropie. Dar nu era furtună. O pală de vânt mişca vârfurile copacilor ce se înălţau din încâlceala junglei, mult deasupra terasei în ruină. Jos însă nu se simţea bătaia vântului şi singurul semn erau petele de soare care dansau peste capetele cobrelor sculptate. Frunzele desprinse de suflarea vântului cădeau, făcându-şi loc prin vegetaţia deasă, şi foşnetul lor în coborâre amintea de sunetul ploii. Nu toate frunzele erau proaspăt desprinse de pe crengi. Unele căzuseră mai demult, dar rămăseseră prizoniere în hăţişul de ramuri şi lăstari, iar acum erau eliberate împreună cu celelalte. Late şi uscate, scoteau un sunet ciudat. Toate cădeau pe terasa din piatră, pe care muşchiul alb se întinsese ca lepra.

Sub frunzişul abundent, lumina forma pete, ca mii de vârfuri de suliţă strălucitoare, răspândite peste tot în jur. Dacă le priveai, te orbeau. Dacă le atingeai, îţi ardeau degetele. Terasa era şi ea complet invadată.

Chiar atunci, Isao a zărit un şarpe mic şi verde iţindu-şi capul dintre colonetele din piatră care îngrădeau terasa. Ceea ce păruse o viţă se lungea tot mai mult. Şarpele era gros, iar pielea lui, în nuanţe de verde, părea ca dată cu ceară. Isao îşi dăduse prea târziu seama că acel fuior în culori aproape artificiale nu era o plantă. Când a realizat că şarpele se încolăcise şi se pregătea să-i sară la gleznă, fusese deja muşcat.

Răceala morţii s-a strecurat către el din aerul tropical. Isao a fost cuprins de un fior. Dintr-odată nu mai simţea arşiţa copleşitoare. Veninul îi luase şi ultima picătură de căldură din trup, iar frigul îi pătrundea prin toţi porii. Respira greu şi tot mai superficial. În scurtă vreme n-avea să mai primească aer. Dar viaţa a început din nou să-i pulseze în trup. Fără voia lui, pielea îi tremura, ca

oglinda unui lac în bătaia ploii. „Nu aşa trebuia să mor. Trebuia să mor spintecându-mi stomacul. Nu mă aşteptam la o asemenea moarte pasivă şi demnă de milă, cauzată de ironia naturii.“ Chiar în momentul în care gândea aşa, şi-a simţit trupul îngheţând bocnă, ca un peşte atât de îngheţat încât nu putea fi fărâmat nici cu ciocanul. Când a deschis ochii, şi-a dat seama că aruncase de pe el pătura subţire şi zăcea învăluit în lumina slabă a unei dimineţi de primăvară neobişnuit de reci.

Un alt vis. De data asta atât de neplăcut şi stăruitor, încât s-a străduit, iar şi iar, să şi-l scoată din minte. Un vis în care Isao se transformase în femeie.

Însă nu-şi putea da seama cum era femeia în care se întrupase. Poate pentru că era orb, nu putea decât să bâjbâie cu mâinile, pipăindu-se. I se părea că lumea se răsturnase cu susul în jos, iar el stătea tolănit într-un fotoliu lângă fereastră, cu trupul uşor transpirat, ca şi cum de-abia se trezise din somnul de după-amiază.

Visul părea să se fi suprapus peste cel dinainte. În urechi îi răsunau ţipetele păsărilor din junglă, zumzăitul insectelor, foşnetul ca de ploaie al frunzelor. Se mai simţea şi un miros de lemn de santal. Recunoştea aroma, pentru că odată, copil fiind, deschisese capacul port-ţigaretului din lemn de santal la care tatăl său ţinea atât de mult şi-i simţise aroma dulceagă şi melancolică. Brusc, i-a venit în minte un miros asemănător, cel al urmelor de foc pe care le văzuse la marginea drumului de lângă câmpurile de orez, în Yanagawa.

Isao simţea că trupul său îşi pierduse forma precisă, devenind moale şi tremurător, umplut cu o ceaţă greoaie. Totul era neclar şi, oriunde căuta, nu găsea ordine şi structură. Nu existau stâlpi de susţinere. Cioburile de lumină care sclipiseră în jurul său, ademenitoare, acum se făcuseră nevăzute. Plăcere şi neplăcere, bucurie şi tristeţe,

toate alunecau peste trupul lui ca o bucată de săpun. Extaziat, se scălda într-o baie de carne.

Baia nu era ca o cuşcă. Ar fi putut ieşi oricând dorea, dar plăcerea greoaie îl ţinea acolo. Starea de continuă imersie, starea din care nu voia să iasă, devenise „libertatea“ lui. Nimic nu-l controla, nimic nu-l obliga să facă sau să nu facă ceva. Funia de argint care odinioară se încolăcise în jurul lui, de zece ori, de douăzeci de ori, acum se desfăcuse.

Toate lucrurile în care crezuse deveniseră lipsite de sens. Dreptatea era ca o muscă ce căzuse într-o cutie cu fard şi se sufocase. Credinţele pentru care odinioară fusese gata să-şi dea viaţa erau îmbibate cu parfum. Gloria se topise în noroiul călduţ.

Zăpada cea albă se topise în întregime şi trupul i se umplea de căldura noroiului de primăvară. Încet-încet, noroiul a căpătat o formă clară: un pântece. Isao s-a cutremurat la gândul că, în scurtă vreme, avea să nască.

Puterea lui, care întotdeauna îl înflăcărase şi, răspunzând unei chemări sălbatice, îl împinsese năvalnică spre acţiune, acum îl părăsise. Chemarea se stinsese. Lumea din afară se strângea în jurul lui, atingându-l. Iar el era prea istovit ca să se ridice şi să plece.

Înăuntrul său, un mecanism de oţel murise şi, în schimb, trupul i se impregna de un miros ca de alge putrede, un miros complet organic. Dreptatea, înflăcărarea, dragostea de ţară, năzuinţele pentru care merita să-ţi dai viaţa – toate se făcuseră nevăzute, iar în locul lor se instalase un sentiment de contopire cu lucrurile frumoase din jur: veşminte, mobilă, farduri, ustensile… O intimitate greu de transpus în cuvinte, plină de zâmbete şi ocheade aproape obscene, ceva ce Isao nu mai cunoscuse. Până atunci, el ştiuse doar intimitatea sabiei!

Lucrurile păreau lipite de el şi, în acelaşi timp, îşi pierduseră semnificaţia transcendentală. Nu mai

era o problemă să ajungă undeva. Acum totul se îndrepta spre el. Nu mai exista nici orizontul, nu se mai vedeau nici siluetele insulelor. Şi, fără o ţintă vizibilă în depărtare, călătoria pe mare nu avea nici un rost. Mai exista doar imensitatea apelor.

Isao nu-şi dorise niciodată să fie femeie. Era bărbat şi voia să trăiască ori să moară bărbăteşte. A fi bărbat însemna a-ţi dovedi bărbăţia neîncetat. Însemna să fii azi mai bărbat ca ieri, şi mâine mai bărbat ca azi. A fi bărbat însemna să învingi un munte şi să mori pe vârful lui acoperit cu zăpadă albă.

Dar a fi femeie? A fi femeie însemna să te naşti femeie şi aşa să rămâi, până la sfârşit.

Isao a simţit miros de tămâie, apoi a auzit sunet de gonguri şi fluiere. Era probabil o procesiune funerară care-i trecea pe sub fereastră. Se distingeau, înfundate, şi suspinele oamenilor. Dar nimic nu umbrea mulţumirea femeii, cufundată în somnul de după-amiază. Picături fine de sudoare îi acopereau pielea. Păstrând în memorie o multitudine de senzaţii, respira uşor în somn, iar abdomenul ei, urcând şi coborând, era ca pânza unei bărci în adierea vântului. Buricul delicat, ca un boboc rozaliu de cireş sălbatic, era cufundat într-un mic lac de sudoare. Sânii frumoşi aduceau un aer de melancolie siluetei ei elegante. Pielea fină şi bine întinsă părea că străluceşte luminată de un felinar aflat în interior. Netezimea pielii continua până la areolele care se înălţau, vălurite, ca nişte atoli în mijlocul oceanului, de culoarea orhideei – o culoare otrăvitoare menită să ademenească buzele.

Deşi nu-i putea distinge clar trăsăturile chipului căzut pradă somnului, când a văzut silueta femeii adormite s-a gândit că era, cu siguranţă, Makiko. A simţit apoi parfumul pe care ea îl purtase în ziua despărţirii lor. A ejaculat şi s-a trezit.

După vis, a rămas cu un sentiment de adâncă tristeţe. Deşi senzaţia că se transformase în femeie

fusese vie pe tot parcursul visului, nu-şi dădea seama când avusese loc schimbarea care-l făcuse să privească din afară trupul unei femei, despre care credea că e Makiko. Se simţea confuz. În plus, el, care pângărise o femeie ce părea a fi Makiko, nu reuşea să scape de senzaţia pe care o avusese şi înainte, că lumea s-a întors cu susul în jos.

Acel sentiment straniu şi întunecat de nespusă tristeţe – cum nu mai trăise până atunci – a persistat mult după ce s-a trezit, plutind în lumina slabă, gălbejită ca o floare presată, a becului din tavan.

N-a auzit paşii gardianului, încălţat cu sandale cu talpă din împletitură de cânepă şi n-a apucat să închidă ochii la timp.

— Dormi! s-a răstit la el gardianul şi a trecut mai departe.

Primăvara se apropia.

Mama lui Isao venea adesea cu pachete pentru el, dar nu i se permitea niciodată să-l vadă. Într-o scrisoare, i-a spus că Honda avea să-l apere la proces, iar el i-a trimis un răspuns lung. Un asemenea noroc era mai mult decât spera, scria el, dar dacă Honda nu accepta să-i apere şi pe tovarăşii săi deopotrivă, în grup, atunci avea să-i refuze oferta. N-a primit nici un răspuns şi nici Honda n-a venit să-l vadă, un lucru care în mod normal nu i-ar fi fost refuzat. În scrisorile pe care le primea de la mama sa erau multe porţiuni înnegrite cu tuş, probabil acolo unde îi dădea veşti despre tovarăşii săi. Oricât de mult se uita la cuvintele înnegrite, nu reuşea să le descifreze.

În cele din urmă, Isao s-a apucat să-i scrie o scrisoare celui căruia, de fapt, ar fi vrut să nu-i scrie deloc. Şi-a dat silinţa să folosească termeni cât mai reci şi goliţi de sentiment, alegându-şi cuvintele cu grijă, aşa încât să nu-i creeze probleme lui Sawa, despre care poliţia nu trebuia

să ştie că le oferise bani. Nu putea decât să spere că bărbatul, cu conştiinţa încărcată, avea să facă ceva ca să mai îndrepte lucrurile. A tot aşteptat, dar n-a primit nici de aici vreun răspuns şi furia lui a început să se transforme în disperare.

Fiindcă nu mai aflase nimic de la mama lui, Isao i-a scris o lungă scrisoare de mulţumire lui Honda şi a trimis-o pe adresa Academiei. În scrisoare, tânărul îşi exprima clar şi energic dorinţa ca fostul judecător să fie avocatul apărării pentru întreg grupul. Răspunsul a venit imediat. În cuvinte bine alese, Honda îşi arăta înţelegerea pentru simţămintele lui Isao. Dacă tot o pornise pe acest drum, era posibil să meargă până la capăt şi să-i reprezinte pe toţi, bineînţeles cu excepţia celor care erau judecaţi ca minori. Nimic nu i-ar fi putut da mai multă forţă lui Isao, în celula de detenţie, decât asemenea cuvinte. La insistenţele tânărului de a face în aşa fel încât toată vina să cadă asupra lui, iar tovarăşii săi să fie absolviţi, Honda îi răspunsese într-un mod care-l impresionase puternic:

> „Înţeleg foarte bine de ce doreşti aşa ceva, dar nici judecătorii, nici avocaţii nu se lasă conduşi de sentimente. Tristeţea şi tragismul sunt sentimente puternice, dar nu durează mult, şi de aceea important este acum să-ţi păstrezi calmul. Fiind un luptător de *kendō*, sunt sigur că înţelegi ce vreau să spun. Lasă totul în grija mea, pentru că de asta mă aflu aici, iar tu ai grijă să nu te îmbolnăveşti şi fii răbdător. În timpul orelor în aer liber, fă exerciţii multe şi păstrează-te în formă.“

Honda intuise bine că sentimentul de tragic eroism din sufletul lui Isao începuse să pălească, aidoma culorilor asfinţitului.

Însă tot nu se întrezărea nici o şansă să-l vadă pe Honda şi de aceea, într-o bună zi, în timpul

audierilor, Isao a mizat pe atitudinea binevoitoare a judecătorului şi l-a întrebat, simplu:

— Domnule judecător, când voi putea primi vizite?

Judecătorul a ezitat o clipă, nehotărându-se dacă să răspundă sau nu. În cele din urmă i-a răspuns:

— Când ţi se va ridica interdicţia.

— Şi cine a ordonat această interdicţie?

— Procuratura, i-a răspuns judecătorul, al cărui ton lăsa să se înţeleagă că nici el nu era încântat.

34

Isao primea des scrisori de la mama lui, dar erau pline de porţiuni înnegrite. Uneori erau decupate pasaje întregi, alteori lipseau pagini de-a dreptul. Era clar că mamei îi lipsea prezenţa de spirit de a scrie astfel încât să-l păcălească pe cenzor. Însă de la un moment dat lucrurile s-au schimbat, poate pentru că cenzorul fusese înlocuit. Porţiunile înnegrite se împuţinaseră, dar mama lui scria presupunând că el citise scrisorile anterioare în întregime. Pentru el era ca şi cum ar fi primit scrisori recente înaintea celor mai vechi, îi era greu să cuprindă tot şi asta îl irita. Însă într-una dintre scrisori era un pasaj din care se putea citi:

> „Scrisorile… s-au adunat cât un munte. Se pare că sunt vreo cinci mii, şi când mă gândesc la… , îmi dau lacrimile.“

În pasaj erau două porţiuni înnegrite, dar negrul era destul de transparent, de parc-ar fi fost mâzgălit în grabă. Isao şi-a dat seama că cenzorul voia, de fapt, să-l încurajeze. Dacă se uita bine, într-o parte era vorba de „scrisorile *care cer uşurarea pedepsei*“, iar în cealaltă, deşi puţin mai greu de descifrat, scria „când mă gândesc la *simpatia pe care ţi-o arată oamenii*“. Era prima oară când Isao afla ceva despre reacţia opiniei publice.

Era iubit! Tocmai el, care nu-şi dorise niciodată asta.

Poate că reacţia favorabilă se datora vârstei sale şi a purităţii imature, poate că oamenii îl considerau un tânăr „cu viitor“. Gândul era oarecum dureros pentru el. Muntele de petiţii trimise după Incidentul din 15 Mai era probabil de altă natură.

„Lumea nu mă ia în serios.“ Era gândul care nu-i dădea pace de când intrase în închisoare. „Dacă lumea ar şti cum văd eu puritatea, înfricoşătoare şi mânjită de sânge, n-ar mai fi în stare să mă iubească.“

Mândria lui era rănită de faptul că nu era nici temut, nici urât, ci doar iubit.

Era primăvară. Mai mult ca orice pe lume, tânjea după scrisorile pe care le primea regulat de la Makiko, fiind în acelaşi timp conştient că un asemenea sentiment nu se potrivea deloc cu hotărârea de neclintit pe care o luase de multă vreme.

De fapt, dacă stătea să se gândească, el fusese întotdeauna iubit. Ceva era tulbure. Oare nu cumva ţara şi legile ei, ca şi opinia publică, nu-l luau în serios?

Chiar şi în sala de interogatoriu, în timpul anchetei, dacă era o zi friguroasă, poliţiştii îl puneau să stea cât mai aproape de vasul cu jăratic. Dacă i se făcea foame, îi aduceau un bol de tăiţei cu *tōfu* prăjit. Odată, un inspector-asistent îl întrebase, arătând spre vaza cu flori de pe masă:

— Ce zici? Sunt frumoase cameliile astea, nu? Sunt camelii de iarnă şi le-am tăiat de la mine din grădină în dimineaţa asta. În timpul anchetei, e esenţial să fii în largul tău, şi florile fac pe toată lumea să se simtă bine.

Pentru Isao, acest gen de „rafinament“ care se folosea de natură avea un iz neplăcut, cum avea şi cămaşa inspectorului, pe care o purta zi de zi deşi era deja neagră la mâneci. În orice caz, cele trei camelii erau albe ca zăpada şi-şi întindeau petalele cu picături de apă pe ele printre frunzele verde-închis.

— Ia uite ce soare frumos avem azi! zisese inspectorul-asistent, după ce-i ordonase poliţistului de pază să deschidă fereastra.

De unde stătea Isao, cameliile de iarnă îi obturau jumătate din raza vizuală. Printre barele de

fier de la geamuri pătrundea soarele de iarnă, călduţ, dar cumva abstract şi parcă tăiat în bucăţi egale de umbra barelor, ceea ce-l făcea şi mai lipsit de substanţă.

Raza de soare ce poposise pe umărul lui Isao, ca o mână caldă, era atât de diferită de soarele fierbinte care se pogorâse ca un ordin asupra capetelor soldaţilor de pe terenul de instrucţie, la Regimentul 3 din Azabu… raza de acum vorbea despre căldura sistemului judiciar, care ajunsese să-l atingă pe umăr, după multe ocolişuri. N-avea nimic din soarele torid al Bunăvoinţei Imperiale.

— Fiindcă există patrioţi ca voi, eu unul nu-mi fac griji în legătură cu viitorul Japoniei. Sigur, e foarte rău că aţi încălcat legile, dar să ştii că şi noi suntem capabili să vă înţelegem intenţiile sincere. Aşa. Acum, în legătură cu jurământul vostru: când şi unde a avut loc?

Isao răspundea mecanic. În faţa ochilor i-au apărut imaginile din acea seară de vară, în faţa templului, când toţi cei douăzeci de tineri îşi strângeau mâinile, unele peste altele, ca nişte crengi împovărate de fructe albe. Îl durea să-şi amintească. Când răspundea, Isao îşi muta uneori privirile de la inspector – care în schimb îl urmărea cu atenţie – spre razele de soare, apoi spre câte o camelie, pe rând. Orbit de soare, albeaţa cameliilor i se părea de-a dreptul neagră, iar vaza, ca părul strâns într-un coc. Frunzele întunecate se transformaseră acum într-un guler de un alb sclipitor. Avea nevoie de acest joc al simţurilor ca să suporte discrepanţele din adâncul sufletului, când răspundea întrebărilor şi spunea „adevărul“:

— Da, domnule inspector. Eram douăzeci de inşi, în faţa templului. Ne-am înclinat de două ori, apoi am bătut de două ori din palme. Pe urmă eu am spus jurământul, câte o frază pe rând, şi ceilalţi au repetat după mine.

Nu era nimic neadevărat în declaraţia lui, dar când povestea evenimentele aşa, în faţa poliţiştilor,

cuvintelor păreau să le crească dintr-odată solzi şi erau brusc învăluite într-o pojghiţă de falsitate, care-l făcea pe Isao să se cutremure.

Dintr-odată, Isao a auzit cameliile gemând. Şocat, l-a privit pe inspector. Inspectorul nu părea deloc surprins. Mai târziu, Isao avea să-şi dea seama că nu întâmplător fusese dus în acea încăpere de la etaj, cu fereastra deschisă. Chiar de partea cealaltă a drumului se afla o sală de antrenamente, cu obloanele mereu trase, dar prin care se zăreau luminile aprinse.

— Am auzit că eşti luptător de *kendō* de rangul al treilea. Dacă nu te-ai fi ţinut de prostii şi ţi-ai fi văzut de antrenamente, într-o zi poate că noi doi ne-am fi încrucişat săbiile în sala de colo.

— Se antrenează chiar acum? l-a întrebat Isao, nefiind el însuşi prea convins. Inspectorul n-a răspuns.

Unele dintre zgomotele care răzbăteau până la ei ar fi putut fi strigăte de luptă, dar geamătul care păruse scos de camelii nu avea cu siguranţă nici o legătură cu *kendō*-ul. Loviturile săbiilor de bambus pe echipamentul de protecţie scoteau alt sunet. Aici, săbiile loveau carne.

Isao îşi amintea că florile albe, care păreau să transpire în căldura soarelui de iarnă, filtraseră strigătele şi gemetele celui torturat şi deveniseră cumva sacre. Eliberate de pretenţiile de rafinament ale inspectorului, începuseră să emane mirosul legii însăşi. Privirile lui Isao erau atrase dincolo de frunzele lucioase ale cameliilor, de obloanele sălii de antrenament prin care putea zări nişte funii care se legănau încoace şi-ncolo, ducând fără îndoială povara unui trup.

Isao s-a uitat din nou în ochii inspectorului. Acesta i-a răspuns la întrebarea nerostită:

— Da. E un comunist. Cei mai încăpăţânaţi dintre ei aşa păţesc.

Poliţiştii voiau cu siguranţă să-i arate că, spre deosebire de alţi deţinuţi, el era tratat cum nu se

poate mai bine şi că legea îl binecuvânta cu blândeţea ei. Dar efectul a fost invers: Isao a fost cuprins de furie şi umilire. „Şi atunci, crezul meu ce valoare are? Dacă cineva e bătut pentru un crez adevărat, al meu nu e adevărat?“ Isao era cum nu se poate mai frustrat. Planul său, atât de amplu, nu era sancţionat. Dacă poliţiştii şi-ar fi putut da seama de miezul înfricoşător al purităţii sale, l-ar fi urât. Deşi erau oficiali în serviciul Împăratului, l-ar fi urât. Pe de altă parte, dacă ei nu ajungeau să cunoască adevărul, crezul său n-ar fi dobândit greutatea cărnii şi n-ar fi asudat de durere. În final, n-ar fi răsunat precum carnea bătută.

Isao l-a privit cu duşmănie pe inspector şi a strigat:

— Torturaţi-mă! Chiar acum, torturaţi-mă! De ce nu-mi faceţi şi mie la fel? Ce motiv aveţi?

— Potoleşte-te! Hai, potoleşte-te! Nu mai vorbi prostii. Motivul e foarte simplu: tu nu ne dai de furcă.

— Asta pentru că ideile mele sunt de dreapta?

— Şi de asta. Dar oricum, indiferent că e de dreapta sau de stânga, cine ne creează probleme are parte de un asemenea tratament. Totuşi, când e vorba de comunişti…

— Pentru că ei neagă structura ţării noastre?

— Exact. În comparaţie cu ei, Iinuma, tu eşti un patriot. Ideile tale nu merg în direcţia greşită. Dar tu eşti prea tânăr, eşti prea pur şi ai exagerat. Direcţia ta e bună. Doar metodele ar fi bine să ţi le moderezi un pic, să le mai înmoi.

— Nu! s-a opus Isao cu toată fiinţa. Dacă le moderez puţin, devin altceva. Problema e acest „puţin“. Puritatea nu poate fi înmuiată puţin. Ideile n-ar mai fi cele în care credem noi. Deci, dacă ideile noastre nu pot fi diluate şi dacă sunt dăunătoare ţării aşa cum sunt, înseamnă că sunt la fel de dăunătoare ca ale comuniştilor. Aşa că torturaţi-mă. N-aveţi nici un motiv să n-o faceţi.

— Văd că te pricepi să vorbeşti! Dar nu trebuie să te înflăcărezi aşa. Cred c-ar fi bine să ştii un lucru: nici unul dintre comunişti n-a cerut să fie torturat, ca tine. Ei se lasă torturaţi. N-au încredere în noi, ca tine.

35

Scrisorile lui Makiko, deşi foloseau turnuri de frază cât mai vagi, îl asigurau întotdeauna pe Isao că sentimentele ei faţă de el nu s-au schimbat şi cuprindeau de fiecare dată câte două-trei poeme, pe care tatăl său avusese bunăvoinţa să le corecteze. Ca toate scrisorile, şi ale ei purtau sigiliul roşu în formă de floare de cireş al cenzurii, dar promptitudinea cu care soseau îl făcea pe Isao să bănuiască un ajutor din partea generalului Kitō. Pe de altă parte, n-avea nici un semn că şi scrisorile lui ajungeau la destinaţie.

Makiko nu-i punea întrebări şi nu răspundea la întrebările lui, nu menţiona în mod special situaţia curentă, dar nici n-o evita, nu-i dădea prea multe informaţii, dar nici nu părea să-i ascundă ceva. Îi scria, în pas cu trecerea anotimpurilor, despre lucruri plăcute, amuzante sau pur şi simplu nevinovate. I-a scris despre un fazan, probabil de la Grădina Botanică, ajuns în grădina lor, precum cel de anul trecut; despre discurile pe care şi le-a cumpărat recent; despre plimbările pe care le făcea uneori în parcul Hakusan, amintindu-şi de o noapte anume; despre cum văzuse într-o seară petalele florilor de cireş, împrăştiate de ploaie, lipite de leagănul din parc, care dansa uşor în lumina unui felinar, de parcă doi tineri tocmai se ridicaseră de acolo; despre întunecimea profundă din jurul templului *shintō*, tulburată doar într-o seară de o pisică albă aflată în trecere; despre bobocii timpurii de piersic pe care-i folosea la lecţiile de aranjament floral; despre frezii; despre cum găsise nişte margarete înflorite când mersese să viziteze Templul Gokoku şi culesese atât de multe încât mânecile i se făcuseră grele… şi pentru că

asemenea descrieri erau întotdeauna însoţite de poeme, Isao avea sentimentul că era şi el de faţă.

Makiko avea talentul care-i lipsea mamei lui şi-şi crease repede un stil care-i păcălea pe cenzori. Imaginea lui Makiko, aşa cum o reflectau scrisorile, semăna extrem de puţin cu Ikiko Abe, soţia devotată din *Istoria grupării Shinpūren*, care împreună cu soacra ei se bucurase când văzuse focurile răspândindu-se în depărtare, semn că soţul ei îşi îndeplinise misiunea.

Isao recitea iar şi iar scrisorile de la Makiko. Fata nu-i pomenea niciodată de politică. Iar el, căutând să descifreze unele pasaje care i se părea că au sensuri ascunse sau că făceau aluzie la pasiune, simţea dintr-odată nevoia să se opună atracţiei senzuale pe care i-o creau scrisorile. Încerca să găsească în textul lor altceva decât tandreţe şi gânduri bune. Dar cum ar fi putut Makiko să-i scrie altfel? Iar dacă i se părea că descoperă şi sentimente negative printre rânduri, cu siguranţă că nu erau scrise cu bună-ştiinţă.

Stilul ei calm şi vesel era ca mersul pe sârmă. Cum ar fi putut-o învinui pentru exaltarea pe care o simţea în însuşi actul periculos, asemenea unui acrobat tot mai îndemânatic? Totuşi, dacă stătea să se gândească mai bine, lui Isao i se părea că Makiko are o pasiune aproape indecentă pentru mersul pe sârmă şi, sub pretextul că trebuia să înşele ochiul vigilent al autorităţilor, se lăsa în voia sentimentelor.

Nicăieri în scrisorile sale nu găseai aşa ceva, negru pe alb. Dar emanau un anumit parfum jucăuş. Uneori părea că Makiko se bucură că Isao e în închisoare. Despărţirea crudă păzea sentimentele pure, dorul se transforma într-o bucurie senină, pericolul aţâţa senzualitatea, iar incertitudinea năştea vise… Cu nonşalanţă, Makiko scria despre plăcerea pe care o simţea ştiind cum tremură inima lui Isao, ca de la adierea care-i pătrundea pe fereastra celulei. Relaţia lor,

aproape crudă, era pentru Makiko împlinirea unui vis preţios. Odată ce interpreta astfel situaţia, Isao găsea dovezi peste tot. Din situaţia lui, fata îşi construise un regat al ei. Isao, cu simţurile ascuţite de timpul petrecut în închisoare, şi-a dat seama că nu greşea şi s-a înfuriat dintr-odată. Îi venea să rupă scrisorile în bucăţi.

Ca să-şi ocupe mintea cu altceva şi să-şi întărească voinţa, a cerut să primească de acasă *Istoria grupării Shinpūren*, deşi bineînţeles că nu i s-a permis. Deţinuţii aveau voie să cumpere unele reviste, însă doar câteva, ca Ştiinţa pentru copii, *Epoca de astăzi*, *Elocinţa*, *Kōdan Club*, *King* sau *Diamond*. Indiferent dacă aparţinea închisorii sau era primită de acasă, era permisă doar o carte pe săptămână şi, de fapt, nici una din cele disponibile la închisoare nu-i încălzea sufletul. Când, în cele din urmă, i s-a permis să primească o carte pe care o ceruse cu ceva timp în urmă tatălui său, *Filozofia lui Wang Yang-ming în interpretare japoneză*, a profesorului Testujirō Inoue, Isao n-a mai putut de bucurie. Îşi dorise de mult să citească despre Chūsai Ōshio. În anul al treisprezecelea al Erei Bunsei[50], la vârsta de treizeci şi şapte de ani, Chūsai Heihachirō Ōshio îşi dăduse demisia dintr-o funcţie oficială, dedicându-se scrisului şi ţinând prelegeri. A devenit cunoscut ca învăţat aparţinând Şcolii Wang Yang-ming, fiind de asemenea şi expert în mânuirea suliţei. În timpul foametei care a durat din anul al patrulea până în anul al şaptelea al Erei Tenpō[51], nici un guvernant sau negustor bogat n-a venit în ajutorul poporului care murea de foame, iar când Chūsai şi-a vândut toate cărţile lui preţioase ca să-i ajute pe oameni a fost criticat pe motiv că voia de fapt să-şi atragă bunăvoinţa opiniei publice, iar fiul său vitreg a fost mustrat. Pe 19 februarie, în anul al optulea al Erei Tenpō, a adunat o armată de câteva sute de oameni, a dat foc depozitelor negustorilor bogaţi şi a împărţit bani şi hrană oamenilor din popor. Mai mult de un

sfert din suprafaţa oraşului Ōsaka a fost în flăcări, dar armata lui Chūsai a fost în cele din urmă învinsă şi el însuşi s-a sinucis, aruncându-se în aer cu o încărcătură de explozibil. Avea patruzeci şi patru de ani.

50 1830. Era Bunsei este cuprinsă între anii 1818 şi 1830.

51 1833 şi respectiv 1836. Era Tenpō este cuprinsă între anii 1830 şi 1844.

Chūsai Ōshio a întruchipat conceptul de unitate de gând şi acţiune din filozofia Şcolii Wang Yang-ming, reflectând întru totul zicala „a şti dar a nu acţiona înseamnă a nu şti“.

Însă ceea ce-l atrăgea pe Isao la filozofia Wang Yang-ming, mai mult decât unitatea de gând şi acţiune sau de spirit şi raţiune, era concepţia despre viaţă şi moarte. După cum explica profesorul Inoue, „concepţia despre moarte a lui Chūsai era foarte asemănătoare cu nirvana din buddhism“. Conform învăţăturilor lui Chūsai, „Marele Gol“ nu era o stare negativă, în care sufletul uman era distrus. Lumina intuiţiei era capabilă să strălucească în toată puterea ei dacă se eliminau dorinţele personale. După cum spunea Chūsai, a deveni parte din Marele Gol, a te lăsa în puterea lui, însemna a intra în sfera eternităţii.

„Odată ce spiritul se întoarce în Marele Gol“, scria Inoue, „chiar dacă trupul piere, rămâne în urmă ceva ce nu piere. Aşadar, nu trebuie să ne temem de moartea trupului, ci doar de cea a sufletului. Iar ştiind că sufletul nu moare, nu ne mai temem de nimic în lume. Pe acest lucru se bazează hotărârile noastre şi, odată luate, nimic nu le mai poate zdruncina. Putem spune că aceasta înseamnă să cunoaştem voinţa zeilor“.

De-a lungul argumentării, profesorul Inoue s-a slujit de multe citate din *Note despre purificarea sufletului*, dintre care un anumit pasaj l-a impresionat profund pe Isao: „Nu trebuie să vă temeţi de moartea trupului, ci doar de moartea

sufletului“. În situaţia în care se afla el, cuvintele l-au lovit în piept cu forţa unui ciocan.

Pe data de douăzeci mai, audierile preliminare s-au încheiat, cu verdictul: „Cazul va fi supus spre judecare Tribunalului Regional Tokyo“. Speranţele lui Honda de achitare în etapa preliminară s-au spulberat.

Prima înfăţişare avea să aibă loc, cel mai probabil, la sfârşitul lui iunie. Vizitele îi erau interzise în continuare, dar cu câteva zile înainte de începerea procesului a primit un pacheţel de la Makiko. Isao l-a deschis, pradă unei emoţii puternice. Înăuntru era un crin de la Festivalul Saigusa.

Fiindcă, după lungul drum până la el, trecuse şi prin mâinile celor de la închisoare, crinul era cam ofilit şi pleoştit. Cu toate astea, avea o prospeţime şi o strălucire mai mare decât cea a crinilor pe care Isao şi tovarăşii lui avuseseră de gând să-i poarte cu ei în momentul loviturii. Crinul de la Makiko încă părea să păstreze o urmă a picăturilor de rouă care se aşternuseră în curtea spaţioasă a templului.

Makiko probabil că mersese special la Nara ca să poată lua crinul pentru el şi, dintre toţi crinii pe care-i adusese înapoi, îl alesese pe cel mai frumos.

Dacă stătea să se gândească, exact cu un an în urmă Isao se simţise liber şi puternic. După ce apele cascadei Sankō de pe muntele sacru potoliseră focul aprins de victoria în campionatul de *kendō*, el, cu sufletul purificat, îndeplinise actul de veneraţie, culegând crinii ce aveau să fie oferiţi zeilor. Fruntea, împodobită cu *hachimaki*, fâşia de pânză albă, îi era scăldată în sudoare, în timp ce împingea căruţul cu crini pe drumul spre Nara. Satul Sakurai era strălucitor în soarele puternic de vară. Tinereţea lui Isao şi verdeaţa muntelui erau în deplină armonie.

Crinii erau ca un blazon care pecetluia amintirea acelei zile, iar mai târziu aveau să devină pecetea

hotărârii lui. Din acea zi, crinii deveniseră centrul universului său şi totul se rotea în jurul lor, entuziasmul, jurămintele, teama, visele, hotărârea de a accepta moartea, gloria pe care o preţuia… În vârful stâlpului de susţinere al deciziilor sale, gros şi puternic, crinii întotdeauna străluciseră, în penumbra din jur.

S-a uitat la crinul pe care îl ţinea în mână. A rotit tulpina îndoită între palme, simţind cum petalele îi mângâiau pielea. Dintr-odată, floarea a căzut, împrăştiind puţin praf auriu. Soarele care pătrundea pe fereastră devenise mai puternic. Crinii de anul trecut renăscuseră.

36

Când i-a fost trimis documentul cu verdictul audierilor preliminare, Isao a văzut în lista acuzaţilor şi numele lui Sawa şi s-a simţit ruşinat de faptul că-l bănuise de trădare atâta vreme.

Era suficient să se gândească la chipul lui Sawa sau la numele lui pentru ca acel sentiment neplăcut şi incontrolabil să iasă din nou la suprafaţă. Câteodată i se părea că avusese nevoie de un ţap ispăşitor, de cineva care să joace rolul trădătorului. Dacă nu Sawa, atunci cine altcineva? Câtă vreme nu-şi putea alunga bănuiala, trebuia să-i dea o formă. Altfel cum ar fi găsit tăria să reziste?

Însă şi mai înfricoşătoare era ideea care se contura, dacă mergea un pas mai departe: dacă Sawa fusese absolvit de suspiciuni, cine rămânea? Lui Isao îi era frică să-şi mute bănuielile asupra altcuiva. În momentul arestării, cu el fuseseră zece tovarăşi: Miyahara, Kimura, Izutsu, Fujita, Miyake, Takase, Inoue, Sagara, Serikawa şi Hasegawa. Dintre aceştia, Serikawa şi Sagara nu erau pe lista acuzaţilor, dar era de aşteptat, pentru că nu împliniseră optsprezece ani şi aveau să fie judecaţi ca minori. Isao s-a gândit la cei doi: Sagara, mic, energic şi cu ochelari, mereu lângă Isao, de parcă era umbra lui; Serikawa, fiul unui preot *shintō* din regiunea Tōhoku, încă foarte tânăr, care izbucnise în lacrimi de protest în faţa templului: „Nu pot să mă întorc acasă!“ Era exclus ca vreunul dintre ei să-l fi trădat. Atunci cine? Cineva din afară? Isao se temea să meargă cu gândul mai departe. Simţea că va da descoperi ceva teribil, asemenea celui care scotoceşte într-un maldăr de iarbă şi se aşteaptă să găsească oase albite.

Sigur, cei care dăduseră bir cu fugiţii ştiau că data loviturii avea să fie 3 decembrie, dar nu ştiau mai mult decât ce ajunseseră cu toţii să pună la punct cu trei săptămâni înainte de atac. Planul fusese mult schimbat, şi era foarte posibil să modifice şi data… să fie mai devreme sau mai târziu, sau să nu mai fie deloc. Chiar presupunând că unul dintre cei ieşiţi din grup i-ar fi trădat, de ce aşteptase poliţia până cu două zile înainte de lovitură? De vreme ce planul gândit de ei se simplificase, nimic nu-i împiedica să-l pună în aplicare mai devreme.

„Nu te mai gândi, nu te mai gândi!“ îşi repeta Isao în sinea lui. Dar mintea lui se întorcea la gândurile pe care-şi dorea să le evite, ca un fluture atras fără voia lui de lumina lămpii.

Procesul a început pe douăzeci şi cinci iunie, o zi însorită şi toridă. Duba în care se aflau deţinuţii a trecut pe lângă şanţul exterior al Palatului Imperial, cu apa strălucind în bătaia soarelui, şi a intrat în curtea tribunalului prin poarta din spate. Tribunalul Regional Tokyo avea un spaţiu repartizat la parterul clădirii din cărămidă roşie. Isao a intrat în sala de judecată purtând un chimono alb cu imprimeu albastru şi *hakama*, care-i fuseseră trimise de acasă. Strălucirea mesei judecătorului, de culoarea chihlimbarului, i-a rănit ochii. Când gardianul i-a scos cătuşele, la uşă, l-a făcut să se întoarcă puţin, din bunătate, pentru a putea arunca o privire în sală. Erau acolo tatăl şi mama lui, pe care nu-i mai văzuse de jumătate de an. Când ochii săi i-au întâlnit pe ai mamei, ea şi-a dus repede batista la gură. Părea că abia îşi înăbuşă suspinele. Makiko nu era nicăieri.

Acuzaţii erau aşezaţi cu toţii pe un rând, cu spatele la public. În prezenţa tovarăşilor săi, Isao a simţit revenindu-i curajul. Izutsu stătea chiar lângă el. Deşi nu-şi puteau vorbi şi nici nu se puteau uita unul la altul, Isao a simţit că Izutsu tremura, dar nu

de teamă că avea să fie judecat, ci de bucurie că-l revedea pe Isao după atâta vreme. Trupul lui fierbinte şi scăldat în sudoare o spunea foarte limpede.

Chiar în faţa lor se afla boxa acuzaţilor. În spatele ei era masa impunătoare şi elegant proporţionată a judecătorilor, cu lemnul de mahon deschis la culoare şi furnirul fin. În spatele mesei era o uşă cu tocul tot din mahon deschis, iar frontonul în stil baroc de deasupra îi încununa solemnitatea. Cei trei judecători, cu judecătorul-şef la mijloc, erau aşezaţi pe scaune cu spătarul înalt, ornamentate în partea de sus cu flori sculptate în lemn. În dreapta acuzaţilor stătea stenograful, iar în partea cealaltă, în stânga, procurorul. Broderia purpurie de pe robele negre ale judecătorilor arunca sclipiri slabe. Şi tocile impunătoare aveau panglici purpurii. Aici era ca nicăieri în lume.

Când şi-a mai revenit puţin din primele emoţii, Isao a aruncat un ochi spre dreapta, unde stătea avocatul apărării, şi l-a văzut pe Honda privindu-l intens.

Judecătorul-Şef l-a întrebat cum îl cheamă şi ce vârstă are. De când fusese arestat, Isao se obişnuise să i se vorbească poruncitor, dar niciodată nu i se adresase cineva cu o voce atât de maiestuoasă, o voce care părea să întrupeze raţiunea întregii naţiuni şi care se pogora asupra lui ca un trăsnet îndepărtat.

— Mă numesc Iinuma Isao. Am douăzeci de ani, a răspuns el.

37

A doua înfăţişare a avut loc pe 19 iulie. Vremea era frumoasă, dar, pentru că adierea vântului mai răscolea din când în când documentele de pe mese, ferestrele fuseseră pe jumătate închise. Isao era scăldat în sudoare şi rezista cu greu tentaţiei de a-şi scărpina locul în care fusese muşcat de o ploşniţă, pe şold.

Imediat ce şedinţa a început, Judecătorul-Şef a refuzat audierea unui martor al acuzării, cerută de procuror la prima înfăţişare, iar Honda, cu un aer mulţumit, a rostogolit un creion roşu peste hârtiile pe care le avea în faţă. Era un obicei pe care îl căpătase în anul al patrulea al Erei Shōwa, când fusese numit judecător, şi de care încercase să se dezbare. Acum, după patru ani, îi revenise. Gestul nu era potrivit pentru un judecător deoarece avea un efect negativ asupra acuzaţilor, dar în poziţia în care se afla acum nu era nevoie să se abţină.

Martorul respins era locotenentul Hori. Un martor care le-ar fi pus mari probleme.

Honda a remarcat expresia subită de dezamăgire de pe chipul procurorului, ca o pală de vânt ce încreţea suprafaţa apei. Numele lui Hori apărea în repetate rânduri în rapoartele de la interogatorii şi de la audierile preliminare, inclusiv în cazul interogatoriilor celor care părăsiseră grupul. Numai Isao nu pomenise niciodată numele. Din declaraţii nu reieşea clar rolul locotenentului şi nu apărea pe lista finală confiscată de poliţie atunci când făcuseră descinderea. „Lista“ era de fapt o schemă în care fiecare din numele celor doisprezece financiari de importanţă maximă din Japonia era unit printr-o linie cu numele unuia dintre cei doisprezece acuzaţi. Poliţia găsise hârtia când percheziţionase casa conspirativă a tinerilor

din cartierul Yotsuya, dar nimic nu arăta clar că se urmăreau nişte asasinate.

Cei mai mulţi din grupul acuzaţilor recunoscuseră că locotenentul Hori fusese pentru ei o sursă de inspiraţie spirituală, însă doar unul afirmase că-i îndrumase într-un fel sau altul. Iar dintre cei care dezertaseră, mulţi au declarat că nu-l întâlniseră niciodată şi nu-i auziseră nici măcar pomenit numele. În concluzie, în afară de câteva declaraţii disparate, procurorul nu avea nici o dovadă clară a unui plan serios de acţiune înainte de momentul în care mulţi au părăsit grupul.

Manifestele care afirmau că Prinţului Tōin primise ordinul Împăratului, foarte periculoase pentru acuzaţi, dispăruseră ca prin farmec. Procurorul, care sesizase discrepanţa dintre ambiţioasa proclamaţie de pe manifeste şi resursele reale ale aşa-zişilor asasini, înţelesese cât de important era un martor ca locotenentul Hori. Honda bănuia că Sawa jucase şi el un rol în turnura pe care o luaseră lucrurile, spre marea dezamăgire a procurorului. Iinuma lăsase şi el să se înţeleagă acelaşi lucru.

— Sawa e un om de treabă, spusese Iinuma. A vrut să-şi unească soarta cu a lui Isao, indiferent de urmări. Fără să-mi sufle mie un cuvânt, avea de gând să-l ajute să-şi ducă planul la bun sfârşit şi apoi să se sinucidă. S-ar putea ca lui să-i fi făcut cel mai mult rău când am informat pe ascuns poliţia. Dar e un bărbat matur şi-mi închipui că s-a pregătit şi pentru eventualitatea eşecului. Pentru că dezertorii reprezintă cel mai mare pericol într-o astfel de situaţie, cred că, imediat ce a aflat de ei, a trecut la acţiune şi s-a dus să stea de vorbă cu fiecare. Poate că le-a zis: „Dacă planul e oprit înainte de vreme, o să fiţi chemaţi ca martori. E foarte uşor ca, din martori, să vă scoată complici. Dacă nu vreţi să se întâmple aşa, trebuie să spuneţi că legătura cu armata a fost doar una de influenţă spirituală. Altfel incidentul o să ia proporţii, iar voi

o să fiţi cu toţii implicaţi şi vă puneţi singuri ştreangul de gât“. Sawa avea de gând să meargă până la capăt, dar în acelaşi timp sunt sigur că şi-a luat măsuri să nu rămână nici o dovadă. O înţelepciune pe care cu greu o întâlneşti la tineri.

La începutul şedinţei, când Judecătorul-Şef, cu chipul total lipsit de expresie, refuzase chemarea locotenentului Hori ca martor, în baza faptului că nu avea nici o legătură cu incidentul, Honda şi-a spus: „Ah, asta se datorează cu siguranţă «oficialului militar de rang înalt» despre care pomeneau ziarele!“

De la Incidentul din 15 Mai, armata devenise foarte atentă la reacţia pe care o provoca publicului acest gen de evenimente, iar locotenentul Hori era considerat a avea strânsă legătură cu incidentul. Din moment ce fusese transferat în grabă în Manciuria, printre altele şi din acest motiv, era de evitat să fie chemat înapoi şi să depună mărturie, ca suspect, în faţa unui tribunal civil. Indiferent de conţinutul mărturiei sale, credibilitatea „oficialului militar de rang înalt“ ar fi avut mult de suferit, iar demnitatea armatei în ansamblu, la fel.

Având în vedere cum stăteau lucrurile, fără îndoială că armata urmărea atent mersul procesului şi, imediat ce locotenentul Hori a apărut pe lista martorilor, nemulţumiţi de prestaţia procurorului, au contat pe judecător să-l înlăture pe locotenent.

În orice caz, Procuratura aflase din interogatoriile poliţiei că studenţii s-au întâlnit cu locotenentul în reşedinţa pentru militari Kitazaki, în dosul garnizoanei Regimentului 3 din Azabu. Iar acum, Honda citea pe chipul nemulţumit al procurorului nerăbdarea şi frustrarea, încercând să ghicească motivul.

După părerea lui, lucrurile se petrecuseră aşa: procurorul nu era deloc mulţumit de rechizitoriul de la audierile preliminare, unde tinerii fuseseră acuzaţi, prea uşor, de pregătire de omucidere. El

voia ca procesul să ia proporţii, prin orice mijloace, iar învinuirea să fie „conspiraţie în vederea revoltei“. Doar aşa considera el că puteau fi tăiate în întregime rădăcinile răului din acest caz. Însă această atitudine dăunase logicii procedurii sale. Făcând atâtea eforturi să demonstreze că inculpaţii puseseră la punct un plan de proporţii, neglijase să adune suficiente probe care să arate intenţia de omucidere.

„Ştiu ce am de făcut“, şi-a spus Honda. „Trebuie să ţintesc acest punct slab şi să-i desfiinţez argumentele, înlăturând acuzaţia de pregătire de omucidere. Trebuie să am grijă ce fac cu puritatea şi onestitatea lui Isao. Am să-l buimăcesc. Martorii mei vor aduce declaraţii şi împotriva duşmanilor, şi împotriva alor noştri.“

Honda îşi simţea sufletul atras de ochii limpezi ai lui Isao, nespus de frumoşi chiar şi printre chipurile tovarăşilor săi. Când auzise prima oară de incident, Honda şi-a imaginat ochii lui Isao aruncând fulgere, dar acum i se păreau nepotriviţi cu situaţia. „Ce ochi frumoşi!“ şi-a spus în sinea lui. „Limpezi şi strălucitori, întotdeauna descumpănindu-i pe oameni… ochi fără egal, care par să emane ceva de pe altă lume, ca şi cum te-ar arunca dintr-odată sub cascada sacră de la Sankō. Băiete, eşti liber să spui ce vrei. Mărturiseşte tot. Simte-te adânc rănit. Eşti la vârsta la care ar trebui să înveţi să te aperi singur. Vorbeşte fără oprelişti şi ai să înveţi că nimeni nu vrea să creadă adevărul. E una din lecţiile de viaţă cele mai valoroase. Ăsta e singurul lucru înţelept pe care-l am de comunicat ochilor tăi frumoşi.“

Honda a început apoi să cerceteze chipul Judecătorului-Şef, Hisamatsu, care stătea aşezat între ceilalţi doi judecători. Era trecut de şaizeci de ani şi pe chipul său uscat, dar încă frumos, apăruseră câteva pete. Purta ochelari cu rame de aur. Rostea întotdeauna cuvintele foarte limpede, dar uneori lăsa să-i scape şi anumite sunete cu

rezonanţă anorganică, asemenea unor pioni de fildeş loviţi unul de altul. Deşi acest lucru dădea discursului său o aură demnă şi rece, precum crizantema ce strălucea deasupra intrării Tribunalului, era un fenomen care se datora strict dinţilor săi falşi.

Reputaţia judecătorului Hisamatsu era fără pată şi Honda îl admira şi el foarte mult. Însă judecătorul nu avea o minte deosebit de strălucitoare şi probabil acesta era motivul pentru care şi la vârsta lui rămăsese doar la nivelul Curţii de Primă Instanţă. Avocaţii spuneau despre el că, deşi părea întotdeauna condus de raţiune, în realitate cădea uşor pradă sentimentelor, iar efortul de a afişa un exterior rece pentru a ascunde flăcările din interior se oglindea în obrajii săi uscaţi înroşiţi brusc ori de câte ori era cuprins de furie sau emoţie profundă.

Honda ştia prea bine ce se petrecea în sufletul unui judecător şi cât de puternică era lupta interioară. Sentimente, emoţii, dorinţe, interese personale, ambiţie, ruşine, fanatism şi altele – bucăţi de scânduri, hârtie, pete de ulei, coji de mandarine, peşti, alge –, tot ceea ce plutea în derivă pe marea naturii umane şi era aruncat pe digul singuratic care se lupta să o ţină la respect: justiţia.

Judecătorul Hisamatsu părea să acorde mare importanţă uneia dintre dovezile indirecte care susţineau învinuirea: faptul că acuzaţii vânduseră câteva săbii lungi pentru a cumpăra mai multe săbii scurte. Imediat ce a hotărât că locotenentul Hori nu putea fi chemat ca martor, a trecut la chestiunea săbiilor.

JUDECĂTORUL: Întrebarea se adresează lui Iinuma. Faptul că aţi schimbat săbiile lungi pe săbii scurte înainte de a trece la acţiune a fost pentru că aveaţi de gând să asasinaţi pe cineva?

Iinuma: Da. Aşa este.

JUDECĂTORUL: În ce dată aţi făcut asta?

IINUMA: Îmi aduc aminte că era optsprezece noiembrie.

JUDECĂTORUL: Atunci aţi vândut două săbii lungi şi, cu banii pe ele, aţi cumpărat şase scurte?

IINUMA: Da.

JUDECĂTORUL: Te-ai ocupat chiar dumneata de vânzarea unora şi cumpărarea celorlalte?

IINUMA: Nu. Am rugat pe doi dintre camarazii mei.

JUDECĂTORUL: Pe cine?

IINUMA: Izutsu şi Inoue.

JUDECĂTORUL: De ce le-ai dat câte o sabie fiecăruia, să le vândă separat?

IINUMA: Am crezut că, dacă un tânăr mergea să vândă două săbii, ar fi atras atenţia. I-am ales pe cei doi cu aerul cel mai vesel şi mai deschis şi i-am trimis la negustori aflaţi în cartiere diferite. Dacă negustorii aveau să-i întrebe de ce voiau să vândă săbiile, le-am spus să răspundă că practicaseră luptele cu sabia, dar renunţaseră, iar acum voiau să le schimbe pe nişte săbii scurte cu teacă simplă din lemn, pentru ei şi pentru fraţii lor. Vânzând cele două săbii lungi, ne-am procurat şase scurte şi astfel, cu celelalte şase pe care le aveam deja, am avut suficiente pentru doisprezece oameni, câţi eram.

JUDECĂTORUL: Izutsu. Descrie-mi ce s-a petrecut când te-ai dus să vinzi sabia.

IZUTSU: Desigur. Am mers la un magazin numit Murakoshi din cvartalul al treilea al cartierului Kōjimachi. Am încercat să par cât mai dezinvolt şi am explicat că voiam să-mi vând sabia. La tejghea era o bătrână care ţinea o pisică în braţe. M-am gândit că, dac-ar fi trăit într-un magazin de *shamisen*[52], pisica ar fi avut o viaţă mai dificilă, dar nu şi într-un magazin de săbii.

52 Instrument muzical tradiţional cu trei coarde şi gât lung şi subţire, asemănător chitarei.

JUDECĂTORUL: Aş vrea să rămâi la subiect.

IZUTSU: Mă scuzaţi. Când i-am spus bătrânei ce voiam, s-a dus în spate şi imediat a venit proprietarul magazinului, un bărbat morocănos şi cu aer de om bolnav. A scos sabia din teacă şi, cu o expresie dispreţuitoare, a examinat-o din toate părţile. În cele din urmă a scos mânerul, s-a uitat la capătul lamei care intra în mâner şi a spus: „Aşa cum am bănuit. Numele meşterului a fost adăugat mai târziu.“ Fără să mă întrebe de ce voiam s-o vând mi-a oferit un preţ şi, încadrându-mă în suma respectivă, am luat trei săbii scurte cu teci de lemn. M-am uitat bine la tăişuri şi am plecat.

JUDECĂTORUL: Nu te-a întrebat cum te cheamă şi unde locuieşti?

IZUTSU: Nu. Nu m-a întrebat nimic.

JUDECĂTORUL: Ce ziceţi? Doreşte apărărea să le pună întrebări lui Iinuma sau Izutsu?

AVOCATUL HONDA: Aş vrea să-i pun o întrebare lui Izutsu.

JUDECĂTORUL: Bine.

AVOCATUL HONDA: Când te-a trimis să vinzi săbiile, Iinuma ţi-a spus că pentru asasinate nu sunt bune săbiile lungi şi de aceea trebuie să cumperi unele scurte?

IZUTSU: … Nu, nu-mi amintesc să-mi fi spus în mod special.

AVOCATUL HONDA: Deci, nu ţi-a explicat nimic special, te-a trimis doar să cumperi alte săbii, iar dumneata te-ai dus la magazinul de săbii, fără să ştii motivul?

IZUTSU: Ăă… da, dar… aveam o idee, în mare. Mi se părea evident.

AVOCATUL HONDA: Aşadar nu înseamnă că în acel moment s-a petrecut o schimbare importantă în plan.

IZUTSU: Nu, nu cred.

AVOCATUL HONDA: Sabia pe care te-ai dus s-o vinzi era a dumitale?

IZUTSU: Nu. Era a lui Iinuma.

AVOCATUL HONDA: Dumneata ce fel de sabie aveai?

IZUTSU: Eu am avut de la început o sabie scurtă.

AVOCATUL HONDA: Când ţi-ai procurat-o?

IZUTSU: Ăă… da. Vara trecută, după ce am depus jurământul în faţa templului de la universitate, m-am gândit c-ar fi ruşinos să n-am şi eu măcar o sabie scurtă, aşa că m-am dus la unchiul meu, care este colecţionar, şi am primit una de la el.

AVOCATUL HONDA: Atunci, în acel moment nu te gândeai s-o foloseşti într-un scop precis?

IZUTSU: Nu. M-am gândit doar că aveam eu s-o folosesc într-o bună zi, la ceva…

AVOCATUL HONDA: Şi când ţi-ai dat seama de scopul precis în care aveai s-o foloseşti?

IZUTSU: Cred că atunci când mi-a fost repartizată însărcinarea de a-l asasina pe Shōnosuke Yagi.

AVOCATUL HONDA: Ceea ce te întreb eu este când anume ţi-ai dat seama că, pentru a comite un asasinat, trebuie să ai o sabie scurtă.

IINUMA: A, păi… asta nu-mi amintesc exact.

AVOCATUL HONDA: Domnule judecător, în continuare aş vrea să-i pun câteva întrebări lui Iinuma.

JUDECĂTORUL: Prea bine.

AVOCATUL HONDA: Dumneata ce fel de sabie aveai în posesie?

IINUMA: Sabia pe care i-am dat-o lui Izutsu s-o vândă era semnată de Tadayoshi din Hizen. Când am devenit luptător *kendō* de rangul al treilea, acum doi ani, am primit-o în dar de la tatăl meu.

AVOCATUL HONDA: Şi n-ai schimbat acea sabie valoroasă pe săbii scurte în vederea sinuciderii?

IINUMA: Poftim?

AVOCATUL HONDA: Ai declarat că ţi-a plăcut foarte mult *Istoria grupării Shinpūren* şi că te-a impresionat modul în care membrii grupării au comis sinuciderea rituală. Ai mai declarat că-ţi doreşti o moarte asemănătoare, ale cărei avantaje le-ai expus şi camarazilor dumitale. Pe câmpul de

luptă, membrii grupării Shinpūren au folosit săbii lungi, dar s-au sinucis cu cele scurte. Dacă privim lucrurile aşa…

IINUMA: Da. Mi-am amintit: în cursul întâlnirii din ziua în care am fost arestaţi, cineva dintre noi a sugerat că, în caz de urgenţă, era mai bine să avem la noi, ascunsă, şi o a doua sabie scurtă. Toată lumea a fost de acord. Aceste săbii ar fi fost într-adevăr folosite pentru a ne lua viaţa, dar am fost arestaţi înainte să apucăm să le cumpărăm.

AVOCATUL HONDA: Să înţeleg că, până în acel moment, nu v-aţi gândit să cumpăraţi săbii suplimentare.

IINUMA: Aşa este.

AVOCATUL HONDA: Dar dumneata te hotărâseşi dinainte să te sinucizi.

IINUMA: Da.

AVOCATUL HONDA: În acest caz, se poate spune că aţi cumpărat săbiile scurte cu un dublu scop în minte, asasinat şi sinucidere?

IINUMA: Da.

AVOCATUL HONDA: Aşadar, acţiunea voastră de a schimba săbiile lungi pentru săbii scurte a avut două scopuri: asasinatul şi sinuciderea. La momentul acela, nu aveaţi de gând să folosiţi acele arme mortale exclusiv pentru asasinate, aşa este?

IINUMA: Ăă… da.

PROCURORUL: Domnule judecător, obiecţie! Întrebarea avocatului Honda manipulează răspunsul!

JUDECĂTORUL: Apărarea a pus suficiente întrebări. Ne-am edificat cu privire la vânzarea şi cumpărarea săbiilor. Acuzarea îşi poate chema martorii.

Honda, aşezat din nou la locul său, era foarte mulţumit. Prin întrebările sale, reuşise să clatine argumentaţia prin care schimbarea săbiilor era văzută ca o dovadă indirectă a intenţiei de a ucide. Însă îl îngrijora aparenta lipsă de interes a

judecătorului pentru aspectele ideologice ale cazului. Prin poziţia sa, judecătorul ar fi putut solicita de la Isao explicaţii privind convingerile sale politice încă de la bun început, dar n-o făcuse.

La auzul unui bocănit din baston, toată lumea din sală, curioasă, s-a întors să privească spre uşă. Un bătrân şi-a făcut apariţia. Era înalt, dar cu spinarea încovoiată. Se ţinea cu mâna de pieptul chimonoului de vară din in de parcă nu voia să-l scape. Doar ochii înfundaţi în orbite, sub pletele albe, se îndreptau în sus. Şi-a croit drum către boxa martorilor, unde a rămas în picioare, sprijinit în baston.

Judecătorul-Şef s-a ridicat şi a citit jurământul scris. Martorul l-a semnat, cu mâna tremurândă, şi şi-a pus sigiliul personal pe document. Înainte de a i se pune prima întrebare, i-a fost adus un scaun.

Cu o voce abia auzită, martorul a răspuns întrebărilor jude-cătorului:

— Mă numesc Kitazaki Reikichi. Am şaptezeci şi opt de ani.

JUDECĂTORUL: Înţeleg că martorul are de multă vreme deschisă o pensiune pentru ofiţeri în acel loc.

KITAZAKI: Da, aşa este. Am început să iau în gazdă militari pe vremea războiului cu Rusia şi am continuat până în ziua de azi, în acelaşi loc. Am avut ca locatari mulţi oameni de seamă, care au ajuns chiar la gradul de general-maior sau general-locotenent. Se spune că e o pensiune cu noroc. Este o casă veche şi dărăpănată, dar mulţi militari mi-au făcut onoarea de a locui acolo, în special domnii ofiţeri din Regimentul 3 din Azabu. Nu sunt căsătorit şi, deşi am un trai foarte simplu, nu sunt povara nimănui.

JUDECĂTORUL: Doreşte acuzarea să-i pună întrebări martorului?

PROCURORUL: Da. De când locuieşte la dumneavoastră în pensiune locotenentul de

Infanterie Hori?

KITAZAKI: De… trei… ba nu, de doi ani. În ultima vreme nu mă mai pot bizui pe memorie… da, cam de doi ani, cred…

PROCURORUL: Ofiţerul Hori a fost promovat la rangul de locotenent acum trei ani, adică în luna martie a anului Shōwa 5. Când a venit la dumneavoastră în pensiune, era deja locotenent?

KITAZAKI: Da, de asta sunt sigur. Domnul Hori a avut de la început două stele pe epoleţi. Şi nu-mi amintesc să fi organizat vreo petrecere pentru a-şi sărbători promovarea.

PROCURORUL: Atunci, a venit în pensiune cu mai mult de un an în urmă, dar mai puţin de trei?

KITAZAKI: Da. Aşa este.

PROCURORUL: Veneau mulţi oaspeţi în vizită la locotenent?

KITAZAKI: Da, mulţi. Nu l-au vizitat niciodată doamne, în schimb, tineri, studenţi, veneau des pentru că le plăcea să-i asculte poveştile. Iar locotenentului, la rândul său, îi plăceau asemenea oaspeţi. Dacă era ora mesei, comanda de mâncare pentru toată lumea la restaurantele din vecinătate. Era generos cu ei.

PROCURORUL: De când a avut această tendinţă?

KITAZAKI: De la bun început. Da.

PROCURORUL: Dumneavoastră vă vorbea despre oaspeţii lui?

KITAZAKI: A, nu, din acest punct de vedere nu se asemăna deloc cu locotenentul Miura. Cu mine s-a purtat întotdeauna rece şi abia mi-a vorbit, darămite să stăm la poveşti…

PROCURORUL: Staţi puţin. Cine este locotenentul Miura?

KITAZAKI: Un domn care stă la mine în pensiune de multă vreme şi are camera la etaj, la capătul opus al holului faţă de camera locotenentului Hori. Este cam brutal, dar cumsecade.

PROCURORUL: Vă rog să-mi spuneţi dacă vă amintiţi ceva special în legătură cu vizitatorii

locotenentului Hori.

KITAZAKI: Desigur. Într-o seară, când mergeam să-i duc cina locotenentului Miura şi am trecut prin faţa camerei locotenentului Hori, uşa glisantă era bine închisă şi, dintr-odată, l-am auzit pe locotenent strigând, de parc-ar fi dat un ordin pe terenul de instrucţie. Mi-a stat inima-n loc.

PROCURORUL: Şi ce spunea locotenentul?

KITAZAKI: Îmi amintesc limpede că a strigat, cu o voce foarte supărată: „Pricepi? Renunţă!“.

PROCURORUL: Aveţi idee la ce anume se referea? La ce voia să se renunţe?

KITAZAKI: A, asta nu… A fost doar o răbufnire de furie pe care am auzit-o în trecere şi eram foarte concentrat să nu scap tava cu mâncare. M-am străduit să ajung cât mai repede la locotenentul Miura, cu picioarele mele betege, şi să-i servesc masa. În acea seară locotenentului Miura îi era foarte foame şi deja mă zorise, ieşind din cameră şi strigând: „Bătrâne! Te rog să-mi aduci masa mai repede!“ Mă gândeam că, dacă scap tava, o să-l aud pe el strigând furios. Când am ajuns la el în cameră şi i-am pus tava în faţă, a râs şi mi-a spus doar: „Ce s-a pornit!“ Mai mult de atât n-a comentat. Este ceea ce preţuiesc eu la militari.

PROCURORUL: Câţi oaspeţi veniseră în acea seară la locotenen-tul Hori?

KITAZAKI: Păi… cred că unul singur… da, unul singur.

PROCURORUL: Şi când a fost această seară în care locotenentul a strigat „Renunţă!“? Este un aspect foarte important, aşa că vă rog să vă aduceţi aminte cu exactitate. În ce an, ce lună, ce zi şi la ce oră s-a petrecut? Aveţi un jurnal?

KITAZAKI: Nu, domnule. Sub nici o formă.

PROCURORUL: Aţi înţeles întrebarea mea?

KITAZAKI: Poftim?

PROCURORUL: Aveţi un jurnal în care vă notaţi ce-aţi făcut?

KITAZAKI: A, un jurnal? Nu, nu am.

PROCURORUL: Dar vă amintiţi în ce an, ce lună, ce zi şi la ce oră s-a petrecut?

KITAZAKI: Cu siguranţă anul trecut. Iar pentru că nu mi s-a părut deloc ciudat ca uşile glisante să fie închise înseamnă că nu era vară… cred că nici vara devreme sau toamna devreme… Nu era nici vreun ger cumplit, aşa că trebuie să fi fost ori până-n aprilie, ori după octombrie. Ora era ora cinei. Cât despre ziua exactă… n-aş putea să vă spun.

PROCURORUL: Deci era aprilie sau octombrie, dacă nu cumva martie sau noiembrie. Aţi putea măcar să vă gândiţi şi să-mi spuneţi luna mai precis?

KITAZAKI: Da, acum mă gândesc din răsputeri şi încerc să-mi amintesc. Ăă… da, cred că era octombrie sau noiembrie.

PROCURORUL: Octombrie sau noiembrie?

KITAZAKI: Asta nu mai ştiu…

PROCURORUL: Am putea atunci să presupunem că era sfârşitul lui octombrie sau începutul lui noiembrie?

KITAZAKI: Da, cum doriţi. Îmi pare rău că nu vă sunt de folos.

PROCURORUL: Cine venise la locotenent în acea seară?

KITAZAKI: Nu ştiu. Locotenentul mă anunţa doar câţi tineri aştepta şi la ce oră.

PROCURORUL: Oaspetele din acea seară era şi el tânăr?

KITAZAKI: Da, cred că era student.

PROCURORUL: Vă amintiţi cum arăta?

KITAZAKI: Ăă… da.

PROCURORUL: Vă rog să vă întoarceţi. În rândul acuzaţilor, se află şi tânărul oaspete din acea seară? Puteţi să vă ridicaţi şi să vă uitaţi la ei cu atenţie.

Isao l-a lăsat pe bătrânul înalt şi gârbovit să vină şi să-l privească în faţă. Ochii înfundaţi în orbite erau tulburi, ca o stridie. Vinişoare roşii invadaseră

albul ochilor, iar pupilele erau atât de înghesuite încât păreau doi negi întunecaţi.

Isao nu avea voie să vorbească, dar ochii lui îl provocau pe bătrân: „Eu am fost în acea seară, nu-i aşa?“ Dar chiar şi cu chipul tânărului în faţa ochilor, bătrânul avea o privire ezitantă, de parcă între cei doi se aşternuse un văl.

Bastonul a scârţăit uşor pe podea. Acum era rândul lui Izutsu să fie studiat, însă pentru că bătrânul petrecuse mai mult timp în faţa lui Isao decât a celorlalţi, acesta era sigur că-l recunoscuse.

Kitazaki s-a întors la boxa martorilor. Cu cotul sprijinit de baston şi cu mâna dusă la frunte, privea în gol, parcă istovit de efortul de a-şi aduce aminte. Procurorul a început iar să-i pună întrebări. De data asta i se citea în glas o uşoară iritare.

— Deci? V-aţi amintit?

Kitazaki a răspuns, însă fără să se uite înspre procuror, şi cu o voce atât de înceată, încât părea că mai degrabă vorbeşte cu propria lui imagine, reflectată în lemnul mesei judecătorilor.

— Nu sunt sigur… primul acuzat de pe rând…

— Iinuma?

— Nu-i ştiu numele, dar faţa primului tânăr din stânga mi se pare cunoscută. Sunt sigur că a venit o dată la mine acasă, dar nu ştiu dacă în seara aceea sau altă dată. S-ar putea să fi venit fără vreo legătură cu locotenentul Hori.

— Atunci să fi fost, poate, oaspetele locotenentului Miura?

— Nu, nici al lui. Cu mult timp în urmă, a fost un tânăr care a adus o femeie în camera din spate şi cred că el era…

— Iinuma a adus o femeie?

— Nu sunt sigur, a fost cineva ca el…

— Şi când asta?

— Stau acum şi mă gândesc, păi, am senzaţia că acum vreo douăzeci de ani.

— Acum douăzeci de ani, Iinuma a venit la dumneavoastră acasă cu o femeie? a exclamat

procurorul, fără voia lui, iar cei din sală au izbucnit cu toţii în râs.

Dar asta nu l-a descumpănit câtuşi de puţin pe bătrân, care a repetat:

— Da. Aşa este. Acum vreo douăzeci de ani…

Competenţa martorului era cât se poate de clară. Oamenii râdeau de senilitatea lui Kitazaki. La început Honda s-a amuzat şi el, dar când bătrânul a repetat, cu toată seriozitatea, „acum vreo douăzeci de ani“, râsul s-a transformat brusc în fiori.

Kiyoaki îi povestise odată despre locul său secret de întâlnire cu Satoko, într-o cameră din dos a pensiunii lui Kitazaki. În afară de vârstă, nu erau asemănări vizibile între Kiyoaki cel de atunci şi Isao. Şi totuşi, în mintea lui Kitazaki, şi el aproape de moarte, amintirile celor doi se încurcaseră. Doar intensitatea nuanţelor evenimentelor care se întâmplaseră de-a lungul anilor în acea casă bătrână se păstrase nealterată şi învinsese timpul. Iubirea fierbinte de odinioară şi devotamentul fierbinte din prezent, ambele ieşite din comun, se amestecaseră. Din mlaştina memoriei îşi iţeau capetele două flori de lotus, una roşie şi una albă, dar bătrânul probabil le vedea ca pe o singură floare. Dar chiar şi aşa, Honda era sigur că mlaştina cenuşie din mintea lui Kitazaki fusese brusc străbătută de raze ciudate şi limpezi de lumină. Iar el, din dorinţa de a nu pierde acea strălucire, a repetat cu încăpăţânare ceea ce spusese, netulburat de râsetele audienţei sau de iritarea procurorului.

Acum Honda avea senzaţia că masa judecătorilor, lustruită şi strălucitoare, şi robele negre, solemne, păleau dintr-odată sub razele orbitoare ale soarelui ce pătrundeau în voie pe ferestre. În faţa ochilor săi, minunatul mecanism al legii şi ordinii se topea sub strălucirea soarelui ca un imens castel de gheaţă. Honda ştia că bătrânul Kitazaki văzuse acel fascicul de lumină, invizibil pentru oamenii de rând. Razele soarelui, care

trimiteau o scânteie fiecărui ac de pin din dreptul ferestrelor, izvorau cu siguranţă dintr-un loc mult mai blând şi mai impunător decât ordinea legii, prezentă în acea sală.

— Doreşte apărarea să-i pună întrebări martorului? a întrebat judecătorul.

— Nu, a răspuns Honda, încă ameţit.

— Atunci martorul poate să se retragă. Mulţumim.

— …Prin urmare, aş dori să aduc ca martor o persoană care nu a fost convocată oficial. Se numeşte Kitō Makiko. În beneficiul inculpatului Iinuma şi al celorlalţi, am să-i pun întrebări legate de schimbarea deciziei lui Iinuma, cu trei zile înainte de data hotărâtă a acţiunii lor. Am să vă prezint ca probă însemnările făcute la acea vreme de martor în jurnalul propriu şi aş dori să-mi formulez întrebările pornind de la acesta.

În cazurile penale, nu exista vreo regulă specială privind chemarea martorilor neanunţaţi în prealabil, dar, în funcţie de natura declaraţiilor care se aşteptau de la martorul în cauză, judecătorul accepta, după ce se consulta scurt cu avocatul apărării şi cu procurorul. Honda profitase de acest obicei.

Judecătorul i-a cerut părerea procurorului, iar acesta a încuviinţat rece, de parcă era sub rangul lui să fie deranjat cu aşa ceva. Judecătorul s-a întors spre stânga şi spre dreapta şi, după ce a schimbat câteva vorbe în şoaptă cu colegii săi, i s-a adresat lui Honda:

— Prea bine. Chemaţi martorul.

Makiko şi-a făcut apariţia la intrarea în sala de judecată. Purta un chimono în stilul Akashi, cu dungi pe un fond albastru-închis, legat cu un brâu Hakata. În miezul verii, tenul palid dădea un aer liniştit şi distant chipului său, încadrat într-o coroană de păr negru care-i ascundea urechile şi gulerul chimonoului. Pe lângă ochii vii şi

strălucitori, pielea începea să dea semne ale anilor aşternuţi peste ea. Nodul brâului lat era susţinut cu un şnur uşor oblic, la capătul căruia atârna un mic ornament din jad înfăţişând un peşte *ayu*. Luciul său verde-închis conferea un aer de fermitate liniilor curgătoare din veşmintele lui Makiko. Sub înfăţişarea perfect pusă la punct se simţea o uşoară tensiune interioară, dar nu se putea spune dacă expresia rece de pe chipul ei ascundea tristeţe sau nemulţumire.

Makiko a înaintat până la boxa martorilor fără să-i arunce măcar o privire lui Isao. Tot ce a apucat să vadă tânărul au fost dungile elegante de pe spatele chimonoului şi nodul mare al brâului lat.

— Jur să spun numai adevărul, aşa cum mă îndeamnă conştiinţa, fără să ascund şi fără să adaug ceva.

Ca şi la ceilalţi martori, judecătorul a citit jurământul, iar Makiko a semnat cu o mână sigură în registrul care-i fusese adus la boxa martorilor. Apoi şi-a scos din mânecă sigiliul personal, a apucat obiectul fin din fildeş şi l-a apăsat pe hârtie, cu putere, până i s-au îndoit degetele. Privind din lateral, Honda a zărit o urmă de tuş roşu pe degetele ei, ca o picătură de sânge.

Pe masa din faţa lui Honda se afla jurnalul lui Makiko, pe care aceasta fusese de acord să-l facă public. Judecătorul acceptase aducerea jurnalului ca probă şi pe Makiko ca martor, dar Honda nu-şi dădea seama care erau intenţiile judecătorului.

JUDECĂTORUL: În ce împrejurări l-aţi cunoscut pe inculpat?

MAKIKO: Tatăl meu este prieten cu tatăl său. În plus, pentru că tatălui meu îi place compania tinerilor, domnul Isao a venit des la noi acasă, ajungând să aveam cu el o relaţie mai apropiată decât cu rudele noastre.

JUDECĂTORUL: Când şi unde l-aţi văzut ultima oară pe inculpat?

MAKIKO: Anul trecut, în seara zilei de douăzeci şi nouă noiembrie. A venit la noi acasă.

JUDECĂTORUL: Informaţiile din jurnalul dumneavoastră, pe care ni l-aţi pus la dispoziţie, sunt corecte?

MAKIKO: Da.

JUDECĂTORUL: Bine… Apărarea poate continua cu întrebările.

AVOCATUL HONDA: Mulţumesc. Acesta este jurnalul dumneavoastră de anul trecut, nu-i aşa?

MAKIKO: Da.

AVOCATUL HONDA: Acest jurnal este în aşa-numitul format liber, unde pot fi scrise oricât de multe pagini pentru o anumită dată, iar dumneavoastră ţineţi un jurnal de multă vreme. Aşa este?

MAKIKO: Da. Uneori notez şi poezii *waka*, sau altele.

AVOCATUL HONDA: Aveţi obiceiul să nu începeţi pe pagină nouă în fiecare zi, ci doar să lăsaţi un rând liber după însemnările anterioare, nu-i aşa?

MAKIKO: Într-adevăr. De vreo doi-trei ani am ajuns să scriu foarte mult şi, dacă încep pe pagină nouă, chiar şi într-un jurnal fără data gata tipărită, pe la sfârşitul toamnei ajung să nu mai am loc de scris. Nu arată ordonat, dar aşa fac în fiecare zi.

AVOCATUL HONDA: În legătură cu însemnările care apar la data de douăzeci şi nouă noiembrie anul trecut, adică anul Shōwa 7, puteţi să dovediţi că le-aţi scris chiar în aceeaşi zi, şi nu mai târziu?

MAKIKO: Da. Eu scriu în jurnal în fiecare seară, înainte de a merge la culcare. Aşa am făcut şi la acea dată.

AVOCATUL HONDA: Am să citesc cu glas tare fragmentul din însemnările de la acea dată care se referă la inculpatul Iinuma.

> „În seara asta pe la opt, Isao a venit la noi pe neaşteptate. Deşi nu-l mai văzusem de multă vreme, astăzi chiar m-am gândit la el,

nu ştiu de ce, şi ceva m-a îndemnat să merg la uşă cu puţin înainte să aud soneria. Isao era îmbrăcat ca de obicei, în uniforma de şcoală şi cu sandale de lemn în picioare, dar când m-am uitat la chipul lui, mi-am dat seama că se întâmplase ceva. Era ţeapăn şi protocolar. Mi-a întins brusc un butoiaş pe care-l avea în mână şi mi-a zis: «M-a rugat mama să vi le aduc. Sunt nişte stridii pe care le-am primit de la Hiroshima». În întunericul din vestibul, apa din butoiaş clipocea de parcă cineva plescăia din limbă.

Isao nu-şi găsea locul şi, pretextând că are de învăţat, mi-a zis că nu mai poate sta, dar pe faţa lui se vedea clar că minte. Isao pe care-l ştiu eu n-ar fi făcut niciodată aşa ceva. Am insistat să rămână, am luat butoiaşul şi m-am dus să-l anunţ pe tata, care imediat mi-a spus să-l poftesc pe Isao în casă.

M-am întors la uşă şi l-am văzut plecând, chiar în acel moment. Am fugit după el, pentru că voiam neapărat să aflu ce-l tulbura.

Sunt sigură că ştia că sunt în urma lui, dar nici nu s-a întors, nici n-a mers mai încet. Când am ajuns în faţa parcului Hakusan, am strigat: «De ce eşti supărat?», iar el s-a oprit în sfârşit. S-a întors către mine şi mi-a zâmbit, trist şi stânjenit. Ne-am aşezat pe o bancă în parc şi am stat de vorbă, în bătaia vântului tăios.

L-am întrebat în ce stadiu a mai ajuns cu planul. De câtva timp, el şi prietenii săi discutau despre situaţia actuală a Japoniei, spunând mereu că «nu se mai poate aşa». Au venit de câteva ori şi la noi, iar eu i-am tratat cu *sukiyaki* şi altele. Îmi închipuiam că nu-l mai văzusem pe Isao în ultima vreme pentru că era ocupat cu activitatea grupului.

Isao s-a întunecat la faţă şi mi-a răspuns: «De fapt, despre asta venisem să-ţi vorbesc,

dar, când te-am văzut, m-am simţit dintr-odată stânjenit, n-am mai putut spune nimic şi de asta am plecat în grabă». Vorbea încet şi cu greutate.

Din întrebare în întrebare, am aflat de la el că-i era tot mai greu să conducă activităţile grupului, pentru că membrii, pentru a-şi ascunde propria teamă şi pentru a pune la încercare curajul celorlalţi, adoptaseră o atitudine verbală tot mai violentă. Din nefericire, mulţi au părăsit grupul, dezgustaţi de această tendinţă, iar cei rămaşi erau foarte agresivi. În timp ce hotărârea de a acţiona le slăbea pe zi ce trece, insistau tot mai mult pentru un plan de proporţii, cu multă vărsare de sânge. Membrii grupului au ajuns să nu se mai înţeleagă unii cu alţii. Nici unul nu voia să se arate slab în faţa celorlalţi, iar întâlnirile lor ar fi părut teribile unui om din afară, dar în realitate nici unul nu voia să se implice. În acelaşi timp, nimeni nu avea tăria să sugereze renunţarea la plan, pentru a nu fi considerat laş. Însă dacă lucrurile continuau tot aşa, pericolul devenea tot mai mare. Porniseră pe un drum foarte greşit, la capătul căruia s-ar fi izbit de un zid, ceea ce nu-şi dorea nimeni. Isao, deşi aflat în poziţia conducătorului, nu mai voia nimic. Încerca să găsească o soluţie de a se retrage, şi venise în vizită în seara asta în căutare de sfaturi. Asta era explicaţia.

Am făcut tot ce mi-a stat în putinţă să-l conving să renunţe. I-am spus că luarea unei decizii ca aceasta, de renunţare la întreg planul, era un lucru curajos şi bărbătesc. Şi, chiar dacă pe moment prietenii săi aveau să-l considere laş şi să-i întoarcă spatele, va veni o vreme când îl vor înţelege. Mai erau şi alte feluri în care-şi puteau ajuta ţara. M-am oferit chiar să încerc să-i conving pe prietenii săi, din perspectiva unei femei, dar m-a refuzat,

zicând că l-ar face să se simtă prost. Mi-am dat seama că avea dreptate.

Când ne-am despărţit, în faţa Templului Hakusan, ne-am rugat împreună, apoi el s-a întors către mine şi mi-a spus: «Îţi mulţumesc. M-ai făcut să mă simt mai bine. N-am de gând s-o mai lungesc. Cu prima ocazie, am să le spun tuturor că renunţăm la plan». Zâmbea vesel, iar eu m-am mai liniştit, dar tot mi-a rămas o urmă de îngrijorare în suflet.

Acum, când scriu, am mintea foarte limpede. Nu cred c-am să pot dormi la noapte. Dacă se va abate vreo nenorocire asupra acestui tânăr, în care şi tatăl meu şi-a pus speranţele, cred că Japonia însăşi va avea de suferit. Mi-e inima grea în seara asta şi nu mă simt în stare să compun vreun poem.“

— Asta este, a spus Honda, terminând de citit. Ne puteţi confirma că aceste rânduri sunt scrise de dumneavoastră?

MAKIKO: Da, eu le-am scris.

AVOCATUL HONDA: Şi mai apoi n-aţi modificat sau adăugat ceva.

MAKIKO: Nu. Am scris exact ce vedeţi.

JUDECĂTORUL: În cazul ăsta, din ce v-aţi dat seama, inculpatul Iinuma a renunţat complet în acea seară la ideea de a acţiona?

MAKIKO: Da.

JUDECĂTORUL: V-a pomenit Iinuma ceva de data stabilită pentru acţiune?

MAKIKO: Nu, nu mi-a spus nimic.

JUDECĂTORUL: Şi n-aţi crezut că evita să v-o spună dinadins?

MAKIKO: Menţionase deja faptul că avea de gând să renunţe complet la plan şi probabil că i s-a părut inutil să-mi dea o asemenea informaţie. El a fost întotdeauna atât de cinstit, încât sunt sigură că mi-aş fi dat seama imediat dacă mă minţea.

JUDECĂTORUL: Aveţi o relaţie atât de apropiată cu inculpatul?

MAKIKO: Am putea spune că-l consider ca pe un frate mai mic.

JUDECĂTORUL: Dacă eraţi atât de apropiaţi şi dacă eraţi îngrijorată, aşa cum aţi scris în jurnal, n-aţi încercat să faceţi ceva personal, pe ascuns, ca să-i opriţi?

MAKIKO: M-am gândit că amestecul unei femei n-ar fi fost bine-venit, aşa că doar m-am rugat zeilor. Şi între timp am aflat de arestări, ceea ce m-a şocat.

JUDECĂTORUL: Nu i-aţi povestit şi tatălui dumneavoastră despre discuţia din acea noapte cu inculpatul?

MAKIKO: Nu.

JUDECĂTORUL: Aţi discutat lucruri de mare importanţă şi, în plus, aţi aflat că situaţia s-a schimbat. Nu era normal să-i spuneţi şi tatălui dumneavoastră?

MAKIKO: În seara aceea, când m-am întors, tatăl meu nu m-a întrebat nimic. Dar în primul rând tatăl meu este militar şi şi-a păstrat înflăcărarea tinereţii în chestiuni de genul acesta. Nu voiam să-i spun că Isao s-a răzgândit. El ţine mult la Isao şi mi-am imaginat că va fi foarte dezamăgit. Oricum, am bănuit că va afla şi fără să-i spun eu, aşa ca am păstrat totul închis în suflet.

JUDECĂTORUL: Doreşte acuzarea să-i pună întrebări martoru-lui Kitō?

PROCURORUL: Nu.

JUDECĂTORUL: Martorul se poate retrage. Mulţumim.

Makiko a făcut o plecăciune şi, întorcând spatele, cu nodul voluminos al brâului de Hakata, s-a îndreptat spre ieşire, fără să arunce măcar o privire înspre banca acuzaţilor.

Isao îşi încleştase pumnii, uzi de sudoare. Makiko depusese mărturie falsă! Şi cu ce

îndrăzneală! Declarase numai minciuni şi, dacă era descoperită, risca să fie învinuită de sperjur, dacă nu chiar de complicitate.

Cât despre Honda, cu siguranţă că o chemase ca martor fără să ştie că minţea. În nici un caz nu fusese o înţelegere între ei, prin care el şi-ar fi pus în pericol întreaga carieră. Deci credea povestea lui Makiko din jurnal!

Isao nu mai ştia ce să facă. Dacă Makiko nu era descoperită şi învinuită de sperjur, Isao putea să acţioneze într-un singur fel, chiar dacă asta însemna să-şi sacrifice puritatea pe care o preţuia atât de mult.

Iar dacă ea într-adevăr scrisese aşa ceva în jurnal, în acea seară (însemnând că măcar aici, la proces, spusese adevărul), cum de-a putut, la numai câteva ore, să transforme întâlnirea lor, după acel rămas-bun atât de emoţionant, într-o scenă atât de sordidă? Să fi fost reaua-intenţie? Sau poate voia să se murdărească pe sine, dintr-o pornire de neînţeles? Nu, nu putea fi vorba de aşa ceva! Makiko, înţeleaptă cum era, prevăzuse că va veni o zi ca asta şi, pentru momentul în care avea să fie chemată ca martor, a luat măsuri imediat ce s-a despărţit de el şi s-a întors acasă. Pentru ce? Ca să-l salveze pe el, bineînţeles!

Makiko fusese cea care-i trădase, s-a gândit Isao. Dar imediat şi-a spus ca judecătorul n-ar fi lăsat să vină în instanţă, ca martor al apărării, un informator. Dacă ea i-ar fi trădat, judecătorul şi-ar fi dat imediat seama de contradicţiile din declaraţia ei iniţială şi cea de astăzi. Dintre toate imaginile neplăcute care-i treceau prin faţa ochilor, putea măcar s-o şteargă pe cea în care Makiko îi trăda. Pentru o clipă, Isao s-a simţit uşurat.

Motivul nu putea fi altul decât dragostea, o dragoste care avea curajul să înfrunte pericole deschise. Ce mai dragoste! Makiko nu ezitase să terfelească lucrul pe care Isao îl considera cel mai de preţ. Şi mai trist decât atât, Isao trebuia să

răspundă gestului ei. N-o putea da în vileag. Pe de altă parte, doar el mai ştia cum se petrecuseră lucrurile în acea seară, şi era singurul om de pe pământ care o putea acuza de minciună. Makiko ştia foarte bine lucrul ăsta şi-i întinsese o cursă: pentru că voia s-o salveze pe ea, n-avea încotro şi trebuia să se salveze pe sine. Mai mult, Makiko era sigură că Isao aşa va proceda. Tânărul se zbătea, încercând să scape de funiile care-i legau tot corpul.

Mai era un aspect: cum primiseră camarazii săi mărturia lui Makiko? Isao era convins că toţi aveau încredere în el, dar nu le era uşor să treacă peste o declaraţie ca cea pe care tocmai o auziseră, în sala de judecată. Tăcerea lor totală în timpul audierii lui Makiko îl ducea pe Isao cu gândul la animalele sălbatice închise în cuşti, pufnind nervoase şi zgâriind zăbrelele, intensificând parcă atmosfera de adâncă nemulţumire şi mirosul insuportabil de urină. Isao simţea că tovarăşii săi reacţionează cu fiecare fibră. Chiar şi zgomotul slab al unuia dintre ei care-şi scărpina călcâiul de piciorul scaunului îi răsuna în urechi ca o mustrare adresată lui direct. Isao îşi amintea spaima de trădare care-l apăsase atât de mult în închisoare – acea spaimă pe care o simte cineva căutând cu înfrigurare un ac scăpat pe jos, în întuneric. Acum situaţia era exact invers. Isao vedea cu ochii minţii cum otrava neagră se răspândeşte în trupurile camarazilor săi şi auzea cum porţelanul alb al purităţii sale începe să trosnească, cuprins de zeci de crăpături.

N-aveau decât să-l urască. N-aveau decât să-l condamne. Asta putea să suporte. Ceea ce nu putea să suporte era gândul că ei credeau, din declaraţia lui Makiko, că arestarea lor avusese loc pentru că Isao îi trădase.

O asemenea bănuială cumplită se putea spulbera într-un singur fel, şi pe lumea asta era o singură

persoană capabilă s-o facă: Isao însuşi. Avea să se ridice şi să dea în vileag înşelătoria lui Makiko.

Honda nu credea nici el întru totul în adevărul celor scrise de Makiko în jurnal şi se îndoia că judecătorul va accepta necondiţionat jurnalul ca probă. În acelaşi timp, era sigur că Isao înţelesese dorinţa lui Makiko de a-l salva şi că se va abţine s-o compromită.

Spera să aducă pe scenă o luptă între client şi martor. Camera secretă a lui Isao – puritatea limpede a devotamentului său – avea să strălucească luminată de pasiunea arzătoare a unei femei, roşie ca soarele la apus. Exista o singură cale: fiecare dintre ei, înarmat cu sabia adevărului, trebuia să distrugă lumea celuilalt. Altfel nu se putea. Avea să fie o luptă cum Isao nu-şi imaginase sau nu visase vreodată în cei douăzeci de ani ai săi. Trebuia să înveţe să lupte.

Isao credea prea mult în propria-i lume, iar Honda trebuia să-i sfărâme credinţa. Pentru că aceasta era credinţa cea mai de temut şi-i punea lui Isao viaţa în pericol.

Dacă Isao şi-ar fi îndeplinit planul aşa cum intenţionase şi, în cele din urmă, s-ar fi sinucis, ar fi plecat pe lumea cealaltă fără ocazia de a întâlni, măcar o dată, pe „celălalt“. Cei pe care i-ar fi asasinat n-aveau puterea să-i fie adevăraţi adversari cu care să fie silit să se confrunte. Pentru el erau doar nişte marionete urâte, pe care înflăcărarea tinereţii avea să le ucidă. Când le-ar fi implântat sabia în carne, ar fi făcut-o probabil cu un fel de duioşie, pentru că în ei se regăsea ideea pe care el o preţuia atât de mult. Şi în declaraţia scrisă, Isao spusese clar că „niciodată n-ar ucide din ură“. Crimele sale ar fi fost abstracte. Şi totuşi, a spune că Isao nu cunoştea ura era totuna cu a spune că nu iubise niciodată.

Poate că afla ce era ura chiar în acel moment. Poate că, pentru prima oară, acea umbră străină plana peste universul său pur. Oricât de ascuţită-i

era sabia şi oricât de rapid o mânuia, umbra venea din altă lume şi n-o putea nici controla, nici înlătura. Isao învăţa că „exteriorul“ exista în chiar substanţa sferei fără pată în care trăia.

Urmărind cu privirea silueta martorului care se îndepărta, Judecătorul-Şef şi-a dat jos de pe nas ochelarii de citit. Lumina puternică de vară i-a poposit pe chipul palid şi uscat ca hârtia.

„Se gândeşte la ceva. La ce s-o fi gândind?“ se întreba Honda, privindu-l cu interes.

Era puţin probabil ca un judecător de vârsta lui să se lase fermecat, în public, de spatele siluetei unei tinere ca Makiko. Judecătorul Hisamatsu părea mai degrabă că păzeşte singuratic lumea, de la înălţimea jilţului său legal. La vârsta sa, avea o viziune largă şi Honda era sigur că acum o studia atent pe Makiko, încercând să citească ceva dincolo de stăpânirea ei de sine… Makiko se comportase fără pic de ezitare în timpul audierii, al lecturii jurnalului şi la sfârşit, când se îndrepta spre ieşire. Cu siguranţă că judecătorul întrezărise ceva. Nu avea o reputaţie de geniu, dar se pricepea bine la natura umană.

Judecătorul s-a întors către Isao:

— Mărturia martorului Kitō Makiko este corectă?

Cu arătătorul, Honda a oprit brusc creionul roşu care se rostogolea spre marginea mesei şi a ciulit urechile.

Isao s-a ridicat în picioare. Honda s-a îngrijorat văzându-l că ţinea pumnii încleştaţi şi că tremura uşor. Chimonoul de vară i se desfăcuse puţin şi pe pieptul alb i se vedeau broboane de sudoare.

— Da, este corectă, a răspuns Isao.

JUDECĂTORUL: În seara zilei de douăzeci şi nouă noiembrie, ai vizitat-o pe Kitō Makiko şi i-ai spus, din proprie iniţiativă, că te-ai răzgândit cu privire la acţiune?

IINUMA: Da. Aşa este.

JUDECĂTORUL: Iar conversaţia voastră a fost aşa cum a descris-o martorul?

IINUMA: Da. Însă…

JUDECĂTORUL: Însă ce?

IINUMA: Nu i-am spus ceea ce simţeam cu adevărat.

JUDECĂTORUL: În ce sens?

IINUMA: Ceea ce simţeam eu… adevărul este că atât domnişoara Makiko, cât şi domnul general Kitō au fost foarte buni cu mine, vreme îndelungată, şi voiam să-mi iau adio de la ei înainte de ziua finală. În plus, pentru că i-am mai împărtăşit din gândurile mele, n-am vrut ca, după acţiunea noastră, să se considere c-a fost şi ea implicată în vreun fel. De aceea, cu bună-ştiinţă, m-am prefăcut că-mi pierdusem curajul şi am minţit-o, sperând că mă va crede. Voiam s-o fac să se simtă dezamăgită de mine şi, ca urmare, să renunţe la… ataşamentul pentru mine. Tot ce i-am spus în acea seară au fost doar minciuni. Iar ea le-a crezut şi s-a lăsat înşelată.

JUDECĂTORUL: Aşa, deci? Şi atunci, afirmi că în seara în cauză hotărârea ta era neschimbată?

IINUMA: Da.

JUDECĂTORUL: Nu spui toate astea într-o încercare disperată de a drege lucrurile în faţa tovarăşilor tăi, care au auzit mai devreme declaraţia martorului Kitō?

IINUMA: Nu, în nici un caz.

JUDECĂTORUL: Mie martorul Kitō nu mi se pare o persoană atât de uşor de păcălit. În acea seară, când i-ai spus varianta ta, n-ai avut impresia că doar s-a prefăcut că te crede?

IINUMA: Nu. Îmi dădusem toată silinţa să joc rolul cât mai bine.

Honda stătea şi asculta, admirând în secret încercarea disperată a lui Isao de a-şi salva onoarea. Încolţit, băiatul deprinsese în sfârşit înţelepciunea adulţilor şi descoperise singura cale

prin care o putea salva pe Makiko şi totodată pe sine însuşi. Cel puţin în acel moment, Isao nu era doar un animal tânăr care se năpustea orbeşte cu capul înainte.

Honda îşi făcea calculele. Pentru o acuzaţie de pregătire de omucidere, pe lângă demonstrarea intenţiei de crimă, procurorul trebuia să aducă probe clare că avuseseră loc acţiuni pregătitoare. De vreme ce mărturia lui Makiko acoperea doar intenţia şi nu spunea nimic de vreo acţiune pregătitoare, nu influenţa cursul procesului nici pozitiv, nici negativ. Importantă era însă atitudinea subiectivă a judecătorului faţă de acuzaţi, pentru că Articolul 201, care vorbea despre pregătirea de omucidere, spunea că pedeapsa poate fi anulată în funcţie de circumstanţe.

Fiecare judecător evalua circumstanţele diferit, după cum îi era caracterul. Din păcate, printre verdictele date în trecut de judecătorul Hisamatsu, Honda nu găsise nimic care să-i dea încredere că-i înţelegea caracterul. În cazuri de acest gen, era înţelept să-i ofere judecătorului două feluri opuse de informaţii.

Dacă judecătorul avea o înclinaţie spre trăirile psihologice, avea să-şi formeze o opinie pe baza mărturiei lui Makiko despre renunţarea lui Isao la intenţia criminală; dacă aprecia dăruirea pentru o cauză sau un ideal, care ieşiseră în evidenţă în afirmaţiile lui Isao, atunci poate că va aprecia puritatea hotărârii neabătute. Esenţialul era să aibă pregătite ambele feluri de informaţii, indiferent pe care dintre variante tindea judecătorul s-o favorizeze.

„Poţi să spui ce vrei. Poţi să insişti cât vrei“, îi spunea Honda lui Isao, mental. „Fii sincer. Povesteşte-le lucruri oricât de sângeroase, dar rămâi în lumea spiritului. Numai aşa te poţi salva.“

JUDECĂTORUL: Inculpat Iinuma, vorbeşti despre „acţiune“ şi despre „crez“. Şi în declaraţia

scrisă le-ai pomenit de multe ori. Care consideri că este legătura dintre crez şi acţiune?

IINUMA: Cum aţi spus?

JUDECĂTORUL: Hai să te întreb altfel: de ce nu e crezul suficient? De ce nu e suficient ca patriotismul să rămână un crez? Şi să nu mai fie nevoie acţiune, manifestată prin crime sau alte ilegalităţi. Spune-mi părerea ta.

IINUMA: Desigur. În filozofia Wang Yang-ming există conceptul numit „unitate de gând şi acţiune“ care spune că „a şti dar a nu acţiona înseamnă a nu şti“. Dacă ştiu decadenţa Japoniei din ziua de azi şi norii grei care-i întunecă cerul, dacă ştiu sărăcia ţăranilor şi suferinţele prin care trec săracii, dacă ştiu că toate acestea sunt cauzate de corupţia guvernului şi de corporaţiile economice fără pic de patriotism, care se hrănesc din această corupţie şi dacă ştiu că din cauza lor se întunecă lumina Maiestăţii Sale Imperiale – atunci cred că devine foarte clar ce înseamnă „a şti şi a acţiona“.

JUDECĂTORUL: Ai explicat foarte abstract. Vreau să-mi descrii modul în care ţi s-au dezvoltat sentimentele, indignarea şi hotărârea de a acţiona. Poate să devină şi o expunere mai lungă, nu contează.

IINUMA: Am înţeles. Am început să practic *kendō* încă din copilărie, dar apoi am ajuns să fiu foarte dezamăgit de sabia de bambus şi de luptele din sala de antrenament când am realizat că, în perioada Restauraţiei Meiji, tinerii aveau săbii adevărate, cu care chiar se luptau pentru a opri nedreptatea şi a aduce la îndeplinire Restauraţia. Dar pe atunci încă nu aveam o idee clară despre ce fel de acţiune aveam să întreprind. În anul Shōwa 5 a avut loc Conferinţa pentru Dezarmare de la Londra şi ni s-a vorbit chiar şi la şcoală despre condiţiile umilitoare impuse Japoniei şi despre pericolul pe care îl reprezentau pentru siguranţa naţională, iar apoi, când ochii mei tocmai începuseră să desluşească pericolele care ne

ameninţau ţara, s-a petrecut acel incident în care Sagōya l-a împuşcat pe Prim-Ministrul Hamaguchi. Atunci mi-am dat seama că norii grei care planau deasupra Japoniei nu puteau fi înlăturaţi cu uşurinţă şi, de atunci, am început să ascult ce aveau de zis profesorii şi colegii mei mai mari despre evenimentele curente. Am început şi să citesc tot felul de cărţi. Treptat, am ajuns să mă pun la curent cu problemele societăţii. M-a uimit peste măsură lipsa de reacţie a guvernului în faţa depresiunii cronice care se instalase încă din vremea panicii mondiale. Două milioane de ţărani plecaţi la oraş să muncească şi-au pierdut slujbele şi s-au întors acasă, numai pentru a agrava starea de sărăcie de acolo. Am auzit că la templul Yugyō din Fujisawa se adunau în cozi imense şomerii care se întorceau în locurile natale pe jos, prea săraci ca să-şi ia bilet de tren, pentru a primi de la preoţi câte un bol de fiertură de orez. În ciuda situaţiei foarte grave, guvernul n-a fost deloc preocupat, iar Ministrul Afacerilor Interne de la vremea aceea, Adachi, a declarat: „Dacă am acorda ajutor şomerilor, am avea un popor leneş şi neserios, aşa că vom face tot posibilul să evităm asemenea măsuri dăunătoare“. În anul următor, Shōwa 6, recoltele au fost foarte proaste în regiunile Tōhoku şi Hokkaidō. Oamenii au vândut tot ce-au avut, şi-au pierdut pământul şi casele şi au ajuns să trăiască în staulele pentru animale, mâncând, ca să nu moară de foame, ghinde şi rădăcini. În faţa primăriilor găseai afişe pe care scria: „Cei care doresc să-şi vândă fiicele sunt poftiţi să întrebe înăuntru“. Nu era un lucru rar să vezi câte un soldat chemat să plece la război luându-şi adio în lacrimi de la sora mai mică, pe care părinţii o vânduseră vreunui bordel. De parcă recoltele proaste nu erau destul, ţăranilor li s-au pus poveri şi mai mari pe umeri atunci când Japonia a renunţat la restricţia de export pentru aur şi guvernul a adoptat măsuri economice şi mai

apăsătoare. Japonia, odinioară Ţara Câmpurilor de Orez, a devenit un loc părăsit, unde auzeai doar suspinele celor chinuiţi de foamete. Apoi, importul de orez, deşi Japonia producea ea însăşi destul orez, a făcut ca preţurile să scadă drastic. Tot mai mulţi ţărani au luat în arendă mici parcele de orez, trebuind să plătească pentru arendă mai mult de jumătate din ce produceau. N-ajungeau să mai bage în gură nici un bob din recolta lor, n-aveau nici un ban în buzunar, făcând numai schimburi în natură: o măsură de orez pentru un pachet de ţigări Shikishima, două măsuri pentru o tunsoare, o sută de gulii pentru un pachet de ţigări Golden Bat, iar zece kilograme de coconi de mătase le aduceau zece yeni. Aşa stăteau lucrurile. După cum ştiţi, ţăranii protestează pretutindeni. Există pericolul ca sate întregi să treacă la comunism, şi chiar şi printre tinerii chemaţi să-şi facă datoria în armată sunt unii care nu au suflete de patrioţi, iar răul începe să se strecoare şi printre militari. Dacă guvernul nu se ocupă de toate aceste probleme, nu face decât să meargă pe drumul corupţiei. Marile concerne au adunat averi cumpărând dolari sau prin alte metode în detrimentul ţării şi nimeni nu se preocupă de suferinţa poporului. Citind multe lucrări şi studiind atent problema, am ajuns la convingerea că cei care duc de râpă Japonia nu sunt doar politicienii. O mare parte din vină o au şi concernele, care-i manipulează pe politicieni ca să obţină cât mai mult profit. Cu toate acestea, eu niciodată nu m-am gândit să mă alătur celor de stânga, pentru că ideologia lor este ostilă mult iubitului nostru Împărat. Din vremuri străvechi, Japonia a fost o ţară care venerează persoana sacră a Maiestăţii Sale Imperiale, o ţară armonioasă, în care Împăratul conduce marea familie a supuşilor săi. Aici se regăseşte adevărata imagine a Împăratului, o trăsătură naţională nepieritoare, precum cerurile şi pământul. Dar ce fel de ţară e asta, când atât de mulţi oameni suferă de foame?

Cum de s-a ajuns la aşa o situaţie cumplită, sub ochii Maiestăţii Sale Imperiale? Noi ne mândream că în ţara noastră, ca nicăieri pe pământ, oficialii ţării – cei care-l slujesc cu mare zel pe Împărat – şi ţăranii – care acum mor de foame prin satele din îndepărtatul Tōhoku şi din alte părţi – sunt deopotrivă fiii Maiestăţii Sale Imperiale. Pentru o perioadă, am crezut că va veni ziua când săracii vor fi salvaţi, prin neţărmurita bunăvoinţă a Maiestăţii Sale. Japonia şi japonezii au luat-o momentan pe drumuri diferite, dar spiritul Yamato se va trezi din nou în inimile supuşilor devotaţi şi întregul popor, muncind umăr lângă umăr, va face ca Japonia să devină din nou Ţara Împăratului. Aceasta a fost speranţa mea şi am avut credinţa că, într-o bună zi, norii negri vor fi spulberaţi, iar soarele va străluci din nou peste viitorul Japoniei. Am tot aşteptat, dar nu s-a întâmplat nimic. Dimpotrivă, norii erau tot mai negri. Apoi s-a întâmplat să citesc o carte care mi-a pătruns în suflet. Este vorba despre *Istoria grupării Shinpūren*, scrisă de Tsunanori Yamao. Cartea m-a schimbat profund. Nu mai eram cel dinainte. Mi-am dat seama că un bărbat adevărat nu stă cu mâinile în sân. Până în acel moment, nu ştiam nimic despre ce înseamnă „loialitatea disperată“. Nu ştiam nici că, odată ce unui om i se aprindea în suflet flacăra loialităţii, nu-i mai rămânea decât să moară. Soarele străluceşte în depărtare. Noi nu-l putem vedea, dar palida lumină care ajunge până la noi acolo îşi are sursa. Soarele este adevărata înfăţişare a Maiestăţii Sale. Dacă oamenii s-ar putea scălda în lumina razelor sale, ar striga de bucurie, câmpiile sterpe ar prinde din nou rod, iar Japonia ar redeveni Ţara Câmpurilor de Orez. Dar norii joşi acoperă pământurile şi ascund lumina soarelui. Cerul şi pământul sunt despărţite cu cruzime şi nici măcar nu-şi pot vedea chipurile. Strigătele oamenilor în suferinţă nu răzbat până la cer. Degeaba ţipă, degeaba plâng, degeaba

protestează. Dacă vocile lor ar fi auzite în ceruri, zeii, cu o suflare, ar goni norii şi ar transforma mlaştina ţării noastre într-o câmpie însorită. Cine va duce mesajul zeilor, înălţat la ceruri prin moarte? Este ceea ce oamenii curajoşi din Shinpūren încercau să facă, prin credinţa lor puternică în ritualul Ukei. Dacă doar stăm şi ne uităm, cerul şi pământul vor rămâne mereu despărţite. Dar ele nu pot fi reunite decât printr-un act de mare puritate, pentru îndeplinirea căruia trebuie să-ţi jertfeşti viaţa, fără să te gândeşti la binele propriu. Trebuie să te transformi într-un dragon, să stârneşti vârtejuri şi să sfâşii norii întunecaţi care acoperă cerul albastru. Bineînţeles, m-am gândit şi să adun mulţi oameni şi multe arme, ca să curăţăm norii şi apoi să urcăm la ceruri. Dar mi-am dat seama apoi că nu era nevoie. Cei din Shinpūren, înarmaţi doar cu săbii, s-au luptat cu un regiment întreg de infanterie, dotaţi cu arme moderne. Era suficient dacă mă îndreptam spre locul unde norii erau mai negri şi mai groşi, mai încărcaţi cu murdărie. Adunându-mi toate puterile, aveam să-i rup şi, prin deschizătură, aveam să urc la ceruri. Nu m-am gândit să ucid oameni, dar voiam să distrug spiritul rău care otrăvea Japonia. Pentru asta, trebuia să sfâşii învelişul de carne sub care se ascundea spiritul corupt. Astfel îi purificam şi pe ei, iar spiritul Yamato avea să le pătrundă din nou în inimi. Împreună cu mine şi camarazii mei, aveau şi ei să urce la ceruri, pentru că noi, odată ce le distrugeam carnea, aveam să comitem sinuciderea rituală. De ce? Pentru că, dacă nu renunţam imediat la propria noastră carne, nu ne puteam îndeplini misiunea de a duce la ceruri mesajul atât de urgent. Este o lipsă de loialitate să faci presupuneri despre voia Maiestăţii Sale Imperiale. Loialitatea înseamnă să-ţi dai viaţa pentru a urma întocmai acea voinţă. Loialitatea înseamnă să sfâşii perdeaua de nori, să urci la ceruri şi să pătrunzi în soare, în sufletul

Maiestăţii Sale. Asta este ce am jurat să facem, eu şi camarazii mei.

Honda nici nu mai clipea, privind intens chipul judecătorului. Avea senzaţia că, pe măsură ce Isao vorbea, faţa aceea albă şi ridată se împurpura tot mai mult, prinzând culoarea tinereţii. Când Isao a terminat şi s-a aşezat la loc, judecătorul Hisamatsu a început să frunzărească zorit hârtiile din faţa lui, dar gestul său era în mod limpede doar un artificiu ca să-şi ascundă emoţia. După câteva momente, judecătorul a vorbit.

JUDECĂTORUL: Deci aşa… Doreşte acuzarea să facă vreun comentariu?

PROCURORUL: Da. Ca să iau lucrurile în ordine, aş vrea mai întâi să fac câteva remarci despre martorul Kitō Makiko. Sunt sigur că onorata instanţă a cumpănit bine lucrurile când i-a acceptat prezenţa ca martor. Însă din punctul meu de vedere, mărturia nu este doar irelevantă, ci şi falsă, iar credibilitatea jurnalului este foarte discutabilă şi nu se poate constitui în probă. Mai departe, în ceea ce priveşte relaţia dintre martor şi inculpat: domnişoara Kitō a declarat că-l consideră pe inculpat „un frate mai mic“. Având în vedere relaţia cordială de lungă durată dintre familiile Kitō şi Iinuma, o implicare emoţională este de aşteptat. În plus, inculpatul a vorbit şi el de „ataşament“ faţă de domnişoara Kitō. Nu este greu de suspectat aici un acord tacit între cei doi şi, cu regret, am observat o exagerare nefirească în declaraţiile ambilor cu privire la cele petrecute în acea seară. În concluzie, consider că citarea acestui martor a fost o măsură inadecvată. În ceea ce priveşte lunga declaraţie a inculpatului Iinuma: au predominat elementele imaginare şi abstracte; la prima vedere pare un discurs înflăcărat, dar există şi anumite aspecte importante care par trecute sub tăcere dinadins: pentru a da un exemplu, inculpatul nu ne spune cum a ajuns să renunţe la planul de a

aduna mulţi oameni cu multe arme, „pentru a curăţa norii grei“, optând în schimb pentru varianta, acum suficientă, de a „sparge norii într-un singur loc“. Aici este o ruptură a firului de idei care nu poate fi trecută cu vederea şi este convingerea mea că inculpatul a trecut anumite lucruri sub tăcere, cu bună-ştiinţă.

Pe de altă parte, martorul Kitazaki a declarat, deşi nu şi-a putut aminti cu precizie momentul, că locotenentul Hori a strigat „Pricepi? Renunţă!“ fie spre sfârşitul lunii octombrie, fie la începutul lui noiembrie, anul trecut. Aş vrea să subliniez faptul că, în opinia mea, această declaraţie este de mare importanţă, întrucât are o legătură evidentă cu acţiunea inculpatului de a vinde săbii lungi pentru a cumpăra altele scurte, acţiune care, după cum recunoaşte inculpatul, a avut loc pe optsprezece noiembrie. Dacă această acţiune ar fi avut loc înainte de seara în care locotenentul Hori a strigat „Renunţă“, problema ar fi fost diferită, dar în cazul nostru succesiunea lucrurilor este limpede şi implicaţiile la fel.

După ce s-a consultat cu procurorul şi avocatul apărării în legătură cu data şi ora următoarei şedinţe, judecătorul a declarat închisă cea de-a doua şedinţă a procesului.

38

Verdictul a fost pronunţat pe data de 26 decembrie, anul al optulea din Era Meiji. Era chiar înainte de sărbătorile de sfârşit de an. Verdictul nu era „nevinovat“, cum sperase Honda, dar decizia judecătorească prevedea „suspendarea executării sentinţei“. Acest lucru fusese posibil în baza Articolului 201 din Codul Penal, referitor la intenţia de omucidere, care stipula într-un paragraf că „pedeapsa poate fi anulată în funcţie de circumstanţe“.

În textul hotărârii judecătoreşti se recunoştea faptul că pregătirile pentru omucidere avuseseră într-adevăr loc, dar toţi inculpaţii, cu excepţia lui Sawa, erau foarte tineri şi, deşi acţiunile lor au fost exagerate, s-au bazat pe motivaţie pură şi patriotism. În plus, nu existau suficiente dovezi pentru a susţine ideea că nu renunţaseră pe parcurs la intenţia criminală. Astfel, suspendarea executării pedepsei pentru toţi inculpaţii se baza pe argumente solide. Cât despre Sawa, dacă ar fi fost iniţiatorul conspiraţiei, la vârsta pe care o avea ar fi primit o sentinţă aspră, dar, pentru că se alăturase celorlalţi destul de târziu şi nu reieşea să fi avut un rol semnificativ, a avut şi el parte de suspendare.

Dacă verdictul ar fi fost „nevinovat“, procurorul ar fi făcut probabil apel, dar cum rezultatul fusese altul, Honda avea mari speranţe că procurorul va lăsa lucrurile cum erau. Oricum, aveau să afle în decurs de o săptămână.

Inculpaţii au fost cu toţii eliberaţi şi s-au întors la casele lor.

În seara zilei de 26 decembrie, la Academia Seiken a avut loc o petrecere privată pentru a sărbători întoarcerea lui Isao. Invitatul de onoare

era Honda, iar Iinuma, soţia sa, Isao şi toţi ceilalţi studenţi i-au închinat un pahar. Makiko a fost invitată şi ea, dar n-a venit.

Până la ora petrecerii, Isao, ca în transă, a stat şi a ascultat radioul, fără să facă nimic altceva. A ascultat teatrul radiofonic pentru copii de la ora şase, *Ziarul copiilor* cu Hanako Muraoka la şase şi douăzeci, apoi, la şase şi douăzeci şi cinci, o prelegere a medicului-şef de la Spitalului Militar Konoe despre „Măsurile de protecţie pe care trebuie să la ia populaţia în eventualitatea unui atac cu gaze toxice“, iar când tocmai asculta *Current Topics*, emisiunea lui Harold Palmer de la şase şi cincizeci şi cinci, a fost zorit să vină şi el la petrecere. De când se întorsese acasă, doar zâmbise când şi când, fără să scoată un cuvânt.

Mama îl întâmpinase la uşă cu lacrimi de bucurie, apoi îşi pusese un şorţ curat, proaspăt spălat şi se închisese în bucătărie, apucându-se cu zel de tăiat legume. Bucătăria devenise neîncăpătoare, înţesată de neveste venite să împartă bucuria cu ea şi s-o ajute. Degetele mamei dădeau indicaţii încoace şi-ncolo şi nu stăteau o clipă locului, părând că trimit unde nevăzute spre farfuriile din toate colţurile bucătăriei, iar acestea, ascultătoare, se umpleau imediat cu bunătăţi multicolore, *sashimi* şi fripturi. Râsetele vesele ale femeilor care trebăluiau în bucătărie îi răsunau lui Isao în urechi ca de pe altă lume.

Iinuma şi studenţii de la Academie merseseră în întâmpina-rea lui Isao şi a lui Sawa, apoi cu toţii se opriseră să se închine în faţa Palatului Imperial şi la Templul Meiji. Ajunşi acasă, s-au dus imediat să se închine şi la altarul de familie aflat într-o anexă a Academiei. Abia apoi a reuşit Isao să se bucure în sfârşit de o baie fierbinte. Zeilor li se aduseseră mulţumiri, iar acum, la petrecere, mai aveau să-i mulţumească omului care-i ajutase cel mai mult: Honda. Iinuma, îmbrăcat în chimonoul de ceremonie cu blazonul familiei, s-a ridicat de la

masă şi, cu Isao şi Sawa de-a stânga şi de-a dreapta lui, a făcut o plecăciune adâncă, încărcată de respect.

Isao făcea ce i se spunea. Părea că şi zâmbeşte la comandă. Urechile îi ţiuiau, iar în faţa ochilor îi jucau tot felul de forme strălucitoare şi fără astâmpăr. Pe buze i se puneau lucruri la care visase de mult. Simţurile îi funcţionau, dar păreau să ţină realitatea la distanţă. Mâncarea părea lipsită de substanţă, ca într-un vis. Încăperea de doisprezece *tatami* în care se aflau devenise brusc prea luminoasă şi părea că se transformase într-o sală de banchete de o sută sau două sute de *tatami*, unde, departe în capătul celălalt, o mulţime de oameni petrecea veselă. Nişte oameni pe care el nu-i cunoştea.

Cel care a observat primul că ochii lui Isao îşi pierduseră strălucirea tăioasă a fost Honda.

— E normal, e încă buimac, i-a spus Iinuma, amuzat de îngrijorarea lui. Îmi amintesc că şi eu mă simţeam la fel. Eu n-am stat atât de mult în închisoare, dar şi la mine a durat vreo săptămână până să-mi revin. N-aveam sentimentul că eram liber… Aşa că nu trebuie să vă îngrijoraţi. Ştiţi de ce am organizat eu petrecerea asta pentru fiul meu? Vreau să sărbătorim trecerea lui în lumea adulţilor. Sigur, mai e până împlineşte oficial douăzeci şi unu de ani, dar ziua de azi e mai încărcată de semnificaţii pentru el. Astăzi s-a renăscut. De acum încolo am să mă port mai aspru cu el, dar am de gând să-i deschid ochii asupra lumii şi să-l tratez ca pe un adult. Ştiu că dumneavoastră îmi înţelegeţi sentimentele de tată şi-mi veţi fi alături.

Isao şi Sawa beau, înconjuraţi de studenţi. Sawa povestea în gura mare întâmplări din închisoare, spre admiraţia studenţilor, dar Isao nu scotea o vorbă, zâmbind doar când şi când. Cel mai tânăr dintre studenţi, Tsumura, care-l îndrăgea foarte tare pe Isao, ar fi vrut să-l audă vorbind pe el, în

stilul său serios, şi era iritat că Sawa nu mai contenea cu glumele lui. Cum Isao nu dădea semne c-ar vrea să spună ceva, Tsumura şi-a luat inima în dinţi şi i-a şoptit:

— Isao, ai aflat ce lucru revoltător a făcut Kurahara?

Numele lui Kurahara i-a răsunat lui Isao în urechi ca un tunet. De îndată ce l-a auzit, realitatea i-a asaltat brusc simţurile şi n-a mai fost chip să scape de ea, ca de o cămaşă udă lipită de piele.

— Ce-a făcut Kurahara?

— Am citit ieri în ziar, în *Calea Imperială*. Articolul ocupa toată pagina întâi, i-a explicat Tsumura, numind un ziar de dreapta. Cu adevărat revoltător, a spus, scoţând de la piept un tabloid împăturit.

Cât timp Isao a citit articolul, Tsumura i s-a uitat peste umăr, cu respiraţia fierbinte şi cu nişte ochi ce păreau să străpungă hârtia ziarului.

— Revoltător, a repetat.

Ziarul era tipărit grosolan, cu litere lipsă ici şi colo. Povestea nu apăruse şi în ziarele importante, articolul preluând, cu permisiune, ceea ce publicase o gazetă de orientare *shintō* subordonată Marelui Templu de la Ise.

Conform articolului, pe 15 decembrie Kurahara participase la o întrunire a Asociaţiei Bancherilor din regiunea Kansai şi, pe drumul de întoarcere, se oprise la Ise, unde mâncase o cantitate considerabilă de carne de vită Matsuzaka, după care se dădea în vânt, iar a doua zi dimineaţa, însoţit de Prefect, mersese să se închine la Templul Interior al Marelui Templu de la Ise.

Mai erau cu ei secretari şi alţi subalterni, dar numai Kurahara şi Prefectul au primit tratament preferenţial, aducându-li-se două scaune pliante pe aleea cu pietriş. În timpul ritualului de purificare, li s-au dat şi două crengi de *sakaki* gata pregătite. Cei doi s-au ridicat în picioare şi, cu crengile sacre în mână, au ascultat rugăciunile rituale. La un

moment dat, Kurahara probabil a simţit o mâncărime pe spate, pentru că şi-a trecut creanga în mâna stângă, încercând să se scarpine cu dreapta. N-a ajuns, aşa că a luat iar creanga sacră în mâna dreaptă şi, de data asta, a încercat să se scarpine cu stânga, dar nici aşa n-a ajuns la locul care îl mânca.

Cum rugăciunile nu păreau că se apropie de sfârşit, Kurahara, după un moment de ezitare, a lăsat creanga pe scaun şi a început să se scarpine cu ambele mâini. Chiar atunci, rugăciunile s-au încheiat şi doi preoţi de rang inferior au venit să-i anunţe pe cei doi că urmau să depună crengile de *sakaki*, ca ofrandă.

Prefectul şi Kurahara, care între timp uitase de creangă, s-au tot invitat unul pe celălalt să facă primul ofranda şi, până la urmă, Prefectul a acceptat şi s-a îndreptat spre locul unde avea să depună creanga. În acel moment, preoţii au observat cu stupoare că ramura de *sakaki* dispăruse din mâinile lui Kurahara, dar era deja prea târziu: uşurat că Prefectul i-o luase înainte, s-a aşezat o clipă înapoi pe scaun, strivind sub fund ramura de *sakaki* pe care o lăsase pe scaun. Scena s-a petrecut în timp ce toată lumea era atrasă de dansurile sacre *kagura*, în plină desfăşurare, aşa că gafa a trecut în mare măsură neobservată, creanga sacră fiind repede înlocuită cu alta, pe care Kurahara a oferit-o apoi zeilor. Unul dintre preoţii tineri a văzut însă toată întâmplarea şi, cuprins de indignare, a scris articolul în gazeta templului, de unde a fost preluat de *Calea Imperială*.

Kurahara n-ar fi putut comite un sacrilegiu mai mare. Tsumura avea dreptate să fie furios. Chiar admiţând că gafa nu era de proporţii, cu o seară înainte de a merge să se închine zeilor Kurahara îşi umpluse burta cu carne de animal. Mai mult decât atât, în loc să ceară iertare zeilor pentru stângăcia sa, se prefăcuse că nu s-a întâmplat nimic şi li se înfăţişase zeilor cu altă creangă. Astfel, comisese

un sacrilegiu şi mai mare, defilând sub ochii tuturor cu prefăcută solemnitate. Şi totuşi, s-a gândit Isao, nu era un motiv suficient de puternic pentru a-l ucide. Dar imediat şi-a întors privirea către Tsumura şi, în ochii lui limpezi, a citit furia tinerească. Isao s-a simţit ruşinat.

Slăbiciunea de o clipă i-a golit de putere degetele care ţineau ziarul. În momentul următor, Sawa a întins mâna şi i-a şterpelit ziarul.

— Ia mai lasă chestiile astea!

Isao nu-şi putea da seama cât de beat era Sawa când i-a pus pe după umeri un braţ gras, alb, şi l-a silit să bea şi el. Era pentru prima oară când Isao remarca paloarea bolnăvicioasă a pielii lui Sawa.

Butoiaşul cu *sake* a făcut înconjurul mesei, lumea a cântat şi a bătut din palme, au fost şi doi-trei studenţi care s-au ridicat şi au spus poveşti comice. În cele din urmă, Iinuma a declarat petrecerea terminată, apoi i-a invitat pe Honda, Isao şi Sawa la el în cameră, la căldură, pentru a continua să bea, serviţi de nevastă.

Era prima oară când Honda intra acolo. Camera avea zece *tatami*, iar în centrul ei trona, spre marea uimire a lui Honda, un *kotatsu*[53] acoperit cu o cuvertură din mătase de Yūzen, superbă, cu un desen reprezentând un car cu boi. Honda şi-a dat imediat seama că era o manifestare a gustului aristocratic al lui Mine. Şi mai devreme, în sala de mese, remarcase ştergarele din bumbac albastru cu care erau acoperite recipientele din lemn în care era ţinut orezul fiert.

53 Măsuţă joasă acoperită cu o cuvertură groasă ale cărei poale atârnă mult în afară, sub care se află o sursă de căldură. Este folosită iarna de japonezi, pentru a-şi încălzi picioarele.

Observând schimburile dintre soţ şi soţie, Honda a intuit că Iinuma, în adâncul inimii sale, nu-i iertase soţiei trecutul. Poate că era vorba de relaţia din trecutul îndepărtat cu Marchizul Matsugae, sau poate alta, mai recentă. Ceva din

atitudinea lui Iinuma o spunea în permanenţă, iar Mine, la rândul ei, afişa o nuanţă de supunere, de parcă încă îi cerea iertare. Era totuşi ciudat că Iinuma tolera prezenţa, peste tot prin casă, a urmelor tinereţii nevestei sale, a acelui gust îndoielnic pentru strălucire, atât de diferit de al său, şi care era evident în cuvertura pentru *kotatsu*. Sau poate că şi Iinuma, în adâncul sufletului, mai păstra un fel de nostalgie pentru asemenea „rafinament“ potrivit unei slujnice dintr-o casă de aristocraţi.

Honda a fost poftit să se aşeze în dreptul alcovului, la locul de cinste. Mine a rămas cu ochii pe butelca de *sake* pusă la încălzit în ceainicul de alamă de pe vasul cu jăratic, atingând-o din când în când cu vârful degetelor, de parcă voia să liniştească un mic animal speriat. Lui Honda i se părea că, oricât de protocolar s-ar fi purtat, Mine păstra ceva din spiritul poznaş al unei fete.

Cei patru bărbaţi, cu picioarele la căldură sub *kotatsu*, au început să bea şi să mănânce icre de chefal cu sare.

— În seara asta poţi să bei cât vrei, i-a spus Iinuma fiului său, turnându-i *sake* în ceşcuţă.

În acelaşi timp i-a aruncat o privire scurtă lui Honda. Aşa începea probabil să se „poarte mai aspru“ cu Isao, după cum îl anunţase pe Honda mai devreme.

— Acum, de faţă şi cu domnul Honda, am să-ţi spun ceva care o să te sperie, dar o fac pentru că de azi eşti şi tu adult, la trup şi la minte, iar eu, ca tatăl tău, am să te tratez ca pe un bărbat, ca să înveţi de toate despre lume şi ca să-mi fii urmaş demn. Te întreb direct: acum un an, când aţi fost arestaţi, cineva v-a turnat în mod evident la poliţie. Cine crezi că a fost? Dacă ai vreo idee, spune.

— Nu ştiu.

— Vorbeşte fără reţinere, că nu se supără nimeni.

— Nu ştiu.

— Ei bine, eu am fost! Chiar eu, tatăl tău. Eşti surprins?

— Da.

Honda s-a uitat atent la chipul lui Isao, dar n-a desluşit nici urmă de surpriză, ceea ce nu era de bun augur. Iinuma, în schimb, a continuat grăbit, fără să-şi privească fiul în ochi.

— Deci? Ce crezi? Crezi că există pe lumea asta un tată atât de crud, încât să-şi dea pe mâna poliţiei mult iubitul fiu? Crezi că există vreun tată care, râzând, îşi dă fiul pe mâna poliţiei? Ei bine, eu chiar asta am făcut. Dar… am făcut-o plângând. Nu-i aşa, Mine?

— Da, aşa e. Când s-a întors, plângea, a intervenit şi Mine, de lângă vasul cu jăratic.

Cu răceală, dar păstrându-şi manierele, Isao l-a întrebat pe Iinuma:

— Tată. Am înţeles că tu ne-ai denunţat la poliţie, dar cine te-a informat pe tine ce plănuiam noi?

Mustaţa lui Iinuma a zvâcnit. Iinuma şi-a acoperit-o repede cu palma, de parcă voia să prindă un fluture gata să-şi ia zborul.

— Te urmăresc de multă vreme. A fost o greşeală să crezi că te poţi ascunde de ochii mei.

— Aşa a fost?

— Sigur că aşa a fost. Dar de ce-am vrut să fii arestat cât mai repede? E un lucru pe care trebuie neapărat să-l înţelegi. Ca să fiu sincer, m-a impresionat foarte tare hotărârea ta. Mi s-a părut minunat ce voiai să faci. Chiar te-am invidiat. Aş fi vrut să te las să-ţi îndeplineşti misiunea. Dar asta ar fi însemnat să te îndrepţi direct spre moarte. Dacă eu nu făceam nimic, ai fi murit. Însă aş vrea să înţelegi un lucru: eu nu sunt ca ceilalţi taţi de pe lumea asta, care nu vor să-şi piardă fiii şi care ar nărui speranţele lor cele mai fierbinţi doar pentru a le salva viaţa. Eu voiam să-ţi salvez viaţa, dar voiam şi să te las să-ţi duci planul la capăt. Cum să le fac pe amândouă? Am stat o noapte întreagă şi

m-am gândit. În cele din urmă, mi-am dat seama că salvarea ta acum putea însemna, pe termen lung şi privind în ansamblu, chiar aducerea la împlinire a planului tău într-un mod şi mai măreţ. Înţelegi, Isao? Puterea nu constă în a muri. A nu ţine la viaţă nu înseamnă loialitate. În ochii Maiestăţii Sale Imperiale, viaţa fiecăruia dintre supuşii săi are valoare. S-a văzut şi la Incidentul din 15 Mai: oamenii nu mai suportă corupţia din politică şi de aceea admiră incidentele de genul ăsta. Iar tu şi tovarăşii tăi sunteţi tineri. Sunteţi puri. Aveţi tot ce trebuie ca să câştigaţi simpatia publicului. Mai mult, dacă eraţi prinşi la un pas de a izbândi, lumea s-ar fi simţit uşurată şi v-ar fi admirat şi mai mult. Aveaţi să deveniţi eroi nu pentru că v-aţi îndeplinit planul, ci pentru că aţi fost prinşi pe punctul de a-l îndeplini. De aceea, în viitor vă va fi mai uşor să loviţi. Când va avea loc o restauraţie de proporţii, voi veţi fi o adevărată forţă şi veţi putea lupta cum se cade. Şi am avut dreptate. Numărul scrisorilor pe care le-ai primit, tonul articolelor din ziare – din toate se vedea cât de mult vă simpatizau oamenii. Am făcut exact ce trebuia. Am făcut ca leul care-şi aruncă puii într-o râpă, ca să-i facă mai puternici: tu ai ieşit din râpă într-un mod demn de admirat, iar acum eşti un bărbat în toată firea. Nu-i aşa, Mine?

— Aşa e, cum spune tatăl tău, Isao. Acum eşti un bărbat minunat. Şi asta datorită dragostei tatălui tău, ca dragostea leului pentru puiul său. Trebuie să-i mulţumeşti. A făcut totul din dragoste pentru tine.

Toată măiestria discursului lui Iinuma fusese spulberată de tăcerea stânjenitoare care a urmat. Era, se gândea Honda, ca o groapă făcută pe plajă, chiar lângă mare, ai cărei pereţi se surpă din cauza apei care se adună înăuntru. Imediat ce cuvintele îşi luau zborul de pe buzele lui Iinuma, nisipul tăcerii se şi strecura înspre suprafaţa strălucitoare a apei. Honda l-a privit pe Isao, apoi pe Sawa. Isao

stătea cu spatele drept şi cu capul plecat; Sawa îşi turna *sake*, pe şest.

Honda nu-şi dădea seama dacă Iinuma avusese de la bun început intenţia să spună ceea ce avea să urmeze, dar în orice caz bărbatul se temea de tăcere.

— Ascultă-mă cu atenţie. Până acum ţi-am vorbit despre lucruri pe care le puteai înţelege şi tu. Dar, Isao, trebuie să mai ştii şi alte lucruri ca să te poţi numi adult. Trebuie să bei din înţelepciunea amară pe care femeile şi copiii n-o cunosc niciodată. Ca să devii adult, trebuie să treci printr-o poartă, iar tu ai trecut dincolo cu trupul, prin experienţa din ultimul an; acum e timpul să treci şi cu sufletul. Nu ţi-am vorbit niciodată despre asta, dar ai văzut că Academia Seiken e prosperă în ultima vreme… cui crezi că se datorează lucrul ăsta? Ei? Cui crezi?

— Nu ştiu.

— Ai să te miri foarte tare: este vorba chiar de Baronul Shinkawa. Aş vrea ca nici tu, nici Sawa să nu pomeniţi vreodată asta studenţilor noştri. Este secretul cel mai mare al Academiei. Clădirea asta ne-a fost de fapt cumpărată de Baron, sub rezerva anonimatului. Iar eu bineînţeles că trebuie să-mi plătesc datoria morală în diverse moduri. Baronul nu şi-a cheltuit banii de pomană. Altfel cum crezi că a trecut nevătămat prin furtuna de critici stârnită de povestea cumpărării de dolari în cantitate mare?

Honda l-a privit din nou pe Isao. Expresia lui rece, lipsită de orice urmă de mirare, l-a făcut de data asta să se cutremure.

— Deci asta e relaţia mea cu Baronul. Cu puţin înainte de Incidentul din 15 Mai, m-a chemat la el. În fiecare lună obişnuia să-mi trimită bani pe ascuns, prin secretarul lui, aşa că era surprinzător faptul că de data asta voia o întâlnire faţă-n faţă. N-am să-ţi spun exact ce sumă a fost, dar Baronul mi-a înmânat un teanc uriaş de bancnote şi mi-a zis: „Banii ăştia nu sunt pentru mine. Am să-ţi

spun deschis: sunt pentru Busuke Kurahara. Un asemenea gen de om nu plăteşte bani ca să-şi apere viaţa, dar mie mi-a făcut multe favoruri şi am o datorie de care vreau să mă achit. Aşa că, fără să-i spun lui nimic, îţi dau banii ăştia. Te rog să-i foloseşti pentru siguranţa lui. Dacă nu sunt destui, spune-mi şi-ţi mai dau“. Pe urmă, eu…

— Deci i-ai primit, tată?

— I-am primit. Pentru că am fost adânc mişcat de grija pe care i-o purta Baronul celui faţă de care se simţea îndatorat. De atunci, lucrurile au mers foarte bine pentru Academie, după cum tu şi Sawa ştiţi deja.

— Deci tu ne-ai denunţat la poliţie ca să-l protejezi pe Kurahara.

— Tu aşa vezi lucrurile, nu? Aşa gândeşte un copil! Oricâţi bani aş fi primit, cine crezi că e mai important pentru un tată, un bogătaş cu care nu are nici o legătură sau propriul fiu?

— Am înţeles. Ai luat măsurile cele mai potrivite, salvându-ţi fiul, salvându-l pe Kurahara şi îndeplinindu-ţi obligaţia faţă de Baronul Shinkawa.

Honda s-a bucurat să vadă în ochii lui Isao sclipirea de altădată.

— Ba nu. Asta dovedeşte că încă ai o gândire superficială. Ceea ce trebuie să înveţi e că, pe lumea asta, toate sunt legate între ele. Şi n-ai să scapi de legăturile astea până când ai să urci la ceruri. Cu cât încerci mai mult să te eliberezi, cu atât se strâng mai tare în jurul tău. Însă, câtă vreme-ţi păstrezi credinţa, nu ţi se întâmplă nimic. Eu unul nu-mi fac deloc griji, Isao. În ceea ce mă priveşte, oricâţi bani aş fi luat, puteai foarte bine să-i omori pe Shinkawa şi Kurahara, că nu m-ar fi deranjat. Pe urmă aş fi reparat lucrurile făcându-mi *seppuku*, ca să-mi cer iertare. Eram pregătit pentru eventualitatea asta când am acceptat banii. Dacă un negustor nu livrează marfa atunci când primeşte banii, comite o fraudă. Dar asta nu se aplică şi

patrioţilor. Banii sunt bani, loialitatea e loialitate. Sunt două lucruri diferite. Banii îi foloseşti acolo unde e necesar, loialitatea ţi-o aperi prin *seppuku*. Simplu. Îţi spun acum toate astea pentru că vreau să fii pregătit pentru asemenea situaţii. Să te murdăreşti şi totuşi să nu te murdăreşti – asta înseamnă adevărata puritate. Dacă te fereşti de murdărie n-ai nici o putere. Şi n-ai să te poţi feri întotdeauna de ea. Din câte ţi-am spus până acum, cred că ai înţeles: nu te-am denunţat ca să-i salvez viaţa lui Kurahara. Şi nici ca s-o salvez pe a ta. Dacă aş fi crezut că aşa te vei încununa de glorie, dându-ţi viaţa ca să-ţi duci planul la capăt, te-aş fi lăsat bucuros să pleci pe lumea cealaltă. Dar n-am crezut aşa şi de asta nu te-am lăsat. Pricepi, nu? Ţi-am mai zis-o şi n-am să mai repet: te-am denunţat tocmai pentru că ţi-am admirat hotărârea şi te iubesc. Am făcut-o plângând cu lacrimi de sânge. Nu-i aşa, Mine?

— Isao, dacă nu-i arăţi recunoştinţă tatălui tău, ai să suferi!

Isao tăcea, cu capul plecat. Obrajii îi prinseseră culoare, poate sub efectul băuturii. Mâna aşezată pe cuvertura de pe *kotatsu* îi tremura uşor.

Uitându-se la Isao, Honda şi-a dat seama ce anume voia neapărat să-i spună tânărului. Pe tot parcursul predicii egoiste a lui Iinuma, Honda simţise impulsul de a spune ceva, dar nu găsise momentul potrivit. Ceva ce ar fi făcut ca universul lui Isao să se prăbuşească şi ochii să i se deschidă, aşa încât să poată alerga în libertate pe câmpii întinse, scăldat în razele soarelui, fără urmă de teamă. Dar dacă-i spunea acel lucru ca să-l consoleze şi să nu mai stea cu capul plecat, îi fura acel moment de suferinţă pură, cu care probabil că nu s-ar mai fi întâlnit niciodată în viaţă, şi-l transforma în ceva fără rost. Ceea ce Honda voia să-i spună tânărului era secretul reincarnării lui Kiyoaki, în trupul lui. Însă când l-a văzut pe Isao ridicând capul, cu obrajii uzi de lacrimi, dorinţa lui

Honda s-a spulberat, lăsând secretul atât de bine păstrat să-şi ia zborul, într-o bătaie de aripi.

Isao a început să vorbească, poticnit, ca un pui de căţel care latră pentru că l-a stârnit cineva:

— Am trăit pentru o iluzie, am acţionat pentru o iluzie şi am fost pedepsit pentru acea iluzie… aş vrea să am şi eu ceva ce nu e iluzie.

— Ai să ai, când ai să fii adult.

— Mai degrabă decât să devin adult… da! poate ar fi mai bine să renasc femeie. Dacă aş fi femeie, aş putea trăi fără să alerg după iluzii, nu-i aşa, mamă?

Isao a izbucnit într-un râs sumbru.

— Ce tot spui? i-a răspuns Mine, părând supărată. Auzi, să te naşti femeie! Ce-i prostia asta? Eşti beat, altfel n-ai vorbi aşa.

Curând, după încă nişte *sake*, Isao a adormit cu obrazul sprijinit pe *kotatsu*. Sawa l-a luat în grijă şi l-a dus până în camera lui. Honda, care intenţiona şi el să plece, a profitat de ocazie şi s-a luat după ei.

Grijuliu, Sawa l-a băgat pe Isao în aşternut, fără să scoată o vorbă. Apoi, strigat de Iinuma din capătul celălalt al holului, a ieşit din cameră, lăsându-l pe Honda singur cu Isao.

Tânărul adormit, cu faţa înroşită de la băutură, respira greu. Dar, chiar şi în somn, sprâncenele îşi păstraseră linia bărbătească. Dintr-odată, a început să se agite în aşternut şi a vorbit în somn, tare, însă nu suficient de limpede ca Honda să distingă tot: „Departe, către sud. Foarte cald… În strălucirea unui trandafir dintr-o ţară din sud…“

În acel moment, Sawa s-a întors să-l cheme pe Honda. Cu acele cuvinte ciudate izvorâte din aburii beţiei încă stăruindu-i în minte, Honda l-a rugat pe Sawa să vegheze asupra tânărului şi s-a îndreptat spre ieşire. Deşi riscase tot ce avea ca să-l salveze pe Isao, şi deşi astăzi venise ziua

victoriei, Honda se întreba de ce nu avea deloc sentimentul împlinirii.

39

În ziua următoare, vremea a fost frumoasă.

În cursul dimineţii, Isao a primit o vizită: era detectivul Tsuboi de la secţia de poliţie a cartierului. Bărbatul de vârstă medie, luptător *kendō* de nivelul al doilea, venise să-i transmită un mesaj de la şeful secţiei de poliţie, care spera ca Isao să aibă bunătatea de a relua antrenamentele pentru copii, duminica.

— Deşi funcţia nu-i permite să facă afirmaţii în public, să ştii că şeful ne-a spus că te admiră foarte mult. Iar părinţii copiilor ţin şi ei foarte mult să aibă un instructor ca tine, care să le insufle spiritul japonez. Dacă procesul tău se termină fără apel, am vrea să vii imediat ce intrăm în noul an. Eu unul nu cred c-o să fie apel.

Poliţistul era îmbrăcat în civil, iar Isao îi privea pantalonii cu o dungă ce abia se ghicea şi se întreba cum avea să arate el, peste ani, învăţându-i *kendō* pe copii. Părul alb avea să i se zărească de sub cască, acolo unde nu era acoperit de prosopul legat în stil Kansai.

După plecarea detectivului, Sawa l-a invitat pe Isao în camera lui, zicându-i:

— După atâta vreme, mi se pare minunat să stau iar tolănit pe *tatami*, cu o pernă sub cap, şi să citesc toate numerele din *Kōdan Club* adunate într-un an de zile… Dar tu, chiar dacă trebuie să arăţi că eşti cuminte, la vârsta ta nu poţi să stai toată ziua închis în casă. Cu mine te lasă să ieşi, aşa că, dacă vrei, putem să mergem diseară la cinematograf.

— Eventual, a răspuns Isao evaziv, apoi a adăugat, ca să nu pară prea nepoliticos: Mă gândeam să merg puţin pe la prieteni…

— A, nu, asta nu! Mai bine nu vă vedeţi o perioadă, altfel s-ar putea să vă spuneţi unele lucruri şi pe urmă să regretaţi.

— Probabil că ai dreptate.

Isao nu pomenise numele „prietenilor“ pe care dorea să-i viziteze.

— Vrei să mă întrebi ceva? a spus Sawa, după o tăcere uşor stânjenitoare.

— Da. E ceva din ce spunea tata ce încă nu înţeleg: cine i-a spus despre noi? Probabil cu puţin timp înainte de arestare.

Sawa şi-a pierdut aerul de om complet lipsit de griji. Tăcerea care a urmat l-a speriat pe Isao. Era o tăcere care otrăvea aerul, greu de suportat. Isao a rămas cu privirile în jos, acolo unde razele soarelui ce pătrundeau pe fereastră păreau că-şi înfig ghearele în marginea maro, decolorată, a unei bucăţi de *tatami*.

— Chiar vrei să ştii? Dac-o să afli, n-o să-ţi pară rău?

— Vreau să ştiu adevărul.

— Bine, atunci îţi spun. Pentru că şi tatăl tău ţi-a vorbit deschis. În seara dinaintea arestării, deci anul trecut pe treizeci noiembrie, a sunat la telefon domnişoara Makiko. Am răspuns eu, apoi l-am chemat pe tatăl tău. N-am idee ce-au vorbit, dar apoi tatăl tău a plecat de acasă, grăbit şi de unul singur. Mai mult de atât nu ştiu.

Sawa a continuat, iar cuvintele lui blânde au fost ca o pătură călduroasă aşezată pe umerii unui om îngheţat.

— Îmi dau seama că te simţi ataşat de domnişoara Makiko. Îmi dau la fel de bine seama că şi ea e ataşată de tine. Poate chiar mai mult ca tine. Dar sentimentele ei au dus la un rezultat groaznic. I-am văzut adevăratul caracter atunci când a depus mărturie în timpul procesului. E o femeie înspăimântătoare, cred asta cu toată sinceritatea. A făcut tot ce i-a stat în puteri ca să te salveze, dar în acelaşi timp se bucura să te ştie

după gratii. Înţelegi? Trebuie să ştii şi tu de ce căsnicia ei s-a destrămat. Soţul ei o iubea, dar avea un caracter mai libertin. O nevastă obişnuită s-ar fi împăcat cu ideea, dar ea n-a putut, din prea multă mândrie. Pentru că şi ea îl iubea, n-a suportat şi s-a întors la casa părintească, fără să-i mai pese ce gândea lumea. Fiind genul ăsta de femeie, ea, dacă se îndrăgosteşte de un alt bărbat, nu se îndrăgosteşte şi gata; cu cât sentimentele ei devin mai puternice, cu atât se teme mai mult pentru viitor. Din cauza experienţei dureroase pe care a trăit-o, nu se mai încrede în bărbaţi. De asta, când apare unul de care se îndrăgosteşte, preferă să ştie că va rămâne al ei şi numai al ei, într-un loc sigur, chiar dacă în acelaşi timp suferă că nu-l poate vedea. Şi unde crezi că e locul cel mai potrivit, acolo unde bărbatul sigur nu poate avea vreo aventură? Închisoarea, normal! S-a îndrăgostit de tine, iar tu ai ajuns după gratii. Dacă stai să te gândeşti, ce-ţi poţi dori mai mult? Aş vrea să am eu norocul tău!

Sawa turuia netulburat, mângâindu-şi cu o mână obrajii palizi, fără să-l privească în ochi pe Isao.

— Eu zic să te fereşti de aşa o femeie periculoasă. Am să-ţi fac cunoştinţă cu câte fete drăguţe pofteşti. M-a rugat şi tatăl tău să mă ocup, şi mi-a dat destui bani de cheltuială. Or fi venind ei, indirect, de la Kurahara, dar, aşa cum a zis şi tatăl tău, banii sunt bani, iar loialitatea, loialitate. Îmi închipui că încă n-ai îmbrăţişat o femeie? Ce zici, nu mergem diseară la cinematograf? Putem să vedem un film străin la Shibazono, sau dacă nu, la Hikawa, lângă Universitatea Kokugakuin, unde chiar acum rulează un film cu Chiezō. Pe urmă bem ceva la Hyakkendana şi dăm o raită prin cartierul Maruyama-chō. Trebuie să te sărbătorim cum se cuvine pentru că ai devenit adult, cum a zis şi tatăl tău. Şi asta cât mai repede, în cazul în care Procuratura face apel…

— Hai să ne facem planuri de distracţie când vom şti sigur că n-o să fie apel.

— Păi şi dac-o să fie? Ce ne facem atunci?

— Toate la timpul lor, a răspuns Isao, încăpăţânat.

40

A fost senin şi pe 28 decembrie. Isao a preferat să mai aştepte. În ziua următoare, pe 29, urma să aibă loc la Palatul Imperial ceremonia de numire a Prinţului Moştenitor şi, într-o zi atât de fericită, nu se cădea să umbrească prima pagină a ziarelor de dimineaţă cu un articol sumbru; ar fi fost mai bine să acţioneze mai târziu, fie şi în acea zi, dar după încheierea festivităţilor. Posibilitatea unui apel încă nu dispăruse definitiv şi era periculos să mai întârzie.

Şi ziua de 29 a fost frumoasă.

Isao l-a invitat pe Sawa să participe la procesiunea cu lampioane din faţa Palatului Imperial. Au plecat de acasă, ducând fiecare în mână câte un lampion pe care erau scrise caracterele de la „sărbătoare“. Peste uniforma de şcoală, Isao îşi pusese un palton. În timp ce luau masa de seară destul de devreme, într-un restaurant din cartierul Ginza, au văzut trecând pe bulevard un tramvai acope-rit cu flori, dintre care strălucea, iluminat, cuvântul „sărbătoare“. L-au zărit şi pe conductor, mândru şi cu pieptul umflat în uniforma albastră cu butoni de alamă.

Valul de oameni cu lampioane înainta lent dinspre Sukiyabashi către Palatul Imperial. Lampioanele decorate cu emblema soarelui japonez, pe care oamenii le purtau pe cap, se reflectau în şanţul cu apă al palatului şi luminau pinii, în ultimele raze ale apusului de iarnă. În piaţa din faţa palatului, mulţimea de lampioane alungase până şi ultimele umbre de pe sub pini. Era ciudat de lumină pentru acel ceas al zilei. Strigătele de bucurie răsunau neîncetat, iar feţele oamenilor când se ascundeau, când ieşeau la iveală, într-un joc de lumini şi umbre.

Nu după multă vreme, Sawa s-a pierdut de Isao şi, după ce l-a căutat prin mulţime vreo patru ore fără să-l găsească, s-a întors la Academie şi a povestit cele întâmplate.

Isao s-a dus înapoi în Ginza şi, de la un magazin, şi-a cumpărat o sabie scurtă şi un cuţit, ambele cu teacă simplă, din lemn. Cuţitul l-a ascuns în vestonul de la uniformă, iar sabia, sub palton.

Pentru că se grăbea să prindă trenul de Atami, a luat un taxi până la gara Shinbashi. Trenul era gol şi a avut tot compartimentul de patru persoane la dispoziţie. A scos din buzunar o foaie ruptă dintr-o revistă şi a recitit-o. Era o pagină din numărul de Anul Nou al revistei *Kōdan Club*, pe care o împrumutase de la Sawa, şi conţinea un articol cu titlul „Cum îşi petrec sfârşitul de an cei mai mari politicieni şi financiari“. Despre Kurahara, scria:

> „Domnul Busuke Kurahara îşi petrece sfârşitul de an într-o manieră foarte simplă. Deoarece nu e pasionat nici măcar de golf, de îndată ce-şi încheie treburile pe anul în curs se retrage la vila sa din Izusan-Inamura, lângă Atami, unde cel mai mult îi place să-şi petreacă timpul ocupându-se de livada cu mandarini pe care o deţine. În acea zonă, mandarinele se culeg de obicei mai devreme, însă domnului Kurahara îi place să le mai lase, pentru a le putea admira pe crengi până după Anul Nou. În afară de fructele pe care le oferă prietenilor, donează cea mai mare parte din recoltă spitalelor pentru săraci şi orfelinatelor. Aceste lucruri vorbesc foarte limpede despre simplitatea şi generozitatea importantului personaj, care ar putea fi numit Papa de la Roma al lumii financiare“.

De la Atami, Isao a luat un autobuz până la Izusan-Inamura. Trecuse de ora zece seara. Era

liniște și se auzea, din depărtare, oceanul.

Satul începea chiar de lângă drum, dar toate obloanele erau trase și nu se zărea nici o lumină. Ca să se apere de vântul înghețat ce venea dinspre ocean, Isao și-a ridicat în sus gulerul paltonului. Pe la jumătatea drumului ce cobora spre apă trona o poartă impunătoare, din piatră. Lângă ea era aprinsă o lumină și Isao a desluşit imediat plăcuța cu numele lui Kurahara. De partea cealaltă a porții era o grădină spațioasă, iar în spatele ei, o casă cufundată în tăcere, cu câteva ferestre luminate. Totul era împrejmuit de un zid din piatră, cu verdeață în vârf.

De partea cealaltă a drumului era o livadă cu duzi. La marginea ei, prinsă de un copac, era o pancartă din tablă pe care scria „Mandarine de vânzare“ și care zdrăngănea în bătaia vântului. Isao s-a ascuns în spatele ei. Se auzeau pași apropiindu-se dinspre drumul care cobora, întortocheat, spre ocean. Un polițist urca panta. S-a oprit în fața porții pentru un moment, apoi și-a continuat drumul, târându-și spada după el, și s-a făcut nevăzut.

Isao a ieșit din ascunzătoare și a traversat drumul cu mare grijă, aruncând o scurtă privire mării, întunecată sub cerul fără lună. S-a cățărat pe zid cu uşurință, dar sus, ascunsă în gardul viu, a descoperit sârmă ghimpată, în care și-a sfâșiat poala paltonului.

Pe lângă pruni, pini și palmieri-morișcă, în grădina din fața casei erau plantați și mandarini, până aproape de casă, probabil pentru a-i încânta privirea proprietarului. Se simțea mireasma fructelor coapte. Vântul dinspre mare a mișcat frunzele unui palmier uriaș, iar zgomotul l-a făcut pe Isao să tresară. Simțea pământul moale sub apăsarea tălpilor, de parc-ar fi călcat pe un strat gros de îngrășământ. Pas cu pas, s-a apropiat de un colț al casei unde se vedea lumină. Acoperișul cu țigle era în stil japonez, dar forma ferestrelor și

peretele erau în stil occidental. Ferestrele aveau draperii din dantelă. Isao s-a înălţat pe vârfuri, lipit de perete, şi a aruncat o privire înăuntru.

Pe unul dintre pereţi se profila un coş, indicând pesemne un şemineu în stil occidental. O femeie stătea cu spatele la ferestre, lăsând să i se vadă nodul complicat al brâului. Când s-a dat la o parte, în locul unde stătuse a apărut chipul rotund, dar cu trăsături severe al unui bărbat în vârstă, scund, îmbrăcat cu un chimono peste care avea o vestă verde-închis. Nu putea fi decât Kurahara.

A schimbat câteva cuvinte cu femeia. Când aceasta a ieşit din cameră, Isao a zărit lucind în mâna ei o tavă. Venise pesemne să-i aducă un ceai lui Kurahara. A plecat şi l-a lăsat singur în cameră.

Kurahara stătea cufundat într-un fotoliu, probabil lângă şemineu. Isao îi vedea doar creştetul capului, luminat de focul din vatră. Poate că citea ceva în timp ce-şi bea ceaiul, sau poate că era adâncit în gânduri.

Isao a căutat intrarea în casă. O scară cu două-trei trepte din piatră urca din grădină spre o uşă. Câteva raze de lumină pătrundeau printr-o crăpătură. Uşa nu avea cheie, doar un zăvor. Isao şi-a scos sabia scurtă de sub palton şi s-a dezbrăcat, aruncând paltonul pe pământul moale. Înainte de scară, a scos sabia din teacă şi a aruncat şi teaca. Lama dezvelită lucea stins. Isao a urcat treptele fără nici un zgomot. A strecurat vârful sabiei între uşă şi toc, pe sub zăvor. Zăvorul era foarte greu. Când în sfârşit a ţâşnit în sus, a vibrat ca acele unei pendule.

Isao nu putea vedea ce se petrece în casă, dar era sigur că zgomotul fusese auzit de Kurahara. A răsucit mânerul rotund al uşii şi s-a năpustit înăuntru.

L-a găsit pe Kurahara în picioare, cu spatele la şemineu. Kurahara n-a ţipat, dar chipul îi părea învăluit într-o pojghiţă de gheaţă.

— Cine eşti? De ce-ai venit aici? a îngăimat, răguşit.

— E timpul să-ţi primeşti pedeapsa pentru că ai pângărit Marele Templu de la Ise, i-a spus Isao. Claritatea şi tonul vocii l-au asigurat că era calm.

— Ce??

Pe chipul lui Kurahara se vedea nedumerirea sinceră. Pentru o clipă a părut că se străduieşte să-şi aducă aminte, dar degeaba. În acelaşi timp, în ochii săi se citea frica de a se afla singur faţă-n faţă cu un nebun. Kurahara s-a depărtat de foc şi s-a lipit de perete, lângă şemineu. Isao s-a hotărât cum să acţioneze.

Aşa cum îl învăţase Sawa odinioară, şi-a arcuit spinarea ca o pisică, şi-a lipit cotul drept de coaste şi şi-a apăsat încheietura mâinii drepte cu mâna stângă, astfel ca lama sabiei să rămână orizontală. Apoi, cu toată puterea, a înfipt sabia în trupul lui Kurahara.

Contrar aşteptărilor, n-a simţit sabia trecând prin carnea altcuiva, ci impactul mânerului în propriu-i stomac. O lovitură nu i s-a părut suficientă şi a avut de gând să-l prindă pe Kurahara de umăr şi să-l mai străpungă o dată cu sabia, dar acesta avea umărul mult mai jos decât îşi închipuia el, iar carnea pe care o împingea cu mâna nu avea moliciunea grăsimii, ci era tare ca o scândură.

S-a uitat la Kurahara. Chipul nu trăda durerea, ci mai degrabă liniştea. Avea ochii deschişi şi gura căscată inestetic. Dinţii falşi de sus îşi pierduseră poziţia şi ieşeau în afară.

Isao nu reuşea să-i scoată sabia din trup. Toată greutatea bărbatului apăsa acum pe lamă. Cu sabia devenită centru de greutate, în cele din urmă s-a prăbuşit în genunchi, precum o avalanşă. Isao i-a apăsat umărul cu mâna stângă, i-a pus genunchiul drept pe coapsă, a tras cu putere şi în cele din urmă a reuşit să scoată sabia. Din rană a ţâşnit un jet de sânge, chiar pe genunchiul lui Isao. Kurahara,

parcă pornit după propriu-i sânge, s-a prăbuşit în faţă.

Isao s-a întors pe călcâie, vrând să iasă din cameră. Chiar atunci, uşa care dădea spre hol s-a deschis şi Isao s-a trezit faţă în faţă cu femeia pe care o văzuse înainte. Femeia a ţipat. Isao şi-a schimbat direcţia şi a ţâşnit în grădină pe uşa pe care intrase. În faţa ochilor îi stăruia imaginea femeii, cu ochii holbaţi de groază.

A fugit cât îl ţineau picioarele prin grădină, spre ocean. În urma lui toată casa era în mare agitaţie şi se auzeau strigăte. Isao avea senzaţia că zgomotele şi luminile îl urmăreau în fugă, nescăpân-du-l din ochi.

Fără să se oprească, şi-a pipăit vestonul ca să se asigure că mai avea cuţitul. Era la locul lui, însă sabia scurtă din mână îi dădea mai multă siguranţă. A apucat-o şi mai strâns, continuându-şi fuga. Respira greu şi-şi scrântise un genunchi. Acum îşi dădea seama cât de mult îşi pierduse condiţia fizică în anul petrecut în închisoare.

În zona aceea de lângă ocean, mandarinii creşteau în livezi terasate. În livada lui Kurahara, fiecare copac stătea pe o platformă ridicată. Nenumăratele trepte, înconjurate în depărtare de zidurile din piatră, primeau razele soarelui la anumite unghiuri şi nu erau aliniate la acelaşi nivel, însă coborau toate spre ocean. În medie, mandarinii aveau cam doi metri şi jumătate înălţime. În partea de jos aveau trunchiurile învelite cu grijă în paie, iar crengile, care începeau destul de jos, erau îndreptate în toate direcţiile. Isao străbătea terasă după terasă, luptându-se să nu-şi piardă direcţia, ca într-un labirint ce părea că nu se mai termină. Crengile încărcate de fructe îi îngreunau fuga. Oceanul părea aproape, dar tot nu reuşea să ajungă la el.

A ieşit în sfârşit dintre copaci şi priveliştea s-a lărgit brusc. Înaintea ochilor n-avea decât

întinderea apei şi cerul. La capătul livezii era o poartă făcută din crengi împletite şi, dincolo de ea, trepte din piatră coborau pe panta abruptă a stâncii. Isao a rupt o mandarină de pe o creangă şi atunci şi-a dat seama că nu mai avea în mână sabia scurtă. Probabil că o scăpase când alergase printre copaci şi-şi croise drum cu mâinile printre crengi.

Poarta s-a deschis uşor. La poalele scării din piatră se vedea spuma albă muşcând din stâncă. De aici se auzea şi zgomotul valurilor.

Isao nu ştia dacă şi terenul din afara livezii aparţinea lui Kurahara. Era o stâncă masivă acoperită cu verdeaţă şi copaci bătrâni, cu o cărare care-şi croia drum printre copaci. Fuga îl istovise pe Isao, dar a luat-o iar din loc şi a intrat pe cărare. Alerga, iar crengile copacilor îi biciuiau faţa şi ierburile lungi i se încurcau de picioare. În cele din urmă, a ajuns într-un loc unde stânca avea o scobitură, ca o grotă. O bucată de stâncă verzuie şi strâmbă fusese mâncată de intemperii. Din vârf se întindeau mult în jos crengile unui copac peren, acoperind intrarea. Un fir de apă îşi croia drum pe stâncă, printre ferigi, apoi prin iarbă, căzând, probabil, în marea de dedesubt.

Isao s-a ascuns în scobitura din stâncă, încercând să-şi liniştească inima care bătea să-i spargă pieptul. În jur se auzeau doar valurile şi vântul. Pentru că i se făcuse foarte sete, a cojit la repezeală mandarina şi a băgat-o întreagă în gură. Mirosea a sânge. Câteva picături atinseseră probabil coaja mandarinei şi se uscaseră acolo. Dar mirosul nu era atât de puternic încât să altereze dulceaţa sucului care-i răcorea gâtul.

Dincolo de frunze, dincolo de iarba uscată, dincolo de crengile mult aplecate ale copacilor pereni, sub cerul întunecat, se afla marea. Deşi era o noapte fără lună, marea reflecta, neagră, slaba sclipire a cerului.

Isao s-a aşezat în poziţie ceremonială pe pământul umed şi şi-a dezbrăcat vestonul. Din

buzunar a scos cuţitul. Sentimentul de uşurare care l-a cuprins văzând că încă mai avea cuţitul a fost atât de puternic, încât aproape că şi-a pierdut echilibrul. Deşi avea pe el o cămaşă din lână şi încă un maiou pe dedesubt, răceala vântului dinspre mare i-a înfiorat trupul de îndată ce şi-a scos vestonul. „Răsăritul e încă departe. Nu mai pot aştepta. Va fi fără discul roşu al soarelui, fără pinul nobil în spate, fără sclipirea oceanului“, şi-a spus Isao.

S-a dezbrăcat până la brâu, dar trupul său, acum încordat, a părut să alunge frigul. Şi-a desfăcut pantalonii în talie, descoperindu-şi abdomenul. Când scotea cuţitul din teacă, a auzit strigăte şi zgomot de paşi apropiindu-se printre copaci: „La ocean! Sigur a fugit cu o barcă!“

Isao a respirat adânc. A închis ochii şi, cu mâna stângă, şi-a atins abdomenul, ca într-o mângâiere. A apucat cuţitul cu mâna dreaptă şi i-a apăsat vârful pe piele. Cu degetele de la mâna stângă a condus vârful cuţitului spre locul corect, apoi, cu un zvâcnet puternic al braţului, şi-a înfipt cuţitul în stomac. În clipa în care lama i-a pătruns în carne, discul strălucitor al soarelui s-a înălţat pe cer, străpungându-i pleoapele.

Table of Contents

CAI ÎN GALOP
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35

36
37
38
39
40

Table of Contents

CAI ÎN GALOP 2
1 3
2 7
3 13
4 25
5 38
6 46
7 53
8 63
9 70
10 125
11 136
12 145
13 157
14 164
15 174
16 193
17 202
18 209
19 226
20 236
21 244
22 253
23 262
24 271
25 283
26 287
27 292
28 299
29 313
30 321

31	323
32	337
33	352
34	367
35	373
36	379
37	382
38	417
39	431
40	435